Prof. Dr. M. Es'ad COŞAN

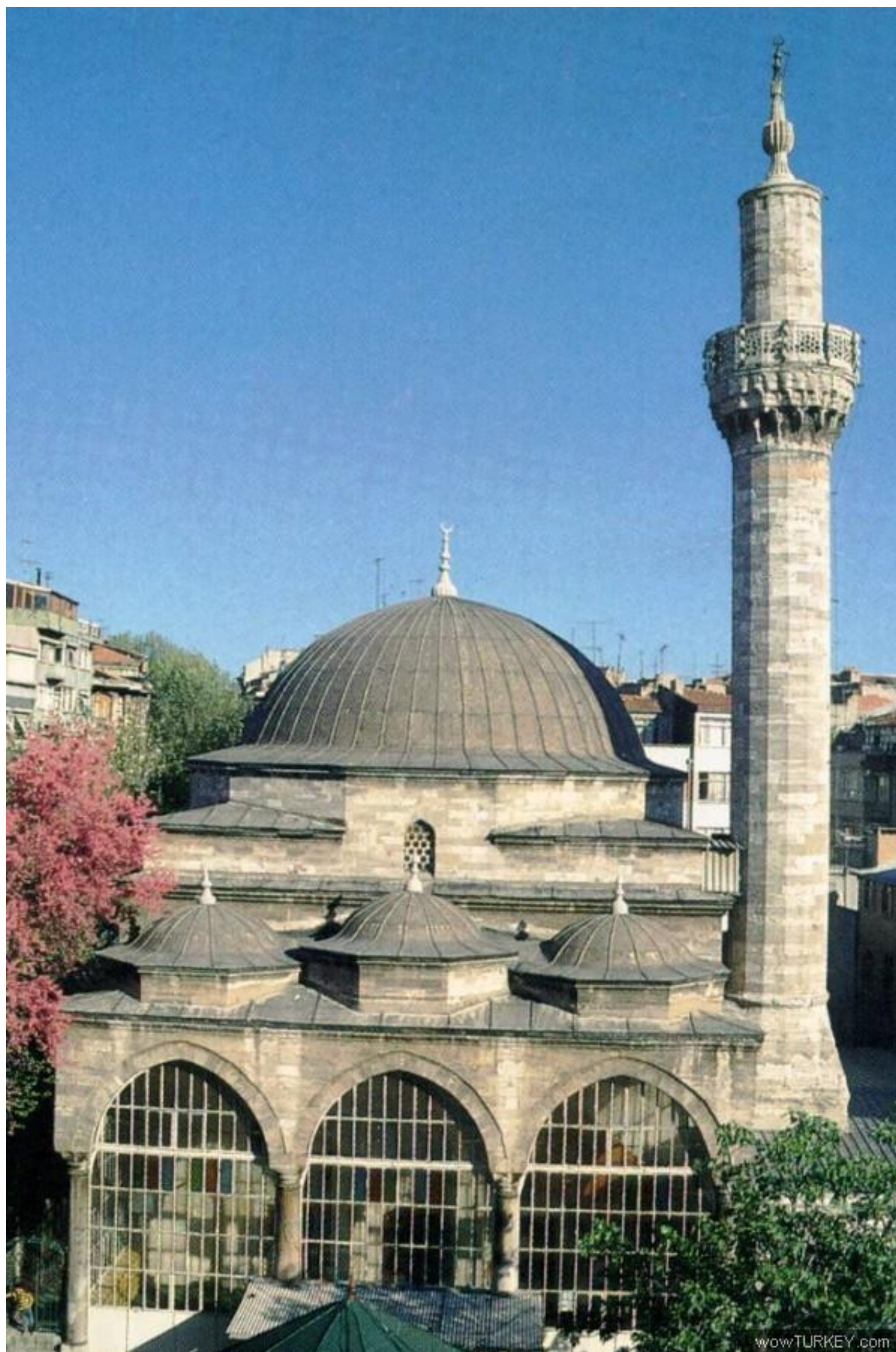
BERAT GECESİ

Hazırlayan:

Dr. Metin ERKAYA

بسم الله الرحمن الرحيم

İÇİNDEKİLER

wowTURKEY.com

©H. Ali Erkaya - sonuy

ÖNSÖZ

“Çok mübarek bir ayın ortasında, çok mübarek bir gecede bulunuyoruz. Bu geceye, (leyletü’n-nısfı min şa’bân) “Şa’ban’ın yarısı gecesi” diye tabir olunur hadis-i şeriflerde. Peygamber SAS Efendimiz’in ümmeti hakkında istediği şefaatin verildiği gecedir.

Bu gece ayrıca, bir dahaki Berat gecesine kadar, kulların başına gelecek olan kaderin mühim olaylarının tesbit edilip, îfâsı için ilgili meleklere tevdî edildiği gecedir. Yâni kim ölecek, kim daha yaşayacak, kim hacca gidecek? Buna benzer, kişinin hayatında çok önem arz eden mühim olayların, tesbit ve tayin edildiği bir gecedir. O bakımdan da, bu geceyi ibadetle geçirmemiz, geçirmeğe çalışmamız çok uygundur.

Bu gecede kulların saîd mi, şakî mi olacağı da tayin edilir. Saîdler, yâni Allah’ın sevdiği kullar, bahtiyâr kullar, saadet ehli olan kullar, süedâ divanına kaydolunurlar. Yâni mübarek, muhterem, iyi kullar defterine kaydolunurlar, Allah’ın sevmediği àsî, mücrim, şakî, yâni günahkâr kullar da, eşkıyâ defterine, şakîler defterine, divanına kaydolunurlar. Onun için, bu gece yalvarıp yakarıp, kendimizi affettirme gecemizdir.” (M. E. C.)

Elinizdeki kitap, merhum Prof. Dr. Mahmud Es’ad Coşan Hocamız’ın muhtelif zamanlarda Berat gecelerinde yapmış olduğu sohbetlerden oluşuyor.

Hocamız, bu sohbetlerinde Berat Gecesi hakkında bilgiler veriyor, yapılacak ibadetler ve sevaplı işler konusunda dinleyicileri uyarıyor. Konuyla ilgili ayet-i kerimeler ve hadis-i şerifler okuyup izah ediyor. Gecenin ihyası konusunda tavsiyelerde bulunuyor.

Konuşma üslûbunu muhafaza ederek hazırladığımız bu eserin, Berat gecesini anlama yönünde okuyucunun ufkunu açacağını; oruçlarla, ibadetlerle zamanı değerlendirip, Allah’ın sevdiği ve

razı olduğu bir kul olma yolunda okuyucuya katkıda bulunacağını ümid ediyoruz.

Kaset çözümünde yardım eden Muhammed Zahid Erkaya ve Dr. Mahmud Es'ad Erkaya'ya; fotoğraflarda ve teknik konularda yardımcı olan Hacı Ali Erkaya ve Abdüllatif Erkaya'ya teşekkür ediyoruz.

Dr. Metin ERKAYA
Sincan, Mart 2017

KISALTMALAR

SAS	: *Salla'llàhu aleyhi ve sellem.*
AS	: *Aleyhi's-selâm.*
RA	: *Radıya'llàhu anh/ anhâ/anhümâ.*
Rh.A	: *Rahmetu'llàhi aleyh.*
KS	: *Kaddesa'llàhu sirrahû.*
RE.	: *Râmûzü'l-Ehàdîs*
ME.	: *Muhtâru'l-Ehàdîs*
RS.	: *Riyàzu's-Sàlihîn*
a.g.e.	: Adı geçen eser.
v.	: Vefatı.
vs.	: ve sâire
s.	: sayfa
(خ)	: Buhàrî, *Sahîh*
(م)	: Müslim, *Sahîh*
(د)	: Ebû Dâvud, *Sünen*
(ت)	: Tirmizî, *Sünen*
(ن)	: Neseî, *Sünen*
(ه)	: İbn-i Mâce, *Sünen*
(حم)	: Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*
(عب)	: Abdü'r-Rezzâk, *Musannef*
(ط)	: Tayâlisî, *Müsned*
(ش)	: İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*
(ع)	: Ebû Ya'lâ, *Müsned*
(طب)	: Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*
(طس)	: Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*
(قط)	: Dâra Kutnî, *Sünen*
(حل)	: Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*

(ق) : Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*

(هب) : Beyhakî, *Şuabü'l-İman*

(عق) : Ukaylî, *Duafâ*

(عد) : İbn-i Adiyy, *Kâmil fi'd-Duafâ*

(خط) : Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*

(كر) : İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*

(حب) : İbn-i Hibbân, *Sahîh*

(ك) : Hâkim, *Müstedrek*

(ض) : Ziyâ el-Makdisî, *el-Ehâdîsü'l-Muhtare*

(در) : Dârimî, *Sünen*

(خز) : İbn-i Huzeyme, *Sahîh*

(بر) : İbn-i Abdi'l-Ber, *el-İstiâb*

(غ) : Begavî, *Şerhü's-Sünneh*

(طح) : Tahâvî, *Şerhü Maâni'l-Âsâr*

PROF. DR. MAHMUD ES'AD COŞAN

(14 Nisan 1938 - 4 Şubat 2001)

14 Nisan 1938 (13 Safer 1357) tarihinde, Çanakkale'nin Ayvacık ilçesinin Ahmetçe köyünde doğdu. Babası Halil Necâti Efendi, annesi Şâdiye Hanım'dır. Anne ve baba tarafından soyu, Buhàra'dan Çanakkale'ye göç etmiş seyyidlere dayanır.

Küçük yaşta iken ailesi İstanbul'a taşındı. 1950'de İstanbul Vezneciler İlkokulu'nu, 1956'da Vefa Lisesi'ni bitirdi. Aynı yıl İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arap-Fars Filolojisi Bölümü'ne girdi. Arap Dili ve Edebiyatı, İran Dili ve Edebiyatı, Ortaçağ Tarihi ile Türk-İslâm Sanatı sertifikalarını alarak, 1960 yılında Edebiyat Fakültesi'nden mezun oldu.

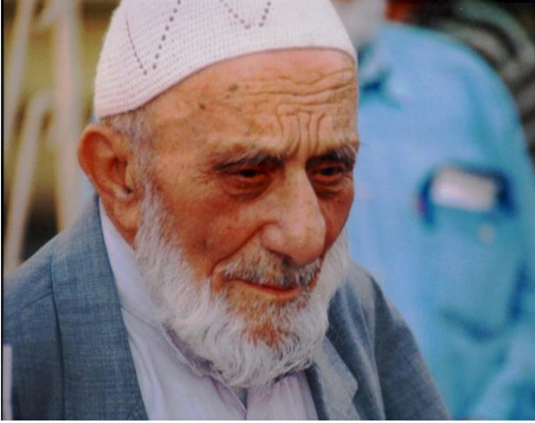
Aynı yıl, Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi'nde açılan asistanlık imtihanını kazanarak, Klasik-Dinî Türkçe Metinler Kürsüsü'ne asistan olarak girdi. Fakülte yayın komisyonunda iki yıl sekreterlik yaptı. 1965 yılında, XV. Yüzyıl şairlerinden olan Hatiboğlu Muhammed ve Eserleri konusunda doktora tezi vererek ilâhiyat doktoru ünvanını aldı. 1967-1968 yıllarında Ankara Yükseliş Mühendislik ve Mimarlık Özel Yüksek Okulu'nda Türkçe ve Hümaniter Bilgiler derslerini verdi.

Askerlik görevine Tuzla Piyade Okulunda başladı (15 Ekim 1971). Ağrı Patnos'ta yedeksubay olarak tamamladı (31 Aralık 1972).

1973 yılında, Hacı Bektâş-ı Velî, Makàlât adlı doçentlik tezi ile doçent ünvanını aldı ve Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Türk-İslâm Edebiyatı Kürsüsü'ne öğretim üyesi olarak tayin edildi. 1977-1980 yıllarında Sakarya Devlet Mimarlık ve

Mühendislik Akademisi'nde Türk Dili ve Edebiyatı dersleri verdi. Yurtdışında çeşitli üniversitelerde misafir öğretim üyeliklerinde bulundu.

1982 yılında, "İbrâhim-i Müteferrika ve Risâle-i İslâmiyye" isimli takdim teziyle ilâhiyat profesörü oldu. Sosyal ve kültürel faaliyetlere daha fazla zaman ayırabilmek düşüncesiyle, 1987 yılında emekliliğini isteyerek üniversiteden ayrıldı.

İlk dînî eğitimini ailesinde gördü. Dedesi Molla Mehmed Efendi, İstanbul'da medreselerde ilim tahsil etmiş ve Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Hazretleri'ne intisab etmiş bir kimseydi. Çanakkale Savaşında şehid olmuştur.

Babası Halil Necâti Efendi, küçük yaşta köyünde hafızlığını tamamladı. Gençliğinde Gümüşhaneli dergâhına mensub Çırpılarlı Hacı Ali Efendi'nin medresesine devam etti. İlk tasavvuf dersini de ondan aldı. Medreseler kapandıktan sonra tekrar köyüne döndü. Şadiye Hanım'la evlendi (1928). Şâdiye Hanım da aynı sülâleden zikir ehli, bilgili bir hanımdı. Bu evlilikten beşi erkek, ikisi kız, yedi çocukları oldu. Prof. Dr. M. Es'ad Coşan Hocaefendi, ailenin dördüncü çocuğudur.

Halil Necâti Efendi, çocuklarını okutmak amacıyla 1942 yılında İstanbul'a taşındı. Bir süre ticaretle meşgul oldu. O sırada, Şehzâdebaşı Damat İbrahim Paşa Camii'nde Serezli Hasîb Efendi'nin sohbetlerine devam etti. Onun vefatından sonra, Kazanlı Abdül'aziz Efendi'ye intisab etti. Onun Ümmügülsüm Camii'ndeki sohbetlerine katıldı. Abdül'aziz Efendi'nin tavsiyesi ile girdiği müezzinlik imtihanını kazanarak, Fatih Müftülüğü'nde göreve başladı. Abdül'aziz Efendi'nin vefatından sonra (1952), irşad görevini sürdüren Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri'nin sohbetlerine devam etti. Onun yakın dostlarından oldu.

Bu münasebetle, Prof. Dr. M. Es'ad Coşan Hocaefendi, küçük yaşta hocaefendilerin meclislerinde bulundu, onların maddî ve manevî ilgilerine mazhar oldu.

Edebiyat Fakültesi'nden mezun olduktan sonra, 1960 yazında Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri'nin kızı Muhterem Hanım'la evlendi. Aynı yılın sonbaharında, Ankara İlâhiyat Fakültesi'ndeki asistanlık görevi dolayısıyla Ankara'ya taşındılar.

İlâhiyat Fakültesi'ndeki öğretim üyeliği yıllarında, Hocaefendi'nin kapısı herkese açıktı. Öğrencilerin çok sevdiği ve saygı gösterdiği bir kimseydi. Talebe gelir, kapıyı çalar, derdini anlatır, cevabını alır, müsterih bir çehre ile ayrılırdı. Olaylı ve kavgalı zamanlarda öğrencilerin arasına girer, onları akl-ı selime davet eder, kavgaları önlemeye çalışırdı.

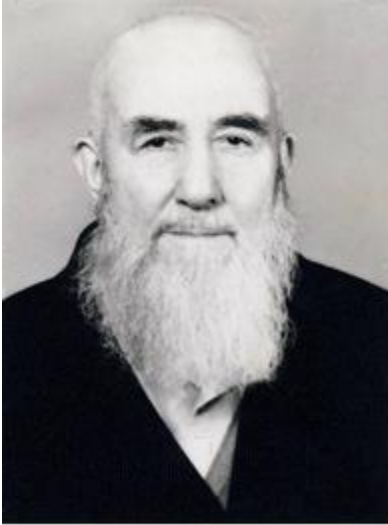
1960'lı yıllarda fakültede resmî ders olarak Kur'an-ı Kerim dersi yoktu. Öğrenciler kendi gayretleriyle, Arapçadan, Farsçadan faydalanarak Kur'an-ı Kerim öğrenmeğe çalışıyordu. Bunu gören Hocaefendi, müsait zamanlarında hasbî olarak, isteyenlere Kur'an-ı Kerim ve Osmanlıca dersleri veriyordu. Öğrencilerini bilimsel araştırmalara, master ve doktora yapmaya teşvik ederdi.

Öğretim üyeleri arasında saygınlığı vardı. Sahasında söz sahibi idi. Özellikle Türk-İslâm edebiyatında, ilk müracaat edilen kimseydi. Kendisinden önce profesör olmuş hocalar bile, ağır bir parça, çetin bir şiir oldu mu, "Es'ad Bey, şuna beraber bakabilir miyiz?" diye kendisine gelirlerdi. Herkese yardımcı olmaya çalışırdı.

İlk yıllar Kurtuluş'ta oturuyorlardı. Daha sonra Kalaba'ya taşındılar (1963). Evlerinin yakınında cami yoktu. Bir mescid açılması için önderlik etti. Daha sonra onun gayretleriyle bir dernek kurulup, cami yeri alındı. Üstte Kur'an Kur'an Kursu,

altta cami olmak üzere cami inşaatının yapılmasına gayret etti. Buralarda zaman zaman hadis ve tefsir sohbetleri yaptı.

Komşuluk ilişkileri çok mükemmeldi. Bütün yorgunluklarına ve yoğunluklarına rağmen, komşularına da vakit ayırırdı. Karşılıklı ziyaretleşmeler olurdu. Ziyaretlerde tebessümü eksik etmezdi. Ziyaret sırasında, kütüphaneden uygun bir kitap alır, orada bulunanlardan birisine bir yer açtırırdı. Sonra oradan bir miktar okuyarak sohbet ederdi.

Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri, hemen her yıl Ankara'ya gelir, evlerinde bir süre misafir kalırdı. Ankara'nın çeşitli semtlerinde, çevre ilçelerde sohbetler, ziyaretler olurdu. Bazen de M. Es'ad Hocaefendi'yi de yanına alır, Anadolu'nun muhtelif şehirlerine beraber seyahat ederlerdi.

1977 Yılında, Mehmed Zâhid Kotku Efendi'nin bizzat elinden tutarak kürsüye oturtması ile İskenderpaşa Camii'nde *Râmûzü'l-Ehàdîs* derslerine başladı. Hafta sonlarında İstanbul'a gidiyor, pazar günü hadis dersini yapıp Ankara'ya dönüyordu.

Mehmed Zâhid Efendi'nin hastalığında, ameliyatında hep yakın hizmetinde bulundu. Son demlerinde de yanıbaşındaydı. Onun arzusu üzerine, 13 Kasım 1980 (5 Muharrem 1401) günü vefatından sonra, cemaatin eğitimiyle ve her türlü meselesiyle ilgilenme, tebliğ ve irşad görevini üstlendi.

Tasavvufî nisbeti; hocası Mehmed Zâhid Efendi vasıtasıyla Nakşibendî Tarikatı'nın, Hàlidiyye kolunun, Gümüşhâneviyye şubesidir. Ayrıca Kàdiriyye, Sühreverdiyye, Kübreviyye, Çeştiyye, Mevleviyye, Halvetiyye ve Bayrâmiyye tarikatlarından da irşada me'zundur.

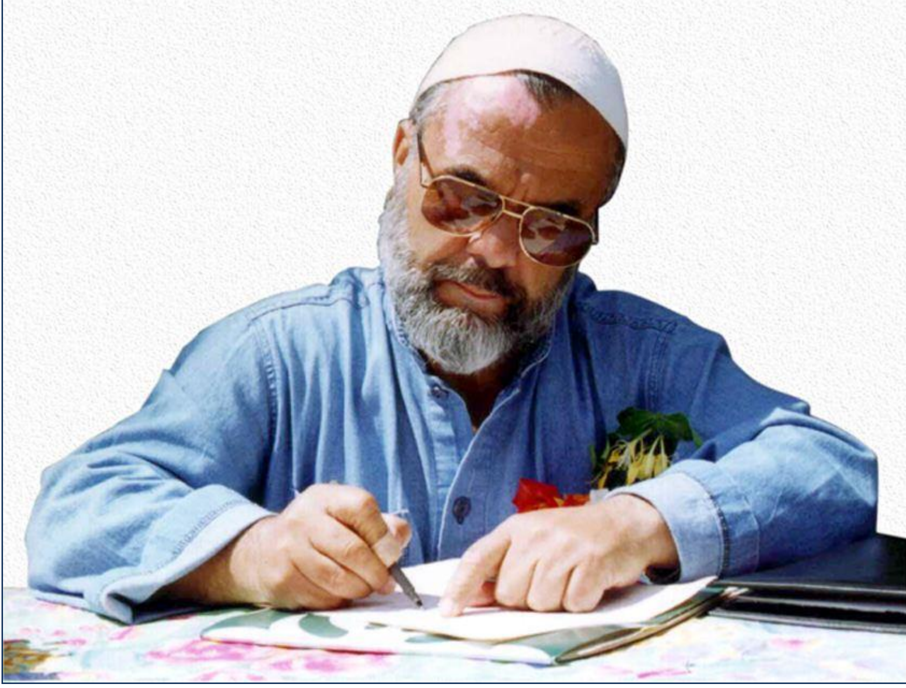
Onun döneminde hadis derslerine ilgi daha da arttı. Cemaat yer bulamadığı için camiye ilâveler yapıldı, ders dinlenilecek yerler beş-altı kat genişletildi. Caminin yanındaki eski binalar alınarak camiye katıldı. Ayrıca Ankara, İzmir, Bursa, Sapanca, İzmit ve Eskişehir'de mutad hadis dersleri başlatıldı.

Mehmed Zahid Kotku Efendi'nin emri üzerine kurduğu "Hakyol Vakfı"nın çalışmalarıyla bizzat ilgilendi, muhtelif yerlerde şubeler açtırdı. Eğitim ve yardımlaşma faaliyetini yaygınlaştırmak için çalışmalar yaptı. Sanat ve kültürle ilgili çalışmalar yapmak üzere "İlim, Kültür ve Sanat Vakfı"nı, sağlık hizmetleri için "Sağlık Vakfı"nı kurdurdu. Hanımların eğitimiyle ilgili olarak "Hanım Dernekleri"nin; çevre ile ilgili çalışmalar yapmak üzere "İlim, Ahlâk, Kültür ve Çevre Dernekleri"nin kurulmasını ve yaygınlaştırılmasını teşvik etti. Bu çalışmalarla toplumun güzel amaçlar için bir araya gelmesini, organize olmasını sağlamaya çalıştı.

Vakıflara ait, harabe haline gelmiş birtakım ecdad yadigârı eserlerin tamir ve tecdidiyle ilgilendi. Onların gayesine uygun olarak tekrar faaliyete geçmesini temin etti. (Ahmed Kâmil Tekkesi, Selâmi Mustafa Efendi Tekkesi, Şeyh Murad Efendi Dergâhı, Şadiye Hatun Şifâ Külliyesi...)

Eğitimin yaygınlaştırılması için basın ve yayın çalışmalarıyla ilgilendi. 1983 Eylülünde İslâm dergisi, 1985 Nisanında Kadın ve Aile ve İlim ve Sanat dergisi yayınlanmaya başladı. Daha sonra, Gülçocuk dergisi çıkartıldı. Sağlık ve bilimle ilgili konularda isePanzehir dergisi yayınlandı. Vefa Yayıncılık adına yayınlanan bu dergilerle yakından ilgilendi ve makaleler yazdı.

Bu dergiler ilgilendikleri sahalarda kamuoyuna önderlik ettiler. Yayınladıkları yazılarla, araştırma dosyalarıyla ve İslâm dünyasından haberlerle halkımızın bilgilenmesine ve bilinçlenmesine katkıda bulundular. İyimser, ümit verici, yol gösterici yazılarla pek çok hayırlı gelişmelere sebep oldular. Haklarında sempozyumlar, doktora tezleri yapıldı. Bir ara İslâm dergisinin tirajı yüz bini aştı. *İslâm* ve *Kadın ve Aile* dergileri, 1998 Haziranına kadar aksamadan yayınlarını sürdürdüler.

Kitap yayıncılığı için Sehâ Neşriyat'ı kurdu; çeşitli dinî, edebî, tarihî, kültürel eserler neşredildi. Yayıncılığın geliştirilmesi, haftalık ve günlük yayınlara geçilebilmesi için çalışmalar başlattı. Onun gayretleriyle bir matbaa tesis edildi (Ahsen), dizgi tesisleri kuruldu (Dehâ).

Sesli ve görüntülü yayıncılık alanında hizmet etmek, millî ve mânevî değerlerimize uygun yayınlar yapmak üzere, *Ak-Radyo* (AKRA) adı altında bir müessesenin kurulmasına öncülük etti (1992). Halen İstanbul'dan radyo yayınları yapılmakta; bu yayınlar uydu vasıtasıyla Türkiye'nin her yerinden, Orta Asya'dan ve Avrupa'dan dinlenebilmektedir.

Onun teşviki ile Ak-Televizyon adı altında Marmara Bölgesine yönelik bölgesel televizyon yayını başlatıldı (1997). Basın-yayın alanında *Sağduyu* isimli günlük bir gazete yayınlandı (3 Mayıs 1998 - 11 Temmuz 1999).

Kaliteli bir eğitimi temin etmek amacıyla, özel eğitim kurumlarının kurulmasını teşvik etti. Çeşitli illerde ilkokul

öncesi, ilkokul ve orta öğrenime yönelik eğitim tesisleri, okullar ve dersaneler kurdurdu. (Asfa)

Halka güvenilir bir sağlık hizmeti verilmesi için poliklinikler ve hastaneler açılmasını teşvik etti. Başta İstanbul olmak üzere bir çok ilde sağlık kuruluşları hizmete açıldı. (Hayrunnisâ Hastanesi, Esmâ Hatun Hastanesi, Afiyet Hastanesi…)

Yurtdışındaki müslümanlarla diyaloğu sağlamak, ziyaretleri kolaylaştırmak amacıyla İskenderpaşa Turizm (İSPA) adı altında bir seyahat acentası kurulmasına öncülük etti. Bu şirket vasıtasıyla hac ve umre programları, çeşitli yurt içi ve yurt dışı geziler; aile ve eğitim toplantıları düzenlendi.

İlmî seviyesi yüksek hocalar yetiştirmek amacıyla İstanbul'da, Ankara'da, Konya'da ve Bursa'da hadis ve fıkıh enstitüleri açtırdı. Buralarda ilâhiyat fakültelerinde okuyan veya mezun olan kimselere, özel hocalardan Arapça, hadis, tefsir ve fıkıh dersleri verdirilmesini temin etti.

Sohbet ve vaazlarına yurt içinde ve yurt dışında büyük ilgi gösterilmesi ve çeşitli yerlere davet edilmesi, onun çok seyahat etmesine neden oldu. Avrupa'da, Kuzey Amerika'da, Afrika'da, Orta Asya'da ve Avustralya'da pek çok ziyaretler, vaazlar, sohbetler yaptı; eğitim programlarına katıldı.

Her yıl hac ve umre dolayısıyla değişik ülkelerden gelen müslümanlarla görüştü, diyalog kurdu. Hakkı ve hayrı, iyiyi ve güzeli tebliğ etme yönünde şumüllü ve verimli çalışmalar yapmaktan bir an bile geri kalmadı. Çevresini de daima bu tür çalışmalara teşvik etti.

1997 Mayıs'ından itibaren hizmetlerini yurtdışında sürdürdü. 1998 yılında Avustralya'nın Brisbane şehrine yerleşti. Tebliğ ve irşad çalışmalarını Avustralya'nın her tarafına yaygınlaştırdı. Pek çok yerde camiler, kültür merkezleri açıldı. Brisban'daki camide, her gün sabah ve yatsı namazlarından sonra, hadis sohbeti yapıyordu.

Radyo sohbetleri yine devam etti. Cuma günleri Ak-Radyo'da yapmakta olduğu hadis sohbetlerine ilâve olarak, salı günleri tefsir sohbetleri yapmaya başladı (29 Eylül 1998). Fâtiha Sûresi'nden başladı. Her sohbette birkaç ayet-i kerime okuyup, izah ediyordu. Vefat etmeden önce yaptıkları son tefsir sohbetinde, Bakara Sûresi 224. ayetine kadar gelmişlerdi.

4 Şubat 2001 (10 Zilkade 1421) Pazar günü, bir cami açılışı yapmak için Grifit şehrine giderlerken, Avustralya yerel saatiyle 12'de (Türkiye saatiyle 04'te) Sydney civarında, Dubbo kasabası yakınlarında geçirdikleri elim bir trafik kazası sonucu, yanında bulunan damadı Prof. Dr. Ali Yücel Uyarel'le birlikte ahirete irtihal eylediler. Ani ölümleri ailesi, yakınları, sevenleri ve bütün müslümanlar tarafından derin bir üzüntüyle karşılandı.

Mübarek naaşları, Sydney'de Auburn Gelibolu Camii'nde kılınan cenaze namazından sonra Türkiye'ye getirildi (8 Şubat Perşembe). 9 Şubat Cuma günü, Fatih Camii'nde yüzbinlerin iştirak ettiği muhteşem bir cenaze namazından sonra, tekbirlerle, salevatlarla, dualarla, gözyaşlarıyla, Ebû Eyyûb el-Ensârî Hazretleri'nin kabri civarında, Eyüp Mezarlığında toprağa verildi.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad Coşan Rh.A, doğu dillerinden Arapça ve Farsça'yı, batı dillerinden Almanca ve İngilizce'yi bilmekteydi. Yurt içinde ve yurt dışında çok yönlü sosyal faaliyetlerini, tebliğ ve irşad çalışmalarını vefat edinceye kadar devam ettirdi.

Rûhu şâd, mekânı cennetî a'lâ olsun...

Yayınlanmış Eserleri:

01. Matbaacı İbrâhîm-i Müteferrika ve Risâle-i İslâmiye (1982)
02. Hacı Bektâş-ı Velî, Makàlât
03. Gayemiz (1987)
04. İslâm Çağrısı (1990)
05. Yeni Ufuklar (1992)
06. Çocuklarla Başbaşa
07. Başarının Prensipleri
08. Türk Dili ve Kültürü
09. İslâm'da Nefis Terbiyesi ve Tasavvufa Giriş (1992)
10. Avustralya Sohbetleri-1 (1992)
11. Avustralya Sohbetleri-2 (1994)
12. Avustralya Sohbetleri-3 (1995)
13. Avustralya Sohbetleri-4 (1996)
14. Yeni Dönemde Yeni Görevler (1993)
15. Haccın Fazîletleri ve İncelikleri (1994)
16. Zaferin Yolu ve Şartları (1994)
17. İslâm, Sevgi ve Tasavvuf (1994)
18. Sosyal Çalışmalarda Organizasyon ve Başarı (1994)
19. Güncel Meseleler-1 (1994)
20. Güncel Meseleler-2 (1995)
21. Hazret-i Ali Efendimiz'den Vecîzeler (1995)
22. Hacı Bektâş-ı Velî (1995)
23. Yunus Emre ve Tasavvuf (1995)
24. Başarı Yolunda Sevginin Gücü (1995)
25. İslâmî Çalışma ve Hizmetlerde Metod (1995)
26. Sosyal Hizmetlerde Hanımlar (1995)
27. Ramazan ve Takvâ Eğitimi (1996)
28. Tebliğ ve İrşad Çalışmaları (1996)
29. İslâm, Tasavvuf ve Hayat (1996)
30. Haydi Hizmete!.. (1997)

31. İslâm'da Eğitimin İncelikleri (1997)
32. Tasavvuf Yolu Nedir? (1997)
33. İmanın ve İslâm'ın Korunması-1 (1997)
34. İmanın ve İslâm'ın Korunması-2 (1998)
35. Allah'ın Gazabı ve Rızası (1997)
36. Mi'rac Gecesi (1998)
37. Doğru İnanç ve Güzel Kulluk (1998)
38. Ramazan ve Güzel Ameller (1998)

1. MÜBAREK BİR GECE

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîren tayyiben mübâreken fîh... Kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultànih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ hayri halkıhî seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîn... Emmâ ba'd.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Bu mübarek geceye, bizi böyle hoş bir hal ile eriştiren Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne hadsiz hesapsız, sonsuz hamd ü senâlar olsun... Allah-u Teàlâ Hazretleri, iki cihanın bildiğimiz, bilmediğimiz hayırlarına, güzelliklerine, lütuflarına, sizleri ve bizleri erdirsin...

[Kapıda başka kardeşlerimiz var, ayakta kaldılar. Yanlarınızdaki serbest yerlere yerleşin, arkada yer açılsın; o kardeşlerimiz de otursunlar, rahatça dinlesinler, aramıza katılmış olsunlar!]

Müslümanlar bulundukları şehirde hor görülen, itilip kakılan, küçük, mü'min, kıymetli bir zümre iken, adetleri sonradan arttı arttı, arttıkça camileri de genişledi. Evvelki senelerde Irak'tan geçerken görmüştük; Samerra diye bir şehir var nehrin kenarında... Öyle büyük cami yapmışlar ki, dünyanın en büyük camisi… Duvarlarında yâni boyunda on beş tane burç var galiba. Ebadını hatırlayamayacağım. Minaresine dışarıdan yol döne döne çıkıyor. Samerra camisinin minaresine yol dışından, helezonî şekilde, döne döne çıkıyor. Müslümanlar çok olunca geniş yere ihtiyaç oluyor.

El-hamdü lillâh, bu mescid küçük bir mescid değildir. Ama arkadaşlarımız, kardeşlerimiz doldurdular. Allah'a hamd ü senâlar olsun… Allah muhabbetlerimizi, kardeşliklerimizi, birbirimize karşı sevgilerimizi, saygılarımızı, alâkalarımızı dâim

eylesin... Dar geliyor işte, daha geniş yerler istiyoruz. Onlar olsa, daha da geniş gerekecek. Çünkü el-hamdü lillah Allah-u Teàlâ Hazretleri bizleri birbirimize kardeş eylemiş.

Kardeşlerimizin içinde nice muhterem kimseler görüyorum, kimi bulunduğu yerde müftü olan, kimisi eğitim müesseselerinde, mekteplerde hocalık yapan çok güzide kardeşlerimiz. Kalkmışlar, kardeşliğin bir icabı olmak üzere ziyaret kasdıyla, böyle mübarek bir akşamda uzun mesafeleri kat edip buralara gelmişler. Yakından gelenler var, uzaklardan gelenler var, çok uzaklardan gelenler var...

Allah-u Teàlâ Hazretleri adımlarını haclara, umrelere vardırsın... Cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin... Şöyle yukarıdaki sofrada muhabbetle yemek yediğimiz gibi, Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemizi cennet sofralarının etrafında da böylece cem eylesin... İnşâallah bu günleri de anarız orada. Çünkü insan hatırlayacakmış dünyadaki şeylerini, neydi hani böyle

konuşmuştuk diye. Allah cümlemize nasib eylesin...

a. Şahıslar Fânîdir

Muhterem kardeşlerim! Şahıslar fanidir. Eğer kalacak olsaydı, yeryüzünde kalmaya en lâyık olan Rasûlüllah SAS Efendimiz Hazretleri idi. Bakın ayet-i kerimede ne buyruluyor, *bi'smillahi'r-rahmâni'r-rahîm*:

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلاَّ رَسُولٌ ، قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ (آل عمران:١٤٤)

(*Ve mâ muhammedün illâ rasûl*) "Muhammed de Allah'ın bir elçisi, daha başka bir şey değil, Allah'ın gönderdiği bir elçi. (*Kad halet min kablihi'r-rusül*) Daha önce başka peygamberler, başka elçiler de gönderdi Allah-u Teàlâ Hazretleri; onlar da geldiler, göçtüler. Kalmadılar bu cihanda." (Âl-i İmrân, 3/144)

Belki isteye isteye gittiler muhakkak ki, bu cihanda kalır mı insan? Şu Necip Fazıl'ın vefatı münasebetiyle gazetede yazılan şiirine bakıyorum da, bu hayattan gittiğini şöyle ifade etmiş:

Bu kapıdan kol ve kanat kırılmadan geçilmez;
Eşten, dosttan, sevgiliden ayrılmadan geçilmez.

İçeride bir has oda, yeri samur döşeli;
Bu odadan gelsin diye çağrılmadan geçilmez.

Eti zehir, yağı zehir, balı zehir dünyada,
Bütün fâni lezzetlere darılmadan geçilmez.

Varlık niçin, yokluk nasıl, yaşamak ne, topyekün?
Aklı yele salıverip çıldırmadan geçilmez.

Kayalık boğazlarda yön arayan bir gemi;
Usta kaptan kılavuza varılmadan geçilmez.

Ne okudun, ne öğrendin, ne bildinse berhava;

Yer çökmeden, gök iki şak yarılmadan geçilmez.

Geçitlerin, kilitlerin yalnız O'nda şifresi;
İşte, işte o eteğe sarılmadan geçilmez!

E insan ahiretin nimetini görünce, bu dünyaya bakası gelir mi? Şöyle hurilerden bir tanesinin parmağının ucunu görse, bu dünyada yaşama arzusu kalır mı insanın? Allah-u Teàlâ Hazretleri gözünden perdeyi kaldırsa, cennetin nimetlerini görse; "Biraz daha yaşayayım!" mı der, "Yâ Rabbi, emanetimi bir an önce al da, beni sevdiklerime kavuştur!" mu der?

Allah'ın öyle kulları varmış ki, her akşam dua edermiş:

"—Yâ Rabbi, lütfeyle bu gün benim canımı al da, Rasûlüllah'a ve sevdiklerime kavuşayım!" diye, her akşam öyle dua ederlermiş.

Şahıslar gider, hepimizi gideceğiz, hiç birimiz kalmayacağız. İşin kötü veya dikkat çekici bir tarafı şu ki; ne zaman gideceğimizi de bilmiyoruz.

Evvelki gün bir yolculuk icab etti, bir yere kadar arkadaşımızın düğününe gittik. Yolda bir trafik kazası, hemen bizim önümüzden olmuş. Bir araba yolundan dönmüş, tarlaların içine uçmuş gitmiş, takla atmış gitmiş... Ama nasıl bir manzara! Biz birden üstüne geldik. Çocuklar bir tarafta, kadınlar bir tarafta, eşyalar bir tarafta... Herkes kamyonunu, arabasını durdurdu; yoldan gelenler gidenler gelenler koştular, gittiler. İşte el birliğiyle arabayı kaldırdılar, altından bir de kadın çektiler, çıkarttılar.

Şöyle düşündüm: Eh, bizim başımıza böyle bir şey gelseydi, bizi öbür tarafta düğüne bekleyenler:

إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ (البقرة:١٥٦)

(*İnnâ li'llâhi ve innâ ileyhi râciùn.*) 'Biz Allah'ın kullarıyız, muhakkak ki biz ona döneceğiz.'" (Bakara, 2/156) diyeceklerdi. İşte bir varmış, bir yokmuş. Bu dünya böyle...

وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَى (الاعلى:١٧)

(*Ve'l-âhiretü hayrun ve ebkà*) [Ahiret daha hayırlı ve daha devamlıdır.] (A'lâ, 87/17)

Allah-u Teàlâ Hazretleri bize, bàki hayatın zevkini versin, ona hazırlanmayı nasib eylesin... Onu ihmal etmemeyi nasib etsin... Bu dünyadaki vazifelerimizi idrak edip de, asıl orası için çalışmayı nasib eylesin...

b. Önemli Günler

Bu günün ehemmiyeti ortada... Bir kere ehemmiyetli günlere daha çok önceden başladık. Regàib gecesi şa'şaasıyla, ihtişâmıyla, güzelliğiyle bir cuma gecesi geliverdi üstümüze... Bir hayır, bereket gecesi, el-hamdü lillâh... "Mübarek Receb girdi, Regàib gecesi'ne eriştik!" diye, düğün bayram ettik buralarda. El-hamdü lillâh, kandillerle bu vakte kadar geldik.

Heyecanımız şimdi gittikçe daha da artıyor, yüreğimiz çırpınmağa başladı; Ramazan geliyor! On beş gün kaldı. Ramazan geliyor, o mübarek ay geliyor, o göğün kapılarının açıldığı, cennetin kapılarının açıldığı; cehennemin kapılarının kapandığı, şeytanların zincirlere vurulup bukağılandığı, yerin göğün bezendiği, insanların hayırları yapmağa koştuğu, Ümmet-i Muhammed'in ayı geliyor. Ümmet-i Muhammed'in kazanç ayı geliyor.

Rasûlüllah SAS Hazretleri bize bu günlerin ehemmiyetini muhtelif hadislerinde söylemedi mi? Receb ekim ayıydı. Şa'ban bakım ayı, Ramazan'da mahsul toplayacağız inşâallah! Mahsulleri, bol meyvaları, mükâfatları alacağız. Bayram edeceğiz sonunda da, inşâallah!

Peygamber SAS Hazretleri bize, (*leyletü'n-nısfi min şa'bân*) Şa'ban'ın ortasındaki gecenin ehemmiyeti hakkında da işaretler buyurmuş. Bugün Şa'ban ayının ortası şimdi. 14'ü bitti, 15.

gecesindeyiz şu anda. 14-15 gün daha var, ondan sonra Ramazan gelecek.

Bu gece ehemmiyetli bir gecedir. Bu gece mânevî bir bayram gecesidir. Meleklerin bayram gecesidir. Bu gece hayırların çok çok insanlara erdiği, rahmet-i ilâhiyyenin saçıldığı bir mübarek gece... "Bana Cebrâil AS haber verdi." diyor Rasûlüllah SAS Hazretleri. Tereddüt mü edersin? Cebrâil gibi bir haberci, Rasûlüllah SAS Hazretleri'ne bildirmiş bu günün faziletine dair ve Rasûlüllah SAS Hazretleri bu gecesini, daha başka, hepsi güzel olan gecelerinden daha başka bir güzel şekilde geçirmiş.

Şimdi insanlarda çeşit çeşit huylar var. Bir kere hadis dedin mi, hemen, "Sahih mi, değil mi?" diye hadis-i şerifin karşısına dikiliyorlar. Güzel... Her şeyin tahkikini yapsınlar, iyi, güzel. Ama, Rasûlüllah SAS Hazretleri'nin böyle bu mübarek Şa'ban gecesini ihyâ ettiğine dair, büyük hadis alimlerin *et-Terğib ve't-Terhib* gibi eserlerinde; büyük evliyaullahın, meselâ Abdülkadir-i Geylânî Hazretleri'nin *Gunyetü't-Tâlibîn* gibi eserlerinde kayıtlar var. Buralardan biliyoruz ki, Allah-u Teàlâ Hazretleri bu gecede çok hayırlar ihsân ediyor kullarına... Peygamber SAS Hazretleri bu gecesini çok güzel bir şekilde geçirmiş.

Teberrüken o mübarek Efendimiz'in; nümûne-i imtisâlimiz, Peygamberimiz, başımızın tâcı, gözümüzün, gönlümüzün nûru, sürûru SAS Efendimiz'in sözlerinden birazını okuyacağız.

c. Kur'an-ı Kerim'de Berat Gecesi

Kur'an-ı Kerim'de acaba bu geceye dair delil yok mu? Kur'an-ı Kerim'de Duhan Sûresi var ya, *bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*:

حم. وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ . إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ (الدخان:١-٣)

(*Hà mim. Ve'l-kitâbi'l-mübîn. İnnâ enzelnâhü fî leyletin*

mübâraketin innâ künnâ münzirîn.) (Duhan, 44/1-3) diye, bir mübarek gecede Kur'an-ı Kerim'i Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin indirdiği anlatılıyor. Mübarek gece deniliyor. Bu mübarek gece işte bu gece... Alimlerimizin bir kısmı böyle demişler.

Bazıları da:

"—Ramazan'da indiğine göre Kur'an-ı Kerim, bu mübarek geceden kasıt Kadir gecesi olsa gerektir." diyorlar.

Allahu a'lem. Öyle olsa da öyle olmasa da, Şa'ban'ın bu yarısı olan 15. gecesinin mübarek bir gece olduğunda hiç şek şüphe, tereddüt yok. İnşâallah bu geceyi böyle zevk ile, şevk ile, ibadet taat ile, gözyaşı dökerek, günahlarımıza tevbe istiğfâr ederek, hayırlı, feyizli bir şekilde geçiririz. Bu gecenin feyzini biz de tadarız da, bi't-tecrübe sabit deriz. Kitapların sözüne ne lüzum var, işte bi't-tecrübe, ayan beyan sabit.

Geçen gün umreden bir kardeşimiz gelmişti.

"—Nasıl geçti seyahatiniz?" diye sordum.

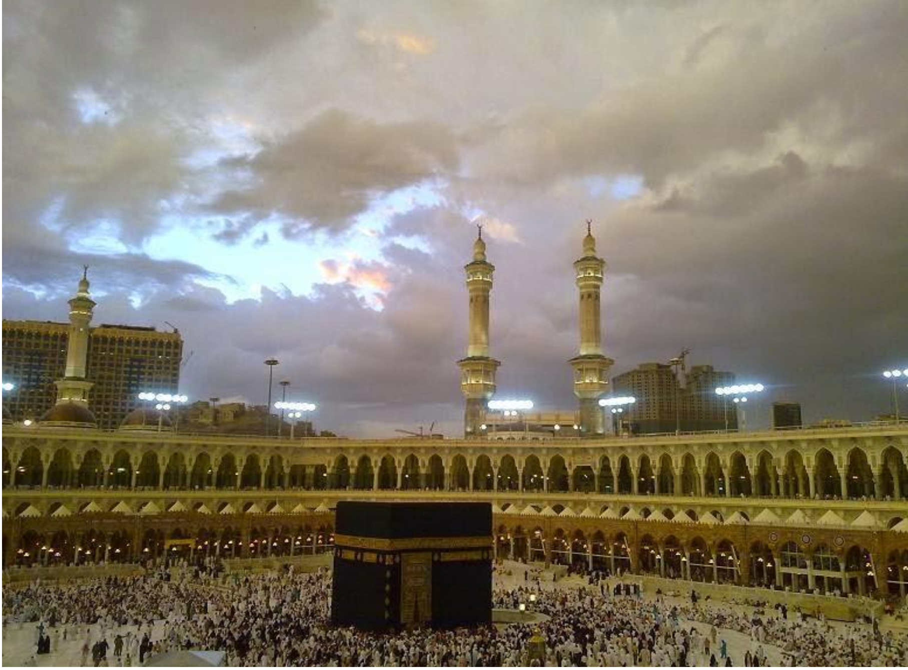
Anlattı:

"—İşte şuralara gittik, böyle oldu... Orada da kuraklık vardı bu sene…" dedi.

Hatta o kadar canlarına tâk etmiş ki kuraklık, Suud'daki ahalinin, "Yağmur duasına çıkacağız ey ahali!" diye radyolarla ilan etmişler. Yağmur yok... Bu mevsimde yağması lâzım, beklenilen bir şey; rahmet yağmamış. Onun için, radyolarla ilan etmişler, toplanmışlar... Artık ne kadar zamandan beri yağmur bekliyorlar da yağmıyorsa... Toplanmışlar, imam çıkmış Kâbe'nin olduğu Mescid-i Haram'da hutbeye...

"—Hocam, ben Arapça bilmediğim için neler söylediğini anlamadım ama, yarım saat kadar dua eyledi orada." diyor.

"—Gökyüzünde bir tek bulut yoktu, masmaviydi gökyüzü, pırıl pırıl güneşti. Daha minberden aşağıya adımını atarken, yağmur başladı." diyor. "Oradan, merdivenlerden aşağıya inerken yağmur başladı. Hiç kaçmadık, kaçar mıyız rahmetten? Şakır şakır, şakır şakır üstümüze yağdı." diyor.

Şimdi söyleyin bakalım, böyle bi't-tecrübe dua edip de duasına icâbet edildiğini gören insan, artık delile ihtiyaç duyar mı? Delile hacet var mı? Gün gibi ayan... İşte dua ettim, ortada bulut yokken, oldu.

Müteaddit defalar bu tekerrür ederse, artık tesadüfe hamledilecek bir hali kalmazsa, ne olur? İnsanın kalbi yakîn ile dolar. Kalbi şek ihtimali olmayan, şek lekesi, şüphe gölgesi düşmeyen sağlam bir iman ile dolar. Ona delile ihtiyaç mı var? Amentü billâh dedi mi, her şey onun etrafında döner durur.

Sonra, insan Allah'a inandı mı, Allah'ın her şeyini sever. Kaidedir: "Bir insan bir şeyi sevdi mi, onunla ilgili her şeyi sever. Sözünü sever, onunla yakın olanları sever, onun gönderdiği mektubu sever, onun gönderdiği hediyeyi sever, onun kitabını sever, onun likasını sever, onun her şeyini sever hasılı… İnsana Allah-u Teàlâ Hazretleri o sevgiyi ihsân etsin...

O sevgiyi verdi mi, biz de Allah'ın Rasûlünü seveceğiz, sevgilisi

çünkü... Kelâmını seveceğiz, kitabını seveceğiz, çünkü Allah'ın kelâmı... Allah'ın salih kullarını seveceğiz, çünkü Allah'ın salih kulları, Allah'ın kulları... Allah'ın kul deyip, kabul edip de iltifat eylediği, yükselttiği kullar... Allah-u Teàlâ Hazretleri içimize o sevgileri ihsân eylesin...

Şimdi demek istiyorum ki, yâni inşâallah kalbinizi temiz, pak tutarsınız da, Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne halisâne nidâ ve münâcaat ve niyâz eylersiniz, Allah size ihsân eder; kitaplardan artık Leyle-i Berâe'nin fazileti hakkında söze hacet mi kalır, bi't-tecrübe sabit dersiniz, olur, biter.

Şimdi bu geceye Berâet Gecesi denmiş. Çünkü burada birçok bereket, hayır insanoğluna nâzil oluyor, yağıyor. O bereketi insan hisseder. Gönlü ürperir, gözü yaşarır, duyguları taşar, onu hisseder. Allah-u Teàlâ Hazretleri cehennemden azadlık beratı verir inşâallah... Cennetine duhûl, liyâkat berâtı verir inşâallah cümlenize...

d. Berat Gecesinde Allah'ın Affı

Şimdi birkaç hadis-i şerif okuyalım dedik ya *Günyetü't-Tâlibîn*'den, Abdülkadir-i Geylânî KS Hazretleri'nin meşhur, güzel eserlerinden bir eserdir, oradan okuyalım!

Hazret-i Ali Efendimiz (*Kerrema'llàhu vecheh ve RA*), Allah'ın aslanı, müslümanların en gençlerinden, çocukken, daha delikanlılık çağında müslüman olmuş da öyle pırıl pırıl bir ömür sürmüş. Rasûlüllah SAS Efendimiz'in mübarek kerimesi Hazret-i Fatıma'yı da tezevvüc eylemiş. Zaten yeğeni, amcazâdesi... O mübarek zât, Peygamber SAS Efendimiz'in şöyle buyurduğunu naklediyor:[1]

يَنْزِلُ اللهُ تَعَالَى فِي لَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا ،

---

[1]*Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.466, no:7461, 7462; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.III, s.486, no:2625.

فَيَغْفِرُ لِكُلِّ مُسْلِمٍ ؛ إِلاَّ لِمُشْرِكٍ ، أَوْ مُشَاحِنٍ ، أَوْ قَاطِعِ رَحِمٍ ،

أَوْ امْرَأَةٍ تَبْغِي فِي فَرْجِهَا .

(*Yenzilu'llàhu teàlâ fî leyleti'n-nısfı min şa'bâne ile's-semâi'd-dünyâ*) "Şa'ban'ın orta gecesi, —şu 15. gecesi. 30'un yarısı 15 etmez mi, bu gece olunca— Allah-u Teàlâ Hazretleri en yakın semâya nüzûl eyler."

Şimdi, *semâü'd-dünyâ* demiyor, *es-semâü'd-dünyâ* diyor. Bakıyorum bazı meal yazan kimselere, —buna benzer bir ifade Tebâreke Sûresi'nde de geçer— tercümesinde dünya semâsı diyorlar. Dünya seması olsaydı semâu'l-ard derdi veyahut semâu'd-dünya derdi. Dünya kelimesini o mânâya kullanmaz Kur'an-ı Kerim. Dünya en yakın demek. *Es-semâü'd-dünyâ,* en yakın semâ demek.

وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ (الملك:٥)

(*Ve lekad zeyyenne's-semâe'd-dünyâ bi-mesâbîha*) "Biz en yakın semâyı yıldızlarla donattık." (Mülk, 67/5) buyuruyor Allah-u Teàlâ Hazretleri.

En yakını yıldızlarla donatılmışsa ve yıldızların bazısının ışıkları milyonlarca ışık yılında gelirse bizim memleketimize, bizim dünyamıza; siz bu dünyanın büyüklüğünü düşünün! Bir de bu kâinâtın sahibinin azametini düşünün o zaman!

وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلَهٌ وَفِي الْأَرْضِ إِلَهٌ (الزخرف:٨٤)

(*Ve hüve'llezî fî's-semâi ilâhun ve fi'l-ardi ilâh*) [Gökteki ilâh da, yerdeki ilâh da odur.] (Zuhruf, 43/84) Allah-u Teàlâ Hazretleri bizim Rabbimiz de, semâların Rabbi değil mi? Bizim hakimimiz, sahibimiz de göklerin sahibi değil mi?

İlk semâ yıldızlarla donatılmış. Ondan sonra? Akıl almaz. O

engin mesafeler... Şimdi ışık, saniyede üç yüz bin kilometre süratle gidiyor. O kadar süratle gidiyor. Bu hızla meselâ bir şey... İngiltere'de bir kuleden çan yukarıdan çaldığı zaman, çanın sesi aşağıya gitmeden o hızla, radyo dalgalarıyla bizim kulağımıza geliyor. Süratin büyüklüğünü düşünün yâni.,, Böyle bir ışık, bir saniyede bu kadar, üç yüz bin kilometre gidiyor. Dünyanın etrafını altı yedi defa dolaşacak kadar hızlı. Bir saniyede böyle...

Bir dakikada ne kadar saniye var. Bir saatte kaç tane saniye var. Bir günde kaç tane saniye var. Bir yılda kaç tane saniye var, düşünün! Ondan sonra, beş milyon ışık yılı mesafeden gelen yıldızı düşünün, bize ne kadar uzak olduğunu düşünün! Kâinâtın büyüklüğü hakkında bir fikriniz olsun.

İnsan buradan bir uzay gemisine binseymiş ve semaya doğru hareket etmeye başlasaymış, bizim güneşimizin bulunduğu yıldız kümeciğinden dışarıya yirmi bir bin sene sonra varacakmış, çıkacakmış, —yirmi bir bin sene diye hatırımda kalmış.— uzun sene... Yâni kendisi aslında ölecek, görmeyecek çıktığını. O kadar büyük.

Şimdi "Allah-u Teàlâ Hazretleri nüzûl eyler semâ-i dünyaya." buyuruyor hadis-i şerif. Rahmetiyle kullarına yakın geliyor.

(*Feyağfiru li-külli müslimin, illâ li-müşrikin, ev müşâhinin, ev kàtıu rahimin.*) "Her müslümanı afv u mağfiret eder Allah-u Teàlâ Hazretleri bu mübarek gecede." Kimi istisna ediyor? "Müşrik kulu afv u mağfiret eylemez. Allah-u Teàlâ Hazretleri müşrikleri afv u mağfiret etmeyecek bu gece..."

"Eh, el-hamdü lillâh biz *amentü bi'llâh* demişiz, Allah'a inanmışız. Rasûlüne inanmışız, kitabına, Kur'an'ına inanmışız, peygamberlerine inanmışız, ahiret gününe inanmışız; imanımız bütün... Müşrik değiliz el-hamdü lillah!" diyebiliriz ama, işin ince hesap tarafı da var, gizli şirk var. Neyse, asıl şirkten uzağız, Allah'ın rahmetine inşâallah mazhar oluruz.

(*Ev müşâhinin*) "Kalbinde, içinde kin besleyen kindar insanları

da affetmeyecek.” Demek ki müslümanın kalbi başkalarına karşı kin tutmayacak, affedici olacak.

Rasûlüllah Efendimiz, kendisini terk-i diyar ettiren, gurbetlerde gezdirten Mekkelilere, Mekke’ye sahip olduğu zaman ne muamele etti? Hepsini affetti.

“—Ne umarsınız benden, size ne muamele yapacağımızı sanıyorsunuz?” dedi.

Ordu muzaffer, karşısında mağluplar var. “Ne yapacağımı tahmin edersiniz?” dedi.

Dediler ki:

“—Sen kerim bir zâtsın, senden kerem bekleriz.”

Kerem geldi ondan. Hepsini afv u mağfiret etti, hepsini bağışladı. Hepsine sorgu sual yapmadı. Yâni, “Siz bana niye Kabe’de namaz kıldırmadınız? Niye beni diyarımdan dışarıya attınız, niye beni öldürmeğe kasd ettiniz? Niye benim üzerime ordu çektiniz? Niye Uhud Harbi oldu, niye şu harb oldu, niye bu harb oldu?” demedi. Hepsini sildi.

Neden? Bu dünya boş... Bu dünyadaki ömür, düşmanlıklarla vakit geçirecek kadar çok değil. Bu dünyada insan çarçabuk hazırlığını yapmalı, Allah’ın rızasını kazanmalı! Bu dünya bir köprü gibidir, bir ucundan girdik, öbür ucundan çıkacağız, bitecek. Yürüyüp, geçip gideceğiz. Burada öyle dostlara kavga edip, düşmanlarla çekişerek vakit geçirecek zamanımız yok... Biz güzel şeyler yapar, geçer gideriz. “Kötülerin hesabını affettim, Allah görecek hesabını, Allah’a havale ettim!” deriz. Uğraşacak vaktimiz yok, yapacağımız işler çok. Dünya böyle.

Rasûlüllah Efendimiz öyle muamele etmişken, biz birbirimize kin tutarsak halimiz nice olur?

“—Bana teslim etsinler de, ipini ben çekeyim!” nasıl der bir insan müslüman kardeşine?

Hâlâ böyle fokur fokur, kalbi hınçla nasıl kaynar? Bak Rasûlüllah SAS buyuruyor ki:

“—Kalbinde kin, intikam duygusu olan, şahnâ olan kimseyi Allah affetmeyecek.”

O halde kalplerimizi pâk edelim! Kalplerimizi hırstan, kinden temizleyelim! Yüzümüzü temizliyoruz da, elimizi, ayağımızı yıkıyoruz da, maddî necâsetten temizlenmeğe dikkat ediyoruz da, bu kötü huylardan temizlenmeğe niye dikkat etmiyoruz? Görünmeyince ehemmiyetsiz mi? Nasıl ehemmiyetsiz olur?

Peygamber SAS Hazretleri'nin hadis-i şerifleri var: Bir kötü huy insanın başına çok büyük dert açıyor. Bir kibir, çok büyük dert açar insanın başına... Bir ucub, kendini beğenmek, çok büyük dert açar. Bir hased, insanın amellerinin sevaplarını, ateşin odunu yeyip kül ettiği gibi yer bitirir.

E ben şimdi hasede niye dikkat etmeyeyim? "Aman hasetçi olmayayım! Aman müslüman kardeşimdeki, başka bir insandaki nimeti kıskanmayayım!" diye, niye kalbimi murakabe etmeyeyim, bu kadar önemli olduğuna göre? Niye kibre ücuba düşeyim?

Olur mu? Ben değil, benim ayağının tozu olamadığım o büyük iman sahibi, o muhterem kimseler ne oldu Huneyn gazvesinde? Hiç hatırımdan çıkmıyor. Şöyle vadiye bakmışlar, şimdi bizim şu

kalabalığımız gibi, vadi müslüman askeri dolu... Kendi kendilerine demişler ki:

“—Bizi bu gün kim yenebilir? Biz Bedir’de 313 kişiydik, çok az idik, Allah bize zafer verdi. Uhud’da şöyle oldu, şurada böyle oldu, burada böyle oldu... Şimdi bizi kim yenebilir bu kadar büyük müslüman kalabalığını, ordusunu?” demişler.

Ne oldu yâni? Kendilerinin adetlerinin çokluğuyla öğündüler, sevindiler, adede güvendiler. Küçük bir hata gibi… Yâni bizim anlayamayacağımız, gözden kaçırabileceğimiz bir şey gibi. Onlar Allah’a inanmış değiller miydi, Rasûlüllah’ı sevmiyorlar mıydı, Allah’tan olduğunu bilmiyorlar mıydı her şeyin? Ama böyle gönüllerine bir ters duygu geldi.

Allah-u Teàlâ Hazretleri onun üzerine, düşmanlarına imkân verdi, bunlara bir gevşeklik verdi. Nasıl olduysa düşman bunlara bir saldırdı, öyle haller oldu ki, perişan oldular ve bu kadar genişliğiyle, ovalarıyla, dağlarıyla dünya onların başlarına dar geldi. Ayet-i kerime öyle anlatıyor.

Bir duygu, bir yanlış düşünce, bir muhakeme tarzı, hatası yüzünden o muhterem zâtlar ki, biz onların ayağının tozunun ucu

olamayız; bizim üstümüze basıp geçseler bizim için şeref olacak kimseler, bak ne hale geldi. Biz kendimizin neyine güveniriz, neyimize güvenebiliriz yâni...

O halde biz de boynumuzu bükeceğiz, diyeceğiz ki:

"—Yâ Rabbi! Ben sana neyimi arz edeyim? Sen benim içimi dışımı bilirken, ben sana neyimle öğünebilirim? Yüzü kara bir kul, eli boş bir kul... Daha sana lâyık kulluk edemedim. Ahir zamanın fitnesi, fesadı beni karıştırdı. Eski zamanda senin nice iyi kulların gelmiş... Bir kere Kur'an'ı küçük yaşta ezberlemişler, Rasûlüllah'ın sünnet-i seniyyesini öğrenmişler, dini ilimlere vâkıf olmuşlar. Ondan sonra, bu kalbin amellerinin ehemmiyetini anlamışlar da, kötü duygularıyla, kötü ahlâklarıyla mücadele etmişler. Tevekkül ehli, iman ehli, yakîn ehli, sahâbet ehli, Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne rızâ ve teslimiyetleri tam, kâmil kimseler olmuşlar.

Ben öyle yapamadım yâ Rabbi! Dünyayı anlayamadım, ahireti anlayamadım, dinin inceliklerini kavrayamadım... Boş ömür geçirdim, boş şeylerle uğraştım, yüzüm kara, elim boş!" demekten başka ne gelir elimizden yâni.

Neyimizle öğünebiliriz? Ne var ki yâni doğru düzgün, Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne arz edebileceğimiz? "Şu şeyim güzel, kıymetli. Şunu arz edeyim de makbul olsun!" diyecek neyimiz var?

Şairin birisi diyor ki:

"—Yâ Rabbi! Ben senin hazinende olmayan dört şey getirdim sana."

İnsana garip geliyor. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin hazinesinde olmayan dört şey ne?

Çâr çiz âverdiem ki der genci tû nist

"Özür, günah, hiçlik ve kusur getirdim yâ Rabbi sana!" diyor. E özür yok. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin her şeyi tam. Günah yok. İşte bizde onlar var. Allah-u Teàlâ Hazretleri bizlere lütfuyla, keremiyle muamele eylesin şu mübarek günler hürmetine...

İnsanın suçlu olması iyi bir şey değil ama, suçunu kabul etmemesi daha kötüdür. Suçunu kabul etti mi, Allah vaad ediyor ki affedecek. Onun için, gelin merdâne, açıkça durumumuzu arz edelim:

"—Yâ Rabbi, durumumuz bu, hatamız çok, kusurumuz çok... İyi kulluk etmek istiyoruz ama, başaramıyoruz. Sen bizim elimizden tut, bize yardım eyle yâ Rabbi! Sana zikirde, sana şükürde, sana güzel kulluk etmekte bize yardım eyle! Sen yardım etmezsen, bunu başarmamız mümkün olmayacak, anladım; şu yaşa geldim, anladım, yâ Rabbi yardım eyle!" diyelim, ilticâ edelim.

Umulur ki rahmetinden, hazinesinden bize kendisine güzel kulluk etmeyi ihsân eder.

Bak, kalbinde kin olanı, hırs, kin olanı, kızgınlık olanı affetmeyecek bu gece. Hepimiz birbirimize karşı kalbimizi bir temizleyelim, paklayalım! Herkes birbirine düşman... Sevmeyi unuttu millet... Kızmayı öğrendi, âlâsını öğrendi kızmanın her çeşidini; sevmeyi unuttu.

Üçüncüsü, ne diyor hadis-i şerifte: (*Ev kàtıı rahimin*) "Akrabaları, dostları ile, yakınlarıyla akrabalık bağlarını koparanları da affetmeyecek." Demek ki darılmayacağız, kızmayacağız, akrabalarımızla alâkaları devam ettireceğiz.

Şimdi çokça sorulan bir soru var:

"—Hocam, benim akrabam benim yolumda değil. Ben namaz kılıyorum, o namaz kılmıyor... Ben İslâm'ı kabul ediyorum, o başka yolda... Ne yapacağız?"

Tabii iki şey yapılabilir. Dostluğun, ahbaplığın devamı için bazı şartlar var, onlar olmadığına göre, yapmayalım denilebilir ama; pekiyi biz onlardan çekilince onlar ne olacak? Onlara kim yardım eder? Bizim akrabamız olduğuna göre, biz konuşamazsak, hangi hoca onun yanına yanaşabilir?

Onun için, biz alâkayı kesmeyeceğiz. Öyle kimselere de gideceğiz, İslâm'ı anlatacağız. Taviz vermeyeceğiz, sevgi vereceğiz,

bilgi vereceğiz, anlatacağız:

“—Ey kardeşim, işte işin aslı budur!” diyeceğiz.

Hidayet Allah’tan... Sen kimseye hidâyet verecek değilsin ki...

إِنَّكَ لاَ تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللّٰهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ (القصص:٥٦)

(*İnneke lâ tehdî men ahbebte ve lâkinne’llâhe yehdî men yeşâ’*) [Sen sevdiğini hidayete erdiremezsin; bilakis Allah dilediğine hidayet verir.] (Kasas, 28/56)

Rasûlüllah Efendimiz’e öyle buyurmuş Allah-u Teàlâ Hazretleri Kur’an-ı Kerim’de. Hidâyet bizim vazifemiz değil; bizim vazifemiz insanlara İslâm’ı tebliğ etmek... Alâkayı kesmeyelim, inşâallah o alâkaların faydası vardır.

Şimdi, ben o kimsenin evine gitsem, beni almaz yabancı diye... Ama seni alır, çünkü sen onun akrabasısın. Sen onun evine girebildiğine göre, bir kutu şeker götürürsün, elini öpersin, kandilini tebrik edersin, mübarek olsun dersin; kandilden haberi olur adamın... Birkaç tatlı söz söylersin. Her lafı bir defada boşaltmak mecburiyeti de yok. Gidersin, bu gün böyle yaparsın; ertesi gün, bir hafta sonra, Ramazan’ın başlangıcında bir daha gidersin...

Peygamber Efendimiz insanlara bir iki yıl içinde, üç beş gün içinde İslâm’ı anlatmaktan aciz miydi, anlatamaz mıydı? 23 yılda sindire sindire, öğrete öğrete öylece yetiştirdi. Ne güzel yetiştirdi...

Onun için, biz de böyle bir zaman tanıyalım! Darılmaca, kızmaca yok, ayrılmaca, küsmece yok... Sevgiyle, Allah yolunda çalışmaca var. Verirse verir. Vermezse ne yapalım? Onun liyâkati yokmuş demek ki... O kimsenin liyâkati olsaydı, Allah onu huzuruna davet ederdi. Daha liyakati yok demek ki...

Biz burada eğer Allah’ın huzuruna gelmiş de namaz kılabilmişsek, bu neden? Allah’ın bir lütfudur. Öteki gelememişse neden? Allah’ın ona bir cezasıdır. Kendi yoluna gelemiyorsa, o daha büyük bir felâkettir.

Eski ümmetlerden birisi ibadet ehliymiş, sonradan yolunu değiştirmiş, sapıtmış. Ama biraz dinden, bilgiden haberi olduğu için kendi kendine de demiş ki:

"—Yâhu, ben dinden imandan uzaklaştım, günahlara daldım, Allah bana ceza vermiyor hâlâ..."

Sanıyor ki tepesinden taş vuracak. Taş yağacak semâdan, öyle bekliyormuş.

Allah-u Teàlâ Hazretleri o zamanın peygamberine vahy eylemiş, demiş ki:

"—Git filanca kuluma söyle, ben onu cezalandırdım, o cezalandırdığımın farkında değil. Ben ona kendime ibadet etmeyi mahrum etmedim mi, haram etmedim mi, benim huzuruma gelmez duruma getirmedim mi; bu ceza yetmez mi?" diye öyle haber göndermiş.

Onun için, zamanı gelmemiş daha, uğraşırsınız, olursa ne âlâ; olmazsa Mevlâ bilir. Biz onun dışını biliyoruz, Mevlâ içini dışını biliyor. Lâyık olsa, bir anda döndürür günlünü...

Böyle bir hadis-i şerif okumuş olduk. Demek ki, güzel huylu olanlar kazanacak bu günde. Kötü huylu olanlar istifade edemeyecek.

Dördüncüsü de: (*Ev imreetin tebgî bi-fercihâ*) "Kötü kadın, kötü yola sapmış kadını da Allah affetmeyecek." Bu günahları saymasından anlıyoruz ki, demek ki böyle büyük günah erbâbına Allah-u Teàlâ Hazretleri rahmet eylemeyecek. Ama bir başka hadis-i şerifte de geçiyor ki: Tevbe ederse müstesna diye...

Tevbe kapısı daima açık, şu kapı gibi açık. Her kul tevbe edebilir. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin dergâhı, ümitsizlik dergâhı, kapısı değildir. Allah-u Teàlâ Hazretleri kulunun tevbe etmesini sever, günahını itiraf etmesini sever. "Eğer kullar günah etmeseydi, Allah'ın gaffarlığı nerede kalacaktı?" diyor bazı büyükler. Gaffarlığı, Gafûr ve Rahîm olması, günahları affetme sıfatının olması o zaman nereden anlaşılacak? Onun için tevbe kapısı açık. Tevbe ederse kurtulur hâsılı.

e. Berat Gecesi'nde Peygamber Efendimiz

Başka rivayetler var. Onları ben uzun uzun anlatmayayım, burada yazılar çok ama, kısaca şöyle hulâsaten söyleyeyim ki; Peygamber Efendimiz, böyle onun hayatında Şa'ban ayının bu gecesi olduğu zamanlar, o geceleri ibadetle geçirmiş. Bu konuda birkaç rivâyet var:

Bir keresinde, Hazret-i Aişe Validemiz'in yanına gelmiş, yatmış. Ondan sonra yavaşça yataktan sıyrılmış. Hazret-i Aişe Validemiz de, acaba bir başka yere mi gidecek demiş, o da hemen dikkat kesilmiş yâni. O zaman mum yok, elektrik yok, karanlık geceyse görünmesi mümkün değil ama, meraklanmış. Peygamber Efendimiz çıkmış, o da arkasından çıkmış, bakalım nereye gidiyor, ne yapıyor diye.

Peygamber Efendimiz Medine-i Münevvere'nin Bakîü'l-garkad denilen kabristanına gitmiş, orada dualar okumuş, semâya bakıyor. O da demiş ki:

"—Bak Rasûlüllah SAS Hazretleri nelerle meşgul, benim de aklıma ne kötü kötü fikirler geldi." diye dönmüş gelmiş.

Arkasından da, Rasûlüllah SAS gelmiş içeriye... Bakmış, Hazret-i Aişe Validemiz'in hıh hıh hıh diye yürümekten, koşmaktan nefesi böyle hızlı hızlı...

"—Ne oldu?" diye sormuş.

Demiş ki:

"—Anam babam sana fedâ olsun ey Allah'ın Rasûlü! Sen yanımdan sıyrılıp gidince, benim aklıma geldi ki, 'Acaba öteki hanımlarının evlerine mi gideceksin?' diye düşündüm. Onun için peşine düştüm. Meğer sen Rabbine ibadetle meşgul imişsin, ben de kendi nefsimin duyguları peşindeymişim." demiş.

O zaman Peygamber Efendimiz, bu gecenin ehemmiyetine dair demiş ki:

"—Bu gecenin mühim bir gece olduğunu Cebrâil AS bana geldi, bildirdi. Allah-u Teàlâ Hazretleri bu gece, Benî Kelb kabilesinin

koyunlarının tüyleri sayısınca müslümanı afv u mağfiret eyler. Rahmet-i ilâhiyye, mağfiret-i ilâhiyye cûşa gelir.” diye bildirmiş.

Sonra başka rivayetler var, müteaddid geceler olabilir. Çünkü Peygamber Efendimiz’in başından pek çok Şa’ban geldi geçti, değil mi, yâni 63 yaşına kadar yaşadığına göre. Bu rivayetlerin her birisi, bir başka Şa’ban’da olabilir. Bir keresinde demiş ki:

“—Bana müsaade eder misin yâ Aişe, bu gece ibadet edeyim?”

Nezakete bak! Buyursunlar bakalım, gelsinler görelim o çöl kanunu diyen, çöl bedevisi diyen insanları... Bak hanımına ne diyor Rasûlüllah SAS Hazretleri:

“—Bana müsaade eder misin yâ Aişe, Rabbime ibadet edeyim?”

Nezakete bak, insanlığa bak, kemâle bak, ahlâka bak! O kendisinden yaşça küçük, karısı. Sonra herkes onun peygamberliğini kabul etmiş, bakışına canları fedâ, yüzüne bakmağa kıyamıyorlar... Etrafında öyle ashâb-ı kirâm var ki canlarını ayağının ucuna nisâr etmişler, saçmışlar. Bir emri, her şeyi yapmağa kâfi... Herkes canını fedâ etmeğe râzı... Öyle muhterem bir kimse… Bak ne diyor? Salâhiyetini kötüye kullanıyor mu, bu benim hakkım diyor mu? “Sen otur şurada, karışma!” diyor mu?

“—Bana müsaade eder misin, bugün Rabbime ibadet edeyim?” diyor.

Hiç bundan ibret almaz mıyız biz? Rasûlüllah’ın sünnete uymak demek, ille bir sürü kitaplardan bir sürü hadis okuyup okuyup da, kulağımıza laf doldurmak mı demek? İşte huy... Sen böyle mi davranıyorsun, başka türlü mü davranıyorsun; ölç! Böyle davranıyorsan, Rasûlüllah’ın sünnetine uygun yaşıyorsun. Böyle davranmıyorsan, eve girdiğin zaman fırtına gibi giriyorsan, evdekilerin hepsi bir köşeye siniyorsa; “Vay, babam geldi!” diye çocuklar bir tarafa, “Efendi geldi!” diye hanım bir tarafa siniyorsa... O zaman sen Rasûlüllah’ın sünnetine uygun durumda değilsin!

Bizim o taraflarda vardır: “El eyisi, ev ağusu” derler. Yâni bazı

insanlar el iyisi, başkalarına iyi davranırlar; ev ağusu, evde zehir zemberek... Öyle olmayacak.

Hani gelsinler, görsünler bak İslâm'da kadının mevkiini. Bir sözden ne şeyler çıkıyor, ne kadar duygulandırıyor insanı.

"—Müsaade eder misin, ben bu gün Rabbime ibadet edeyim?"

"—Pekiyi, yâ Rasûlallah!" diyor.

Hem de o da nasıl söylüyor:

"—Anam babam sana fedâ olsun ey Allah'ın Rasûlü! Pekiyi." diyor.

Sözün zarafetine bak. Canım sana feda diyorlar. Anasını babasını çok sever ya insan, anası babası için de canını verir. En çok sevdiğiyle ölçerek söylüyorlar:

"—Anam babam sana fedâ olsun, ey Allah'ın Rasûlü!"

Ne güzel ifade... Sen ananı babanı feda eder misin Rasûlüllah yoluna? Sen kendini Rasûlüllah yoluna feda eder misin, ediyor musun, etmekte misin? Böyle bir duyguyla bağlı mısın? Kıyasla bakalım!

Birçok kimse diyor ki:

"—İşte Kur'an-ı Kerim var ya..."

Yahu, Kur'an-ı Kerim var, âmennâ ve saddaknâ... Pekiyi Kur'an-ı Kerim'i sana kim getirdi, kim tebliğ etti? Kur'an-ı Kerim kime indi, kim söyledi sana Allah'ın kitabını, o ayetlerini? Gene o Rasûlüllah.

Sonra o Kur'an-ı Kerim'in ayetlerinin anlaşılması ve hayata tatbikini en güzel kim yapabilirdi? Rasûlüllah... O halde sen Rasûlüllah'ın hayat tarzını incelemeden Kur'an'ı anlayabilir misin? Kur'an-ı Kerim'i Rasûlüllah'tan ayırabilir misin, sünnetinden ayırabilir misin? Muhakkak ona göre hareket edeceksin.

Neyse, kısa keselim!

Rasûlüllah SAS ibadete girişti. Bir secde eylemiş ki, yarı geceye kadar devam etmiş. İkinci secde eylemiş ki, fecre kadar

devam etmiş. Hatta bir rivayette Hazret-i Aişe Validemiz, “Acaba başına bir hal mi geldi?” diye ayağına şöyle bir el yordamıyla elini uzatmış, yoklamış. Öldü mü kaldı mı diye telaşlanmış yâni. O da kıpırdayınca, anlamış ki tamam; yâni ibadette, şuuru yerinde, vefat etmemiş, canlı filan diye anlamış. Öyle ibadet etmiş.

Sonra, kulak vermiş secdede söylediği sözlere. Söylediği sözleri şu anda bulabilir miyim bilmiyorum ama diyor ki:

“—Yâ Rabbi! Ben senin kızgınlığından affına sığınırım...”

Rasûlüllah diyor, dikkat edin! Ben söylemiyorum, Rasûlüllah SAS söylüyor. O Rasûl ki, Kur’an-ı Kerim’de hakkında ayet inmiş. Buyruluyor ki:

لِيَغْفِرَ لَكَ اللهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ (الفتح:٢)

(*Li-yağfira leka’llàhu mâ tekaddeme min zenbike ve mâ teahhara*) (Fetih, 48/2) diye, geçmiş ve gelecek günahlarının affolunduğunu bildiriyor Allah-u Teàlâ. Açık bono veriyor. Geçmiş ve geçecek günahlarının bağışlandığı söylenilen Rasûlüllah SAS Hazretleri diyor ki:

“—Yâ Rabbi! Ben senin kızgınlığından senin affına sığınırım... Senin gazabından senin rahmetine ilticâ ederim... Senden sana sığınırım yâ Rabbi!”

Başka nereye gideceksin zaten? Allah-u Teàlâ seni cezalandırmak, gazab etmek murad eylese; seni Allah’ın cezasından, gazabından, azabından kim kurtarabilir? Allah seni korumayı dilese, kim sana zarar verebilir?

Firavun ordusuyla Mûsâ AS’ın arkasına düştü de zarar verebildi mi? Firavun’un ordusu tozu dumana katarak, o zavallı mü’minlerin peşine düştü. Vay bizim memleketimizi terk edip kaçıyorlar! Neden kaçıyorlar? Erkekleri kesiyor, kızları bırakıyor, hepsini köle edinmiş, hizmetçi olarak çalışıyor.

150 metre yüksekliğinde taş piramitler neyle yapılır? Kırbaç altında esir çalıştırarak yapılır. İnsanın firavunluk namı kolay

kolay alınır mı? 150 metre ne demek? Kızılay'daki gökdelenin iki veya üç misli demek... O kadar yüksek kesme taşlardan, insan boyu kesme taşlardan piramit yaptırmış Firavun. Neden yaptırmış? İçine girecek, defnolunacak, mezar, Firavun'un mezarı. Yahu, küçücük dört tane taş neyine yetmez? 150 metre yükseklikte, 3 metresinin taşları devrilmiş de 147 metre kalmış Keops Piramidi… Bir üç metre daha olsa, 50 katlı bina yüksekliğinde piramit... Taş yığmış çölün ortasına, içine mezara gireceğim diye.

Öyle zalim bir adam… Ondan kaçıyorlar. Bir şey yapmış değiller, hırsız değiller, arsız değiller, mazlumlar, kaçıyorlar. Herifler peşinden ordu salmışlar. Tabii kaçmışlar, kaçmışlar kaçmışlar, önlerine deryâ çıkmış. Önleri deryâ deniz, arkaları azgın düşman. Ne yapacaklar şimdi?

قَالَ أَصْحَابُ مُوسَى إِنَّا لَمُدْرَكُونَ (الشعراء: ٦١)

(*Kàle ashàbu mûsâ innâ lemüdrekûn*) "Mûsâ AS'ın ashâbı dediler ki: Eyvah, yakalanacağız." (Şuarâ, 26/61) Önümüz deniz, uçsuz bucaksız deniz... Arkada düşman geliyor... Kılıçları çekmiş, silahı bilemiş, geliyor üstüne, öldürmeğe geliyor. "Siz misiniz kaçan bizim zulmümüzden. Biz zulüm yapacağız, kaçmayacaksınız!" dermiş gibi yâni.

Ne diyor Mûsâ AS:

قَالَ كَلاَّ إِنَّ مَعِي رَبِّي سَيَهْدِينِ (الشعراء:٦٢)

(*Kàle kellâ*) "Asla! (*İnne maiye rabbî seyehdîn*) Rabbim yanımızda, bize yardım edecek, yol gösterecek." (Şuarâ, 26/62) diyor. Yol daha ortada yok, belli değil ama, Mûsâ AS Allah'ın elçisi... (*İnne maiye rabbî seyehdîn*) "Hayır, olmaz öyle şey, Rabbimiz bizim yanımızda, bizimle beraber, o bize bir yol gösterecek, yardım edecek." Yol yok, önü deniz, arkası düşman... "Hayır, Allah yardım edecek." diyor. İman...

Mûsâ AS. Allah'ın ulû'l-azm peygamberlerinden bir mübarek peygamber. "Allah yardım edecek!" diyor. Nasıl yardım eder? Vahyetti Mûsâ AS'a:

فَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنِ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْبَحْرَ فَانفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ (الشعراء:٦٣)

(*Feevhaynâ ilâ mûsâ eni'drib bi-asàke'l-bahr*) "Bunun üzerine Mûsâ'ya, 'Yâ Mûsâ, asànı vur bakalım şu denize!' diye vahyettik. Asàsını suya vurdu. (*Fenfeleka fekâne küllü firkın ke't-tavdi'l-azîm*) Deniz yol oldu. On iki adet yol açıldı, geniş bulvar gibi oldu hepsi." (Şuarâ, 26/63) Girdiler, yürüdüler, geçtiler.

Allah-u Teàlâ Hazretleri böyle korur. Korudu mu korur. Yâni, Firavun orduları para etmez. İstediği kadar güçlü kuvvetli olsun,

korudu mu korur. Cezalandıracağı zaman da, piramidin en alt katında gizli bir dehlize saklansa, cezası erişir.

Onun için, öyle diyor, bak o büyük Peygamber! Günahları affedilmiş Peygamber SAS'in duasından ibret al! Senin benim gibi günahkar insan değil; Habibullah, Seyyidi'l-evvelîne ve'l-ahirîn, geçmişlerin, geleceklerin en büyüğü olan o zât-ı muhterem diyor ki:

"—Yâ Rabbi! Senin kızgınlığından senin affına sığınırım. Senin gazabından senin rahmetine ilticâ ederim. Yâ Rabbi! Senden sana sığınırım, başka sığınacak yerim yok. (*Lâ uhsî senâen aleyke*) Sana nasıl medih edeyim, sana nasıl medih söyleyeyim, seni nasıl öveyim, övemem..." diye böyle güzel ifadelerle, tevâzû ile, sevgi ile, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin azametine, celâline hoş gelecek güzel tatlı sözlerle dua eylemiş, ilticâ eylemiş.

Bunları rivâyet ediyor Hazret-i Aişe Validemiz. Diyor ki:

"—Yâ Rasûlallah! Baktım, sen secdede böyle böyle diyordun..."

"—Onları böyle iyice hatırında tuttun mu yâ Aişe?"

"—Tuttum yâ Rasûlallah! Anam babam sana fedâ olsun, duydum, hatırımda kaldı."

Zekâya bak!

Ben geçen gün bir arkadaşlar grubuna birkaç söz söyledim. İbrâhim ibn-i Edhem Hazretleri'nin beş nasihati var, söyledim, sayın dedim. Saymakta zorluk çektik yâni. Beş cümle söyledim, beş tane şeyi sayacaktık, saymakta zorlandık. Bak, hemen hatırında tutmuş. Diyor ki:

"—Yâ Aişe! Sen onu hem kendin hıfzeyle, hatırında tut, hem de başkalarına öğret!"

Öğretti. Bak, Allah râzı olsun, Allah şefaatine nail eylesin, naklediyor. O da öyle yapmış.

İşte böyle çeşitli rivayetleri var. Çok çeşitli rivayetler var. Sözü fazla uzatmayalım! Allah-u Teàlâ Hazretleri, gönlümüze bir yumuşaklık versin...

Bizi alsalar, riyâset-i cumhur köşküne götürseler veyahut Suud sarayına götürseler. Kapıdan girince ne yapacağımızı şaşırırız, ayağımız dolaşır. Neden?

“—Buranın protokolünü bilmiyoruz, usûlünü erkânını bilmiyoruz deriz. Sağa mı bakacağız, sola mı bakacağız? Önümüze yemek koysalar, çatalı nasıl tutacağız, kaşığı nasıl tutacağız, ağzımıza nasıl götüreceğiz? Peçeteyi şuraya mı sokmak lâzım, önümüze mi sermek lâzım, tabağın altına mı koymak lâzım?” Elimiz ayağımıza karışır ya...

Allah-u Teàlâ Hazretleri’nin huzurunda da kulun bir edebi var. Bir kulluk edebi var... Allah bize o edebi ilham eylesin... O edebe göre ona güzel kulluk etmeyi cümlemize nasib eylesin... Rasûl-ü edîbine, kendisinin terbiye eylediği o mübarek Peygamberine güzel ümmet eylesin... Ondan edep öğrenip, erkân öğrenip, usül öğrenip, dua öğrenip, ibadet öğrenip; bu gecenin veya sair zamanların nasıl ihyâ edilip nasıl ibadet edileceğini ondan öğrenip, rızasını kazanmayı nasib eylesin...

Bu dünyada bir tek hedefimiz var, çok kolay iş, zor değil, gayet kolay: Allah’ın rızasını kazanmak. Her işini ona göre yap. Şu benim yaptığım iş Allah’ın rızasına uygun mu değil mi? Bunu yaparsam acaba Allah sever mi, sevmez mi? Şöyle bir kalbine danış... Her zaman yanında müftü gezdirecek değilsin ya. Kalbine bir danış, eğer bunu yaparsan Allah sever gibi geliyorsa, o işi yap!

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[2]

اِسْتَفْتِ قَلْبَكَ ، وَإِنْ أَفْتَاكَ الْمُفْتُونَ (خ. في التاريخ عن وابصة)

(*İstefti kalbeke, ve in eftâke’l-müftûn*) [Fetvâ verenler ne kadar

---

[2] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.228, no:18035; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.II, s.469, no;751; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.III, s.162, no:1597; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.320, no:2533; Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü’l-Usül*, c.I, s.239; Tahâvî, *Müşkilü’l-âsâr*, c.V, s.133, no:1788; Ebü’ş-Şeyh, *Emsâlü’l-Hadîs*, c.I, s.88, no:207; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.X, s.111; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.II, s.24; Vâbisa ibn-i Ma’bed RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.X, s.250, no29339; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.IV, s.347, no:3313.

fetva verse de, kalbine danış!] Eğer içine bir kötü şey geliyorsa, onu yapmayıver! Bu kadar kolay iş…

f. İbrâhim ibn-i Edhem Hz.nin Beş Nasihati

İbrâhim ibn-i Edhem Hazretleri'ni çok seviyorum ben, Allah şefaatine nail etsin... Mübarek adam, hükümdarmış da hükümdarlığı bırakmış. Kolay mı? Biz bir memuriyeti bırakamıyoruz. Belh şehrinin hükümdarlığını bırakmış. Önünde arkasında altın kalkanlı askerler gidermiş, gümüş kaplamalı, kabzalı kılıçlarla saltanatlı şeyi, onların hepsini bırakmış.

Birisi gelmiş, demiş ki:

"—Yâ İbrâhim! Bana bir tavsiyede bulun, nasihatte bulun."

Diyor ki:

"—Sana beş şey tavsiye ederim." Bak belki benim de hatırımda kalmayacak. Bilmiyorum kaldı mı? Bakalım beş şeyi sayabilecek miyim? Diyor ki:

إذا اشتغل الناس بالدنيا ، فاشتغل أنت بالآخرة ؛

1. (*İze'ştegale'n-nâsü bi'd-dünyâ, fe'ştegıl ente bi'l-âhireh*) "İnsanlar şaşkınlıklarından dünyaya daldıkları zaman, sen ahireti düşün! İnsanlar dünyayla meşgulken, sen ahiretle meşgul ol!"

Şimdi bak etrafına, her insan dünyaya uğraşıyor; "Para kazanayım, pul kazanayım, yükseleyim, edeyim..." diyor. İbadetlerin hepsi bir tarafta kalıyor, namazlar bir tarafta kalıyor. Farz namazları, büyük ibadetleri bile yapamaz duruma düşüyor insan.

Ne diyor? "Sen benden nasihat mi istedin: İnsanlar dünyaya dalmışken, dünyayla meşgulken sen ahirete gayret et!"

إذا اشتغل الناس بتزيين الظاهر ، فاشتغل أنت بتزيين الباطن ؛

2. (*İze'ştegale'n-nâsü bi-tezyîni'z-zâhiri fe'ştegıl ente bi-tezyîni'l-*

bâtın) "İnsanlar dışlarını süslemekle meşgul iken, dışın sevdasına düşmüşken, dışı düzeltmeğe düşmüşken; sen gönlünü, içini imar etmeye, orayı düzeltmeğe çalış!" diyor.

Gönlün imarı, için imarı, için süslenmesi nasıl olur? Demin söylediğim huylar, bak bu hadis-i şerifte de geçti ya; insan kindar olursa makbul olmuyor, şöyle olursa olmuyor, böyle olursa olmuyor... İşte içimizden o kötü şeyleri atmazsak, içimiz kirli olur, çirkin olur.

Biz dışımızdaki bir kiri, bir lekeyi hemen temizleriz. Şuramıza bir kara şey sürülse, otomobil tamir ederken alnımıza yağlı kara sürünse ne yaparız? Arkadaş gelir, "Yahu, burnuna bir şey sürülmüş. Mendilini çıkart, sil şurayı, yüzün kara olmuş!" der. Yüzümüzün karasını böyle temizleriz de, içimizin, kalbimizin karasını niye temizlemeyiz? Oraya Allah nazar ediyor. Nazargâh-ı ilâhî insanın gönlü... İçini temizle!

Sür çıkar ağyârı dilden, tâ tecellî ede Hak,
Padişâh konmaz saraya, hàne ma'mur olmadan.[3]

---

[3] Şemseddîn-i Sivâsî'ye ait şiirin tamamı şöyle:

Vasıl olmaz Hakk'a kimse cümleden dûr olmadan
Kenz açılmaz şol gönülden tâ ki pürnûr olmadan

"Mûtû kalbe en temûtû" sırrına mazhar olan
Haşr ü neşri gördü bunda nefha-i sûr olmadan

Sür çıkar ağyarı dilden, ta tecellî ede Hak;
Pâdişah konmaz saraya, hàne ma'mur olmadan

Mest olup mestâne geldi tâ ezelden tâ ebed
İçdiler ışkun şarabın âb-ı engûr olmadan

Sen müyesser eyle yâ Rab, bizlere beytin tavaf;
İlmin ile âmil eyle, vâde tekmil olmadan.

Hak cemâlin Kâbesini kıldı âşıklar tavaf
Yerde Kâbe gökyüzünde Beyt-i Ma'mur olmadan

Padişah harap yere gelir mi, misafir olur mu? Güzel olacak, süsleyeceksin, sileceksin, süpüreceksin, her taraf pırıl pırıl olacak, tezyin edeceksin de, o şerefli misafir gelecek. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin tecellîsinin geleceği yer, kirli paslı, mezbelelik olur mu?

O halde, "İnsanlar hep dışı süslemekle meşguller. Gözünü aç, sen bu dışı süslemekle kalma; hem dışını süsle, hem içini süsle! Yâni hem dışın tertemiz olsun, saçın, sakalın, dişin, tırnağın, her şeyin güzel olsun; bir de huyların güzel olsun, içini de süsle! İnsanın içi kötü duygularla yılan çıyan gibi dolu olsa, kıymeti yok ki.

Bir kutu düşün, altından kutu. Dışı kakmalı, işlemeli, güzel... Ama kapağını açtın mı, içinde zehirli yılanlar var. Ne yapacaksın o kutuyu? Kapağını açtığın zaman, hepsi senin üstüne saldırır, sokarlar seni, zehirlerler.

Onun için, içimizdeki kötü huyları atmağa da dikkat edeceğiz. Nasihati öyle o mübareğin. O mübareğin nasihatinin kıymeti var. Bak padişahlığı bırakmış, bu yola düşmüş. Bizden ileride... Yâni bu işin muhakemesini çok yapmış.

Sonra diyor ki:

إذا اشتغل الناس بعمارة القصور ، فاشتغل أنت بعمارة القبور ؛

3. (*İze'ştegale'n-nâsü bi-imâreti'l-kusùr, feştagil ente bi-imâreti'l-kubûr*) "İnsanlar köşkler, saraylar yapmakla meşgulken, sen kabrini imar etmekle meşgul ol!"

Hakikaten de, biraz şöyle parası olan öyle güzel köşkler yapıyor ki; hangi kasabaya gitsen, hangi şehre gitsen bakıyorsun,

---

Mest olanların kelâmı kendüden gelmez velî
Pes enel-hak nice disün kişi Mansur olmadan

Bir acep sevdaya düştü, tutuşur Şemsî müdam
Hakk'a mergub olmak ister halka menfur olmadan

için gidiyor yâni. Şöyle şu İstanbul yolundan bile biraz şöyle şehirden uzaklaştın mı, ne güzel bahçeli villalar görüyor insan... Çankaya'ya gitsen, kim bilir neler görürsün... Havuzlu, güllü, sümbüllü bahçeler... Herkes kasır yapmak istiyor, ev yapmak istiyor, içine oturup safâ süreyim diye.

Pekiyi kabre girdiği zaman ne olacak insan? Kabirde ışık yok, elektrik döşememişsin... Kabirde döşek yok, atlas yok, yastık yok, minder yok, karanlık, izbe, is pas olursa olur mu? Orada kıyamete kadar kalacaksın. Orayı imar etmek lâzım! Pekiyi nasıl yapmak lâzım? Kale seramikle mi döşeyeceğiz? Kale seramikle de döşesen, amelin güzel olmazsa, gene karanlık olur orası...

Orası güzel amellerle süslenecek, orası salih amellerle müzeyyen olacak, orası öyle imar edilecek. Kur'an okuyacaksın, sadaka vereceksin, cömertlik yapacaksın, Allah yolunda cihad edeceksin, gayret sarf edeceksin, gözyaşı dökeceksin, namazlarını kılacaksın... İşte Kur'an-ı Kerim, işte sünnet-i seniyye, işte sen... Onları yapacaksın, kabrin öyle süslenecek.

Hatta hadis-i şerifte geçiyor ki:

"—Cennet düz bir arazidir. Orasını insan kendisi süsler."

Sübhàna'llàh dersin, güzel sümbüller biter. *Allàhu ekber* dersin, haccedersin, zekât verirsin, namaz kılarsın... Öyle öyle zinetlenir senin cennetteki arazin. Yoksa, düzdür diyor hadis-i şerifte. Ben, bu hadisi görünceye kadar bilmiyordum. Yâni öyle peşin hazırlanmış sanıyordum. İnsan, kendisi salih amelleriyle hazırlıyor cennetteki yerin güzelliğini de.

Onun için, bu dünyada ev yapıp ukbâyı berbat eyleme, ahireti harab etme! Bu dünyada ev yapacağım derken haramla, helâlle, şununla bununla, dikkat etmeden dünyada köşk yapıyorsun ama, kabirden ne haber? Kabre salih amel hazırladın mı? Kur'an-ı Kerim gönderdin mi?

Allah-u Teàlâ Kur'an-ı Kerim'de buyurmuyor mu; *bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*:

يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ لِغَدٍ (الحشر:١٨)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenû*) "Ey iman edenler!" Hepimize hitap, iman ettik ya... (*İtteku'llah*) "Allah'tan korkun!" Önce bak Allah'tan korkun diyor. "Aklınızı başınıza alın, Allah'tan korkun, öyle savruk, laubali olmayın, hizaya gelin, dikkat edin!" demek istiyor yâni. (*Veltenzur nefsün mâ kaddemet li-gad*) "Kişi ahirete şimdiden ne gönderdiğine baksın!" (Haşr, 59/18) diyor.

İşte ayet-i kerime, işte İbrâhim ibn-i Edhem Rh.A'in sözü. Aynı yere geldi. Bak Allah-u Teàlâ Hazretleri Haşr Sûresi'nin sonunda ne buyuruyor: "Allah'tan korkun, ahirete şimdiden ne gönderdiğinize bakın!" diyor.

Bu gün ne gönderdiniz ahirete? Bir hesapla bakalım! Sabahleyin kalktın, şimdi yatsı... Zaten konuşma ağır gelmeğe başladı, biraz sonra yatıp uyuyacaksın. Ne hazırladın bakalım, ahirete bu gün ne postaladın?

Oruç tuttuysan ne mutlu... Cumayı kıldıysan ne mutlu... Rasûlüllah SAS'e bolca salât ü selâm getirdiysen ne mutlu... Bir hasta ziyaret ettiysen ne mutlu... Bir kimseye bir yardım ettiysen ne mutlu... Birisinin gönlünü hoş ettiysen, sevindirdiysen, yardım ettiysen, insanlara faydalı olduysan ne mutlu... İşte bak bir şeyler göndermişsin.

"—Ama çok boş geçirmişim hocam, bunların hiç birisini yapmadım, bu gün çok işim vardı da baktım akşam oluvermiş. Cumaya bile gidemedim. Ahh..."

Sen bu gün hiç bir şey göndermedin, üstelik vebal yüklendin.

Demek ki birisi de: "Kabrin imarına dikkat et, insanlar köşkler yaparken sen de kabri düzeltmeğe çalış." diyor.

Sonra:

إذا اشتغل الناس بعيوب الناس ، فاشتغل أنت بعيوب نفسك ؛

4. (İze'ştegale'n-nâsü bi-uyûbi'n-nâsi, fe'ştegıl ente bi-uyûbi

nefsik) "İnsanlar başka insanların ayıplarını görmekle meşgul iken, gafil gafil etrafına, şaşkın şaşkın bakınırken sen kendi nefsinin ayıplarını gözetle ve düzelt."

İnsanların çok hoşuna gider başkasına nasihat vermek. Bak ben de fırsatı buldum, deminden beri konuşuyorum. Başkasına nasihat kolaydır. Hepiniz de konuşursunuz. Zor olan bu nasihatleri tutmak...

Hep insan başkasının kusurunu görür. Bak şu adama, namazı nasıl kıldı! Bak şu adama, Kur'an'ı nasıl okudu! Bak şu adamın kılığına, kıyafetine filan... Ama bunda hayır yok, bunda çok zararlar var. Asıl hayır nedir? Kendi kusuruna bak sen! (*Fe'ştegıl ente bi uyûbi nefsike*) Sen kendi nefsinin ayıplarıyla meşgul ol.

Sonuncu cümle de harika. Yâni aşk olsun İbrâhim ibn-i Edhem Hazretleri'ne. Allah şefaatine nail etsin. Diyor ki:

إذا اشتغل الناس بخدمة المخلوقين ، فاشتغل أنت بخدمة الخالق.

5. (*İze'ştegale'n-nâsü bi-hıdmeti'l-mahlûkîn, fe'ştagıl ente bi-hıdmeti'l-hàlik*) "İnsanlar mahlûklara hizmetle meşgulken, sen gözünü aç, Hàlıka hizmetçi ol."

Kime hizmet ediyorsun sen, kimin yolundasın, kimin peşindesin, ne yapıyorsun? Değer mi? Mahlûka hizmet edeceğine, gel Hàlik'a hizmet et! Öyle bir yere hizmet et ki, değsin.

Allah-u Teàlâ Hazretleri, sàlihlerin anılması üzerine rahmeti indirirmiş. Bak ne güzel sözü söylendi. Allah şefaatine nail etsin... Cümle evliyaullaha müstesnâ ikramlarla ikram eylesin bu gece... Onların himmet ve teveccühlerini de üzerimizde eylesin...

Bu kadar söz, bu nasihat yeter insana... Beş tane nasihat! Daha ne istiyorsunuz. Bir yoklayın bakalım, zihninizde, hatırınızda kaldı mı?

1. (İze'ş-tegale'n-nâsü bi'd-dünyâ, feştegıl ente bi'l-âhireh) "İnsanlar dünya ile uğraşırken sen ahiretle uğraş, gözünü aç."

2. (*İze'ştegale'n-nâsü bi-tezyîni'z-zâhiri, fe'ştegıl ente bi-tezyîni'l-*

bâtın) "İnsanlar zahirlerini, dışlarını, saçlarını, bıyıklarını süslemekle meşgulken, kravatlarını, pantolonlarını, ayakkabıların boyayıp ütülemekle meşgulken; sen içini süslemekle meşgul ol! Asıl iç önemli.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[4]

إِنَّ اللّٰهَ لاَ يَنْظُرُ إِلٰى صُوَرِكُمْ وَأَمْوَالِكُمْ ، وَلَكِنْ إِنَّمَا يَنْظُرُ إِلٰى قُلُوبِكُمْ وَأَعْمَالِكُمْ (م. ه. حم. عن أبي هريرة)

(*İnna'llàhe lâ yenzuru ilâ suverikûm ve emvâlikûm*) "Allah sizin boyunuzun posunuzun güzelliğine, endâmınızın mütenâsib olmasına, elbisenize bakmaz; paranıza bakmaz, maddî mevkiinizin, makamınızın yüksek olmasına bakmaz. (*Velâkin innemâ yenzuru ilâ kulûbiküm ve a'mâliküm*) Lâkin gönüllerinize ve amellerinize bakar."

3. (*İze'ştegale'n-nâsü bi-imâretü'l-kusùri, fe'ştagil ente bi-imâreti'l-kubûr*) "İnsanlar köşkler yapmanın peşinde gafil gafil koşuşurken, sen kabrini mâmur eylemeğe çalış."

4. (*İze'ştegale'n-nâsü bi-uyûbi'n-nâsi, fe'ştegıl ente bi-uyûbi nefsik*) "İnsanlar başkalarının ayıplarına bakıp bakıp da öyle

---

4 Müslim, *Sahîh*, c.XII, s.427, no:4651; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.173, no:4133; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.284, no:7814; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.120, no:394; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.328, no:10477; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VII, s.272; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.I, s.369, no:379; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.140, no:264; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.166, no:614; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.70, no:69; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.326; Hatîb-i Bağdâdî, *el-Müttefik ve'l-Müteferrik*, c.III, s.217, no:1352; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IV, s.98; Ebû Hüreyre RA'dan.

Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.540, no:1544; Yahyâ ibn-i Ebî Küseyr Rh.A'ten.

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XVIII, s.193; Ebû Ümâme RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.23, no:5262; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VIII, s.143, no:6995; RE. 92/4.

başkalarının gıybetini yapıp dururken, gafillik ederken; sen kendini kolla, kendi kusurlarını kendin gör, başkasına hacet kalmadan kendi kendini düzelt! Bu dünya kemal dünyasıdır, kemâle ereceğiz. Her geçtiğimiz gün bir kötü huyu atacağız, bir iyi huyu elde edeceğiz de, sonunda kâmil insan olacağız. Kâmil olmadan, gözümüz açılmadan, gafletten kurtulmadan, basiretimiz, içimiz nurlanmadan gidersek ne olacak?

مَنْ كَانَ فِي هٰذِهِ أَعْمٰى فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمٰى وَأَضَلُّ سَبِيلاً
(الاسراء: ٧٢)

(*Men kâne fî hâzihî a'mâ fehüve fi'l-ahireti a'mâ ve edallü sebîlâ*) "Bu dünyada kör olan kimse ahirette de kördür; üstelik iyice yolunu şaşırmıştır." (İsrâ, 17/72)

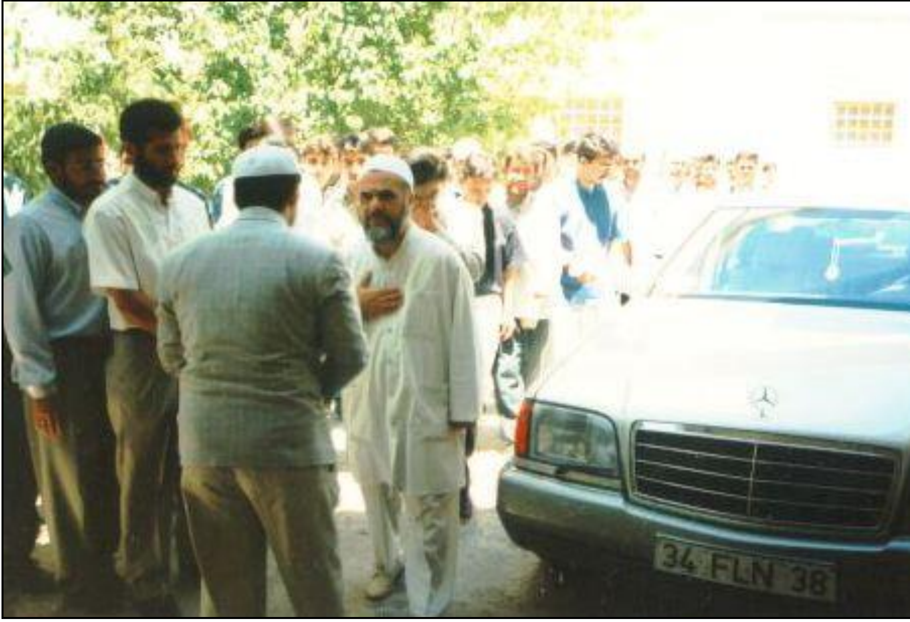
لاَ تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلٰكِنْ تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ (الحج: ٤٦)

(*Lâ ta'me'l-ebsârü ve lâkin ta'me'l-kulûbü'lletî fi's-sudûr*) [Gözler kör olmaz; lâkin göğüsler içindeki kalpler kör olur.] (Hac, 22/46) Asıl körlük, gözlerin görmemesi değildir; gönüllerin körleşmesidir.

Bu ayetler varken, insan nasıl gàfil olur? Demek ki, biz de böyle kendi ayıplarımızla meşgul olacağız.

5. Beşincisi de: (*İze'ştegale'n-nâsü bi hıdmeti'l-mahlûkîn, feştagıl ente bi-hıdmeti'l-hàlik*) "İnsanlar mahlûkların hizmetine böyle zavallı gayretlerini, ömürlerini sürüyüp harcayıp dururken bozuk para gibi, sen Allah'a kulluk etmeğe bak, Allah'a kölelik etmeğe bak! Allah'ın hizmetinde vaktini geçir!"

إِنْ تَنصُرُوا اللهَ يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ (محمد: ٧)

(*İn tensuru'llàhe yensurküm ve yüsebbit akdâmeküm*) [Eğer siz Allah'ın dinine yardım ederseniz, Allah da size yardım eder, ayaklarınızı kaydırmaz.] (Muhammed, 47/7)

Halkımızdan bazı insanlar olabilir ki, "İşte mübarek kandil gecesini ihyâ ettik... İşte Kadir gecesini ihyâ ettik... İşte bu Ramazan'da oruç tuttuk... Tamam, sevapları almışızdır." filân diye düşünür.

Muhterem kardeşlerim! Rabbimiz bizi her yerde görüyor, her yerde hàzır ve nâzırdır. Biz onun istemediği şeyleri yaparsak, o razı gelmez. Biz onun mülkünde, onun gıdalarını yiyerek, onun nimetleriyle yaşarken, ona nasıl àsî oluruz? Nasıl bazı günler ibadet etmeyi bildiğimiz halde, sâir zaman ibadetini terk ederiz. Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi kulluğunda dâim etsin... Sadece böyle kandillere, sadece Ramazanlara, sadece belli günlere mahsus iyileşenlerden eylemesin; her zaman iyiliği dâim olanlardan eylesin...

Her gecenizi Berat gecesi gibi, Kadir gecesi gibi eylesin... Her

gününüzü, her ayınızı Ramazan gibi feyizli eylesin... Ömrünüzü dâimâ nurlu eylesin, dâimâ hak yolda geçirmeyi nasib eylesin...

Hiç bir zaman nefse, şeytana uydurmasın... Ahir zamanın fitneleri çoktur, fesatları çoktur; fâsit fikirleri çoktur, bozuk akîdeleri çoktur. Bizleri yoldan çıkartmak isteyenler çoktur, muzır neşriyat çoktur. Bizi imandan koparmağa uğraşanlar çoktur. Beldemize göz dikenler, memleketimizi elimizden almak isteyenler çoktur. Müslümanlara zulmetmek isteyenler çoktur... Allah fırsat vermesin... Bizi imandan ayırmasın...

Mü'min olarak doğdurduğu, dünyaya getirdiği gibi, mü'min yaşattığı gibi, mü'min olarak yaşayıp ölmeyi nasib eylesin... Sevdiği, razı olduğu, "Gel benim kulum, cennetime gir!" diye iltifat ederek huzuruna çağırdığı kullarından eylesin...

Ayıplarımızı öyle saklasın ki, kimse bilmesin... Settâr ismi hürmetine örtüp, mahşer halkına da göstermeyip, afv u mağfiretiyle, hattâ hesaba uğratmadan, bi-gayri hisâb cennetine dahil eylesin...

Bi-hürmeti esrâri sûreti'l-fâtihah!

27. 05. 1983 - Özelif / ANKARA

2. BERAT GECESİ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Rabbenâ neveyne'l-i'tikâfe fî hâze'l-mescidi'ş-şerîf, bürheten mine'z-zemân, ve tekabbel minnâ...

Allàhümme leke'l-hamdü hamden dâimâ... Leke'l-hamdü kemâ yenbağî li-celâli vechike ve li-azîmi sultànik... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ hayri halkıke seyyidinâ ve senedinâ ve tâci ruûsinâ ve şefîi zünûbinâ ve tabîbi kulûbinâ ve üsvetüne'l-haseneti muhammedini'l-mustafâ salla'llàhu aleyhi ve sellem.

Allàhümme şeffi'hu fînâ bi-câhihî indek, fî hazihi'l-leyleti'l-mübârekeh... Allàhümme şeffi'hu fînâ bi-câhihî indek, fî hazihi'l-leyleti'l-mübârekeh... Allàhümme şeffi'hu fînâ bi-câhihî indek, fî hazihi'l-leyleti'l-mübârekeh...

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi cümlenizin üzerine olsun, ebedî ve dâimî olarak... Allah-u Teàlâ Hazretleri, iki cihanın bildiğimiz, bilmediğimiz hayırlarına, güzelliklerine, lütuflarına, sizleri ve bizleri erdirsin...

İçinizde biliyorum nice kardeşlerim var, uzak şehirlerden geldiler. Eski günlerimi hatırladım; Hocamız Rh.A hayattayken, akşamdan biz de gelirdik de geceye, erkenden yer bulalım diye. Cami hem Zeyrek'te, hem burada tıklım tıklım dolu olurdu. El-hamdü lillâh, bizim cemaatimiz üzerinde nice evliyaullahın hayır duası, bereketi var... Gene öyle... Ne kadar âciz olsak, yine o hayır, bereket devam ediyor. Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlenizden razı olsun...

O himmetlerini gördüğümüz evliyaullahın cümlesinin ruhları için, Peygamber Efendimiz'in başta tabii, sonra mübarek ashâb-ı kirâmının ve ondan bize kadar müteselsilen, böyle silsilemizde gelmiş geçmiş, Allah'ın sevgili kulları kimler varsa onların; Bahâeddîn-i Nakşibend Efendimiz'in, Abdülkàdir-i Geylânî

Efendimiz'in, İmam-ı Rabbânî Hazretleri'nin, Necmeddîn-i Kübrâ Hazretleri'nin, Şahabbedin-i Sühreverdî Hazretleri'nin, Seyyid Çeştî Hazretleri'nin, Hàlid-i Bağdâdî Hazretleri'nin, Gümüşhànevî Hazretleri'nin, Hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî Hazretleri'nin, aralarında güzerân eylemiş olan bütün diğer evliyaullahın; onlara muhabbet etmiş olanların, onların etrafına toplanmış olanların, onların yolunu takib edenlerin... Hepsinin ruhları için bir Fatiha, üç İhlâs-ı Şerif hediye ediverelim, buyurun:

....

Bütün kardeşlerimizi, ihvanımızı Allah hayırlara erdirsin, bu gecesini hayırlı eylesin, daimî rahmetinde eylesin...

Şu cami ve öteki camiler, içinde Allah'a ibadet edilen yerler yeryüzünün en şerefli mekânlarıdır. Allah'a ibadet ediliyor. Bir şey Allah'a bağlandı mı, kıymet kazanır. Yer; topraktır. Amma Allah'a ibadete bağlandı mı, şeref kazanıyor. Kul; o da topraktır. Kul da toprak... Ne var? Topraktan gelmiş gene toprağa gideceğiz. Neyiz ki, ne kıymetimiz var? Aslımız ne, neslimiz ne, başımız ne, sonumuz ne? Bir varmış, bir yokmuş... Ama kul da, Allah'ın kulu olunca şeref kazanıyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi kendisine hakîkî kul olanlardan eylesin... Kulluğundan ayırmasın... Böyle daima ömrümüz camilerde geçsin... Daima ibadetlerinde, zikrinde geçsin... Allah-u Teàlâ Hazretleri böyle nurlu, mübarek gecelere kardeşlerimizi, dostlarımızı, yakınlarımızı, sevdiklerimizi nice nice seneler sıhhatle, afiyetle eriştirsin...

a. Meleklerin İki Bayramı

İnsanoğlunun yeryüzünde, Allah-u Teàlâ Hazretleri lütfetmiş, iki tane bayramı var, dinî bayramımız: Birisi mübarek Ramazanı yapıyoruz, arkasından Ramazan Bayramı... Allah erdirsin, o günleri de göstersin cümlemize...

Ondan sonra, mübarek, Kur'an-ı Kerim'de;

وَلَيَالٍ عَشْرٍ (الفجر:٢)

(*Ve leyâlin aşrin*) diye böyle hakkında ayetler inmiş olan Zilhicce'nin on günü ve Arafe Günü, Allah'ın en büyük şeref bahşetmiş olduğu gün ve en büyük şeref bahşetmiş olduğu yer Mekke-i Mükerreme'de o Arafe, o günün dünya üzerinde her yerde çok büyük kıymeti var ve arkasından Kurban Bayramı, kurban günü sabahı... Çok kıymetli iki bayram.

Gökte de meleklerin iki tane bayramı varmış, birisi bu gece... Meleklerin bayram ettiği gece. Gökyüzüne bir bakın, yıldızlar, nurlar... Böyle yıkanıyor gökyüzü. Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemizi bu gecelerin hayrından, bereketinden istifade edenlerden eylesin...

Yüzümüz kara, elimiz boş, kusurumuz çok... Biz bizi biliyoruz. Başkasına böbürlenecek halimiz yok amma, Rabbimizin rahmeti geniş. Evet, bizim bakılacak yanımız yok ama, Rabbimizin rahmeti geniş... Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin afüvlüğü nereden belli olacak, affediciliği nerden belli olacak? Böyle bizim gibi àciz nâçiz günahkârlar çıkacak. Gene onun lütfuyla, hidayetiyle onun şerefli kıldığı mescidine gelecek, boyun bükecekler böyle mübarek gecelerde; "Yâ Rabbi!" diyecekler. Allah-u Teàlâ Hazretleri Afüv ismi hürmetine, affedici ismi hürmetine tecelli edecek, o günahları affedecek.

Adın senin Gaffâr iken,
Ayb örtücü Settâr iken,
Kime varam sen var iken?
Cürmüm ile geldim sana!

Kuddusî Hazretleri buyurmuş, Abdülkàdir-i Geylânî Hazretleri'nden feyz almış büyüklerimizden. Önümdeki kitap da Abdulkàdir-i Geylânî Hazretleri'nin kitabı. Hepsi büyüklerimiz.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi o sevdiği kulları yolundan

ayırmasın. O sevdiği kulların şefaatine nâil eylesin. Onlara has talebe olmak nasib etsin. Cennette o sevdiği, sevgili kullarıyla beraber olmayı cümlemize nasib eylesin...

b. Allah Tevbeleri Kabul Eder

Peygamber SAS Hazretleri bu gecenin fazileti hakkında hadis-i şeriflerde bize haber vermiş. Zâten şu anda Şa'ban ayındayız, Peygamber Efendimiz'in ayı... (*Şa'bânu şehrî*) "Şa'ban benim ayımdır." buyurmuş Peygamber Efendimiz. Peygamber Efendimiz'in ayı. Çok salât ü selâm edeceğiz, Peygamber Efendimiz'in ayının hayrından, bereketinden istifade edeceğiz.

Şa'ban ayı mükeffirdir; yâni günahların afv ü mağfiretine sebeptir. Ramazan ayı da mutahhirdir; yâni kulun içini, dışını tertemiz temizler. Ne günah kalır, inşâallah, ne suçun karalığı, yüz karalığı kalır. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin huzuruna lâyık hâle gelir, kul affolununca...

Peygamber SAS Hazretleri buyurmuş ki:

“—Allah-u Teàlâ Teàlâ Hazretleri tevbe ve istiğfar eden kulunun tevbesini, istiğfarını kabul eder. Tevbe edip, istiğfar edip de, günahın kalması mümkün değil kulun üzerinde...”

Onun için buyurun Peygamber Efendimiz’in bize tâlim eylediği, onun kendi mübarek zihninden, mübarek dilinden, kelâmından böyle hâsıl olmuş Seyyidü’l-İstiğfar ile Allah-u Teàlâ Hazretleri’ne boyun büküp günahlarımıza afv ü mağfiret dileyelim:

Estağfiru’llàh... (3 defa)

Estağfiru’llàhe’l-azîm, el-kerîm, er-rahîm, ellezî lâ ilâhe illâ hû, el-hayye’l-kayyûme ve etùbü ileyh... Ve es’elühü’t-tevbete ve’l-mağfirete ve’l-hidâyete lenâ innehû hüve’t-tevvâbü’r-rahîm… Tevbete abdin zàlimin li-nefsihî, lâ yemlikü li-nefsihî mevten ve lâ hayâten ve lâ nüşûrâ...

Allàhümme ente rabbî, lâ ilâhe illâ ente halaktenî, ve ene abdüke ve ene alâ ahdike ve va’dike mestata’tü, eùzü bike min şerri mâ sana’tü, ebûu leke bini’metike aleyye ve ebûu bi-zenbî, fağfirlî feinnehû lâ yağfiru’z-zünûbe illâ ente...

Âmentü bi’llâh, ve bimâ câe min indi’llâh... Amentü bi-râsûli’llâh ve bimâ câe min indi rasûli’llâh... Âmentü bi’llâhi ve melâiketihî ve kütübihî ve rusulihî ve’l-yevmi’l-âhiri, ve bi’l-kaderi hayrihî ve şerrihî mina’llàhi teàlâ, ve’l-ba’sü ba’de’l-mevti hakkun, eşhedü en lâ ilâhe illa’llàh, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû...

Muhterem kardeşlerim!

Peygamber SAS Hazretleri buyurmuş ki:

“Bazı dualar çok çabuk kabul olur. Meselâ; annenin, babanın evlâdı hakkında duası kabul olur. Meselâ; imâm-ı âdilin, müslümanların adâletli idarecisinin, müslümanların başında bulunan, kendisine tâbi olunan şahsın duası makbuldür. Bir de müslümanın müslüman kardeşi hakkında, onun arkasından, —yüzüne karşı olsa belki gösteriş olur, belki gönlünü almak için

yapıyor denilir— o yokken, onun arkasından ona dua edivermesi, o da kabul olur, reddolmaz. Bu duaların içinde en çabuk kabul olan, müslüman kardeşin müslüman kardeşe duasıdır.” buyuruyor Peygamber Efendimiz.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi şu mübarek mescidde topladı. Şu mübarek günde başka yerde bulundurmadı da, ibadetinin yapıldığı bir yerde bulunmayı bize nasib etti. Şu Bulgaristan’da, şu Trakya’da, şu dünyanın öteki ülkelerinde yaşayan kardeşlerimize de, buyurun arkalarından, uzaktalar, gıyablarında dua edelim: Allah-u Teàlâ Hazretleri hıfz u himayesinde daim eylesin... O kardeşlerimizi dinimizden ayırmak isteyenlere fırsat vermesin... Onları Kahhâr ismi hürmetine kahreylesin...

c. Müslümanlar Kardeştir

Hem söylüyorlar, “Vicdan hürriyeti, din hürriyeti...” diyorlar, hem de ondan sonra yaptıklarına bak! Yâni cami yıkarak, müslümanları, “Ben müslümanım!” dediği zaman öldürerek, müftüleri, hocaları şehid ederek; “Ben dinimi döndürmem, bırakmam!” diyenleri şehid ederek, tanklarla böyle etrafı sarılarak görülmemiş zulümler yapılıyor.

Yugoslavya tarafında Arnavut müslümanları varmış, onlara da yapıyorlar. Beri tarafta bizim müslüman Türkler var, onlara da yapıyorlarmış. Arnavutlar, Birinci Cihan Harbinde toprağa gömdükleri paslı silahları çıkarmışlar, “Dinimizden dönmeyiz!” diye onlarla mücadeleye girmişler.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi dinimizden ayırmasın... Bizi dinimizden ayırmak isteyenlere bizi gàlib eylesin... Dünyanın neresinde mazlum kardeşlerimiz varsa, zulüm altında, gadir altında inleyen, sıkıntı duyan kardeşlerimiz varsa; şu mübarek gecede imdatlarına yetişsin, onları zulümden, gadirden halâs eylesin... Dinimizi pâyidar eylesin... Dünyanın her yerine dinimizi götürmeyi, orada İslâm’ı yaymayı, mevcut müslümanları korumayı bizlere nasib eylesin...

Şimdi hatırıma geliveriyor ki, tabii gençler bilirler bu işi ama, yaşlılar da gözlerine ilişmiştir, bilirler.

“—İki tekerlek üstünde durulur mu?”

Duruluyor. Motosikletin üstünde duruyorlar, bisikletin üstünde duruyorlar, hatta gidiyorlar.

“—E devrilmez mi insan?”

Alışıyor, devrilmiyor, iki tekerlekle... Ama nasıl? Hareket ettiği zaman devrilmiyor. Devamlı hareket ettiği zaman, devrilmiyor. Olduğu yerde dursa, duramaz. Ayağını hemen indirecek, dayayacak. Duramaz. Yâni hareket etmediği zaman, yerinde saydığı zaman devrilir. Bizim hâlimizi de motosikletten kıyas ediverin, bisikletten kıyas ediverin! Müslüman ya Allah yolunda ileriye doğru çalışacak, o zaman ayakta durur. Eğer duraklarsa, dini için gayret sarf etmezse, canıyla, malıyla gayret sarf etmezse; o zaman devrilir. Ya bu yana devrilir, ya şu yana devrilir.

Şimdi biz oralara sahip olduğumuz zaman, adalet götürmüşüz; kilisesine dokunmamışız, inancına dokunmamışız, ticaretine dokunmamışız... Hatta korumuşuz onları, hıfz u himaye etmişiz. Ama şimdi bir fırsatı buldular, camileri yıkıyorlar. Şu kadar cami, bu kadar milyon insan, şu kadar hapis... Ve açıkça da söylüyor. Ondan sonra da diyor ki:

“—Efendim, Bulgaristan Türkiye’ye karşı tedbir olarak, Doğu Anadolu’daki Kürtleri savunacak.”

O müslüman kardeşimiz, bizim kucak açtığımız kardeşimiz. Yâni, onu kışkırtacak... Bak, oradaki mel’aneti yetmiyor, bir de burada kışkırtıcılık yapıyor... Türkü, Kürdü, Çerkezi mi var? Hepimiz el-hamdü lillâh kardeşiz. Allah-u Teàlâ Hazretleri hepimizin aramızdaki kardeşlik duygusunu sapasağlam eylesin...

Yâni, bizi böyle yanımıza gelip pohpohlasalar bile, aldanmayacağız. Biz neyiz? Müslümanız, el-hamdü lillâh. Anamız Kafkasya’dan gelmiştir, babamız Bulgaristan’dan gelmiştir... Ötekisi Romanya’dan gelmiştir, ötekisi Kırım’dan gelmiştir, ötekisi Hindistan’dan, Türkistan’dan gelmiştir... Kimimizin babası

Mısır'dan gelmiştir, Hicaz'dan gelmiştir...

اِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ اِخْوَةٌ (الحجرات:١٠)

(*İnneme'l-mü'minûne ihvetün*) "Müslümanlar sadece kardeştir, başka bir şey değil." (Hucurat, 49/10)

Biz neyiz? Biz birbirimizin kardeşiyiz. Bizim birbirimize muamelemiz kardeşlikten gayrı bir şeyle yakışık almaz. Birbirimize muhabbet edeceğiz, birbirimizi seveceğiz. Birbirimizi sayacağız.

Biz burada, laboratuvarda kan tahlili yapmıyoruz. Biz müslümanlar hepimiz kardeşiz. Kim müslüman olursa, onu da kardeş olarak aramıza alırız. Muhabbetli bir topluluğuz. Bak elhamdü lillâh, burada muhabbet olunca ne kadar güzel! Yâni parklarda, bahçelerde, havuz başlarında bulunmayan, Boğaziçi'nde, Çamlıca'da, Adalar'da bulunmayan sefâ oluyor. Eğer burada cemaat olmasaydı, bu cami bakımsız kalsaydı, kubbesi yıkılsaydı, halısı tozlu olsaydı, kenarı, köşesi yıkık olsaydı, bu tad olmazdı.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[5]

يَدُ اللهِ عَلَى الجَمَاعَةِ (ن. طب. عن عرفجة بن شريح الأشجعي)

(*Yedu'llàhi ale'l-cemâah*) "Allah'ın yardımı, nusreti, feyzi, ikramı cemaat üzerinedir."

---

[5] Neseî, *Sünen*, c.XII, s.374, no:3954; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVII, s.145, no:368; Urfecete'bni Şüreyh RA'dan.

Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.488; Hz. Ömer RA'dan.

Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.202, no:399; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.167, no:239; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.199, no:391; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.447, no:13623; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.206, no:1031; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIV, s.97, no:26712; RE. 15/11.

وَلاَ تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ (الأنفال:٤٦)

(*Ve lâ tenâzeù*) "Tefrika çıkartmayın!" diyor Allah-u Teálâ Hazretleri. "Tefrika çıkardığınız zaman, (*fetefşelû ve tezhebe rîhuküm*) darmadağın dağılırsınız, gücünüz, kuvvetiniz gider." (Enfâl, 8/46) buyuruyor.

Biz şu Bulgaristan'ın karşısında şu duruma düşecek millet miydik? Koca imparatorluklar kurmuş Fâtihlerin, Kânûnîlerin evlâtları bu duruma düşer miydik? Ne olduk biz, nasıl bu hâle düştük? Biz bu adamlara böyle yaptırır mıydık?

Alman imparatoruna haber göndermişiz:

"—Hapsindeki Fransız kralını çıkar!"

"—Baş üstüne..." diye çıkarmış adam.

Yâni, buradan bir mektupla kralları hapisten çıkarttırmışız. Fransa'ya bir mektup yazmış padişahımız:

"—Öyle bir şey duyduk, kadın-erkek sarmaş dolaş olup dans ediyormuş orada... Böyle edepsizlikler yapmayın!"

Bırakmışlar, dans yaptırmamışlar. Yâni kadın-erkek nasıl birbirine sarılır da dans eder diye buradan mektup yazmışlar ve mâni olmuşlar. Yâni İslâm memleketinde ahlâkın, muntazam, güzel durmasından ötede, başka memleketlerde bile ahlâksızlık yaptırtmamışlar.

d. Hakîkî Müslümanlık

Neden bu hâle düştük biz? Birlik, beraberlik elden gidince, cihadı bırakınca insan, İslâm için çalışmayı bırakınca, Allah izzetini alıyor, zillet geliyor. Yâni, bisiklet durdu mu, devriliyor. İslâm için çalışacağız. Şu keselerimizdeki paraları Allah yolunda sarf edeceğiz. Şu canımız Allah yoluna fedâ olsun! Biz 45 milyon, Allah yolunda canını fedâ etmeye hazır râzı insanlar olalım, düşman olduğu yerde korkusundan, bizim bakışımızdan yola gelir. Düşman bizim dağınıklığımızdan, derbederliğimizden cesaret alıyor. Onun için, bunu iyi bilin!

Allah-u Teàlâ Hazretleri birliği, beraberliği seviyor. Müslümanlar kardeştir. Allah-u Teàlâ Hazretleri yolunda cihad edenleri seviyor. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin yolunda şu canı saçmağa, dinimizin yolunda saçmağa râzı olmazsan yaşama hakkın bile olmaz. Sen saçmağa razı olacaksın da:

"—Ey kulum, ben senden çok çok cömerdim; sen bu cömertliği gösterdin, ben sana ne hayatlar bahşederim!" diye Allah-u Teàlâ Hazretleri lütfedecek.

Ama içinde senin şehidlik arzusu yanacak. "Nasıl olur da kaytarırım, kaçarım, nasıl olur da geri dururum?" demeyeceksin. Sen cân u gönülden Allah yolunda canını vermeğe, malını vermeğe, Allah'ın dinine hizmet etmeye gayret edeceksin. Allah da:

"—Ey kulum, anladım ihlâsını, al mükâfâtını!" diyecek.

Öyle demiş, Kur'an-ı Kerim'den de biliyoruz, ecdâdımızın hâlinden de biliyoruz. Dedelerimiz gelmişler, kefenini yıkamış, kolunun altına almış veya başına sarık diye dolamış, arkasından sarkıtmış, öyle gitmiş:

"—Şuralarda şehid olayım, Allah'ın huzuruna şehid olarak varayım!" diye gitmiş. Allah neler vermiş... İbret alsanıza!

Tarihi neden okuyoruz? Anlaşmaların maddelerini ezberleyelim diye mi okuyoruz? Bin dokuz yüz bilmem kaçta şu oldu, bin yedi yüz bilmem kaçta şu oldu... Bunu ezber için mi okuyoruz? İbret alacağız. Allah, yolunda yürüyenlere mükâfât veriyor. Yolunda çalışmaktan duranları, bisikletin devrildiği gibi yana deviriyor.

Aklınızı başınıza toplayın, dininize hizmet edin! Çocuklarınıza sahip olun, evlâtlarınızı müslüman yetiştirin! Komşunuzla iyi geçinin! Kavga gürültü etmeyin! Cami cemaati tefrikaya düşmeyin, müslümanlar birbiriyle ayrılık yapmayın! Tefrikaya düştü mü, rezil oluyor insan... Müslüman müslümana düşmanlık yapıyor da, ne hallere düşüyor!

Allah-u Teàlâ Hazretleri, şu mübarek gece hürmetine bize

muhabbetin o balını damağımızda tattırsın... O tadı damağımızdan eksik etmesin... Birbirini Allah için seven, hakîkî, gösterişsiz, candan seven, has, hâlis kardeşler olmayı Allah bize nasib etsin...

Allah gösterişi sevmez. Gösterişin Arapçası *riyâ*dır, Allah riyâyı sevmez. Allah'ın en sevmediği huylardan birisi riyadır. Allah neyi sever? İhlâsı sever. Hàlis, muhlis kulu sever Allah. Candan seveceksin, göstermelik değil. Yüzüne gülüp de arkadan kuyu kazmak yok. Yüzüne, "Nasılsın? Allah ömürler versin..." deyip de arkasından şikâyet etmek yok. O münafıklık.

اِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِى الدَّرْكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ (النساء: ١٤٥)

(*İnne'l-münâfikîne fi'd-derki'l-esfeli mine'n-nâr*) "Münafıklar cehennemde en aşağı tabakada olacaklar." (Nisâ, 4/145)

Münafık paçayı kurtaracak mı? Böyle ikiyüzlü hareketinden cenneti bulabilecek mi? Bulamayacak. Ne var yâni? Ne olur Allah için seversek? Muhabbet olur; muhabbetten hayır olur, bereket olur!

Bak şu cemaatin bereketinden, hayrından yan tarafı yaptık. Baktıkça hoşuma gidiyor. Yardım edenlerden Allah —bir kuruş bile vermiş olsa—razı olsun... Güzel oluyor. Şu halıları yemyeşil döşemişler, duvarları güzel badana etmişler... Güzel oluyor, temizlik insanın içini ferahlatıyor. Yâni, temiz bir yerde insanın namaz kılışı bile bir başka türlü oluyor. Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi hakîkî müslüman eylesin...

Bu hakîkî müslümanlığı öğrenmeyince, olmaz. Müslüman ne demek? *Selâmet* köküyle ilgili. Kendisini Allah'a teslim eden, böylece selâmete eden kimse demek müslüman... Yâni,

"—Yâ Rabbi, ben iman ettim, sana teslim oldum, ne buyurursan dinleyeceğim! Sözünü tutmaya kadar verdim, huzuruna geldim, kapına geldim yâ Rabbi!" demek. Kısaca hani şöyle Türkçe kelimelerle söylemek gerekirse müslümanlık bu.

Şimdi müslümanlığın ilk adımı bu da, siz bakalım bu adımı atmış mısınız? Etrafınızdaki müslümanlar atmış mı; bir düşünüverin! Yâni, "Yâ Rabbi, ben, sen ne dersen onu tutmaya râzıyım, teslim oldum. Senin buyruğunu tutmaya kapına geldim." diyebilmiş miyiz? Onu bir ölçüverin!

Tabii, siz kardeşlerime ben hüsn-ü zan ediyorum. İyidir bu kardeşler ama ekseriya müslümanlar daha bu ilk adımın şuurunda bile değil... Allah'a teslim oldun mu, olmadın mı? Allah'ın emirlerini tutmaya râzı mısın, değil misin? Emirlerini tutacaksın, yasaklarından kaçacaksın.

Kaçmıyor; haramları yiyor, farzları terkediyor. Böyle müslümanlık olur mu?

"—Hocam, yapmaz, müslüman olan yapmaz!"

Yapıyorlar. İçki satmak haram, satıyor. Faiz yemek haram, yiyor. Yalan söylemek yasak, haram, yapıyor. Gıybet, dedi kodu yasak, yapıyor... Yâni, ne kadar yasak varsa yapılmaya başlanmış, ne kadar emir varsa dinlenmemeye başlamış. Cezâ ondan geliyor.

Yâni siz, Bulgar'da bir kuvvet mi var sanıyorsunuz? Vallàhi de yok, billâhi de yok! Kuvvet ve güç sadece Allah'tadır! Allah cezâlandırıyor bizi zilletle... Sen Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin yolunda yürümezsen, Allah zillete düşürür. Sen Allah'ın istediği gibi kul olmazsan, cezâ gelir. O zaman maskara olur insan... Koca adam içki içince, haram yeyince nasıl sokakta rezil, kepaze oluyor çocuklara? Öyle o duruma düşer. Onun için sımsıkı dinimize sarılacağız!

Bilmiyorum, dilim belki iyi dönmüyor, güzel anlatamıyorum: Allah'a tam teslim olacağız. Aç Kur'an-ı Kerim'i:

"—Yâ Rabbi, bu senin kitabın! Ben bu senin kitabını sayfa sayfa okuyacağım, her sayfada öğrendiğimi tutacağım!" de.

Var mısın? Bu geceden itibaren, hadi bakalım yap, göreyim! İlk sayfadan itibaren başlayacaksın, ne dediyse tutacaksın; ne yapma dediyse, onu terk edeceksin... Müslümanlık böyle olur.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلاَ مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ (الأحزاب:٣٦)

(*Ve mâ kâne li-mü'minin ve lâ mü'minetin izâ kada'llàhu ve rasûluhû emren en yekùne lehümü'l-hıyeratü min emrihim*) "Allah ve Rasûlü bir şeye hükmetsin de, şu şöyle olsun desin de, müslüman ondan sonra, 'Hele bir düşüneyim dur bakayım, kafama uyarsa yapayım!' desin; böyle şey olmaz!" (Ahzâb, 33/36)

Müslüman "*Semi'nâ ve eta'nâ*" diyecek. "*Sem'an ve tàaten*" diyecek, "İşittim, duydum, anladım yâ Rabbi, tamam itaat ediyorum!" diyecek.

Kim bu şuurda olmazsa, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin bizim ibadetimize ihtiyacı yok. Bizim her şeyimiz ona bağlı. Biz muhtacız.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ اِلَى اللهِ ، وَاللهُ هُوَ الْغَنِىُّ الْحَمِيدُ (فاطر:١٥)

(*Entümü'l-fukarâu ila'llàh, va'llàhu hüve'l-ganiyyü'l-hamîd*) "Sizsiniz Allah'a muhtaç olan varlıklar. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin hiç ihtiyacı yoktur." (Fâtır, 35/15)

İbadetimize de ihtiyacı yok ama biz biliyoruz ki Allah bize sağlık vermiş, sıhhat vermiş, para vermiş, evlât vermiş, oğul vermiş, izzet vermiş, rahatlık vermiş, gül gibi bir memleket vermiş; ağaçlarında baharlar, çiçekler açmış, şırıl şırıl sular, kuşlar ötüyor... E çok büyük nimetleri var. Biz teşekkür borcumuzdan ibadet ediyoruz. Zorlama değil, kılıçla, kamçıyla, sopayla değil, biz bu nimetleri veren Rabbimiz'e sevgiyle, teşekkür sadedinde ibadet ediyoruz.

İşte bu şuura ermesi lâzım herkesin. Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemizi şuurlu müslüman eylesin...

Şuursuz oldu mu, olmaz. Sevap da olmaz. Bir insan bir camiye gelir, öteki insan da gelir. Birisi bin sevap alır, ötekisi bir sevap alır, gider. Fark şuur farkı... Hadis-i şerifte bunu okuduk da izah ettik ya, daha önceki derslerimizde. Şuuru nisbetindedir, insanın şu camiden, şu namazdan, şu ibadetten, şu taatten, kulluktan aldığı mükâfat şuuruna göredir. Ne kadar şuurlusun, ne kadar candan yapıyorsun, ne kadar düşünerek, taşınarak yapıyorsun; ona göredir.

Yunus Emre gibi, öteki evliyaullah gibi, bir çiçeğe bakmışlar, ne mânâlar düşünmüşler:

"—Sordum sarı çiçeğe: Neden boynun eğridir?" diyor, çiçekle konuşuyor.

"—Boynum eğri ama, özüm hakka doğrudur" diyor çiçek de. "Sen benim boynumun eğriliğine bakma, ben hak yolda, dosdoğru gidiyorum." diyor.

Dolaba soruyor, bostan dolabına:

"—Sen niye inlersin?"

"—Derdim vardır, ondan inlerim." diyor.

Yâni, "Sen de böyle dertlen ey müslüman!" demek istiyor.

Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî diyor ki:[6]

آتشست این بانگ نای و نیست باد
هر که این آتش ندارد نیست باد

Âteşest in bang-i nây u nist bâd,
Her ki in âteş nedâred, nist bâd.

"Bak, bu neyin içinde bir ateş var!" diyor. "Ney çalıyor ya, bu neyin içinde bir ateş var. Kimde bu ateş yoksa, o yok olsun!" diyor.

Allah Allah! Ne demek istiyor? Yâni, o yanıklık olacak müslümanın içinde. Allah dediği zaman;

---

[6] Mevlânâ, *Mesnevî*, Beyit:9.

وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ (النفال:٢)

(*Vecilet kulûbühüm*) “Kalpleri hoplayacak, yâni tüyleri diken diken olacak.” (Enfâl, 8/2)

Kendisine nimetleri vermiş olan Rabbinin adı anıldığı zaman, emri bahis konusu olduğu zaman, akarsular duracak. Böyle olmadıktan sonra, ne anladım ben müslümanlıktan? Yâni, kimse bir şey anlamıyor zâten. Zâten biz bu müslümanları anlayamıyoruz onun için... Bu müslümanların işi zâten anlaşılmıyor hiç. Çünkü bir acaib hal...

Şu mübarek gece hürmetine Allah bizi İslâm’ın hakikatine, ruhuna âşînâ eylesin... O güzel kokuları duymayı nasib etsin... Çok güzel kokusu var İslâm’ın, çok güzel râyiha-i tayyibesi var. Milletin haberi yok...

İslâm sevgi, muhabbet dini. Sevgiyi bilmiyorlar. Oturtacaksın, eline cetveli alacaksın: “Sevmek şöyle olur...” diye çocuğa öğretir gibi öğreteceksin. Sevmeyi öğreteceksin. Millet sevmeyi bilmiyor. Kardeşini sevmeyi, affetmeyi bilmiyor.

وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ (آل عمران:١٣٤)

(*Ve’l-àfîne ani’n-nâs*) İnsanları affedenlere Allah büyük derece vereceğini bildiriyor Kur’an-ı Kerim’de. (Âl-i İmran, 3/134)

Affedemiyoruz, fedâkârlık yapamıyoruz. Şöyle bir bağışta bulunduğumuz zaman, kesemizden bir fakire bir iyilik yaptığımız zaman, o para gidiyor ama, o lezzetin tadına erememiş çoğu kimse... Ama plaja, ama yazın deniz kenarında eğlenmeye milyonlar gidiyor. Şimdi Allah bunu görmüyor mu? Allah-u Teàlâ Hazretleri görmüyor mu? İslâm’a yardıma gelince, açıyor kesesini, eli titreye titreye bir yeşil onluk veriyor. Ama yaz gününde safâya gelince, o zaman çıkartıp milyon veriyor. E şimdi oldu mu? Yâni aşık-ı sâdıkın işi bu mu?

Onun için Allah, işte o neyin içindeki ateşten, o yanıklıktan bize de versin...

Ney neden öyle yanık yanık çalıyormuş? Mevlânâ remiz olarak diyor ki:

"—Vatanından ayrı kalmış, hasreti var. Hasretliğinden, diyar-ı gurbete düşmüş de, asıl vatanını özlüyor da ondan yanık böyle içi." diyor.

E biz de vatanımızdan ayrı düşmüşüz. Biz de Rabbimize döneceğiz. Gelmişiz diyâr-ı gurbete, dünya denilen bir mihnethâneye, sonra varacağız. Kimin huzuruna varacağız? Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin huzuruna varacağız. Kur'an-ı Kerim'de:

وَ اِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (البقرة:٢٤٥)

(*Ve ileyhi turceùn*) “Onun huzuruna döndürüleceksiniz.” (Bakara, 2/245) buyruluyor.

Nasıl varacağız? Ellerimiz zincirli, ayaklarımız zincirli, boynumuza halkalar geçirilmiş, şangır şangır, böyle zindandan hâkimin huzuruna esir getirilir gibi mi gidelim? Böyle mi gitmek iyi;

“—Gel kulum, ben senden râzı, sen benden râzı! Gel bakalım sevgili kulum!” diye, o hitaba mazhar olup mu gitmek iyi?

Burada çalışarak elde edilecek o…

e. Kıblenin Kâbe’ye Çevrildiği Gün

Şimdi bir mânâ hatırıma geldi. Peygamber Efendimiz SAS, —Allah şefaatine erdirsin, yolundan ayırmasın, yoluna canımız feda olsun, sünnetini ihyâ edip, sünnetine sımsıkı sarılıp, sünnetini tutup şehid sevapları alanlardan eylesin Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi— Benî Seleme yurduna gitmiş... Yurt yurt, kabile kabile, mahalle mahalle, Medine’nin mahalleleri. Benî Seleme yurdunda, Bişr ibn-i Bera’ RA’ın annesini ziyarete gitmiş. Yâni hasta ziyaretine gitmiş rahasız diye.

Orada mescidde namaz kılarken, ayet-i kerime nâzil olmuş:

“—Biz seni gökyüzüne doğru şöyle bakıp da, ‘Yâ Rabbi!’ diye böyle ilticâ etmeni, içinden geçen niyetleri biliyoruz ey kulumuz, elçimiz Muhammed! Sen Kâbe’ye dönülmesini istiyorsun. Haydi bakalım Kâbe’ye dön!” diye ayet-i kerime inmiş. Namazın içindeyken...

Kudüs’e doğru dönmüşlerdi. Niye Kudüs’e doğru dönüyordu? Kâbe puthàne idi. Mekke fethedilmemişti, putlar vardı, puthâne olduğundan, o tarafa dönmüyordu da Kuds-ü Şerife dönüyordu Peygamber Efendimiz, Medine-i Münevvere’de namaz kılarken.

Orada, Medine-i Münevvere’de dönmüşler Kudüs’e doğru, namaz kılarken, vahiy geliyor:

“—Ey Kulum, ey peygamberim, dön yönünü Mekke-i Mükerreme’ye, Kâbe-i Müşerrefe’ye!” diye, namazın içinde o vahyi

alınca, Peygamber Efendimiz dönmüş Mekke-i Mükerreme'ye. Cemaat de şöyle dönmüşler, saf yer değiştirmiş. Hadi, namazın içinde bu sefer başlamışlar Kâbe-i Müşerrefe'ye, Mekke'ye doğru namaz kılmaya...

Ne zaman? Bu Berat gecesinde. O Berat gecesinin mükâfatlarından, Peygamber Efendimiz'e ihsanlarından biri, bu gecede, yâni bu mübarek günde, hicretten şöyle onsekiz ay kadar sonra, daha Mekke fethedilmeden, Allah-u Teàlâ Hazretleri böyle bir ikram eylemiş kuluna...

Neden? Yahudiler demeye başlamışlar ki:

"—Hem Muhammed bizim dinimizi kötülüyor, hem de bizim kıblemize dönüyor." demeye başlamışlar.

Peygamber Efendimiz'e ağır geliyor bu söz tabii. Bu söz ağır geliyor, istiyormuş ki Kâbe-i Müşerrefe'ye dönülse diye, ama emir emir... Kudüs'e doğru dönerken vahiy gelmiş bu mübarek günde yönünü dönmüş.

Pekiyi sen puthâneden yönünü hakka döndün mü bu gece? Peygamber Efendimiz o zaman, nasib olmuş, o dönmüş. Sen yönünü hakka döndün mü? Öyle düşüneceksin. Her şeyden ibret alacak ya insan, tarihi hadiseden de ibret alacak...

Demek ki, bu mübarek günde Peygamber Efendimiz'e Allah-u Teàlâ Hazretleri, Kur'an-ı Kerim'de de ayet var:

قَدْ نَرٰى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِى السَّمَاءِ ، فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضٰيهَا ، فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ (البقرة:١٤٤)

(*Kad nerâ takallübe vecheke fi's-semâ', felenüvelliyenneke kıbleten terdàhâ, fevelli vecheke şatra'l-mescidi'l-harâm*) "Zaman zaman yüzünü semâya çevirdiğini, gökyüzüne çevirdiğini ben Azimü'ş-şan, alemlerin Rabbi görüyorum, ey Rasûlüm! Biz kesin olarak, muhakkak ve mutlakà, seni razı olduğun kıbleye döndüreceğiz, döndürüyoruz. Haydi artık yüzünü Mescid-i Haram tarafına çevir!" (Bakara, 2/144) diye emretmiş. O da o tarafa dönmüş.

İşte camilerde, mihrabın üstünde yazılar vardır:

فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ (البقرة:١٤٤)

(*Fevelli vecheke şatra'l-mescidi'l-harâm*) "Yönünü Mescid-i Haram tarafına çevir!" (Bakara, 2/144) diye.

Pekiyi o dönmüş, olmuş, bitmiş. Sen de dünyaya meyletmekten, nefse kul olmaktan, gafletle ömür geçirmekten, yönünü hakka döndün mü? Haydi bakalım, sen de kıbleyi bir değiştir! Haydi bakalım nefsinin şöyle yularından tut:

"—Gel bakalım sen nereye gidiyorsun?" diye onu şöyle bir hakka döndür bakalım!

Eğer bu gece bizim bâtıldan hakka, kıblemizi doğru tarafa çevirme günü olursa, gecesi olursa ne mutlu bize! Kazandık, o

zaman kâr ettik işte.

Sonra, bu mânâyı hatırınızda tutun, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin yoluna dönün, başka çâre yok… Hem dünyanın saadeti, hem ahiretin saadeti hakka dönmektedir. Hakka aykırı gitmekte bir fayda yok...

Çok kimseler bunları denediler, hayatlar, ömürler geçti. Sonra, geçtikten sonra fayda vermez. Bu aksakallı amcalarımıza, ön saflarda namaz kılan amcalarımızın eteklerine yapışıp, ömürlerinden ne ders aldıklarını sorun! Sorun bakalım, ne diyecekler gençlere? Ne tavsiyeleri olacak? "Ben böyle ihtiyarladım, şu fikre geldim, aman siz şöyle yapın..." diye bakalım neler diyecek?

Şimdi bir arkadaşla görüştük Ankara'da, elektrik yüksek mühendisi... Zekî bir kimse, yâni füze yap desen yapar, tayyare icad et desen icad eder... Öyle bir alim. Allah bir müstesnâ akıl vermiş, bir müslüman insan... Dedim ki:

"—Yâ şu füzelerden yapsanıza! Şu kâfirlerin şu hallerine bak, birbirlerine füze donatıp duruyorlar boyuna... Yapamaz mısınız?"

"—Yapılır hocam!"

Neredeyse ben evimi barkımı satıp füze yaptırtacağım yâni. Yaparız biz! İman oldu mu, her şey yapılır. Uçak da yaparız, gemi de yaparız, denizaltı da yaparız, atom bombası da yaparız, her şeyi yaparız... Biz İslâm'dan ayrıldığımız için Allah bize zillet veriyor.

Diyor ki, o kardeşimiz:

"—Hocam, ömür geldi geçti, ne kıymeti var? Elli küsür yaşına gelmişiz. Şu ömürden, bir hak yoluna harcadığım zamanların tadını duyuyorum. Ötekilerin hepsi boş!" diyor.

Yâni Allah yolunda geçti mi ne mutlu! Namazda geçti mi ne mutlu! Orucunu tutabildin mi ne mutlu! Ama nefse uyup da, bir oyun edip de ibadetten geri kaldın mı, onun pişmanlığı kalıyor. İbadetin bir zevki kalıyor, günahın çok büyük pişmanlığı kalıyor. Pişmanlıkla da bitmiyor, ondan sonra da ahirette de cezası

kalıyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi zeki insan eylesin... Müslüman akıllı insan olacak. Ahiretini kurtaramadıktan sonra, ona akıl demem ben...

Onlar kıblelerini döndürmüşler.

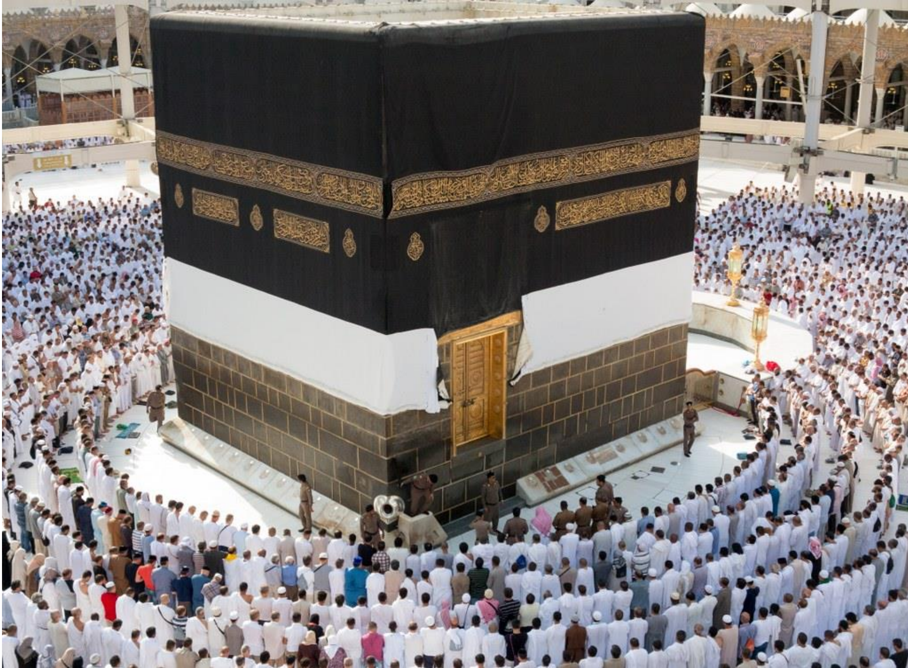
"—Neden döndürmüşler? Niye önce Kâbe'ye dönmemiş?"

Puthane diye.

"—Sonra niye döndürmüş?"

Allah emretti diye. Yahudilere uymamak için.

Yahudiler ehl-i kitap… Kur'an-ı Kerim'de onlara ehl-i kitap deniliyor muhterem kardeşlerim. Yahudilere ehl-i kitab deniliyor da, onlara bile uymak doğru olmuyor da, biz şimdi bu zamanın kâfirine, komünistine niye uyuyoruz? Bizim evlâtlarımız niye komünist oluyor? Böyle şey olur mu? Onlar bizim dışarda kardeşlerimizi kesiyorlar, bu burada gelmiş komünist oluyor. Olur mu? Yâni biraz insaf, vicdan, akıl, irfan, bir şey yok mu?

Biz de hakka döneceğiz. Nasıl onlara muhalefet dinimizin emriyse, Peygamber Efendimiz'in tavsiyesiyse, biz de özümüze döneceğiz, kendimize döneceğiz. Öyle taklit yok, benzemek yok. Bizim kendi imanımıza döneceğiz. Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi hayırlara erdirsin...

f. Af ve Mağfiret Gecesi

Peygamber SAS Efendimiz, böyle bir Berat gecesinde, —bir hatırasını naklediverelim— Hazret-i Aişe Validemiz'in odasına gelmiş. Ondan sonra, yavaşça elbisesini değiştirdikten sonra, çıkmış gitmiş. Hazret-i Aişe Validemiz de, "Dur bakalım, nereye gidiyor?" diye peşinden çıkmış. Medine-i Münevvere'nin kabristanı var, Baki' veya Bakîu'l-Garkad derler. Baki' kabristanına gitmiş. Orada görmüş onu. Sonra dönmüş gelmiş.

Diyor ki:

"—Ey Aişe, sana Allah'ın Rasûlü bir gadir mi edecek sandın? Yâni öyle bir endişe mi ettin?"

Yâni o, Allah'a ibadete gidiyor; ötekisi de başka türlü düşünüyor. "Acaba nereye gidiyor?" diye merak etmiş,

O zaman demiş ki:

"—Yâ Aişe sen bu gecenin nasıl bir gece olduğunu biliyor musun? Bu gece Şa'ban'ın on beşinci gecesidir.

إِنَّ لِلّٰهِ تَعَالٰى فِيهَا عُتَقَاءُ مِنَ النَّارِ بِعَدَدِ شَعَرِ غَنَمِ الْكَلْبِ .

(*İnne li'llâhi teàlâ fîhâ utakàü mine'n-nâri bi-adedi şiari ganemi'l-kelb*) Allah-u Teàlâ Hazretleri bu gecede Kelb kabilesinin koyunlarının tüyleri adedince müslüman kulu cehennemden affedecek." buyurmuş.

Yâni affolma gecesi bu gece. Sahih hadis kitaplarında, meselâ *Et-Tergib ve't-Terhib*'te, şu Abdülkàdir-i Geylâni Hazretleri'nin kitabında, başka yerlerde rivayetleri olan bir hadis-i şerif.

Sonra Peygamber SAS Efendimiz, yine böyle bir Berat

gecesinde Hazret-i Aişe Validemiz'in odasına gelmiş de demiş ki:

"—Bu gece Berat gecesidir yâ Aişe, mübarek bir gecedir, Allah-u Teàlâ Hazretleri bu gecede çok hayırlar ihsan etmiştir. Bana müsaade eder misin, Rabbime ibadet edeyim?" demiş.

Bakın, Peygamber Efendimiz hanımına danışıyor: "Müsaade eder misin bu gecemi ibadetle geçireyim?" diye. Şu zarâfete bak!

Peygamber Efendimiz'in yanına, kızı Fâtımatü'z-Zehrâ geldiği zaman, Peygamber Efendimiz ayağa kalkarmış. Bana çok dokundu şu hareket, gözüm yaşardı, ağladım... Peygamber Efendimiz babası, sonra peygamber... Sonra peygamberlerin en yüksek mertebelisi, gelmiş geçmiş insanların efendisi... Sonra o kavmin en büyük insanı... Kızı gelmiş; "Hoş geldin kızım!" der, minderinde oturur bir başka baba olsa... Ayağa kalkarmış, gel kızım diye karşılarmış, elinden tutarmış, alnından öpermiş, kendi minderine oturturmuş Peygamber Efendimiz.

Şu zerâfeti görüyor musunuz? Şu insanlığı, şu inceliği, şu edebi, şu ahlâkı, şu terbiyeyi görüyor musunuz? Kız çocuğuna yapılan şu muameleye bakın!

"—Etraftan öğrenmiştir."

Hayır! Etrafta kız çocuğu olduğu zaman utanırlar, çarşıya pazara çıkamazlarmış o devrin insanları. Çocuğu doğdu:

"—Ne doğdu?"

"—Kız..."

Kaçarmış, "Arkadaşlarım beni ayıplayacak!" diye. Erkek olursa makbul de, kız olursa makbul değil... Kız çocuklarını gömüverirlermiş toprağa... Cahiliyet devri değil mi? Cahillik başa belâ, gömerlermiş diri diri toprağa...

Kur'an-ı Kerim'de:

وَ اِذَا الْمَوْءدَةُ سُئِلَتْ . بِاَىِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ (التكوير:٨-٩)

(*Ve ize'l-mev'ûdetü süilet. Bi-eyyi zenbin kutilet.*) "Hani toprağa gömülen kız çocukları hakkında sorgu sual olacak ya, 'Ne günah

etti de bu masumcukları toprağa gömdünüz?' diye, o gömenler hesaba çekilecek ya..." (Tekvîr, 81/8-9) Öyle deniliyor.

Öyle bir muhitte, şu Peygamber Efendimiz'in zarafetine bakın ki, kızı geldiği zaman elinden tutuyor, hoş geldin kızım diyor; kalkıyor ayakta karşılıyor, yerine oturtuyor. Hanımına:

"—Müsaade edersen, ben bu gece ibadetime devam edeyim, izin verir misin?" diyor.

Allah bize o güzel ahlâktan nasib etsin... Evimizde muhabbet nasib etsin... Kızımıza, karımıza muhabbetli olmayı nasib etsin... Kızımızı, karımızı da bize karşı sevgili, saygılı eylesin... Muhitimizde, mahallemizde muhabbet nasib etsin... Camimizde, cemaatimizde muhabbet nasib etsin...

Gazetlerde bir beyânât gördüm, fesübhânallàh, ölür müsün, öldürür müsün? Düşmanın etmeyeceği şey:

"—48 saatte Hatay'ı alırız!"

Yâ senin başka derdin yok mu? Senin hiç başka derdin kalmadı mı, aşağındaki İsrail'le uğraşsana! "48 saatte Hatay'ı alırız!" diyor Suriye. Fesübhànallàh! Yâni, orada da müslümanlık kalmamış demek ki. Veyahut o sözü söyleyen müslüman değil. Müslüman kardeşine öyle şey var mı?

Demek ki, biz iyi müslüman olsak, bir de etrafımızdaki müslümanları iyi müslüman etmeye çalışsak, dünyaya çok iyilik edeceğiz. Çok iyilik edeceğiz. Yâni biz adamlara İslâm'ı öğretsek de müslüman olsalar, çok hayır olacak. Çünkü müslüman olmayınca, adam çok fena oluyor... Kötü söz söylemek istemiyorum, cami olduğu için. Çok fena oluyor, yâni müslüman olmadı mı bir insan, hayvandan da aşağı oluyor.

O halde biz şu insanlara iyilik yapmak istiyorsak, bunları müslüman edelim! Böyle ülkemizden çıkalım, turistik gezi bilmem ne diyerek, başka insanları İslâm'a davet edelim! Biz İslâm'a davet etseydik, çevremiz şimdiye kadar müslüman olurdu.

Kendi memleketimizde bile ihmâl ettiğimiz köyler var. Yıllar yılı gitmemişiz de, ölülerini dereye atıverirlermiş. Gömmek yok...

Validen duydum. Böyle, kendi memleketimize hayrımız olmamış. Çalışmamışız, şimdi üzülüyoruz.

Bunlar bize ikaz olsun da, bundan sonra hak yolda yürüyelim! Şu edeplerden, şu çalışkanlıklardan, şu güzel hallerden Allah bize ihsân eylesin, şu mübarek gece hürmetine...

g. Peygamber Efendimiz'in Duası

Dua etmiş Peygamber Efendimiz, duası ne kadar güzel! O duayı biz de, tam iştirak ederek yapalım!

Hazret-i Aişe Validemiz, o ibadet ederken kulak vermiş... Peygamber Efendimiz bir secdeye kapanmış bu Berat Gecesinde. O kadar secdede durmuş ki, tabii böyle kandiller, elektrikler yok, karanlık ama mehtap... Çünkü on dördünü on beşine bağlayan gece ya, bu gece mehtaplı bir gece... Dışarısı nurdan çalkanıyor. El yordamıyla, "Acaba canını Allah-u Teàlâ Hazretleri aldı mı?" diye şöyle yoklamış. Işık filân yok ama, evde şöyle yoklamış:

"—Ne oldu, bu Rasûlüllah Efendimiz'den ses sedâ çıkmıyor; acaba secde halindeyken Allah ruhunu kabz mı ediverdi?" diye yoklamış.

Topuğuna eli değince, Peygamber Efendimiz topuğunu kıpırdatınca, hayatta olduğunu o zaman anlamış.

Bir secdeye kapanmış; Hazret-i Aişe Validemiz, "Acaba vefat mı etti?" diye zanna düşecek kadar uzun süre secdede kalmış. Secdesine kulak vermiş, Peygamber Efendimiz şöyle dua ediyormuş bu gecede:[7]

سَجَدَ لَكَ سَوَادِي وَخَيَالِي ، وَآمَنَ بِكَ فُؤَادِي ، أَبُوءُ لَكَ بِالنِّعَمِ ،

وَاعْتَرَفْتُ لَكَ بِذَنْبِي ، ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِى ، إِنَّهُ لاَ يَغْفِرُ

الذُّنُوبَ إِلاَّ أَنْتَ . أَعُوذُ بِعَفْوِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ ، وَأَعُوذُ بِرَحْمَتِكَ

---

[7] Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.385, no:3838; Hz. Aişe RA'dan.

مِنْ نَقْمَتِكَ ، وَأَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ ، لاَ

أُحْصِى ثَنَاءً عَلَيْكَ ، أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ (هب. عن

عائشة)

(*Secede leke sevâdî ve hayâlî*) "Yâ Rabbi, sana benim hem bedenim, hem hayâlim, ruhum secde ediyor."

Yâni, sadece dış şekil ile secde etmek mühim değil... Biz de secde ediyoruz ama, secdeden secdeye fark var... Biz de namaz kılıyoruz ama, namazdan namaza fark var...

Evliyaullahtan birisi bakmış, müezzinin birisi taşın üstüne çıkmış ezan okuyor. Şöyle bir bakmış:

"—İn oradan... Ezan öyle okunmaz!" demiş.

Adam da kızmış:

"—Gel sen oku öyleyse!" demiş.

Hani kızarız ya, o da kızmış tabii, bilememiş karşısındaki adamın halini. O adamcağız taşın üstüne çıkmış, bir "*Allàhu ekber!*" deyince, taş çatır diye ikiye ayrılmış.

"*Allàhu ekber*" deyişten deyişe fark var. Allah'ın öyle kulları var, öyle mübarek kulları var... Candan olunca başka oluyor.

Yâni, yalnız bedenen secde değil, ruhun da secde ediyor mu? Ruhun da Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne secdeye geliyor mu? Yoksa, âsî âsî geziyor mu başka yerlerde? Namaza duruyoruz, hesap yapıyoruz; namaza duruyoruz, yarınki işleri plânlıyoruz; namaza duruyoruz, aklımız fikrimiz başka yerde...

Kötü şeyler akla geliyor. Sübhânallàh! Terbiye etmemişiz ruhumuzu, terbiyesiz, edebsiz... Namaz Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin huzuru, bak düşündüğü şeye edebsizin! Terbiyesi kıt...

"—Hocam, demek bu ruhun da terbiyesi mi olurmuş?"

Ne sandın ya? Bu ruh terbiye edilmezse, bedeni de berbat eder.

Asıl bu ruhun terbiyesi esas. Bedeni de terbiye edeceğiz. Yâni, ben şu memlekette bir güç kuvvet sahibi olsam, bütün herkesi jimnastik yapan çakı gibi insan yapmak için uğraşırım. Müslümanlara bakıyoruz camide, —tabii yaşlı amcalarımız ömürlerini şey yapmışlar, onlara sözümüz yok da— salıvermiş kendisini, böyle bir derbeder, güçsüz kuvvetsiz... Müslüman sırım gibi olacak, çakı gibi olacak, yâni bizim halk tabiriyle... Böyle sapasağlam olacak, sağlam müslüman olacak.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[8]

اَلْمُؤْمِنُ الْقَوِيُّ خَيْرٌ وَأَحَبُّ إِلَى اللهِ مِنَ الْمُؤْمِنِ الضَّعِيفِ ، وَفِي كُلٍّ خَيْرٌ (حم. م. ن. عن ابي هريرة)

230/11 (*Elmü'minü'l-kaviyyü hayrun ve ehabbü ila'llâhi mine'l-mü'mini'd-daîfi, ve fî küllin hayr*) "Bütün müslümanlar hayırlıdır ama; kuvvetli müslüman zayıf müslümandan hem daha hayırlıdır, hem Allah'a daha sevgilidir."

Bizim hacı amca, sigarayı cebine koymuş, her gün ciğerine katran postalıyor. Bu sıhhati Allah verdi sana, sen niye bu emanete hıyanet ediyorsun?

"—Hocam sigara mekruhmuş, işte çok aleyhinde konuşma!"

Konuşurum, zararı var! Kansere yol açıyor, öksürük yapıyor, tıksırık yapıyor, nefes darlığı oluyor... Sonra geç anlıyor. Elli altmış yaşına gelince, "Tüh!" diyor, "On beş yaşında heves ettim

---

[8] Müslim, *Sahîh*, c.XIII, s.142, no:4816; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.87, no:76; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.366, no:8777; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XIII, s.29, no:5722; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.159, no:10457; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.216, no:194; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.89, no:20668; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.230, no:6346; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.474, no:1114; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.I, s.266, no:221; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.222, no:443; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.187, no:6580; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.115, no:540; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.298, no:2713; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXII, s.95, no:24408.

şu sigaraya ama ciğerlerimi kurum doldurdum, şimdi bir türlü rahat edemiyorum.” diyor, geç anlıyor. Yâni, sıhhatli olmasına da engel olur. Göbekleri salıvermişiz, şişmanlamışız, yağlanmışız... E eskiden pehlivan olurmuş insanlar.

Bir gazetede yazıyordu, Süleymaniye Camii’nin imamı nasıl olacak? Kanûnî Süleyman şart koymuş:

“—Ok atmasını bilecek, ata binmesini bilecek, şiir bilecek, edebiyat bilecek...” filân, böyle bir sürü maddeler sıralamış.

Yâni, cemaatinden aşağı kalırsa, o cemaat o hocayı dinler mi? Her bakımdan üstün olacak. Pazuysa pazu, bilekse bilek; ata binmekse ata binmek; ok atmak, nişancılıksa nişancılık... Numûne insan çünkü, her şeyi güzel olacak. Müslümanın her şeyi güzel olacak.

Bir de, şartlarının birisinde altına da yazmış —ya bu eski insanlar hoş insanlarmış, bunları tanıyalım biz— “Karısı da güzel olacak.” demiş. “İmam efendinin karısı da güzel olacak.” diye vakfiyesine cümle koymuş.

“—Kanûnî sultanım, niye bu kaydı koydun?”

“—İmam efendi, hanımı güzel olunca başkasına bakmaz, namusu bütün olur, namazı doğru kıldırır.”

Bak neleri düşünmüşler! Bunlar büyük medeniyet kurmuş insanlar, bunlar büyük insanlar. Biz şimdi Süleymaniye’nin taşını görüyoruz, ruhunu da görelim! Ruhunu da görelim! Bak orasını bile düşünüyor. Tabii gözü dışarda olursa rezalet olur. Hem imam, hem gözü dışarda... Olur mu? Hem müezzin —Allah etmesin— hem de minarenin şerefesinde komşunun kızıyla işaretleşirse —Allah etmesin— olur mu? Olmaz!

Onun olmaması için ne lâzım? İyi terbiye edeceksin, şöyle olacak, böyle olacak ama; bir de hanımı da güzel olursa, zaten dışarı bakmaz.

Bizim dedelerimiz àrif insanlardı. Bizim dedelerimizin düşündüğü şeylere şimdikilerin aklı ermez. Bizim dedelerimiz bir şiir yazar, veznini düşünür, kafiyesini düşünür, bilmem edebî

sanatını düşünür, binbir tane nükte yapar, binbir tane böyle sanat yapar orada; ondan sonra harflerini toplarsın, tarih de çıkar... Sübhànallàh! Bu kadar hüneri bir cümlenin içinde, bir mısranın içinde nasıl topladın? Arif insanlar, zarif insanlar. Her şeyleri böyle özene bezene yapmışlar.

Şimdi bir profesör arkadaşım vardı, az önce konuştuk:

"—Çok güzel eserler yazmışlar. Ben, onların yazdığı Arapça eserlerin üzerinde derinleşiyorum. Ona çalışıyorum. Çok güzel eserler yazmışlar!" diyor.

Yazar ya... İnsan Allah'ın nuruna bağlanıp da sırtını imana dayadı mı, çok kuvvetli insan olur. Eseri de güzel olur. Eseri de çok güzel olur.

Biz de öyle olacağız ama, bağlanmasını bilirsek. Sırtımızı sağlam yere dayamasını bilirsek. Bizim zayıflığımız bilgisizlik... Elesen bizi, bilgi yok. Arapça bilmeyiz, Farsça bilmeyiz. Dinimizin kitaplarını okumamışız. Kur'an'ın içinde ne olduğunu bilmiyoruz, ondan oluyor.

Yâni kardeşlerim, —ben biraz böyle sözü fazla da uzatmasam iyi olacak galiba— Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi ilim sahibi de eylesin... Sadece bedeniyle secde etmek değil, ruhuyla da secde etmek. Yâni ruhu da, içi de tam, mâneviyâtı da böyle mükemmel olanlardan eylesin...

(*Ve âmene bike fuâdî*) "Gönlüm yâ Rabbi sana iman etti..." diyor Peygamber Efendimiz duasında devam ediyor. Tamamlayıverelim, hem öyle dua etmiş oluruz, hem onun duasını öğrenmiş oluruz:

(*Ebûu leke bi'n-niami, va'tereftü leke bi-zenbî*) "Yâ Rabbi, senin bana vermiş olduğun nimetleri bildim, itiraf ediyorum, sen bana çok nimetler verdin; ve benim kusurlarımı, günahkâr olduğumu da bildim, kusurlarımı itiraf ediyorum." diyor, Peygamber Efendimiz. Peygamber Efendimiz!

Kişi kusurunu bilmek gibi irfan olmaz. İnsan kendi kusurunu bilmeli. Benim şu tarafım zayıf, şu eksiğim var. Bilirse düzeltir.

"—Çok günahkârım yâ Rabbi, sana lâyık kulluk edemedim. Ben bu işi anlayamamışım, bu dini de gericilik filân sanmışım. Bilememişim bunların bu kadar zarif olduğunu. Kabahatim de çok. Ömrümü de zaten biraz günahlı yollarda geçirdim..." dersin.

Eh, itiraf edersen, tevbe edersen tevbelerin kabul olduğu akşamdır.

"—İnsan günah işleyebilir mi, eder mi?"

Eder, etmemesi lâzım ama, günahsız insan olmaz.

"—E o zaman günahkâr olunca ümitsizliğe düşsün mü?"

Hayır, ümitsizliğe düşmek yok. Ümitsizliğe düşmek haram, biliyor musunuz? Allah haram etmiş:

لاَ تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللهِ (الزمر:٥٣)

(*Lâ taknetû min rahmeti'llâh*) "Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin!" (Zümer, 39/53) buyruluyor.

Allah'ın rahmetinden ümit kesmek büyük günahtır.

"—Allah beni affetmez, ben muhakkak cehenneme gideceğim!"

Büyük günaha girdin şimdi. Öyle şey yok. Allah'ın rahmetinden ümit kesmek yok.

"—Ama Hocam, benim günahım çok fazla..."

Ne kadar çok olursa olsun, Allah'ın mağfireti daha geniş. Allah'ın rahmeti daha büyük. Affeder Allah. Yeter ki sen candan pişman ol. Bak Peygamber Efendimiz bize nümune olarak söylüyor:

"—Yâ Rabbi nimetlerini itiraf ediyorum, çok nimet verdin bana, kusurumu günahımı da itiraf ediyorum." diye söylüyor, hatasını arz ediyor.

(*Zalemtü nefsî*) Peygamber Efendimiz çok yüksek bir kuldur. Yâni onun hatası nasıl olur? O büyük insanların hatası bizim çok yüksek ibadetlerimizden daha yüksek biri şeyde bir ihmâlidir, bir anlık bir şeydir. Ondan ona hata der onlar. Bizim günahlarımız gibi düşünmemek lâzım! Onların halleri başkadır. Yâni, bir an Allah'tan gàfil olduğuna hata der o. Bizim ömrümüz gafletle geçer de, bir an hatırlarsak seviniriz. "Allah aklıma geldi de andım." diye seviniriz. Onlar bir anlık aklı bir yere takılsa da, bir dünya işiyle birazcık şey yapsa ona üzülür. Yâni onların günah dediğine sakın öyle aldanmayın yâni. Peygamber Efendimiz insanların en yükseği.

(*Fa'ğfir lî*) "Beni afv ü mağfiret eyle yâ Rabbi! (*İnnehû lâ yağfiru'z-zünûbe illâ ente*) Biliyorum ki yâ Rabbi, günahları ancak sen bağışlarsın, başka bir çare yok."

Yâni bizim günahımıza da çare gene Allah'tandır. Maddî derdimize de çare Allah'tandır, mânevî derdimize de çare Allah'tandır.

(*Eùzü bi-afvike min ukùbetike*) "Ya Rabbi, senin ceza vermenden senin affına sığınırım." Ceza versen, cezayı hak ettik. Kabahati işlemişiz bir kere, suçlu yakalandık. Ceza verse verir ama: "Yâ Rabbi ceza vermenden, affetmene iltica ediyorum, affet beni!"

(*Ve eùzü bi-rahmetike min nakmetike*) "Yâ Rabbi, senin benden intikam almandan, senin rahmetine, merhametine iltica ediyorum. Dilersen günah işledim diye beni cezalandırırsın, intikam olur o; ama rahmetini diliyorum."

(*Ve eùzü bi-rıdàke min sahatike*) "Senin kızgınlığından senin rızana, hoşnutluğuna sığınırım."

(*Ve eùzü bike minke*) "Senden sana sığınırım yâ Rabbi!" Ne güzel bir söz!

(*Lâ uhsî senâen aleyke*) "Yâ Rabbi, ben sana medh ü senâları sayıp tüketemem. Seni medh ü senâ etmek yetmez. Nereni, neyi söyleyeyim, bitiremem. (*Ente kemâ esneyte alâ nefsike*) Sen kendini Kur'an-ı Kerim'de nasıl tarif etmişsen, sen öylesin! Yâni, sen kendini nasıl medhetmişsen öylesin!" Böyle dua etmiş secdesinde.

Hazret-i Aişe Validemiz sabaha kadar ibadet ettiğini ve secdesinde böyle dua ettiğini naklediyor da; hatta o kadar çok ibadet etmiş ki, ayakları ağrımış. Ayakları ağrıyınca oğuştururlar ya, *masaj* diyoruz biz şimdi. Öyle oğuştururken Hazret-i Aişe Validemiz diyormuş ki:

"—Allah-u Teàlâ Hazretleri seni en yüksek peygamber kılmadı mı? Allah-u Teàlâ Hazretleri senin gelmiş geçmiş, gelecek günahlarını bağışlamadı mı? Seni en yüksek makama çıkartmadı mı? Nedir bu yorgunluğun yâ Rasûlallah?" diye, böyle ayaklarını ovarken, masaj yaparken böyle diyormuş da, Peygamber Efendimiz de buyurmuş ki:[9]

---

[9] Buhàrî, *Sahîh*, c.IV, s.292, no:1062; Müslim, *Sahîh*, c.XIII, s.440, no:5044; Tirmizî, *Sünen*, c.II, s.187, no:377; Neseî, *Sünen*, c.VI, s.125, no:1626; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.341, no:1409; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.255, no:18269; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.9, no:311; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.419, no:1009; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.336, no:2154; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.124, no:4523; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.16, no:4508; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.418, no:1325; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.II, s.156; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.II, s.200, no:1182; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.335, no:759; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.95, no:693; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.III, s.50, no:4746; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.109, no:203; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.36, no:107; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Şükür*, c.I, s.28, no:73; Harâitî, *Fazîletü'ş-Şükür*, c.I,

أَفَلاَ أَكُونُ عَبْدًا شَكُورًا ؟

(*Efelâ ekûnü abden şekûrâ*) "Mâdem Allah bana bu kadar nimet verdi, niye çok şükredici bir kul olmayayım?"

Rasûlüllah'ın ibadeti şükür ifade etmek. Yâni Allah'ın nimetlerini düşünüyor da, şükrünü edâ edeyim diye ibadet ediyor. Allah bize Rasûlüllah'a hüsn-ü ittibâ nasib etsin... O güzel hâlleri, o güzel duyguları nasib etsin...

Söz uzar, bitmez. Tabii geceleri, insanlar kendisi de değerlendirmek ister. Böyle toplulukta ibadetin bir tadı vardır, yalnızlıkta bir başka tadı vardır. Seccadeye oturursun, elektriği de

---

s.48, no:50; İbn-i Sa'd, *Tabakàtü'l-Kübrâ*, c.I, s.384; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XIV, s.306, no:7618; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.IV, s.135, no:957; Mugîre ibn-i Şu'be RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.XIII, s.442, no:5046; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.115, no:24888; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.387, no:620; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.138, no:3810; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.128, no:190; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.497, no:4399; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.317; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.IV, s.141, no:971; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.289; Hz. Aişe RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.341, no:1410; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.185, no:1495; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.II, s.201, no:1184; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.401, no:8002; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.1234; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XIV, s.100, no:7445; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.IV, s.141, no:970; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.86; Tirmizî, *Şemâil-i Muhammediyye*, c.I, s.222, no:263; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.1294; Ebû Hüreyre RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.41, no:5737; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c,V, s.280, no:2900; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.346, no:7290; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.368, no:499; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IV, s.331, no:2150; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.132, no:352; İbn-i asâkir, *Mu'cem*, c.II, s.138, no;1355; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VII, s.265, no:3748; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.IV, s.140, no:969; Ebû Cühayfe RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.350, no:3374; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.205. no:327; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VII, s.197, no:3662; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.174, no:7199, Nu'man ibn-i Beşîr RA'dan.

Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.185, no:1496; Ebû Seleme RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.179, no:18580; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.II, s.552, no:3632-3636; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXXIII, s.85, no:35834.

kapatırsın; ondan sonra tevbe edersin, istiğfar edersin, gözyaşı dökersin, seccadeyi ıslatırsın... O da makbul.

Onun için, burada biz dua ediverelim, bir de kandilleşiverelim! Kardeşlerimiz evinde de biraz ibadet edebilsin, nasıl dilerse Mevlâsıyla muamelesi öyle olsun, ibadeti öyle olsun; oradan da ecirler kazansın inşàallah...

h. Hatm-i Hàcegân ve Dua

Estağfiru'llàh... (5 defa)

Estağfiru'llàhe'l-azîm, el-kerîm, er-rahîm, ellezî lâ ilâhe illâ hû, el-hayye'l-kayyûme ve etùbü ileyh... Ve es'elühü't-tevbete ve'l-mağfirete ve'l-hidâyete lenâ innehû hüve't-tevvâbü'r-rahîm.. Tevbete abdin zàlimin li-nefsihî, lâ yemlikü li-nefsihî mevten ve lâ hayâten ve lâ nüşûrâ...

Allàhümme ente rabbî, lâ ilâhe illâ ente halaktenî, ve ene abdüke ve ene alâ ahdike ve va'dike mestata'tü, eùzü bike min şerri mâ sana'tü, ebûu leke bini'metike aleyye ve ebûu bi-zenbî, fağfirlî feinnehû lâ yağfiru'z-zünûbe illâ ente...

Allàhümme salli salâten kâmileten, ve sellim selâmen tâmmen alâ seyyidinâ muhammedini'llezî tenhallü bihi'l-ukad, ve tenfericü bihi'l-küreb, ve tukdà bihi'l-havâicü ve tünâlü bihi'r-ragàibü ve hüsnü'l-havâtim, ve yüsteska'l-gamâmü bi-vechihi'l-kerîm, ve alâ âlihî ve sahbihî fî külli lemhatin ve nefesin bi-adedi külli ma'lûmin lek...

Allàhümme şeffi'hu fînâ bi-câhihî indek... Allàhümme şeffi'hu fînâ bi-câhihî indek... Allàhümme şeffi'hu fînâ bi-câhihî indek...

Fâtiha-i Şerife mea'l-besmele...

....

Üçer salevât-ı şerife...

....

İkişer *Elem neşrah leke* mea'l-besmele...

....

Onbeşer İhlâs-ı Şerif mea'l-besmele...

....

Fâtiha-i Şerife mea'l-besmele...

....

Üçer salevât-ı şerife...

....

Fa'lem ennehû: "*Lâ ilâhe illa'llàh*" (10 defa)

Lâ ilâhe illa'llàhü'l-melikü'l-hakku'l-mübîn, muhammedün rasûlü'llàhi sàdıku'l-va'di'l-emîn.

Allààhümme salli alâââ, seyyidinâââ... muhammedinin nebiyyi'l-ümmiyyi ve alâ... aaalihiii, ve sahbihiii, ve sellim... (3 defa)

[Hatmin İhlâsları vs. okundu. Ondan sonra dua yapıldı:]

Sübhàne rabbiye'l-aliyyi'l-a'lel-vehhâb...

El-hamdü lillâhi hakka hamdihî, ve's-salâtü ve's-selâmü alâ hayri halkıhî seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Allàhümme yâ rabbenâ, yâ rabbenâ, yâ rabbenâ! Şu günümüzü, şu gecemizi cümlemiz hakkında mübarek eyle yâ Rabbi! Şu gecenin hayrından, bereketinden, rahmetinden bizleri müstefîd eyle yâ Rabbi!

Yâ Rabbe'l-àlemîn, bu gece cümlemizi mağfûrîn zümresine ilhak eyle! Yâ Rabbi, cümlemize hayırlı ömürler ihsân eyle! İbadetinde, taatinde dâim eyle! Haclara, umrelere varmaklar nasib eyle! Rızıklarımızı geniş eyle! Bizleri, sevdiğin saîd, bahtiyâr, makbul kullarının zümresinde divanında kayıtlı eyle! Yâ Rabbi, bizleri şakîler zümresinden eyleme! İki cihanda yüzü ak, alnı açık kullarından eyle!

Kardeşlerimizin okumuş oldukları üç adet hatm-i Kur'an-ı Kerim'i, yine kardeşlerimizin çekmiş olduğu üç adet yetmiş biner kelime-i tevhîd hatmini, ve sair kardeşlerimizin yapmış oldukları duasını istediklerini, ibadetleri, hatimleri lütfunla kereminle kabul eyle yâ Rabbi! Şu mübarek günde hayırları kat kat ziyadesiyle kabul edersin, kabul eyle yâ Rabbi!

Yâ Rabbe'l-àlemîn, hasıl olan ücûr u mesûbâtı evvelâ ve

hàssaten sevgili Peygamberimiz Muhammed-i Mustafâ —*aleyhi efdalü's-salevât, ve ekmelü't-tahiyyâtü ve't-teslimât*— Hazretleri'ne àcizâne nâçizâne, fakat muhibbâne, hàlisâne hibe ve hediye eyledik, şu anda vâsıl eyle yâ Rabbi!

Yâ Rabbi, Peygamber Efendimiz'in sevgisine, şefaatine, iltifatına, teveccühüne bizleri mazhar eyle! Sünnetine uymayı bizlere nasib eyle! Ümmetine hizmet etmeyi bizlere nasib eyle! Bizleri has ümmeti cümlesinden eyle yâ Rabbi! Sünnetini ihyâ eyleyip, şehid sevapları almayı bizlere nasib eyle yâ Rabbi! Peygamber Efendimiz'in vârisleri olan hakîkî alimlerin, ulemâ-i izâm meşâyih-i kirâmımızın, cümle evliyâullahın, müctehidlerin, alimlerin, râvîlerin, ashâb-ı hayrât ve'l-meberrâtın ruhlarına da ayrı ayrı hediye eyledik vâsıl eyle yâ Rabbi!

Yâ Rabbi, şu beldeleri fethetmiş olan Fatih Sultan Mehmed Han'ın ve sair asâkir-i muvahhidînin ruhlarına ikram eyle! Şehidlerin, gàzilerin mücahidlerin ruhlarına ikram eyle yâ Rabbi!

Hastaneler, camiler, çeşmeler, hayrât u hasenât yaptıran cümle hayır sahiplerinin, ve bilhassa şu içinde ibadet ettiğimiz camiyi yaptırmış olan İskender Paşa'nın, ve bu caminin bugüne gelinceye kadar böyle ayakta kalmasına yardım etmiş olanların, genişletilmesine hizmet etmiş olanların, para vermiş olanların cümlesine ikrâm eyle yâ Rabbi! Ahirete göçenlerin ruhlarına ikram eyle yâ Rabbi!

Yâ Rabbi, şuraya toplanmış bulunan, senin rahmetini uman şu kardeşlerimizin, bizlerin, geçmişlerimizin cümlesine, analarımıza, babalarımıza, ninelerimize, dedelerimize, kardeşlerimize, akrabamıza ve sevdiğimiz arkadaşlarımıza, dostlarımıza, ahbâbımıza, yârânımıza ikrâm eyle yâ Rabbi!

Yâ Rabbe'l-âlemîn, Hazret-i Adem Atamız AS'dan bu güne kadar gelmiş geçmiş olan, cümle mü'minîn ü mü'minâtı da hissemend ü hissedâr eyle... Yâ Rabbi, cümlesinin kabirlerini şu mübarek gecede şu hediyelerimiz ile pür-nûr eyle! Ruhlarını memnun ve mesrûr eyle yâ Rabbi! Yâ Rabbi, velî kullarının himmetlerine, teveccühlerine bizleri mazhar eyle! Yâ Rabbe'l-àlemîn, onların ve bizim makamlarımızı a'lâ eyle...

Rasûlüllah'ın kıblesini Kabe-i Müşerrefe'ye bu gecede döndürttüğün gibi, bizim de yönümüzü senin yönüne dönmeyi nasib eyle yâ Rabbi! Senin yolunda dâim yürümeyi nasib eyle yâ Rabbi! Bâtıllardan kesilmeyi bizlere nasib eyle yâ Rabbi! Yâ Rabbi, bizden cehâleti, gafleti izâle eyle... Bizleri arif-i agâh, sevdiğin, velî, mahbûb, makbul kulların zümresine dahil eyle yâ Rabbi!

Yâ Rabbi, bize dinimizin güzelliğini görüp, esrârına agâh olup, tadını tatmayı nasib eyle yâ Rabbi! Yâ Rabbi, imanımızı kuvvetli eyle... Kalbimize yakîn-i sàdık ihsân eyle... Seve seve, candan ibadet etmeyi bizlere nasib eyle... Kazançlarımızı helâl kazanç eyle yâ Rabbi! Helâl kazançlarımızla, yolunda hayrât ü hasenât yapmayı bizlere nasib eyle...

Yâ Rabbi, senin yolunda cihad etmeyi bizlere nasib eyle...

Malımızla, canımızla, ilmimizle, kalemimizle yolunda cihad etmeyi nasib eyle yâ Rabbi! Dünyanın her neresinde mazlum mağdur kardeşimiz varsa, onların imdadına yetiş yâ Rabbi! Yâ Rabbi, zalimlerden mazlumların ahını al... Mazlum, mağdur kardeşlerimizi, imanından dolayı sürgünlere gönderilen, öldürülen, tanklar altında çiğnetilen kardeşlerimizi kurtar yâ Rabbi!

Yâ Rabbe'l-àlemîn, zalimlerin şerrinden bizleri mahfûz eyle! Yâ Rabbi, esir düşmüş beldelerimizi tekrar kurtarmayı bizlere nasib eyle... Esir kardeşlerimizi esaretten halâs eyle! Mazlum kardeşlerimizi zulümden halâs eyle!

Yâ Rabbe'l-àlemîn, müslümanların gönüllerini birbirleriyle cem eyle... Ülfet, meveddet ve muhabbet nasib eyle... Yâ Rabbe'l-âlemîn, birbirleriyle çekişen kardeşlerimize akıl fikir ihsân eyle... Yâ Rabbi, birbirlerimize karşı muhabbetlerimizi gösterişten uzak, samîmî, kalbden sevgiler eyle...

Yâ Rabbe'l-àlemîn, cümlemize sıhhat u afiyetler nasib eyle... Hem dinde, hem dünyada, hem ahirette afiyetle bizleri muâfât nimetine nâil eyle... Yâ Rabbi, hastalarımıza şifâ ihsân eyle! Dertlilerimize deva ihsân eyle! Gönüllerimizin muradlarını ihsân eyle!

Şu hatimleri yapmış kardeşlerimiz ne niyetlerle hatim etmişlerse; şu kelime-i tevhidleri, yetmiş biner tevhidleri çekmiş kardeşlerimiz neler düşünmüşlerse, düşündüklerini ikrâm eyle yâ Rabbi! Bizleri de onlardan hissedâr eyle yâ Rabbi!

Yâ Rabbi, Peygamberimiz Efendimiz senden neler istemişse biz de isteriz, onları bizlere ikrâm eyle yâ Rabbi! Peygamber Efendimiz senden nelerden sığınmışsa, sakınmışsa; biz de onlardan sakınırız yâ Rabbi, bizleri hıfzeyle!

Yâ Rabbe'l-àlemîn! Evlatlarımızı, ailelerimizi, zürriyetlerimizi, nesillerimizi de sevdiğin has, hàlis müslüman kullar eyle... Yâ Rabbi, nesillerimizden kâfir, facir, zalim, fasık getirme! Yâ Rabbi, bizden sonra onları dinden döndürme! Yâ Rabbi, dinlerinden

döndürülmek için baskı yapılan kardeşlerimizi, dinimizden döndürme! Kafirlerin elinden o kuvvetleri al yâ Rabbe'l-âlemîn!

Yâ Rabbi, cümlemize son nefeste ol kelime-i tayyibe-i münciye ki buyrun:

"—*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llàh, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû*" diyerek, Rasûlüllah Efendimiz'in cemâlini göre göre, cennetteki makamımızı müşahede ede ede, ruh teslim etmeyi nasib eyle... Kabirlerimizi cennet bahçeleri eyle yâ Rabbi! Cennetinle, cemâlinle cümlemizi müşerref eyle yâ Rabbi!

Şu mübarek Berat gecesi hürmetine, Esmâ-i Hüsnâ'n hürmetine, Habîb-i Edîb-i zarifin hürmetine, Kur'an-ı Hakîm'in hürmetine, kelime-i tevhîdin hürmetine, zikr-i cemîl-i celîlin hürmetine *ve bi-hürmeti esrâri sûreti'l-fâtihâh!*

04. 05. 1985 - İskenderpaşa Camii

3. BERAT GECESİNİN FAZİLETLERİ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîren tayyiben mübâreken fîh... Kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultànih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ hayri halkıhî seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîn... Emmâ ba'd.

Muhterem kardeşlerim!

Şa'ban'ın fazileti ve bilhassa bu Şa'ban ayının ortası olan (*leyletü'n-nısfı min şa'ban*) Berat Gecesi hakkındaki rivayetleri, önce size okumak istiyorum, gönlünüz mutmain olsun diye.

a. Şa'ban Ayında Oruç

Şa'ban ayı, Peygamber SAS Efendimiz'in çok hürmet ettiği, sevdiği ve benim ayım diye tesahub ettiği bir aydır. Peygamber Efendimiz bir hadis-i şerifinde Üsame Hazretleri'nin rivâyet ettiğine göre buyurmuş ki:

"Şa'ban ayı, Receble Ramazan arasında bir aydır. İnsanların çoğu onun fazl u keremini anlayamazlar da, gafletle vakit geçirirler. Halbuki bu ayda kulların amelleri Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin dergâh-ı izzetine ref olunur; Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne bu ayda takdim olunur. Ben de bu hakikata binâen amelim Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne arz olunurken oruçlu olmayı sevdiğimden, bu ayda çok oruç tutarım." buyuruyor.

Bir başka hadis-i şerifte:[10]

شَعْبَانُ شَهْرِي ، وَرَمَضَانُ شَهْرُ اللهِ (الديلمي عن عائشة)

---

[10] *Kenzü'l-Ummâl*, c.XII, s.313, no:35172; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.9, no:1551; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIII, s.413, no;13422.

(*Şa'bânu şehrî, ve ramadànu şehru'llàh*) buyurmuştur. "Şa'ban ayı benim ayımdır, Ramazan Allah'ın ayıdır." Tabii bütün aylar Allah'ın ayıdır. Her şey Allah'ındır. Biz de Allah'ın kullarıyız, dünya da Allah'ın dünyası, ahiret de Allah'ın mülkü, her şey Allah-u Teàlâ Hazretleri'nindir.

Ramazan'ın Allah'ın ayı denmesinin sebebi, Efendimiz tarafından bu isimle isimlendirilmesinin sebebi şudur ki: Allah-u Teàlâ Hazretleri Ramazan'da rahmetini kullarına bol bol ihsân edecek, afv u mağfiretini nasib edecek, çok hayırları kullara ihsân edecek. Hatta Şa'bân kelimesi dallanmak mânâsına, budaklanmak, şûbe şûbe, bölük bölük olma mânâsına geldiğinden, bir hadis-i şerifte Enes RA'ın rivâyet ettiğine göre, Peygamber Efendimiz buyurdu ki:

"Şa'ban böyle isimlendirildi. Çünkü, bunun içinde oruçlu olan kimselere, cennete girinceye kadar çok hayırlar, şube şube, çeşit çeşit hayırlar ihsân olunur. Onun için Şa'ban diye, şûbe kelimesiyle ilgili, dal kelimesiyle ilgili bu isim verilmiştir." diye böyle ifade buyurdu.

Bize düşen: Bu mübarek ayı Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin sevdiği sàlih amellerle geçirmeye çalışmak oluyor.

b. Berat Gecesinde Affedilmeyenler

İbn-i Mâce'nin Ebû Mûse'l-Eş'arî Hazretleri'nden rivâyet ettiğine göre, Peygamber SAS şöyle buyurdu:[11]

إِنَّ اللهَ لَيَطَّلِعُ فِي لَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ ، فَيَغْفِرُ لِجَمِيعِ خَلْقِهِ ،

إِلاَّ لِمُشْرِكٍ أَوْ مُشَاحِنٍ (ه. عن ابى موسى)

RE. 90/2 (*İnna'llàhe teàlâ leyettaliu fî leyleti'n-nısfi min şa'bân,*

---

[11] İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.303, no:1380; Ebû Mûsâ el-Eş'arî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.315, no:35182; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VIII, s.182, no:7085.

feyağfiru li-cemîi halkıhî illâ li-müşrikin ev müşâhinin)

“Muhakkak ki, Allah-u Teàlâ Hazretleri Şa’ban’ın bu ortasındaki yarı ay gecesine, yâni Berat gecesine tulû eder, ıttılâ eder, yâni nazar eyler, tecellî eyler; (*feyağfiru li-cemîi halkıhî*) cümle mü’min kullarını afv u mağfiret eder. (*İllâ li-müşrikin ev müşâhinin*) Allah’a şirk koşanları ve müşahin olanları mağfiret etmez, onlar hariç.”

Şirk koşmak... Muhterem kardeşlerim! Allah’a şirk koşmanın ne kadar kötü olduğunu hepimiz biliyoruz. Akıbetinin ne kadar fena olduğunu Kur’an-ı Kerim bize bildirmiş. Allah-u Teàlâ Hazretleri her günahı affeder, bağışlar; hataları, suçları, kabahatleri afv u mağfiret eder; şirk müstesnâ... Şirki affetmez, bağışlamaz!

Şirk ne demek? Allah-u Teàlâ Hazretleri’ne bir başka varlığı ortak koşmak. Ulûhiyyetinde, rubûbiyyetinde ona bir başka mahlûku ortak koşmaya, ortak saymaya şirk deniliyor.

Muhterem kardeşlerim, bir noktaya çok dikkat etmenizi rica edeceğim: Müşrik, inançsız değil... Bir inancı var, ama neye inanıyor? Allah’tan gayrı, Allah’a ortak koştuğu bir başka şeye inanıyor. “Bu Allah’ın ortağıdır.” diyor, “Bu Allah indinde bizim şefaatçimizdir.” diyor; puta tapıyor, ağaca tapıyor, taşa tapıyor... Yâni, bir tapınma duygusu olduğuna göre, bir inancı var ama, inancı yanlış olduğu için cehennemden kurtulamayacak.

O bakımdan, şu camiyi dolduran kardeşlerimiz ve bütün İslâm aleminin müslümanları, kardeşlerimiz bilseler bu işin ne kadar önemli olduğunu ve ona eğilseler. Yâni inanmak lâzım ama, inanmanın mutlaka şirkten arınmış olarak olması lâzım! Şirksiz bir inanma lâzım!

Şimdi müslümanlar: “*Lâ ilâhe illa’llàh, muhammedün rasûlü’llàh.*” diyoruz, Allah’ın varlığını, birliğini dilimizle ifade ediyoruz. Hatta bir hadis-i şerifte, onu da okuyuvereyim,

buyrulmuş ki:[12]

لاَ يَحْجُبُ قَوْلُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ عَنِ اللهِ ، إِلاَّ مَا خَرَجَ مِنْ فَمِ صَاحِبِ الشَّارِبِينَ ، لَيْلَةَ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانِ (الديلمى عن ابن مسعود)

RE. 484/6 (*Lâ yahcubü kavlü lâ ilàhe illa'llàh, ani'llàh, illa mâ harace min femi sàhibi'ş-şâribîn, leyleten nısfı min şa'bân*) [Şaban'ın yarısı gecesinde (Berat gecesinde) *Lâ ilâhe illa'llah* kavlini Allah'tan hiç bir şey men etmez. Ancak içkici bir kimsenin ağzından çıkan müstesna…]

Bu gecede *Lâ ilàhe illa'llàh* diyen kulun bu sözü Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin dergâhına gitmekten engellenmez. Hiç bir şey engellemez. Yâni, Rabbimiz Teàlâ bizim *Lâ ilâhe illa'llàh* kelime-i tevhidimizi ve akîdemizi huzuruna kabul eder, makbul sayar. Yâni biz hakîkî ehl-i tevhid oluruz.

Bir önceki hadis-i şerifte müşrik ve müşahin olanlar hariç diyordu. Burada da diyor ki: (*İllâ mâ harace min femi sàhibi'ş-şâribîn*) "İçki içenlerin ağzından çıkanlar müstesna…" diyor. İçki içti mi, onun kabul edilmeyeceğini ifade etmiş oluyor. Oraya geleceğim.

Şimdi, bu gecede, *Lâ ilâhe illa'llàh* demenin ehemmiyetine binâen vaaza başlamadan önce tevbe eyledik, istiğfâr eyledik, uzata uzata, üstüne bastıra bastıra, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin varlığını, birliğini dilimizle ikrar eyledik ki, Rabbimiz şahid olsun... Bu mübarek gecede huzuruna kabul ettiği, kelime-i tevhidi engellemediği bu gecede, bizim de kelime-i tevhidlerimiz huzur-u izzetine vasıl olsun da, biz de ehl-i tevhidden yazılalım

---

[12] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.166, no:7837; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.364, no:13251; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII. s.49, no:17537.

diye kaydettik. Fakat, bu şirk olmama meselesine çok dikkat edeceğiz.

Şimdi, biliyorsunuz, müslümanlar müşrik değildir; puta tapanlar müşriktir, ağaca tapanlar müşriktir; aya, güneşe, yıldıza tapanlar müşriktir; buzağıya, öküze tapanlar müşriktir... Biz müşrik değiliz ama, Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

"—Ben benim ümmetim hakkında gizli şirkten korkarım!"

Gizli şirk. Yâni müşriklik var gene ama, gizli... Hatta o kadar gizlidir ki, böyle karıncanın ayak sesi kadar sessizce sokulur insana.

Bu gizli şirk nedir? Riyadır. Riya ne demek? İnsanın ahirete ait bir işini, ibadetini, namazını, sadakasını, zekâtını gösteriş için yapmasıdır. Ahiretin işini gösteriş için yaptığı zaman, o riyâkârlık mahlûkata bir yaranmak arzusundan oluyor. Şu mahlûk, şu adam benim ibadet ettiğimi görsün, şu adam benim zekât verdiğimi görsün, şu adam benim hayır yaptığımı görsün, dindar olduğumu görsün... Ona paye verdiği için, onu Allah'ın yanında saygıya değer bir şey olarak hatırına aldığı için, o da gizli şirk oluyor.

Allah-u Teàlâ bizi her türlü şirkten korusun. Aşikâresinden, gizlisinden, büyüğünden, küçüğünden, görüneninden, görünmezinden korusun... Bizi her mânâsıyla, her yönüyle, her inceliğiyle, tam mânâsıyla Allah'ı birleyen ehl-i tevhidden eylesin...

İkincisi muhterem kardeşlerim, müşâhîn dedi. *Müşâhîn*; şahnâ sahibi demek. *Şahnâ* da kin, buğz ve adâvet demek. Muhterem kardeşlerim! Bir müslüman, öteki bir müslümana karşı içinde kin, buğz, adavet, düşmanlık besliyor ise ve kin güdüyorsa, bu geceye erdiği halde, bu mübarek gece olduğu halde hâlâ dargınlığını, hâlâ kırgınlığını bırakmıyorsa, işte onu affetmeyecek Allah bu gece... Böyle buyuruyor Peygamber SAS.

Onun için, içimizden birbirimize karşı dargınlıkları, kızgınlıkları, kırgınlıkları, kinleri, buğzları, adavetleri çıkartıp atmak zorundayız. Birbirimizin eline sarılmak zorundayız, boynuna sarılmak zorundayız. İçimizi pâk eylemek zorundayız,

içimizi kardeşlerimize ait sevgilerle, güzel duygularla doldurmak zorundayız. Böyle olmadığı halde, bu gecenin feyzinden istifade edemiyor insan. Bu noktaya tekrar inşâallah dönerim.

c. Berat Gecesinde Mü'minlerin Affedilmesi

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki, yine bu gecenin faziletine dair hadis-i şeriflerden birisinde:[13]

إذا كانَ لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبانَ يَغْفِرُ اللهُ مِنَ الذُّنوبِ أَكْثَرَ

مِنْ عَدَدِ شَعَرِ غَنَمِ كَلْبٍ (هب. عن عائشة)

(*İzâ kâne leyletü'n-nısfı min şa'bâne yağfiru'llahu mine'z-zünûbi eksere min adedi şa'ri ganemi kelb*)

Hazret-i Aişe Vâlidemiz'den Beyhakî'nin Şuabu'l-Îman'da kaydedilmiş. Buyuruyor ki, Peygamber SAS Hazretleri:

(*İzâ kâne leyletü'n-nısfı min şa'bâne yağfiru'llahu mine'z-zünûbi*) "Şa'ban ayının yarısı gecesi olunca —yâni bu gece olunca— Allah-u Teàlâ Hazretleri günahları bağışlar." Ne kadar? (*Eksere min adedi şeari ganemi kelb*) "Benî Kelb kabilesinin koyunlarının tüylerinden fazla miktarda günahları bağışlar bu gecede."

Şimdi bu kadar mağfireti, affetmesi, cûşa gelip bağışladığı gecede müşrikleri affetmiyor Allah-u Teàlâ Hazretleri... Kardeşine karşı kalbinde kızgınlık, kin, buğz, adâvet taşıyanları affetmiyor. Bu kadar büyük, geniş mağfiretine rağmen... O bakımdan, mutlaka bu içimizdeki düşmanlık hislerini atmamız gerekiyor.

Başka bir hadis-i şerifte Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyuruyor:[14]

---

[13] Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.379, no:3824; Hz. Aişe RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl,* c.XII. s.314, no:35179; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.III, s.485, no:2624.

[14] *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VIII, s.272, no:7283.

إِنَّ اللهَ يَغْفِرُ لَيْلَةَ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ لِلْمُسْلِمِينَ وَيُمْلِي لِلْكَافِرِينَ

وَيَدَعُ أَهْلَ الحِقْدِ بِحِقْدِهِمْ (ابن قانع عن أبى ثعلبة الخشنى)

(*İnna'llàhe yağfiru leylete'n-nısfı min şa'bâne li'l-müslimîne ve yümlî li'l-kâfirîne, ve yedeu ehle'l-hıkdi bi-hıkdihim*.)

Bir başka kötü huyu anlatan öbür hadis-i şerife geçtim. Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:

(*İnna'llàhe yağfiru leylete'n-nısfü min şa'bâne li'l-müslimîne*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri Şa'ban'ın yarısı gecesi olunca, müslümanları afv u mağfiret eder; (*ve yumlî li'l-kâfirîn*) kâfirlere mühlet verir. Yâni salıverir onları, bırakıverir hallerine. Yâni iman ederlerse, bir dahaki seneye onlar da affa uğrarlar. Azablandırmaz, kahretmez, başlarına taş yağdırmaz. Onları salıverir, bırakır.

Müslümanları afv u mağfiret eder ama; (*ve yedeu ehle'l-hıkdi bi-hıkdihim*) kıskançlık sahibi kimseleri kıskançlıklarıyla baş başa bırakıverir, terk eder, onları mağfiret eylemez. İçinde kıskançlık, hased, hıkd olan kimseleri afv u mağfiret eylemez."

Burada da, ikinci bir kötü huy karşımıza çıktı. Yâni kardeşlere kin tutmak, bir de kıskanmak çıktı burada.

Gelelim, meşhur, uzun bir hadis-i şerife... Bir başka hadis-i şerifi okuyorum ki, bu hadis-i şerifte de bir başka kötü huy karşımıza gelecek. Bu hadis-i şerifi Osman ibn-i Ebi'l-Âs rivâyet etmiş. Yine Beyhakî'nin *Şuabü'l-Îmân* isimli eserinde. Efendimiz buyuruyor ki:[15]

إِذَا كَانَ لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ نَادٰى مُنَادٍ: هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ

---

[15] Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.383. no:3836; Osman ibn-i Ebi'l-As RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XII, s.314, no:35178; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.III, s.484, no:2622.

فَأَغْفِرَ لَهُ ؟ هَلْ مِنْ سَائِلٍ فَأُعْطِيَهُ ؟ فَلاَ يَسْأَلُ أَحَدٌ شَيْئًا إِلاَّ أُعْطِيَ ، إِلاَّ زَانِيَةٌ بِفَرْجِهَا ، أو مُشْرِكٌ (الخرائطى فى مساوئ الأخلاق ، هب. عثمان بن ابى العاس)

(*İzâ kâne leyletü'n-nısfı min şa'bâni, nâdâ münâdin: Hel min müstağfirin feağfire lehû? Hel min sâilin feu'tiyehû? Felâ yes'elü ehadün şey'en illâ u'tıye, illâ zâniyetün bi-fercihâ, ev müşrikün.*)

"Şa'ban'ın yarısı gecesi olunca bir münâdî nidâ eder. Yâni, gökten bir melek seslenir. Der ki, Allah-u Teàlâ Hazretleri nâmına:

(*Hel min müstağfirin feağfire lehû*) "Yok mu bir tevbe ve istiğfâr eden kimse, Allah onu afv u mağfiret eylesin... (*Hel min sâilin feu'tiyehû*) Yok mu bir şey isteyen, istediği kendisine verilsin... (*Felâ yes'elü ehadün şey'en illâ a'tâhu*) Bu gecede kim ne isterse Allah-u Teàlâ Hazretleri ona istediğini ihsân eder, (*illâ zâniyetün bi-fercihâ*) namusunu satıp zina eden kadın müstesnâ, (*ev müşrikün*) müşrik müstesnâ..."

Çıktı burada da zina suçu. Demek ki, yavaş yavaş bu gecede kimler affolacak, kimler affolmayacak, bu husustaki mâlûmat karşımıza geliyor.

d. Gecesinde Namaz, Gündüzünde Oruç

Diğer bir hadis-i şerif ki, Hazret-i Ali RA Efendimiz rivâyet eylemiş. Yarın için bir tavsiye var bu hadis-i şerifte bize:[16]

إِذَا كَانَتْ لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ ، فَقُومُوا لَيْلَهَا وَصُومُوا نَهَارَهَا .

[16] İbn-i Mâce, Sünen, c.IV, s.301, no:1378; Hz. Ali RA'dan.

فَإِنَّ اللهَ يَنْزِلُ فِيهَا لِغُرُوبِ الشَّمْسِ إِلَى سَمَاءِ الدُّنْيَا ، فَيَقُولُ: أَلاَ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ لِي فَأَغْفِرَ لَهُ ؟ أَلا مُسْتَرْزِقٌ فَأَرْزُقَهُ ؟ أَلا مُبْتَلًى فَأُعَافِيَهُ ، أَلاَ سَائِلٌ فَأُعْطِيَهُ ، أَلا كَذَا ، أَلا كَذَا ، حَتَّى يَطْلُعَ الْفَجْرُ (ه. هب. عن على)

RE. 61/5 (*İzâ kâne leyletü'n-nısfı min şa'bân*) "Şa'ban ayının yarısı olduğu zaman, (*fekùmù leylehâ*) gecesinde kalkınız, yâni bu gecede kalkın, gece namazı kılın; (*ve sùmû nehârehâ*) gündüzünde de oruç tutunuz!" buyuruyor Peygamber Efendimiz.

Gecesinde kalkınız ne demek? Yâni, gecesinde bol bol namaz kılınız demek. Kıyam ediniz, uykunuzu biraz uyuduktan sonra kalkınız, seher vakitlerinde Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne namazda, niyazda öyle ayakta bulununuz.

Gündüzünde de oruç tutun! Bu gecenin gündüzü hangisidir? Yarın. Çünkü Arabî günler akşam namazıyla başlar. Şimdi Şa'banın yarısı gecesi başladı akşam namazından sonra, yatsısını kıldık, yarın gündüzü... Yarın oruçlu olun! Hepiniz niyet edin, bu hadis-i şerifteki bu sevaba, bu tavsiyeye, Peygamber Efendimiz'in tavsiyesine uyarak yarını oruçlu geçirin!

(*Feinna'llàhe yenzilü fîhâ li-gurûbi'ş-şemsi ilâ semâi'd-dünyâ*) "Çünkü, güneşin batmasından sonra, Allah-u Teàlâ Hazretleri dünyanın semâsına nüzûl eder. Yâni yeryüzüne rahmetiyle yakınlaşır. (*Feyekùlû*) Ve buyurur ki:

(*Elâ müstağfirun feağfire lehû*) "Yok mu bir günahlarına tevbe istiğfâr eden, onu afv u mağfiret edeyim. (*Elâ müsterzikun feerzukahû*) Yok mu benden rızkının genişlemesini, bollanmasını isteyen; ona rızık vereyim! (*Elâ mübtelen feuàfiyehû*) Yok mu bir derde mübtelâ olan, bir hastalığı olan, derdine şifâ vereyim, onu derdinden afiyete eriştireyim! (*Elâ sâilün feu'tiyehû*) Yok mu

benden bir şey isteyen, istediğini ihsân edeyim! (*Elâ kezâ, elâ kezâ...*) Böyle buna benzer şekillerde Allah-u Teàlâ Hazretleri seslenir durur."

Ne zamana kadar? (*Hattâ yatlüa'l-fecru*) "Fecir sökünceye kadar." Yâni imsak kesilip gecenin sona erip doğu tarafından güneşin kızartısı belirdiği zamana kadar Allah-u Teàlâ Hazretleri kullarına müşteri olur. "Yok mu benim kullarımdan benden bir şey isteyen?" diye, o bize seslenir.

Onun için, bu gecenin kadrini, kıymetini bilip, gücümüzün yettiğince inşâallah ihyâ etmeye çalışalım; yarın da oruçlu olalım!

e. Berat Gecesinde Peygamber Efendimiz

Peygamber SAS Efendimiz bu geceyi nasıl geçirmiş, bir hadis-i şerifi okuyarak, onu da size bildirivereyim:[17]

يَا عَائِشَةُ ، أَ كُنْتِ تَخَافِينَ أَنْ يَحِيفَ اللهُ عَلَيْكِ وَ رَسُولُهُ ؟ قَدْ
أَتَانِى جِبْرِيلُ ، فَقَالَ: هٰذِهِ اللَّيْلَةُ لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ .
وَ لِلّٰهِ فِيهَا عُتَقَاءُ مِنَ النَّارِ بِعَدَدِ شُعُورِ غَنَمِ كَلْبٍ . لاَ يَنْظُرُ
اللهُ فِيهَا إِلٰى مُشْرِكٍ ، وَلاَ إِلٰى مُشَاحِنٍ ، وَلاَ إِلٰى قَاطِعِ رَحِمٍ ،
وَلاَ إِلٰى مُسْبِلٍ ، وَلاَ إِلٰى عَاقٍّ لِوَالِدَيْهِ ، وَلاَ إِلٰى مُدْمِنِ خَمْرٍ
(هب . عن عائشة)

(*Yâ àişeh!*) diyor Peygamber Efendimiz, (*E küntü tehâfîne en*

---

[17] Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.383, no:3837; Hz. Aişe RA'dan.
Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.315, no:35184; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.261, no:25989.

yahifa'llàhu aleyki ve rasûlühû?) "Sen korkuyor muydun ki, Allah ve Rasûlü sana haksızlık edecek diye mi bekliyordun, öyle mi sanıyordun?" diyor.

(*Kad etânî cibrîlü, fekàle*) "Hayır, öyle bir sebep yoktu, Cebrâil bana geldi, buyurdu ki: (*Hâzihi'l-leyletü leylete'n-nısfı min şa'bân*) "Bu Şa'ban ayının yarısı gecesidir.

(*Ve li'llâhi fîhâ ütekàü mine'n-nâri bi-adedi şuùru ganemi kelb*) Bu gecede Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin cehennemden azad ettiği insanların miktarı, Kelb kabilesinin koyunlarının kılları miktarı kadar çoktur."

(*Lâ yenzuru'llàhu fîhâ ilâ müşrikin*) "Yalnız, bu gecede Allah müşrike nazar etmez. (*Ve lâ ilâ müşâhinin*) Kalbinde müslüman kardeşine kin, buğz, adâvet besleyene nazar etmez. (*Ve lâ ilâ kàtıi rahimin*) Akrabaları ile bağları koparmış olana nazar etmez.

(*Ve lâ ilâ müsbilin*) Eteklerini kibirli kibirli sürüye sürüye, kurum sata sata, çalım ata ata dolaşana afv u mağfiretini nasib etmez. (*Ve lâ ilâ àkkın li-vâlideyhi*) Ana ve babasına âsi olan evlâda nazar eylemez. (*Ve lâ ilâ müdmini hamrin*) İçkiye müdâvim olan ayyaşa nazar eylemez." diye Peygamber Efendimiz buyurdu.

Şimdi o hadisenin evveliyâtı şöyle:

Bu gecede Peygamber SAS Efendimiz yatsıdan sonra zevcesi Hazret-i Aişe Vâlidemiz'in odasına gelmiş. Üst elbiselerini soyunup, üzerindeki dış kıyafetlerini soyunup yatağa yatmış. Ama sonra birden kalkmış bu gecede... Bu geceden 1400, ne kadar sene önce ise, yataktan kalkmış. Hazret-i Aişe Vâlidemiz de meraklanmış: Bu hem yattı, hem de ondan sonra niye kalktı acaba diye. Efendimiz giyinmiş, çıkmış evden. Mescid-i Nebevî'den çıkmış, yürümüş. Hazret-i Aişe Vâlidemiz de arkasından... Mehtap var böyle, ortalık mehtaplı...

Peygamber Efendimiz'in peşinden gitmiş, bakmış ki, Bakîu'l-Garkad denilen Medine-i Münevvere'nin kabristanına varmış Peygamber Efendimiz. Orada müslümanların, ahirete göçmüş olanlarına, şehidlerine dua ediyor ve gökyüzüne bakıyor.

Hazret-i Aişe Vâlidemiz arkasından gitti de böyle gizli gizli bakıyor ya ona; demiş ki kendi kendine:

"—Ben ne düşünüyorum? O ibadetle meşgul."

Utanmış, dönmüş geri. Fakat biraz sonra Peygamber Efendimiz de geri gelmiş ama, Hazret-i Aişe Vâlidemiz'in böyle yürümekten dolayı nefes nefese olduğunu görünce diyor ki:

"—Ne oldu?"

"—Yâ Rasûlüllah! Sen giyinip yanımdan tekrar çıkınca, merak ettim nereye gittiğini; peşinden onun için geldim." diyor.

Onun üzerine Peygamber Efendimiz diyor ki:

"—Sana Allah ve Rasûlü haksızlık eder mi sandın? Yâni, bir haksız muamele olacak diye mi umdun? Öyle bir şey yok... Cebrâil AS geldi, bana bu gecenin faziletini bildirdi." diyor.

f. Mübarek Gece Hangisi?

Şimdi bu gecenin faziletine dair hadis-i şerifler bunlar. Bu

gecenin faziletli, üstün bir gece olduğuna hiç şek şüphe yok... Yalnız, ulemânın ihtilaf ettiği bir mesele var: Kur'an-ı Kerim'de Duhan Sûresi var. *Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*:

حم. وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ . إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ .
فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ. أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ. رَحْمَةً
مِنْ رَبِّكَ ، إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (الدخان:١-٦)

(*Hà mim. Ve'l-kitâbi'l-mübîn. İnnâ enzelnâhü fî leyletin mübâraketin innâ künnâ münzirîn. Fîhâ yüfraku küllü emrin hakîm. Emren min indinâ innâ künnâ mürsilîn. Rahmeten min rabbik, innehû hüve's-semîu'l-alîm.*) (Duhan, 44/1-6) diye başlayıp devam eden sûre.

Şimdi bu sûrenin başında Allah-u Teàlâ Hazretleri, (*Ve'l-kitâbi'l-mübîn*) "Apâşikâr olan kitaba and olsun ki." diyor *hâmim*'den sonra. (*İnnâ enzelnâhü fî leyletin mübâreketin innâ künnâ münzirîn*) "Biz onu mübarek bir gecede indirdik." buyuruyor. Onu dediği, "Kitab-ı Mübîn'i, yani Kur'an-ı Kerim'i o mübarek gecede indirdik." buyuruyor.

(*İnnâ künnâ münzirîn*) "Biz insanların başlarına ileride gelecek, ahirette uğrayacakları azapları önceden bildirip onları ikaz edicileriz. Yâni, kullarımızı habersiz bırakmıyoruz. Kullarımıza, eğer âsi olurlarsa, günahlara dalarlarsa, ahirette azabla karşılaşacaklarını şimdiden bildiriyoruz. Eğer tevbe ederlerse, hak yola girerlerse, sàlih ameller işlerlerse bunlardan kurtulacaklarını, cennete gireceklerini haber veriyoruz. Habersiz başlarına azabı dökmüyoruz yâni..." buyrulmuş oluyor.

(*Fîhâ yüfraku külle emrin hakîm*) "Bu gecede her hikmetli iş tefrik olunur, ayrılır." buyruluyor. Şimdi iş burada başlıyor işte. Yâni, mübarek gece diye adlandırılan bu gece hangi gecedir

meselesi ortaya çıkıyor.

Ulemâmız ikiye ayrılmış bu hususta. Büyük bir kısmı: "Bu Kur'an-ı Kerim'in indirildiği gece dendiğine göre, herhalde Ramazandaki Kadir gecesi olsa gerek!" demişler, Kadir gecesi olması gerektiğini söylemişler. Fakat İkrime Rh.A diyor ki:[18]

هى ليلة النصف من شعبان ، يبرم فيها أمر السنة ، وينسخ
الأحياء من الأموات ، ويكتب الحاج ، فلا يزاد فيهم أحدٌ ،
ولا ينقص منهم أحدٌ.

(*Hiye leyletü'n-nısfı min şa'bân, yübramu fîhâ emru's-seneti ve yünsahu'l-ahyâ mine'l-emvât, ve yüktebü'l-hâc, felâ yüzâdü fîhim ehadün, ve lâ yunkasu minhüm ehadün.*)

"Bu gece Şa'banın ortası gecesidir, bu gecede müteakip senenin içindeki işler kaydolunur, istinsah olunur, tesbit olunur ve hatta ölüler, diriler, yâni bu sene içinde yaşayanlarla ölecek olanlar, bu günde tesbit olunur ve hatta hacılar ismen tesbit olunur. Bu günde tesbit olunan hacılara, bir tane ilâve olmaz, bir tane noksanlaşmaz; onlar varırlar. Yâni, senenin müteakip aylarının işleri burada tesbit olunur." diye bildirmiş.

Kurtubî Hazretleri'nin tefsirinde belirttiğine göre, başka bir hadis-i şerifte de şöyle buyrulmuş:[19]

تُقْطَعُ الْآجَالُ مِنْ شَعْبَانَ إِلَى شَعْبَانَ ، حَتَّى إِنَّ الرَّجُلَ لَيَنْكِحُ وَ
يُولَدُ لَهُ ، وَلَقَدْ خَرَجَ اسْمُهُ فِي الْمَوْتَى (عن عثمان بن مغيرة)

---

[18] Kurtubî, *Tefsir*, Duhan Sûresi, c. 17, s. 126.

[19] Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.386, no:3839; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.73, no:2410; Osman ibn-i Muhammed ibn-i Muğîre ibn-i Ahnes RA'dan.
Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.694, no:42780; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XI, s.334, no:10917.

(*Tuktau'l-âcâlü min şa'bâni ilâ şa'bân, hattâ enne'r-racüle leyünkihu ve yûledü lehû, fekad harace'smühû fi'l-mevtâ.*) “Kulların ecelleri, ömürleri Şa'ban'dan Şa'ban'a tesbit edilir. Ve öyle olur ki, bir adam nikâhlanır ve onun çocuğu olur; halbuki ismi ölüler defterine geçmiştir bu gecede...” Yâni, “Bu sene ölecek!” diye ismi geçmiştir.

Bu Şa'ban ayında işlerin tesbit edildiğine dair bir hadis-i şerif daha var. İbn-i Abbas RA buyurmuş ki:

إِنَّ اللهَ يَقْضِي الْأَقْضِيَةَ كُلَّهَا فِي لَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانِ ، وَيُسْلِمُهَا

إِلَى أَرْبَابِهَا فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ(عن ابن عباس)

(*İnna'llàhe teàlâ yakdı'l-akdıyete fî leyleti'n-nısfı min şa'bân, ve yüslimuhâ ilâ erbâbihâ fî leyleti'l-kadr*) “Allah-u Teàlâ Hazretleri

ahkâm-ı ilâhiyyesini, hükümlerini Şa'banın yarısı olan gecede tesbit eder ve bunların hükümlerini hangi melek vazifeliyse ona teslim eder."

İşte bu hadis-i şeriflere dayanarak, ulemâmızın bir kısmı, "Bu gece her işin tesbit edildiği, ecellerin, rızıkların yazıldığı, insanların ömürlerinin, yaşayacakların, öleceklerin tesbit edildiği, hacca gideceklerin belirtildiği gecedir." demişler.

Bazı alimler de diyorlar ki: "Bu gece mü'minlere cehennemden berat verilir. Sen cehennemden berîsin, cennetliksin diye berat verilir. Onun için buna Berat gecesi denir."

Bu gecenin dört tane adı vardır:

1. *Leyletü'l-Beraeh*, Berat gecesi. Cehennemden beraat etmek ve cennete gireceğine dair eline bir berat alma gecesi mânâsına.

2. *Leyletü's-Sak*, yâni mahkemeden böyle hüküm çıkartılan, yazılan hükme *sak* diyorlar. Onun için *Leyletü's-Sak* demişler. Sanki mahkeme hükmünün tesbit gecesi demek oluyor.

3. *Leyletü'l-Kadr*, yâni Ramazan'daki Leyletü'l-Kadr'den ayrı, bu gecenin bir adı Leyletü'l-Kadr. Çünkü mukadderât takdir ediliyor, kimin ne olacağı, önümüzdeki sene aylarında başına neler geleceği burada takdir ediliyor, ölçülüp hazırlanıyor diye *Leyletü'l-Kadr* demişler.

4. Bir de ayet-i kerimede *Leyle-i Mübâreke* diye geçmiştir buyuruyorlar.

İşte böyle böyle bir gecedeyiz.

Bu gecede, geçtiğimiz eski İslâm Tarihi devirlerinde de, Peygamber Efendimiz'in hayatında da, mühim mühim hadiseler olmuş. Peygamber SAS Efendimiz'e Cebrâil AS gelmiş, bu gecenin hayrını, bereketini bildirmiştir.

g. Kıblenin Değiştirilmesi

Bir de kıblenin değiştirilmesi bu gecede olmuştur. Biliyorsunuz Müslümanlar, İslâm'ın ilk geldiği zamanlarda Kudüs'e dönüp namazlarını kılarlardı. Peygamber SAS Efendimiz Mekke-i Mükerreme'deyken Kâbe'yi karşısına alırdı, Beytü'l-Makdis'e öyle

dönerdi. Yâni aşağı yukarı, müezzin mahfelinin olduğu tarafta dururdu ki, oradan hem Kâbe karşısında oluyor, hem de o istikamet kuzeye doğru... O tarafa dönüp öyle namaz kılardı. Altınoluk tarafı Beytü'l-Makdis, yâni Kudüs tarafı oluyor.

Medine-i Münevvere'ye göçtüğü zaman, biliyorsunuz Medine'de hıristiyanlar ve yahudiler vardı. Hristiyanlar ve yahudiler bu sefer, Peygamber Efendimiz Kudüs'e dönüyor diye dedikoduya başladılar. Dediler ki:

"—Hem bizim dinimizi beğenmiyor, tenkid ediyor..." Çünkü, İslâm hristiyanlığı ve yahudiliği tenkid ediyor. Yahudilerin alimlerini ve hıristiyanların papazlarını tenkid ediyor. "Siz hak yoldan çıktınız, şu şu hatalarınız var, doğru yola gelin!" diye bildiriyor. İşte bundan dolayı:

"—Hem bizim dinimizi tenkid ediyor, hem bizim kıblemize dönüyor." diye dedikodu etmeye başladılar.

Bu da Efendimiz'e üzüntü veriyordu. Bir de, Medine-i Münevvere'de Kudüs'e döndü mü insan, Mekke arkada kalıyordu.

Bir gün Peygamber SAS Efendimiz Selemeoğulları'nı ziyarete gelmişti. Onlar da Peygamber SAS için yiyecek bir şeyler hazırladılar. Bu arada öğle namazının vakti girdi. Cemaatle namaza duruldu. Farz namazın iki rekâtı kılındıktan sonra, namazın içindeyken, Peygamber Efendimiz'e vahiy geldi, kıblenin değiştirilmesi gerektiği bildirildi.

Peygamber Efendimiz onun üzerine, namazı bozmadan Kudüs tarafından Beytullah tarafına döndü. Arkasındaki sahabe-i kiram da döndüler. Kadınlar döndü, erkeklerin yerine geldiler. Erkekler döndü, kadınların yerine geldiler. Böylece istikametlerini 180 derece çevirdiler. Kıble aynı namazın içinde çevrilmiş oldu. Yâni kuzeye doğru dönmüşken, Kudüs'e doğru dönmüşken Mekke-i Mükerreme'ye doğru dönmüş oldular.

Onun için, o mescid hâlâ muhafaza ediliyor da, *Mescidü'l-Kıbleteyn* deniliyor; yâni iki kıbleli mescid... Bir kuzey tarafına, Kudüs tarafına doğruydu; bir de güney tarafına, asıl Kâbe tarafına kıblesi olan mescid...

İşte böyle Peygamber Efendimiz'in duasının kabul olduğu, kıblenin de tahvil olduğu bir gece…

h. Bu Gece Biz Ne Yapalım?

Muhterem kardeşlerim! Bu hadis-i şeriflerden sonra bizim bu gece hakkında hissiyâtımız ve harekâtımız ne olacak diye, işin bize dönük olan tarafına gelecek olursak: Bir kere, bu hadis-i şeriflerden çok net olarak görüyoruz ki, Allah-u Teàlâ Hazretleri kulların günahlarını affediyor ama, bazı kullarını affetmiyor. Acaba biz affedilenlerden mi olacağız, affedilmeyenlerden mi olacağız?

Hasan-ı Basrî, tabiînin büyüklerinden, çok kıymetli, meşhur bir alim. Bir Şa'ban ayının yarısı gecesi, böyle Berat gecesinde evinden çıkmış ama, cenaze gibi, mum gibi sararmış böyle... Fevkalâde üzgün, fevkalâde sararıp solmuş bir vaziyette... Demişler ki:

"—Yâ Ebâ Saîd!" Künyesi öyle. "Ey Ebû Saîd ne oldu sana böyle, yüzün pek sararmış, bir hastalık mı var?"

Diyor ki:

"—Benim için çok acı bir gün. Öyle acı bir gün ki, ölümden daha beter bir haldeyim!" diyor.

"—Niye?" diyorlar,

"—Günahlarımı biliyorum, yaptım, günahlarımı işledim. Fakat, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin beni affedip etmediğini bilmiyorum. Günahı yaptığım ortada, kesin, kabahati işledim; ama Allah beni affetti mi, etmedi mi bilmiyorum. Benim halim ne olacak? Bir dahaki sene Berat gecesine çıkar mıyım, çıkamaz mıyım? Bu sene içinde öleceksem, affolunmamışsam, benim halim nice olur?" diye sararmış, solmuş.

Halbuki, kitaplara adı geçmiş olan mübarek bir insan, alimlerimizin en büyüklerinden birisi... O öyle korkuyor. Çünkü:

إِنَّمَا يَخْشَى اللهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ (فاطر:٢٨)

(*İnnemâ yahşa'llàhe min ibâdihi'l-ulemâ*) "Allah'tan ancak kullarının alim olanları korkar." (Fâtır: 35/28) buyruluyor. Çünkü, Allah'ın azametini bilir; rahmetinin genişliğini de bilir, azabının çokluğunu da bilir. O bakımdan azabından korkar, rahmetini ümid eder. Şımarıklığa düşmez, terbiyesizlik yapmaz, edebini takınır, kulluğunu bilir. Böbürlenmez, kibirlenmez. Güzel huylara sahip olarak, güzel kulluk etmeye bakar.

Rabbimiz'den dilediğimiz, istediğimiz şu ki: Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi bu gecede rahmetine erdirdiği kullarından eylesin... Rahmetinden mahrum ettiği, mağfiretinden uzak tuttuğu kullarından eylemesin...

Rahmetinden kimler uzak oluyor diye birkaç hadis-i şerifi size okudum, hatırlayalım:

Müşrikler tabii rahmetinden uzak duracak. El-hamdü lillâh mü'miniz, şirkten uzak eylesin Rabbimiz bizi... İnşâallah müşriklik sıfatı yoktur, gizli şirk de yoktur içimizde, riyâkârlık da yoktur.

Ama *müşâhîn*... O sıfat zor. Yâni, o bizde var mı, yok mu deyince, insan kolay yok diyemez. Karşısındaki bir başka müslümana karşı içinde kızgınlık, kırgınlık, intikam duygusu, kin var mı, yok mu? Bugün pek çok insan birbirine karşı kırgın... Komşular, kardeşler, arkadaşlar, ortaklar, pek çok kimse... Duyuyorum ve biliyorum, kendi yakınlarımdan ve uzaklarımdan... Biliyorum ki, birbirleriyle çok problemleri var, çatışmaları var, çakışmaları var... İşte bunu ne yapacağız, bilmiyorum!

Yâni yakındalarsa, bugün gidelim, nefsimizi ayaklar altına alalım, Rabbimiz bizi affetsin diye... Yanımıza da bir kutu hediye alalım, gidelim, barışalım! Kızgınlığımızı bir tarafa koyalım, kinimizi bir tarafa koyalım ki, Rabbimiz bizi affetmedikleri arasında tutmasın... Bu kızgınlığı mutlaka kalbimizden atalım!

Muhterem kardeşlerim! Bizi bu kızgınlık, hem böyle Allah'ın rahmetinden mahrum ediyor, hem de dünyada muvaffak olmaktan mahrum ediyor. Biz müslümanlar birbirimize düşman

olduğumuz için, kâfirler kazanıyor bu işten... Müslümanları birbirine düşürüyorlar, çarpıştırıyorlar... Kuzey Yemen, Güney Yemen... İkisi de Yemen değil mi bunun? İkisi de Yemen ama, Kuzey Yemen, Güney Yemen birbiriyle çarpışıyor...

Çad'ın bir kısmı Fransızların tesiri altında, bir kısmı kuzeyde Libya'nın tesiri altında; birbirleriyle çarpışıyorlar... Polisaryo'nun bir kısmı o tarafta, bir kısmı bu tarafta; birbirleriyle çarpışıyor... Yâni dünyanın neresine baksan öyle... Allah bu kırgınlıkları, bu dargınlıkları izâle eylesin...

Müslümanlar birbirlerine kızgın, birbirlerine kindar, birbirleriyle çarpışıyorlar. Her yerde böyle bir çekişme, çatışma var... Tunus'la Libya, Cezayir'le Fas, bilmem nereyle bilmem nere... Suriye'yle şu, Irak'la bu... Bu tarzda devamlı bir çatışma durumu var ki, bunun büyük tehlikesi Allah'ın rahmetine de erememek. O bakımdan, biz bugün en çok buna dikkat edelim! Yâni, içimizde müslüman kardeşlerimizden herhangi bir kimseye karşı kızgınlık, kırgınlık, kin ve buğz, adâvet olmasın... Bu bir.

Bir hadis-i şerifte geçti, hased sahiplerini de affetmeyecek Allah. Kimseye de hased etmeyelim. İçimizde hased duygusu da olmasın. Hasedciliği de bir tarafa atalım.

İslâm'da hased yok, gıbta var... Allah ona vermiş, daha çok versin, bir misli daha, on misli daha olsun. Yalnız iyi şeye gıpta etmek var. Bir alim ilim öğrenmiş, onun ilmine gıbta edilir. Bir kimse takvâ sahibi olmuş, Allah yolunda çalışıyor, ona gıbta edilir. Ne kadar güzel ibadetler ediyor, yolunu ne güzel tutturmuş, evlatlarını ne müslüman yetiştirdi. Birisini hafız yaptı, birisini hoca yaptı... İşte hanımı örtülü, ticareti helâl, her şeyi yerli yerinde... İyi şeye böyle gıpta edilir.

Diğer kötü huylardan zinâ... Allah etmesin, yaygınlaştı. Yâni memleketimizde bu gazetelerin, müstehcen neşriyâtın körüklemesiyle zinâ yaygınlaştı. Resmî rakamları arttı. Meclislerde konuşanlar rakamlar üzerinden konuşuyorlar, şu kadar yüz bin oldu, bu kadar bilmem ne oldu filan diyorlar.

Ben de şöyle araba kullanırken, evden fakülteye giderken, gelirken sağdan soldan bakıyorum: Kızlarda bir yılışıklık, bir yüzsüzlük... Gözünün içine direk gibi bakıyorlar. Eskiden bir kız dediğin başını eğer, öyle giderdi. Bir laubalilik, giyiminde bir hafiflik, yürüyüşünde bir acaiplik... Yâni, terbiye gayr-i İslâmî terbiye olduğundan, bu tarafa teşvik ediyor. Bu tarafa teşvik olunan insanlar da, sonunda kendisine karşı taraftan bir oynaş buluyor, onunla işi ilerletiyor. Derken kötü yola sapıyorlar. Çoğu sapıyor. Hatta bir kardeş öteki kardeşi saptırıyor diye gazetelere düşüyor. Öyle ne biçim kardeş filan diye, resimleri filan çekiliyor.

Muhterem kardeşlerim! Zinanın kendisinden uzak durabiliriz ama, evveliyâtından da uzak duracağız. Oraya götüren delikleri de tıkayacağız, oraya götüren yolları da keseceğiz, oraya açılan kapıları da kapatacağız.

Oraya açılan kapılar nelerdir? Açıklıktır, saçıklıktır. Oraya açılan kapılar, gözüyle sağa sola bakmaktır, gözüne hakim olamamaktır. Oraya açılan kapılar, kendisine gerekmeyen kimselerle gidip konuşmaktır, peşine düşmektir.

Onun için, bu kötü fiile düşüp de kendimizi Allah'ın affetmediği insan durumuna düşürmemek için, ailelerimizi perişan etmemek için, kızlarımızı yüzsüz kızlar etmemek için, ailelerimizi namussuz aileler etmemek için, bu namus meselesine, tesettür meselesine; gözüne, eline, namusuna sahip olma meselesine çok sağlam olmamız lâzım!

Yoksa cemiyetimiz Avrupa'nın tesiri altında, dinsizliğin tesiri altında... Avrupa'dan yüzsüzlük geliyor, edepsizlik geliyor. Üstsüz yâni plajda pikiniyle filan gezmek de az geldi de, şimdi üstsüzler çıktı bir de... Yâni üst tarafına hiç bir şey yapmıyor. İster koysun ister koymasın ötekisi bile berbat zaten. Yâni öyle bir şey yaptığın zaman, artık ar damarı çatladığı zaman, her şeyi yapıyor.

Geçen gün bir gazetede okudum: Süt banyosu yaparken viski içen, yıkanan bir kadın... Tövbe estağfirullah! Yâni insan şaşırdı mı ne kadar şaşırıyor. Biz bu haberleri sadece haber olarak

okumayacağız. Bu haberleri okuyunca, "Haa bir yangın çıkmış, bu yangın nereden çıktı?" diye onu araştıracağız. Onun menşeini bulacağız, o yangını başlangıcından söndüreceğiz.

Kendi çocuğumuza sahip olacağız. Şimdi çocuklara bakıyorum: Kol kısa, etek kısa, baş açık burada... "E çocuktur..." derler. Çocuktur derler ama sen onu öyle yetiştirdiğin zaman, yaşı büyüdüğü zaman, örtünmek zor gelir o kıza… Küçükten ört, bebekten ört! Bebekken çocuk başını örtmeye alışsın, kendisini korumaya alışsın... Bu namus meselesine dikkat edelim!

Muhterem kardeşlerim! Kötü huyların bir tanesi içki dedi. İçkiyi umûmiyetle biz içmeyiz. Allah'a hamd-ü senâlar olsun. Şu câmi cemaati ondan münezzehtir, içki içmezler. Fakat bu kardeşlerimizin yakınlarından içenler vardır.

Bu içkiye biradan başlanır, küçükten başlanır, azdan başlanır, bir kadehçikten başlanır. O da gider, içkiye müdavim olanı da Allah affı mağfiret eylemiyor. O da insanın Allah'ın rahmetinden tard edilmesine vesîle oluyor. Onun da kapısını kapayacağız. Allah'ın bu kadar helâli varken harama yönelmeyeceğiz, harama şey yapmayacağız.

"—Efendim! Mısır ulemasından fetva duyduk ki, şu içkide alkol miktarı azmış da içilebilirmiş?"

"—Öyle bir şey yok!"

"—Efendim! Bu içkinin alkolsüzü varmış?"

"—Yok öyle şey! Öyle alışır insan gider."

Bizim arkadaşımız vardı, planlamada mebusluk filan yapmış; üzüm suyunun bile biraz iyi korunmadığı zaman, içinde derhal tahammur başlayıp içkileşme hali olduğunu söylerdi. Farz değil ya, onu yemeyince insan ölecek değil ya, içmeyince ölecek değil ya, helâl içkileri, helâl meyva sularını, meşrubatı içelim. Ona da çok dikkatli olalım!

Burada zikredilmeyen başka kötü huylar olabilir. Yâni bu hadis-i şerifleri, dört tane, beş tane hadis-i şerifi okuduk. Eğer burada zikredilmeyen huylardan üzerimizde varsa, ne yapalım?

Boyun bükelim, Rabbimiz üzerimizde olan kötü huylardan bizi pâk eylesin... Bizim başka çaremiz yok. Bataklığa saplandık. Ne yapacağımızı şaşırmış durumdayız. Allah-u Teàlâ Hazretleri, bizi sevmediği her çeşit sıfattan temizlesin... Her türlü kötü huydan kurtarsın... Bizi sevdiği huylara muvaffak eylesin... Sevdiği amellere muvaffak eylesin... Sevdiği sıfatlarla muttasıf eylesin... Sevdiği bir kimse olmayı nasib eylesin...

Çünkü dilerse yapar. Her şeye kàdirdir.

يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ (الروم:١٩)

(*Yuhricu'l-hayye mine'l-meyyiti ve yuhricu'l-meyyite mine'l-hayy*) "Ölüden diri çıkartır, diriden ölü çıkartır." (Rum, 30/19) Kara topraktan insanoğlu yapar; insanoğlunu yaşatır, öldürür, kara toprak yapar. Her şeye kàdirdir, kudretine son ve nihayet yoktur.

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlenizden râzı olsun... Adımlarınız haclara, umrelere varsın... Allah-u Teàlâ Hazretleri muhabbetlerinizi ziyâde eylesin... Kardeşliklerinizi takviyeli eylesin... Umduklarınıza nâil eylesin... Korktuklarınızdan emîn eylesin... Cümlenizi ve cümlemizi mağfûrîn zümresine ilhak eylesin... Cümlemizi ve cümlenizi rahmetine gark eylesin...

Eğer ismimiz şakîler defterine yazılıysa, Allah'ın sevmediği kulların arasında ise, Rabbimiz oradan bizim ismimizi silsin, sevdiği has kullarının defterine kaydeylesin... Bizi sevdiği kulları arasına kaydetmişse, orada tesbit eylesin, önümüzdeki günlerde ayağımızı kaydırmasın... Rabbimiz izzetten sonra zillete düşürmesin... Kabulden sonra reddetmesin... İmandan sonra küfre düşürmesin...

Dünyanın ve ahiretin bildiğimiz bilmediğimiz her türlü hayırlarına cümlenizi ve cümlemizi nâil eylesin... Dünyanın ve ahiretin bildiğimiz ve bilmediğimiz her çeşit şerlerinden cümlenizi ve cümlemizi hıfz u himâye eylesin...

i. Dua

Muhterem kardeşlerim! Sözü çok uzatmak istemiyorum. Çünkü sözden çok iş görme, ibadet etme gecesidir. Yalnız bir hususu işaret etmek istiyorum ki, Allah-u Teàlâ Hazretleri müttakî kullarını sever. Takvâ ehli kullarını sever. Şu takvâ denilen şeyi, takvâ denilen huyu, hâli hepimiz öğrenelim ve tatbik etmeye çalışalım. Kendimiz takvâ ehli insan olmağa gayret edelim. Bugün işiniz, yâni yarın, bugün artık arasanız da bulamazsınız, belki de dışarıda da vardır, bilmiyorum, tevafuken olmuş olabilir, takvâyı anlatan bir kitabı arayın, tarayın, bulun ve kendinizi takvâ ehli insanların zümresine katmak için çeki düzen verin!

Rabbimiz bundan önceki ömrümüzde bilerek, bilmeyerek yaptığımız her çeşit hata, kusur, isyan, günah, kabahat... ne varsa hepsini afv u mağfiret eylesin... Bizi kendi yoluna hakîkî bir dönüşle dönen, tevbe-i sàdıka ile tevbe eden, tevbe-i nasuh ile tevbe eden kullarının zümresine dahil eylesin... Bundan sonraki ömrümüzde günahlara bizi bulaştırıp, yüzümüzü kara eylemesin...

Rızasına uygun sàlih ameller işlemeyi nasib eylesin... Hepimizi takvâ sıfatıyla zînetlendirsin... Hepimiz, Allah'tan korkan, rızasını arayan, cennetini elde etmeğe çalışan, cehenneme düşmemek için uğraşan gayretli müslümanlardan olalım...

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemizin vücutlarımıza sıhhat u âfiyetler ihsân eylesin... Hastalarımıza şifalar ihsân eylesin... İçimizde her birimizin gönlünde bazı dertler, bazı istekler, bazı sıkıntılar vardır, Rabbimiz hepsini biliyor. Gönüllerimizin muratlarına şu mübarek gecede cümlemizi nail eylesin... Korktuklarımızdan cümlemizi emniyette eylesin... Rızasına uygun ve mes'ud ve bahtiyar kullar olarak yaşamayı nasib eylesin...

"Allah'ın öyle kulları vardır ki Allah onları afiyet üzere yaşatır, afiyet üzere öldürür, afiyet ile cennetine sokar." buyuruyor Peygamber Efendimiz. Rabbimiz bizi o afiyet ehli kullarından eylesin... Dinde ve dünyada ve ahirette afiyet sahibi eylesin... Elemlere, kederlere uğratmasın...

Beldelerimizi ve sâir müslüman kardeşlerimizin beldelerini, her çeşit afetlerden, felâketlerden, musibetlerden, dertlerden, kıtlıklardan, sellerden, fırtınalardan hıfz eylesin... Bilhassa düşman istilasından korusun...

Bizim gafletimizden, tembelliğimizden dolayı düşmanlarımız çok ileri gitti, teknik ve teknolojik ilerlemelerle bize hakim oldular. Dünyanın geniş yerlerine sahip oldular; uçakları var, topları var, elektronik cihazları var... Bizim de Rabbimiz var, boynumuz bükük, Rabbimiz bize yardım eylesin...

Bizi gafletten ikaz eylesin... Bizi çalışkan kullar eylesin... Bizi ilmen de kâfirlerden geride bıraktırmasın... Teknoloji bakımından da geri bıraktırmasın... Kimsenin önünde hor ve zelil eylemesin... Kimseye karşı boyun büktürüp el açtırmasın... İki cihanda azîz eylesin... Kâfirlere karşı bizleri mansur ve muzaffer eylesin... Nusretiyle te'yid ve takviye eylesin... Zikrinde, şükründe, hüsn-ü ibadetinde bize tevfîkini refîk eylesin...

Son nefeste cümlemize ol kelime-i tayyibe-i münciye-i

mübâreke ki buyurun:

"*—Eşhedü en lâ ilâhe illa'llàh, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû!*" diyerek iman-ı kâmille, cennetteki köşklerimizi, bahçelerimizi, havuzlarımızı, hurilerimizi göre göre ruh teslim etmeyi nasib eylesin...

Cehennemine hiç sokmadan lütfuyla, keremiyle cennete ilk girenlerden eylesin... Cennet içre cemâl-i bâkemâlini müşahede edecek, bu dünyada ayın on dördünü gören insanlar gibi ahirette Rabbini görecek kullarının zümresine bizleri de dahil eylesin...

Namazsız kardeşlerimizi namaza başlattırsın... Kötü huyları olan kardeşlerimizi kötü huylardan kurtarsın... Haramlara bulaşmış kardeşlerimizi haramlardan kurtarsın... Cümlemizi helâl rızıklarla perverde eylesin... Helâl, bol kazançlar nasib eylesin... Helâl kazançlarımızla kendi yolunda sadakalar, zekâtlar, hayırlar yapmayı nasib eylesin... Rızasına vâsıl olmayı nasib eylesin...

Rabbimiz cümlemizin gönül gözümüzü açsın... Basîretimizi güşâde eylesin... Hakkı hak olarak görüp ona tâbî olmayı nasib eylesin... Bâtılı bâtıl görüp, ondan uzak durmayı nasib eylesin...

Dinde cümlemizi fakih eylesin... Cümlemizi hayırlı ilimlerle mücehhez eylesin... Rızasının dairesinden dışarıya adım attırıp ayak bastırmasın... Her işimizi,

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي ، وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي !

(*İlâhî ente maksùdî ve rıdàke matlûbî*) diyerek, rızasına uygun yapmak niyetinde eylesin... Çok hayırlı işlere cümlemizi muvaffak eylesin... Bütün insanlığa, bilhassa memleketimizin fertlerine ve müslümanlara çok faideli olmayı, hayırlar yapmayı cümlemize nasib eylesin...

Biz öldükten sonra da, arkamızdan hayırları defterlerine yazılanlardan eylesin... Arkamızdan bizi hayır dualarla anacak

evlatlara, nesillere, zürriyetlere, arkadaşlara, dostlara sahip eylesin... Kabrimize böyle sevaplar yığılıp gelenlerden eylesin...

Dualarımızı lütfuyla, keremiyle, kardeşlerimizin okumuş olduğu hatimler hürmetine kabul eylesin... Ve bu gecenin feyzinden, bereketinden cümlemizi müstefîd eylesin... Ve bu gece hürmetine kabul eylesin... Ve bu ay Peygamber Efendimiz'in ayıdır, bu ayın sahibi Peygamber Efendimiz hürmetine kabul eylesin...

Ve bi-hürmeti hatmi'l-kur'âni'l-azîm, ve bi-hürmeti esrâri sûreti'l-fâtihah!

23. 04. 1986 - Özelif / ANKARA

4. ALLAH'IN YOLUNA DÖNÜŞ GECESİ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîne alâ külli hàlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîne muhammedini'l-emîn... Ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn... Emmâ ba'd.

Çok aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemizi nice hayırlı günlere, kandillere, bayramlara, bereketlere, feyizlere nâil eylesin. Bu gece Şa'ban ayının, Şa'bân-ı Şerifin 14'ünü 15'ine bağlayan, dışarıda pırıl pırıl mehtabın her tarafı nurlandırıp aydınlattığı, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin yerlere göklere rahmetini saçtığı bir gece...

Bu geceye mübarek bir gece denmiştir. Mübarekliğinin sebebi, içinde Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin kullarına ihsanı olan rahmetinin, bereketinin, hayrının, gufranının çok olmasından dolayıdır.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bu gecede, sayısız mü'minleri lütfuyla, keremiyle affına mazhar eyleyecek. Rabbimiz Teàlâ ve Tekaddes Hazretleri cümlemizi bu gecede affolunanlardan, bağışlananlardan eylesin... Afv u mağfiretten mahrum olanlardan eylemesin...

Bu geceye Beraet Gecesi deniliyor. Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemizi suçtan, günahtan, her türlü maddî ve mânevî hastalıklardan, yaptığımız günahların Allah tarafından bize yazılmış olan cezalarından beraet etmeyi bize nasib eylesin... Hepimizi afiyet ve saadet üzere yaşayıp, iman-ı kâmil ile ahirete göçenlerden, dünyada, ahirette saadete erenlerden eylesin...

a. Bu Gece Affedilmeyenler

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Hazret-i Ali Efendimiz (*Radıya'llàhu anhu ve kerrema'llàhu vechehû*) tarafından rivayet

edilen bir hadis-i şerifine göre, Peygamber SAS buyurmuşlar ki:[20]

يَنْزِلُ اللهُ تَعَالَى فِي لَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا ،

فَيَغْفِرُ لِكُلِّ مُسْلِمٍ ؛ إِلاَّ لِمُشْرِكٍ ، أَوْ مُشَاحِنٍ ، أَوْ قَاطِعِ رَحِمٍ ،

أَوْ امْرَأَةٍ تَبْغِي فِي فَرْجِهَا .

(*Yenzilu'llàhu teàlâ fi leyleti'n-nısfi min şa'bâne ile's-semâi'd-dünyâ*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri işte şu Şa'ban ayının şu gecesinde, yâni 14'ünü, 15'ine bağlayan gecede, en yakın olan semâya nüzul buyurup, (*feyağfiru li-külli müslimin*) her müslümanı afv u mağfiret eder." Yâni, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin rahmetinin yeryüzü ahalisine çok yayıldığı, yaklaştığı bir hayırlı mübarek gecedir.

Yalnız, müşrikler müstesna... Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne şirk koşanlar, onun varlığını, birliğini, vahdâniyetini anlamayanlar, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin evsafını bilemeyenler, Esmâ-i Hüsnâsını sezemeyenler, ona her türlü şirkten berî olarak ibadet edemeyenler, o müşrikler, bu rahmetten mahrum kalacaklar. Dileriz ki; Rabbimiz Teàlâ hiç bir şeyi ona gizli veya âşikâr şirk koşmamayı, bize dâimâ nasib eylesin...

Çünkü şirkin bazen hafîsi vardır, gizlisi vardır ki, o karıncanın ayağının sesinden daha sessizce insanın yanına sokulup da, kalbine yol bulabilir. O gizli şirke riyâ derler. Riya; gösteriş, ahirete müteallik bir amelini yaparken sevap değil, Allah'ın rızasını için değil de, dünyadaki insanların alkışını, beğenmesini istemek, onlara amelini göstermeye çalışmak, çabalamak mânâsına geliyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi riyadan korusun... Her amelimizi ihlâs ile yapmayı nasib eylesin... Şirkin her çeşidinden hıfz

---

[20] *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.466, no:7461, 7462; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.III, s.486, no:2625.

eylesin... Şu *Lâ ilâhe illa'llàh* kelime-i tevhidi üzere yaşayıp, o kelime-i tevhidin hayrına, bereketine, mizanımızı ağır getirip, cennete girenlerden eylesin...

Bu gecede affolmayan, Allah'ın rahmetine eremeyen kimselerden ikincisi; yâni her müslüman girecek ya, giremeyenlerden bir diğeri, müşahin olan... *Müşâhin*; kalbinde müslüman kardeşine, arkadaşına, dostuna karşı kin, düşmanlık, buğz, adâvet besleyen kimse demek. Bu da affolmayacak.

Kimi incelesek, öne alsak, ortaya koysak, herkesin kendine göre kusuru vardır. Başkalarının kusurlarını görme, affet! Kendi kusurlarını düşün! Sabahleyin namaza gelemezsin... Tevbe edersin, yine günah işlersin... Harama bakarsın, haram lokma yersin, şöyle olur, böyle olur... Günahkâra acımak lâzım, tevbe etmek lâzım, onun için dua etmek lâzım!

Eğer bir insanın başkasına karşı içinde kini, kızgınlığı, buğzu, adaveti olursa, mü'min, mü'mini sevemezse; o kindar kimseleri de Allah-u Teàlâ Hazretleri bu gecede affetmiyor. Hepimiz, içimizde kime karşı kırgınlık varsa onu silelim! Dargın olduğumuz kardeşlerimizle barışalım, hesabını Allah'a havale edelim! "Bizden yana olanları bağışladık, haydi hakkımı helal ettim." diyelim ve böylece bu müşâhin sıfatına düşmekten; bu yüzden de Allah'ın rahmetine erememekten kendimizi koruyalım, kurtaralım!

(*Ev kàtıı rahimin*) "Akrabalarıyla bağlarını koparanları da Allah affetmez." Bu gece affetmediği insanlardan biri de, sıla-i rahim yapmayan, akrabalarıyla ilgiyi kesen, onlara küsen kimseler olmuş oluyor. Rabbimiz Teàlâ Hazretleri bizi akrabalarımızla, dostlarımızla muhabbetli eylesin...

(*Ev imreeten tebgî fî fercihâ*) "Bir de namusunu satan kadını, yâni zâniye, bâğıye kadını Allah-u Teàlâ Hazretleri affetmeyecek."

Allah-u Teàlâ Hazretleri bütün Ümmet-i Muhammed'in evlatlarını, bütün memleketimizin ana kuzularını, evlatlarını, ciğerpareleri namuslu eylesin... Bu gazetelerin, bu radyoların, tiyatroların, gazetelerin, filmlerin kışkırtmasıyla lüks ve parlak

yıldızlı, yaldızlı hayat arzularıyla, fazla keyif sebebiyle, böyle yanlış yollara sapmaya teşvik çok fazla miktarda... Onlara aldanmamayı Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemize nasib eylesin... Helâl lokma yeyip, salih ameller işleyip, ırzımızla, şerefimizle, haysiyetimizle, namusumuzla yaşamayı cümlemize nasib eylesin... Cümlemizin evlatlarını da, doğru yoldan ayağını kaydırıp yanlış yollara düşürmesin...

b. Peygamber Efendimiz'in Duası

Peygamber SAS Hazretleri bu gecede müstesna ibadet etmiş, rivayetler var. Bu gecedeki ibadetlerinde ve bu geceye itibar etmesi, bu gecede çok çalışması, sevaplı işler yapması hususunda Cebrâil AS kendisine bilgi vermiş; bu gece müstesna bir gecedir, o şekilde hareket etsin diye. Peygamber SAS Efendimiz de mübarek hanımlarından izin alarak; "Haydi bu gece bana müsaade edersen ben biraz ibadet etmek istiyorum, müsaade edersen ibadet edeyim!" diye nöbeti gelmiş olan ailesinden, eşinden izin isteyerek ibadetle meşgul olmuştur.

Peygamber SAS Hazretleri bir keresinde Hazreti Aişe Vâlidemiz'in hücre-i saadetine gelmiş, soyunmuş, tam yatacak gibi bir hazırlık yaptıktan sonra, tekrar giyinmiş. Demek ki kendisine bir haber geldi, bir ikaz oldu.

O tekrar giyinip gidince, Hazreti Aişe Vâlidemiz de meraklanmış. "Ne oluyor? Geldi, bir soyundu, istirahat hazırlığı içindeyken tekrar giyindi." diye, bazı şeyler düşünmüş aklından. Peygamber Efendimiz çıktıktan sonra, o da arkasından çıkmış.

Sokak karanlık mıydı acaba? Değildi, çünkü mehtap vardı, Şa'banın 15'i, dışarıda mehtap var... Mehtaplı bir havada o önden, o arkadan, Peygamber Efendimiz *Bakîü'l-Garkad* kabristanına, Medine-i Münevvere'nin meşhur kabristanına gitmiş. Orada ibadet eylemiş. Gözlerini pırıl pırıl semaya dikerek, yıldızlara, mehtaba dikerek orada dualar eylemiş.

Eve geldiği zaman, namazlar kılmış. secdeler eylemiş. Hazreti

Aişe Vâlidemiz diyor ki:

"Duasında Peygamber Efendimiz'in şöyle dediği aklımda kaldı." Eğilmiş, dua ediyor, secdesinde söylediği sözler şöyle:[21]

سَجَدَ لَكَ سَوَادِي وَخَيَالِي ، وَآمَنَ بِكَ فُؤَادِي ، أَبُوءُ لَكَ بِالنِّعَمِ ، وَاعْتَرَفْتُ لَكَ بِذَنْبِي ، ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِى ، إِنَّهُ لاَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلاَّ أَنْتَ . أَعُوذُ بِعَفْوِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ ، وَأَعُوذُ بِرَحْمَتِكَ مِنْ نَقْمَتِكَ ، وَأَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ ، لاَ أُحْصِى ثَنَاءً عَلَيْكَ ، أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ (هب. عن عائشة)

(*Secede leke sevâdi ve hayâlî*) "Yâ Rabbi, sana vücudum, hayalim, aklım, fikrim, her şeyimle secde ettim. Yâni bütün varlığımla, hem bedenen, hem de fikrimle, aklımla senin azametin karşısında secde ettim."

İnsanın secde hali, Allah'a en yakın olduğu haldir. *Lâ teşbih ve lâ temsil*, Rahmân'ın ayağına kapanmak gibi oluyor secde... Yâni, öyle bir saygı ifade eden şekil ki, insan Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne tâzimini secde ile en güzel ifade ediyor ve onun için başka kimsenin huzurunda secde edilmiyor. Kimsenin önünde eğilinmiyor, sadece Allah'ın huzurunda eğiliniyor. "Sana hem hayalim, hem de vücudum secde etti yâ Rabbi!"

(*Ve âmene bike fuâdî*) "Yâ Rabbi, sana kalbimden, gönlümden inandım. Kalbim sana iman getirdi. Hiç içinde şek, tereddüt olmadan senin varlığını, birliğini ikrar eyledi."

(*Ebûü leke bi'n-neami va'tereftu leke bi-zenbî*) "Yâ Rabbi, sen

[21] Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.385, no:3838; Hz. Aişe RA'dan.

bana sayısız nimetler ihsan eyledin. O nimetlerini biliyorum, kabul ediyorum, teşekkür ederim, itiraf ediyorum, evet bu nimetleri sen bana gönderdin, şükran duygusuyla doluyum. Ve buna rağmen kendi eksiğimi, kusurumu, hatalarımı, günahlarımı da biliyorum yâ Rabbi!"

(*Zalemtü nefsî*) "Nefsime zulmettim, hatalı hareketler işledim, zelleler vâki oldu. (*Fa'fir lî*) Beni afv u mağfiret eyle yâ Rabbi! (*İnnehû lâ yağfiru'z-zünûbe illâ ente*) Çünkü günahları senden gayrısı affı mağfiret eylemez."

(*Euzû bi-afvike min ukùbetike*) "Yâ Rabbi, senin, bu yaptığım hatalardan bana cezâ vermeden, beni ikablandırmandan, ukubete uğratmandan, senin affına ilticâ ederim. Beni affeyle, beni cezalandırma...

(*Ve eùzû bi-rahmetike min nakmetike*) "Yâ Rabbi, senin, bu yaptığım kusurlardan dolayı benden intikam almandan, senin merhametine iltica ederim, rahmetine sığınırım." Yâ Rabbi, aziz-i züntikamsın, benden intikam alacak, beni cezalandırılacak duruma düşürme! Bana rahmetini nasib eyle..."

(*Ve eùzû bi-rıdàke min sahatike*) "Yâ Rabbi, senin kızmandan, kızgınlığından senin hoşnutluğuna sığınırım."

(*Ve eùzû bike minke*) "Yâ Rabbi, senden sana sığınırım. Nereye gideyim, başka kapı yok, başka dergâh yok, senin kapına geldim; senden sana sığınırım."

(*Lâ uhsi senâen aleyke*) "Yâ Rabbi, sana nasıl hamd ü senâ edeyim, senin güzel sıfatlarını nasıl sıralayabileyim? Bitiremem, sonsuz güzel sıfatlarını saymaya gücüm yetmez."

(*Ente kemâ esneyte alâ nefsike*) "Sen ancak kendini Kur'an-ı Kerim'de nasıl medh ü senâ ettiysen, ne sıfatlar ile tavsif eylemişsen, ancak sen kendin kendini tavsif edersin... Ben aciz, nâçiz beşerim. Dilim senin azametini, kudretini göstermeye, saymaya, sıralamaya, itiraf etmeye yeterli olmaz!" diye Peygamber SAS Efendimiz ayakta, oturarak sabaha kadar böyle ibadet eylemiş.

Bu duayı niçin okuyoruz size, Arapça'sını niye söylüyoruz?

"Peygamber Efendimiz gibi her türlü günahları bağışlanmış, zaten güzel ahlâkı ile nümune insan olarak yeryüzüne gönderilmiş, peygamber seçilmiş, evvelînin ve âhirinin efendisi olan Peygamber Efendimiz'in tevazuunu görün, Peygamber SAS Efendimiz'in ibadetini görün, sabahlara kadar nasıl böylece Rabbimize münacaat ettiğini, hangi kelimeleri kullandığını bilin de, siz de ona göre dua ve niyaz ederek, gözyaşı dökerek, günahlarınıza tevbe ve istiğfar eyleyin de, bu yol ile Rabbimizin affına, rahmetine nail olun!" diye söylüyoruz.

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemizin kalbine yumuşaklık ihsan eylesin. Gözümüzde şöyle bir yaşarma, duygulanma nasib eylesin. Çünkü bir insan, günahlarına pişman olup da gözyaşı döktü mü, o gözyaşı yere damlar damlamaz, Allah-u Teàlâ Hazretleri onun günahlarını afv u mağfiret eder.

c. Mübarek Bir Gece

Bu gece hakkında çok rivayetler olmuştur. Bu gecenin hayrı bereketi hakkında hiç şek şüphe yoktur. Ama bu rivayetlerin Kur'an-ı Kerim'deki, hocamızın yatsı namazındaki okuduğu Duhan Sûresi'nin ayetlerinin içinde zikri geçen *Leyle-i mübâreke*;

حمٓ. والْكِتَابِ الْمُبِينِ. اِنَّا اَنْزَلْنَاهُ فِى لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ اِنَّا كُنَّا مُنْذِرِينَ (الدخان:١-٣)

(*Hà mîm. Ve'l-kitâbi'l-mübîn. İnnâ enzelnâhü fî leyletin mübâreketin innâ künnâ münzirîn.*) (Duhan, 44/1-3)

Bu *Leyle-i mübâreke* hakkında alimlerimizin çeşitli ictihadları, sözleri, kavilleri vardır. Bazıları diyorlar ki:

"—Kur'an-ı Kerim'in Ramazan'da indiği belli olduğuna göre, Kadir gecesi kasdedilmiştir bu ayetlerden."

Bazıları da diyorlar ki:

"—Hayır, Kur'an-ı Kerim Şa'ban'ın bu gecesinde inmiştir de, Kadir gecesinde tamamlanmıştır. O geceyle bu gece arasında bir mânevî ilgi, ilişki vardır. Bu gece, yâni Şa'ban'ın 15'i gecesi, Berat Gecesi kasdediliyor." diye alimlerimizin çeşitli sözleri var.

Bu gecenin mübarekliğinde tereddüd yok da, feyzinde, bereketinde tereddüt yok da; "Acaba kulların rızıklarının, amellerinin, ecellerinin, hayatlarının, ölümlerinin, yazıldığı gece bu gece midir, Kadir Gecesi midir? Kadir Gecesi Şa'ban'ın 15'inde midir, Ramazan'daki midir?" diye alimlerimizin sözleri var.

Tabii, Allah-u Teàlâ Hazretleri bu işin esrarını bilir, sevdiği kullarına da bildirmiş. Allah-u Teàlâ Hazretleri bu gecede Benî Kelb kabilesinin koyunlarının kılları adedince kulları cehennemden azâd edecek. Bu kesretten kinayedir. Yâni çok kullarını Allah-u Teàlâ Hazretleri afv u mağfiret eyleyecektir. Rabbimiz Teàlâ Hazretleri cümlemizi bu gecede affolunanlardan eylesin...

d. Kıblenin Mescid-i Haram'a Değiştirilmesi

Bu gecenin tarihi, müjdevî mes'ud özelliklerinden bir tanesi de, kitaplarımızda yazıldığına göre, kıble Kudüs tarafından Kâbe-i Müşerrefe tarafına Şa'banın bu 15. gecesinde tahvil olunmuş, değiştirilmiş. Neden? Peygamber SAS Efendimiz'e peygamberlik geldiği zaman, Kâbe'nin içinde putlar olduğundan, müşrikler henüz Kâbe'yi müslümanlara teslim etmemiş olduğundan, Peygamber SAS Efendimiz Kuds-ü Şerif'e doğru teveccüh edip, namazı öyle kılardı.

Mekke'de dururdu ama, Kudüs'e doğru, şimale doğru dönerdi. Ama şimdiki müezzin mahfilinin olduğu yer gibi bir yerde durup, Kâbe'yi de karşısına alıp, Kudüs'ü denk getirmek tarzında... Böylece gönlünden isterdi ki hep Kâbeye dönük olsa, ibadet öyle olsa. Böylece zaman geçti ve Medine-i Münevvere'ye göçtü Peygamber SAS Efendimiz. Kâbe'nin içinde putlar olduğundan, Kur'an-ı Kerim'de:

إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِلْعَالَمِينَ. فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَقَامُ إِبْرَاهِيمَ ، وَ مَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا ، وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنْ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلاً (آل عمران:٩٦-٩٧)

(*İnne evvele beytin vudıa li'n-nâsi le'llezi bi-bekkete mübâreken ve hüden li'l-àlemîn. Fîhi âyâtün beyyinâtün makàmu ibrâhîm, ve men dehalehû kâne âminâ, ve lillâhi ale'n-nâsi hiccü'l-beyti meni'stetàa ileyhi sebilâ.*) (Âl-i İmran, 3/96-97) ayetleriyle medhedilen o Kâbe-i Müşerrefe'ye, Peygamber Efendimiz dönmedi. İçinde put olduğundan, mübarek bir bina olmasına rağmen, Peygamber SAS Efendimiz Kâbe'ye dönmedi.

Amma, ne zaman ki Medine-i Münevvere'ye hicret ettiler, ne zaman ki aradan 16 ay kadar geçti; bir gün Peygamber SAS

Efendimiz yedi mescidlerin bugün olduğu mıntıkada, Benî Seleme yurduna gitti. Orada bir mübarek zâtın vâlidesini (*Rıdvanullahu teàlâ aleyhim ecmaîn*) ziyaret maksadıyla gitmişken namazda,

فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ (البقرة:١٤٤)

(*Fevelli vecheke şatra'l-mescidi'l-haram*) (Bakara, 2/144) ayeti indi. Bu Şa'ban'ın 15. gününde, namazı kılıp duruyorken, Kuds-ü Şerif'e doğru dönmüşken, "Yönünü Kâbe-i Müşerrefe'ye döndür! Senin ne zamandır oraya dönmeyi arzu ettiğini biliyorum ey Rasûlüm. Dön o tarafa!" diye emir gelince Allah-u Teàlâ Hazretleri'nden; namazın içinde döndü Peygamber Efendimiz, Mekke-i Mükerremeye, Kâbe-i Müşerrefe'ye teveccüh eyledi.

Kadınlar döndüler, oradan kalktılar arka tarafa geldiler. Erkekler yerlerini değiştirdiler, Peygamber Efendimiz'in arkasına geçtiler. Böylece, aynı namazın içerisinde, Kuds-ü Şerif'e doğru namaz kılarken Peygamber SAS Efendimiz, bu Şa'banı'n 15. gününde, yâni bu günde döndü Mekke-i Mükerreme'ye... Tabii büyük bir müjde, büyük bir sevinç, büyük bir bayram.

Çünkü yahudiler, "Bak bizim Kudüsümüze dönüyor!" filan diyorlardı. Kudüs onların değil, müslümanların... O peygamberler, Süleyman AS'lar, Davud AS, İbrâhim AS'lar da müslümanların peygamberi ama, onlar öyle diyorlardı. Peygamber Efendimiz de Kâbe-i Müşerrefe'yi çok seviyordu. Böylece Kâbe-i Müşerrefe'ye döndü.

Muhterem kardeşlerim! Şimdi mâdem ki Kâbe gibi mübarek bir mescide bile, içinde putlar olduğu zaman dönülmüyor. O halde biz gönül Kâbemizi de putlardan temizlemezsek, insana bir hayır, bereket ve feyiz gelmez.

Sür Çıkar ağyârı dilden, tâ tecellî ede Hak,
Padişah konmaz saraya, hàne mâmur olmadan...

Onun için, biz de gönlümüzün Kâbesini putlardan temizleyelim!

Putlar nelerdir, insan hangi puta tapar? Para putuna tapar, mevki, makam putuna, şöhret putuna tapar. İçimizde böyle mâsivallah babından, Allah'ın yolundan bizi alıkoyan ne gibi hevâ ve hevesler varsa, arzular varsa, Allah-u Teàlâ Hazretleri şu mübarek gece hürmetine kalbimizi pâk eylemeyi, o arzulardan, o mânevî putlardan, o tapındığımız, bağlandığımız şeylerden sıyrılmayı, kurtulmayı hakîkî kıbleye dönmeyi Rabbimiz bizlere nasib eylesin...

e. Kâfirlere Benzemeyelim!

Muhterem kardeşlerim! Müslümanlar ibadet hususunda bile ehl-i kitaba, müşriklere benzememişler. Peygamber SAS Hazretleri buyurmuş ki:

"—Yahudilere, hristiyanlara muhalefet ediniz! Onlar bıyıklarını uzatırlar, sakallarını keserlerdi. Siz bıyıklarınızı kesin, sakallarınızı uzatın! Onlar şöyle yaparlar, siz öyle yapmayın! Hatta, onlar şu gün oruç tutarlar, siz o gün tutmayın, şu gün tutun!" demiştir Peygamber SAS Efendimiz. Müşriklere, münâfıklara, yahudilere, hristiyanlara müslümanın benzememesini emretmiştir.

Şimdi, ibadet hususunda bile, kıble hususunda bile yahudilere, hristiyanlara uyulmazsa, günah hususunda hiç uyulur mu? Yâni, bu gün giyimimiz kime benziyor? Onlara benziyor. Tavrımız kime benziyor? Onlara benziyor. Tokalaşmamız onlara benziyor. Traşımız onlara benziyor, elbiselerimiz onlara benziyor, evlerimiz onlara benziyor... Masalarımız onlara benziyor... Her şeyimizi tepeden tırnağa, biz farkına varmadan, sessizce, sedasızca, belli etmeden; dedelerimizle de aramızda yaş farkı olduğundan, aradaki uzun zaman içerisinde yavaş yavaş bizi döndürmüşler, kendilerine yüzde yüz benzetmişler.

Bu gecenin hürmetine Allah bize özümüze dönmeyi nasib eylesin... Hakîkî müslümanca yaşamayı nasib eylesin... Giyimimiz müslümanca olsun, konuşmamız müslümanca olsun, selâmlaşmamız müslümanca olsun, tokalaşmamız müslümanca olsun, yemek yememiz müslümanca olsun... Etrafımızdaki büyüklerimize, hocalarımıza gidelim, kitaplardan araştıralım; her şeyin müslümancasını soralım:

"—Şu benim yapacağım işin müslümancası nedir, nasıldır? Ticaretin müslümancası nasıldır? Ev adamlığının, idareciliğinin müslümancası nasıldır? Ev hanımlığının müslümancası nasıldır? Hocalığın, öğretmenliğin müslümancası nasıldır, talebeliğin müslümancası nasıldır? Doktorluğun müslümancası nasıldır, terziliğin nasıldır, lokantacılığın nasıldır?"

Her şeyin İslâmcasını yapalım! Çünkü biz, Allah tarafından dünyanın en şerefli ümmeti kılınmışız. Herkes bize uysun... Bizim bir başkasını taklid etmemiz, bize yakışmaz.

Madem ki bu gecede müslümanlar kıblelerine dönmüşler,

Allah-u Teàlâ Hazretleri bize de şu Şa'banın yarısı gecesinde, şu hayırlı, mübarek gecede, şu andan itibaren her işimizi Cenâb-ı Hakk'ın rızasına döndürmeyi bize nasib eylesin... Bundan sonra bayrağımız, parolamız, büyük pankartlar üzerine yazacağımız yazımız ne olacak:

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي ، وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي !

(*İlâhi ente maksùdî, ve rıdàke matlûbî*) "Yâ Rabbi ben seni istiyorum, ben senin rızanı arıyorum! Senin rızan neredeyse, her işimi ona göre yapmağa prensip olarak karar verdim!" dememiz lâzım!

Akşamüstü düşündüm muhterem kardeşlerim: Avrupalılarda, batıdan gelen zihniyette, bizim müslümanların zihniyetine taban tabana zıt bir durum var.

أَيْنَ الثَّرٰى مِنَ الثُّرَيَّا ؟

(*Eyne's-serâ mine's-süreyyâ*) derler Araplar. "Nerede toprak, nerede gökyüzündeki Ülker yıldızı?" İkisi arasında dağlar değil, semalar kadar fark var. Müslümanlıkla bu adamların kafaları farklı. Bu adamlar hürriyet demişler, hürriyeti bize de sevdirmişler. "Hürriyet güzel şeydir, hürriyet güzel şeydir, hürriyet güzel şeydir..." diye diye, bize de sevdirmişler. Ama nasıl bir hürriyet? Şeytana uymakta, nefse uymakta, günahları işlemekte hür olmak... Böyle hürriyet onların başlarına çalınsın!

Geçen gün getirdiler bir tomar gazeteyi, bir tomar mecmuayı, önüme koydular. Muhterem kardeşlerim, üç tane, dört tane haftalık mecmua var, açtım, okudum, yüreğim parçalandı. Gece uyumadım, iki buçuğa, üçe kadar okudum onları dün gece... Gazetelerin pazar ilavelerini okudum. Tepeden tırnağa, size söylemekten utanacağım, utanç verici şeyler hepsi, hep utanılacak

şeyler. Yâni, burada imkân yok söylenmez.

Utanmamışlar, arlanmamışlar, sıkılmamışlar, yüzleri kızarmamış yazmışlar. Onlarla mecmua çıkartmışlar. Neye dayanıyorlar? “Sonsuz bir serbestlik ve hürriyet olsun, her türlü edepsizliği istediğimiz gibi yapabilelim!” Onların kafası böyle... Yâni şeytana uymakta, nefsin isteklerini yerine getirmekte kayıtsız, şartsız, kanun tanımaz, nizam tanımaz bir hürriyet.

Kadın serbest, ne nâne yerse, ne halt karıştıracaksa karıştıracak, serbest... Erkek serbest, her türlü haltı, edepsizliği, günahı, bin bir çeşit rezaleti, mel’aneti yapmak serbest gibi.

f. İslâm, Allah’a Teslim Olma Dini

Müslümanlığı düşündüm. Müslümanlığın daha ilk kelimesinde İslâm olmak, yâni,

أَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلّٰهِ (آل عمران:٢٠)

(*Eslemtü vechiye li’llâh*) “Ben kendi zâtımı Allah-u Teàlâ Hazretleri’ne götürmüşüm, teslim etmişim, teslim olmuşum.” (Âl-i İmran, 3/20) İslâm, gidip teslim olma dini. Yâni, “Yâ Rabbi, senin hükmün ne ise, fermanın ne ise, emrin ne ise, buyruğun ne ise, geldim ben senin emrine tâbi oldum!” demek. Müslümanın müslüman olması, bu demek oluyor.

Girdiği zaman daha, “*Eşhedü en lâ ilâhe illa’llàh, ve eşhedü enne muhammeden abdühü ve rasûlühû*” dediği zaman, hürriyetini Allah-u Teàlâ Hazretleri’ne sunuyor:

“—Yâ Rabbi ben hürriyetten mürriyetten vazgeçtim, sana teslimim yâ Rabbi! Ne buyurduysan onu yapmaya ferman buyur, emret! Öl dediğin yerde ölmeye, kal dediğin yerde kalmaya; yap dediğini yapmaya, yapma dediğinden kesilmeye, sana teslim olmuşum gelmişim!” demiş oluyor müslüman.

Yâni, İslâm’ın hakiki mânâsı bu. Demek ki, taban tabana değil.

Avrupa’da bir hürriyet var, alkışlayalım mı? Hayır.

İslâm’da bir esaret var üzülelim mi? Hayır.

Avrupa’daki hürriyet başlarına çalınsın! Çünkü şeytana tâbî olma hürriyeti... Çünkü günah yapma hürriyeti... Aile yok, namus yok, ırz yok, şeref yok, haysiyet yok, utanmak yok, arlanmak yok... Yâni bizim memleketimizde daha yakası açılmadık ne kadar şey varsa hepsini şimdi kitaplarda, gazetelerde yazıyorlar. Bunlar da eve geliyor, çocuk okuyacak.

“—Baba bu ne demek?”

Buyur bakalım söyle! Baba bu ne demek? Baba bu ne demek dediği zaman, veya demediği zaman, veya kenarda okuduğu zaman, veya senin hanımın okuduğu zaman, ne olacak senin halin? Alnının uç tarafı kaşınmağa başlarsa, oradan boynuz türemeğe başlarsa ne yapacaksın? Çatal çatal, geyik gibi boynuzlar...

Onun için, Avrupa’nın hürriyeti insanları dejenere etme

hürriyetidir, insanlığı yok etme hürriyetidir. Avrupa'nın hürriyeti sahte bir yaldız, ama içi zehir dolu bir kupadır. Öyle hürriyeti istemiyoruz.

Öyle hürriyeti kimse isteyemez. Öyle hürriyeti bizim buradaki komutanlara götür, adamı kurşuna dizerler. Neden? O hürriyet ordunun içine girdi mi, ordu kalmaz. O hürriyet bir milletin için girdi mi, millet kalmaz. O hürriyet bir milletin mâneviyatını mahveder, her şeyini mahveder. Ailenin içine girdi mi, aile kalmaz...

Demek ki, hürriyetin her çeşidi iyi değil. Hürriyetin bir hududu var... İyilikleri yapmağa hür olacak insan, kötülüğü yapmakta hürriyet olmayacak.

Niye polis teşkilatı var dünya üzerinde, niye her memlekette var, bizim memleketimizde var? Çünkü, hırsızlık yapma hürriyeti yoktur. Hırsızlık yapanı tepelemek lâzım! Çünkü adam döğme hürriyeti yoktur... Çünkü, adam öldürme hürriyeti yoktur. Çünkü, başkasının malını alma hürriyeti yoktur da, birisi yapmağa kalkarsa, canına okumak içindir o teşkilat... Bir kaç gün önce polis günü vardı, "Polis adalet mekanizmasının ilk adımıdır." diye caddelere astılar.

Polis teşkilatı var, asker teşkilatı var, adliye teşkilatı var, bunların hepsi hürriyetin karşısındadır. Yâni bir insan ki, aşırı hürriyet yapacağım derken başkalarına zarar vermeye başlıyor. Bu teşkilatlara toslar ve oradan cezasını çeker.

Ama bizim memlekette, bunu bütün gücüyle körükleyen bir takım insanlar var. Oturmuşlar, el birliğiyle bu memleket ahalisi şehvetinin esiri olsun diye uğraşıyorlar. Şehevî duygularını kamçılaya kışkırta, körükleye körükleye, çocukları baştan çıkartıyorlar, delikanlıları baştan çıkartıyorlar, kadınları baştan çıkartıyorlar... Ondan sonra, sen toplamaya çalıştıkça, kenara çekilip kıs kıs şeytanca gülüyorlar. Topla bakalım toplayabiliyorsan! "Ben bir fitne uyandırdım ki, topla bakalım toplayabilirsen!" diyorlar.

Bu gece bizim Allah'ın iradesine teslim olma gecemiz olsun...

Bu gece bizim şeytana uyma hürriyetimizin bittiği gece olsun... Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi, başıboş serseri davarlar gibi, sahipsiz hayvanlar gibi dolaşmaktan korusun...

Biz sahipliyiz, biz Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin kullarıyız. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin emirlerine mutîyiz. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin yasaklarını yasak belledik, memnunuz. İyi ki Rabbimiz zinayı haram etmiş. İyi ki Rabbimiz içkiyi haram etmiş, ne kadar şükretsek azdır. İyi ki Rabbimiz her haramı yerli yerinde yasaklamış.

رَضِيتُ بِاللهِ رَبًّا ، وَبِحَرَامِهِ حَرَامًا ، وَبِحَلاَلِهِ حَلاَلاً .

(*Radîtü bi'llâhi rabben, ve bi-harâmihi haramen, ve bi-halâlihî halâlen*) [Rabbimizden razıyız; haramını haram etmesinden, helâlini helâl etmesinden…]

Helâllerinden de memnunuz, helâlleri bize yeter. Rabbimizin bize o kadar çok verdiği helâller var ki... Bu kadar meşrubat varken, bu kadar gıdalar varken, bu kadar lezzetler varken, bu kadar tatlılar varken, gidip de haram bir içkiye tenezzül etmemize; Allah'ın bu kadar güzel şey yolları varken, bize ikram etmişken, gidip de ille onları atlayıp atlayıp, tâ dip tarafta harama bulaşmamıza lüzum yok!

Allah-u Teàlâ Hazretleri bu gecemizi, bizim şeytana uymaktan Rabbimizin yoluna dönmemize vesile eylesin... Başıboş, serseriyâne, nefsin elinde oyuncak, şeytanın elinde maskara olmaktan, Peygamber SAS Efendimiz'e has ümmet olmaya dönmeye vesile eylesin...

Bu ay, Peygamber SAS Efendimiz'in mübarek Şa'ban ayıdır. Bu ayı seçmiş Peygamber Efendimiz. Diyor ki:

"—Receb ayı Allah'ın kulları afv u mağfiret ettiği aydır. Şa'ban ayı da benim ayımdır." diyor.

Seçmiş ayların içerisinden. Onu seçmiş. Bu ayda Peygamber SAS Efendimiz'e çok salât ü selam edeceğiz. Bir salât ü selâm ettik mi Efendimiz'e, Allah-u Teàlâ Hazretleri bize on salât ü

selâm eder. Onun salât ü selâmı bizi ihya eder.

İnsan bir defa salât ü selâm getirdi mi, Allah- u Teàlâ Hazretleri onun yüz tane ihtiyacını giderir. Otuz tanesi dünyaya aittir, yetmiş tanesi ahirette mükâfat olarak verilecek. O bakımdan Peygamber Efendimiz'e sevgimizi, bağlılığımızı tazeleyelim içimizden... Peygamber SAS Efendimiz'in hayatını öğrenelim, sîretini belleyelim, yaşayışını bilelim, gayesini anlayalım, çalışmasının hedeflerini düşünelim!

Hadis-i şeriflerini belleyelim, belletelim, öğretelim, okuyalım! Kırk tane hadis-i şerifi ezberleyen insana, Allah-u Teàlâ Hazretleri yarın rûz-i mahşerde ümmetin alimlerine yaptığı muameleyi yapacak. O alimlerle beraber haşrolacak ki, şehidlerden önce geliyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri, müstesna makamlar ihsan edecek diye hadisler vardır bu hususta. Hadis alimlerimiz de bunun incelemesini yaptıktan sonra, kendileri de, meselâ İmam Nevevî de kırk hadis yazmıştır. Ona imtisâl ederek, Peygamber Efendimiz'in hadis-i şeriflerini belleyelim, hayatımızı ona göre tanzim edelim!

Efendimiz nasıl yemek yerdi? Efendimiz nasıl giyinirdi? Efendimiz komşusuyla nasıl geçinirdi? Efendimiz ana babaya nasıl davranmayı emretmiş, Efendimiz hayatı nasıl geçirmeyi emretmiş? Ticareti nasıl yapmayı emretmiş ise Peygamber Efendimiz'in bu mübarek Şa'ban ayında, Peygamber Efendimiz'e salât ü selâm getirerek, sünnetine uyarak, ümmetine hizmet ederek Efendimiz'in sevgisini kazanmayı Allah bize nasib eylesin... Peygamber Efendimiz'in hoşnutluğunu kazanmayı nasib etsin... Nasıl kazanırız? Peygamber Efendimiz, biz onu sevdikce, biz ona salat ü selam ettikçe, bizimle ilgisi olur mânevi bakımdan...

Çünkü hadis-i şeriflerde bildiriyor ki: Ben bir salavât-ı şerife getirsem, Peygamber Efendimiz'e melekler o salat ü selâm'ı götürüp, Peygamber Efendimiz'e benim adımla, sanımla,

memleketimle, künyemle bildiriyorlar. O da ona mukabele ediyor. Siz ederseniz sizi de bildiriyorlar. Salât ü selâmınıza karşılık veriliyor. Böylece her türlü hayrın başlangıcı olmuş oluyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri içimize, Peygamber Efendimiz'e en güzel tarzda uyma aşkı, şevki, muhabbeti ihsan eylesin...

Gül yüzünü rüyamızda,
Görelim yâ Rasûlallah!

dediği gibi şairin, Peygamber Efendimiz'in sevgisini, muhabbetini içimize yerleştirsin... Sünnet-i seniyyesini ihyâ eyleyerek, şehid sevapları kazanmayı Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemize nasib ve müyesser eylesin... Ümmetine güzel hizmet etmeyi; malımızla, canımızla, bilgimizle, her çeşit varlığımızla, Ümmet-i Muhammed için hayırlı işler yapmayı nasib eylesin...

Şu hristiyanlardan utanıyorum... İsviçre'den bir kardeşim

geldi bugün. İsviçre küçücük, avuç içi kadar bir memlekettir. Bizim şehirlerimizden bir şehir kadardır, bir vilâyet kadardır. Ne kadar müstakil devlet varsa birleşmiş, İsviçre kantonları birleşmiş birleşmiş, hepsi İsviçre Devleti olmuş. Birlik beraberlik içinde olmuşlar.

Almanya'dan utanıyorum; dokuz tane irili ufaklı devlet bir araya gelmiş, Federal Almanya olmuş.

Amerika Birleşik Devletleri'nden utanıyorum; kırk sekiz, kırk dokuz tane devlet, koca koca, her birisi Türkiye gibi büyük büyük araziler, ayrı devletler bir araya gelmişler, Amerika Birleşik Devletleri'ni kurmuşlar.

Avustralya'dan utanıyorum; bilmem kaç tane devlet bir araya gelmişler, Avustralya'yı meydana getirmişler.

Ruslar'dan utanıyorum, komünistlerden utanıyorum. Kaç tane ülkeyi bir araya getirmişler Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'ni meydana getirmişler.

Müslümanlar parça parça... Herkes bütün bütün; müslümanlar parça parça...

Müslümanlar ekonomik işbirliği meselesinde geçen gün ilgililerin ilânları vardı. Müslümanların ortak pazarı hayaldir diyor. Çok uzak ihtimaldir diyor. Ne hayali, hakikatti bir zamanlar... Bir zamanlar, hepsi Osmanlı'nın bayrağı altında değil miydi? Şöyle bir yüz sene önce, seksen sene önce bütün o hayal olan şeyler hakikatti de, biz hakikatleri hayal haline getirdik. Koca koca arazileri elimizden kaptırdık. Koskoca Devlet-i Aliyyeyi perişân eyledik. Şimdi toplamak hayaldir diyorlar.

Hayal olur mu, çalışsak bir günde olur. Çalışsak bir günde olur bu iş ama, çalışmamışız, düşünmemişiz. Biz Arapça bilmeyiz, onlar Türkçe bilmez. Birbirimize gitmeyiz, gelmeyiz, ahbaplığımız yoktur, tanışıklığımız yoktur. Onların başına kâfirlerin tayin ettiği satılık insanlar geçer. Biz yanaşmak isteyince dirsek çevirirler. Paralarını götürürler, Avrupa'da yatırırlar, Amerika'da kullanırlar. Türkiye ile işbirliği yapmazlar, sıkışıncaya kadar... Başları sıkışıklığa gelinceye kadar…

Allah-u Teàlâ Hazretleri mü'minlerin arasındaki kızgınlıkları, kırgınlıkları izâle eylesin... Birbirleriyle kardeş olmanın şuuruna erdirsin... Birbirlerini candan sevmelerini nasib eylesin... Müslümanların birlik ve beraberliği için, olanca gücüyle, gayretiyle çalışmayı Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemize nasib ve müyesser eylesin...

Biz bu cefâkeş müslümanları, perişan müslümanları, harap ülkelerimizde, mazlum halklarımızla beraber sıkıntılardan kurtulup dünyada da ahirette de aziz olmamızı, mes'ud ve bahtiyar olmamızı, şu mübarek gece hürmetine Rabbimiz Teàlâ ve Tekaddes Hazretleri nasib eylesin... Habib-i Edibinin yolunda yürüyüp, ahirete iman ile göçüp, Peygamber Efendimiz'in Livâü'l-Hamd'i altında, Havz-ı Kevser'i başında toplanmayı, Allah-u Teàlâ cümlemize nasib ve müyesser eylesin...

Bi-hürmeti esmâihi'l-hüsnâ ve bi-hürmeti leyleti'l-berâeh, ve bi-hürmeti esrâr-ı sûreti'l-fâtihah...

12. 04. 1987 - İskenderpaşa Camii

5. ÜMMET-İ MUHAMMED'İN BAĞIŞLANDIĞI GECE

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

حم. وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ. إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنْذِرِينَ. فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ . أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا ، إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ . رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ . رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ . لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ ، رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ (الدخان:١-٨)

(*Hà mîm. Ve'l-kitâbi'l-mübîn. İnnâ enzelnâhü fî leyletin mübâreketin innâ künnâ münzirîn. Fîhâ yüfraku küllü emrin hakîm. Emren min indinâ innâ künnâ mürsilîn. Rahmeten min rabbik, innehû hüve's-semîu'l-alîm. Rabbi's-semâvâti ve'l-ardı ve mâ beynehümâ in küntüm mûkınîn. Lâ ilàhe illâ hüve yuhyî ve yümît, rabbüküm ve rabbü âbâikümü'l-evvelîn.*) (Duhan, 44/1-8)

Sadaka'llàhu'l-azîm.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Şu akşam ezanıyla beraber başlayan, Şa'ban'ın on dördünü on beşine bağlayan gece, Berat Gecesi hepiniz hakkında, hepimiz hakkında hayırlı ve bereketli olsun...

Tabiîn ulemasından İkrime (Rh.A) ve daha başka bazı kimseler, bu demin okumuş olduğum Duhan Sûresi'nin başındaki ayet-i kerimeleri, Şa'ban'ın bu yarısı gecesi hakkında inmiştir diye bildirmişler. Bu geceye, bu ayet-i kerimelerden alınarak (*Leyle-i*

mübâreke) Mübarek Gece deniliyor. *Leyle-i Berâe* deniliyor, *Leyle-i Rahmet* deniliyor.

Bu gece ile ilgili ayetlerden başka, Peygamber SAS Hazretleri'nin bazı hadis-i şerifleri vardır ki, Peygamber SAS Efendimiz bu geceye çok değer vermiş, çok hürmet eylemiş, çok izzet etmiştir.

a. Mübarek Bir Mevsim

Belki içinizde bilenler olduğu gibi, bilmeyenler de vardır. Hanımlar dinleyici olarak caminin arka tarafına gelmiş; onlardan bilmeyenler olabilir: Biliyorsunuz, Üç Aylar dediğimiz mübarek bir mevsim içindeyiz. Bu mevsim ilkbahar, yaz, sonbahar, kış mevsimlerine benzemez ama; mânevî bir mevsim, mübarek bir mevsim...

Bu Üç Aylar, —Receb, Şa'ban, Ramazan— geldi mi, dünyanın hali değişiyor. Mâneviyatında bir feyiz ve bereket artışı oluyor. Peygamber SAS Hazretleri buyurmuş ki:[22]

رَجَبُ شَهْرُ اللهِ ، وشَعْبانُ شَهْرِي ، ورَمَضَانُ شَهْرُ أُمَّتِي

(أبو الفتح في أماليه عن الحسن مرسلاً)

RE. 289/2 (*Recebü şehru'llàh*) "Receb Allah'ın ayıdır. (*Ve şa'bânü şehrî*) Şa'ban benim ayımdır. (*Ve ramadànü şehru ümmetî*) Ramazan da ümmetimin ayıdır." buyurmuş.

Her ay Allah'ındır, her gün Allah'ındır, dünya Allah'ındır, ahiret Allah'ındır, yerler Allah'ındır, gökler Allah'ındır ama; Receb ayı tevbe ettikleri takdirde, Allah'ın kulları afv ü mağfiret eylediği aydır, Allah'ın kullarına lütfuyla muamele ettiği aydır demek olur.

---

[22] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.275, no:3276*; İbn-i Asâkir, Mu'cem,* c.I, s.114, no:210; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.374, no:3813; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.556, no:35164; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.341, no:1358; *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.XIII, s.109, no:12682.

Allahu a'lem...

Onun için, Allah açılmış olan fırsat kapılarını görmeyi, o zamanları güzel değerlendirmeyi bizlere nasib eylesin...

İnsan, kadir kıymet bilmezse, etrafına dikkatli bakmazsa, görülmesi gerekli feyzleri, bereketleri görmezse; burnunun ucundaki yerde duran altınları görmezse, basar geçer. Gören toplar, ceplerini doldurur, istifade eder; göremeyen de, mahrumiyet içinde kalır.

Hindistan'da bir tarlanın sahibi sefalet çekermiş. Tarlası çok taşlı topraklı olduğundan, ziraati de iyi olmuyor diye üzülürmüş. Nihayet bu tarlayı satmış, çıkınını almış, terk-i diyar etmiş. Kahretmiş, başka diyarlara gitmiş. Oralarda da başarı sağlayamamış, sefalet içinde ölmüş. Ama sattığı tarladan, dünyanın en meşhur elması çıkmış. *Cebel-i Nur* diye bir elmas var... İsim koymuşlar elmasa... Neden? Anlı, namlı, şanlı emsalsiz bir şey de ondan... Kocaman yumruk gibi elmas oradan çıkmış. *Cebel-i Nur,* yâni Nur Dağı demek... Kocaman bir elmas adamın tarlasından çıkmış, adam diyar-ı gurbette sefaletten ölmüş.

Bir de bu işin fıkrası var, adamın birisi Sultan Mahmud'a asılırmış boyna:

"—Yâ sultan medet! İşte bize de biraz inâyet eyle, bize de biraz lütfeyle, ihsanından, ikramından biz de görelim!" diye etrafında sızlanıp dururmuş.

Padişah demiş ki:

"—Alın götürün şu adamı benim hazineme, verin eline bir kürek; daldırsın, ne kadar alırsa alsın, ondan sonra başımdan uzaklaşsın!"

Adamı götürmüşler.

"—Nereye götürüyorsunuz?" demiş.

"—Hazineye, ne olacak? Eline bir kürek vereceğiz, daldıracaksın, istediğin kadar alacaksın!" demişler.

Adamın eli ayağı karışmış, ne yapacağını şaşırmış. Küreği heyecanla almış eline bir daldırmış, bir çekmiş... Ters tutmuş

küreği, ta sapına bir tanecik altın takılmış, bir tanecik altın... Çekmiş ki kürek ters, bir tanecik altın var...

"—Aaa, olmadı molmadı..."

"—Yok!" demiş, Sultan Mahmud; "Vermeyince Ma'bud, neylesin Mahmud?" demiş.

Kendisi Mahmud ya; Ma'bud olan Allah-u Teâlâ Hazretleri vermeyince, Mahmud ne eylesin? Küreği versen eline; adam ters tutar, gene bir şey gelmez. Yâni nasipsiz oldu mu bir insan, zor...

Allah bizi nasipsiz etmesin... Yani her işin aslı, bizi bugün buraya getiren kim? Bizi buraya getiren, Allah CC... Biz de bugün öteki gàfiller gibi gàfil olurduk, biz de kahvehanede vakit geçirirdik, biz de eğlencede vakit geçirirdik... Biz de televizyonun karşısında bu gece Şa'ban mı, Ramazan mı, bayram mı, kandil mi, haberimiz olmadan geçebilirdi.

Allah'ın büyük lütfu ki, bize camiyi nasip etmiş, bizi camisine kabul etmiş. Bu ev Allah'ın evi, biz Allah'ın kuluyuz. Davet etmiş, gelebilmişiz ki, Allah'ın evinde oturabilmişiz. Ne büyük nimet Allah'ın evine gelebilmek, önünde secde edebilmek... Ona el kaldırıp dua edebilmek büyük nimet...

Onun için, her işin başı muhterem kardeşlerim: Haddini bilmek, boynunu bükmek, Allah'ın azametini anlayıp, kudretini bilmek... Onun karşısında tevâzù ile boyun büküp yalvarmaya gelip dayanıyor. Bir insan esrarkeş olabilir, sarhoş olabilir, edepsiz olabilir, katil olabilir, arsız olabilir... Her şey olabilir amma; halini, kusurunu, anlayıp boynunu büküp Rabbine ilticâ ederse, Allah affeder.

Eski ümmetlerden zalim bir adam varmış, doksan dokuz kişiyi öldürmüş. Peygamber Efendimiz bildiriyor hadis-i şerifinde... Doksan dokuz kişiyi öldürmüş ama, "Yâhu ben ne zalim adamım! Nedir bu benim yaptığım?" filân diye içine bir ateş düşmüş. Yaptığı işten memnun değil, üzülüyor.

"—Benim derdime bir çare var mı?" demiş.

Demişler ki:

“—Filânca yerde bir rahib var, o rahib bu senin derdine bir çare bulabilir belki... Çok ibadet ediyor, bilgisi de var, kitapları var; git ona söyle!” demişler.

Adam kalkmış onun yanına gitmiş:

“—Rahib efendi! Ben şöyle haltlar karıştırdım, böyle zulümler yaptım, söyle adam astım, böyle adam kestim...” filân demiş.

“—Ooo... Defol, sen mahvetmişsin ortalığı, senden bir şey olmaz!” diye bir sert çıkmış rahib buna...

Adam tutmuş onu da haklamış. Öldürdüğü adam doksan dokuzken, yüz etmiş. Demiş:

“—Bana bir doğru düzgün bir adam, benim derdime çare olacak bir insan söyleyemez misiniz?”

Demişler ki:

“—Filanca diyarda bir adam var... Git onun yanına, belki o senin derdine bir çare bulur, söyler.”

O kalkmış oraya giderken yarı yolda eceli gelmiş, ölmüş. Başına dikilmişler azab melekleri, demişler ki:

“—Bu adam, şu kadar suç işledi. Bunu alıp azab etmek üzere cehenneme götüreceğiz. Rahmet melekleri de gelmişler, demişler ki:

“—Evet bu adam kusur işlemişti ama, tevbe etmeye gidiyordu, yolu tevbe yolu... Tevbe etmeye gidiyordu, oraya gidecekti, tevbe edecekti. Niyeti, kalbi temizdi. İyi niyetle tevbe etmeye gidiyordu.” diye çekişmişler.

Bu çekişmeler üzerine rahmet melekleri ile azab melekleri:

“—Yâ Rabbi! Bu kuluna ne muamele yapacağız? Emir buyur da, ona göre muamele edelim!” diye başvurmuşlar Dergâh-ı İzzete...

Allah-u Teâlâ Hazretleri demiş ki:

“—Ey meleklerim! Ölçün bakalım hangi tarafa daha yakın?”

Ölçmüşler ki, gideceği yere biraz daha yakın... Hattâ denilmiş ki bir rivayette, Allah-u Teâlâ Hazretleri yerin o tarafını kısalttı. Yâni o tarafı ona yakın gelsin diye... Onun üzerine rahmet melekleri almışlar.

Allah-u Teâlâ'nın engin, sonsuz, hadsiz, hesapsız, sebepsiz, karşılıksız rahmetinin ne kadar çok olduğunu, Peygamber SAS Hazretleri bu hadis-i şerifte böyle bildirmiş.

Kul pişman oldu da gözyaşı döktü mü; cehennem:

"—Aman, aman, sen benim yanıma sokulma! Senin göz yaşların benim ateşimi söndürür." dermiş.

Cehennemin ateşini, gözyaşı söndürür. Pişmanlık, tevbe duygusu, "Bir daha yapmayacağım yâ Rabbi, iyi kul olacağım!" diye düşüncesi insanın kalbine düştüğü zaman, daha diliyle söylemeden Allah affediyor. "Kulun kalbine pişmanlık düştü mü, daha diliyle 'Tevbe yâ Rabbi!' demesine kalmadan, Allah affediyor." diye Peygamber Efendimiz hadis-i şerifinde bildirmiş. Allah bize bu duyguları ihsan eylesin...

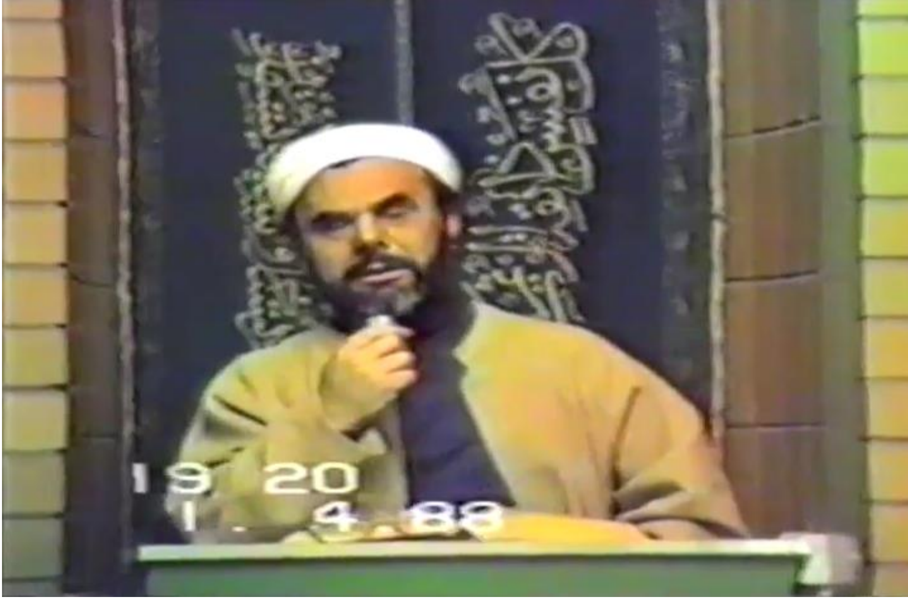
Allah-u Teâlâ Hazretleri kullarına zulmetmiyor. Allah-u Teâlâ Hazretleri kullarının hayrı için, rahmetinden dolayı kitaplar indirmiş, peygamberler göndermiş, fırsatlar halk eylemiş... Kitaplar ahirette olacakları bildiriyor, dünyanın nasıl geçirilmesi gerektiğini bildiriyor. Peygamberler insana doğru yolları gösteriyor. Birisi yetmemiş, bir tane daha göndermiş... O yetmemiş, bir tane daha göndermiş. Sayısını Allah bilir. Kitaplarımız diyorlar ki, yüz yirmi dört bin... Bazı kitaplar ise, "İki yüz yirmi dört bin peygamber gönderilmiş." diyor.

Allah her beldeye, kendi dinini bildirecek, varlığından, birliğinden onları haberdar edecek, insanları hak yola çağıracak bir vazifeli göndermiş.

وَإِنْ مِنْ أُمَّةٍ إِلاَّ خَلاَ فِيهَا نَذِيرٌ (فاطر:٢٤)

(*Ve in min ümmetin illâ halâ fîhâ nezîr.*) [Her millet için mutlaka bir uyarıcı (peygamber) bulunmuştur.] (Fâtır, 35/24) Her yere göndermiş.

Bak Avustralya diyoruz, dünyanın beşinci kıtası diyoruz.

Okyanuslarla çevrili diyoruz, ne kadar uzakta diyoruz. Allah burasını ezansız bırakmış mı? Allah burada da minarelerden "*Eşhedü enne muhammeden rasûlü'llàh*" diye bağırttırmıyor mu? Buranın semalarına da Allah'ın ismi mânevî harflerle, nurlarla yazılmıyor mu? Burada da kâfirlerin karşısına Allah sakallı sakallı müslüman insanları çıkartıp da, "Hak yol budur!" diye ya lisan-ı hal ile, ya da lisan-ı kal ile duyurmuyor mu gerçekleri? Duyuruyor.

Allah hiç bir yerde insanları habersiz bırakmamış, karanlıkta koymamış, ikazcı göndermeyi ihmal etmemiş ama, insanlar gerçekleri gördükleri halde dinlemezlerse, o başka... Edepsizliğe devam ederlerse, o başka...

Allah'ın her insana husûsî muamelesi vardır. Her insana Allah'ın husûsî işaretleri vardır. Sen hiç rüyanda kıyametin koptuğunu görmedin mi? Sen hiç kan ter içinde uykundan uyanmadın mı? "Aman yâ Rabbi, tevbe yâ Rabbi! Canımı alma, iyi kul olacağım!" diye tevbe ile rüyadan kalkmadın mı? Herkes nice rüyalar görür, nice nice haller görür rüyasında... Allah-u Teâlâ

Hazretleri gerçekleri onlara gösteriyor. Ama ertesi günü olunca, yine yapacağından şaşmıyor.

Onun için, her işin başı Allah'ın bizi sevmesi ve bize hidayet etmesi olduğuna göre, biz de aşk ile şevk ile, gözyaşı ile Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne tevbe edelim, istiğfar eyleyelim! Hatamızı yana yakıla söyleyelim, ılık ılık göz yaşlarını gözlerimizden dökelim! Secde-i Rahman'a varalım, Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne halimizi arz edelim:

"—Yâ Rabbi, ben çok perişan duruma düştüm, ne yapayım, ne eyleyeyim? Senin azabından nasıl kurtulurum, senin rahmetine nasıl ererim? Senin cezanı nasıl senin rızana döndürebilirim? Senin rızanı kazanmam için ne yapmam lâzım; bana bildir yâ Rabbi!" diye yalvaralım, yakaralım da, Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi bu mübarek gece hürmetine, afv ü mağfiret eylediği kullarının zümresine dahil eylesin...

Madem ki, bizi evimizden kaldırmış evine getirmiş, madem ki bize bu yatsının mübarek vaktinde camide bulunma nimetini ihsan eylemiş; mâdem ki, bizim aklımıza kendisinin varlığını birliğini duyurmuş; mâdem ki, bizim kendisine yöneldiğimiz zaman, gözyaşı döküp de, affımızı istediğimiz zaman affedeceğine dair söz verip söylettiriyor. Onun engin rahmetinden umarız ki, bizi bu mübarek gecede afv ü mağfiret eylediği kullarının zümresine dahil eyler.

b. Bu Gecenin Beş Özelliği

Bu gece hakkında beş tane fazilet, beş tane özellik, beş tane haslet zikredilmiş ki, burada;

فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ (الدخان:٤)

1. (*Fîhâ yufraku küllü emrin hakîm*) "Her hikmetli Allah'ın emri, hükmü bu gecede tebliğ edilir." (Duhan, 44/4)

Bu gece esrarengiz bir gecedir. Bu gece önümüzdeki Leyle-i

Berae'ye kadar olacakların tesbit edildiği, meleklerin eline toptan verildiği gecedir. Bundan sonra bir sene içinde olacakların yazıldığı gecedir. Allah-u Teâlâ Hazretleri eğer bizin adımızı şakîler divanına yazdıysa; şakiler, kötüler, edepsizler, günahkârlar divanına yazdıysa; Rabbimizin lütfundan dileriz ki, bizi şakiler divanından silip saidler, halisler sınıfına dahil etsin...

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[23]

الدُّعَاءُ يَرُدُّ الْقَضَاءَ بَعْدَ أَنْ يُبْرَمَ (كر. عن نمير عن ابيه عن جده ، ابو الشيخ عن ابى موسى مرسلاً)

RE. 207/12 (*Ed-duàu yeruddü'l-kadàe ba'de en yübrame*) "Dua kesinleşmiş olan kader-i ilâhîyi bile değiştirir. Allah'ın hükmünü değiştirir, kulu iyi bir noktaya getirir. Allah'ın lütfunu kazandırır, duruma değişiklik verilmesine sebep olur."

Biz pişman olduk yaptığımız günahlara; Rabbimiz fazl u kereminden bizi affeylesin... Bizi şakîler, edepsizler, günahkârlar divanından silsin... Saîdler, bahtiyarlar, edepliler, halisler, muhlisler divanına fazl u keremiyle kayd eylesin... Bize şu önümüzdeki yılımızı, önümüzdeki zamanımızı hayırlı mübarek eylesin... Kaderimizi güzel eylesin, alınyazımızı hoş eylesin... Bizi hayırlarla karşılaştırsın, şerlerden uzak eylesin...

Ümmet-i Muhammed'e umûmen, hepimize birden rahmetini ihsan eylesin... Çarpışan mücahid kardeşlerimizi kâfirlere gàlip eylesin... İstilâya uğramış İslâm beldelerini kâfirlerden kurtarsın... Allah-u Teâlâ Hazretleri mazlumların ahını zalimlerden alsın, mazlumlara ferahlıklar nasib eylesin...

Allah-u Teâlâ Hazretleri şaşıran kardeşlerimizi doğru yolda

---

[23] İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXII, s.158; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.VI, s.511, no:8911; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.1077; Nümeyr ibn-i Evs el-Eş'arî Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.63, no:3119; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XII, s.499, no:12407; RE. 207/12.

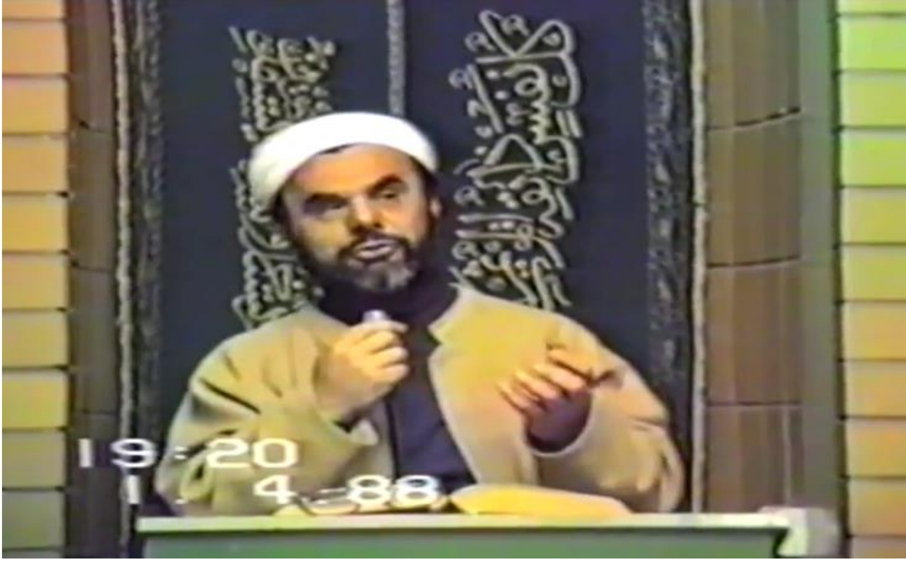
sabit kadem eylesin... Cümlemize akıl, fikir, iz'an, irfan ihsan eyleyip kendi yolunda, rızasını kazanmak yolunda çalışmaya muvaffak eylesin... Cümlemizi rızasını uygun işlerle hayırlı, uzun, güzel ömürler sürmeyi, bu önümüzdeki seneleri rızasına uygun geçirmeyi; arkamızda şöyle dönüp baktığımızda hoşnud olacağımız hayırlı eserler bırakmayı nasib eylesin...

2. Bu gecede yapılan ibadetin fazileti çok fazladır. "Her kim bu gecede yüz rekât namaz kılarsa, Allah-u Teâlâ Hazretleri ona yüz melek gönderir. Otuzu ona cenneti müjdeler, otuzu ona 'Cehennem azabından kurtuldun!' diye teminat verir. Otuzu da ondan dünya afetlerini, belâlarını, musibetlerini def eder. Onu da, ondan şeytanın tuzaklarını, hilelerini de def eder." diye Peygamber SAS Efendimiz'den hadis-i şerif nakledilmiş.

Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır tefsirinde, Duhan Sûresi bölümünde (4293. sayfada) bildirilmiş. O ciddi bir alimdir, olur olmaz her bir rivayeti yazmaz; ancak sağlam olan şeyleri yazar. Vicdanı kuvvetli olan, bilgisi kuvvetli olan bir alim... O öyle yazmış.

Günahlarda nasıl hızlı hızlı koşturuyoruz... Nasıl yılmadan yorulmadan sabahlara kadar poker oynar millet? Nasıl sabahlara kadar eğlencelerden geri durmazlar. Muhammed Ali'nin boks maçı var deyince, nasıl uyumayıp, sabahlara kadar seyretmek için televizyon başlarında bekliyorlar? Rabbimiz bize de bu gece bu namazlarını kılıp da, bu sevapları kazanmayı nasib eylesin...

Kılınmaz bir şey mi? Kılınır. Dünyanın üzerinde sıkıntı çeken insanlar var... Afganistan'daki kardeşlerimiz o kayaların arasında, tepelerde, soğuklarda o kâfirlerle çarpışırken, geceleri rahat uyku uyuyabiliyorlar mı? Orası kış mevsimi... Bizim yediğimiz gibi etli, sütlü, tatlı yemekleri yiyebiliyorlar mı? Biz burada rahatı bulmuşuz, karnımız tok, sırtımız pek, her türlü nimet önümüzde... Önümüzde olmayan yakınımızda, elimizi uzatsak elli tanesini alırız. Böyle bir durumda, Allah bize insaf versin, gayret versin, tevfikini refik eylesin... Madem bu yazıyı burada gördük, bize de bu namazı kılmayı nasib eylesin...

3. *Nüzûl-ü rahmet* üçüncüsü... Bu gecenin özelliklerinden birisi, bu gecede rahmet iniyor. Allah'ın rahmeti iniyor. Peygamber SAS Hazretleri buyurmuş ki:

"—Allah'u Teâlâ Hazretleri bu gece benim ümmetime öyle rahmet eder, öyle rahmet eder ki, Benî Kelb kabilesinin, (onların koyunları çokmuş, koyunları sayısınca demiyor) koyunlarının postlarının kılları sayısınca ümmetime rahmet eder." diyor. Yâni, Allah'ın rahmetinin enginliğini böylece anlatmış. Rabbimiz o engin rahmetinden bizleri de hissemend ü hissedâr eylesin... Bize de o engin rahmetinden paylar ihsan eylesin Rabbimiz Teâlâ ve Tekaddes Hazretleri...

4. Dördüncü özelliği, *nüzûl-ü mağfiret* diyor. *Nüzûl-ü mağfiret* demek; kul bu gecenin kadrini kıymetini bilir de, divan-ı ilâhîde durur, istifade etmesini bilirse; Allah-u Teâlâ Hazretleri mağfiret eder kulu... Günahı ne kadar çok olursa olsun...

"—Ama hocam, bildiğin gibi değil! Ben kendimi biliyorum hocam, sana söyleyemiyorum, utanıyorum. Ben öyle nâneler yedim, öyle cevizler kırdım ki, sana anlatamam!"

Tamam hepsini affeder. İsterse on misli daha fazla olsun, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin rahmeti daha geniştir. Allah affedeceğini bildiriyor; yeter ki bugün tevbe et, bundan sonra yapma! "Tevbe yâ Rabbi!" de, bundan sonra yapma; bir dönüm noktası oluversin...

Receb geldi geçti, Şa'ban geldi, ortasına geldik; Ramazan geldi. Yâni gelip de geçsin mi, biz adam olmayacak mıyız? Bunca seneler geldi geçti, ne zaman adam olacağız? Kervanlar göçtü, biz ne zaman menzil-i maksudumuza varacağız? Allah bize insaf versin...

Sevgili kardeşlerim! Peygamber SAS Hazretleri buyurmuş ki:

"—Allah-u Teâlâ Hazretleri bu gece bütün müslümanları afv u mağfiret buyurur."

Biz de müslümanız. "*Lâ ilâhe illa'llàh, muhammeden rasûlü'llàh... Eşhedü en lâ ilâhe illa'llàh, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlüh... Amentü bi'llâh, ve bimâ câe min indi'llâh... Amentü bi-rasûli'llâh, ve bimâ câe min indi rasûli'llâh...*" Rabbimizin muradı neyse, Rabbimiz bize ne gönderdiyse, onun muradı üzere inandık. Kendi fikrimize göre değil, eğerek bükerek değil... Rasûlüllah SAS Efendimiz bize ne bildirdiyse, onun anlatmak istediği şekilde ona inandık; bizim anladığımız şekilde değil...

Çünkü bizim millet kaytarıyor. Duyduğu lafı kıvırtıyor, tersine döndürüyor, kendi aklına uyduruyor; öyle yapıyor. Öyle değil... Rabbimizin istediği gibi, Rasûlüllah SAS Efendimiz'in anlatmak istediği şekilde inandık:

آمَنْتُ بِاللّٰهِ ، وَمَلاَئِكَتِهِ ، وَكُتُبِهِ ، وَرُسُلِهِ ، وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ، وَبِالْقَدَرِ ،

خَيْرِهِ وَشَرِّهِ مِنَ اللهِ تَعَالٰى ، وَالْبَعْثُ بَعْدَ الْمَوْتِ حَقٌّ ، أَشْهَدُ أَنْ

لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ .

"*Amentü bi'llâhi, ve melâiketihî, ve kütübihî, ve rusulihî, ve'l-yevmil-âhiri ve bi'l-kaderi hayrihî ve şerrihî mina'llàhi teâlâ, ve'l-ba'sü ba'del-mevti hakkun, eşhedü en lâ ilâhe illa'llàh, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû.*"

Nasıl istiyorsa öyle inandık kendisine... Biz de müslümanız, biz de mü'miniz. Rabbimiz bizi affeylesin, mağfiret eylesin... Herkesi affedecekmiş, bizi de affetsin, biz yüzü karalıları da affeylesin Rabbimiz...

"Ancak, bazıları müstesna!" diyor Peygamber Efendimiz... Eyvah, bütün müslümanları affedecek amma, bazı kimseler müstesna... Eyvah ki eyvah! Biz onlardan olmayalım!

"—Kimmiş onlar?"

"—Kâhinler, sihirbazlar..."

El-hamdü lillâh, kehanetle, sihirle ilgimiz yok... Tamam, bundan geçtik el-hamdü lillâh... Var mı sihirle ilgisi olan? El-hamdü lillâh, ne sihir isteriz, ne büyü isteriz, ne muska isteriz, ne şunu isteriz, ne bunu isteriz... Hiç sihirle, kehânetle, gaybdan haber vermekle ilgimiz yok...

Millet gazeteye ilân vermiş; şöyle yaparım, böyle yaparım diye... Tevbe, estağfirullah tevbe; bizim öyle şeylerle ilgimiz yok...

İkincisi, müşâhin... *Müşâhin* ne demek? Eskiden buharlı gemilere *şâhine* derlerdi. Arapçada kızgın demek... Su kızıyor buhar oluyor, cuf cuf, cuf cuf makineyi çalıştırıyor; gemi öyle gidiyor. Buharlı gemiye *şâhine* derler. *Müşâhin* de aynı kökten; yâni içi kızgın, fokur fokur kaynıyor, kulaklarından, burnundan dumanı çıkmıyor. Kızgın, kindar, başka müslümanlara karşı kini, gazabı, kızgınlığı olan kimse...

Eyvah, eyvah! Bizim birbirimizle halimiz berbat... Hiç birimiz ötekisini beğenmeyiz. Var mı yanındaki arkadaşını beğenen? Herkeste bir kusur buluruz, kimseyi beğenmeyiz. Bizim beğendiğimiz insan, sadece hayalde var... Hayalimiz de var, hakikatte yok... Herkesin kusuru var, ancak böyle hayal aleminde kusursuz insan var... Herkeste bir kusur buluruz; o fena... Bazı

kimselere kızarız. Kimisine haklı olarak kızarız, kimisine haksız yere kızarız.

Demek ki kalbimizden bu buğzu, bu kini, bu adaveti çıkartacağız, kardeşlerimizi seveceğiz.

"—Nasıl sevelim? Onun sakalı şöyle, bıyığı şöyle, giyimi böyle, kumaşı böyle, hali böyle, huyu böyle, bilmem nesi şöyle, bilmem nesi böyle... Şu kusuru var, bu kusuru var, bilmem ne... Sevemem ki!"

Kusuruyla sevmeyi öğreneceğiz. Şair çok güzel söylemiş:

Yârsız kalmış cihanda, aybsız yâr isteyen!

Hiç kusursuz yar mı istiyorsun; bekle ki gele... Bekâr kalırsın alimallah... Bulamazsın. Boyu şu kadar olsun, eni bu kadar olsun, çapı bu kadar olsun... Rengi şöyle olsun, gözleri böyle olsun, kirpikleri şöyle olsun... Bulamazsın gitti; bekâr kaldın bekâr... İhtiyarlayıp yalnız gidersin ahirete... Ayıpsızını aradın mı, bulamazsın! Her güzelin bir kusuru olur, ayıpsız olmaz.

Bir kere sen şimdi yanıma yanaş, kulağını ağzıma yanaştır. "Fıs fıs, fıs fıs..." sana bir şey söyleyeceğim, kimse duymayacak gibi: Senin kusurun yok mu? Dünya kadar... Benim kendi kusurum dünya kadar, ben kendimi biliyorum. Ben kendimden memnun değilim ki... Herkesin kusuru var... Senin o kadar kusurun varsa, öbür kardeşinin de kusuru var... Allah düzeltmek nasib etsin...

Ne yapalım? Hepimiz birbirimize benzeriz. Tencere yuvarlanmış, kapağını bulmuş; al birini vur ötekine... Hepimizin kusuru var... Kusurumuzla seveceğiz, iyi tarafını göreceğiz, seveceğiz.

"—Onun nesini seversin?"

"—Müslümanlığını severim, mertliğini severim. Kızar filân ama, sonunda gene arkadaşlığı iyidir, cömerttir, bilmem ne..."

Bir güzel tarafını bulacağız, orasını seveceğiz.

Hazret-i İsâ AS ashabıyla bir yerden gidiyormuş, yolda bir

köpek leşi görmüşler. Köpek ölmüş, kokmuş, patlamış. Sahabesi burunlarını kapatmışlar, öyle geçmişler. Hazret-i İsâ AS demiş ki —Peygamber Efendimiz naklediyor onun halini:

“—Aaa bak, dişleri ne kadar bembeyaz, muntazam!”

Demek hayvanın ağzı da böyle gerilmiş, dişleri çıkmış meydana, inci gibi dizili dişler... Dişleri ne güzel! Yani baktığı bu manzarada dahi güzel bir şey görmüş.

Bir şair diyor ki:

Her ne yüzle baksa göz, âyinede kendin görür,
Vechini pâk eyle kim, mir’âte bühtan olmasın!

Bu yüksek beytin mânâsı: “İnsan nereden bakarsa, ne türlü bakarsa baksın, aynada kendisini görür. Herkes kendisini görür aynada... Sen yüzünü temiz et de, aynaya iftira etme! Aynada kusur yok, sen yüzünü temizle! Ayna sana, olduğu gibi seni gösterir.”

Psikiyatrist doktorlar alıyorlar hastayı, bir karışık şekil çıkartıyorlar karşısına:

“—Bak şu şekle, ne görüyorsun?” diyorlar.

Şekilde bir şey yok ama, böyle bir takım çizgiler var, “Ne görüyorsun?” diyorlar.

Adam diyor ki meselâ:

“—Her tarafı baklava görüyorum.” diyor.

Haa, bu adam obur... Bunun aklı fikri baklava olduğundan ufak tefek çizgilerden, köşeli bir şey gördü mü, onun baklava olduğunu söylüyor. Neden? Obur, aklı fikri baklavada... Doktor oradan onu anlıyor. “Haa, bunun zihnine bu takılmış; o zaman bunu ben buradan düzelteyim.” diyerek ona göre tedavi ediyor.

Neyse, sözü uzatmayalım muhterem kardeşlerim! Biz birbirimize buğuzkâr, kızgın, dargın, küskün olursak, bu gecenin hayrından, bereketinden istifade edemeyeceğiz. Bu çok fena! Bizim bu kalbimizi temizlememiz çok zor...

“—Hocam, yâni şimdi ben, yıllar yılı düşmanlık ettiğim insanı

nasıl seveceğim birden?”

Elbise değiştirir gibi, mendil çıkartır gibi çıkacak bir şey değil ki, çok zor... İşte burası gerçekten zor... Allah bizi içimizdeki kinlerden temizlesin, birbirini kardeş olarak candan sevenlerden eylesin...

Hepsi Allah'ın kulu, hepsinin kendine göre bir hali var... Gülün dikeni var, güzel kokusu var, tatlı rengi var... Sümbülün salkım salkım, küçük küçük çiçekleri var, nefis kokusu var... Lâlenin rengi ateş gibi, bilmem yaseminin kokusu güzel... Kendisi küçük ama hoş... İşte her şeyin böyle kendine göre bir güzel tarafını bulacağız. Kardeşlerimizi affedeceğiz, içimizdeki kinleri atacağız, birbirimizle dost olacağız, seveceğiz.

Buraya geldim geleli, her fırsatta bu konudan bahsediyorum. Hâlâ daha yola gelemedik, mümkün değil.. Birazcık ayrıldık mı, başlıyor gene fokur fokur içimizdeki kazanlar kaynamaya... Allah biz bu kinden, adavetten kurtarsın...

Yunus Emre ne güzel söylemiş. Söylemiş ama onu yapmak için ne lâzım bilmiyorum ki:

Yaradılanı hoş gör,
Yaradan'dan ötürü!

Yaradılanı hoş gör, Yaradan'dan ötürü! Hoş göremiyoruz, ondan kaybediyoruz. Hoş görmeyi öğreneceğiz. Pazarlığı toptan yapacağız.

Nazar eyle itürü,
Pazar eyle götürü,
Yaradılanı hoş gör,
Yaradan'dan ötürü!

Demek ki, bu kin ve buğzu atacağız içimizden...

Sonra, içkiye düşkün olanları, ayyaşları affetmiyor Allah...

İçkiyi bırakacağız, bir damlasını ağzımıza almayacağız, o tarafa, o semte varmayacağız. Allah alışanları kurtarsın... Çocuklarımızı öyle yetiştirmemeye gayret edelim!

Efelik, delikanlılık, erkeklik filân diye arkadaşları çocukların kollarına girerler, sigaraya alıştırırlar. Ardından kötü yollara alıştırırlar, meyhaneye alıştırırlar. Çocuklara sahip çıkacağız. Çocuklara iyi arkadaşlar sağlayacak iyi işler, iyi meşguliyetler göstereceğiz. Yanımızda olmalarını veyahut gözümüzün önünde olmalarını sağlayacağız.

Yahut ebeveynini incitenler... Yani anne babasının rızasını almamış, kalbini kırmış, incitmiş; onlar affolunmayacak. Anne ve babanın rızası olmadan olmuyor. Annesini, babasını hoşnut edecek, memnun edecek, razı edecek.

Yahut zinaya ısrarlı olanlar... Demek ki, bazı büyük günahlara devam edenleri Allah bu gece affetmiyor. O günahların çoğu bizde yok amma, biraz kıyısından köşesinden bulaşığı olanları da Rabbimiz affeylesin... Bundan sonra yapmamalarını nasib ve müyesser eylesin...

5. Bu gecenin beşinci özelliği hakkında da bu kitapta deniliyor ki: Rasûlüllah SAS Efendimiz sağlığında, Şa'ban'ın on üçüncü gecesi Allah'a dua eyleyip ümmetinin selâmetini diledi. Yâni, "Yâ Rabbi, ümmetime hayırlar ihsan eyle..." diye dua etti. Hani ümmetim, ümmetim diye diye ömrü geçmiş. Her yerde, her zaman ümmetini kollamış. Mi'rac'a çıktığı zaman da Rabbimiz kendisine: "Dile benden ey Rasûlüm, ne istersen iste!" dediği zaman:

Ol zayıf ümmetlerin hali n'ola,
Hazretine nice anlar yol bula?

diye yine ümmetini düşünmüş; "Yâ Rabbi, ümmetimi bağışlamanı dilerim!" diye niyaz eylemiş. Mi'rac'da ümmetini dileyen Peygamber Efendimiz, işte bu Şa'ban ayının on üçünde şefaat istemiş; Allah-u Teâlâ Hazretleri'nden üçte birine şefaat bahşedilmiş. On dördüncü gece de yine şefaat niyaz eylemiş; üçte

biri daha verilmiş. Üçte ikiye düşürülüyor. Bu gece de şefaatini tekrar istemiş, ümmeti hakkında şefaat dilemiş; bütün ümmeti kendisine bağışlanmış Peygamber Efendimiz'in...

Allah bizi de şefaatine erenlerden eylesin... Yâni bu gece, şefaatin de kazanıldığı bir gece olmuş oluyor.

Yine burada ancak diye bir istisna daha var: "Ancak Allah'tan deve kaçar gibi kaçanlar müstesna!" demiş Peygamber Efendimiz... Deve nasıl kaçar? Yularını elinde iyi tutmazsan, bir vurur, kaçar gider. Bir adamı senin üç adımın gibi büyük, pat, pat, pat, kaçar gider; yakalayamazsın. Yani, Allah'tan bazı insanlar deve kaçar gibi kaçıyor, deve gibi kaçıyor.

"—Namaza gel!" diyorsun, gelmiyor.

Bizim Sydney'deki hoca kardeşimiz —Allah razı olsun— anlatıyor: "Bir komşum vardı. Komşuluk hakkına dayanarak ısrar ediyorum:

'—Haydi yarın hazırlan, gusül abdesti al da cumaya beraber gidelim!' diyorum.

Hemen, 'Tamam...' diyor. Cuma günü bakıyorum, yok olmuş, sabahtan kayıp... Benim onu cumaya götüreceğimi anladığı için kaçıyor." diyor.

İşte bak, devenin kaçtığı gibi kaçıyor. Hoca kardeşimiz diyor ki: "Bu sefer sabahtan tedbir alıyorum; 'Filân cumaya...' diyor. 'Tamam hocam, hazırlanacağım!' diyor. Tam cuma namazına giderken hoop yine bir kayboluyor, yine cuma namazına gelmiyor." diyor. Deve kaçar gibi, gene kaçtı. Neden? Allah huzuruna kabul etmiyor, başka bir mânâsı yok...

c. Hidayet Allah'tan

Allah bir insanın hidayetini istese, kaçması mümkün olur mu? Vallàhi de billàhi de mümkün olmaz! Allah yakaladı mı, ne isterse onu yapar.

İbrâhim ibn-i Edhem padişah imiş, yatakta yatarken ikaz gelmiş. Salonda otururken ikaz gelmiş, avdayken ikaz gelmiş.

Allah-u Teâlâ "*İntebih! İntebih!* Uyan yâ İbrahim! Uyan yâ İbrâhim! " diye diye ikaz etmiş. Gönlünü istemiş, sevgili kulları arasına katmayı istemiş. Kaçmak mümkün mü?

Padişahlığı bırakmış İbrâhim ibn-i Edhem, yollara düşmüş, ailesini terk etmiş. Varlığını, saltanatını, hazinelerini sen terk edebilir misin? Hepsini terk etmiş ama, keramet almış, Allah'ın velî kulu olmuş, sevgili kulu olmuş. Allah istedi mi, çeker alır. Allah istemiyor ki, camisine gelemiyor. Allah istese, istetmez mi? İçine bir ateş, aşk ateşi verir, kıvranır, kıvrandırır. Gece duramaz, gündüz duramaz, göz yaşları pınar gibi akar, Allah'ın yolunda ne yapacağını şaşırır insan...

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin kulunu kendisine bir çekmesi, "Gel yâ kulum!" demesi, dünyadaki insanların, cinlerin, cümlesinin ibadetlerinin, taatlerinin elde edeceği neticeden yüksek neticeleri kazandırır insana birden... Çekerse, evliyasından eder. Ümmi insanı sabaha evliya eder, alim eder; Kur-an'ı bildirir, hadisi bildirir.

Evliyaullahtan birine bir şey okuyorlar, sonra soruyorlar:

"—Bu hadis mi, değil mi?"

"—Değil..." diyor.

Başka bir şey okuyorlar:

"—Bu hadis mi?"

"—Evet bu hadis..." diyor.

Denemek için bir söz daha söylüyorlar. Ümmî adam, hiç mektep medrese görmemiş. Elifi bile tanımaz bir insan... Yarısını hadisten alıyorlar cümlenin, yarısını kendileri katıyorlar, bir cümle tanzim ediyorlar, okuyorlar ve soruyorlar:

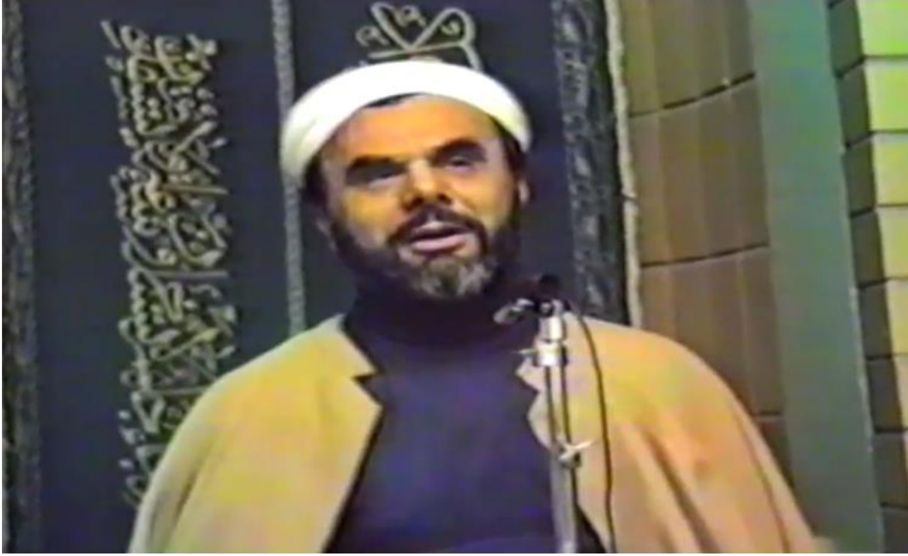
"—Bu hadis mi?"

"—Şuraya kadar olanı hadis, ondan sonrası hadis değil..." diyor, biliyor yine...

Diyorlar ki:

"—Nereden biliyorsun?"

"—Hadis-i şerif söylenirken, ağzından bir yeşil nur çıkıyor. Hadis-i şerif olmadığı zaman, çıkmıyor." diyor.

Onu görebiliyor musun sen? Görmüyorum. Tamam sen göremezsin. Allah ona nasib etmiş ona gösteriyor.

"—Dün akşam ne yaptın? Orada ne yapıyordun?" diyor müridine...

Akşam, bir gece evvel yaptığı şeyi, niye onu öyle yaptın bunu böyle yaptın diye soruyor.

"—Nereden biliyorsunuz efendim?" diyor.

"—Ben senin yanındaydım o zaman…" diyor.

Allah nasib etti mi, öyle yapıyor. Amma o kulların kalpleri tabii pırıl pırıl oluyor, altın gibi oluyor, lekesiz oluyor, safi oluyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi de böyle Peygamber Efendimiz'in şefaatine nail eylesin... Affına, mağfiretine, rahmetine erdirsin... Deve gibi, kendisinden kaçanlardan eylemesin...

Bir şeyi size söylemek istiyorum muhterem kardeşlerim: Şimdi bir kadıncağız geldi, gözü yaşlı ağlıyor, kocasından bahsediyor. Kadın mübarek bir kadın, belli; namazında niyazında... Kocası bir acayip adam, alnı secdeye gelmemiş, her şeye bir bahane buluyor. Bu bizim hocanın komşusu gibi, Allah'tan devenin kaçtığı gibi kaçıyor.

Şimdi böyle kimselere muhterem kardeşlerim, sizler kancayı takın, yardımcı olun, yanına gidin sohbet edin, konuşun, anlatın! Bildiğiniz kadar, hissettiğiniz kadar gerçekleri söyleyin, doğru yola çekmeye çalışın! Bakın, kardeşimiz hastaneye yatmış, karşısına gelen gayrimüslime İslâm'ı anlatmış. "Sen *Lâ ilâhe illa'llàh* de!" demiş, *Lâ ilâhe illa'llàh* demesine sebep olmuş. Onu o noktaya getirmiş. Çalışalım biraz!

d. Yalnız Allah'tan Korkun!

Türkiye'de anarşi hadiseleri olduğu zaman, fakültelerden biri azılı anarşistlerin karargâhı... Bizim arkadaşlarımızdan birisine:

"—Aman girme, seni vururlar asarlar, keserler!" demişler.

O da, "*Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.*" demiş, girmiş elini kolunu sallaya sallaya... Anarşistler de orada, belleri silahlı otuyorlar. Kurşunlar yağmur gibi, cuvvv, cuvvv... Polis gelemiyor oraya... Polis girerken kurşun yağdırıyorlar; geri kaçıyor.

Öyle bir durumda, fakülteye o girmiş;

"—*Selâmün aleyküm!*" demiş.

Bakmışlar, bir acayip adam karşılarında, kendilerinden hiç korkmayan bir kimse... Ötekilerin yüreği patlıyor, polisler gelemiyor.

"—Yâhu, sizin bu yaptığınız iş mi? Siz buraya Lenin'in, bilmem kimin resmini koymuşsunuz. Hiç başka bir insan resmi bulamadınız mı yâni? Fatih Sultan Mehmed Han'ın nesi eksik? Onun resmini koysaydınız kıyamet mi kopardı? Yâhu sizin bu yolunuzun ne özelliği var? Ne diye gidip başkalarına bel bağlıyorsunuz?" demiş.

Yarım saat kırk beş dakika konuşmuş; kimse bir şey dememiş. Yâni tatlı konuşunca veyahut insan Allah'a dayanınca, sözü de tatlı oluyor, tesiri de oluyor. Karşı taraf da gık diyemiyor. Gık dedirtmeyen de Allah...

Çünkü, bir insan Allah'tan korkarsa, her şey ondan korkar. Bir insan Allah'tan korkmazsa, o her şeyden korkar; ödü patlar, çifte

tabancayla dolaşır. Aman şuradan bir şey olsa, tık yapsa; hemen o tarafa döner. Acaba buradan birisi bana bir kasıt mı ediyor diye, korkudan dalağı patlar. Şeker hastası da olur. Karaciğeri normal çalışmaz heyecandan...

Gangsterlerin ekseriyeti şeker hastası olurlarmış. Neden? Gergin bir sinirle yaşıyor, çifte tabancayla... Acaba hasmım nerede beni tepeleyecek, nerede pusu kuracak? Ömrünü böyle geçiriyor. Ama Allah yolunda yürüyen insan, "Öldürürlerse öldürsünler." diyor.

Allah'ın ecelini öne almaya güçleri yeter mi bu biçarelerin? Karınca kadar kıymetleri yok... Allah'ın bana verdiği ömrü bunlar geri alabilir mi? Alamaz! Allah'ın nasib ettiği zamanda öleceksem, cihanın cümle tabipleri bir araya gelseler, beni bir an daha fazla yaşatabilirler mi? Vallàhi yaşatamazlar! Dünyanın ilacını içirseler, Amerikan reisicumhuru gelse, İngiltere kraliçesi gelse, bütün doktorları seferber etse; bitti iş... Bitti mi bitti, çaresi yok...

Onun için, korkmaya lüzum yok! Bir kere öleceğiz, bir sefer öleceğiz; yeri belli... O zamana kadar da yaşayacağız, çaresi yok... Onun için doğru düzgün olalım, ölümden korkmayalım! Ölümden kaçmayalım, Allah yolunda çalışalım, Allah'ın istediği kul olalım! Korkacaksak, Allah'tan korkalım!

وَتَخْشَى النَّاسَ ، وَاللّٰهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَاهُ (الأحزاب:٣٧)

(*Ve tahşe'n-nâs, va'llàhu ehakku en tahşâhu*) [İnsanlardan korkuyordun, asıl korkmana lâyık olan Allah'tır.] (Ahzab, 33/37)

İnsanlardan korkulmaz, korkulursa Allah'dan korkulur. Çünkü Allah bir kimseye azab edecek oldu mu, kimsenin yardımı olamaz. Allah bir kimseye lütfetti mi de, kimse ona zarar veremez!

Biz Cevat Rıfat Atilhan'ı ziyaret ettik. İstiklâl Harbi gazilerinden, masonluk aleyhinde kitaplar filan yazmış bir kimse... Hadi bayram günü ziyaretine gidelim dedik, gittik. Kızıltoprak'ta oturuyordu, Kadıköy tarafında... Baktık ki alt katta, apartmanın alt katında oturuyor. Her taraf cam, balkon da toprağa yakın, bahçeye yakın... Camlarda da hiç demir parmaklık filân yok...

Bizi götüren bir arkadaş vardı, hukukta okuyan; biz de o zaman üniversite talebesiydik. O arkadaş:

"—Üstad! Sizin parmaklığınız yok, her taraf cam... Birisi bahçeye bir pusu kursa, şakır şakır kurşunları boşaltsa... Sizin düşmanınız çok... Herkesi tenkit ediyorsunuz, bir sürü düşmanınız var... Sizi öldürürler, tedbirsizlik ediyorsunuz." filân gibi sözler söyleyince, dedi ki:

"—Çocuklar! Allah insanı öldürmedi mi, ölmez insan... Ben Birinci Cihan Harbi'nde Filistin cephesinde astsubaydım. Bir kıtadan öbür kıtaya haberleri meşin çantama koyar, ben götürürdüm. Her tarafımdan kurşunlar cıv cıv diye geçerdi. Ben o kurşun yağmuru altında bir kıtadan öbür kıtaya giderdim, mektubu verirdim. Oradan haberi alırdım, öbür tarafa getirirdim.

Bak hâlâ sağım!” dedi.

Cihan Harbi geçmiş, İstiklal Harbi geçmiş, Bin dokuz yüz elli'li seneler olmuş, Altmış'lı seneler olmuş. İşte bak, yaşattı mı Allah yaşatıyor.

Onun için, Allah'a kul olalım, Allah'a kul olmayı öğrenelim! Bilmiyorsanız, “Yâ Rabbi! Sana kulluk etmeyi bana öğret!” diye isteyin! İstenecek şey o...

“—Ben sana kulluğu nasıl yapacağımı bilmiyorum yâ Rabbi! Edeb erkân bilmez, usül bilmez bir yabanın biriyim. Senin dergâhına nasıl girilir, senin huzurunda nasıl durulur, sana nasıl kulluk edilir; bilmiyorum yâ Rabbi!. Cahilliğimi affet, bana öğret!” deyin; öğretir Allah...

Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne yalvarmayı öğrenin, iltica etmeyi öğrenin ki, Allah'ın mağfiretini göresiniz.

Rabbimiz Teâlâ ve Tekaddes Hazretleri cümlenizi, cümlemizi şu gecenin sonsuz feyizlerinden istifade ettirsin... Bu gecede ne gibi mânevî işler olacaksa, hepsini lehimize eylesin... Her türlü tehlikeden, sıkıntıdan, kötü durumdan cümlemizi korusun... Bizi bu Şa'ban'ın yarısına eriştirdiği gibi, Ramazana da sıhhat ve afiyetle ulaştırsın...

Bu Şa'ban ayı, Rasûlüllah Efendimiz'in ayıdır. Rasûlüllah Efendimiz'i tanımaya, ona salât ü selâmı çok etmeye, ümmetine güzel hizmet etmeye niyetlenelim! Ramazan da bizim ayımızdır, ümmetin ayıdır; biz de meyvaları toplamaya gideceğiz. Millet Mildura'ya üzüm toplamaya gidiyor, biz de Ramazan'da sevap toplayacağız. Ramazan hasat mevsimi, hepsi olgunlaşacak sevapların; ibadetlerin karşılığını orada toplayacağız inşallah...

Ramazan bizin hasat mevsimimiz... İbadet edeceğiz, teravih kılacağız, sahura kalkacağız, oruç tutacağız; harama bakmayacağız, dilimize sahip olacağız, kimseyi incitmeyeceğiz. Oruç tutacağız, Allah için kendimizi sıkacağız, günahlara karşı direneceğiz. Şurada kadın varsa, başımızı bu tarafa çevireceğiz. Burada varsa, şu tarafa çevireceğiz. Orada varsa, buraya

çevireceğiz. Orada da varsa, gözümüzü kapatacağız. Haramı yapmayacağız, günaha dalmayacağız, şeytana uymayacağız.

O şeytan bizi kendisiyle beraber cehenneme sürüklemeye çalışıyor. Yaka paça yakalamış, çek babam çek... Uçuruma yuvarlamak istiyor. “Gel beraber yanalım!” diyor. Kendisi yanacak ya, “Gel beraber yanalım!” diyor. Biz şeytana uymayacağız.

Rabbimiz bizi şeytandan korusun, nefisten korusun... Dünyanın fâni zevklerinden, lezzetlerinden korusun... İçkiden, kadından, kumardan korusun... Buranın bildiğim bilmediğim daha ne gibi mel’anetleri, tehlikeleri varsa, onlardan korusun... Bizi kendisine has kul eylesin...

Bizi bu gece mağfiret olanlardan eylesin, Rasûlüllah’ın şefaatine erenlerden eylesin... Bizi kendisine kul eylesin, Habibine ümmet eylesin... Bizi has, halis müslüman eylesin...

Bundan sonraki ömrümüze hayır ve bereket ihsan eylesin. Ömrümüzü rızasına uygun geçirmeyi, Peygamber Efendimiz’in yanında haşrolmayı, cennetiyle cemâliyle müşerref olmayı nasib eylesin...

Bi-hürmeti esrârı sûreti’l-fâtihah!

01. 04. 1988 - Coburg Camii
Melbourne / **AVUSTRALYA**

6. ŞA'BAN AYI VE BERAT GECESİ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîne alâ külli hàlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîne muhammedini'l-emîn... Ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn... Emmâ ba'd.

Çok aziz ve muhterem kardeşlerim!..

Peygamber SAS Efendimiz'in sözleri beşer sözlerinin en güzeli olduğu için, şu mübarek gecede onun sözlerinin, hadis-i şeriflerinin gece ile ilgili olanlarını, size *Kenzü'l-Ummâl* kitabından nakletmek istiyorum.

a. Dört Mübarek Gece ve Gündüz

Deylemî Enes RA'dan rivayeten kaydetmiş ki, Peygamber SAS Hazretleri şöyle buyurmuşlar:[24]

أَرْبَعٌ لَيَالِيهِنَّ كَأَيَّامِهِنَّ ، وَأَيَّامُهُنَّ كَلَيَالِيهِنَّ ، يَبَرُّ اللهُ فِيهِنَّ الْقَسَمَ ، وَيَعْتِقُ فِيهِنَّ النَّسَمَ ، وَيُعْطِى فِيهِنَّ الْجَزِيلَ: لَيْلَةُ الْقَدْرِ وَصَبَاحُهَا ، وَلَيْلَةُ عَرَفَةَ وَصَبَاحُهَا ، وَلَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ وَصَبَاحُهَا ، وَلَيْلَةُ الْجُمُعَةِ وَصَبَاحُهَا (الديلمي عن أنس)

(*Erbaun leyâlîhünne keeyyâmihinne, ve eyyâmühünne keleyâlîhinne, yeberru'llàhu fîhinne'l-kaseme, ve ya'tiku fîhinne'n-neseme, ve yu'tî fîhinne'l-cezîle: Leyletü'l-kadri ve sabâhuhâ, ve*

---

[24] *Kenzü'l-Ummâl*, c.XII, s.322, no:35214; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.IV, s.214, no:3080.

leyletü arafete ve sabâhuhâ, ve leyletü'n-nısfi min şa'bâni ve sabâhuhâ, ve leyletü'l-cumuati ve sabâhuhâ.) *Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemà kàl.*

Bu okumuş olduğumuz mübarek hadis-i şerifin mânâsı, dilimin döndüğünce şöyle:

(*Erbaun*) "Dört gün vardır; (*leyâlîhünne keeyyâmihinne*) geceleri gündüzleri kadar kıymetlidir, (*ve eyyâmühünne keleyâlîhinne*) gündüzleri de geceleri kadar kıymetlidir." Yâni, gecesi de, gündüzü de feyizlidir, rahmetlidir, bereketlidir, sevaplıdır, nurludur, ecirlidir.

(*Yeburru'llàhu fîhinne'l-kasem*) O günlerde, o günlerin içinde Allah yemini tahakkuk ettirir. (*Ve ya'tiku fîhinne'n-nesem*) Ve bu gece ve gündüzlerde insanları azad eder. (*Ve yu'tî fîhinne'l-cezîl*) Ve bu günlerin, gecelerin içinde ikramını, rahmetini çok bol olarak verir." Dört gün...

1. Bu dört günden bir tanesi: (*Leyletü'l-kadri ve sabâhuhâ*) "Kadir Gecesi ve onu takib eden sabah ve gündüz." Allah'ın, "Rahmetim gazabımdan artıktır, onu geçmiştir." buyurmasının, kullarını affedeceğini vaad buyurmasının tahakkuk ettiği, kullarının azad olduğu, cehennemlik duruma düşmüşken affedildiği, bağışlandığı ve kulların maddî ve mânevî çok ecirlere, sevaplara erdiği dört günden birisi, Kadir Gecesi ve sabahı.

Çok kıymetli bir gece ve gündüz ama, saklanmış, meçhul, gizlenmiş.

لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ (القدر:٣)

(*Leyletü'l-kadri hayrun min elfi şehr*) "Kadir Gecesi bin aydan, yâni içinde Kadir Gecesi bulunmayan seksen küsür seneden daha hayırlı." (Kadir, 97/3) Ama, gizlenmiş.

Belki Ramazan'ın bazı günleri içinde geziyor. Bir sene 17'sinde, bir sene 21'inde, bir sene daha başka gecesinde, gündüzünde... Belki Ramazan'ın aşr-ı evâhirinde, Ramazan'ın son on gününde

olduğunu bildiren hadis-i şerifler, rivayetler var.

Peygamber SAS Efendimiz, Ramazanın son on gününde, evine dahi gitmeyip, camide i'tikâf eyleyip, camide yatıp kalkıp, i'tikaf ve ibadet ile o gecenin ihyâsını bizlere sünnet eylemiş. Kendisi icrâ eylemiş, bizlere de tavsiye edilmiş, sünnet-i müekkede olmuş. Ama yine de saklı... Bu saklılık dolayısıyla kıymetli.

Allah Kadir Gecesine uğramayı, isabet etmeyi; Kadir Gecesini Rabbimizin rızasını kazanacak şekilde ihyâ etmeyi nasib eylesin...

Önümüzdeki yakın bir zamanda, Ramazan gelecek onbeş gün sonra... Ramazanın da yirmisinden sonra olabilir. Ona da hazırlanalım! Bu dört günden birisi bu ve sabahı. Yâni, Kadir gecesi;

هِيَ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ (القدر:٥)

(*Hiye hattâ matlai'l-ecr*) "Fecir doğuncaya kadar..." (Kadir, 97/5) Sabahının da hayırlı olduğunu bildiriyor Peygamber Efendimiz.

2. (*Ve leyletü arafete ve sabâhuhâ*) "Arafe gecesi ve sabahı..." Yâni hacıların, oraya davet olunmuş bahtiyarların Hicaz'a gidip haccederken, Zilhiccenin sekizinde Mina'ya hareket edip, Mina'da kaldıkları gece Arafe gecesi... Zilhicce'nin dokuzunda sabah namazından sonra Arafat'a hareket ettikleri sabah, Arafe sabahı.

Ertesi gün, Kurban Bayramı'nın birinci günü oluyor. O da çok şerefli bir gün... Allah Kurban Bayramına da sıhhatle, afiyetle şu cemaatimizi, kardeşlerimizi, mü'minleri müjdeli hallerle, sevindirici hallerle eriştirsin... O da önümüzde...

3. (*Ve leyletü'n-nısfü min şa'bân, ve sabâhuhâ*) "Şa'ban ayının yarısı gecesi, yâni şu içinde yaşamakta olduğumuz Berat Gecesi." Şa'banın yarısı olan, ondördünü onbeşine bağlayan gece, bu belli. Bu tayin edilmiş, aşikâr. El-hamdü lillâh, içindeyiz. Allah bu gecenin hayrından, bereketinden istifade edenlerden eylesin...

Gàfillerden, cahillerden, mahrumlardan etmesin...

4. Sonra bir tane daha müjdeli gece kaldı. O da, (*leyletü'l-cumuati ve sabâhuhâ*) "Cuma gecesi ve sabahı." Bu da her hafta tekerrür ediyor, bu da belli. El-hamdü lillâh cuma gecesi ve cuma sabahı, leyle-i garra ve yevm-i egarr diye bildirilmiş hadis-i şerifte ki; yâni, pırıl pırıl nurlu, nurların cûşa geldiği mübarek bir gece ve belli... Belli ama, bunların faziletini bilmeyince insanlar, ihyâ etmesinin şeklini de bilmeyince, yine mahrum kalan mahrum kalabiliyor.

Allah bizi ilimden, irfandan, Rasûlullah Efendimiz'in sünnetinden, yolundan ayırmasın... Gàfillerden, cahillerden etmesin... İslâm'ı bilmeyenlerden eylemesin... Bu fırsatları kaçırıp da, ahirette pişman olanlardan eylemesin...

b. Dört Hayırlı Gece

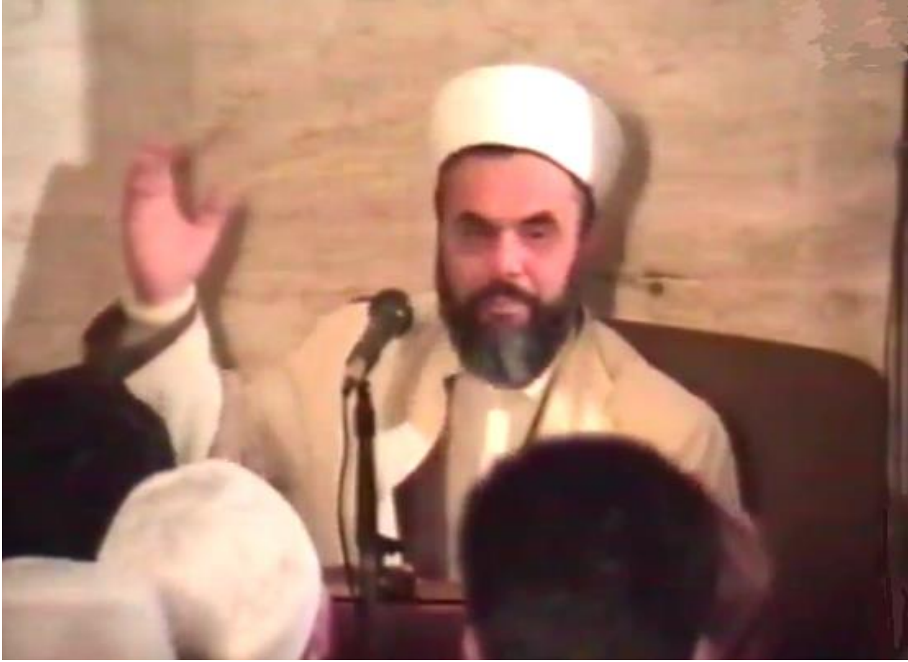
İkinci hadis-i şerifi okuyorum. Bu hadis-i şerifi de Hazreti Aişe-i Sıddîka Vâlidemiz —Allah şefaatine erdirsin—rivayet etmiş. Deylemî *Müsnedü'l-Firdevs*'inde kaydeylemiş. Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyuruyor:[25]

يَنْسَخُ اللهُ الْخَيْرَ فِي أَرْبَعِ لَيَالٍ نَسْخًا : لَيْلَةِ الْأَضْحٰى ، وَالْفِطْرِ ، وَ
لَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانِ ، تَنْسَخُ فِيهَا الْآجَالَ وَالْأَرْزَاقِ ، وَيَكْتُبُ
فِيهَا الْحَجِّ ؛ وَفِي لَيْلَةِ عَرَفَةَ إِلَى الْآذَانِ (الديلمي عن عائشة)

(*Yensehu'llàhu'l-hayra fi erbai leyâlin neshà: Leyleti'l-adhà, ve'l-fıtri, ve leyleti'n-nısfi min şa'bân, tensahu fihe'l-âcâlü ve'l-erzâk, ve yektübü fihe'l-hacci; ve leyleti arafete ile'l-âzân.*)

---

[25] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.274, no:8165; Hz. Aişe RA'dan.
Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.323, no:35215; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIV, s.266, no:27122.

Allah-u Teàlâ Hazretleri dört gecede kullarına lütfunu bol bol döker. Bu hayırlarına mazhar olunan dört gece şunlardır:

1. (*Leyleti'l-adhà*) "Kurban Bayramı gecesi." Demin söylediğim, hacıların Arafat'tan Müzdelife'ye dönmeğe başladıkları gece.

2. (*Ve'l-fıtr*) "Ramazan Bayramı'nın evvelindeki gece." Yâni akşam Ramazan, ertesi sabah Ramazan Bayramı olan gece. Bu daha yakın bize. Ramazan'ın sonunda bu geceyi inşâallah, Allah nasib eylesin ihyâ etmeyi...

3. (*Ve leyleti'n-nısfi min şa'bân*) "Şa'ban'ın yarısı gecesi." Şu içinde bulunduğumuz gece. İşte bunu isbat eden bir hadis-i şerif oluyor. Şu toplanmamızın sünnet-i seniyyeye uygun olduğunu, doğru olduğunu, büyük bir lütuf olduğunu gösteriyor.

(*Tensahu fihe'l-âcâlü ve'l-erzâk*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri bu gecede, bu Şa'ban'ın yarısı gecesinde, ecelleri ve rızıkları yazar." Yâni, kimin ömrü ne kadar, kimin rızkı ne kadar, ne rızıklar kendisine ulaşacak? Bu önümüzdeki sene içinde ölecek olanlar,

hangi zamanda vefat edecek, eceli ne zaman bitiyor? Bu gecede yazılır. (*Ve yektübü fihe'l-hac*) "Ve kimin hacca gideceği de bu geceden kaydedilir, bildirilir."

Bu üçüncü gecenin özellikleri hakkında, iki cümle sıkıştırmış araya, Efendimiz ifade eylemiş. Bu Şa'ban'ın gecesi, sadece gecesiyle, gündüzüyle Allah'ın çok nimetler verdiği, ecirler verdiği, kulları cehennemden azad ettiği gece değil, bir özelliğini daha görmüş oluyoruz; kim ölecekse o yazılıyor, insanların rızıkları yazılıyor, kim hacca gidecekse o yazılıyor.

Önümüzdeki sene, bir dahaki Berat gecesine kadar olacak hadiselerin kaydedildiğine dair bir ifadeyle de burada tenevvür etmiş olduk, teallüm etmiş olduk, öğrenmiş olduk, karşılaşmış olduk.

4. Dördüncü geceyi de arkasından belirtmiş: (*Ve leyleti arafete ile'l-âzân*) "Arafe gecesi de, ezanlar okununcaya kadar; yâni sabah ezanı okununcaya kadar, o da bu mübarek gecelerdendir." diye bildirilmiş.

c. Şa'ban Ayı Günahları Temizler

Hazret-i Aişe-i Sıddîka Vâlidemiz'den, yine Deylemi tarafından rivayet edilmiş, diğer rivayeti yine teberrüken okuyoruz:[26]

شَعْبَانُ شَهْرِي ، وَرَمَضَانُ شَهْرُ اللهِ ، وَشَعْبَانُ الْمُطَهِّرُ ، وَرَمَضَانُ الْمُكَفِّرُ (الديلمى عن عائشة)

(*Şa'bânu şehrî, ve ramadànu şehru'llàh, ve şa'bân el-mutahhir ve ramadàn el-mükeffir*.) Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:

(*Şa'bânu şehrî*) "Şa'ban ayı benim ayımdır, Receb ayı Allah-u

[26] *Kenzü'l-Ummâl*, c.XII, s.313, no:35172; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.9, no:1551; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIII, s.413, no;13422.

Teàlâ Hazretleri'nin kullarını affettiği aydır, tevbeleri kabul eylediği aydır, Şa'ban da benim ayımdır.

Peygamber Efendimiz'in benim ayım dediği ay, Şa'ban ayı onun ayı olduğuna göre bizim ne yapmamız gerektiğini daha sonraki rivayette dinleyeceğiz. Onun için dikkatle dinleyin! Şa'ban benim ayımdır buyurmuş Efendimiz SAS.

(*Ve ramadànu şehru'llàh*) "Ramazan da Allah'ın ayıdır." Tabii, "Ümmetin ayıdır." diye de rivayetler de var. Peygamber Efendimiz'in ümmetine bu Üç Aylardaki değişmelerinin sonunda büyük ihsanları bahşettiği ay olmuş oluyor.

(*Ve şa'bânü'l-mutahhir*) "Şa'ban ayı kulları günahlardan, hatalardan temizleyen, Ramazan'a hazırlayan bir aydır. (*Ve ramadànü'l-mükeffir*) Ramazan ayı da günahların afv u mağfiret olunduğu bir mübarek aydır." diye, bu önümüzdeki ayların hayır ve bereketi bu hadis-i şeriflerde belirtilmiş oluyor.

d. Receb, Şa'ban ve Ramazan'a Hürmet

Nihayet bu, Peygamber Efendimiz'in ayı olması ne imiş ve onun ayı olmasına göre, bizim ne yapmamız gerektiğini bildiren rivayeti okuyacağım. Enes RA'dan Beyhakî rivayet eylemiş ki:[27]

خِيَرَةُ اللهِ مِنَ الشُّهُورِ شَهْرُ رَجَبٍ ، وَهُوَ شَهْرُ اللهِ ؛ مَنْ عَظَّمَ شَهْرَ اللهِ
رَجَبٍ فَقَدْ عَظَّمَ أَمْرَ اللهِ ؛ وَمَنْ عَظَّمَ أَمْرَ اللهِ ، أَدْخَلَهُ جَنَّاتِ النَّعِيمِ ،
وَ أَوْجَبَ لَهُ رِضْوَانَهُ الْأَكْبَرَ . وَ شَعْبَانُ شَهْرِي ، فَمَنْ عَظَّمَ شَهْرَ
شَعْبَانَ ، فَقَدْ عَظَّمَ أَمْرِي ، وَمَنْ عَظَّمَ أَمْرِي ، كُنْتُ لَهُ فَرَطًا وَذُخْرًا

---

[27] Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.374, no:3813; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.323, no:35217; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XII, s.394, no:12163.

يَوْمَ الْقِيَامَةِ . وَشَهْرُ رَمَضَانَ شَهْرُ أُمَّتِي ، فَمَنْ عَظَّمَ شَهْرَ رَمَضَانَ ،

وَعَظَّمَ حُرْمَتَهُ وَلَمْ يَنْتَهِكْهُ ، وَصَامَ نَهَارَهُ وَقَامَ لَيْلَهُ وَحَفِظَ جَوَارِحَهُ ،

خَرَجَ مِنْ رَمَضَانَ وَلَيْسَ عَلَيْهِ ذَنْبٌ يَطْلُبُهُ اللّٰهُ بِهِ (هب. عن أنس)

(*Hîretu'llàhi mine'ş-şuhûri şehru receb, fehüve şehru'llàh*) Allah'ın aylar içinde kendisinin kullarına rahmeti için seçmiş olduğu ay Receb ayıdır. Kulların günahlarını bağışlamak için seçtiği ay Receb ayıdır.

(*Fehüve şehru'llàh*) "Bu Allah'ın seçtiği ay, Allah'ın ayıdır diye adlandırılmıştır." Bütün zamanlar, bütün mekânlar, bütün kullar, bütün mahlûklar, hepsi Allah'ın olmakla beraber Receb ayı Allah'ın ayı şerefine, Allah'ın ismine izafet edilme şerefiyle şereflenmiş bir aydır. O ayda günahların affolduğu, tevbelerin kabul olduğu bir ay olması dolayısıyla Allah-u âlem.

(*Men azzame şehra'llàhi recebe fekad azzame emra'llàh*) "Kim Allah'ın ayı olan bu Receb ayını ta'zim ederse..." Geçti, onu geçirdik, inşallah iyi geçirmişizdir. Allah kusurlarımız varsa affetsin... "Kim Receb ayına hürmet eder, ta'zim eylerse, (*fekad azzame emra'llàh*) Allah'ın işini önemsemiş, Allah'ın işine önem vermiş, Allah'la ilgili olan şeylere değer vermiş olur."

"—Mâdem bu ay Allah'ın ayıymış, o halde ben oruç tutayım... Mâdem bu ay Allah'ın ayıymış, tevbeleri kabul ettiği aymış, ben tevbe edeyim..." diye hürmet eden, izzet eden, itibar eden kazandı.

Bu sefer kaçırdıysak, Allah bundan sonra kaçırmamayı, gàfil olmamayı nasib eylesin...

(*Ve men azzame emra'llàhi edhalehû cennâti'n-naîm*) "Kim böyle Allah'ın işlerini ta'zim ederse, hürmetle karşılarsa..."

Meselâ; yolda bir kağıt parçası görmüş bir zât-ı muhterem, Allah'ın kullarından bir kul, bakmış, üzerinde (*Bi'smi'llâh*) yazıyor; almış, kaldırmış, yıkamış, öpmüş, başına koymuş. Gece rüyasında görüyor ki:

“—Sen benim ismime hürmet ettin, ben de seni afv u mağfiret eyledim.”

Neden? Orada *Bi’smi’llâh* yazılı, Allah’ın ismi yazılı. *Bi’smi’llâh,* Allah’ın ismi ile demek; ondan hürmet ediyor. Kitabullaha, Allah’ın gönderdiği kitap diye hürmet ediyor. Rasûlullah’a, Allah’ın gönderdiği elçi diye hürmet ediyor. Aya, Allah’ın seçtiği ay diye hürmet ediyor...

Haa, böyle Allah ile ilgili olan her şeye hürmet edenin mükâfatı nedir? (*Edhalehû cennâti’n-naîm*) “Allah naîm cennetine sokar böyle insanları...”

Peygamber Efendimiz SAS, bir hadis-i şerifinde buyuruyor ki:

“—Çocuğunuza Muhammed ismini koyarsanız o ismin hürmetine de riayet edin!”

Yâni, adı Muhammed olup da, ondan sonra da azar, bağırma, çağırma olmaz. Madem Muhammed adını koydun, o halde izzet edeceksin, hürmet edeceksin; bu Peygamber Efendimizin adı diye... Onun gibi.

Allah’ın işine hürmet eden de Allah’ın *cennâti’n-naîm*’ine soktuğu bahtiyarlar olur.

(*Ve evcebe lehû rıdvânehu’l-ekber*) “Ve ona böyle hareket eden, Allah’a ait her şeye hürmet ve ta’zim gösteren itibar etme duygusallığını, duygusunu gösteren kulu, Allah rıdvân-ı ekberine erdirir.”

Rıdvân-ı ekberi nedir? Allah-u Teàlâ Hazretleri kullarını Firdevs-i Âlâ’sına ve diğer cennetlere soktuktan sonra:

“—Ey kullarım ben sizi cennetime soktum, sizden razı oldum, bundan sonra size asla gazab ve kızma ve Allah’ın cezasına uğrama olmayacak. Rıdvân-ı ekberimi size bahşettim.” diye bildirecek.

Yâni kullara ihsan edilen en büyük ikramlardan birisi olmuş oluyor. Böyle hareket eden kimseyi, işte o rıdvân-ı ekberine de erdirir Allah...

Biz Allah'tan isterken, yüzümüzün karasına bakmayıp ne isteyeceğiz? "Yâ Rabbi, sen bizi Firdevs-i A'lâna dahil eyle!" diyeceğiz. Neden? Peygamber Efendimiz öyle tavsiye etmiş.

Diyor ki: "Firdevs-i A'lâ cennetin en orta yeridir, en âlâ yeridir. Cennetin bütün o güzel nehirleri oradan çıkar, aşağılara doğru akar. Siz Allah'tan isterseniz, Firdevs-i A'lâ'yı isteyin!..

"—E ben lâyık değilim!"

Sen lâyık değilsin ama, Allah vermeye kàdir... Ekremü'l-ekremîn olduğundan, onun rahmetinin zaten bahasını ödemek mümkün olmadığından, biz isteriz, o da ihsan eder.

Zaten her lutfunu, nice nice sayısız nimetlerini biz istemeden, haberimiz olmadan vermiş de, biz daha anlayamıyoruz bile... İçinde yüzdüğümüz nimetleri bile anlamaktan aciziz. Anlayalım, anlamayalım vermiş. Ekremü'l-ekremînliğinden, gayb hazinelerinden vermiş de biz daha farkında bile değiliz. Onun için, rıdvân-ı ekberini de verir.

Ama ne yapacağız? Allah deyince yüreği hoplayacak insanın, tüyleri diken diken olacak. Kur'an dinleyince, gözünden yaşlar dökülecek. Receb ayı, Allah'ın ayı deyince ona göre değişecek. Şa'ban ayı, Rasûlullah'ın ayı deyince, ona göre hareket edecek. Allah'la ilgili her şeye karşı sevgi gösterecek.

Bir kimse bir şeyi sevdi mi, bir kimseyi sevdi mi, onun hatırasına da hürmet eder. Bak seneler geçti, şurada Rahmetullâhi Aleyh Hocamız deyince yüreğimiz hopluyor. Neden?.. Bu caminin sahibi o idi, kurucusu o idi. Bizi yetiştiren o, terbiye eden o... Yâni bir tesbihi elimizde olsa... Şu sırtımdaki cübbe onun cübbesidir; keyfimden uçuyorum ben... Sarığını filanca ihvanımıza hediye etmiş, o sevincinden uçuyor, bir hatırası var diye... Neden? Sevilen insanın eşyası da sevilir, çoluk çocuğu da sevilir, hatırası da sevilir, kitabı da sevilir; her şeyi sevilir.

Allah CC'nün ayıymış Receb ayı, ona hürmet etmesi lâzım!.. Allah bizi o duygusallığa eriştirsin... Yâni duygusuz olmak, gözü yaşarmamak, gözlerinden yaşlar akmamak, kalbinin rikkate gelmemesi büyük bir mahrumiyettir. Allah bizi duygulu kullarından eylesin... Duyanlardan, sezenlerden, güzellikleri kavrayanlardan, güzellikten anlayanlardan eylesin... Sevgiden, güzellikten, rahmetten anlayanlardan eylesin...

Ne güzel! Hadis-i şerif devam ediyor:

وَشَعْبَانُ شَهْرِي ، فَمَنْ عَظَّمَ شَهْرَ شَعْبَانَ ، فَقَدْ عَظَّمَ أَمْرِي ،

وَمَنْ عَظَّمَ أَمْرِي ، كُنْتُ لَهُ فَرَطًا وَذُخْرًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ .

Peygamber Efendimiz hadis-i şerifine devam ederek:

(*Ve şa'bânu şehrî*) "Ey ümmetim, Şa'ban da benim ayım! Bu ayı da ben seçtim." buyuruyor.

Allah Receb ayını seçmiş. "Kullarım Receb gelince ceketlerini iliklesinler, kendilerini kötülükten çeksinler! Şöyle bir kendilerine çeki düzen versinler! Allah'ın yoluna girmek için bir hazırlığa girişsinler! 'Allah'ın ayı geldi, tevbe ayı geldi.' diye toparlansınlar,

hazır ol vaziyetine gelsinler!” diye o ayı seçmiş. Hikmetinden sual olunmaz. Nice nice hikmetleri vardır.

Rasûlüllah Efendimiz de onun arkasından Şa’ban ayını benimsemiş, “Şa’ban ayı da benim!” buyurmuş. Başımızın üzerinde... Rasûlullah Efendimiz’in ayındayız şimdi. Ne yapacağımızı şaşırdık şimdi. Gözümüz etrafı görmemeye başladı. Rasûlullah’ın ayı...

(*Ve men azzame şehre şa’bâne, fekad azzame emri*) “Kim Şa’ban ayına ta’zim ederse, hürmet ederse, bana ait hususlara hürmet etmiş olur.” diyor.

Lebbeyk yâ rasûla’llàh... Lebbeyke ve sa’deyk... Sana hürmet etmez miyiz yâ Rasûlallah?.. Senin ayına da canımız fedâ!.. Allah, Rasûlüllah SAS Efendimiz’in ayını da, bu mübarek Şa’ban ayını da, Rasûlullah Efendimiz’in hoşnut olacağı bir şekilde geçirmeyi bize nasib eylesin... Bizi mahrumlardan etmesin... Rasûlüllah Efendimiz’den uzak etmesin, şefaatinden mahrum etmesin...

1400 sene sonraları gelmişiz, rüyalarda sık sık güzel cemâlini görmeyi nasib eylesin... Ahirette de, Firdevs-i Âlâ’da kendisine komşu eylesin...

(*Femen azzama emrî, küntü lehû faratan ve zuhren yevme’l-kıyâmeh.*) “Kim de benim işime ta’zim ederse, bana ait şeylere böyle sevgi saygı gösterir de, kendine çeki düzen verir, ona bağlanırsa; benim emirlerime, buyruklarıma gönlünden riayet ederse; ben onun kıyamet gününde Havz-ı Kevser’e davetçisi olurum!” diyor Rasûlüllah Efendimiz.

“—Gel bakalım, sen benim ümmetimsin, haydi buyur!” diyor Rasûlüllah Efendimiz.

Havz-ı Kevser onun. O Havz-ı Kevser’in başında olacak. “Oraya davetçisi olurum. (*Ve zuhren*) Ve onun azığı, zahiresi, mânevî nimetlerinin ona temin edicisi olurum.” diyor Peyamber SAS Efendimiz.

Allah-u Teàlâ Hazretleri, şu Şa’ban ayına en güzel tarzda hürmet edip de, Efendimiz’in o havzına kendisi tarafından davet

edilmeyi; o mânevî nimetleri onun elinden tenâvül etmeyi cümlemize nasib eylesin...

وَشَهْرُ رَمَضَانَ شَهْرُ أُمَّتِي ، فَمَنْ عَظَّمَ شَهْرَ رَمَضَانَ ، وَعَظَّمَ حُرْمَتَهُ وَلَمْ يَنْتَهِكْهُ ، وَصَامَ نَهَارَهُ وَقَامَ لَيْلَهُ ، وَحَفِظَ جَوَارِحَهُ ، خَرَجَ مِنْ رَمَضَانَ وَلَيْسَ عَلَيْهِ ذَنْبٌ يَطْلُبُهُ اللهُ بِهِ (هب. عن أنس)

(*Ve şehru ramadàne şehru ümmetî*) "Ramazan ayı da, ümmetimin ayıdır." diye buyurmuş Peygamber Efendimiz. 15 gün sonra Şa'ban bitecek, hilâli göreceğiz, Ramazan ayı gelecek; o da bizim ayımız.

Biz seçmedik, bize ikram edilmiş, bize tahsis edilmiş, bize lütfedilmiş... Bizim bilmediğimiz zamandan, Allah'ın ikramı bize ayrılmış. Yeni öğreniyoruz, bu akşam öğreniyoruz, okuyoruz da öğreniyoruz. El-hamdü lillâh, Allah bize ay ayırmış, "Şu ay da sizin ayınız olsun!" buyurmuş. O ne olacak, bizim ayımız olunca ne olur?

(*Femen azzame şehra ramadàn, ve azzame hürmetehû ve lem yentehikhu, fesàme nehârahû, ve kâme leylehû, ve hafize cevarihahû, harace min ramadàn, ve leyse aleyhi zenbun yatlubuhu'llàhu bihî.*) "Kim Ramazan ayına ta'zim ve hürmette bulunursa ve onun saygınlığını, saygıdeğerliğini, hürmetini bilir de riayet ederse, o aya değer verirse ve onun içinde günahlara dalarak, onun hürmetini parçalamazsa, ayaklar altına almazsa, Ramazanın değerini ayaklar altına düşürmezse kendisi günahlarıyla, (*fesàme nehârahu*) gündüzleri sıhhatliyse, mazereti yoksa, sağ sâlimse, orucunu tastamam tutarsa, (*ve kàme leylehû*) gecesinde teravih namazı kılarak, teheccüd namazları kılarak gecesini ihyâ ederse, (*ve hafiza cevârihahû*) ve azalarını da günahtan korursa..."

Oruç sadece midenin işi değildir muhterem kardeşlerim. 15

gün önceden size ihtar ederim, Rasûlullah Efendimiz'in hadis-i şeriflerinden naklederim, bildiririm ki:

Allah-u Teàlâ Hazretleri suyu helâl kılmıştır, su helâldir. Şarap haramdır, su helâldir. Yemek helaldir, domuz eti haramdır. Helal olan suyu, helal olan yiyecek ve içecekleri Allah'ın rızası için yemiyoruz. Sahur vaktinden akşam ezanına kadar yemiyoruz. Yâni, helâllerden bile kendimizi alıkoyuyoruz. Ya Allah'ın hiç yapmayın dediği haramları yapmak yakışır mı? Allah'ın, "Yapmayın, etmeyin, günahtır, haramdır, cezalandırırım, gazab ederim, ceza veririm, kızarım, yakarım!" dediği şey yapılır mı?..

Bu ne biçim saçmalıktır. Helâllerden bile vazgeçiyor. Tamam o vakitte oruç tutuyor, helâl olan suyu içmiyor, helâl olan lokmayı yemiyor da; zaten Ramazan da olsa, Ramazan'ın dışında da olsa zaten haram olan şeyi, bu fedakârlık derecesine yükselmiş olan bir insan yapar mı? Yaparsa cahilliğinden yapar. Çok cahilmiş demek ki. Harama bakmaya devam ediyor. Gitti senin orucunun sevabı... Gıybet etmeye devam ediyor; gitti senin orucunun sevabı... Günahlara devam ediyor; gitti senin orucunun sevabı...

Ne diyor Peygamber Efendimiz bakın:

(*Ve hafize cevârihahû*) *Cevârih* ne demek? İnsanın âzâları demek. Her âzâsını koruyacak. Gözünü haramdan koruyacak. Elini harama uzanmaktan koruyacak. Veya başkasını dövüp, sövüp, çimdirip, vurup kırıp incitmekten koruyacak. Bu el bu işlere yarar yâni. İyiye de yarar, kötüye de yarar. Bu eli günahlardan koruyacak, bu gözü haramlardan koruyacak. Bu dili yalandan, dolandan, gıybetten, iftiradan, başkasını üzecek sözler söylemekten, insanı günaha düşürecek veya dinden imandan böyle okun çıktığı gibi çıkıp götürecek şeyleri söylemekten koruyacak.

Midesini koruyacak, namusunu koruyacak, yâni ayağıyla haram yere varmayacak. Ayağıyla haram yere vardı mı, ayağın orucu bozuldu demek... Elini harama uzattı mı, elin orucu bozuldu demek... Elini nâmahreme uzatıp tuttu mu, elinin orucu bozuldu demek... Gözüyle harama baktı mı, diliyle gıybet etti mi; gıybet ettiği zaman, günah işlediği zaman, dilinin orucu bozulur." diyor.

Alimlerimiz parantez içinde izah ediyorlar: "Yâni, sevabı gider. Orucu bozuldu diye yemeye içmeye kalkmasın! Bu sefer kefaret de gerekir." Yâni sevabı kalmadı. Kaybetti... Büyük ölçüde kat sayılarını kaybetti demektir.

Onun için, âzâsını da koruyacak oruçlu kimse. Her âzâsını her günahtan koruyacak. Kızmayacak, sövmeyecek, saymayacak, kalp kırmayacak, uymayacak, şeytana uymayacak, kötülere uymayacak. İşte böyle yaparsa Ramazanda...

(*Harace min ramadàn, ve leyse aleyhi zenbün yatlübu'llàhu bihi*) "Adamın yakasına yapışıp da, 'Niye bu günahı işledin?' diye, böyle yakasına yapışacağı hiç bir günah kalmamış vaziyette Ramazan'dan çıkar." diyor Peygamber Efendimiz.

Böyle yaparsa; yâni hürmet ederse, oruç tutarsa, gecesini ihyâ ederse, azalarını günahlardan korursa; o zaman demek ki hiç günahı kalmamış şekilde, Ramazan'dan öyle kurtulmuş olacak, aziz ve muhterem kardeşlerim!

e. Şa'ban'da Ameller Allah'a Arz Edilir

Şimdi bu gecenin Peygamber Efendimiz SAS tarafından ne kadar önemli olduğunu bu hadis-i şerifler anlatmıştır. Bir kaç tanesini daha ekleyim.

Beyhakî'nin, Üsâme RA'dan rivayet ettiği başka bir hadis-i şerife geçiyorum:[28]

شَعْبَانُ بَيْنَ رَجَبٍ وَشَهْرِ رَمَضَانَ ، تَغْفُلُ النَّاسُ عَنْهُ ، تُرْفَعُ فِيهِ أَعْمَالُ الْعِبَادِ ، فَأُحِبُّ أَنْ لاَيُرْفَعَ عَمَلِي إِلاَّ وَأَنَا صَائِمٌ (هب . عن أسامة)

---

[28] Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.377, no:3820; Üsâmetü'bnü Zeyd RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XII, s.313, no:35171; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIII, s.413, no:13421.

(*Şa'bânu beyne recebin —ev beyne recebe— ve şehri ramadàn, yağfilu'n-nâsü anhu, turfeu fihi a'mâlü'l-ibâd, feuhibbu en lâ yurfea amelî illâ ve ene sàim.*)

Burada da bir başka şeyi öğreneceğiz. Onun için bu hadisi okuyorum. Diyor ki Peygamber Efendimiz SAS bu hadis-i şerifinde Üsâme RA'ın rivayet ettiğine göre:

"Şa'ban ayı, Receb ile Ramazan arasında bulunan bir aydır. İnsanlar bunun fazlından, kemâlinden, ikramından, nurundan habersizdir, gafildir. Bilmezler bu ayın ne kadar önemli bir ay olduğunu... Receb'e hürmet ederler. Eskiden de bilirlerdi Araplar Receb ayının hürmete değer bir ay olduğunu... Çünkü haram aylardandı. Üç tanesi bir arada, Zilkàde, Zilhicce, Muharrem üçü bir arada; Receb ayı onlardan ayrı, yılın ortasında. Onun için *Recebü'l-ferd* derlerdi; tek başına duran haram ay... Üç tanesi öbür tarafta, senenin öbür bölümünde, bir tanesi burada Receb duruyor.

Recebe de hürmet ederlerdi. Zilhicce'ye hürmet ederlerdi, Zilkàde'ye, Zilhicce'ye. Muharrem ayına da hürmet ederlerdi, oruçları vardır, yine hürmeti başımızın üzerindedir, biliyoruz. Receb'e de hürmet ederler, Ramazan'ın da kıymetini bilirler. "Bu arada Şa'banın kıymetini bir çok insan bilmezler." diyor Peygamber Efendimiz. Ama biz, el-hamdü lillâh okuyoruz, öğrenmiş oluyoruz. Bir çok insan bunun kıymetini bilmez.

(*Turfeu fîhi a'mâlü'l-ibâd*) "Bu ayda kulların amelleri dergâh-ı Rabbü'l-izzet'e çıkartılır, sunulur bu ayda. Kulların amelleri bu ayda sunulur. (*Feuhibbu en lâ yürfea amelî illâ ve ene sàimün*) Ben de amelim Rabbimin dergâhına sunulduğu zaman, oruçsuzken sunulmasın diye oruç tutmayı severim. Oruçsuz sunulmasını istemem, onun için oruç tutarım." diyor.

Başka sahih hadis-i şeriflerden de biliyoruz ki muhterem kardeşlerim, Peygamber Efendimiz SAS buyurdu ki:[29]

---

[29] Tirmizî, *Sünen*, c.3, s.122, no:747; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.287; Ebû Hüreyre RA'dan.

تُعْرَضُ الْأَعْمَالُ يَوْمَ الْاِثْنَيْنِ وَالْخَمِيسِ، فَأُحِبُّ أَنْ يُعْرَضَ عَمَلِي

وَأَنَا صَائِمٌ (ت. عن أبي هريرة)

RE. 253/2 (*Tu'radu'l-a'mâlü yevme'l-isneyni ve'l-hamîs*) "Pazartesi perşembe günleri kulların yaptıkları ameller Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin dergâhına melekler tarafından sunulur. (*Feuhibbu en yu'rada amelî ve ene sàim*) Ben de amellerimin oruçluyken arz edilmesini seviyorum da, ondan bu günlerde oruç tutuyorum."

Onun için, pazartesi perşembe günleri oruç tutmayı tavsiye eylemiş bizlere. Çünkü ameller Rabbü'l-àlemin'e sunulacak.

"—Niye Allah-u Teàlâ Hazretleri her şeyi gördüğü, bildiği halde haftada iki gün sunuluyor dergah-ı izzete?" diye düşündüğümüz zaman, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin rahmetinden dolayı böyle olduğunu seziyorum. Yâni, pazartesi sunuluyor, ondan sonra arada salı, çarşamba var... Perşembe günü sunuluyor sonra. Arada boşluk bırakılıyor. Yapılan günahlar hemen sunulmuyor, her gün sunulmuyor ki, kullar tevbe etsin de, sildirsin, hiç çıkmasın suçlar, günahlar diye. Perşembe sunuluyor, pazartesiye kadar sunulmuyor ki, o arada yapılan günahlara tevbe etsin de, günahlar Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin dergâh-ı izzetinde işleme konulmasın diye, affolunsun diye Rabbimiz böyle fasılalar koymuş.

Bu haftalık sunuş, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin dergâhına... O her yerde hàzır ve nâzırken, her şeyi bilmesine rağmen, resmî işlem gibi —öyle sezinliyorum, öyle anlatabiliyorum size—

Neseî, *Sünen*, c.IV, s.201, no:2358; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.201, no:21801; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.377, no:3820; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.121, no:2667; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.403, no:2617; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IX, s.18; Üsâmetü'bnü Zeyd RA'dan.

Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.III, s.249, no:986; Ümm-ü Seleme RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.8, s.564, no:24192; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXXII, s.445, no:35531.

sunuluyor pazartesi, perşembe...

Bir de yıllık ameller Şa'ban ayında Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne sunuluyor. Deminki hadis-i şeriflerden öğrenmiştik ki, bir senenin işleri de bu Şa'ban ayında, bu gecede tesbit ediliyor, yazılıyor. Kim hacı olacak, kim vefat edecek, bak Allah rahmet eylesin, cümle kardeşlerimize, ihvanımıza, çocuklarımıza, akrabamıza rahmet eylesin... Birisi telefon açtı az önce:

"—Hocam hani sizi davet eden ihvanımızdan Halil Efendi vardı ya. İşte o, 1 Mart'ta trafik kazası geçirdi, sizlere ömür, vefat etti." dedi.

إِنَّا لِلّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ (البقرة:١٥٦)

(*İnnâ li'llâhi ve innâ ileyhi râciùn*) "Biz Allah'ın kullarıyız, muhakkak ki biz ona döneceğiz." (Bakara, 2/156)

Bak bu geceye çıkamadı. Demek ki, geçen Berat gecesinde yazılmış. O da bizi çağırıp duruyordu. "Hocam gelin de beraber..." Allah rahmet eylesin cümle geçmişlerimize... İşte çok yaşlı bir insan da değildi. Ama vâdesi yetti, gitti.

Acaba önümüzdeki sene, bizden kaç kişi bir dahaki sene bu vakte gelecek? Onu bilemiyoruz. Amellerin arz olunduğu ve yıllık işlerin toptan görüldüğü bir enteresan, esrarengiz bir ay bu Şa'ban ayı… Bu hadis-i şeriften onu da öğreniyoruz.

Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne insanın böyle halleri, amelleri, fiilleri arz edilirken de edebin ne olduğunu öğreniyoruz: İbadet halinde olmak... Gündüzse oruçlu olmak, abdestli olmak, namazda olmak, niyazda olmak, zikirde olmak... Zikir de çok devamlı bir ibadet hali.

Devam edelim! Başka kaynaklarda yine:[30]

شَعْبَانُ شَهْرِي ، وَرَمَضَانُ شَهْرُ اللهِ (الديلمي عن عائشة)

[30] *Kenzü'l-Ummâl*, c.XII, s.313, no:35172; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.9, no:1551; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIII, s.413, no;13422.

(*Şa'bânu şehrî, ve ramadànu şehru'llàh*) "Şa'ban benim ayımdır, Ramazan Allah'ın ayıdır." diye geçmiş.

Enes RA'dan rivayet edildiğine göre Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyurmuş:[31]

إِنَّمَا سُمِّيَ شَعْبَانَ ، لأنهُ يَتَشَعَّبُ فِيهِ خَيْرٌ كَثِيرٌ لِلصَّائِمِ فِيهِ ، حَتَّى يَدْخُلَ الْجَنَّةَ (الرافعي في تاريخه عن أنس)

(*İnnemâ sümmiye şa'bâne, li-ennehû yeteşa'abu fihi hayrun kesîrun li's-sàimi hattâ yedhule'l-cenneh.*)

Bu Şa'ban ayı, niye bu Şa'ban kelimesiyle isimlendirilmiş? *Şa'ban;* dal demek, bölünme demek, dallanma demek. *Şu'be* dal demek Arapça'da. *Teşa'aba*; dallara ayrılmak, bölümlere ayrılmak demek. Niye Şa'ban ayı bu isimle adlandırılmış?

"—Çünkü, bu ayın içinde oruç tutup ibadet edenlere çok hayırlar dallı budaklı taksim edilir, kısım kısım bölünür. O kişi cennete girinceye kadar, bu ikramlar böyle verilir durur." diye bildiriyor Peygamber SAS Efendimiz.

f. Berat Gecesi'nde Kulların Affedilmesi

Gelelim bu gecenin faziletine ait bir kaç rivayeti daha size nakletmeye ki, onlara göre hareket edelim, onlara göre gecemizi değerlendirmemiz mümkün olsun!

İbn-i Mâce'nin Ebû Mûse'l-Eş'arî RA'dan rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS şöyle buyurmuş:[32]

---

[31] *Kenzü'l-Ummâl*, c.XII, s.313, no:35173; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.X, s.3, no:8935.

[32] İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.303, no:1380; Ebû Mûsâ el-Eş'arî RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XII, s.315, no:35182; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VIII, s.182, no:7085.

إِنَّ اللهَ لَيَطَّلِعُ فِي لَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ ، فَيَغْفِرُ لِجَمِيعِ خَلْقِهِ ،

إِلاَّ لِمُشْرِكٍ ، أَوْ مُشَاحِنٍ (ه. عن ابى موسى)

RE. 90/2 (*İnna'llàhe leyettaliu fî leyleti'n-nısfi min şa'bân, feyağfiru li-cemîi halkıhî, illâ li-müşrikin, ev müşâhinin*)

"Bu Şa'ban ayının bu gecesinde, bu Beraet Gecesi dediğimiz gecede, Allah-u Teàlâ Hazretleri kullarına nazar eyler ve kullarının müslüman olanlarını afv u mağfiret eyler." Şöyle yeryüzündeki kullarına nazar eder. Yeryüzündeki bu biz aciz, nâçiz kullarını mağfiret eder.

Kimleri mağfiret etmez? Bakın, kimleri mağfiret etmeyeceği bir kaç hadis-i şerifte daha geçecek. Siz aklınızda iyi tutun: (*İllâ li-müşrikin ev müşâhinin*) "Müşriki affetmez."

El-hamdü lillâh, Allah bizi ehl-i tevhid eylemiş, muvahhidlerden eylemiş. Allah bizi şirkten, gizlisinden, aşikâresinden, celîsinden, hafîsinden korusun... Müşriki affetmiyor. Müşrik olanı, imanı sağlam olmayanı Allah-u Teàlâ Hazretleri bu gecede affetmiyor.

Biz Kur'an-ı Kerim'den de biliyoruz, ayet-i kerimeden de kulağımızdadır:

ان إِنَّ اللهَ لاَ يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ

(النساء:٤٨)

(*İnna'llàhe lâ yağfiru en yüşreke bihî ve yağfiru mâ dûne zâlike li-men yeşâ'*) [Allah, kendisine ortak koşulmasını asla bağışlamaz; bundan başka günahları dilediği kimse için bağışlar.] (Nisâ, 4/48) Şirk koşanı Allah affetmiyor.

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Dikkat ederseniz, şirk koşmak kâfirlikten, tam münkirlikten, tam mülhidlikten bir çeşit, biraz daha yakın bir şey.

Bir ilâhiyat profesörü söylemiş:

“—Hristiyanlar, yahudiler de cennete girecek!”

Giremez! Hem bu ayete aykırı, hem o hadisler bildiriyor. Şirk koştu mu, Allah affetmez. Doğru tanıyacak Allah’ı. Allah’ın birliğinde hata kabul etmiyor Allah. Birliğini tam kabul edecek.

“—Yâ Rabbi teksin, birsin; varsın, birsin, varlığında, birliğinde şerikin, nazirin yok!” diye tanımazsa, kıymeti yok.

Onun için, Allah bizi sağlam akîdeden ayırmasın... Tam tevhid inancına, şöyle bir gölge bile düşürmesin... İtikadımıza, inancımıza bir eksiklik, bir halel gelmesin, aziz ve muhterem kardeşlerim!

Şimdi, demirci dükkânına giren kişinin üzerine kıvılcım sıçrar. Kenardan karalar sürünür. Ben bu beyaz cübbeyi giyip demirci dükkânına girsem, sonra sizin yanınıza gelsem, utanırım. Her taraf kara olur. Dikkat etsem bile...

Onun için, aziz ve muhterem kardeşlerim kâfirlerin, müşriklerin, itikadı bozuk insanların yanına gitmeyin! Sàlihlerle arkadaş olun! Vaktinizi boş şeylerle geçirmeyin! Her gazeteyi okumak mecburiyetinde değilsiniz. İslâmî bir iki gazete okuyun; ötekilerini okumayın! Çünkü bulaşır, kokusu siner üstünüze... Gözünüze haramlar takılır. Elbisenize, kalbinize kasvet çöker. Onun için kaçının! Ateşten kaçınır gibi, dumandan kaçınır gibi, mikroptan kaçınır gibi, isten pastan kaçınır gibi kaçının; bu temiz kalbiniz kirlenmesin, gölgelenmesin...

Hatta bizim tasavvuf kitapları der ki:

“—Gàfil müridin yanına bile gitme! Onun gafleti bile, insanın kalbini karartır.” derler.

Onun için, konuşacağınız insanları seçin! Arif insanlarla, alim insanlarla, asil insanlarla arkadaşlık edin! Alimlerin meclisine gidin! Öteki şeyleri okumayın! Dünyada ömür aziz, vakit az, her türlü bâtıl şeyi okumağa vakit yok...

Dün ben bir arkadaşa, bir kitabı sordum:

“—Falanca şahsın, filanca kitabını okudun mu?” dedim.

"—O kitaba ve sünnete uygun şeylerle yazmıyor kitabını. Vakit zâyiidir, onu okumadım." dedi.

Tabii, okunacak Kur'an var, hadis-i şerifler var, fıkıh kitapları var... Ne diye insan bâtıl şeyleri okusun?

"—Okuyacağım da düzelteceğim..."

Yâhu, düzelteceğim derken, sen kendin kararırsın, sararırsın, solarsın. Yâni radyasyonuna uğrarsın onun... O pis şeyin radyasyonuna uğrarsın. Güzel eser oku, büyük alimin eserini oku! Büyük alimlerin yanında bulun ki, Allah seni o şeylere bulaştırmasın...

Şimdi demek ki, müşriki affetmiyor. Allah bizi şirkin her çeşidinden korusun... Her çeşidi diyoruz, ne demek?.. Şirkin bir böyle aşikâr herkesin bildiği şekli vardır. İşte bu şirk diye gören tanır. Bir de şirk-i hafî vardır; gizli, sessiz... Hafîye diyoruz ya, şirk-i hafî vardır muhterem kardeşlerim. Şirk-i hafî de çok fenâ...

Şirk-i hafî riyâdır. Yâni, ahiret amelini dünya menfaati sağlamak için, öğünmek, böbürlenmek için, şöhret için yapmak... Bu da bir çeşit şirktir. Neden? Allah'tan beklemiyorsun, sevabını da dünyadaki bazı insanlardan bekliyorsun. O senin Rabbin mi? Ne olacak, o bilmesin!

"—Sen hayrı yap, iyilik yap, denize at; balık bilmese de Hàlik bilir." demişler, ne güzel söylemişler.

Sen saklı yap, gizli yap, Allah'tan gayrısından ecir bekleme! Ne ecir bekle, ne de hakaret ederlerse, karşı gelirlerse kork! Allah'ın yolunda dosdoğru yürü! Sen doğruyu söyle, beğenmeyen isterse kızsın, bağırsın. Sapasağlam dur! İşte o sağlamlığa erişmek lâzım! Allah bizi şirk-i hafîden de korusun...

Söylenecek sözler çok, hızlı geçiyorum.

(*Ev müşâhinin*) *Müşâhin*'i de Allah affetmez, muhterem kardeşlerim!

Müşâhin ne demek? *Müşâhin*, içinde düşmanlık besleyen demek. Arapça'da buharlı gemilere *şâhine* derler. Yâni, *müşâhin* kelimesiyle aynı kökten. İçinde kazan kızıyor, buhar oluyor da,

gemi öyle çalışıyor. Ona *şâhine* derler, yâni buharlı gemi demektir. *Müşâhin* ne demek: Kalbinde kızgınlık var, buhar var, fokur fokur kaynıyor; falanca arkadaşına, filanca arkadaşına kin tutuyor, adâvet besliyor.

"—O müslüman değil mi?"

"—Müslüman."

"—Niye kızıyorsun?"

"—Kızıyorum işte... Bulsam gırtlağına çökeceğim, öldüreceğim kepazeyi, keseceğim köşe başında..."

Niye? Kızıyor işte. Böyle müşâhin, kin tutan, düşmanlık besleyen kimseleri Allah affetmeyecek.

Bugün bir yerlere gittik, geldik. Gittiğimiz yerlerde bazı insanlarla karşılaştık. Bizim küçüğümüz, ufacık tefecik bir şey. Yâni bizi görüyor da, yanımıza gelmiyor. Kandil tebrikine ve saireye falan gelmiyor. Dargınlık ve kırgınlık yapıyor. Dargınlık ve kırgınlıkta haksız... Dargınlık ve kırgınlığı şu mübarek günde devam ettiriyor. Gelsin bir şey yapmayacağız. Ama kaçıyor, kaybediyor.

Bak müşâhin bu gün affolmayacak. Kalbinde kızgınlık olan, kırgınlık olan kimse... Allah saklasın, Allah affetsin, Allah ıslah etsin, Allah uyandırsın... Ama affetmeyeceğini bildiriyor. Kaçınmanız gereken kötülük.

Müslümanları seveceğiz. Müslümanın müslümanla üç günden ziyade dargın kalması doğru değildir.

Gelelim öbür hadis-i şerife:[33]

فِي لَيْلَةِ النَّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ ، يُوحِي اللهُ إِلَى مَلَكِ المَوْتِ ، بِقَبْضِ كُلِّ نَفْسٍ يُرِيدُ قَبْضَهَا فِي تِلْكَ السَّنَةِ (الدينوري في المجالسة عن راشد بن سعد مرسلاً)

[33] *Kenzü'l-Ummâl*, c.XII, s.314, no:35176.

(*Fi leyleti'n-nısfı min şa'bâne, yûhi'llâhu ilâ meleki'l-mevti, bi-kabdi külli nefsin yuridu kabdıhâ fi tilke's-seneh.*)

Bu hadis-i şerif de bakın, ne kadar bilgiler veriyor.

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Her yerde söylediğim şeyi size de bir kere daha şu gece münasebetiyle söyleyeyim:

"—Hadisleri öğrenmezseniz İslâm'ı öğrenemezsiniz. Hadislere sarılamazsanız, doğru yolu bulamazsınız. Rasûlüllah'ın izinden gitmezseniz, o radikal müslümanlık, mealcilik, ayetçilik filan kurtarmaz insanı..."

Kur'an'a tam uysa, yine hadise gidecek:

قُلْ إِنْ كُنتُمْ تُحِبُّونَ اللهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللهُ (آل عمران: ٣١)

(*Kul in küntüm tuhibbûna'llàhe fettebiùni yuhbibkümu'llàh*) [De ki ey Rasûlüm: Eğer Allah'ı seviyorsanız, bana uyunuz ki Allah da sizi sevsin!] (Âl-i İmran, 3/31)

Kur'an'ın ayeti de insanı hadise götürür. Peygamber Efendimiz'e bağlanmaya götürür. Onun için, Peygamber Efendimiz'e bağlanmazsanız, hadisleri okumazsanız gerçekleri öğrenemezsiniz.

Bakın ben bu hadisleri size özellikle okuyorum ki, ben bunların meallerini de anlatabilirim size ama, metnini de okuyorum ki, bakın hadis-i şeriflerde neler çıkıyor. İnsan neler öğreniyor. Diyor ki, Peygamber Efendimiz:

"Şa'ban'ın yarısı gecesi, bu Berat gecesi olduğu zaman Allah melekü'l-mevt olan Azrâil AS'a vahyeder. Bu sene öldürülmesini murad ettiği, canının alınmasını murad ettiği her canın kabzeldilmesinin zamanını melekü'l-mevte bu gecede vahyeder:

'—Ey Azrailim, falanca yerdeki falanca kulumu, filanca yerdeki filanca kulumu...' diye liste vahyeder."

Azrail bu günde aldığı isimleri sene içinde icrâ ediyor, onların canlarını alıyor. Öyle bir gecedeyiz.

Senede bir amellerimiz Allah'ın huzuruna arz ediliyor, bu

gecede… Hacılık, ölüm vs. bu senede kaydediliyor, öğrendik. Azrail AS'a da, bu önümüzdeki senede öleceklerin isimleri bu gecede veriliyor. Bunlar bize bu gecede nelere dua etmemizin ışığını tutacak.

g. Berat Gecesi Duaların Kabul Edilmesi

Gelelim arkasındaki hadis-i şerife:[34]

إِذَا كَانَتْ لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ ، فَقُومُوا لَيْلَهَا وَصُومُوا نَهَارَهَا . فَإِنَّ اللهَ يَنْزِلُ فِيهَا لِغُرُوبِ الشَّمْسِ إِلَى سَمَاءِ الدُّنْيَا ، فَيَقُولُ: أَلاَ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ لِي فَأَغْفِرَ لَهُ ؟ أَلا مُسْتَرْزِقٌ فَأَرْزُقَهُ ؟ أَلا مُبْتَلًى فَأُعَافِيَهُ ، أَلاَسَائِلٌ فَأُعْطِيَهُ ، أَلا كَذَا ، أَلا كَذَا ، حَتَّى يَطْلُعَ الْفَجْرُ (ه. هب. عن على)

RE. 61/5 (*İzâ kâne leyletü'n-nısfi min şa'bân*) Bu da Hazreti Ali Efendimiz'den rivayet edilmiş. İbn-i Mâce rivayet etmiş. Buyurmuş ki Peygamber Efendimiz SAS:

"Şa'banın yarısı gecesi olduğu zaman..." Oldu yâ Rasûlallah! Şimdi can kulağıyla dinleyelim! Oldu, onun içindeyiz, bakalım ne yapmamız lâzımmış:

(*Fekùmû leylehâ*) "Bu mübarek gecede kalkın, gece namazı kılın!" Efendimizin tavsiyesi. Bu gece namaz kılın!

(*Ve sùmû nehârehâ*) "Gündüzünde oruç tutun!" Tamam, ne öğrendik: Yarın oruç tutacağız. Sahura bu gece kalkacağız, yarın oruç tutacağız.

Gece namaz kılacağız. Şimdi yatsıyı kıldık. İnşâallah bu gün

[34] İbn-i Mâce, Sünen, c.IV, s.301, no:1378; Hz. Ali RA'dan.

hadis-i şeriflerim bitince hocamızla beraber tesbih namazı da kılarız. Tesbih namazı da sünnettir. Peygamber Efendimiz'in tavsiye ettiği kıymetli bir namazdır. O da gecenin bir namazı olur.

Evlerimize gittiğimiz zaman da, kaza namazları kılarız, nafile namazlar kılarız, teheccüd namazı kılarız. Efendimiz'in, (*Kùmù leylehâ*) "Geceleyin kalkın, uyumayın, bu gecede ibadet edin, namaz kılın, zikr ü tesbih eyleyin, Kur'an okuyun!" tavsiyesi yerine gelmiş olur.

(*Feinna'llàhe yenzilü fihâ li-gurûbi'ş-şemsi ilâ semâi'd-dünyâ*) Çünkü bu gecede Allah-u Teàlâ güneşin batmasıyla beraber semai'd-dünyaya, en yakın semâya nüzül eder. (*Feyekùl*) Ve der ki, buyurur ki:

(*Elâ müstağfirun feağfiru lehû*) "Yok mu benden afv u mağfiret isteyen; affedeyim onu... Haydi istesin!"

(*Elâ müsterzikun feerzukahû*) "Yok mu benden, 'Rızkımı bol eyle yâ Rabbi!' diyen, rızık isteyen; ona rızık vereyim!"

(*Elâ mübtelen leuàfiyehû*) "Yok mu benden afiyet isteyen; hasta olup da, dertli olup da, sıkıntısı olup da, derdine çare isteyen, hastalığına şifa isteyen bir kimse yok mu; onu şifaya erdireyim. Derdine devâ ihsan edeyim bu gecede... Haydi istesin!"

(*Elâ sâilin feu'tiyehû*) "Yok mu bir dileği olan bana el açıp da benden bir şeyler isteyen; ona istediğini vereyim! (*Elâ kezâ, elâ kezâ*) Yok mu şöyle, yok mu böyle..."

(*Hattâ yetlua'l-fecr*) "Fecir atıncaya kadar, Rahman olan Rabbimiz kullarına böyle nidâ eder durur." Duyan kulaklara ne mutlu, icabet edenlere ne mutlu!

Buradan ne anladık? Bu hadis-i şeriften ne anladık? Biz de Rabbimize el açacağız:

"—Yâ Rabbi suçluyum, günahlıyım, sana layık kulluk edemedim. Kucaklar dolusu, ömürler dolusu, yıllar dolusu günahla geldim. Affet yâ Rabbi!" diyeceğiz. Çünkü, "Af isterseniz, affederim!" diyor.

Rızkımızın geniş olmasını isteyeceğiz:

“—Yâ Rabbi, maaşım dar, kiradayım, borcum var. Geniş rızıklar, helâl kazançlar istiyorum!” diyeceğiz.

Allah ihsan edecek. Hasta olanlar:

“—Yâ Rabbi, amansız derde düştüm. Doktorlar tehlikeli durumlar söylüyorlar. Ateşim düşmüyor, kötü hastalık isimleri veriliyor. Yâ Rabbi, sen beni şifaya kavuştur, sen beni afiyete eriştir!” diye dua edeceğiz.

Başka türlü istekleri olanlar;

“—İmtihanlarımı geçeyim, Hocam bize dua et.” diyorlar.

Kâğıt gönderiyorlar vaaz verdiğimiz zaman:

“—İmtihanlara gireceğiz, Hocam bize dua et.” diyorlar.

Şimdi yolda:

“—Kandiliniz mübarek olsun, Hocam bana dua et!” dediler.

Hepinize toptan dua ediyoruz. Siz de kendinize dua edin! Çünkü Allah, “İsteyin, vereceğim!” diyor. Bu gece öyle bir gece...

Bu ne zamana kadar? Fecir atıncaya kadar. Yâni, sahur vakti bitinceye kadar. O zaman fecir atar. Yâni, karanlık aydınlanmağa

başlar şark tarafından, sabahın vakti girer. Yâni, takvimdeki imsak vaktine kadardır, aziz ve muhterem kardeşlerim!

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[35]

إِذَا كَانَ لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانِ نَادٰى مُنَادٍ : هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ فَأَغْفِرَ لَهُ ؟ هَلْ مِنْ سَائِلٍ فَأُعْطِيَهُ ؟ فَلاَ يَسْأَلُ أَحَدٌ شَيْئًا إِلاَّ أُعْطِيَ ، إِلاَّ زَانِيَةٌ بِفَرْجِهَا ، أو مُشْرِكٌ (الخرائطى فى مساوئ الأخلاق ، هب. عثمان بن ابى العاس)

(*İzâ kâne leyletü'n-nısfı min şa'bâni, nâdâ münâdin: Hel min müstağfirin feağfire lehû? Hel min sâilin feu'tiyehû? Felâ yes'elü ehadün şey'en illâ u'tıye, illâ zâniyetün bi-fercihâ, ev müşrikün.*)

Bu hadis-i şerif de yine aynı mânâya yakın. Bir şeyler de öğreniyoruz yine bu hadis-i şeriften. Şaban'ın bu yarısı gecesi, Berat gecesi olduğu zaman, gökten bir münâdi nidâ eder ki, Allah'ın emrini bildirir:

"—Yok mu bir afv u mağfiret isteyen, onu afv u mağfiret edeyim? Yok mu benden bir şey isteyen, istediğini vereyim?" der o münâdi. Ve kim bir şey isterse, Allah isteyene mutlaka istediğini verir.

Müstesnası var. Kim? (*İllâ zâniyetün bi-fercihâ*) "Namusunu satan zâniye kadının duasını kabul etmiyor Allah." Çünkü kötü yolda. (*Ev müşrikün*) "Kâfir, müşrik olanın kabul etmiyor."

Şimdi burada, bir de namusunu satan kimse çıktı. İçimizde yoktur öyle bir kimse. Allah onları da tevbekâr eylesin diyelim.

Hazreti Aişe Vâlidemiz'den, duymuş olacağınız, gazetelerin yazmış olacağı bir hadis-i şerif. Beyhakî *Şuabü'l-İmân*'ında

---

[35] Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.383. no:3836; Osman ibn-i Ebi'l-As RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XII, s.314, no:35178; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.III, s.484, no:2622.

kaydetmiş:[36]

إذا كانَ لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبانَ يَغْفِرُ اللهُ مِنَ الذُّنُوبِ أَكْثَرَ

مِنْ عَدَدِ شَعَرِ غَنَمِ كَلْبٍ (هب. عن عائشة)

(*İzâ kânet leyletü'n-nısfi min şa'bân yağfiru'llàhu mine'z-zünûbi eksere min adedi şeari ganemi kelb.*) "Şaban'ın yarısı gecesi, yâni bu Berat gecesi olunca, Benî Kelb kabilesi varmış koyunları çok olan, Allah o kabilenin koyunlarının tüyleri adedince insanın günahlarını afv u mağfiret eder." Yâni afv u mağfiretinin çok olduğu bir gece.

Bu da Ahmed İbn-i Hanbel'de, Tirmizî'de var. Hazret-i Aişe Anamız'dan rivayet edilmiş:[37]

إِنَّ اللهَ تَبَارَكَ وَتَعَالٰى يَنْزِلُ لَيْلَةَ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ إِلَى السَّمَاءِ

الدُّنْيَا ، فَيَغْفِرُ لِأَكْثَرَ مِنْ عَدَدِ شَعْرِ غَنَمِ كَلْبٍ (حم. ت. ه.

هب. عن عائشة)

(*İnna'llàhe tebâreke ve teàlâ yenzilü leylete'n-nısfi min şa'bâne ilâ semâi'd-dünyâ, feyağfiru li-ekseri min adedi şa'ri ganemi kelbin*)

"Allah-u Tebareke ve Teàlâ Hazretleri bu gecede, Şa'ban'ın

---

[36] Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.379, no:3824; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII. s.314, no:35179; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.III, s.485, no:2624.

[37] Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.193, no:670; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.302, no:1379; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.238, no:26060; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.380, no:3826; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.437, no:1509; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.II, s.199; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.314, no:35180; *Câmiü'l-Ehàdîs,* c.VIII, s.303, no:7347.

yarısı gecesinde semâ-i dünyaya nüzül eder ve Benî Kelb kabilesinin koyunlarının tüyleri adedinden fazla kulu afv u mağfiret eder.” diye böyle teyid ediyor.

Ahmed ibn-i Hanbel kimdir? Hanbeli mezhebinin kurucusu ve *Müsned* isimli hadis kitabını yazan büyük hadis alimidir.

İbn-i Mâce’nin Ebû Mûse’l-Eş’arî Hazretleri’nden rivâyet ettiğine göre, Peygamber SAS şöyle buyurdu:[38]

إِنَّ اللّٰهَ لَيَطَّلِعُ فِي لَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ ، فَيَغْفِرُ لِجَمِيعِ خَلْقِهِ ،
إِلاَّ لِمُشْرِكٍ أَوْ مُشَاحِنٍ (ه. عن ابى موسى)

RE. 90/2 (*İnna’llàhe leyettaliu fî leyleti’n-nısfi min şa’bân, feyağfiru li-cemîi halkıhî illâ li-müşrikin ev müşâhinin.*)

Bu da deminki hadis-i şerif gibi, başka kaynaktan. Ebû Mûsâ RA rivayet etmiş:

“Şa’ban’ın yarısı gecesi olunca, Allah kullarının hepsini affeder, müşrikler, kin tutanlar ve düşmanlar hariç.”

Başka bir hadis-i şerifte Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyuruyor:[39]

إِنَّ اللّٰهَ يَغْفِرُ لَيْلَةَ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ لِلْمُسْلِمِينَ وَيُمْلِي لِلْكَافِرِينَ
وَيَدَعُ أَهْلَ الْحِقْدِ بِحِقْدِهِمْ (ابن قانع عن أبى ثعلبة الخشنى)

(*İnna’llàhe yağfiru leylete’n-nısfü min şa’bâne li’l-müslimîne ve yumlî li’l-kâfirîn, ve yedeu ehle’l-hıkdi bi-hıkdihim*) “Allah-u Teàlâ

---

[38] İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.303, no:1380; Ebû Mûsâ el-Eş’arî RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XII, s.315, no:35182; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.VIII, s.182, no:7085.

[39] *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.VIII, s.272, no:7283.

Hazretleri Şa'ban'ın bu yarısı gecesi müslümanları affeder, mağfiret eder, kâfirlere mühlet verir."

Yumlî, mühlet verir. Yâni yaşıyorlar ama kıymeti yok. İşte müslüman olurlarsa ne âlâ, onlara mühlet verir. Müslüman olurlarsa, kurtulmuş olurlar.

Dün birisi geldi buraya, Portekizli; sakal bırakmış, Yusuf adını almış, Konya'da müslüman olmuş, namaz kıldı, elimizi öptü, duamızı istedi.

"—Nerede doğdun?" dedim.

"—Ben Konya'da doğdum." dedi.

Yâni Konya'da müslüman oldum demek istiyor. Konya'ya gitmiş, Konya'da müslüman olmuş, buraya geldi.

Allah nasib ediyor. Portekiz'den bir insan, sakallı, sizin bizim gibi bir müslüman kardeşimiz oluveriyor.

Allah hidayet eylesin... Müslümanların evlatlarını şaşırtmasın, yanıltmasın, Portekiz'den geliyor nasibini alıyor, Konya'da müslüman oluyor. Buradakiler kâfir olursa, çok yazık!..

"Kâfirleri şöyle bir salıverir, bırakır. (*Ve yedeu ehle'l-hıkdi bi-hıkdihim*) Kin tutan, hased eden kimseleri bu hıkd ü hasedleriyle, kinleriyle başbaşa bırakır." Onları affetmiyor. Yâni kin tutmak yok, kalbler temiz olacak.

h. Berat Gecesinde Affedilmeyenler

Ve sonuncu hadis-i şerifi okuyup, konuyu bitiriyorum.

Peygamber Efendimiz mâlum, gece geldi yatağa yatacak gibiyken kalktı. O zaman kandil yok, ışık yok... Kalktı, süzüldü, dışarıya gidince Hazret-i Aişe-i Sıddıka Vâlidemiz; Nereye gidiyor Rasûlüllah Efendimiz diye meraklandı. Geri dönecekti, beraber uyuyacaklardı. Uyumadı, kalktı gidiyor diye peşine takıldı. O gitti o gitti… Peygamber Efendimiz, Bâki Kabristanı'na kadar gitti. Mescid-i Saadet'ten bayağı uzakta, biliyorsunuz. Orada öyle ibadet ve taat eyledi. Hazret-i Aişe Vâlidemiz de utandı kendisinden.

'—Ben merak ettim, şüphelendim nereye gidiyor diye; o ibadette, ben de yanlış düşüncelerle keyfimin peşinde yanlış hareket ettim.' dedi."

Sonra, Hazret-i Aişe Vâlidemiz eve döndü. Peygamber Efendimiz de ibadetten sonra döndü. Onun öyle nefes nefese olduğunu görünce, Efendimiz dedi:

"—Ne oldu?"

"—Yâ Rasûlallah, ben senin hakkında suizanna düşer gibi oldum. 'Nereye gidiyor? Acaba öteki hanımlarının yanına mı gidiyor?' diye merak ettim de, ondan sonra anladım geri döndüm." deyince, diyor ki...

Hadis-i şerifin bu tarafını şimdi okuyorum:[40]

---

[40] Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.383, no:3837; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.315, no:35184; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.261, no:25989.

يَا عَائِشَةُ ، أَ كُنْتِ تَخَافِينَ أَنْ يَحِيفَ اللهُ عَلَيْكِ وَ رَسُولُهُ ؟ قَدْ

أَتَانِي جِبْرِيلُ ، فَقَالَ: هٰذِهِ اللَّيْلَةُ لَيْلَةَ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ .

وَ لِلّٰهِ فِيهَا عُتَقَاءُ مِنَ النَّارِ بِعَدَدِ شُعُورِ غَنَمِ كَلْبٍ . لاَ يَنْظُرُ

اللهُ فِيهَا إِلٰى مُشْرِكٍ ، وَلاَ إِلٰى مُشَاحِنٍ ، وَلاَ إِلٰى قَاطِعِ رَحِمٍ ،

وَلاَ إِلٰى مُسْبِلٍ ، وَلاَ إِلٰى عَاقٍّ لِوَالِدَيْهِ ، وَلاَ إِلٰى مُدْمِنِ خَمْرٍ

(هب . عن عائشة)

(*Yâ àişeh, e küntü tehàfîne en yahifa'llàhu aleyki ve rasûlühü?*) "Ey Aişe, sen Allah'ın ve Rasûlünün sana cevr ü cefa ve zulüm edeceğini mi sandın, ondan mı korktun?"

"Allah ve Rasûlü" diyor. Bu ne demek? Yâni, "Ben Allah'ın emri olmayan bir şeyi yapar mıyım hiç?.. Allah'ın emrini tutuyorum. Ondan yapıyorum. Allah ve Rasûlü sana haksızlık mı yapacak? Ondan mı korkuverdin? Korkma!" demek yâni. Buna *istifhâm-ı istinkârî* derler. Korkmaman gerekirdi mânâsına.

(*Kad etânî cibrîlü, fekàle: Hâzihi'l-leyletü leylete'n-nısfi min şa'bân*) "Benim kalkmamın sebebi senin korktuğun sebep değildi, şu sebepti bilakis: Bana Cebrail geldi tam yatacağım sırada ve bana dedi ki: Bu gece, (*leylete'n-nısfi min şaban*) Şa'banın yarısı gecesidir." Yâni, bu Berat Gecesidir.

(*Ve li'llâhi fihâ utekàu mine'n-nâri bi-adedi şuùri ganemi kelb*) "Bu gece Benî Kelb Kabilesinin koyunlarının tüylerinin adedince cehennemi haketmiş kulu Allah cehennemden azad eder, bu gece hürmetine..."

(*Lâ yenzuru'llàhu fihâ ilâ müşrikin*) Yalnız rahmet nazarıyla bakmadığı kimseler vardır, şunlara sevgiyle rahmetle, lutfuyla bakmaz, onlara gazab eder. Onlar bu rahmetten mahrum

kimseler. Kimlermiş?

(*Müşrikin*) "Müşriki affetmez." Allah bizi şirkten korusun...

(*Ve lâ ilâ müşâhinin*) "Kalbinde kızgınlık, düşmanlık besleyen kimseleri affetmez." Dargınlar, kırgınlar barışacak. Aranızda varsa, birbirinizle barışın.

(*Ve lâ ilâ kàtıi rahimin*) "Akrabalık bağlarını kesip koparıp, birbiriyle ilgisini kesenler. Onları da affetmeyecek." Teyzesine dargın, amcasına dargın, yeğenine dargın, falancaya, filancaya dargın, mirastan dargın, lüzumsuz yere dargın, münakaşadan dargın, kavga etmişler... Bırak maziyi yâ! Allah rahmet etmiyor, oyuncak mı şimdi. Vazgeç her şeyden, oyuncak değil ki.

Onun için katı-i rahim, yâni sıla-i rahim yapmayan, onu kesenleri de affetmiyor.

(*Ve lâ ilâ müsbilin*) "Giyinmiş, etekleri elbiseleri uzun, fiyakalı, etekleri yerlerde sürüyor, burnu havada, böyle kibirli kibirli dolaşıyor. Bunu da affetmez."

Allah kibri sevmiyor. Yâni büyüklenmeyi sevmiyor. Ücubu sevmiyor, yâni kendisini bir şey sanmayı, kendisine pâye vermeyi, "Ben kimim yâ, var mı bana yan bakan?" filan gibi kendisine paye verenleri affetmeyecek. Kibir ve ücub sahibi olanları affetmeyeceğini bildiriyor.

Allah bizi mütevazı kul eylesin... Allah bizi kibirlenmeyen kul etsin... Allah bizi kendisini beğenmiş kul etmesin... Halini haddini bilen, kulluğunu güzel yapmaya çalışanlardan eylesin...

(*Ve lâ ilâ àkkın li-vâlideyhi*) "Anne ve babasına âsileri de bu gece affetmez." Bak bu hadis-i şerif en teferruatlı. Kimleri affetmeyeceğini en çok bildiren hadis-i şerif. Ana babasına âsileri de affetmez. Anne ve babaya hürmet çok önemli.

Onun için, annesiyle babasıyla kırgınlığı kızgınlığı olan gitsin baklava alsın, börek alsın, hediye alsın... Pastahaneler açıktır. Eve gitsin, elini öpsün barışsın, fiilen bu şeyden kurtulsun. Bu gece çıkmadan bu durumdan çıksın.

(*Ve lâ ilâ müdmini hamrin*) "İçkiye müdavimi de affetmez." Adam sarhoş, adam biracı, adam ayyaş, adam peltek konuşuyor, adam yalanıp duruyor... Allah onu da affetmez.

Muhterem kardeşlerim bu içki çok fena sardırıldı bizim memlekete... Hatta, bira içki değildir dediler. Allah razı olsun, bir bakan o içkidir diye yasaklattırdı. Ondan sonra, tekrar geri aldırdılar biracılar yasak kararını... Nasıl koparttılarsa böyle gazoz içer gibi, su içer gibi millet içkide işte bak onları da affetmeyecek.

Bir de yalanlar dolanlar:

"—Bira içki sayılmaz!.."

Niye içki sayılmaz? İçti mi sarhoş oluyor, otomobil duvara çarpıyor. İçki sayılmazsa olur mu, sarhoş oluyor. İçki sayılmazsa olur mu, sarhoş ediyor.

Gülhane Tıp Akademisi'nde profesör paşalar, bilmem neler bunların çok fena içki olduğunu ve insanı alkolik yaptığını söylemişler. Ben Almanya'da, sırf böyle biradan davul gibi şişmiş alkolik olmuş, kilisenin yardım evinde, kapılarda, sokaklarda yatan çok insan gördüm.

Onun için, "Bira içki sayılmaz!" gibi sözleri yalandır. Ve öyle içkiye sarılmış olanları da Allah affetmiyor, onların da tevbekâr olması lâzım! Çok da zor... Başladı mı bir kere ayrılması çok zor.

Allah onları kurtarsın. Bizleri de her çeşit günahlardan uzak eylesin, aziz ve muhterem kardeşlerim!

i. Dua

[Hatmin ihlâsları vs. okundu, hatim duası yapıldı. Ondan sonra Necati Coşan Efendi dua etti:]

Allàhümme'c'alnâ mine't-tevvâbîn... Ve'c'alnâ mine'l-mütetahhirîn... Ve'c'alnâ mine's-süadâi ve's-sàlihîn... Ve'c'alnâ mine'l-vâsılîn... Ve'c'alnâ mine'llezîne lâ havfün aleyhim ve lâ hüm yahzenûn...

Allàhümme'hdinâ min indik... Ve efid aleynâ min fadlik... Ve

esbiğ aleynâ min rahmetik... Ve enzil aleynâ min berekâtike yâ erhame'r-râhimîn...

Allàhümme innâ nes'elüke'l-hüdâ ve't-tukà... Ve'l-afâfe ve'l-gınâ...

Allàhümme innâ nec'alüke fî nühûrihim, ve neùzü bike min şurûrihim... (3 defa)

Allàhümme innâ nes'elüke bi'smike'l-a'zam, ve rıdvânike'l-ekber...

Allàhümme innâ nes'elüke temâme'n-ni'meh... Ve devâme'l-àfiyeh... Ve ulûme'n-nâfiah... Ve kulûben hàşiah... Ve erzâkan vâsiah... Ve hüsne'l-hàtimeh... Bi-hürmeti seyyidi'l-mürselîn... Ceza'llàhu annâ muhammeden salla'llàhu teàlâ aleyhi ve selleme bimâ hüve ehlüh...

Allàhümme inneke afuvvün kerîmün tuhibbü'l-afve fa'fu annâ yâ kerîm... (3 defa)

Sübhàne rabbike rabbi'l-izzeti ammâ yesıfûn... Ve selâmün ale'l-mürselîn... Ve'l-hamdü lillâhi rabbi'l-àlemîn... Tekabbel-minnâ bi-hürmeti seyyidil-mürselîn...

[Prof. Dr. M. Es'ad Coşan Hocaefendi'nin Duası:]

Allàhümme yâ rabbenâ, yâ rabbenâ, yâ rabbenâ... Şu gecede bizim için hayırlar yaz yâ Rabbi!.. Müstakbel ömrümüzde bizi hayırlarla karşılaştır yâ Rabbi!...

Eğer bizim ismimizi şakîler divanına yazmışlarsa, bizi oradan sil yâ Rabbi!.. Bizi saidler defterine kaydet yâ Rabbi!.. Eğer ismimiz süedâ zümresine, saidler defterine yazılmışsa, bizi orada sabit eyle yâ Rabbi!.. Oradan sildirme yâ Rabbi!.. Senin kulluğundan uzak etme yâ Rabbi!.. Kapından koğma yâ Rabbi!.. İzzetten sonra zillete uğratma yâ Rabbi!.. İmandan sonra küfre düşürme yâ Rabbi!.. Kabulden sonra reddetme yâ Rabbi!..

Ümmet-i Muhammed'i umûmen azîz eyle yâ Rabbi!.. Ümmet-i Muhammed'e umûmen rahmeyle yâ Rabbi!.. Mücâhid kardeşlerimizi mansur, müeyyed, muzaffer ve gàlip eyle yâ Rabbi!.. Dünyanın her yerinde bizleri gàlip eyle yâ Rabbi!.. Ezilen kardeşlerimizi zulümden kurtar yâ Rabbi!.. Esir kardeşlerimizi esaretten halâs eyle yâ Rabbi!.. Hapis kardeşlerimizi hapisten kurtar yâ Rabbi!.. Mazlu kardeşlerimizi zulümden kurtar yâ Rabbi!.. Şaşıran kardeşlerimize hidayet eyle yâ Rabbi!.. Yolunda yürüyenlere yardım eyle yâ Rabbi!.. Tevfîkini refîk eyle yâ Rabbi!..

Bizi kimsenin önünde hor, zelil etme yâ Rabbi!.. Kimsenin karşısında mağlup ve mahcub etme yâ Rabbi!.. Kimseye muhtac etme yâ Rabbi!.. Fazl u kereminden bizlere ihsan eyle yâ Rabbi!.. Fazl u kereminle bizi gayriden müstağni eyle yâ Rabbi!.. Bizi helâl rızıklarla merzuk eyle yâ Rabbi!.. Haramlardan mahfuz ve uzak eyle yâ Rabbi!.. Günahlara düşürme yâ Rabbi!..

Kulluğunda yardım eyle yâ Rabbi!.. Sana lâyık kulluk etmeğe gücümüz yetmez, günahlara düşürme yâ Rabbi!.. Şeytana uydurma yâ Rabbi!.. Nefsin esiri etme yâ Rabbi!.. Mehmâ imkân, sana gücümüz yettiğince güzel kulluk etmeyi nasîb eyle yâ Rabbi!.. Gönüllerimizin muradlarını bizlere ihsân eyle yâ Rabbi!..

Yâ Rabbe'l-àlemîn, bizi Kur'an-ı Kerim'in yolunda dâim eyle!..

Kur'an-ı Kerim'e hàdim eyle... Kur'an-ı Kerim'in şefaatine nâil eyle... Peygamber Efendimiz'in sünnetini ihyâ etmeyi nasîb eyle... Böylece şehid sevapları kazanmayı nasîb eyle... Ömrümüzü sünnet-i seniyye-i nebeviyyeye uygun geçirmeyi nasîb eyle...

Senin sevgini gönlümüze yerleştir yâ Rabbi!.. Rasûlünün sevgisini, saygısını gönlümüze yerleştir yâ Rabbi!.. Biz Peygamber Efendimiz'den çok sonralar dünyaya geldik, bizi ahirette Peygamber Efendimiz'den ayırma yâ Rabbi!.. Ahirette Peygamber Efendimiz'e komşu eyle yâ Rabbi!.. Firdevs-i A'lâ'da ona yakın olmayı nasîb eyle yâ Rabbi!..

Yâ Rabbe'l-àlemîn, hastalarımıza âcilen şifalar ihsân eyle... Dertlilerimize devâlar nasîb eyle... Müşkil işlerimizi âsân eyle... Müslümanların başına müslüman idareciler nasîb eyle...

Yâ Rabbe'l-âlemîn, zalimlere, fasıklara, fâcirlere, kâfirlere fırsat verme... Beldelerimizi ve sâir İslâm beldelerini kâfirlere çiğnetme... Yâ Rabbi, bizleri zalimlerin zulmü altında inletme...

Günahlarımızı fazl u kereminle bu gecede affeyle... Bizi kâfirlerle terbiye etme yâ Rabbi!.. Cümlemize hayırlı, sıhhatli, afiyetli uzun ömürler ihsân eyle... Son nefeste ol kelime-i tayyibe-i münciye-i mübâreke ki buyurun beraber diyelim:

"*—Eşhedü en lâ ilâhe illa'llàh, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû*" diye diye, abdesliyken, oruçluyken, dilimiz zikrinle meşgulken, sevdiğin bir amel üzereyken, cami yolundayken, hac yolundayken, canımızı sevdiğin bir kul olarak teslim etmemizi bizlere nasîb eyle yâ Rabbi!..

Kabre girdiğimiz zaman, kabrimizi cennet bahçesi eyle yâ Rabbi!.. Münkereyn'in sorularını âsan vech ile cevaplandırmayı nasîb eyle yâ Rabbi!.. Kabirden kalktığımız zaman, bizi Peygamber Efendimiz'in Livâü'l-Hamd'i altında böylece haşreyle yâ Rabbi!.. Bizi mahrumlardan etme yâ Rabbi!.. Mahşer gününün sıkıntılarına düşürme yâ Rabbi!.. Terlere batanlardan etme yâ Rabbi!.. Korkularla çırpınanlardan etme yâ Rabbi!.. Kitabı sağından verilenlerden eyle yâ Rabbi!..

Birbirlerimizle ihvanlığımızı güzel yapmayı nasîb eyle yâ Rabbi!.. O muhabbet bereketine Arş-i A'lâ'nın gölgesinde gölgelenenlerden eyle yâ Rabbi!.. Senin zikrinden gàfillerden etme yâ Rabbi!.. Zikrinle geceleri gözlerimizden yaşlar dökerek, Arş-i A'lâ'nın gölgesinde gölgelenen, (*ve racülün zekera'llàhe hàliyen tefâdat aynâhü*) zümresinden eyle yâ Rabbi!..

Yâ Rabbe'l-àlemîn, Peygamber SAS Efendimiz'e, Havz-ı Kevseri başında, sevdiği ümmetler olarak, kendisinin gel diye davet ettiği ikram ettiği ümmetlerden eyle yâ Rabbi!.. Firdevs-i A'lâ'yı bizlere nasîb eyle yâ Rabbi!.. Rıdvân-ı ekberini bizlere bahşeyle yâ Rabbi!.. Cemâlini göster yâ Rabbi!.. Kelâmına mazhar eyle yâ Rabbi!.. Kelâmını senden duyur yâ Rabbi!..

Bi-hürmeti esmâike'l-hüsnâ, ve bi-hürmeti habîbike'l-müctebâ, ve bi-hürmeti şehri rasûli'llâhi şa'bâne'l-mübârek, ve bi-hürmeti leyleti'n-nısfi min şa'bân leyleti'l-berâah, ve bi-hürmeti hatemâti'l-kur'âni'l-azîm, ve bi-hürmeti's-salevâti'ş-şerîfeh, ve bi-hürmeti't-tehlîlâtı'ş-şerîfeh, ve bi-hürmeti esrârı sûreti'l-fâtihah!..

11. 03. 1990-İskenderpaşa Camii

7. BERAT GECESİNDE İHSAN VE İKRAMLAR

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!

Size bu gün tâ Avustralya'nın başşehri Canberra'dan hitab ediyorum. Hem cumanız mübarek olsun, hem de Berat Kandiliniz mübarek olsun... Çünkü bu akşamı yarına bağlayan, yâni cumayı cumartesiye bağlayan bu gece Berat Gecesi'dir, Şaban ayının yarısı gecesidir. *Leyletün nısfi min şa'bân* diye geçer. Bir de Beraet Gecesi diye geçer Arapça kitaplarda. Beraet Gecesi'ni, Berat Gecesi diye biz biraz kısaltarak söylüyoruz.

Allah-u Teàlâ Hazretleri, bu cuma gününüzü ve Berat Gecenizi, önümüzdeki akşam namazından itibaren başlayacak olan Berat Gecenizi mübarek eylesin... Bu güzel fırsatın, bu güzel gecenin, kandilin ve güzel günün feyzinden, bereketinden, rahmetinden en yüksek derecede istifade etmenizi Allah-u Teàlâ Hazretleri nasib eylesin...

a. Dört Mübarek Gece

Hazret-i Aişe-i Sıddîka Validemiz, mü'minlerin annesi RA buyuruyor ki, ben onun sözüyle başlayım:[41]

قَالَتْ: سَمِعْتُ النَّبِي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، يَقُولُ: يَنْسَخُ اللهُ الْخَيْرَ فِي أَرْبَعِ لَيَالٍ نَسْخًا : لَيْلَةِ الْأَضْحٰى ، وَلَيْلَةِ الْفِطْرُ ، وَلَيْلَةِ النِّصْفُ مِنْ شَعْبَانِ ؛ يُنْسَخُ فِيهَا الْآجَالُ وَالْأَرْزَاقُ ، وَيُكْتَبُ فِيهَا الْحَاجُّ ؛ وَلَيْلَةِ

[41] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.274, no:8165; Hz. Aişe RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XII, s.578, no:35215; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIV, s.266, no:27122.

عَرَفَةَ إِلَى الْأَذَانِ (الديلمي عن عائشة)

(*Kàlet: Semi'tü'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve sellem, yekùl*) "Ben işittim ki, Rasûlüllah SAS şöyle buyurmuştu:

(*Yensahu'llàhu'l-hayra fî erbai leyâlin neshà*) Dört gece vardır ki, o dört gecede Allah-u Teàlâ Hazretleri hayrı kullarına çok çok ihsân ediyor." Bunlar nelerdir? (*Leyleti'l-adhâ, ve leyleti'l-fıtr, ve leyleti'n-nısfi min şa'bân; yünsahu fîhe'l-âcâl ve'l-erzâk, ve yüktebü fîhe'l-hàc; ve leyleti arafeh, ile'l-ezân.*) *Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemà kàl.*

Mânâsını söyleyelim: "Dört böyle mübarek gece ki, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin hayırları kullarına bol bol, yağmur yağar gibi ihsân ettiği dört gece... Bunlar nedir, bu dört mühim, önemli, mübarek gece?

1. (*Leyleti'l-adhâ*) Birincisi, *Leyletü'l-adhâ*'dır. *Adhâ*, *udhiye* kelimesiyle ilgili, kurban demek. Kurban gecesi. Yâni hacıların Müzdelife'de bulundukları gece. O gece çok mübarek gecedir. Yâni ertesi sabah kurban olan gece. Yâni Arap geleneğine, İslâmî geleneğe göre gece önceden başlıyor, gündüzü de Kurban Bayramı olmuş oluyor; bu bir. *Leyletü'l-adhâ*, kurbanların kesildiği günün gecesi, yâni evveli.

2. (*Ve leyleti'l-fıtr*) Sonra *Leyletü'l-fıtr*, Ramazan Bayramı'nın gecesi. Bu bize daha yakın. İşte önümüzde, on beş gün sonra Ramazan girecek. Ondan sonra, bir ay Ramazan yaşayacağız Allah sağlık afiyet verirse, nasib ederse... Ondan sonra Ramazan bitecek, ertesi gün bayram... İşte o gece de çok kıymetli gecelerden birisi.

3. (*Ve leyleti'n-nısfi min şa'bân*) Hepsinin başında *fî* harf-i cerri var gibi okuyacağız. (*Ve leyleti'n-nısfi min şa'bân*) "Şa'ban-ı şerif ayının ortası gecesi." İşte bu akşamki geceniz olmuş oluyor sevgili dinleyiciler, sevgili kardeşlerim!

(*Yünsahu fîhe'l-âcâl*) diye araya izah vermiş Peygamber Efendimiz: "Eceller yazılır, insanların ömürleri yazılır bu gecede, (*ve'l-erzâk*) ve rızıkları yazılır..." Ne zamana kadarki? "Bir dahaki Berat Gecesine kadar senenin önünde, yâni önümüzdeki olacak şeyler. Allah'ın mukadderâtı tesbit ettiği bir gece bu gece...

Ecelleri yazılır insanların... Rızıkları neler olacak; neler yiyecekler, içecekler, kazanacaklar; onlar yazılır. (*Ve yüktebü fîhe'l-hàc*) Hacca gidecek insanlar da yazılır. İşte falanca insana hac nasib olacak, gidecek diye yazılır."

4. (*Ve leyleti arafeh*) "Bir de Arafe gecesi. Yâni hacıların Arafat'ta durup da yola çıktıkları, akşam ezanından sonra Müzdelife'ye doğru hareket ettikleri o gece, Arafe gecesi. O da çok kıymetli ve en sevaplı olan bir gecedir.

(*İle'l-ezân*) "Ezan vaktine kadardır." diye ifade ediyor Peygamber Efendimiz. Bunların hepsi, sabah ezanına, yâni sabah namazının vakti girdiği zamana kadardır.

Demek ki, Peygamber SAS Efendimiz'in dikkatimizi çektiği dört mühim geceden birisi, bu Şa'ban'ın yarısı gecesi, bu akşamki Berat Kandili'dir.

Niye Berat gecesi denmiş, berat ne demek? *Berat*; bir yüksek makamın, meselâ bir padişahın, bir hükümdarın, bir resmî, yüksek makamın bir insana verdiği belge demek... Neden Berat gecesi denmiş bu geceye?

لأَنَّ فِيهَا بَرَاءَتَيْنِ: بَرَاءَةٌ لِلأَشْقِيَاءِ ، وَبَرَاءَةُ الأَوْلِيَاءِ مِنَ الْخِزْلاَنِ .

(*Li-enne fîhâ berâeteyni*) "Çünkü bu gecede iki berat bahis konusudur: (*Berâetün li'l-eşkıyâ'*) Allah'ın nasipsiz, kötü kullarının belgesi onlara verilecek. (*Ve berâetü'l-evliyâi mine'l-hızlân*) Bir de Allah'ın sevgili kullarının mahrumiyetten, kötü duruma uğramaktan uzak olduklarını, olacaklarını gösteren belge..." İki belge var. Birisi Allah'ın nasipsiz, eşkıyâ, şakî kullarının, kötü kullarının, kötü olduğuna, rahmetten uzak olduğuna dair berat... İyi kullarının da mahrumiyete uğramayacakları, iyi sonuçlara ulaşacaklarına dair berat verildiği için, Berat gecesi denmiş.

Büyüğümüz, Allah himmetine mazhar eylesin, Abdülkàdir-i Geylânî Efendimiz Hazretleri kitabında yazmış ki; meleklerin gökte iki tane bayramı vardır. Nasıl müslümanların dünya üzerinde bir Ramazan Bayramı var, bir Kurban Bayramı var;

meleklerin de gökte iki bayramı vardır. Meleklerin bayramlarından bir tanesi Berat Gecesi'dir, yâni bu akşamki gece; ötekisi de Kadir Gecesi'dir. O da Ramazan'ın yirmisinden sonra olan gece.

Kadir gecesi saklı, belli değil. Yâni, onu Allah-u Teàlâ Hazretleri belirtmemiş, beyan etmemiş. Ama Şa'ban'ın yarısı gecesi belli. Hem de mehtaptan dolayı belli. Biliyorsunuz mehtap, ayın on dördünde en büyük olur. Ayın on dördü dersiniz, Şa'ban ayının yarısının olduğunu oradan bilirsiniz. O belli. Ama Kadir Gecesini saklamış Allah. Niçin saklamış?

Kadir gecesi bin aydan daha hayırlıdır. Bu geceyi ihyâ eden cahil bir insan: "Ben bu geceyi yaşadım, ihyâ ettim, oh rahatım!" deyip gevşemesin diye, Allah-u Teàlâ Hazretleri saklamış. Tabii yaparsa, ihyâ ederse, güzel ibadetler eylerse, o gecede sevabı alacak ama, bilmeyince güvenemez. Güvenmemesi daha iyi... İbadetine güvenmesi doğru değil.

O bakımdan, Allah-u Teàlâ Hazretleri Kadir gecesini saklamış ama, Berat gecesini saklamamış. Çünkü Berat gecesinde kullara, Allah-u Teàlâ Hazretleri fırsat vermek istiyor. Bu önündeki bir seneyle ilgili isteklerini Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne arz etsinler ve istesinler diye... Orada büyük bir fırsat var.

b. Rahmet Kapılarının Açılması

Sevgili Akra dinleyicileri, bu gece bizler için çok önemli! Bir büyük fırsat, kaçırılmayacak bir fırsat... Bunu da gösteren bir hadis-i şerifi sizlere okumak istiyorum. Ebû Hüreyre RA'dan, Peygamber SAS Hazretleri şöyle buyurdu diye rivâyet olunmuş:

قَالَ: جَاءَنِي جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلاَمُ لَيْلَةَ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ، وَ قَالَ لِي:
يَا مُحَمَّدُ إِرْفَعْ رَأْسَكَ إِلَى السَّمَاءِ! قَالَ قُلْتُ لَهُ: مَا هٰذِهِ اللَّيْلَةُ؟ قَالَ:
هٰذِهِ لَيْلَةٌ يَفْتَحُ اللهُ سُبْحَانَهُ فِيهَا ثَلاَثَمِائَةَ بَابٍ مِنْ أَبْوَابِ الرَّحْمَةِ،
يَغْفِرُ لِكُلِّ مَنْ لاَ يُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا، إِلاَّ أَنْ يَكُونَ سَاحِرًا، أَوْ كَاهِنًا،

أَوْ مُدْمِنُ خَمْرٍ ، أَوْ مُصِراًّ عَلَى الرِّبَا وَالزِّنَا. فَإِنْ هٰؤُلاَءِ لاَ يَغْفِرُ لَهُمْ

حَتَّى يَتُوبُوا.

(*Kàle*) “Buyurdu ki Peygamber Efendimiz: (*Câenî cibrîlü aleyhi’s-selâm leylete’n-nısfi min şa’bân*) Şa'ban ayının yarısı gecesinde, yâni Berat Kandili gecesinde Cebrâil AS bana geldi.” buyurmuş Peygamber SAS Efendimiz

Cebrâil gelmiş Peygamber Efendimiz’e. (*Ve kàle lî: Yâ muhammed, irfa’ re’seke ile’s-semâ’*) “Ey Muhammed, ey Allah’ın elçisi, sevgili kulu, elçisi Muhammed-i Mustafâ başını semâya kaldır bakalım!” demiş, Cebrâil AS Peygamber Efendimiz’e.

(*Kàle: Kultü lehû: Mâ hâzihi’l-leyleh*) “Ben de Cebrâil’e sordum.” buyuruyor Peygamber Efendimiz: “Nedir bu gece? Yâni kaldırayım başımı, gökyüzüne bakayım ama nedir bu gecenin özelliği?”

(*Kàle*) Dedi ki: (*Hâzihî leyletün*) “Bu öyle bir gecedir ki, (*yeftahu’llàhu sübhànehû fîhâ selâsemiete bâbin min ebvâbi’r-rahmeh*) Allah bu gece rahmet kapılarından üç yüz kapı açar. (*Yağfiru li-külli men lâ yüşrikü bihî şey’en*) Kendisine şirk koşmayan bütün kullarını afv u mağfiret eder. Yâni, müşrikleri affetmez.”

Tabii kâfir olan müşrikleri, yâni puta tapan, Allah’tan gayriye tapanları, Allah’a şerik koşanları affetmeyeceği belli de, mü’min olanlar da gizli şirke düşebilirler. Yanlış inançlara sahip olabilirler, inançlarında şirk bulaşığı bulunmuş olabilir. İşte öyle şirk varsa, affetmez. Kur’an-ı Kerim’den biliyoruz ki:

إِنَّ اللهَ لاَ يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذٰلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ

(النساء:٤٨)

(*İnna’llàhe lâ yağfiru en yüşreke bihî ve yağfiru mâ dûne zâlike li-men yeşâ’*) Çok mühim bir ayet-i kerime hepimiz için: “Allah-u Teàlâ Hazretleri bütün günahları affedebilir ama, şirk koşmayı

asla affetmeyecek!" diye bu ayet-i kerime bildiriyor. (Nisâ, 4/48) Yâni insanın mutlaka iyi mü'min olması lâzım! Pırıl pırıl, tertemiz, berrak, güzel bir itikadı olması lâzım! Şirk bulaşık olmaması lâzım geliyor.

Şirk koşmayanı affeder. Bu gecede Allah üç yüz kapı açmış rahmet kapılarından, kullarını afv u mağfiret ediyor. Sonra, (*illâ en yekûne sâhiren, ev kâhinen, ev müdmine hamrin, ev musirran ale'r-ribâ ve'z-zinâ*) diye sayıyor, kimlerin affolunmayacaklarını belirtiyor. Yâni şirk koşmayan bütün insanları mağfiret edecek ama, kimler affolunmayacak? "Sâhirleri, sihirbazları affetmeyecek. Kehânette bulunanları, kâhinleri affetmeyecek. *Müdminü hamr*, içki mübtelası, ayyaş, sarhoş olanları affetmeyecek. (*Ev musirran ale'z-zinâ ve'r-ribâ*) Faiz yemek günahını devam ettiren, zina eden, bu konularda ısrarlı olanları affetmeyecek."

Bunun dışındaki şirk koşmayan mü'min kullarını affedeceğini, (*feinne hâülâi lâ yuğferu lehüm*) bu sayılanların affolunmayacağını bildiriyor. Ama ne şartı var? Burada yine bir rahmet fırsatı var, tamamen kilitlenmiyor bu günahkârların üstüne durum: (*Hattâ yetûbû*) "Tevbe etmedikleri takdirde onlar affolunmayacak. Tevbe ederlerse, günahlardan vazgeçerlerse, affolabilir." diye yine bir ümit var. Bütün günahkârlar için, yâni günahından tevbe ettiği zaman, Allah'ın afv u mağfiretine erme ihtimali olduğu buradan belli oluyor, hadis-i şerîfte belirtilmiş oluyor.

Demin okuduğum ayet-i kerime çok mühimdi: Şirk koşanları asla affetmeyecek Allah... Biliyorsunuz, bir de Allah'ın rahmeti konusunda mühim bir ayet-i kerime var... Allah-u Teàlâ Hazretleri bu ayet-i kerimede Peygamber Efendimiz'e, günah işlemiş, günaha bulaşmış kullarına şöyle bildirmesini emrediyor:

قُلْ يَاعِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلٰى أَنْفُسِهِمْ لاَ تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللّٰهِ ،

إِنَّ اللّٰهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا ، إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ (الزمر:٥٣)

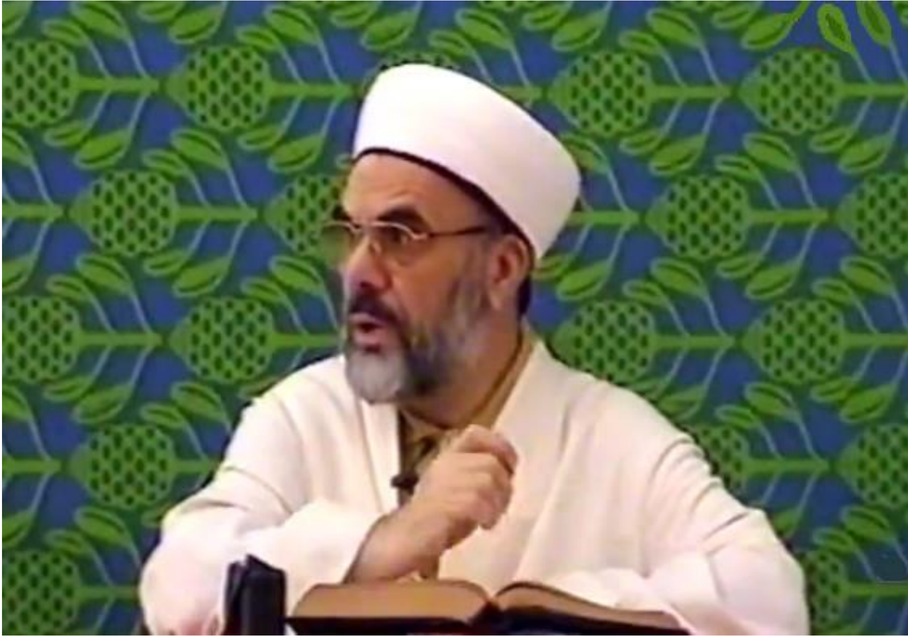
(*Kul yâ ibâdiye'llezîne esrafû alâ enfüsihim*) "De ki: Ey kendi nefisleri aleyhine haddi aşan kullarım! (*Lâ taknetù min*

rahmeti'llâh) Allah'ın rahmetinden ümîdinizi kesmeyin!' (*İnna'llàhe yağfiru'z-zünûbe cemîà*) Çünkü Allah bütün günahları bağışlar. (*İnnehû hüve'l-gafûru'r-rahîm*) Şüphesiz ki o, çok bağışlayan, çok esirgeyendir." (Zümer, 39/53) diye bildiriyor Peygamber Efendimiz'e.

Tabii bu büyük bir müjdedir. Ben de böyle bir müjdeli ayet-i kerimeyi uydudan, böyle Avrupa'dan Anadolu'ya, Orta Asya'ya kadar dinleyicilere müjdelemekten büyük mutluluk duyuyorum. Allah'ın rahmeti ne kadar geniş! Kul ne kadar günahkâr olsa yine bir kurtuluş yolu var. Yeter ki tevbe etsin, hatasından vaz geçsin... Ne kadar büyük günah işlemiş bile olsa, Allah "Ümit kesmeyin!" diyor. Ama bazı şeyleri de kesin olarak beyan ediyor: Şirk koşmayacak, Allah'ın varlığını, birliğini bilecek; günahkârsa, günahına tevbe edecek.

c. Cennetin Kapılarının Açılması

Şimdi devam edelim bu hadis-i şerife:

فَلَمَّا كَانَ رُبُعَ اللَّيْلِ نَزَلَ جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَقَالَ: يَا مُحَمَّدَ ،

إِرْفَعْ رَأْسَكَ ! فَرَفَعَ رَأْسَهُ فَإِذَا أَبْوَابُ الْجَنَّةِ مَفْتُوحَةٌ .

(*Felemmâ kâne rubua'l-leyl*) “Gecenin dörtte biri olunca...” Gece ne zaman başlar muhterem kardeşlerim? Akşam ezanı okununca, güneş batınca, gece başladı... Birinci saniyesi ezanla beraber, akşam ezanının vaktiyle beraber çalışmaya başladı kronometre diyelim. Ne zaman biter gece? Sabah vakti gelince, yâni sahur vakti bitince, imsak gerekince o zaman artık gece biter. (*Hiye hattâ matlai'l-fecr*) deniliyor ya hani, fecir atınca artık gece o zaman bitmiş oluyor.

“—Ortalık biraz daha karanlık Hocam?” diyebilir bir kimse.

Olsun karanlık da olsa, doğu tarafına baktığınız zaman, orada o karanlığın, dağların arkasının artık beyazlanmaya başladığını gördün mü, dağların silüeti belli olmaya başladı mı, fecir atmış demektir, tanyeri ağarmaya başladı demektir. Türkçe'de böyle diyoruz, tanyeri ağarmaya başladı diyoruz. Yâni artık oradan, karanlık yavaş yavaş açılmaya başlıyor. Dağların çizgisi belli oldu, hafif bir beyazlanma başladı. Artacak, artacak, artacak, artık daha iyi görmeye başlayacak insan etrafı... Nihayet işte bir buçuk saat filan geçtikten sonra —mevsimine göre değişiyor bu— güneş oradan kaşını kaldıracak, görünecek... Güneşi göreceksiniz, güneş doğacak.

Demek ki fecir, güneşin doğmasından biraz erken oluyor, bir buçuk, iki saate yakın bir zaman önce fecir olayı oluyor. O zaman gece bitmiş oluyor artık, gece bitti. Demek ki gecenin zamanı, akşam ezanından fecre kadarmış. İşte bu zamanı dörde bölersek, dörtte biri geçtiği zaman aşağı yukarı... Mevsimine göre tabii gece uzar ve kısalır. Kış geceleri uzundur. Şimdi Türkiye'de kış gecesi, bu gece uzun... Yâni, Türkiye'deki müslüman kardeşlerimize müjdeler olsun... Tabii Avrupa'daki, Asya'daki kardeşlerimiz için de o müjde var. Çünkü kış gecesi uzundur, Berat Gecesi onlarda uzun. Yâni, uzun uzun ibadet etme imkânları var.

Gelelim bizim bu tarafa, bizim burada yâni Canberra'da, Avustralya'da burası yaz. Yaz olunca, yaz gecesi kısa olduğundan bizim akşamımız geç oluyor, sabahımız erken oluyor; gecemiz

kısa... Demek ki sevgili Akra dinleyicilerimiz, aziz kardeşlerim, sizin daha çok dua etme imkânınız var! Bizi duadan unutmayın!

Evet, hadise devam edelim: Gecenin dörtte biri geçince, Cebrâil AS tekrar geldi Peygamber Efendimiz'e ve, (*Yâ muhammed, irfa' re'sek*) "Başını kaldır yâ Muhammed!" dedi tekrar.

Peygamber Efendimiz'e tekrar "Başını kaldır!" deyince, (*Ferafea re'sehû feizâ ebvâbü'l-cenneti meftûhah*) Peygamber Efendimiz bakmış ki, cennetin kapıları açılmış. Allah-u Teàlâ Hazretleri, Peygamber Efendimiz'e cennetin kapılarını açılmış olarak gösteriyor, peygamber olduğu için.

Tabii kaç tane cennet var? Sekiz tane cennet var. Cennetin muhtelif kapıları var, isimleri var bunların. Meselâ, oruçluların gireceği kapısı var, *Reyyan* denilen kapı. Bunları hadis-i şeriflerden biliyoruz. Şimdi, o cennetin kapılarının açık olduğunu Allah-u Teàlâ, Peygamber Efendimiz'e bu gecede gösteriyor.

Cebrâil, "Başını kaldır yâ Rasûlallah." deyince, açık olduğunu görmüş. Burada, sekiz tane kapının üzerinde ne yazılı olduğunu beyan ediyor Peygamber Efendimiz. Bunları okuyacağım, sekiz kapıyı da okuyacağım, şu bakımdan: Bu gecede ne yapmak gerektiğini gösterecek bize bu ifadeler, o bakımdan:

وَعَلٰى بَابِ الْأَوَّلِ مَلَكٌ يُنَادِي: طُوبٰى لِمَنْ رَكَعَ فِي هٰذِهِ اللَّيْلَةِ !

وَعَلٰى بَابِ الثَّانِى مَلَكٌ يُنَادِي: طُوبٰى لِمَنْ سَجَدَ فِي هٰذِهِ اللَّيْلَةِ !

وَعَلٰى بَابِ الثَّالِثِ مَلَكٌ يُنَادِي: طُوبٰى لِمَنْ دَعَا فِي هٰذِهِ اللَّيْلَةِ !

(*Ve ale'l-bâbü'l-evvel, melekün yünâdî: Tùbâ li-men rakea fî hâzihi'l-leyleh.*) *Bâb*, kapı demek. Cennetin birinci kapısında bir melek var, sesleniyor: "Ne mutlu bu gece rükû edenlere!" diye. Ha, demek ki melek sesleniyormuş, yazılı değil, melek sesleniyor. Ne diyor? "Ne mutlu bu gece rükû edenlere!" Demek ki, rükû etmek iyi bu gecede... (*Tûbâ li-men rakea*) "Ne mutlu rükû edenlere!" Tabii rükû namazın içinde oluyor.

(*Ve ale'l-bâbü's-sânî melekün yünâdî: Tùbâ li-men secede fî*

hâzihi'l-leyleh) "Ne mutlu bu gecede secde edenlere!" diyor ikinci kapıdaki melek de. Demek ki rükû edip, secde edip, namaz kılanlara melekler müjde veriyorlar. Ne mutlu. Onlar büyük sevap alacaklar. Demek ki bu gece namazlar kılmamız lâzım!

(*Ve ale'l-bâbi's-sâlis, melekün yünâdî*) Üçüncü kapıdaki melek de diyor ki: (*Tùbâ li-men deà fî hâzihi'l-leyleh*) "Ne mutlu bu gece dua edenlere!"

Muhterem kardeşlerim, üçüncü kapıda, dua etmenin de sevap olduğunu bir melek seslenerek bildiriyor, müjdeliyor.

Biliyorsunuz dua ibadettir. Belki bilmiyorsunuz, bilin, bilmeyenler bilsin. Namaz ibadet olduğu gibi, oruç ibadet olduğu gibi dua da ibadettir. Yâni, "Ben dua ediyorum. Artık namazımı kıldım, sonunda dua ediyorum. İşte istiyorum bir şeyler..." diye sanmasın insan, dua ile meşgul olmak da ibadettir.

Duanın iki faydası var. Bir: Dua hâli, ibâdet hâli olduğundan insan ibadet etmiş oluyor. İki: Duada istediği şeyi Allah verecek, bir de oradan kârı oluyor. O bakımdan bu gece çok dua etmemiz lâzım.

Tabii kimlere dua etmeli insan? Evvelâ tabii anne babasını duadan unutmamak lâzım, onu hatırlatayım. Anne babasına evlâdın dua etmesini, Peygamber Efendimiz tavsiye ediyor. Tabii insanın hocası da annesinden babasından önce geldiğinden, hocasını da unutmaması lâzım! Kendisine dua eder, kendisinin dünyasına, ahiretine dua eder. Evlatlarına, akrabalarına, arkadaşlarına, dostlarına dua eder. Kendisinden başkasına dua ettikçe, Allah memnun olur, sever kulunu ve melekler de ona dua eder, "Âmin..." derler onun duasına. "O kardeşin için istediğin şeyi Allah sana da versin..." derler. Onun için, bu gece çok dua etmemiz gerektiği anlaşıldı. O müjdeyi de aldık.

وَعَلٰى بَابِ الرَّابِعِ مَلَكٌ يُنَادِي: طُوبٰى لِلذَّاكِرِينَ فِي هٰذِهِ اللَّيْلَةِ !

وَعَلٰى بَابِ الْخَامِسِ مَلَكٌ يُنَادِي: طُوبٰى لِمَنْ بَكَا مِنْ خَشْيَةِ اللهِ فِي هٰذِهِ اللَّيْلَةِ !

(*Ve ale'l-bâbu'r-râbi' melekün yünâdî: Tùbâ li'z-zâkirîne fî hâzihi'l-leyleh*) Dördüncü kapıda da melek ne diye sesleniyormuş: "Ne mutlu bu gece Allah-u Teàlâ Hazretleri'ni zikredenlere!" Demek ki, bu gece elimize tesbihimizi alacağız, güzel güzel zikirlerimizi yapacağız. Gördünüz mü dervişliğin, tasavvufun hadis-i şeriflerde olduğunu, Peygamber Efendimiz'in tavsiye ettiğini buradan da anlıyoruz.

(*Ve ale'l-bâbü'l-hâmis, melekün yünâdî: Tùbâ limen bekâ min haşyeti'llâhi fî hâzihi'l-leyleh*) Beşinci kapıda da bir melek şöyle müjdeliyor: "Ne mutlu bu gece Allah korkusundan gözleri dolup ağlayan kullara!" Tabii haşyetullahtan, havfullahtan, takvâsından, ihlâsından dolayı ibadet eden insanlar şıpır şıpır inci gibi gözyaşı dökerler. Allah bu gözyaşlarını sever. "Allah için, Allah korkusundan ağlayan göze cehennem ateşi gelmeyecek, yakmayacak; yâni onun sahibi cehenneme girmeyecek." diye müjde vardır.

Bu gece günahlarımızı düşünelim, ağlayalım sevgili kardeşlerim! Cenneti özleyelim, ağlayalım! "Yâ Rabbi beni

cennetine sokmazsan, benim halim nice olur; kaçıracak mıyım o güzel yeri?" diye ağlayalım, yalvaralım, dua edelim. Ağlamak da güzel bu gece... Beşinci kapıdaki melek böyle müjdeliyor.

وَعَلٰى بَابِ السَّادِسِ مَلَكٌ يُنَادِي: طُوبٰى لِلْمُسَلِّمِينَ فِي هٰذِهِ اللَّيْلَةِ !

وَعَلٰى بَابِ السَّابِعِ مَلَكٌ يُنَادِي: هَلْ مِنْ سَائِلٍ فَيُعْطٰى سُؤْلَهُ !

(*Ve ale'l-bâbü's-sâdis melekün yünâdî: Tùbâ li'l-müsellimîne fî hâzihi'l-leyleh*) Altınca kapıda da bir melek: "Ne mutlu bu gün selâm veren kullara!" diye müjdeliyor. Demek ki, Peygamber SAS Efendimiz'e salât ü selâm getireceğiz, peygamberlere salât ü selâm getireceğiz, ümmetin selâmetini isteyeceğiz.

(*Ve ale'l-bâbu's-sâbi' melekün yünâdî: Hel min sâilin feyu'tà sü'lehû.*) "Hiç bir istekli olan, bir elini açıp da Allah'tan bir şey isteyen kul var mı ki, istediği verilsin." diye soruyor yedinci kapıdaki melek. Yâni bu da, Allah'tan bir şeyler istemeye teşviktir, isteyene istediği bu gece verilecek demektir.

Biz de elimizi açacağız, ilk önce diyeceğiz ki:

"—Yâ Rabbi, beni eğer sevmediğin kulların listesine yazmış isen, ben oradaysam, o listedeysem; beni oradan sil, o defterden al, benim ismimi sevdiğin kulların defterine yaz yâ Rabbi... Bu önümüzdeki yıl, bir dahaki Berat Gecesi'ne kadar olan bir yıllık mukadderat madem bu gece tesbit ediliyor; benim hakkımda hayırları mukadder eyle, hayır takdir eyle yâ Rabbi! Şerleri benden uzak eyle... Ümmet-i Muhammed'e hayırlar ver..." diye isteyeceğiz.

Allah istemeyi sever. Allah öyle bir rahmeti geniş, Mevlâmızın şânı öyle yüce ki, isteyeni seviyor, istemeyene kızıyor. Onun için bol bol isteklerimizi sunacağız bu gece. Bu yedinci kapıdaki meleğin seslenişi...

وَعَلٰى بَابِ الثَّامِنِ مَلَكٌ يُنَادِي: هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ فَيُغْفَرُ لَهُ !

(*Ve ale'l-bâbu's-sâmini melekün yünâdî*) Sekizinci kapıdaki melek de: (*Hel min müstağfirin feyuğferu lehû*) "Yok mu bir

kendisine tevbe istiğfar edip de affını isteyen, Allah'tan mağfiret dileyen yok mu ki, mağfiret olunsun!" diye sesleniyor.

Demek ki, sekiz cennetin ana kapılarındaki meleklerin kulları neye teşvik ettiğini, ne mutlu diyerek neleri yapmaya işaret ettiğini bu ifadelerden öğrendik. Tekrar hatırlamaya çalışalım: Namaz kılacağız, rükû, secde edeceğiz, dua edeceğiz, zikir yapacağız, Allah korkusundan ağlayacağız, gözyaşı dökeceğiz, yalvaracağız, Peygamber-i Zîşânımız'a salât ü selâmlar getireceğiz, isteklerimizi bol bol söyleyeceğiz. Çok isteyeceğiz. Çünkü Mevlâ'mız çok ganî. Hazineleri sonsuz, çok isteyeceğiz. O da çok çok ihsân edeceğini müjdelettiriyor meleklerine. Allah'tan mağfiret dileyeceğiz. İnsanın Allah'tan isteyeceği en önde gelen şey, afv u mağfiret olunmasıdır. Afv u mağfiret oldu mu, günahlarına bakılmayacak oldu mu, insana artık kurtuluş yolu görünmüş demektir.

فَقُلْتُ: يَا جِبْرِيلُ ، إِذَا مَتَى تَكُونُ هٰذِهِ الْأَبْوَابُ مَفْتُوحَةً ؟

قَالَ: إِلٰى طُلُوعِ الْفَجْرِ مِنْ أَوَّلِ اللَّيْلِ.

(*Fekultü: Yâ cibrîl, izâ metâ tekûnû hâzihi'l-ebvâbü meftûhaten.*) Peygamber Efendimiz göğe bakıp da cennetin kapılarını görünce, meleklerin böyle nidâ ettiğini, peygamberlik nûruyla, peygamberlik gözüyle görüp, peygamberlik kulağıyla işitince, Cebrâil AS'a dedi ki: "Bu güzel kapılar, bu cennetin kapıları ne zamana kadar açık duracak yâ Cebrâil kardeşim?" diye Peygamber Efendimiz sordu.

(*Kàle ilâ tulûi'l-fecr*) "Bu fecir atıncaya kadar, tanyeri ağarmaya başlayıncaya kadar..." Yâni, takvimlerdeki imsak vaktine kadar. Ondan önce bu işleri yapmak lâzım, uyumamak lâzım!

(*Min evveli'l-leyli*) Yâni, "Gecenin evvelinden..." Gecenin evvelini de söyledik. O da akşam ezanı okunduğu zaman idi. Demek ki, bu akşamdan itibaren kollarımızı sıvayacağız, gayretimize bir başka neşe vereceğiz. Aşk ile, şevk ile şu anlatılan şekilde, işaret edilen şekilde Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne tazarrû ve niyâz eyleyip ibadet ve taat edeceğiz.

d. Kulların Cehennemden Azad Edilmesi

ثُمَّ قَالَ: يَا مُحَمَّدُ ، إِنَّ لِلّٰهِ تَعَالٰى فِيهَا عُتَقَاءُ مِنَ النَّارِ بِعَدَدِ شَعَرِ غَنَمِ الْكَلْبِ .

(*Sümme kàle: Yâ muhammed, inne li'llâhi teàlâ fîhâ utakàü mine'n-nâri bi-adedi şiari ganemi'l-kelb.*) "Yâ Muhammed!" demiş Cebrâil AS Peygamber Efendimiz'e. "Bu gece Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin, cehennemlik olmayı hak etmiş olduğu halde cehennemden âzâd ettiği o kadar insan vardır ki... Cehennemlik olacaktı ama işte bu gece affediyor, affı cûşa geliyor, mağfiret eyliyor, bağışlıyor. O kadar insan vardır ki, nedir bunların sayısı? (*Bi-adedi şeari ganemi'l-kelb*) "Benî Kelb kabilesinin koyunlarının postlarının kılları sayısınca..." diyor ki, yâni ne kadar çok olduğunu bu hadis-i şerifi dinleyen, Rasûlüllah Efendimiz'in sözünü dinleyen anlasın diye.

Hani biliyorsunuz, Türkçe'de bir söz vardır sevgili kardeşlerim: "—Bana pösteki saydırma!" derler.

Pöstekinin üstündeki, yâni koyunun derisinin üstündeki kılları saymak ne kadar zor, uzun bir şey... Tabii bunun Matematik'te kolay yolları vardır. Bir santimetrekarede kaç tane kıl olduğunu sayarsın, postun kaç santimetre kare olduğunu bulursun. Onunla onu çarparsın, şu kadar kıl var takriben dersin.

Şu kabilede de şu kadar koyun var... Bununla bunu çarparsam bu kadar eder dersin ama, tabii Allah'ın rahmetinin hududu yoktur. Allah-u Teàlâ Hazretleri çok kullarını affı mağfiret edeceğini, Benî Kelb kabilesinin koyunlarının kılları adedince kimseyi cehennemlik duruma düşmüş pozisyondayken, affedeceğini müjdelemiş oluyor.

Tabii, bu gecede beni heyecanlandıran bir şey var, onu da söyleyip sözümü bitirmek istiyorum sevgili kardeşlerim! Aslında zaman çok olsa da, geniş geniş anlatsam... Şimdi bu gece, bir dahaki Berat kandiline kadarki mukadderât tesbit edileceğine göre, yâni kesinleşeceğine göre, onaylanacağına göre diyelim, insanların anlayacağı kelimeleri kullanarak; bu çok önemli oluyor.

Yâni nice insan vardır diyor Peygamber Efendimiz veya evliyâullah büyüklerimiz kitaplarında, ölmüş olacağı, öleceği takdir ediliyor; adam işte dünyada çok yaşayacakmış gibi dünyalık peşinde... Düğünü oluyor, halbuki ölecek. Yola çıkmış, halbuki ölecek. Nice gülen insan var, halbuki kendisinin adı kötü insanlar listesinde, Allah'ın sevmediği grubun arasında... İşte tabii bu çok önemli... Allah cümle geçmişlerimize rahmet eylesin...

Tabii hacca gidenler, gidecek olanlar, gidebilecek olanlar kaydediliyor bu gecede... Onun için, bu gece Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne çok tazarrû ve niyâz eyleyip, neler istememiz gerekiyorsa gözümüzü açıp istememiz gerekiyor. Yâni bu gece insanın aklını, zekâsını kullanıp, ne isteyeceğini iyice düşünüp, taşınıp isteme gecesidir.

"—*Hodri meydan!*" dedikleri gibi hani; "Meydan senin!" demektir bu Farsça'da...

Bu *hodri*, *hodra* senindir mânâsına geliyor. Kendine aittir demek.

"—İşte meydan, işte fırsat, işte büyük bir nimet, işte büyük bir devlet! Haydi bakalım hazırlan, Allah'tan ne isteyeceksen iste, de! Allah'ın rahmetine mazhar ol, mağfiretini kazan ve Allah'tan güzel mükâfatlara nâil ol" denmiş oluyor.

İşte bu müjdeleri size Avustralya'nın başşehri Canberra'dan, bizim aile eğitim kampımızdan telefonla anlatıyorum sevgili Akra dinleyicilerim! Bizim bu kampımız hakkında da biraz bilgi vereyim:

Bizim buradaki kardeşlerimizi çok seviyorum. Bunların bir kısmı, yöneticileri benim İlâhiyât Fakültesi'nden hocaefendi ve hanımefendi olarak talebemdir. Ötekileri de kardeşlerimizdir, ihvanımızdır. Bunlar böyle tatil diye, yılsonu tatili diye, herkes deniz kenarlarında eğlenceye, keyfe safâya giderken, böyle bu fırsatı uzun tatildir diye değerlendiriyorlar. Güzel bir yer tutuyorlar, orada müslüman kardeşlerini topluyorlar ve güzel eğitimler yapıyorlar. Bizi de çağırıyorlar.

Yine burada üç yüze yakın müslüman kardeşimiz, çok güzel, yeşillik bir yerde toplanmış durumda... Aslında böyle ailelerin kaldığı, motel gibi bir yer olarak yapılmış. Ama şimdi tamamen bize ait, hiç yabancı yok... Ezanları okuyoruz, namazları cemaatle

çayırda veya salonda kılıyoruz. Sabahları konuşmalar yapıyoruz, ayetler, hadisler, Kur'an-ı Kerimler, tatlı tatlı muhabbet... Hem beylere eğitim var, hem hanımlara eğitim var, hem çocukların hocaları var, onları topluyorlar, onlara dini eğitimi gösteriyorlar. Çok faydalı oluyor.

İşte biz, böyle bir dinî eğitim çalışması için buradayız. Siz de oralardasınız. Burası yaz, orası kış... Oranın Berat gecesi uzun, buranın Berat gecesi kısa... Hepinizin dualarınızı bekleriz. Hepinize Allah'tan dünya ve ahiretin hayırlarını niyâz ederiz.

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlenizi saîdler zümresine dahil eylesin... Süedâ defterine kayd eylesin... Hepinizin hakkında hayırları yazsın, takdir eylesin... Mukadderâtınız, alın yazınız güzel olsun... Bahtınız açık olsun...

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemize dünya ve ahirette hayırları ihsan eylesin... Böyle güzel, mübarek günlerin bereketlerinden, rahmetlerinden, nimetlerinden en çok mükâfatlar alarak istifade etmeyi nasib eylesin... Cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin... Hepimizi cennette Rasûlüllah Efendimiz'in huzurunda, çevresinde, civarında buluştursun...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû, sevgili Akra dinleyicilerim!

05. 01. 1996 - Canberra / **AVUSTRALYA**

8. İSLÂM'A DÖNÜŞ GECESİ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübàreken fîhi alâ külli hàlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ seyyidinà ve senedinà ve mededinà muhammedin ve alâ àlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Emmà bà'd!

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri ibadetlerinizi kabul eylesin... Berat geceniz, kandiliniz mübarek olsun!

a. Dört Önemli Gece

Bu Berat gecesi, çok önemli gecelerden birisidir. Peygamber SAS Efendimiz, Hazret-i Aişe-i Sıddìka Validemiz'in rivâyet ettiğine göre, buyurmuş ki:[42]

يَنْسَخُ اللهُ الْخَيْرَ فِي أَرْبَعِ لَيَالٍ نَسْخًا : لَيْلَةِ الْأَضْحٰى ، وَلَيْلَةِ الْفِطْرِ ، وَلَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانِ ؛ يُنْسَخُ فِيهَا الْآجَالُ وَالْأَرْزَاقُ ، وَيُكْتَبُ فِيهَا الْحَاجُّ ؛ وَلَيْلَةِ عَرَفَةَ إِلَى الْأَذَانِ (الديلمي عن عائشة)

(*Yensahu'llàhu'l-hayra fî erbai leyâlin neshà: Leyleti'l-adhâ, ve leyleti'l-fıtr, ve leyleti'n-nısfı min şa'bân, yünsahu fîhe'l-âcâl ve'l-erzâk, ve yüktebü fîhe'l-hàc; ve leyleti arafeh, ile'l-ezân.*) *Sadaka rasûlüllàh, fî mà kàl, ev kemà kàl.*

[42] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.274, no:8165; Hz. Aişe RA'dan.
Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.578, no:35215; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIV, s.266, no:27122.

Bu hadîs-i şerîfte, Hazret-i Aişe Vâlidemiz'in rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz bildiriyor ki:

"Dört gece vardır ki, Allah-u Teàlâ Hazretleri bu mübarek gecelerde hayırları kulların üzerine çok fazla miktarda ihsan eder, döker. Bunlardan birisi, *leyletü'l-adhà*; Kurban Bayramı gecesidir. Birisi, *leyletü'l-fıtr;* Ramazan Bayramı gecesidir. Birisi, *leyletü'n-nıfsi min şa'bân;* Şa'bânın yarısı, yâni on beşinci gecesidir, on dördünü on beşine bağlayan gecedir. Burada kulların ecelleri ve rızıkları kayda geçer. Mukadderat kalemleriyle kayda geçer ve burada hacca gidecek olanlar, o sene hacca gidecekler yazılır.

Dördüncü gece de, Arafe gecesidir. Bunların hepsi, bu gecelerin hepsinin bereketi, (*ile'l-ezân*) sabah vaktine kadardır, sabah ezanı okunacak zamana kadardır." diyor.

Bu hadîs-i şerîften anlıyoruz ki; dört tane mübarek gece vardır. Onlardan bir tanesi bizim şu akşam içinde bulunduğumuz Şa'bân'ın yarısı gecesidir. Allah-u Teàlâ Hazretleri hayırları, rahmetini, ihsanlarını, ikramlarını, nimetlerini, lütuflarını; bu

gecelerde, yâni bizim şu anda bulunduğumuz gece de dahil olan bu dört gecede, kullarına saçar. Kullarının üstüne böyle yağmurdan, bardaktan boşanırcasına döker.

Bu geceye (*leyletü'n-nıfsi min şa'bân*) "Şa'bân'ın yarısı gecesi" dedikleri gibi; (*leyletü'l-berâeh*) Beraet Gecesi, veyahut kısaca *Berat Gecesi* diyoruz. Türkçede bizim kardeşlerimiz, Berat Gecesi derler.

Beraet; bir kimsenin bir şeyden beri' olduğuna, uzak olduğuna dair belge demektir. Burada bu geceye Beraet Gecesi denmesi; meselâ, suçlu beraat etti diyoruz. Ne demek? Yâni, suçlu olarak görülüyordu, sanıktı, öyle sanılıyordu ama, muhakeme edildikten sonra, suçu olmadığı anlaşıldı. Suçluluktan beri olduğu, uzak olduğu anlaşıldı, beraat etti diyoruz.

Bu gece de Beraet Gecesidir. Çünkü bu gecede Allah'ın nasibsiz, kötü, günahkâr kulları, Allah'ın rahmetinden berîdirler. Allah'ın rahmetine erişemeyeceklerdir. Oradan beri oldukları için, bu geceye Bereat Gecesi denmiştir. Allah'ın iyi kulları da, sevdiği, halis, muhlis, müttakì, ibadet ehli mutî kulları da, Allah'ın lütfuna erecekler diye, onlar mahrumiyete ve mahcubiyete uğramayacaklar, hizlan ve hüsrana düşmeyecekler, ondan beri olduklarına işarettir diye; bu sebeple bu geceye bu isim verildi deniyor.

b. Rahmet Kapılarının Açılması

Bu gece hakkında Hazret-i Aişe Vâlidemiz'den, Ebû Hüreyre RA'dan rivâyet edilmiş bazı hadis-i şerifler var. Onları okumak istyorum. Önce Ebû Hüreyre RA'dan rivâyet edilmiş olan bir hadis-i şerifi anlatacağım ki, bu gecenin önemi bilinsin:

قَالَ: جَاءَنِي جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامَ لَيْلَةَ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانِ ، وَ قَالَ لِي:

يَا مُحَمَّدَ إِرْفَعْ رَأْسَكَ إِلَى السَّمَاءِ ! قَالَ قُلْتُ لَهُ: مَا هٰذِهِ اللَّيْلَةِ ؟ قَالَ:

هٰذِهِ لَيْلَةٌ يَفْتَحُ اللهُ سُبْحَانَهُ فِيهَا ثَلاَثَمِائَةَ بَابٍ مِنْ أَبْوَابِ الرَّحْمَةِ ، يَغْفِرُ لِكُلِّ مَنْ لاَ يُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا ، إِلاَّ أَنْ يَكُونَ سَاحِرًا ، أَوْ كَاهِنًا ، أَوْ مُدْمِنَ خَمْرٍ ، أَوْ مُصِرًّا عَلَى الرِّبَا وَالزِّنَا. فَإِنْ هٰؤُلاَءِ لاَ يَغْفِرُ لَهُمْ حَتَّى يَتُوبُوا.

(*Kàl: Câenî cibrîlu aleyhi's-selâm leylete'n-nısfi min şa'bân*) Peygamber Efendimiz SAS buyurmuş ki: "Cebrâil AS Şa'bân'ın yarısı gecesinde —yâni şu gecede, Şa'bân'ın yarısındayız biz şimdi— bana geldi. (*Ve kàle lî: Yâ muhammed, irfa' re'seke ile's-semâ')* "Ve bana dedi ki: 'Yâ Muhammed, başını semaya kaldır, yukarıya bak!' dedi."

(*Kàle kultü lehû: Mâ hàzihi'l-leyleh)* "Ben de dedim ki: 'Nedir bu gece?'" Yâni, 'Niye göğe bakıyorum ben yâ Cebràil? Nedir bu gecenin özelliği?' dedim." diyor, Efendimiz anlatıyor.

(*Kàle)* Cebràil buyurdu ki: (*Hàzihi'l-leyletü yeftahu'llàhu sübhànehû fîhâ selâse miete bâbin min evvâbi'r-rahmeh)* "Bu gece öyle bir gecedir ki, Allah bu gecede üçyüz rahmet kapısı açar kullarına. Üç yüz adet, *selâse mie*h... Rahmet kapılarının üç yüz tanesini açar."

(Y*ağfirù li-külli men lâ yüşrikü bihî şey'â, illâ en yekùne sâhiren, ev kâhinen, ev müdmine hamrin, ev musirran ale'r-ribâ ve'z-zinâ, feinne hâülâi lâ yuğferu lehüm hattâ yetûbû*) "Bu gece öyle bir gecedir ki, Allah bu gecede rahmet kapılarından üçyüz tanesini kullarına açar ve kendisine şirk koşmayan mü'min kullarını affeder, mağfiret eder. Ancak şunlar müstesnâ, mü'min olsa bile şu günahları işleyenler hariç: (*İllâ en yekùne sâhiren*) Sihirle meşgul oluyor, sihir yapıyorsa, onu affetmez. Sihir yapanları sevmiyor Allah, sihirbazları affetmez, sihirle meşgul olanları affetmez. (*Ev kâhinen*) Kâhinlik yapanları da affetmez."

Sihir nedir, kehânet nedir? *Sihir*; bir takım aletleri, kağıtları, ipleri, kılları, kemikleri... Hayvanın kuyruğuymuş, kulağıymış, ıvırmış, zıvırmış; bir takım malzemeleri kullanarak uydurma, insanların gözünü boyayacak, aklını çelecek bir şeyler yapan insanlar... Allah bunları sevmiyor. Böyle insanlar eski zamanlarda vardı. İbtidâî toplumlarda vardı. Eski Firavunlar zamanındaki Mısırlılarda vardı, Babillilerde vardı, Kızılderililerde vardı... Bir takım kavimlerde vardı, böyle sihir işleri yapanlar...

Allah sihir yapanları sevmez. Tabii, mü'minim dediği halde, bu işe merak edip, gizli kitapları okuyup... Böyle domuz yağı alacaksın, kılını şuradan koparacaksın, üç tane... Geceleyin yastığının altına koyacaksın, şöyle olacak, böyle yapacak... Kapısın eşiğine süreceksin, ve saire... Böyle acaip işlerle, bir takım kötü sonuçları sağlamaya çalışmak... Karı kocanın arasını açmak, bir takım işleri bu yollarla yapmağa çalışmak... Bu sihir.

Bu Allah'ın sevmediği bir şey... Böyle şeylerle uğraşan insanlar var mı? Var... Cinci hoca diyorlar, muskacı diyorlar, ve saire diyorlar... Bu işlerle uğraşmaya meraklı tipler var. Zamanımızda da hala geçerli. Bazı köylerde, bazı şehirlerde sihire, büyüye inanan insanlar var. Biraz başına bir hal geldi mi... Karı-koca kavga ediyor. Acaba bize sihir mi yapıldı? Haydi cinci hocaya... Cinci hoca da zaten av bekleyen örümcek gibi, kendisine biri geldi mi, tamam diyor, sana büyü yapmışlar diyor. Gel bana şu kadar yüz ben lira para ver de, ben o büyüyü çözeceğim diyor, bilmem ne diyor filan... Okuyacağım, üfleyeceğim diyor. Yazacağım, bilmem ne yapapacağım.... Bir ölü kurbağa getir bana diyor, bir kaplumbağa kabuğu getir, bilmem ne yap... Uydurma şeyler...

Yâni, dinde bunların aslı esası yok. Bunları affetmez Allah. Çünkü bunlar halkı kandırıyor, insanları yanlış yollara sevk ediyor, bir...

Kâhin ne demek? *Kâhin* de, kehanette bulunan insan demek. Yâni haber veriyor gaybdan. Yıldıza bakıyor, gökyüzüne bakıyor, camdan küreye bakıyor, fincana bakıyor, ve saire, filan... Diyor ki:

"—Yarın şöyle olacak. Sen bu olacaksın. Şöyle yapacaksın.

Senin karşına bir kız çıkacak, sana böyle edecek!" bilmem ne...

Bunlar ne? Hepsi yalan. Böyle gaybdan haber veren, kehanette bulunan, şöyle olacak, böyle olacak diyen...

Bunları da Allah affetmez. Neden? Allah'ın işine ne karışıyorsun, halkı niye kandırıyorsun, yalanı niye söylüyorsun, bilmediğin işi niye biliyormuş gibi gösteriyorsun diye, Allah bunları da sevmiyor.

El-hamdü lillâh, bizim aramızda sihirle meşgul olan bulunmaz, kehanette bulunanlar da yoktur. Çok şükür bu durumlar bizden uzak, daima uzak olsun!

(E*v müdmine hamrin*) "İçkiye devamlı olanlar, içki içenler, sarhoşlar, ayyaşlar..." Bunları affetmez... Bunlar olabilir. Çünkü eskiden içki içeni cezalandırırlardı, yasaktı içki. Meselâ, Suudî Arabistan'da hâlâ yasak. Vize alırken bir kağıt veriyorlar, kağıtta yazıyor:

"—Bak! Suudî Arabistan'a içki sokmak yasaktır, afyon sokmak yasaktır; bunları yaparsan, cezası ağırdır." bilmem ne filan diye...

Ne olursan ol, Suud'a giderken bunları söylerler. Neden? İslâm kanunu böyle olduğundan. Eskiden bizim ülkelerimizde de öyleydi. Osmanlılar zamanında içki yasaktı. Haram olduğundan îmal edilmiyordu, içilmiyordu, içenler takip ediliyordu filan... Suud'da şimdi uygulanan, gördüğümüz bir şey.

Ama burada [Avustralya'da] öyle değil, burada serbest... Türkiye'de de serbest maalesef. Hatta, bu teneke kutuların içinde, gazozların yanında, *drink*'lerin, meşrubatın, *soft drink* dediğimiz şeylerin yanında bira, alkollü bir takım şeyler, ve saireler de satıyorlar. Bunları da gazoz gibi, *soft drink* gibi yutturdular. Meclisten öyle çıkardılar, büfelerde satılır hale getirdiler.

Otomobil tamircisi, çırakları, tezgahtarlar, bilmem neler, öğle yemeği yiyorlar. Bakıyorum ben çarşıdan geçerken; peynir almış, sucuk almış, salam almış, ekmek almış... Bir de yanına bira şişesi koymuş, tenekesi koymuş. Onunla öğle yemeği yiyor.

Semtin pazarına gidiyorum, bakıyorum. Semtin pazarında

tezgahtar, önlüğünü bağlamış, önünde tezgâhı var, sebzesi, meyvesi, satacak şeyi... Daha yakınında da bira şişesi var veya tenekesi var. Bir ondan içiyor, bir bağırıyor. Ispanak yüz elli, bilmem ne ve saire... Pırasa şu kadar diye... Hem içiyor, hey iş yapıyor. Yâni, su içmek gibi kolay bir hale geldi. Eskiden böyle değildi, cezası vardı, yasaktı.

Burada da şimdi serbest. Serbest olduğundan, her halde şeytan da insanları kandırmakta usta olduğundan, müslümanların evlatlarını kandırıyor. Ve müslüman evladı, haram olduğunu bildiği halde, içkiye bulaşmış, içkiyi içen insan olabiliyor, maalesef...

İşte böyle içki içenleri Allah bu gecede affetmeyecek. Bu gece çok önemli bir gece. Affetmeyeceği insanlardan birisi de ayyaşlar, sarhoşlar... Onları da affetmeyecek.

Sonra, (*Ev musirren ale'r-ribà ve'z-zinà*) "Faiz yemeye ısrarlı olan, devam eden; zina etmeye ısrarlı olan, devam eden kimse. Bunu da affetmez Allah... (*Feinne hâülâi lâ yuğferu lehüm*) "Bunları mağfiret etmez, (*hattâ yetûbû)* tevbe edinceye kadar."

Yâni, bir cahillik etmiş de, tevbe etmişse, tevbe günahları sildirir. Günahların affedilmesinin çaresi; pişman olup, gözyaşı döküp, yalvarıp, tevbe edip, bir daha yapmamaktır. Yapmamağa azm u cezm u kasd etmektir, kuvvetli niyet etmektir. O zaman günahları affedilebilir. Tevbe kapısı kapalı değildir yâni, o kapıdan kendi paçalarını kurtarabilirler. Cezaya düşmekten kurtulabilirler.

Bu gibi insanları Allah bu gece affetmeyecek. Bütün mü'min kulları affedecek de, bunları affetmeyecek.

Başka hadis-i şerifler vardır. Tabii, Peygamber Efendimiz bazı sözleri söylediği zaman, siz nasıl burada bir kalabalık halde beni dinliyorsanız, Peygamber Efendimiz'i de sahabesi dinliyordu. O rivâyet etmiştir, ötekisi rivâyet etmiştir, ötekisi rivâyet etmiştir... Yâni onlar da duymuşlardır Peygamber Efendimiz'den... Veyahut da, Peygamber Efendimiz birkaç sefer söylemiştir. Veyahut da, bir

sene bir yerde söylemiştir, bir sene başka yerde söylemiştir, daha öteki sene başka yerde söylemiştir. Her sene Berat kandili gelmiyor mu? Konuşma yapmıyor muyuz? Böyle olmuş olabilir.

Çeşitli rivayetler vardır. O rivayetlerde buyruluyor ki, gündüz okuduk onu, hatırlamaya çalışın... Kimleri affetmiyordu Allah-u Teàlâ Hazretleri böyle bir gecede? Müşrikleri affetmiyordu, gizli şirk yapmış olanları affetmiyordu. Kardeşine karşı içinde, kalbinde kızgınlık, kin olanları affetmiyordu. İçkiye mübtelâ olanları affetmiyordu. Namusunu satanları affetmiyordu, veya eşinin namusunu satmasına müsaade eden, göz yuman veya bunu tezgâhlayan alçakları affetmiyordu... Buna benzer kötü insanları sıralıyor hadis-i şeriflerde.

Demek ki, böyle insanları Allah-u Teàlâ Hazretleri affetmeyecek. Normal insanlar, normal müslümanlar, Allah'ın mağfiretine mazhar olabilirler bu gecede...

فَلَمَّا كَانَ رُبُعَ اللَّيْلِ نَزَلَ جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلاَمُ وَقَالَ: يَا مُحَمَّدَ ،

إِرْفَعْ رَأْسَكَ ! فَرَفَعَ رَأْسَهُ فَإِذَا أَبْوَابُ الْجَنَّةِ مَفْتُوحَةٌ .

(*Felemmà kâne rubua'l-leyli nezele cibrîlü aleyhi's-selâm ve kàle: Yâ muhammed, irfa' re'seke!*) "Gecenin dörtte biri geçince, Cebrâil AS gene geldi o gece. 'Başını göğe kaldır!" dedi."

Bak, başında bir gelmişti, bu gecenin ne olduğunu bildirmişti. Peygamber Efendimiz sordu:

"—Bu gece nedir?" diye. Cebràil AS da:

"—Bu Şa'ban'ın yarısı gecesidir." dedi. "Bu gecede Allah üç yüz rahmet kapısı açar. Rahmet kapılarından kullarını affeder, ama şunları şunları affetmez!" dedi. Gitti demek ki... Sonra Cebràil AS gecenin dörtte biri geçince gene geldi.

Şimdi gece ne zaman başlar, bunu biraz açıklayalım: Gece akşam ezanı okununca başlar. Berat gecesi ne zaman başladı? Sekizi yirmibeş geçe başladı *Canberra*'da. Canberra'da sekizi yirmibeş geçe akşam ezanı okunuyor. Berat gecesi o zaman başladı. Sekizi yirmibeş geçe...

Ne zaman biter, gecenin sonu ne zamandır? Fecir attığı zaman, tan yeri ağarmaya başladığı zaman, imsak kesildiği zaman, oruçlunun artık oruca niyet ettiği zaman; gece vaktinin bitip, sabah vaktinin takvimde geldiği zaman. Eee, biraz karanlıktır ortalık. Biraz karanlıktır böyle ama gittekçe aydınlar o... İlk alâmeti nedir? Güneşin doğduğu tarafta, şöyle dağların arkasında hafif bir aydınlanma başladı. Daha üst taraf karanlık ama, orada bir aydınlanma başlayınca ne derler? "Tan yeri ağarmaya başladı!" derler. İşte o zamanda bitiyor. O zamanda bitiyor iş...

Demek ki o kaçta oluyor? Diyelim ki, burada dörtbuçukta oluyor diyelim. Sabahleyin dörtbuçukta oluyor diyelim, tahminen söylüyorum; dört diyelim. Akşam sekizbuçukta akşam oldu, onu da dokuz diyelim... Sekiz saat. Gecenin dörtte biri geçince ne

oluyor? Yâni, yatsının vakti girmiş, biraz geçmiş; o zaman demek oluyor.

Cebrâil AS gene gelmiş, şöyle iki saat filan geçince... Tabii bu iki saat, yaza göre iki saat. Şimdi bizim Berat Gecemiz, dokuz saat, sekiz saat ama, Türkiye'de Berat Gecesi on üç saat... Neden? Orası kış... Kış gecesi uzun. İsveç'te daha uzun. Onlar kârlı bu sene... Berat Gecesi kışa rastladığı için onlarda, onların kış geceleri uzun olduğundan, onlar kârlı... Berat Geceleri uzun, ibadet edip edip, sevapları kazanacaklar.

Ben bir kış gününde *Stockholm*'a gitmiştim, taa İsveç'e. Sabahleyin dokuzda güneş doğuyordu. Sekiz buçukta kalksan, namaz kılsan; kılabiliyordun. On ikiye beş kala, öğlen okunuyordu. Bir civarında ikindi okunuyordu. Üç civarında akşam okunuyordu. Dokuzla üç arasında, altı saat bir gündüzleri vardı. On sekiz saat gece...

Yâni, yerine göre, mevsimine göre bu işler değişebilir ama, işte böyle gecenin dörtte biri geçince... Tabii Suud'da bunlar çok oynamaz. Arabistan yarımadası Ekvator'a yakın yerlerde olduğu için, bunlar çok oynamaz, aşağı-yukarı belli olur. Yâni, üç saat olur. Burası gibi olmasa bile, gece oniki saat olsa, dörtte biri üç saat eder. Demek ki, şöyle yatsıdan biraz sonra geçince.

Eskiden *alaturka* saatler vardı. Alaturka saati gençler şimdi bilmezler, ama ben ona yetiştim. Akşam ezanında saat on ikiye ayarlanırdı, oradan itibaren başlardı. Yâni, akşam ezanından bir saat geçti mi, saat bir oldu derler. İki saat geçti mi, iki oldu derler. Bir buçukta yatsı namazını kılarlar. Komşuna ziyarete gitmişse kadın, saatine bakar;

"—Ooo, üç olmuş, ben gideyim eve..." der. Dört oldu mu, "Bayağı gecikti..." filân der.

Yâni, alaturka saatte akşam ezanına ayarlıydı zaman, öyle ölçülürdü.

c. Cennet Kapılarının Açılması

Gene gelmiş Cebràil AS, “Başını kaldır!” diye gene Peygamber Efendimiz’e buyurmuş. (*ferefea re’sehû*). Peygamber Efendimiz başını semâya kaldırmış, gökyüzüne bakmış. (*Feizâ ebvâbü’l-cenneti meftûhatün*) Bir de bakmış ki, cennetin kapıları açık... Allah, peygamber olduğu için Efendimiz’in gözüne cenneti gösteriyor. Göğe baktığı zaman, cennetin kapılarını açık olarak görmüş, Peygamber Efendimiz...

وَعَلٰى بَابِ الْأَوَّلِ مَلَكٌ يُنَادِي: طُوبٰى لِمَنْ رَكَعَ فِي هٰذِهِ اللَّيْلَةِ !

(*Ve alâ bâbi’l-evveli melekün yünâdî: Tùbâ li-men rakea fi hâzihi’l-leyleh*) Kaç cennet var? Sekiz cennet var. Kaç cehennem var? Yedi cehennem var. Yedi cehennem, sekiz cennet… Cennetin, birinci cennetin kapısında bir melek bağırıyormuş, sesleniyormuş. Münâdî nidâ ediyormuş: (*Tùbâ li-men rakea fi hâzihi’l-leyleh*)

Bunları okuyacağım. Biraz detaylı ama, bilgi çıkartacağız bunlardan. Yâni bu gece ne yapmamız gerektiğini öğreneceğiz. Onun için biraz okuyacağım. “Ne mutlu...” *Tùbâ* ne mutlu demek, ne hoş demek, ne iyi demek... (*Tùbâ li-men rakea fi hâzihi’l-leyleh*) “Bu gece rükû edenlere ne mutlu!”

وَعَلٰى بَابِ الثَّانِى مَلَكٌ يُنَادِي: طُوبٰى لِمَنْ سَجَدَ فِي هٰذِهِ اللَّيْلَةِ !

(*Ve alâ bâbi’s-sânî melekün yünâdî: Tùbâ li-men secede fi hâzihi’l-leyleh*) İkinci kapısında bir melek, başka bir melek bağırıyor:

“—Ne mutlu secde edenlere, bu gecede!”

Haa, demek ki Berat Gecesi’nde melekler; rükû eden, secde eden, namaz kılanları müjdeliyor. Cennetin kapısında melekler, ne mutlu onlara diye sesleniyorlar.

Ne yapacağız? Anlaşıldı ki, bu gece namaz kılmak sevapmış. Rükûlu, secdeli ibadet namazdır. Demek ki, namaz kılmak sevapmış; bir...

وَعَلٰى بَابِ الثَّالِثِ مَلَكٌ يُنَادِي: طُوبٰى لِمَنْ دَعَا فِي هٰذِهِ اللَّيْلَةِ !

(*Ve alâ bâbi's-sâlis melekün yünâdî: Tùbâ li-men deà fî hâzihi'l-leyleh*) Üçüncü cennetin kapısında bir melek de bağırıyormuş ki:

"—Ne mutlu bu gecede dua edenlere!"

Tamam! Anladık bu hadis-i şeriften ki, bu gecede elimizi açacağız, boynumuzu bükeceğiz, bol bol tazarru ve niyaz edeceğiz. Bu gece yapacağımız işleri anlıyoruz buradan. Dua etmek ibadettir. Bunu birkaç defa söyledim, belki videobantlardan da dinlemişsinizdir. Namaz kılmak ibadet olduğu gibi, oruç tutmak ibadet olduğu gibi, Kur'an okumak ibadet olduğu gibi, zikir ibadet olduğu gibi; dua etmek de ibadettir. Yâni bir insan camiye gelse, otursa;

"—Aman ya Rabbi; şunu isterim, bunu isterim, şunu ver, bunu ver!" boyna dua etse; ne yapmış oluyor? İbadet etmiş oluyor. Dua ibadettir. Hem de Peygamber Efendimiz bir hadis-i şerifinde buyurmuş ki:[43]

اَلدُّعَاءُ مُخُّ الْعِبَادَةِ (ت. عن انس)

(*Ed-duàü muhhu'l-ibâdeh*) "Dua, ibadetin özüdür, iliğidir."

Eskiden yemek geldi mi, kemiğin içindeki iliğini isterdik. Verirdi, annemiz, babamız. Kemiğin içindeki iliği severdik. *Muh*, bir şeyin özü, iliği demek. (*Muhhu'l-ibâdeh*) Dua ibadetin özü, iliği, can alıcı, çok önemli, en kıymetli, hülâsà şekli demek yâni.

Bu gece demek ki, dua edeceğimizi de anladık. Sonra;

---

[43] Tirmizî, *Sünen*, c.XI, s.220, no:3293; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.293, no:3196; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.224, no:3087; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.62, no:3114; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I,s.413,no:1294; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIII, s.2, no:12413.

وَعَلٰى بَابِ الرَّابِعِ مَلَكٌ يُنَادِي: طُوبٰى لِلذَّاكِرِينَ فِي هٰذِهِ اللَّيْلَةِ !

(*Ve alâ bâbi'r-râbi' melekün yünâdî: Tùbâ li'z-zakîrîne fi hâzihi'l-leyleh*) Dördüncü cennet kapısında da, bir başka melek şöyle bağırıyormuş:

"—Ne mutlu bu gecede Allah'ı zikredenlere!"

Demek ki, bir vazifemiz namaz kılmak, bir kârlı işimiz dua etmek, bir başka kârlı işimiz zikreylemek... Zaten akşamları adet edindik, el-hamdü lillâh, bu kampta yatsı namazından sonra zikir yapıyoruz. Kardeşlerimizde zikir dersi almak, tasavvufa girmek istemiş gençler, Allah ràzı olsun! Müracaat etmişlerdi. İnşâallah, ben onlara şimdi zikir tarifini de yaparım, bu mübarek gecede.

Zikir de bu gece yapılacak Allah'ın sevdiği işlerden. Melekler müjdeliyor:

"—Ne mutlu!" diye cennetin kapısından bağırıyorlarmış. Peygamber Efendimiz'in bildirdiğine göre.

وَعَلٰى بَابِ الْخَامِسِ مَلَكٌ يُنَادِي: طُوبٰى لِمَنْ بَكَا مِنْ خَشْيَةِ اللهِ فِي هٰذِهِ اللَّيْلَةِ !

(*Ve alâ bâbi'l-hàmis, melekün yünâdî: Tùbâ li-men bekâ min haşyeti'llâhi fi hâzihi'l-leyleh*). Beşinci cennetin kapısında bir başka melek de;

"—Ne mutlu bu gece Allah korkusundan ağlayan aşık-ı sàdıklara!" diyormuş.

Demek ki, bu gece tefekkür edeceğiz, boynumuzu bükeceğiz, Allah'a yalvaracağız, gözyaşı dökeceğiz. Gözyaşı dökmek sevap, Allah için ağlamak sevap...

Enes RA'dan rivayet edildiğine göre Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[44]

---

[44] Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.175, no:1639; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.488, no:796; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.337, no:2427; Kudàî, *Müsnedü'ş-*

عَيْنَانِ لاَ تَمَسُّهُمَا النَّارُ: عَيْنٌ بَكَتْ مِنْ خَشْيَةِ اللهِ ، وَعَيْنٌ بَاتَتْ تَحْرُسُ فِي سَبِيلِ اللهِ (ت. عن ابن عباس ؛ ع. خط. ض. عن انس)

RE. 320/9 (*Aynânü lâ temessühüme'n-nâru ebedâ*) "İki göze cehennem ateşi ebediyyen gelmeyecek, değmeyecek, yakmayacak." Yâni ne demek? O gözlerin sahipleri cehenneme girmeyecek demek. Cehenneme düşmeyecek o insanlar. Kim onlar?

1. (*Aynün beket min haşyeti'llâh*) "Seccadesinde Allah korkusundan, haşyetullahtan, havfullahtan ağlayan göze cehennem ateşi görmeyecek. Yâni, onun sahibi cehenneme girmeyecek."

2. (*Ve aynün bâte't-tahrusû fi sebîli'llâh*) "Allah için, İslâm devletinin hudutlarında kâfirlere karşı nöbet tutup bekleyen gözcünün, askerin gözüne cehennem ateşi değmeyecek."

Demek ki, Allah için ağlamak da sevap.

Hiç gözümün önünden gitmiyor, sevgili kardeşlerim! İnsanın *rikkatli* bir kalbe sahip olması lâzım, duygulu olması lâzım! Abdurrahman Hocaefendi vardı, Bayezid Cami'nde; büyük kurra hafız, meşhur alim... O, namazı kıldırdıktan sonra, mihrabda bir miktar Kur'an okurdu. Amma öbür tarafta, zaten kendisinden

---

Şihâb, c.I, s.211, no:320; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXVIII, s.446; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VII, s.307, no:4346; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.119; Buhàrî, *Târih-i Kebîr*, c.IV, s.231, no:2624; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.II, s.360, no:867; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.233; Ukaylî, *Duafâ*, c.IV, s.345, no:1952; Ziyâü'l-Makdîsî, *el-Ehàdîsü'l-Muhtâreh*, c.II, s.476, no:2198; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Hàkim, *Müstedrek*, c.II, s.92, no:2431; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.16, no:4235; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.422, no:1447; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.48, no:4125; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.V, s.285; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.268, no:5875; RE: 320/9; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.V, s.523, no:9489; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIV, s.335, no:14418.

hafızlık öğrenen talebeler filân var. Kendisi üstad, büyük alim. Çok güzel okurdu.

Başladı... Eùzü besmeleyi çekti mi, böyle heykel gibi, son derece ciddiyetle okurdu, herkesin tüyleri ürperirdi. Abdurrahman Hoca başladı eùzü besmeleyi çekip, Kur'an-ı Kerîm okumağa... Ben de yakınındayım, üçüncü dördüncü saftayım. Öndeki safta da turist olarak gelmiş bir Arap var. Kıvırcık saçlı, yüzü simsiyah-kapkara, siyah yüzlü yâni; derisi siyah. Bizim gibi ak derili değil, siyah derili ama, siyah ama inci gibi parlıyor. Deri siyah ama, ayna gibi pırıl pırıl parlıyor, nur dolu yâni. Allah derisini kara yaratmış ama, gönlü nurlu, yüzü nurlu...

Abdurrahman Hoca orada Kur'an okuyor, bu burada inci gibi gözyaşları döküyor. Anlıyor mânâsını... Ayetin hangi mânâya geldiğini anlıyor. Hoca Kur'an okudukça, bu buradan hüngür hüngür, şıpır şıpır, inci gibi yaş döküyor gözlerinden. Sanki incinin torbası, ağzı açılmış; aşağıya inciler dökülüyor. Belli de oluyor... Siyah derinin üzerinde, böyle beyaz gözyaşı damlaları belli oluyor. O sahne gözümün önünden gitmiyor.

Peygamber Efendimiz diyor ki:[45]

اقْرَءُوا الْقُرْآنَ وَابْكُوا ، فَإِنْ لَمْ تَبْكُوا فَتَبَاكَوْا (ابن نصر عن سعد بن أبي وقَّاص)

RE. 78/16 (*İkrau'l-kur'âne ve'bkû*) "Kur'an-ı Kerim'i okuyun ve ağlayın! (*Fein lem tebkû fetebâkev!*) Ağlamak gelmiyorsa bile içinizden, ağlıyormuş gibi kendinizi ağlamağa zorlayın!" diyor Peygamber Efendimiz.

Çünkü, Kur'an-ı Kerîm Allah'ın kelâmı. Çok önemli... İşte bu gece de, gözyaşı döküp ağlayacak insan... Ağlanacak çok şeyimiz var. Ağlanacak çok halimiz var. Ağlanacak çok günahımız var... Ya Allah o günahlardan bizi cezalandırırsa, ya o günahlar dolayısıyla cennete giremezsek, ya Rasûlüllah'ı göremezsek, ya iyi insanlarla beraber olamazsak? Cenneti elimizden kaçırdığımıza mı yanalım, cennete giremediğimize mi üzülelim; cehenneme düşüp de, atılıp da, orada cayır cayır ateşlerin içinde azab gördüğümüze mi yanalım?

"—Aman yâ Rabbi, beni nâr-ı cahîminde yakma, beni cehenneme atma! Aman ya Rabbi, cennetini nasib eyle, aman ya Rabbi cennet evine girenlerden eyle bizi... Cennet içre cemâlini görenlerden eyle bizi..." diye ağlayacağız. "Yâ Rabbi, cennetini istiyoruz." diye ağlayacağız.

Çocuk nasıl ağlıyor bir şeker için... "Anne şeker isterim!" diyor. "Baba, çikolata isterim!" diyor...

"—İki dolar ver!" diyor.

"—Ne yapacaksın evlâdım?" diyor.

"—Alacağım işte bir şey!"

---

45 Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.208, no:1198; Bezzâr, *Müsned,* c.IV, s.69, no:1235; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.97, no:314; Muhammed ibn-i Nasr el-Mervezî, *Muhtasar-ı Kıyâmü'l-Leyl*, c.I, s.200, no:156; Sa'd ibn-i Ebî Vakkas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.984, no:2794; *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.V, s.308, no:4190.

“—Vermiyorum!” deyince, başlıyor ağlamaya... Silahı onun o... O ağladı mı, annesi-babası dayanamaz, verir diye ağlıyor.

Eee, biz de yâni, çocuk kadar olamadık mı? Biz de, “Rabbimiz bizi afv u mağfiret eylesin!” diye ağlayacağız. Ağlamaya alışacağız...

Peygamber Efendimiz ağlardı. Peygamber Efendimiz SAS bir keresinde, muhterem kardeşlerim dedi ki:

“—Sizin üç arkadaşınız olsa; birisi size ölünceye kadar arkadaşlık etse, ölünce terk etse... Öteki arkadaşınız ondan biraz vefalı olsa, öldükten sonra sizi terk etmese de, ruhunuzu teslim ettiğiniz zaman sizi bırakmasa da, son vazifelerini de yapsa, size kabre koysa; ama, kabirden sonra sizin yanınızdan ayrılsa... Kabre koyduktan sonra ne yapacak? Ayrılacak! Bir de üçüncü bir arkadaşınız olsa, öldüğünüz zaman da ayrılmasa yanınızdan, kabre konulduğunuz zaman da ayrılmasa, kabirde size yoldaş olsa... Bu üç arkadaştan hangisini daha çok istersiniz? Hangisi daha iyidir?” dedi.

Dediler ki:

“—Ya Rasûlallah! Arkadaş dediğin, kabirde de insanın yanına gelmeli, arkadaş olmalı, yoldaş olmalı orada, kabirde yalnızlık çekmemeli!”

Buyurdu ki Peygamber Efendimiz:

“—İnsanın ölünceye kadar ahbaplık, arkadaşlık yapan arkadaşı, malıdır...” Öldü mü, son nefesi ağzından çıktı mı, mal onun değil! Mal kimin? Mirasçının... Eee, ne oldu bu? Öldü. Ölünün malı kalmadı. Ölünce mal elden gider, mirasçının olur. Yapacaksa hayrını, ölmeden evvel yapsın. Öldü mü, mirasçı ya hayır yapar, ya yapmaz; ya vasiyeti tutar, ya tutmaz... Ya da vasiyeti bile bozmak için dava açar.

Bir hacı efendi vardı. Bizim vakfımıza bir yer bağışladı. Mirasçısı dava etti onu elimizden almak için. Yâhu bu adam aklı başındayken, sağlığında hayrını yaptı. Ne engelliyorsun adamcağızı? Para, mal o gelirse şey kazanacak. Mirasçı dava etti.

Bir başka arkadaş vardı; profesör avukatlara sormuş, mirasnâme-vasiyetnâme hazırlamış. Ölçmüş, denemiş, düşünmüş, taşınmış; bizim vakfımıza malları bağışladı. Karısı cadaloz, dava açtı bize, mallarını geri almak için... Ama iyi, sağlam yapmış; profesörlere falan sormuş. Yâni işi öyle yapmasa, usûlüyle yapmasa, alacak... Yâni çatır çatır alacak.

İnsanın malı, son nefesini verinceye kadardır. Hayrını yapacaksa önceden yapsın!

Ahmed ibn-i Hanbel'in, Müslim'in, Buhàrî'nin, Ebû Dâvud'un ve Neseî'nin. Ebû Hüreyre RA'dan rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyurmuş:[46]

أَنْ تَصَدَّقَ وَأَنْتَ صَحِيحٌ شَحِيحٌ ، تَخْشَى الْفَقْرَ وَتَأْمُلُ الْبَقَاءَ ؛ وَلاَ تُمْهِلْ حَتَّى إِذَا بَلَغَتِ الْحُلْقُومَ ، قُلْتَ : لِفُلاَنٍ كَذَا ، وَلِفُلاَنٍ كَذَا ! أَلاَ ، وَقَدْ كَانَ لِفُلاَنٍ (خ . م . د. ن. حم . عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ، أَنَّ رَجُلاً قَالَ: يَا رَسُولَ اللهِ ، أَيُّ الصَّدَقَةِ أَعْظَمُ أَجْرًا ؟ قَالَ فَذَكَرَهُ)

RE. 150/10 (*En tesaddaka ve ente sahîhun, şahîhun tahşe'l-fakra ve te'mülü'l-bekà', ve lâ tümhil hattâ izâ belegati'l-hulkùm, kulte: Li-fülânin kezâ, ve li-fülânin kezâ! Elâ, ve kad kâne li-*

[46] Buhàrî, *Sahîh*, c.II, s.515, *Zekât* 30/10, no:1353; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.716, no:1032; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.126, no:2865; Neseî, *Sünen*, c.VI, s.237, no: 3611; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.903, no:2706; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.250, no:7401; İbn-i Huzeyme, Sahîh, c.IV, s.103, no:2454; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VII, s.125, no:3335; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.272, no:778; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.464, no:6080; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.255, no:3469; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.189, no:7621; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.99, no:6438; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.I, s.214, no:170; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VII, s.254; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.17; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LX, s.322; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.626, no:16279; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VI, s.440, no:5507.

fülân.)

Bu hadis-i şerifi niye buyurmuş Peygamber Efendimiz?

(*İnne racülen kàle*) Bir adam Peygamber Efendimiz'e hitâben dedi ki: (*Yâ rasûla'llah, eyyü's-sadakati a'zamü ecran*) "Yâ Rasûlallah, sadakanın hangisi, sevap bakımından daha büyüktür?"

Onun üzerine, Peygamber Efendimiz buyurdu ki:

(*En tesaddaka*) "Senin sadakayı vermendir, mal veya para olarak hayrını yapmandır; ne durumda iken: (*Ve ente sahîhun, şahîhun*) Sen sıhhatli iken, cimri iken; yâni malını seviyorken, paranı seviyorken, içinde cimrilik duyguları varken, (*tahşe'l-fakra*) fakir olmaktan korkarken; (*ve te'mülü'l-bekà'*) ben daha çok yıllar yaşarım diye umuyorken tasadduk etmen sevaplıdır."

(*Ve lâ tümhil hattâ izâ belegati'l-hulkùm*) "Hayır işlemeni canın boğazına gelinceye kadar geciktirme!"

Tam hırıl hırıl, zor nefes alıyor, ölmek üzere, artık doktorlar başında... Söylüyorlar, "Artık ümit yok, elimizden gelen her şeyi yaptık, Allah bilir!" diyorlar. "Tabii, çıkmadık canda ümit vardır." diyorlar. Halbuki gidici hasta...

(*Kulte*) "O zaman dersin ki: (*Li-fülânin kezâ, ve li-fülânin kezâ*) 'Falancaya benim malımdan şu kadar verin! Falanca akrabaya da bu kadar verin, şuna da şu kadar verin!' (*Elâ, ve kad kâne li-fülân.*) Sen desen de, demesen de zaten o para, o mal onlara gidecek, onların oldu zâten, onların olmak üzere..."

Sen artık ölüyorsun. Öldün mü, gitti mal... Hayrı sıhhatliyken, aklı başındayken yapacak insan.

İmrendiğim bir ihvanımız var. Kendisi zengin, fabrikatör. Babasından da bol para geldi, miras... Miras helâldir. Ölüm hak, miras helâl... Babası da çok takvâ ehli bir insandı, çok dürüst bir insandı. Babasından gelen miras malları, kendisine, hissesine düşen malların hepsini hayra harcadı. Şahane yaldızlı, zînetli, kocaman kubbeli bir güzel cami yaptı. Tıklım tıklım cemaat doluyor, taşıyor... Böyle fabrika gibi çalışıyor cami, imreniyorum.

Adam sağlığında yaptı ama, dua etmiş... Doktorlar korkutmuşlar bunu. Hastalanınca doktora gitmiş. Muayene etmişler;

"—Sen kansersin, öleceksin!" demişler.

"—Yapmayın yahu!"

"—Kansersin, öleceksin!"

"—Eyvaaah! Ne yapayım?"

Atlamış Londra'ya gitmiş. Londra'daki doktorlara görünecek. Londra'ya giderken, yalvarmış Allah'a, demiş ki:

"—Ya Rabbi! Kanser olmuşum galiba... Sen bana ömür ver, ben şimdiye kadar aklımı iyi kullanmadım, hayır-hasenat yapmadım... Beni bu hastalıktan kurtar, beni öldürme, hayır yapmak istiyorum! Bundan sonraki ömrümde hayır yapmak istiyorum!" demiş.

Gitmiş Londra'ya... En meşhur doktorlara gitmiş. Muayene etmiş doktor, demiş ki:

"—Bir şeyin yok, basit ilaçlarla geçer!"

"—Yapma yâhu doktor, iyi muayene et!" demiş.

"—E, bir şeyin yok!" demiş doktor.

"—Bak, ben metin bir insanım, müslüman bir insanım ben, dayanıklıyım! Hani, amansız bir hastalığım varsa, kansersem filân söyle. Bileyim, hazırlanayım ölüme. Yani ne yapayım? Hani doktorlar saklar ya hastalığı... Böyle bir saklamaya lüzum yok, ben müslümanım, söyle!" demiş.

"—Yok yahu!" demiş doktor, "Hasta değilsin!"

"—Emin misin? Yemin et!" bilmem ne...

Yâni, hasta olmadığı anlaşılmış. Ondan sonra işte bu hayırları yapıyor, ölmeden...

Deniz kenarında otuz milyar mı dedi, ne dedi, otuz dönüm mü dedi, çok güzel bir yerde büyük arazisi varmış, ilkönce onu satmış.

"—Niye sattın?" dedim.

"—Ben enayi miyim?" dedi. "Şimdi ben ölünce, o arazi çoluk çocuğun eline geçecek. Deniz kenarında, orada onlar çıplak çıplak

yüzecekler, dünyada keyif yapacaklar; ben mezarda azab göreceğim! Enayi miyim ben?" dedi.

İlk önce onu sattı. Bir kere deniz kenarında, yâni mirasçıların günah yapabileceği bir yer bırakmadı, evvela ondan kurtardı paçayı.

Ondan sonra camiyi yaptı. Ondan sonra camiyi büyüttü. Bir kubbenin yanına bir kubbe daha yaptı filân. Buna imreniyorum. Böyle insanlara imreniyorum. Neden? Sağlığında yaptı hayrını, çalıştırdı, gösterdi. Kuyuyu açtı, suyu akıttı, şarıl şarıl, şarıl şarıl akıyor. Tamam...

"—Ben yapamadım da, evlâdım işte ben ölüyorum, sen benim bu paramla bir cami yapıver benim için olur mu?"

"—He he, baba yaparım..."

Yapar bekle... Bekle bakalım yapar mı, yapmaz mı? Para tatlı gelip de, desteleyip cebine koyar mı? Onu Allah bilir.

Nereden açtık bu sözleri bilmiyorum ama, işin başına tekrar gelecek olursak, Allah korkusundan ağlamaktan açtık galiba bu lafları... Ağlanacak çok halimiz vardır, günahımız vardır. Ağlayıp affımızı isteyeceğiz ve kötülüklerden vazgeçeceğiz, işi işler yapmağa niyet edeceğiz.

Bu gece dönüş gecemiz bizim, dönüm noktası... Milattan önce, milattan sonra gibi... Canberra'dan önce, Canberra'dan sonra diyeceğiz artık hayatımızda... Canberra'dan önce şöyleydim, Canberra Aile Kampı'ndan evvel şöyleydim; el-hamdü lillâh o hallerden kurtuldum diyeceğiz. Hepimiz, çoluk-çocuk, büyük; hepimizde bir değişiklik olacak bu gece, dönüş gecesi bu... Milattan önce, milattan sonra... Doğum gecemiz bizim bu, ayrı bir gece... Yeniden doğuş, yeniden müslüman oluş gecemiz olur inşâallah!

وَعَلٰى بَابِ السَّادِسِ مَلَكٌ يُنَادِي: طُوبٰى لِلْمُسَلِّمِينَ فِي هٰذِهِ اللَّيْلَةِ !

(*Ve alâ bâbi's-sâdisi melekün yünàdî: Tùbâ li'l-müsellimîne fî hâzihi'l-leyleh*) Altıncı kapıda bir melek, "Ne mutlu bu gece selâm verenlere!" der. Herhalde Rasûlüllah'a selâm vermek mânâsına olabilir. Veyahut da *müslimîne* olur, "kendisini teslim edenlere" demek. Öyle de okunması mümkün kelimenin...

Ben bunu şuna benzetiyorum. Çocuk, delikanlı, askerlik çağına geliyor. Şubeyle yazışmalar, görüşmeler oluyor. Diyorlar ki:

"—Her türlü hazırlığını yap, şubeye falanca gün teslim ol!"

"—Peki!" diyor.

Yemek veriyor, ziyafet veriyor, dualar oluyor, vedalaşıyor. Ailesi getiriyor şubeye, askerlik yapacak delikanlıyı teslim ediyor. Teslim oldu artık... Yâni, kendi keyfine bir şey yapamaz artık. Onu askerlik şubesi alıyor, birliğine sevk ediyor. Her şey izinle, her şey sırayla, her şey bir düzen içinde oluyor. Kendisinin dediği olmuyor, birliğin dediği oluyor.

Ben İslâm'a gelmeyi buna benzetiyorum. İnsan İslâm'a geliyor, ne demek? Teslim oluyor. Teslim olunca ne yapıyor:

“—Ya Rabbi! Benim kendi aklım, fikrim, keyfim, zevkim geride kalsın, ben artık sana teslim oldum! Ne istersen emret, emrini tutacağım. Sana bağlandım, sana dayandım, sana kulluk yapacağım!” demek yâni, bu mânâya olabilir...

Ne mutlu böyle yapanlara, ne mutlu gönlünü Allah’a böyle tam döndürüp teslim edebilenlere! Veyahut da, ne mutlu Efendimiz’e salât ü selâm getirenlere!

Tabi, salât u selâm da doğrudur mânâ olarak, o mânâyı versek... Çünkü salât ü selâm duaların en kıymetlilerindendir. Dua zaten ibadettir.

“—Neden en kıymetli duadır, salât u selâm?”

Çünkü, sen Rasûlüllah’a salât ü selâm edince, Rasûlüllah da sana salât u selâm ediyor. Rasûlüllah’ın salât u selâmına mazhar olan bir insan, kurtulur. Rasûlüllah’ın duasını kazanmış olur. Onun için, bu gecede salât ü selâmı çok edelim!

Rasûlüllah’ın ayı olan bu ayda, zaten en çok yapılacak işlerden biri, salât u selâmı çok getirmek... Bak burada liste var elimde, Allah râzı olsun okuyanlardan;

“—Dört bin dört yüz kırk dört *Salât-ı Tefriciye* okudum, duasını yapar mısınız hocam!” diyor.

Bu salevattır.

“—Bin tane *Salâten tüncînâ* okudum.”

Hani şu duaya başladığımız zamanki uzun; (*Allàhümme salli alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ àli seyyidinâ muhammedin, salâten tüncînà bihà min cemii’l-ehvàli ve’l-àfât...*) Bunu bin defa okumuş, Allah kabul etsin...

İki Kur’an hatmi var, kırk bir Yâsîn okunmuş, İhlâs hatmi var, ikibin kelime-i tevhîd çekilmiş... İki bin kelime-i tevhîd çok değildir, iki bin *Lâ ilâhe illa’llàh...* Yetmiş bin olsaydı, iki tane yetmiş bin olsaydı filan... Şimdi biz onları tamamlayalım inşâallah. Şu izahatı bitirdikten sonra...

Buradan şimdi, meleklerin ne mutlu ne mutlu demesinden, biz bu gece ne yapacağımızı anlamaya çalışıyoruz. İşimiz başka,

kafamız dedektif gibi çalışıyor şimdi, ne yapacağımızı düşünüyoruz.

وَعَلٰى بَابِ السَّابِعِ مَلَكٌ يُنَادِي: هَلْ مِنْ سَائِلٍ فَيُعْطٰى سُؤْلَهُ !

(*Ve alâ bâbü's-sàbi'*) yedinci kapıda, (*melekün yünàdî: Hel min sâîlin feyu'tà sü'lehû*) "Var mı içinizden Allah'tan bir dilek isteyecek olan? Haydi istesin! İstediği, dilediği verilecek!" diye bir melek nidâ eder.

Tamam, yaşadık bu gece... El-hamdü lillâh, çok şükür, bizi bu geceye ulaştıran Allah'a hamd ü senâlar olsun ki; "Yok mu isteyen, istediğini vereceğim!" diyor Allah-u Teàlâ Hazretleri... "Ne mutlu bir şey isteyene Allah'tan, istediği verilecek!" diyor bir melek.

Başka hadis-i şerifler de var bunu destekleyen, bu manayı destekleyen. Onları belki okumaya vakit olmaz; çünkü insanoğlu zayıftır, uykusu geliverir filan... Neyse...

وَعَلٰى بَابِ الثَّامِنِ مَلَكٌ يُنَادِي: هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ فَيُغْفَرُ لَهُ !

(*Ve alâ bâbi's-sâmini melekün yünâdî: Hel min müstağfirin feyuğferu lehû*) Sekizinci kapıda da bir melek şöyle sesleniyormuş ki... Rasûlüllah böyle cennetin kapılarına baktığı zaman, meleklerin seslenmelerini görüyor. Diyormuş ki o melek de:

"—Var mı Allah'tan mağfiret isteyen ki, mağfiret olunsun? Allah mağfiret edecek. Var mı afv u mağfiret olunmak isteyen; Allah onu mağfiret edecek! Ne mutlu tevbe ve istiğfàr edenlere ki, Allah onları mağfiret edecek!" diyormuş.

فَقُلْتُ: يَا جِبْرِيلُ ، إِذَا مَتٰى تَكُونُ هٰذِهِ الْأَبْوَابُ مَفْتُوحَةً ؟

قَالَ: إِلٰى طُلُوعِ الْفَجْرِ مِنْ أَوَّلِ اللَّيْلِ.

(*Fekultü: Yâ cibrîl, izâ metà tekûnû hâzihi'l-ebvâbü meftûhaten*) Peygamber Efendimiz bu cennetlerin halini müşahede edince, peygamberlik gözüyle görüp, peygamberlik kulağıyla, nübüvvet kulağıyla bu meleklerin nidasını işitince, Cebrâil AS'ye sordu ki:

"—Yâ Cebrâil! Ne zamana kadar bu devlet, bu saadet, bu mutluluk, bu imkân, bu fırsat? Saat kaça kadar, ne zamana kadar?" diye sordu.

Tabii, buradan şu çıkıyor, muhterem kardeşlerim. Hadiste söylenmiyor ama sezinliyoruz: Melek demek istiyor ki, yâni, "Ne mutlu bir şey isteyene, istediği verilecek! Bu kapıdan girecek cennete... Ne mutlu namaz kılana, namaz kılanın kapısı buradan olacak, bu kapıdan girecek cennete..." gibi bir mânâ var. O kapıların açık olması, meleğin orada ne mutlu demesi ne demek? "Haydi öyle yapın da, buradan girin!" demek. Yâni, o mânâ anlaşılıyor, muhterem kardeşlerim!

Sonra sordu:

"—Ne zamana kadar bu cennetin kapıları açık?" diye Peygamber Efendimiz.

(*Kàle*) Cebrâil AS buyurdu ki: (*İlâ tulûi'l-fecr*) "Tan yeri ağarmaya başlayıncaya kadar, imsak vaktine kadar..."

İmsakın kaç olduğunu saatime sorayım ben, bir dakika... Dördü yedi geçe, benim saat öyle diyor. Bir de ihtilaflı, Diyanet daha erken kesiyor vakti, falanca takvim daha geç... Yâni, üç buçukla dördü yedi geçe arasında bu iş bitiyor, pazar geçiyor.

Hadisi tamamlayayım: (*Min evveli'l-leyli*) "Gecenin evvelinden..." Yâni akşam namazından başladı, şu anda o vakitlerin, kıymetli vakitlerin dakikalarını kullanıyoruz; fecir vaktinde bitecek. Üç buçuk-dörtte bitecek bu fırsat...

ثُمَّ قَالَ: يَا مُحَمَّدُ ، إِنَّ لِلّٰهِ تَعَالٰى فِيهَا عُتَقَاءُ مِنَ النَّارِ بِعَدَدِ شَعَرِ غَنَمِ الْكَلْبِ .

(*Sümme kàle: Yâ muhammed, inne lillâhi teàlâ fîhâ utakàü mine'n-nâr bi-adedi şiari ganemi kelb*) "Bu gecede Allah'ın affettiği çok mü'min var. Çok günahkâr, cehennemi hak etmiş, cehenneme düşmesi durumu meydana gelmiş, cehenneme müstehàk olmuş çok mü'min kul var ki, Allah onları mağfiret edecek. Cehennemden azad edecek, cehenneme atıp yakmayacak; Benî Kelb kabîlesinin koyunlarının postlarındaki kılları sayısında..."

Tabii, kıllarını saymak zordur dedik sabahleyin ama, aslında ne yaparsın? Bir santimetre karede kaç kıl var, sayarsın. Yarım saatte, on beş dakikada; bir santimetrede kaç kıl olduğunu sayarsın. Derinin kaç santimetre kare olduğunu bulursun, onunla çarparsın. Kaç tane koyun varsa, onun sayısıyla çarparsın. Ortaya kaç kişinin affolacağı çıkar. Yâni pek de hesaplanamayacak bir şey değil... Her şeyin kestirme hesabı var.

İnsanlar bunu anlasın diye, Peygamber SAS Efendimiz, Allah'ın çok kullarını affedeceğini anlatmak için, "Benî Kelb kabilesinin koyun sürülerinin, koyunlarının, postlarının tüyleri sayısı kadar" diye buyurmuş.

d. Kabul veya Red Gecesi

Aziz ve sevgili kardeşlerim! Bir de burada, izin verirseniz, uykunuz gelmezse, bir şey beni çok heyecanlandırdığı için, onu da okumak istiyorum. İsterseniz onu da okuyalım! Bakın, buyuruyor ki, kitabı yazan Abdülkàdir-i Geylânî Efendimiz; Kàdirî Tarikatının piri, Abdülkàdir-i Geylânî Efendimiz... Burada bazı kelimeler var, bana çok dokunduğu, tesir ettiği, heyecanlandırdığı için, onları size de okumak istiyorum.

Diyor ki, Abdülkàdir-i Geylânî Efendimiz... Edîb, çok edîb, çok güzel, kalemi çok kuvvetli, kitabı çok güzel. Buyuruyor ki:

لأنها ليلة الحكم والقضاء ، و ليلة السخط والرضاء ، ليلة القبول والرد ، والوصول والسد ، ليلة السعادة والشقاء ، والكرامة والنقاء ،

فواحدٌ فيها يسعد و الآخر فيها يبعد ، و واحدٌ يجزى وواحدٌ
يخزى ، و واحدٌ يكرم وآخر يحرم ، وواحدٌ يؤجر وآخر يهجر.

(*Liennehâ leyletü'l-hükmü ve'l-kadà, ve leyletü's-suhtu ve'r-ridà'*) "Bu gece Allah'ın kulları hakkında hükmetme, mukadderatı tayin etme, kaza ve kaderi belirleme, tasdik etme zamanıdır."

Ve tabii bu hükmetmek, mukadderatı tayin etmek; "Şu kulun mukadderatını şöyle eyledim, bu kulun hakkında şunu hükmeyledim!" Nasıl olur yâni? (*Leyletü's-suhtu ve'r-ridà'*) Kimi kuluna kızdığı için ceza var; kimi kulunu sevdiği için, hoşnut ve ràzı olduğu için mükâfat var... Yâni hüküm ona göre oluyor.

Sonra, (*leyletü'l-kabûlü ve'r-red, ve'l-vusûlü ve's-sed*) "Bu gece Allah'ın kulunu kabul ettiği veya reddettiği gecedir. Kulun Allah'a kavuştuğu veya önünün engellendiği gecedir." Seçtiği kelimeler, çok güzel kelimelerle anlatıyor. Ben de Türkçeleştirmeye çalışıyorum.

(*Ve leyletü's-saàdeti ve's-şakà', ve'l-kerâmeti ve'n-nakà'*) "Bu gece bazı insanların mutlu, bahtiyar mü'minler defterine yazıldığı gecedir; bazı insanların da kötü, günahkâr, Allah'ın sevmediği şakî kulları arasına yazıldığı gecedir." Bazılarına ikramda bulunacak, bazılarından da intikam alacak. İşlediği günahın cezasını vererek, burnundan getirecek Allah! O gecedir.

فواحدٌ فيها يسعد والآخر فيها يبعد ، وواحدٌ يجزى وواحدٌ
يخزى ، وواحدٌ يكرم وآخر يحرم ، وواحدٌ يؤجر وآخر يهجر.

(*Fevâhidün fihà yes'adu, ve'l-âharu fîhà yüb'adu*) Yâni, "Bir kul ebedî saadete erer bu gece; öteki kul da Allah'ın rahmetinden uzak düşer bu gece... (*Ve vàhidün yuczâ, ve vàhidün yuhzâ*) Bir kul mükâfâta mazhar olur, bir kul hüsran ve hizlâna mâruz olur."

(*Ve vâhidün yükremü, ve âharu yuhramu*) "Bir kul ikrama, ikram-ı ilâhiyeye kavuşur; öteki kul mahrum kalır. (*Ve vâhidün*

yüecceru ve âharu yühecceru) Bir kul ecre nâil olur, öteki kuldan yüz çevrilir, uzaklaştırılır."

فكم من كفنٍ مغسول ، وصاحبه فى السوق مشغول ؛ و كم من
قبرٍ محفور ، وصاحبه بالسرور مغرور.

(*Fekem min kefenin mağsûlin ve sàhibühû fi's-sûki meşgùl*) İşte, bu cümleler beni çok titretiyor: "Nice kefeni yıkanmış insan var ki, adam farkında değil, pazarda alış-verişle meşgul." (*Kefenin mağsûl*) Yıkanmış kefen demek. Kefenleri yıkıyorlar, zemzemle filan... Hazırlıyorlar, ölünce yıkanmış kefene saralım diye. (*Kem min kefenin mağsûl*) "Yıkanmış nice kefenler var ki, (*ve sàhibühû fi's-sûki meşgùl*) sahibi çarşıda-pazarda, alış-verişte..." Yâhu kefenin yıkandı, haberin var mı?

(*Ve kem min kabrin mahfur, ve sàhibühû bi's-sürûri mağrur*) Nice kazılmış kabirler var, kaderde o sene ölecek diye yazıyor ya! Yâni, daha kabri kazılmasa bile, kazılacağı yazılıyor. Nice

kazılmış kabir var ki, sahibi sevinç içinde aldanmış, yaşayacağını sanıyor.” Mağrur, aldanmış demek.

Dünya hayatı aldatıyor insanı. İnsanı en çok aldatan duygu, *tùl-i emel*dir. Bunu size, gàliba *Melbourne*’deyken bir konuşmamda anlattım. Kaçınılması gereken en tehlikeli duygulardan, düşüncelerden birisi nedir? *Tùl-i emel*dir. *Tùl-i emel* ne demek? *Tùl*, uzunluk demek. *Arz* ve *tùl* diye eskiler bilirler. *Emel* de, ümit etmek demek. Ümidin uzun olması.

Neyi kötüymüş bunun, neresi kötüymüş? Şurası kötü, muhterem kardeşlerim! Adam sanıyor ki, çok yaşayacağım; halbuki, biraz sonra ölecek. Kefeni yıkanmış, adam çarşı-pazarda, alış-verişle meşgul. Kabri kazılmış, sevinç içinde oynamakla aldanmış, duruyor. Tùl-i emel... Yâni, “Bu sene ben ölmem. Bak, bu sene şimdi Berat Gecesindeyiz, daha ben kaç tane Berat Gecesi görürüm!” dedi mi insan... Bu nedir? Tùl-i emeldir. Ümidi uzayıp gidiyor... “Ben bu sene ölecekler arasında yazıldıysam?” diye, böyle aklı başından gidecek insanın, öyle yalvaracak. Allah’a öyle kulluk etmesi lâzım. Tùl-i emel bunu yaptırmıyor insana...

“—Canım daha çok yaşarım, tevbe ederim!”

Ama öleceğini bilen insan ne yapar? Tedbirini alır, iyi insan olur, tevbekâr olur.

Allah rahmet eylesin, bizim bir eniştemiz vardı köyde... İzmir’de hastaneye gitmiş. Doktor açıkça demiş ki:

“—Arkadaş, sen ciğerini sigarayla mahvetmişsin, doldurmuşsun! zifir dolmuş senin ciğerin, katran doldurmuşsun sen ciğerine... Sen üç ay yaşarsın!” demiş. “Allah’tan ümit kesilmez ama, üç aylık kadar bir nefes alacak yer kalmış burada!” demiş. “Her taraf, zifir dolu, zift dolu... Senin ciğerinde hava alacak yer kalmamış ki, kardeşim!” demiş.

Biz tabii şehirdeyiz, haberimiz yok. Enişteye böyle demiş, kimseye de söylemiyor. Eve gelmiş. Kur’an-ı Kerîm’i açmış, hatimler indirmiş, tesbihler çekmiş... Üç ay içinde de, *İnnâ li’llâhi ve innâ ileyhi râciùn*, ölmüş gitmiş. Yâni bilen insan ne yapıyor?

Tevbe ediyor, Kur'an okuyor, namaz kılıyor, malları bölüştürüyor, hakları dağıtıyor, helâlleşiyor, ödüyor, tedbir alıyor... Ummayan insan, bilmeyen insan tedbirini almıyor; daha çok iş yaparım diyor, o gece ölüyor.

Size anlattım ki, bize geçtiğimiz Mi'rac Kandili'nde bize vaaz eden insan [Selçuk Eraydın] evine varamadı, yolda öldü. O gece bize vaaz etmişti, üniversite doçenti bir kardeşimiz; ertesi gece kabrindeydi... O camide vaaz ederken, tahmin ediyor muydu, "Ertesi gün ben kabrin içinde olacağım!" diye? Öyle onu bilse, insanda hal kalır mı?

İşte bu sözler beni çok duygulandırıyor. Bu duyguları sizin de duymanızı istediğim için, bu satırları okuyorum:

و كم من فمٍ ضاحك ، وهو عن قريب هالك ؛ و كم من منزلٍ كمل بناؤه ، وصاحبه قد ازف فناؤه ؛ و كم من عبدٍ يرجو الثواب ، فيبدو له العقاب.

(*Ve kem min femin dâhikün, ve hüve an karîbin hâlik*) "Nice gülen ağız var ki, yakın zamanda belâsını bulacak, helâk olacak."

(*Ve kem min menzilin kemüle binâühû, ve sàhibühû kad ezüfe fenâühû*) "Nice bina vardır ki, sıvası, badanası tamamlanmış. Halbuki, sahibinin yok olma zamanı yaklaşmış."

Adam köşk yaptırdım diye seviniyor; badanası bitti, boyası bitti, perdesini alayım-malayım... Ekseriyetle böyle oluyor muhterem kardeşlerim. Özene-bezene ev yaptıran, özendiği evine giremeden ruhunu teslim ediyor.

Çok misâli var bunun... Belki sizin de bildiğiniz yakınlarınızdan misaller vardır. Fani dünyaya aldanıyor insanlar.

(*Ve kem min abdin yercü's-sevâb, feyebdû lehü'l-ikàb*) "Nice kul vardır ki, Allah'tan sevap tahmin eder, ama ikàba müstehaktır." Cezalı kuldur yâni. Bazı insanlar da kendisinin kötülüğünü anlayamıyor, halbuki cezaya müstehak... Bazısı haddini bilir de,

bazısı bilmiyor.

Bak, Hasan-ı Basrî Hazretleri kabre gömülmüş de kabirden çıkmış gibi, böyle evinden beti benzi atmış olarak dışarıya çıkmış.

"—Ne oldu, hasta mısın?" demişler.

"—Vallàhi, gemisi parçalanıp batan insandan daha fena durumdayım." demiş,

"—E, niye?"

"—Hayatımı biliyorum, günahlarımı biliyorum kesin; ama, affolunduğumu bilmiyorum. Günahlarım af oldu mu, olmadı mı; bilmiyorum. Evet, ibadetlerimi yaptım ama, ibadetlerimi Allah kabul etti mi, etmedi mi; meçhul... Benden daha kötü durumda kim var?" demiş.

Onun için, yâni Hasan-ı Basrî, *tabiîn*in en büyüklerinden birisi. O ümit içinde değil, korku içinde; ama, ondan milyon kere daha derecesi aşağıda olan günahkâr, hiç pervasız, sanki sevap verilecek diye bekliyor.

İşte, tùl-i emel hepimizi aldatıyor. İnsanoğullarının hepsi birbirine benzer. Birisinin başına gelen, ötekisinin de başına gelebilir. Allah bize uyanıklık versin...

و كم من عبدٍ يرجو البشارة ، فتبدو له الحسارة ؛ و كم من عبدٍ يرجو الجنان ، فتبدوله النيران ؛ و كم من عبدٍ يرجو الوصل ، فيبدو له الفصل ؛ و كم من عبدٍ يرجو العطاء ، فيبدو له البلاء ؛ و كم من عبدٍ يرجو الملك ، فيبدو له الهلك.

(*Ve kem min abdin yercü'l-beşâreh, fetebdû lehü'l-hasâreh*) "Kimisi müjde bekler, ama ziyan haberi gelir."

(*Ve kem min abdin yercü'l-cinân, fetebdû lehü'n-nîrân*) "Kimisi cenneti umar, düşünür ama, cehennem ateşine düşer."

(*Ve kem min abdin yercü'l-vasl, feyebdû lehü'l-fasl*) "Kimisi

Allah'a kavuşacağını sanar ama, ayrılık nasibdir."

(*Ve kem min abdin yercü'l-ata', feyebdû lehü'l-belâ'*) "Nice kul Rabbinden atâ bekler, ama belâ gelir."

(*Ve kem min abdin yercü'l-mülk, feyebdû lehü'l-helk*) "Saltanat süreceğini sanar nice insan ama, helâke uğrar. Padişah oldum der, hükümdar oldum, başkan oldum der; ama helâki yazılmıştır."[47]

İşte bunları sıralıyor Abdülkàdir-i Geylânî Hazretleri. Bu gece bunların tayin edildiği gece olduğundan, tabii yalvarıp da, Allah'tan alın yazımızın güzel olmasını istememiz lâzım! Pekiyi, yalvarınca bu işler değişir mi? Yalvaracağız da;

"—Pekiyi, yalvaralım Hocam! Yalvaralım da, Allah acaba kabul eder mi?"

Evet, Peygamber Efendimiz SAS'in hadis-i şerifi var, buyuruyor ki:[48]

الدُّعاءُ يَنفَعُ مِمَّا نَزَلَ ، وَمِمَّا لَمْ يَنْزِلْ ، فَعَلَيْكُمْ عِبَادَ اللهِ بِالدُّعَاءِ

(ك. عن ابن عمر)

RE. 207/14 (*Ed-duâu yenfeu mimmâ nezele, ve mimmâ lem yenzil*) "Dua gelmiş belâyı kaldırmağa da fayda sağlar; henüz gelmekte olan, ulaşmamış belânın da dönmesine fayda sağlar." (*Fealeyküm ibâda'llàhi bi'd-duài*) [Öyleyse ey Allah'ın kulları, size dua etmenizi tavsiye ederim!]

Sahih hadis-i şeriflerde bildiriliyor ki:[49]

---

[47] Geylânî*,* *Gunyetü't-Tàlibîn*, s.170.

[48] Tirmizî, *Sünen*, c.XI, s.459, no:3471; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.670, no:1815; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.234, no:22097; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.219, no:17191; Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.63, no:3122; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIII, s.5, no:12420.

[49] İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXII, s.158; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.VI, s.511, no:8911; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.1077; Nümeyr ibn-i Evs el-Eş'arî Rh.A'ten.]

الدُّعاءُ يَرُدُّ القَضَاءَ بعدَ أَنْ يُبرَمَ (كر. عن نمير بن أوس مرسلاً)

(*Ed-duâu yeruddü'l-kadàe ba'de en yübrame*) "Kulun yaptığı dua Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin hükm-ü ilâhîsini kesinlik kazanmışken değiştirir. Allah duayı kabul eder."

Değiştiren gene Allah... "Kulum dua etti, değiştirin!" der, değişir. Hüküm onun olduğundan, "Haydi dua etti kulum, kabul ettim duasını. Şöyle yapın!" der meleklere, onun dediği olur.

Onun için dua edeceğiz, çok dua edeceğiz, yalvaracağız. Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi afv u mağfiret eylesin diye...

e. Zikir Dersi Tarifi

Ama evvelâ, kardeşlerimizi tarikata bir alalım! Evvelâ işi bir sağlama bağlayalım; ondan sonra, okunan şeylerin duasını yaparız, zikrimizi yaparız. Bir kardeşimiz kaza geçirmiş, komadaymış; dua ederiz. Ders almak istiyoruz diye bir haber daha geldi. Pekâlâ... Şimdi ders tarifi yapalım!

1. Tevbe ve İstiğfar

Ders tarifi yapmak için, önce tevbe ve istiğfar eyliyoruz; Allah-u Teàlâ Hazretleri günahlarımızı affetsin diye... Zaten bu gece tevbe ve istiğfar edecektik; buyurun aşk ile, şevk ile, göz yaşı ile beraberce tevbe edelim, Allah bizleri afv u mağfiret eylesin:

"—*Estağfiru'llàh*... (100 defa)

Estağfiru'llàh el-azîm, el-kerîm, er-rahîm ellezî lâ ilâhe illâ hû, el-hayye'l-kayyûme ve etûbu ileyh...

Allàhümme ente rabbî, lâ ilâhe illâ ente halaktenî, ve ene abdüke, ve ene alâ ahdike ve va'dike, me'steta'tu eùzü bike min şerri mâ sana'tü, ebûu leke bi-ni'metike aleyye ve ebûü bi-zenbî,

---

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.63, no:3119; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XII, s.499, no:12407; RE. 207/12.

fa'ğfirlî feinnehû la yağfiru'z-zünûbe illâ ente.

Amentü bi'llâh, ve bimâ câe min indi'llâh... Ve amentü bi-rasûli'llâh, ve bimâ câe min indi rasûli'llâh... Amentü bi'llâhî ve melâiketihî, ve kütübihî, ve rusulihî ve'l-yevmi'l-âhiri ve bi'l-kaderi, hayrihî ve şerrîhî mina'llàhi teàlâ... vel ba'sü ba'de'l-mevti hakkun, eşhedü en lâ ilâhe illa'llàh, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühü, sàdıku'l-va'di'l-emîn, salla'llahu aleyhi ve âlihî ve sahbihî ecmaîn, ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Allah-u Teàlâ Hazretleri, şu mübarek gecede yapmış olduğumuz tevbe ve istiğfarlarımızı lütfuyla, keremiyle kabul eyleyip; şu zamana kadarki işlemiş olduğumuz bütün suçlarımızı, günahlarımızı afv u mağfiret eylesin... Bundan sonraki ömrümüzde günahlara, haramlara bulaşmadan, sevdiği kul olarak yaşamamızı nasib eylesin... Bizi yolunda dâim, zikrinde kàim eylesin... Şeytana uymayan, nefse aldanmayan, dünyanın fani lezzetlerine kapılmayan, ahireti hiç unutmayan, dâimâ Allah yolunda, Allah'ın sevdiği kul olarak yaşayıp, sevdiği işleri yapan kullardan eylesin...

Allah-u Teàlâ Hazretleri, bir kul ne kadar günahkâr olsa, kendisinden ümit kesilmemesini Kur'an-ı Kerim'de emrediyor. Emrediyor, tavsiye ediyor. Peygamber Efendimiz'e emrediyor ki:

قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَى أَنفُسِهِمْ لاَ تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللهِ ،

إِنَّ اللهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا ، إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ (الزمر:٥٣)

(*Kul yâ ibâdiye'llezîne esrefû alâ enfüsihim*) "Kullarıma bildir, günah işleyen kullarıma bildir; (*Lâ taknetù min rahmeti'llâh*) 'Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyiniz!' de, onlara 'Allah'ın lütfundan ümit kesmeyin! (*İnna'llàhe yağfiru'z-zünûbe cemîà*) Bak, Allah günahları toptan affediverir. (*İnnehû hüve'l-gafûru'r-rahîm*) O Gafur'dur, çok mağfiret edicidir." *Gafûr*, mübalağa

sigasıdır. *Rahîm*, çok merhametli demek, o da mübalağa sigasıdır... Yâni, "Çok mağfiret edicidir. Sayıya, hesaba gelmeyecek şekilde çok rahmet edici, merhamet edicidir." (Zümer, 39/53) Hesaba sığmayacak kadar fazla miktarda demektir.

Allah'ın rahmetinden ümit kesmek yoktur. Allah-u Teàlâ Hazretleri günahları affeder. Yalnız tevbe etse de, bazı şeyler silinmez. Bunları da söylemem lâzım! Evet, tarikata giriyorsunuz, Allah'a tevbe ettiniz, Allah günahlarınızı affetsin, silsin... Sizi, anadan doğmuş gibi tertemiz eylesin... Tamam. Amma, kul hakları silinmez. Adamın tarlasını almış, gelmiş Kâbe'nin karşısında;

"—Tevbe ya Rabbi, tevbe ya Rabbi, tevbe ya Rabbi!"

Tevbe ama, o malı sahibine ver bakalım! Malı sahibine ver. Haksa, hakkı sahibine vermeden olmaz. Kul haklarını sahibine vereceksin. Sahibiyle helalleşeceksin.

"—Hocam, evet, ağzına sağlık, doğru söylüyorsun; kul haklarını sahibine ödemek lâzım ama, sahibini bilemediğim kul hakları var! Bir de sahibini biliyorum da, öldü adamcağız... Kimsesi de yok. Şimdi ben ne yapacağım? Ocağıma incir mi dikilecek? Ne olacak benim halim? Yani, adam yok ki helalleşeyim, helalleşme fırsatı yok.!"

Hah, böyle ümitsiz durumdaysa, hakkını bir hayır yerine verirsin. Meselâ, vakfımıza verirsin... Dersin ki:

"—Ya Rabbi, bu onun hayrı olsun! O zatın hayrı olsun. Kendisi sağ olsaydı, verecektim; hayatından sonra onun hayrı olsun... Bak bunu ödüyorum, benim kusurumu bağışla... Kul hakkını benim üzerimden sil!" desin; Allah siler...

Hacca gitmiş olan bir insan; bu durumda kul borçları varsa, kul hakları varsa... Kul haklarında mânevî haklar vardır bir de, parayla ödenmez. Yani adam küçükken iyilik yapmış, gitmiş. Kadın küçükken bunu emzirmiş, bakmış; sonra gitmiş... Veyahut iki arkadaş bir arada, bir odada uzun zaman beraber kalmışlar, birbirine hakları geçmiş... İşte bu gibi hakları, yalvarır yakarırsa insan, haccettiği zaman Mina'da bunlar da ödenir. Arafatta,

Müzdelife'de, Mina'da dualar yapıyor ya. En sonunda Mina'da, kul hakları da ödenir diye müjde vardır.

Tabii, sahibi varsa vermek şart... Vermeyeyim de Mina'ya gideyim, orada ödettireyim diye kurnazlık sökmez yâni. Onun için, kul haklarından kurtulmaya çalışın! Kurtulma imkânı yoksa, onun namına hayır yapın, hacda dua edin; Allah kul haklarından kurtarsın...

Bir de, kılmadığınız namazlar varsa, tutmadığınız oruçlar varsa, onlar da affolmaz. Ne zamandan kılacaktı? "Yedi yaşında öğretin, on yaşından itibaren kılsın!" diyor Peygamber Efendimiz. "Kılmadığı zaman zorlayın!" diyor.

"—Çocuğun kaç yaşında?"

"—Altı yaşında!"

"—Tamam, şimdiden alıştır!"

Yedi yaşında namazı muntazaman kıldırmaya başla... On yaşında kılmazsa, patlatacaksın bir tane!

"—Haa, bak, bu işin şakası yok!" diyecek, "Babam kızıyor!" diyecek... Oradan sen bir iki patlatırsın, belki patlatmaya lüzum bile kalmaz, o alışır. On yaşından itibaren kılacaktı...

"—Kılmadım hocam ben de, otuz yaşına kadar avare avare dolaştım; efelik yaptım, afyon içtim, kahveye devam ettim, içki içtim, günah işledim filan da... Otuz yaşında, bir vaazda uyandım!" veya, "Bir yakınım öldü, içime bir yumuşaklık geldi, tevbe ettim!"

Bak, o ayrı... On yaşından, otuz yaşına kadar ki namaz borçlarını ödeyeceksin, oruç borçlarını ödeyeceksin.

"—Eee, geçti vakti..."

Vakti geçti, borç borç olarak kaldı. Ya vaktinde kılacaktın; kılmadın ya, şimdi ödeyeceksin! Şimdi de ödemezsen ne olur? Ahirette büyük cezaya çarptırılarak ödersin. Gene ödeyeceksin. Yâni ödememek yok!

Ahirette nasıl ödenir?. Kızgın taşların üstünde, cayır cayır yanarak ödenir.

Peygamber Efendimiz sahih bir hadis-i şerîfte, İmam Nevevî'nin rivayet ettiği bir hadis-i şerifte... Bu gece uyumayacağız diye lafı uzatıyorum böyle, dinlenilecek yerde dinleniriz inşâallah…

Cebràil AS'la giderken, iki adam görüyor Peygamber Efendimiz... Tabii bunlar birer müşahededir. Allah gösteriyor, bilgi sahibi olsun peygamberi diye. İleriye ait şeyleri de gösterir. Cenneti de gösterir, meleklerin sesini de duyurur Allah... Peygamberi çünkü, bilgi verecek insanlara.

Şimdi bir adam var, kocaman bir kayayı alıyor, öteki adamın kafasına bir patlatıyor. Cinayet gibi... Bir patlatıyor, öbür adamın kafası parça parça oluyor... Kafatası, etleri, kemikleri, beyni dağılıyor. Ama Allah tarafından tekrar beyni, kafası yerine geliyor. Hani, video filmini geri çekersen ne olur? Gene olur... Allah her şeye kàdirdir. Videoda oluyor da, Allah onu yapmaya kàdir değil mi? Tekrar kafası aynı durumuna geliyor, bir daha vuruyor, gene dağılıyor. Gene bir daha eski haline geliyor. Bir daha vuruyor... Böyle azablandırılıyor.

Yani, ahirette kafası dağıldı diye ölüp, kurtulmak yok... Dünyada insan bir defa ölür. Bir kurşunu yer, "Ah, yandım!" der, küt devrilir ve ölür. Bir defa... Ahirette, cehennemde ölmek yok ki, kurtulsun. Devamlı azab çekeceği için, kafasına vuruluyor, dağılıyor kafası, o acıyı çekiyor. Tam dünyadaki acı gibi acıyı çekiyor, mahvoluyor. Ama kafası bir araya geliyor, gene aynı olay oluyor.

Neden?

لاَ يُقْضَى عَلَيهِمْ فَيَمُوتُوا وَلاَ يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَا

(الفاطر:٣٦)

(*Lâ yukdà aleyhim feyemûtû ve lâ yuhaffehu anhüm min azabihâ*) [Ölümlerine hükmedilmez ki ölsünler; kendilerinden cehennem azabı da hafifletilmez.] (Fâtır, 35/36)

(*Li-yezûku'l-azâb!*) Azabı çeksinler diye, Allah böyle azabı

tekrar ettiriyor zebanilere.

Diyor ki Peygamber Efendimiz, bu müşahedeyi görünce, Allah gösteriyor tabi bunu Rasûlüllah Efendimiz'e… Bir gecede yedi kat semâvâtı geçip, Arş'ı, Kürsi'yi dolaşıp, cenneti, cehennemi görüp, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin huzuruna varıp, Mi'rac edip döndüğüne göre, bir geceye o kadar müşahedeyi sığdırdığına göre, Allah neler gösterir.

Rasûlüllah Efendimiz Cebrâil AS'a sordu:

"—Yâ Cebràil, bu adam bu adama niçin vuruyor?"

Biliyor ki, Allah'ın emriyle vuruyor. Yani vurmasın diyecek ama, azab görüyor. Azabının şekli o.

Cebràil AS dedi ki, muhterem kardeşlerim:

"—Yâ Rasûlallah! Bu kafası kırılan herif, dünyadayken namazın farz olduğunu biliyordu ama, bildiği halde kılmıyordu. Bu kafayla mı biliyordun da kılmadın, hangi kafaya hizmet ettin de kılmadın diye, ondan böyle azap görüyor!" dedi.

Bakın, Allah *Azîzün zü'ntikàm*'dır. Allah'ın Esmâ-i Hüsnâsı vardır, Rahman'dır, Rahîm'dir ama; Aziz'dir, intikam sahibidir. Züntikàm, zû intikàm... İntikam alacak. Kimlerden intikam alacak? Katillerden, kâfirlerden, müşriklerden, zalimlerden, günahkârlardan. Asilerden, mücrimlerden, sözünü dinlemeyenlerden; Allah cehennemde onlara azab verecek. İntikam almak oluyor tabi o, *Azîzün zü'ntikàm*. İntikam sahibi olmasının sonucu. Cehennem Allah'ın ne yeri? İntikam alma yeri, cehennem...

Onun için, tarikata giren kardeşlerim ne yapacak? Bir; tevbe edecek... Ettik beraberce... Hem de en güzel aylardan birinde, en güzel gecelerden birinde, en mübarek bir zamanda beraberce tevbe ettik. Allah tevbemizi kabul etsin, geçmiş günahlarımızı silsin...

Kul haklarını sahipleri ile konuşacak, ödeyecek. Sahibi bulunmayan kul hakları için de haccedecek, sadaka verecek, onları temizleyecek...

Sonra, kılmadığı namazları kılacak. Tutmadığı oruçları tutacak. Neden? Sonunda azap var. Allah *azîzün zü'ntikàm*dır, bu işin ihmale gelen tarafı yoktur. Gözyaşları içinde ödeyecek namazları. Eee, nasıl öderim bu kadar çok namazı? Her namazın arkasından bir namaz öde, bir namaz öde, yavaş yavaş ödenir.

Çok vakit bulursan;

"—Dur ben, şurada bir günlük namazımı kaza edeyim!" dersin, ödeyiverirsin filan...

Böyle böyle, böyle böyle... Borç azalır azalır, ödenir. Bir zaman gelir, ödenir. Onun için, namaz, oruç borçlarınız varsa, onları da ödeyin!

Dargınlar varsa, dargınlar barışsın! Allah dargınları, kin tutanları, bu gece affetmiyor ya... Onları biliyoruz ya. Sabahki derste dinlemiştik. Dargınlarla barışın, küslükleri kaldırın!

Sonra, devamlı abdestli gezin! Abdestli gezen insanın etrafında melekler toplanır. Şeytan yanına sokulamaz. Bunun faydası büyüktür. Şeytan insanı yakaladı mı, pençesini geçirdi mi, bağırta bağırta günahı işletir. Siz bunu kendiniz de bilirsiniz, günah olduğunu bilir insan, yapmamam lâzım der, söz vermiştim der, tevbe etmiştim der; gene gider, içkiyi içer. Gene gider kumarı oynar. Gene gider, zinayı yapar. Gene gider, Allah'ın haram kıldığı bir işi yapar.

Neden? Şeytan bir insana pençeyi taktı mı, kedi fareyi yakaladı mı, bırakıyor mu? Bırakmıyor. Arslan geyiği yakaladı mı, bırakıyor mu? Bırakmıyor. Ne yapıyor? Parçalıyor. Şeytan da korkunç bir mahlûktur. Şeytanın korkunçluğunu bilmiyorsunuz. Gözünüzden perde kalksa, şeytanı hakîkî suretinde görseniz, ödünüz patlar, yere düşersiniz, bayılırsınız, ölürsünüz.

Şeytan korkunç bir mahlûktur, aldatmağa çalışıyor insanı. Ne yapacaksınız? Abdestli gezeceksiniz, en iyisi yanınıza yanaşmasın. Yanınıza yanaştı mı, günahı işletmeye çalışır.

Şeytan ne yapıyor, muhterem kardeşlerim? Peygamber Efendimiz bize çok şeyler öğretti... Ezan okunduğu zaman, ezanın

duyulmadığı yere kadar kaçıyor. Kaçıyor... Bunu hadis-i şeriflerden okumadık mı? Okumadınız mı, hocalardan duymadınız mı? Kaçıyor... Demek ki ezanı sevmiyor, ibadeti sevmiyor. Abdestli olanın yanına sokulamıyor, vesvese veremiyor, diş geçiremiyor, söz şey yapmıyor, yanı zararı olmuyor.

Kafesteki arslanın size zararı var mı? Hayvanat bahçesinde gidip seyrediyorsunuz. Üç metre boyunda kaplanın karşına geçiyor çocuk, gırrrr diye alay ediyor. O ormanda yapsaydı da, öyle görseydi bunu. Şimdi burada kafesin arkasında bir şey yapamıyor.

Haa, şeytanı kafese alalım! Abdestli gezelim, şeytan yanımıza sokulmasın; veya, kendimiz zırh içinde olalım!

Şimdi Sydney'de denizin altına bir tüp varmış, şeffaf. İnsan oraya giriyormuş, bakıyormuş, köpek balıkları dışarıda dolaşıyor.

"—Korkmuyor musun köpek balıkları seni parçalar diye?"

"—Canım tüpün içindeyiz ya hocam! İşte bir şey olmaz. Dışarıda onlar dolaşıyor. Biz de burada emniyet içinde onu seyr ediyoruz."

Hah, işte bu emniyeti sağla kendine! Devamlı abdestli gez, şeytan yanına sokulmasın... Sana vesvese vermesin, aklını çelmesin, kalbini parçalamasın... Seni günaha çekmesin, Allah'ın karşısında mahcup duruma düşürmesin, Allah'a âsî etmesin...

Muhterem kardeşlerim! Bu, büyüklerimizin tavsiyesi, Peygamber Efendimiz'in sözü bu:

"Bir insan abdestli yattı mı, gökten melekler onun vücudunun böyle nûrâniyetini görür, uçarlar, yanına gelirler. İzdihamlı bir şekilde yatak odası melek dolar." Neden? Abdestli yattı diye.

İç çamaşırı ile, atleti ile vücudu arasında bir melek der ki:

"—Yâ Rabbi, bu kulun abdestli yattı. Sen bunu afv ü mağfiret eyle yâ Rabbi!" der.

Bunu, hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz bildiriyor. Biz meleği göremiyoruz, biz şeytanı göremiyoruz ama, (*Âmentü bi'llâhi ve melâiketihî*) Allah'a inandık, meleklerine inandık diyoruz. Görmediğimiz halde inanıyoruz! İmanımızın bir parçası. Hıristiyanlar da biliyor. Yahudiler de biliyor, başka dinler de

biliyor, melek var! Melek var, gören görüyor.

Ne olurmuş Kadir gecesinde? Cebrâil AS gelirmiş, mü'min kullarla musafaha edermiş. Musafaha edildiği nasıl anlaşılırmış? İnsana böyle bir ürpme geliyorsa, hah Cebrâil AS musafaha etti de ondan. Bak, melekler var.

كِرَامًا كَاتِبِينَ. يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ (الانفطار:١١-١٢)

(*Kirâmen kâtibîne ya'lemûne mâ tef'alûn*) [Şunu iyi bilin ki, üzerinizde şerefli yazıcılar vardır. Onlar yapmakta olduklarınızı bilir.] (İnfitar, 82/11-12)

İnsanın hafaza melekleri var, insanın amellerini yazıyorlar. Âmennâ ve sadaknâ. Cebrâil var, Azrâil var, ölüm meleği... Bir sürü melek var. Melek gelir. Şeytan yanına gelemez insanın. Abdestli gezeceksiniz kısacası. Yâni ben sizi iknâ etmek için söylüyorum. Devamlı abdestli gezeceksiniz. Faydası var diye söylüyorum. Zor gelir insana, şeytan abdest aldırtmak istemez. Şeytan ütün bozulacak diye vesvese verir:

"—Bak grand-tuvalet giyindin, boş ver şimdi namazı kılma! Ütün bozulacak, pantolonunun arkası kırışacak. Şimdi öbür tarafa gideceksin, seni beğenmezler." der.

"—Defol kepaze!" demek lâzım ona. "Allah beğensin kâfi!" demek lâzım amma, ütüsü bozulacak diye birçok insana namaz kıldırmaz bu şeytan. Biliyorum. Üşendirir, abdest aldırmaz, biliyorum, üşendirir. Yahu ne olacak. Alıver. Gir şurada abdest al.

"—Yok hocam, hık da hocam..."

E ne eveleyip, geveliyorsun? Al, olsun bitsin işte! Kır şu şeytanın bacağını, kafasını. Al abdesti. Almıyor. Ne olacak? Al.

Adet edilmiş diş fırçalamak, sabah akşam çocuğuna öğretiyorsun:

"—Gel bakayım buraya, al bakayım fırçayı! Haydi bakalım fırçala dişlerini!"

Haydi bakalım, Allah rahatlık versin! Dokuz oldu mu

çocukların uyku vakti, yatsın. Dişlerini fırçalasın, öyle yatsın... Ne öğretmişlerse, on göre; pijamanı giy, duanı yap, yat.

Bak öğretildi mi güzel alışkanlıklar, alışılabiliyor. Sen de Allah'ın emrettiği, Rasûlüllah'ın emrettiği güzel şeyleri yap! Abdestli gez!

"—E, zor biraz..."

Çalıştığın fabrikadaki işin kolay mı, torna tezgâhında çok mu rahattın? Parayı kolay mı kazanıyorsun çarşıda, pazarda, yazda, kışta elalemin emrinin altında, sabahın erken saatinde, gecenin geç vaktinde? Burada da sevap kazanacaksın, biraz fedâkârlık yap!

Ama bu şeytan insanı çok kolay aldatıyor. Aldanmayacağız, abdestli gezeceğiz tamam mı? Tamam.

Sonra her gün zikir vazifelerini yapacaksınız. Tarikatın zikir vazifelerini yapacaksınız.

"—Kim çıkardı hocam bu zikirleri, sen mi çıkarttın?"

"—Hayır! Peygamber SAS Efendimiz'in tavsiyelerin size söyleyeceğim. Bak ne dedi kaçıncı cennetin kapısında bir melek: "Ne mutlu bu gece zikir edenlere!" demedi mi? Demek ki, zikri Es'ad Coşan çıkartmamış. Abdülkadir-i Geylânî Efendimiz'in kitabında var, hadis-i şerifte var. Ebû Hüreyre RA'ın hadis-i şeriflerinde var.

Ebû Hüreyre RA'ı söyledim size. Böyle tahtadan tesbihi yokmuş ama, Nesi varmış? İki bin düğümlü ipi varmış. Kolayını bulmuş mübarek. Allah şefaatine erdirsin... Uzun böyle tesbih yapacak teknoloji yok.

Bu benim tesbihim güzel bir tesbihti. Yakından bakarsanız, bin dolar verseniz vermem, güzel... Ama o ne yapmış? Bir ipi düğüm yapmış, düğüm yapmış, düğüm yapmış... İki bin düğüm. Ne olacak iki bin düğüm? Yarıya katlarsa bin eder. Yâni bin demek. o demek binden fazla yapıyor ki iki bin yapıyor. İki defa çekerse, dört bin eder. Bir tane daha çekerse beş bin eder. Bir

hesabı var kafasına göre kendisinin. O tesbihi çekmeden, o düğümleri çekmeden yatmazmış.

Demek ki, Es'ad Coşan çıkartmamış zikri, tamam mı?

Peygamber Efendimiz'in hadis-i şerifini okuyoruz. Aleyhimizde dedikodu yapıyor millet... Zikredenleri bid'atçi sayıyor. Bizi sevmezler, biz böyle sarıkla camiye gideriz; "Bunlar şeyhtir, bunlar zikir erbâbıdır!" derler, beğenmezler bizi... Arab'ı beğenmez, Acem'i beğenmez, kimse beğenmez. Allah beğensin! Ne yapalım? Biz onların beğenmesini istemiyoruz. Allah beğensin...

Aleyhimizde konuşurlar. Bu zikri biz Kur'an-ı Kerim'de okuduk, hadis-i şeriflerden okuduk da ondan yapıyoruz! Onları söyleyeceğim size.

Her gün zikir vazifelerinizi yapacaksınız. Neden? Çünkü zikir çok sevaplı, muhterem kardeşlerim! Çok sevaplı! Ne kadar sevaplı? Bire yetmiş bin misli sevaplı! Bire yetmiş bin. Hatta onun da yetmiş katı bazen, çok sevaplı bir ibadet, zikir çok sevaplı.

Sonra çok kolay bir ibadet. Adam hasta ise, oruç tutamıyor; hacca gidemiyor, vekil gönderiyor. Fidye-i savm ödüyor, orucun fidyesini veriyor. Hastaysa hacca gidemiyor. Ayağında rahatsızlık varsa, secde yapamıyor, oturarak kılıyor.

Doktor demiş ki:

"—Eğilme, kalbin var, oturarak namaz kıl!"

Tamam. Böyle oturuyor, "*Allahu ekber!*" diyor, böyle namaz kılıyor hasta...

Her ibadetin bir zorluğu var ama, zikir çok kolay. Adamın aklı varsa başında, felç bile olsa "Allah" diyebilir. Aklı var ya! Aklı varken "Allah" diyebilir. Bir defa "Allah" dese, yetmiş bin misli sevap alıyor. Günahları sapır sapır dökülüyor. Kolay bir ibadet, harc-ı âlem. "*Allah*" diyorsun, zikir oluyor. "*Lâ ilâhe illa'llah*" diyorsun, zikir oluyor. Kolay ibadet, sevabı çok.

Bir de, bir öbür tarafı var işin. Madalyonun arkasında, perdenin arkasındaki kıymetli tarafı var. Allah-u Teàlâ Hazretleri kendisini zikreden kulunu, zikrediyor:

فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ (البقرة:١٥٢)

(*Fe'zkürûnî ezkürküm*) "Siz beni zikredin, ben de sizi o zaman zikrederim." (Bakara, 2/152)

Allahu ekber! Allah kulunu zikrederse ne olur? Allah kulunu zikrederse çok hayırlı olur, kul çok hayırlara erer! Biz "Allah, Allah..." dersek, sevap kazanırız. Allah kulunu zikretti mi, kul Allah'ın rahmetine gark olur. Allah'ın rahmetine mazhar olur, Allah'ın sevgili kulu olur! Allah'ın sevgisini kazanmak için, bu zikir vazifesini yapacaksınız.

"—E Hocam, şimdi yavaş yavaş bu akşam, sen bizi kandıra kandıra, kandıra kandıra, sonunda hû çekenlerden mi yapacaksın?"

Öyle yapacağım! Açıkça söylüyorum, niyetim o ama; Peygamber Efendimiz'in hadis-i şeriflerini, ayetl-i kerimelerini okuyarak söylüyorum. Bak ayet-i kerimeye, Kur'an-ı Kerim'den yerini gösteriyorum, Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuruyor ki:

فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ (البقرة:١٥٢)

(*Fezkürûnî ezkürküm*) "Siz beni zikredin, ben de sizi zikrederim." (Bakara, 2/153)

Başka bir ayette de buyuruyor ki:

يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ذكرًا كثيرًا. وَسَبِّحُوهُ

بُكْرَةً وَأَصِيلاً (الاحزاب:٤١-٤٢)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenü'zküru'llàhe zikren kesîrâ. Ve sebbihûhu bükreten ve a*sîlâ) "Ey iman edenler, Allah'ı çok çok zikredin! Sabah akşam onu tesbih eyleyin!" (Ahzab, 33/41-42)

"—Eee hocam! Daha daha?"

وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلاً (الانسان:٢٥)

(*Ve'zküri'sme rabbike bükreten ve asîlâ*) "Sabah akşam Rabbinin ismini söyle!" (İnsan, 76/25)

Bak ismini söyle diyor. Çünkü kimisi kaytarıyor, mânâyı büküyor. Kimisi mânâyı başka tarafa alıyor. Yâni, bu yarım bilgi sahipleri var ya!

Bakın bugün cumada imam, kadın haklarından, yâni kocanın karısına karşı vazifelerinden bahsetti. "Yâhu, bu akşam Beraat gecesi!" demedi. Bangır bangır Türkiye camilerinde herkes, "Bu akşam Beraat gecesidir, gözünü aç, ibadet et!" der. E, niye saklıyorsun? Niye söylemiyorsun? Ne var yâni? Bak Abdülkàdir Geylânî Efendimiz kadar da mı âlimsin sen? Bu hadislerin hepsi yalan mı? Bunları niye söylemiyorsun Allah'ın kullarına? İbadet etsinler, sevap kazansınlar, kurtulsunlar.

Onun için, her alimin sözü dinlenmez, Kur'an'a uyana tâbî olmak lâzım, sünnet-i seniyyeyi bilene tâbi olmak lâzım! Taassubu olmayana tâbi olmak lâzım, bir sivri tarafı olmayana tâbi olmak lâzım! Maalesef çok tuzaklar var. Allah'ın rızasını kazanma yolunda çok maniler, çok tuzaklar var.

Hülâsa, zikir vazifelerinizi yapacaksınız. Ayet var, hadis var, çok kesin... Sahabe-i kiram yapmış, Peygamber Efendimiz yapmış. Peygamber Efendimiz'in yapmayı tavsiye ettiği zikirleri söyleyeceğim. Yetmez mi? Efendimiz yapın demiş. Yerini göstereceğim. Mutmain olmayacak mısınız? Bırak hùcu desinler.

Öyle kandırıyorlar. Gerici demiyorlar mıydı müslümanlara?

"—Müslümanlar gerici!"

Yahu, ben gerici olmayayım, ilerici olayım. İlerici olmak için ne yapacağız?

"—Plaja gideceksin, bira içeceksin, tiyatroya gideceksin, balo seyredeceksin, öpüşeceksin, sarılacaksın, dans edeceksin...

Bunların hepsi ilericilik. Bunları yaptın mı makbul insan oluyorsun. Beş yıldızlı oluyorsun.

Namaz kıldın mı kötü insansın, oruç tutun mu kötü insansın, sakal bıraktın mı gericisin, cübbe giydin mi fenâsın, sarık sardın mı kötüsün, şeyh oldun mu yandın! Tarikat erbabı oldun mu, mürid oldun mu, derviş oldun mu; eyvah! Kanunlara aykırı...” filân diye korkutmuşlar.

Sen gerici olmaktan korkmuyorsun, camiye geliyorsun, “El-hamdü lillâh müslümanım!” diyorsun da; Allah’ın emrettiği zikri niye yapmayacaksın? Onu da yaparsın. Kim ne derse desin. Sen doğruyu tesbit et de, doğru olduğunu anladıktan sora yap da, kim ne derse desin...

“—Ben Allah’ın yolunda yürüyorum. İşte ayet, işte hadis!” dersin.

Tenkid eden, eder. Peygamber Efendimiz’i de tenkid etmişler. Ben tenkid edilmeye alıştım. Çok ağır geliyordu baştan. Biraz sinirli, biraz da onurlu bir insandım. Biraz da kibirliydim galiba... Belki de gene öyleyimdir, Allah affetsin... Kötü şey söylendi diye üzülüyordum. Alıştım, vız geliyor!

Hastanede ameliyat olacağım. Karnımın şurasından şurasını caaaart yaracaklar, üç dört çeşit ameliyat olacağım. Ameliyat olacağım, ya ölürsem? Hani, bazen narkoz veriyorlar, ayıltamıyorlar. Yâni ilim her şeyi halletmiyor. Narkoz veriyorlar, bayıltıyorlar, ayıltamıyorlar adamı, ölüyor.

“—Ameliyat başarılı geçti; ama narkozdan çıkartamadılar, hasta öldü.”

Gazeteler böyle yazıyor. Şimdi ben ameliyat olacağım, karnımın bir ucundan öbür ucuna cart kesecekler, kaç saat baygın kalacağım. Haydar Paşa Numûne Hastanesi’ne yatmışım, evden de saklı ameliyat oluyorum. Anam üzülmesin, anacağım rahmetli, diye söylemedim. Çıktım evden, bilmiyor.

Ameliyat olacağım, hastanede cami yok Yahu, hastalar namaz kılsa ölür müsün be adam! Ne olur? Hasta bu adam işte, kılsın

namazı, morali yerine gelsin. Vallahi İngilizler râzı olur, bir şey demez, morali düzeliyor diye. Bak ne diyor:

"—Türk okulunda mescid açmışlar!"

Dün arkadaşlarla konuşuyorduk üniversitede; Tük okulunda mescid açmışlar. Müslümanlar müslüman okulunda namaz kılınca, anarşi azalmış, itaat çoğalmış, başarı nisbeti yükselmiş, idare memnunmuş. Bunlar akıllı isanlar. Bizimkiler inatçı. Bizim devrimciler inatçıdır, keçi gibi inatçıdır. Haklı olduğunu görseler, faydalı olduğunu anlasalar da, gericilik fenâ, faydalı olsa da müslümanlık fenâ... Zararlı olsa da ilericilik iyi! Çok inatçı. Nuh diyor, peygamber demiyor yahu! "Peygamber" de, "Aleyhi's-selâm" de! Demez, bizimki dönmez. O kadar inatçı yâni, buradaki gayr-i müslimler kadar değiller.

Neyi anlatıyorduk? Hastanede bir namaz kılacak yer yok. Abdest alacağım, neyse aldım. Saklı yerde abdest alabiliyorsun. Lavaboda abdest alırken, birisi gördüm mü biraz kızarıyorsun filân ama, neyse alıyorsun. O da biraz yamuk yamuk bakıyor sana:

"—Vay gerici vay! Abdest alıyor bak, gördün mü?" filân.

Neyse abdesti aldım, namaz kılacak yer yok. Hiç bir yer yok. Hastanenin her tarafı tıklım tıklım hasta dolu, koridor moridor... Bahçeye çıktım. Allah'ım! Ameliyat olacağım, namaz kılmam lâzım. Nerede kılayım? Çimenler var, çayırlar var ama utanıyorum, namaz kılmaktan utanıyorum. Sonra dedim ki:

"—Yahu ben niye utanıyorum?"

"Namaz kılıyor" diyecekler, ayıplayacaklar beni... Ayıplasınlar! Geçtim çayır çimenin üstüne, el-hamdü lillâh, "Allahu ekber!" dedim, namazımı kıldım. Ohh! Borcumu ödedim. Ondan sonra bıçağın altına yattım, bıçağın altından gene kalktım. Karşınızdayım işte gördüğünüz gibi, el-hamdü lillâh! Yâni, insan kınayanın kınamasından korkmamalı!

Mü'minin vasıflarından birisi nedir: Kınayanın kınamasından kormamak... Ama nerede korkmayacak? Doğru bildiği işi

yapmakta. Doğru bildiği işi yapıyor. Kınıyor karşısındaki adam...

"—Aaa! Ayıp, öyle şey olur mu?"

"—Kız örtün, manto giy, başını ört!"

"—Aaa, utanırım."

"—Niye utanıyorsun?"

"—Utanırım, arkadaşlarım bana ne der?"

"—Namaz kıl!"

"—Utanırım, arkadaşlarım bana ne der?"

Utanmayacak. Doğru bildiği şeyi yapmakta kimseden çekinmeyecek, korkmayacak. Bu nedir? Mü'minin vasfıdır! Kınayanın kınamasından korkmaz. Çünkü, mü'min en doğru işi yapan insan olduğundan, kale gibi sağlamdır. Yapar.

Evet, zikir vazifelerinizi yapacaksınız muhterem kardeşlerim! Mü'minin zikir yapması vazifesidir, zikir bir ibadettir. Ayette vardır, hadiste vardır, mü'min zikir vazifesini yapacak! Kimse kınayamaz. Kınayan kınasın! Kınamasından korkmayız.

"—Vay sen de mi derviş oldun?"

"—Evet! Ben de derviş oldum."

"—Sen de mi Hùcu oldun?"

"—Evet, ben de Hùcu oldum."

Bunu demek lâzım! Aksi takdirde adamların istediği gibi olacaksın. Onların istediği de, işte görüyorsunuz, gayr-i müslimlere benzersen beğeniyor. Müslümanlara benzersen, Peygamber Efendimiz'e benzersen, beğenmiyor. Sahabe-i kirama benzersen, beğenmiyor. Gayr-i müslime benzersen, beğeniyor. Allah Allah! Giyinişimiz gayr-i müslim gibi, düşünüşümüz gayr-i müslim gibi, selâmlaşmamız gayr-i müslim gibi, traşımız gayr-i müslim gibi... Yemek odamız gayr-i müslim gibi, yatak odamız gayr-i müslim gibi, banyomuz gayr-i müslim gibi! Bizim neremiz müslüman? Nasıl müslümanız biz ki, gayr-i müslimlerle karıştırıldığımız zaman anlaşılmamız mümkün değil. Halbuki şıp diye ayrılması lâzım!

"—Bu mü'min!"

"—Nesinden belli?"

Sarığından, cübbesinden, sakalından, halinden, davranışından, selâm verişinden, selâm alışından, giyinişinden, her şeyinden belli olması lâzım!

Amerika'dan bir müslüman geldi bizim Fatih'teki evimize... Amerikalı. Böyle Pakistanlılar gibi, Suudlular gibi beyaz entari giymiş.

"—Niçin böyle giyindiniz?" dedim.

Dışarıda acı soğuk var. Evdeki kalorifer yetmiyor. Böyle ince şey giyinmiş diye, "Niye ince giyindiniz?" demek istedim. O da, "Niye böyle İslâmî giyindiniz?" dediğimi sandı. Halbuki öyle der miyim? Yâni, "Niye bu beyazı, inceyi giyindiniz?" dedim ben. O da beni sandı ki, yâni giyinişini tenkid ediyorum. Hayır, ince giyinmişsin demek istedim ben ona, o yanlış anladı. Dedi ki:

"—Hocam, ben müslümanların kıyafeti neyse, onlar gibi giyinmek istiyorum. Bunu bir prensip olarak doğru görüyorum. Çünkü, müslüman belli olmalı kıyafetinden, 'Bak, bu müslümandır!' diye.

Ben New York'ta araba kullanıyordum. Baktım kaldırımda iki kişi kavga ediyordu. Aldırmadım, gittim. Sonradan öğrendim ki, o iki kişiden birisi bıçaklanmış, öldürülmüş ve müslümanmış. Sonradan öğrendim. Eğer ben onun müslüman olduğunu bilseydim, arabamı kenara çekerdim, ona yardıma giderdim, ayırırdım onu. Hiç olmazsa ayırırdım. Oradan aklıma yerleşti, ders aldım: Demek ki, benim kıyafetimin de müslüman olduğumu belirtecek şekilde olması lâzım! Onun için böyle giyiniyorum." dedi.

Tabii, İslam ülkeleri sıcak olduğundan, beyaz ince entari giyiniyorlar. O da İslamî kıyafet diye onu beğendiği için onu giyinmiş. Tabii soğuğa uygun değil ama hiç olmazsa İslâmî giyindiğini söyledi. Bizim de yememiz, içmemiz oturmamız, kalkmamız, her şeyimizin İslâmî olması lâzım!

Ben bugün Mahmud kardeşimize camide onu anlatmaya çalıştım. Yâni, "Müslümanlık sadece Canberra camisinde cuma namazı kılmak değildir. Yemesinden, oturmasından, kalkmasından, kıyafetine varıncaya kadar; günlük hayatından ticaretine, aile hayatına varıncaya kadar, her şeyinin İslâmî olması lâzım bir insanın! Orada cuma namazı kılmakla iş bitmez. Hayatının bütün safahatında, her yerde İslâm'a göre yaşamak lâzım!" demek istedim.

Evet, şimdi özetliyorum. Her gün zikir vazifenizi yapacaksınız. Nasıl yapacaksınız, ne zaman yapacaksınız? Her zaman yapabilirsiniz. Sabah, öğle, ikindi, akşam, yatsı; serbest… Burada da serbestlik var. Zikir hem kolay, hem serbest, belli bir mecburi

zaman yok. Zikre oturduğunuz zaman; oturarak da yapabilirsiniz, yatarak da yapabilirsiniz, yürürken de yapabilirsiniz; otobüste de yapabilirsiniz, her yerde yapabilirsiniz ama, böyle konforlu güzel bir zikir olmasını istiyorsanız, sakin, temiz, tenha bir yerde kıbleye doğru diz çöküp oturursunuz. Diz çöküp oturmak, sahabenin oturması olduğundandır. Kıbleye dönmek, sevap olduğundandır. Hürmetkâr bir şekilde, sahabenin oturuşu gibi oturursunuz. Gözünüzü yumarsınız. Göz yummak da, aklını toplamak içindir.

Gözünüzü yumarsınız, evvela 25 defa *Estağfiru'llàh* diye başlarsınız zikre... Sonra bir *Fâtiha*, üç *Kul huva'llah*'ı okuyun, bunları Peygamber Efendimiz'e hediye edin! Peygamber Efendimiz'den bize kadar gelmiş geçmiş evliyaullah pirlerimizin, mürşid-i kâmillerimizin ruhlarına hediye edin! Onlara hediyeniz olsun; onlar da sizi sevsin, size mânevî bakımdan yardımcı olsunlar.

Sonra, gözünüzü kapalı üç şeyi düşüneceksiniz:
1) Ölümü düşüneceksiniz.
2) Mürşidinizi, hocanızı düşüneceksiniz.
3) Allah'ın huzurunda olduğunuzu düşüneceksiniz.

2. Râbıta-i Mevt.

Ölümü düşünmeye *râbıta-i mevt* denir. Bu bir vazifedir. Peygamber Efendimiz tavsiye etmiş "Ölümü çok düşünün!" diye, ondan yapıyoruz.

Ölümü düşününce insan ne olur? Gafletten uyanır, nefsi islah olur, kalbi nurlanır, sevabı çok olur. Tarikatta ilerler, mâneviyatı gelişir, Allah'ın sevgili kulu olur. Onun için, zikre oturunca, biraz ölümü düşüneceksiniz. Şöyle nasıl öleceğinizi düşünün, yıkanıp kefenlenip, namazınız kılınacak; onu düşünün! Nasıl kabre konulacaksınız; onu düşünün! Kabirde sorgu-sual olacak, onu düşünün!

Kıyamet nasıl kopacak diye düşünün! Kabirden nasıl

kalkacaksınız diye düşünün! Mahşer yerine nasıl toplanacaksınız diye düşünün! Mahkeme-i kübrâda nasıl hesaba çekileceksiniz diye düşünün!

Sevaplar günahlar hepsi ortaya saçılacak, dökülecek; işlediğin günahları herkes görecek. Sevaplar günahlar tartılacak, onları düşünün! İyilerin nasıl sevine sevine Sırat'ı geçip, cennete vardığını, cennet ehli olduğunu, ebedi saadete erdiğini düşünün! Kötülerin cehenneme atılıp, nasıl cayır cayır yandığını, azab gördüğünü düşüneceksiniz. Bunları hep düşünmek, böylece *râbıta-i mevt* yapmak, ölümü düşünmek...

Nefsinize diyeceksiniz ki, kendi nefsinize; nefs-i emmâremiz var içimizde, ona diyeceksiniz ki,

"—Ey nefsim, aklını başına topla! Hayat fânîdir, ebedî değildir. Ne zaman öleceği insanın belli olmuyor, her an ölebilir. Tul-i emeli bırak, ölüme hazırlan! Aklını başına topla, hayatını kıymetini bil! Ölmeden evvel tedbirini al, cenneti kazanmaya çalış! Cehenneme düşmemeye dikkat et!" diyeceksiniz.

Bunların hepsini diyeceksiniz kendinize... Oto telkin deniliyor, kendi kendisine telkin. Kendisine telkin nasıl? *Advise to oneself or to encourage oneself.* Böyle kendi nefsinize nasihat edeceksiniz, yâni kendi nefsinize... Bu bir vazife, ölümü düşünmek vazifesi, bir...

3. Râbıta-i Mürşid

İkincisi, bizi düşüneceksiniz karşınızda... Biz oturmuşuz hocalarımızla, evliyaullah, o mübarek aksakallı pirlerimizle beraber bir yerde; siz de karşılarındasınız. Ben onların arasındayım, beni görüyorsunuz, onları da görüyorsunuz; siz de karşımızda oturuyorsunuz diye. Boynunuzu büküp, gönlünüzü gönlümüze bağlayacaksınız. Bizden gelen feyizlerin içinizi, dışınızı doldurduğunu düşüneceksiniz.

İnsan hocasıyla, mürşidleriyle böyle gözünü kapayıp bağlantı kurunca, mânevî bir takım şeyler gelir kendisine, yaptığı ibadetin

tadını duyar, faidesini görür ve tasavvufî gelişmesi, ilerlemesi vuku bulur, tarikatta ilerler. Sonra bir takım bilinmeyen şeyleri öğrenir, tarikatın esrarına vakıf olur. İyi bir kul olur sonunda...

Bu nasıl oluyor? Mürşidi uzakta da olsa, onu böyle göz önüne getirip, kalbini ona bağlamakla oluyor. Bunu da yapacaksınız. Buna da *râbıta-i mürşid* derler. Ölümlü düşünmeye rabıta-i mevt derler. Mürşidini düşünmeye, rabıta-i mürşid...

Yâni şöyle düşünün ki, bu kamp hep olsaydı, her beraber olsaydık, zikri hep beraber yapsaydık... Ben anlatsaydım, siz dinleseydiniz. Böylece ömrümüz Allah yolunda geçseydi, zikirleri böyle beraber yapsaydık... Bu beraberliği, beraber olmadığımız zaman da, hayalinizde canlandıracaksınız, hayalinizde tahakkuk ettireceksiniz. Bunun mânevî faydası var.

Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'in gözünden, Peygamber Efendimiz hiç gitmezmiş. İnsan böyle mürşidiyle râbıta-i mürşid yapa yapa, sonra Peygamber Efendimiz'i görmeye başlar. Onu da söyleyeyim o kadar, bilin! Yâni, bu işin nereye varacağını bilin! Mürşidinizle bağlantı kurmayı öğrendiğiniz zaman, ondan sonra Rasûlüllah Efendimiz'le bağlantı gelir. O bakımdan *râbıta-i mürşid*'i de yapacaksınız; iki...

4. Râbıta-i Huzur

Üçüncüsü de: *Râbıta-i huzur*... Allah'ın huzurunda olduğunuzu bileceksiniz. Allah her yerde hàzır ve nâzır, siz onun huzurundasınız. Hepimiz huzurundayız. O bizim sözlerimizi işitiyor, hâlimizi görüyor; içimizi, dışımızı, niyetimizi biliyor. Evvelimizi, âhirimizi biliyor, istikbalde ne olacağımızı biliyor. Biz onun kuluyuz, o alemlerin Rabbi... Diyeceksiniz ki:

"—Yâ Rabbi, ben senin huzurundayım! Sen her şeye kàdirsin, her şeyi biliyorsun... Yardımı senden istiyorum! Zaten yardım gelirse, senden gelir. Bana yardım eyle, tevfîkini refik eyle! Beni de seni zikreden kullarından eyle! Sana şükreden kullarından eyle! Bana da, o güzel halleri nasib eyle!" diye dua edeceksiniz.

Buna da *râbıta-i huzur* deniliyor. Allah'ın huzurunda olduğunuzu hatırınıza getiriyorsunuz. O zaman tabii, insana çok feyizler geliyor.

Böyle karşı karşıya oturmuşuz. Allah'ın huzurundayız. Dünyanın fâni olduğunu hatırlamışız, dünyanın boşluğunu anlamışız. Elimizde tesbih, artık aşk ile, şevk ile zikir yaparız.

5. Zikirler

Şu zikirleri yapacaksınız:

1) 100 defa "*Estağfiru'llàh*" diyeceksiniz.

Demin yaptık, yüz defa "*Estağfiru'llàh*" dedik. Peygamber Efendimiz'in emri. Kendisi de çok yapardı Peygamber Efendimiz.

2) 100 defa "*Lâ ilâhe illa'llàh*" diyeceksiniz.

Bu da çok sevap, bunu da biraz sonra yapacağız. Her akşam yüz defa çekiyoruz. Hafif hafif, alışın diye yâni... O da Peygamber Efendimiz'in tavsiyesi, iki.

3) 1000 defa da, "*Allah, Allah*" diyeceksiniz.

Çünkü, Kur'an-ı Kerim'de buyuruluyor ki:

يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللهَ ذِكْرًا كَثِيرًا (الأحزاب:٤١)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenü'zkürü'llàhe zikren kesîrâ*) "Ey iman edenler, Allah'ı çok çok zikredin!" (Ahzâb, 33/41)

Biraz çokca olması lâzım bunun. Her yüz defa "Allah, Allah" dedikçe, şu söz söylenecek:

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي ، وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي !

(*İlâhî ente maksùdî ve rıdàke matlûbî*)

Bu sözü öğreneceksiniz. Bu bizim önemli bir parolamızdır. Bazılarının yakasında bu rozet olarak var. Satılıyor galiba rozet

olarak. Üstünde eski yazıyla, "*İlâhi ente maksùdî ve rıdàke matlûbî*" yazılı. Ne demek:

"—Yâ Rabbi, benim arzum, hedefim sensin! Ben senin rızanı kazanmak istiyorum. Başka öyle dünyevi menfaat kaygısı filan peşinde değilim, şöhret, alkış peşinde değilim, para pul peşinde değilim; ben senin iyi kulun olmak istiyorum! Senin rızanı kazanmak istiyorum!" demek.

Bu önemli bir paroladır, çok önemli bir sözdür, hadis-i kudsiden alınmıştır. Bunu demeyi öğreneceksiniz.

4) 100 defa da *salevât-ı şerife*, Peygamber Efendimiz'e, bu da çok sevaptır. Bunlar da hadisi şerifte vardır. Bizim şu hani camide okuduğumuz *Râmûzü'l-Ehàdis* kitabında bunlar var. Efendimiz tavsiye ediyor.

5) Yüz tane de *Kul hüva'llàhu ehad* Sûresi, besmeleyle birlikte...

Bu da çok sevaptır. *Kul hüva'llàhu ehad*, üçte bir Kur'an-ı Kerîm okumak kadar sevaplıdır. Gariban birisi Kur'an bilmiyor, eski yazı bilmiyor, hafız değil. *Kul hüva'llàhu ehad* okudu mu, üçte bir Kur'an-ı Kerim okumuş gibi sevap kazanır.

Size bu akşam, Peygamber Efendimiz'in tavsiye etmiş olduğu zikirleri ben söylemiş oldum, aracı olmuş oldum. Siz gözünüzü yumun, Rasûlüllah söylemiş diye düşünün bu zikirleri, öyle kabul edin! Yâni, bunlar bizim uydurmamız değil. Biz, dinde başka bir şeyler ortaya çıkartıyor değiliz. Biz, Rasûlüllah'ın yaptığı işleri yapmak istiyoruz, Rasûlüllah'ın yolunda yürümek istiyoruz, dinin özünü yaşamak istiyoruz.

Dinin esasında olup da yaptırılmayan şeyler varsa, onları bilmek istiyoruz. Dinin aslında olmayıp da bize bulaştırmış oldukları şeyler varsa, onlardan kurtulmak istiyoruz. Biz Kur'an yolunda olmak istiyoruz. Biz Rasûlüllah'ın yolunda olmak istiyoruz. Bakın, bizim tekkemizin ders kitabı, hadis kitabıdır! Başka hiç bir tekkede bu yoktur. Bu kadar bilgi yeter size.

Hadis kitabı okuyoruz biz tekkede, şu kitap bu kitap

okumuyoruz. Neden hadis kitabı okuyoruz? Rasûlüllah'ın halini, emrini, tavsiyesini bilelim, Rasûlüllah'ın yolunda yürüyelim diye..

"—E hocam, niye böyle senin başında sarık var, çenende sakal var?"

Sünnet diye yapıyoruz, Peygamber Efendimiz böyle yapmış diye yapıyoruz. Ben de traş olmayı bilirim. Ben de alırım elime jileti, cırt cırt, cırt cırt... Buradan kazırım, buradan kazırım, bunu bilirim. Askerde de kazıttılar tabii, sakallı askerlik yaptırmadılar bize... Mecburen biz de o zaman kazıdık. Günahı onların... Ben razı değildim. Albay üç defa söyledi,

"—Hocam, başın belâya girer!" dedi, bilmem ne...

Sakalımızı kestirdiler. Halbuki, Almanya'da ben sakallı asker gördüm, sakallı polis gördüm, sakallı bakan gördüm... Almanya'da buna müsaade var da, Türkiye'de niye yok? Bu da üzerinde durulması gereken bir şey.

Sakalımız sünnet diyedir, misvakımız Efendimiz'in sünneti diyedir. Diş fırçalamamız, ağız temizliğimiz, Rasûlüllah'ın emri olduğundandır. Koltukaltımızı kazırız, tertemizdir, mis gibi kokar; sünnet olduğu için... Kasıklarımızı temizleriz, tırnaklarımızı keseriz... Tırnaklarımız simsiyah değildir, cadıların tırnakları gibi değildir; kadınlarımızın tırnakları ojeli değildir... Çünkü tırnak kesilsin diye emredilmiştir. Temizliği severiz, günde beş defa abdest alırız, namaz kılarız. Gusül abdesti alırız, yıkanırız, temizleniriz; tertemiz yaşarız...

Temiz giyeriz, temiz yeriz... Pis şeyleri, murdar şeyleri yemeyiz. Hep Kur'an yolunda, hep Peygamber Efendimiz'in yolunda yapmaya çalışırız.

"—Ama hocam, sen bu sözleri söylerken, ben kendi durumuma baktım; kendi durumum biraz senin dediklerinden farklı..."

Evet, doğru... Türkiye'de de, burada da bizi Kur'an yolundan, hadis-i şerif yolundan ayırdılar. Mecburiyetler veya alışkanlıklar veya adetler derken, başka şeyler oldu. Ama biz şimdi dinin aslını, özünü söylüyoruz. Yapabilen yapar; yapamayanın mazereti varsa, mazereti kalkınca yapar. Mazeret mühim bir mazeret değilse,

bunun yapılması gerekiyormuş diye yapmaya başlar... Sevaplı olan şeyleri yapar, günahlı olan işlerden korunur, tertemiz bir müslüman olarak yaşar.

Bu beş çeşit zikri söyledim, yüz *Estağfiru'llàh,* yüz *Lâ ilâhe illa'llàh*, bin *Allah,* yüz *salevat-ı şerife*; yüz tane de *Kul hüva'llàhu ehad* Sûresi'ni okumak, besmelesiyle...

Bu arada bir parantez açalım: Demin kardeşlerimiz *Yâsin* okudular, arkasından *Kul hüva'llàhu ehad*'ı okudu, arkasından salevat getirdi. *Kul eùzü bi-rabbi'l-felàk, Kul eùzü bi-rabbi'n-nâs, Fatiha* okudu, salevat getirdi. Usül böyle değildir.

Usül nasıldır? Kur'an-ı Kerim okunur, okunur, okunur... En son sayfasında *Kul hüva'llàhu ehad* vardır, Kur'an-ı Kerim'in... En son sayfaya kadar okunur, orada durulur. Çünkü, "Kur'an bittiği zaman, dua makbul olur." diyor Peygamber Efendimiz. Onun için bitirilmez Kur'an-ı Kerim, mahsustan bekliyor.

Hani bazı kurnaz öğrenciler oluyor, askere gitmemek için, bir dersi bırakıyor okulda. Fakülte takıntısı var, askere gitmekten biraz gitmek istemiyor. Yani işi gücü var... Bir dersi takıyor mahsustan. Biterse askere alacaklar. Bitirmiyor ki, askere almasınlar diye... Talebe, öğrenci durumu devam etsin diye...

Şimdi hatim sürer, sürer, sayfaları bitirir bitirir. En son sayfaya geldi. En son sayfada üç sûre vardır: *Kul hüva'llàhu ehad, Kul eùzü bi rabbi'l-felàk, Kul eùzü bi-rabbi'n-nâs*... Bunları da okusa hatim bitecek, dua etmesi lazım! Ama istiyor ki camide yapılsın duası; veya, hocaefendi duayı yapsın. Bazıları diyor ki

"—Hocam, iki hatim indirdim, duasını yapıver!"

Yâni, camide yapılmasını istiyor. Haa, ne yapacak o zaman? İşte bunu buraya kadar getirecek, bekleyecek. Çünkü her hatim indirildiği zaman, o hatim bereketine, Allah sevdiği için, yapılan duaları kabul eder diye, dualar kabul olsun diye bekliyor.

Kul hüva'llàh'ı okur şimdi hatmin duasını yapacağı zaman, bir kere okur. Neden? O sayfada bir *Kul hüva'llàh* yazılı da ondan. "*Allàhu ekber, allàhu ekber... Lâ ilâhe illa'llàhu va'llahu ekber...*

Allàhu ekber, ve lillâhi'l-hamd" der.

Neden tekbir alınıyor? Peygamber Efendimiz'e *Ve'd-duhà* Sûresi indiği zaman, oradaki müjdeden dolayı, sahabe-i kiram "*Allàhu ekber! Allàhu ekber!*" dediler, sevindiler. Çünkü çok büyük müjde var *Ve'd-duhà* Sûresinde. İşte o Ve'd-duhà Sûresi'nden *Kul eùzü bi-rabbi'n-nasi*'ye kadar her sûrenin ardından, "*Allàhu ekber, allàhu ekber... Lâ ilâhe illa'llàhu va'llàhu ekber... Allàhu ekber, ve lillâhi'l-hamd*" diye tekbir getirilmesi oradandır.

Hatim bitecek diye *Kul hüva'llàh* okunur, tekbir getirilir. Bir tane... Üç tane değil, bir tane... *Kul hüva'llàh* okundu, tamam... *Kul eùzü bi-rabbi'l-felak* okundu, tekbir getirilir. Bir tane, tamam. *Kul eùzü bi-rabbi'n-nâs* okundu, tekbir getirilir, tamam. Kur'an bitti.

Ama, "Ben Allah'ın kitabını seviyorum, bitirdim diye rafa kaldırmak istemiyorum!" diye hemen Fatiha'ya başlıyoruz. Kur'an'ın başına geçtik. "Hızımı alamadım yâ Rabbi! Kelâmına doyamadım ya Rabbi! Sevgimi tutamadım yâ Rabbi! Coşkunluğumdan gene başa geldim yâ Rabbi!" diye Fatiha'yı okuyoruz. O maksatla yeniden hatme başlıyoruz. Yâni hatmi bitirdiğimiz zaman: "Yâ Rabbi senin kitabını bitirmek yok, yeniden başlıyorum!" demiş oluyoruz, Fatiha'ya başlıyoruz. Ondan.

Fatiha'nın karşısında ne var? *Elif, lâm, mîm* var. Onu da okuyoruz. Orada, "*Sadaka'llàhü'l-azîm*" diyoruz. İki sayfa başından okudum, yeni hatme başladım. Haydi şimdi duaya diyoruz, duayı ondan sonra yapıyoruz.

Yâni, sûreler birer defa okunacak, aralarında tekbir getirilecek. Salevat getirmek güzel ama, burada salevat getirmek uygun değil. Onun için, bir karışıklık oldu burada, karambol oldu. Kimisi tekbir getirmek istedi, kimi de salât ü selâm getirmek istedi. Salevat değil, tekbir getirilecek!

Tekbir getirilecek. Ondan sonra, Fatiha'dan sonra tekbir yok. Fatiha ile çünkü yeni hatime başladı. Fatiha'dan sonra *Elif, lâm,*

mîm okunacak besmele çekilip. Ondan sonra *Sadaka'llàhü'l-azîm* denince, hatim duası yapılacak. Hatim varsa bu okunur, hatim yoksa bu yapılmaz. Hatmin sonu bu... Yâni Kur'an-ı Kerim hatminin bitiş şekli böyledir, bitiş merasimi budur.

Şimdi bunu niye anlattık? Yüz *Estağfiru'llàh* diyecek, yüz *Lâ ilâhe illa'llah* diyecek, bin *Allah* diyecek, yüz salevât-ı şerife getirecek, yüz *Kul huva'llàh* okuyacak. Ondan sora el açıp dua edecek. Allah'tan isteyecek, dünya ve ahiretin hayırlarını kendisine, ana-babasına, çoluk çocuğuna...

İşte günlük zikirler bunlar... Bunları yapacaksınız derviş olarak. Çok değildir. Oturarak yaparsanız da olur. İşyerine giderken biter zâten... Sabahleyin işyerine giderken bitirirsiniz bunu, veya işyerinden gelirken biter. Veya öğle namazının arkasından bitirebilirsiniz. Azdır, kolaydır, bunları yapacaksınız.

Şimdi ben size zikir telkin edeyim. Peygamber SAS Efendimiz karşısına sahabesini oturtup, onlara böyle zikir telkin etmiş. An'anevî olarak biz de devam ettiriyoruz, aynı şeyi yapıyoruz, aynı adeti devam ettiriyoruz. Dinleyin beni:

"*—Lâ ilâhe illa'llah... Lâ ilâhe illa'llah... Lâ ilâhe illa'llah..."*

Buyurun söyleyin, Allah şahid olsun:

"*—Lâ ilâhe illa'llah... Lâ ilâhe illa'llah... Lâ ilâhe illa'llah..."*

"—Allah..."

"*—Allah...*"

"—Allah..."

"*—Allah...*"

"—Allah..."

"*—Allah...*"

Şimdi ağzınızı kapatın, gözünüzü yumun! Allah demeyi kalbinizden söyleyin! Sesle, nefesle, dille, dudakla değil; içinizden, düşünür gibi Allah demeye devam edin!

....

Allah mübarek etsin... İşte insanın böyle dil dudak kıpırdamadan, kimse anlamadan sessizce içinden *Allah* demeyi

veya *Lâ ilâhe illa'llàh* demeyi tekrar etmesine *zikr-i kalbî* derler. Kalbinden zikir demektir. Yâni içinden söylüyor.

İnsanın karşısındaki kimsenin düşüncelerinden ses gelir mi? Gelmez. Düşünüyor. Anlar mısınız? Anlamazsınız. Düşünüyor çünkü, kendi içinde düşünüyor. İnsan da kendi içinde zikrederse, kimse duymaz, gösteriş olmaz, riyâ olmaz, şöhret olmaz; sevabı çok olur. Bu zikre de kendinizi alıştırın, kalbiniz her zaman Allah desin! Her yerde Allah desin ama, kimse anlamasın...

Bu adam oturmuş burada, bak gidiyor sessizce; içinden Allah diyor. Sen onu anlamıyorsun. "Allah, Allah, Allah, Allah..." diye kalbi Allah deyip duruyor. İşte, bu zikir bizim zikrimizdir. Bizim Nakşî Tarikatı'nın zikri böyledir. Sessiz, kimse anlamaz. Dil dudak kıpırdamaz. Kalbini alıştırmıştır, kalbi "Allah Allah Allah Allah Allah..." diye çalışır, sevap kazanır.

Nedir sevabı? Dille yapılan zikrin sevabı, bire yetmiş bindir. Kalbinden yapılan zikrin sevabı, dille yapılan zikirden yetmiş kat daha azladır. 70 000 x 70 = 4 900 000. Yâni kalbinden bir defa Allah dedi mi, dört milyon dokuz yüz bin, dört milyon dokuz yüz bin, dört milyon dokuz yüz bin, dört milyon dokuz yüz bin, dört milyon dokuz yüz bin... Tıkır tıkır, tıkır tıkır... "Allah, Allah, Allah, Allah, Allah, Allah..." Öyle sevap kazanır.

Onun için, kısa zamanda Allah'ın sevgili kulu olması mümkündür. Şartlarına uyarsa, nasihatleri tutarsa, sevapları birikince, Allah'ın sevgili kulu olabilir. Bu zikre de kalbinizi alıştırın!

Çalışırken de olur bu... Çekici vurursun, kalbin Allah der. Rendeyi sürtersin, kalbin Allah der. Şoforluk yapıyorsun, araba çalışır, motorun pata pata yapması gibi kalbin Allah Allah der. Yolda yürürsün, kalbin Allah der... Mümkün. Yâni, insan buna alıştı mı, kalbi dâimâ Allah der. Çok güzel hallere ulaşır, çok sevaplar kazanır. Onu tabii şimdiden söylemeyeyim, yaparlarsa, yaptıkça görürler. Kalbinizi bu zikre alıştırın!

Söylüyorum tekrar altını çizerek: Bizim yolumuz Peygamber

SAS Efendimiz'in sünnetine uymak yoludur. Bu çok kıymetlidir, sünnete uymak çok kıymetlidir. Sünnete uymamak da çok yanlıştır. Herkes bir yol tutturmuş gidiyor; öyle şey yok!

Bugün Yusuf İbrâhim kardeşimiz anlatıyor:

"—Ben Sydney'de bir tasavvuf grubuyla tanıştım. Allah'a inanmayanlar bile var içlerinde... Namaz filân kılmıyorlar, müslüman da değiller. Tasavvuf cemiyetinden filanca gruba bağlılarmış."

Öyle şey olur mu? Aklın kesiyor mu; Allah'ın emrettiği namazı kılmayacaksın da, Allah'ın sevgili kulu olacaksın? Allah huzuruna kabul eder mi? Allah sever mi, aklın kesiyor mu? Bunlar şeytanın oyunlarıdır. Şeytanın kandırdığı insan gruplarıdır. Şeytan insanı kandırır. Namaz kılmıyorlarsa, şeytandandır.

Bir insan namaz kılmıyorsa, ağzıyla havadaki kuşu tutsa... Bak, ağzında kuş var, tuttu. Tutsun, kıymeti yok... Ağzıyla kuş tutmak diye Kur'an'da bir ibadet var mı? Yok! Kur'an'da namaz kıl diye emir var, kılmıyor; àsî, onun kıymeti yok..

"—Efendim, şöyle olağanüstü halleri varmış da, eliyle şöyle yapıyormuş da..."

Hiç birisinin kıymeti yok, hepsi boş, hepsi sıfır... Allah'ın emrini tutacak, Rasûlüllah'ın yolunda gidecek. Rasûlüllah gibi olacak.

"—Efendim, ham insanlar namaz kılar. Biz olgunlaştık, lüzum yok... Biz olgunuz!"

Bu da şeytanın palavrasıdır. Peygamber Efendimiz ham insan mıydı, utanmaz arlanmaz, edepsiz herif? Peygamber Efendimiz ömrünün sonuna kadar namaz kıldı, severek namaz kıldı. "Gözümün bebeği namaz!" dedi. Sen namazın ne kadar yüksek bir ibadet olduğunu anlamıyorsun, mü'minin mi'racı olduğunu anlamıyorsun... Namaz kılmamağa şeytan seni kandırmış. Namaz kılmağa üşeniyorsun da, bir de, "Namaz kılmak hamların işidir. Biz olgunuz, namaz kılmağa lüzum yok! Bizim namazımız kılınmış." diyorsun. Kimse kimsenin namazını kılamaz. Öyle şey olur mu?

“—Hazret-i Ali bizim namazımızı kıldı.”

Hazret-i Ali senin namazını kılacak olsaydı, önce kendi evlatlarının namazını kılardı, ondan sonra başkasına gelirdi sıra... Kendi evlatları da, “Bizim dedemiz Hazret-i Ali bizim namazımızı kılmış.” diye, namaz kılmazlardı. Mâdem ki Hazret-i Ali’nin evlatları, on iki imam namazlarını kılmışlar; demek ki, senin bu sözün yalan!

Herkesin namazı kendisine... Her koyun kendi bacağından asılacak, herkes kendi namazından sevap alacak. Herkes kılmadığı namazdan dolayı, kafasına taşlar vurula vurula ceza görecek. Namaz kılmadıysa, ahirette cezayı görecek.

Bunlar hadis bilmiyorlar, bunlar dini bilmiyorlar, bunlar ayeti bilmiyorlar... Bunlar insanları kandırıyorlar, kendilerini kandırıyorlar! Bunlara hiç kapılmayacağız.

Ölçü ne? Kur’an-ı Kerim... Ölçü n Peygamber Efendimiz’in hadisi... Size Kur’an okumayı tavsiye ederim, Peygamber Efendimiz’in hadis kitaplarını okumanızı tavsiye ederim. Hangi hadis kitabını okursanız okuyun! Rasûlüllah’ın sünnetine sarılan kurtulur, korkmayın!

Ama, kısa olsun derseniz, İmam Nevevî’nin *Riyâzu’s-Sàlihîn* kitabını okuyun! Herkes beğeniyor. Şafiîler de beğeniyor. Mısırlılar da, Suudlular da basıyorlar, itirazsız bir kitap... Tamam, al *Riyâzu’s-Sàlihîn* kitabını, ucuzdur. Diyanet de basmıştır. İngilizcesi de vardır, açıklaması da vardır. Al bunu oku!. Az çok bilgi sahibi olursun, az çok bir alim olursun, az çok iyi bir müslüman olursun ama, Rasûlüllah’ın yolundan ayrılma!

Beş vakit namazı kılacaksın. Evde kılarsan, bir sevap alırsın. Mahalle camisinde kılarsan, yirmi yedi kat sevap alırsın. Cuma kılınan camide kılarsan, elli kat sevap alırsın. Kaçırılmaz.

Kırda ezan okuyup namaz kılarsan, beş yüz kat sevap alırsın. Onun da ayrı sevabı var. Melekler toplanıyor, görünmeyen mahlûklar toplanıyor, seninle beraber namaz kılıyor. Sen onları görmüyorsun ama Allah sevabını büyük yazıyor.

Namazları kılacaksınız, oruçları tutacaksınız, ibadetleri yapacaksınız. Cumayı kaçırmayacaksınız. Cumasızlar çıktı, müslümanım diyor ama cumasız... Cumasız müslümanlar çıktı, o da şeytanın bir aldatmacası... Cumayı terk etmeyeceksiniz!

Bakın Canberra'da hepimiz seferîyiz. Seferî olan insana cuma farz bile değil; gene kalktık gittik, Canberra Camii'nde Allah kabul etsin, cuma namazımızı kıldık. Neden? Cuma önemli bir namaz da onun için...

6. Nâfile Namazlar

Beş tane sevaplı namaz tavsiye ediyor Peygamber Efendimiz. Ben de size tavsiye edeceğim, yapmağa çalışın:

1) Sabah namazından sonra kıldığımız *İşrak* namazı...

Burada sabah namazını kılıyoruz. Ondan sonra oturup

konuşuyoruz, sohbet ediyoruz, anlatıyoruz. Sonra iki rekât namaz kılıyoruz; İşrak namazı... Kaç sabahtır bunun sevabını anlatıyorum, bunu kılacaksınız.

2) Sabahla öğlenin arasında geniş vakit var, orada dört rekât *Duha* namazı kılın! Onu da Peygamber Efendimiz tavsiye ediyor.

"—Hocam, çok namaz yüklüyorsun bize!"

Hayır, ben çok namaz filân yüklemiyorum. Peygamber Efendimiz'in sevaplıdır, kılın dediği namazları söylüyorum. Kılarsan kılarsın...

3) Akşam namazının arkasından *Evvâbin* namazı vardır; iki rekât veya daha fazla kılınabilir. Akşam namazının sünnetini kılınca kalıp kılıyoruz ya, işte o namaz...

"—Onun sevabı ne Hocam?"

İnsanın günahı denizlerin köpüğü kadar çok olsa, affına sebep olur.

"—Vay vay vay, el-hamdü lillâh... Okyanusu düşündüm de hocam; o koca dalgaların sahillere vurduğunu düşündüm, nasıl köpürdüğünü düşündüm, o köpüklerin sayısını düşündüm... Eh bu namaz kaçar mı?"

Bu namazı kılmağa çalışın! Ben ondan kılmağa çalışıyorum, hevesleniyorum, ağzımın suyu akıyor. Denizlerin köpüğü kadar günahı olsa, affına sebep olur denildiği için, kılmağa çalışıyorum.

"—E fazla olmuyor mu?"

Ne yapalım, Efendimiz tavsiye etmiş. Fazla olsaydı, tavsiye etmezdi. Bazı şeyleri de frenliyor Peygamber Efendimiz, yapmayın diyor, aşırılığa gitmeyin diyor. Ama bunu tavsiye etmiş. Onun için, *Evvâbin* namazını da kılın!.

4) Gece yatarken abdest alın, dört rekât namaz kılın, abdestli yatın! O da çok sevap...

5) Geceleyin de *Teheccüd* namazına kalkın! Üçte kalkın, imsak vaktinden önce kalkın, abdest alın, *Teheccüd* namazı kılın! O da çok sevap...

رَكْعَتَانِ مِنَ اللَّيْلِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنيَا وَمَا فِيهَا

(*Rek'atâni mine'l-leyli hayrun mine'd-dünyâ ve mâ fîhâ*) [Geceleyin kılınan iki rekât namaz dünyadan da, dünyanın içindeki her şeyden de daha hayırlıdır.]

Bu namazları tavsiye ediyorum: *İşrak, Duhà, Evvâbin*; gece yatarken kılınan *Salât-ı Leyl*; gece uykuyu bölüp, kalkılıp kılınan *Salât-ı Teheccüd*... Beş nafile namaz. Neden söylüyorum. Peygamber SAS Efendimiz'in hadis-i şeriflerinde tavsiye edilmiştir diye, bu sevaplı namazları hatırlatıyorum.

7. Nâfile Oruçlar

Ramazan'dan ayrı zamanlarda nafile oruçlar vardır. Peygamber SAS Efendimiz pazartesi ve perşembe oruçları tutardı. Receb ayında, Şa'ban ayında çok oruç tutardı. Receb ayında, Şa'ban ayında oruç tutmanın sevabı çok...

Şevval ayında Ramazan'dan sonra altı gün orucu vardır; onu tutarsınız.

Zilhicce ayında, hacıların hacca gittiği ayda, Kurban Bayramı'ndan evvelki dokuz gün oruç tutmak çok sevaptır. O günleri de oruçlu geçirmeğe çalışırsınız.

Kurban Bayramının Arafesinin orucu, iki senenin, geçmiş ve gelecek senenin günahlarının affına sebeptir. Demek ki, gelecek sene içinde yaşatacak Allah, günahları da affedecek. Onu da tutun!

Muharrem'de oruç vardır. Muharrem'in onu Aşûre günüdür. Dokuzunda ve onunda, veya onunda ve on birinde Aşûra günü orucunu tutun!

8. Sevaplı İşler

Bu sünnet olan, sevaplı olan oruçları da hatırlattım. Namazları

da hatırlattım, zikirleri de söyledim. Başka neler var, sevaplı işler nedir?

İlim öğrenmek sevaptır. Kur'an öğrenmek, öğretmek, ezberlemek, bilmek sevaptır. Kur'an evliyâullahın meşguliyetidir. Siz de Kur'an'la meşgul olun, ezberleyin, ezberinizi arttırın, tefsir okuyun! Sonra, hadis kitaplarını okuyun!

Sonra, bildiğinizi anlatın! Bak, insanlar (*Cemaat-ı Tebliğ*) şehir şehir geziyor, İslâm'ı anlatıyor. İslâm'ı çoluk çocuğunuza anlatın! Çalışkan olun, gayretli olun, İslâm'ı yaymağa çalışın!

Sonra, Allah yolunda cihad, canını vermek çok sevaptır. Yeri gelince o da oluyor. Allah şehidlerin şefaatine nâil eylesin...

Sevaplı işleri yapacaksınız, günahlardan kaçınacaksınız, takvâ ehli olacaksınız.

Bakın, burada müslümanlık kolaydır. Neden? Bir motelin içindeyiz, nâmahrem ile karşılaşmıyoruz. Günahkârlarla karşı karşıya değiliz. Dağ başında müslümanlık kolaydır, şehir içinde müslümanlık zordur. Neden? Elin karısı süslenir, açılır, donanır, karşına gelir; bakmayacaksın! Video da, televizyonda, gece yarısından sonra neler neler, ne müstehcen şeyler oluyormuş. Söylüyorlar, duyuyoruz.

Gözünü haramdan sakınacaksın, dilini yalandan sakınacaksın! Elini harama uzatmayacaksın! Kulağınla haramı dinlemeyeceksin! Midene haram lokma sokmayacaksın! Takvâ ehli olacaksın! Sakınan, temiz, titiz müslüman olacaksın! Haramı istemem diyeceksin, harama bakmam diyeceksin, haramı yemem diyeceksin, haramı dinlemem, söylemem diyeceksin!.

Takvâ ehli olmak, günahlardan kaçınmak tarikatın çok önemli bir prensibidir; günahlardan kaçınacaksınız!

Bir de ahlâkınızı güzelleştireceksiniz, güzel ahlâklı insan olacaksınız. Kötü huyları atacaksınız, iyi huyları alacaksınız. Tembellik huyunuz var; atacaksınız... Kindarlık huyunuz var; atacaksınız... Cimrilik huyunuz var; atacaksınız... Döneklik huyunuz var; atacaksınız... Vefâsızlık huyunuz var; atacaksınız...

Kendi kendinizle mücadele edeceksiniz; kötü huyları atacaksınız, iyi huyları alacaksınız. Olgun bir müslüman olacaksınız, tam bir müslüman olacaksınız.

Çünkü Allah insanı, güzel huylu diye seviyor. Allah insanı güzel huyundan dolayı cennete sokuyor; kötü huyundan dolayı cehenneme sokuyor. Kötü huylular cefâ çekiyor, iyi huylular safâ sürüyor. Onun için, güzel huylu olmağa da dikkat edeceksiniz!

Özetleyelim: Devamlı abdestli gezeceksiniz! Kul haklarını ödeyeceksiniz! Kılmadığınız namazları kılacaksınız, tutmadığınız oruçları tutacaksınız! Her gün zikir vazifelerini yapacaksınız!

Zikrinizi istediğimiz zamanda yapabilirsiniz. Oturduğunuz yerde, kıbleye dönüp, göz yumup, 25 defa *Estağfiru'llàh* deyip başlayacaksınız. Bir *Fâtiha*, üç *İhlâs-ı Şerif* okuyup, bunun sevabını Peygamber Efendimiz'e ve pirlerimize hediye edeceksiniz. Onların mânevî yardımlarını isteyeceksiniz.

Sonra, gözünüz kapalı ölümü düşünüp, ölümden sonra cenneti, cehennemi, ahireti düşünüp, nefsinize diyeceksiniz ki:

"—Ey nefsim, bak ölüm var, aklını başına topla! Hayatın kıymetini bil, günahlara sapma! Cehennemden korun, cenneti kazanmağa çalış!" diyeceksiniz.

Sonra, bizimle ilgi kuracaksınız. Televizyonun düğmesini çevirip görüntüyü yakaladığınız gibi, bizimle mânevî bağlantı kurup bizi göz önüne getireceksiniz. Rabıta-i mürşid yapacaksınız.

Sonra, Allah'ın huzurunda olduğunuzu düşüneceksiniz. Allah beni görüyor diye boyun büküp, diyeceksiniz ki:

"—Yâ Rabbi, beni sevdiğin kulların arasına kabul eyle... Ben senin iyi kulun olmak istiyorum." diyeceksiniz.

Sonra, tesbihleri çekmeğe başlayacaksınız. Ne çekeceksiniz? Yüz *Estağfiru'llàh*... Peygamber Efendimiz yapmış kendisi. Yüz *Lâ ilâhe illa'llàh*, bin defa *Allah* diyeceksiniz. Ama Allah derken, her yüz defada bir "*İlâhî ente maksùdî ve rıdàke matlûbî*" demeyi unutmayacaksınız. Yüz *salevât-ı şerife* getireceksiniz. Yüz *Kul huva'llàhu ehad* okuyacaksınız.

Farz namazları camide kılacaksınız. Farz olmayan sevaplı namazları; *İşrak, Duhà, Evvâbîn, Salât-ı Leyl* ve *Teheccüd* namazlarını kılacaksınız. Pazartesi ve perşembe oruçları gibi sevaplı oruçları tutacaksınız.

Sevaplı işler yaparak, ilim irfan sahibi olup, bunları anlatarak, İslâm'ı yaymağa çalışarak sevap kazanacaksınız. Sevaplı işlerde gayretli olacaksınız. Günahlardan kaçınmağa dikkatli olacaksınız. Takvâ ehli olacaksınız. Kötü huyları atıp, iyi huyları alıp, kâmil bir insan olmağa çalışacaksınız.

Tarikatımız bu... Bunları yapmak, insanı katmerli olarak cennetlik yapar. İbadetleri yapan cennetlik olur. Günahlardan kaçınan cennetlik olur. Ahlâkı güzel olan cennetlik olur. Bunların hepsini yapan, cennette en yüksek dereceleri bulur. Onun için, bunlar aramızda anlaşmadır bu akşam; ahdinize sàdık olun!

Şimdi her biriniz bir *Fâtiha*, üç *Kul huva'llàh* okuyun, duanızı yapayım!

....

Bi'smi'llàhi'r-rahmâni'r-rahîm:

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللهَ ، يَدُ اللهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهُ اللهَ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا (الفتح: ١٠)

(*İnne'llezîne yübâyiùneke innemâ yübâyiùna'llàh... Yedu'llàhi fevka eydîhim... Ve men nekese ve innemâ yenküsü alâ nefsihî... Ve men evfâ bimâ àhede aleyhu'llàhe feseyü'tîhi ecran azîmâ.*) *Sadaka'llàhu'l-azîm.*

[Muhakkak ki sana bey'at edenler, gerçekte Allah-u Teâlâ'ya bey'at etmişlerdir. Allah'ın kuvvet ve yardımı bey'at edenlerin üstündedir. Şu halde kim bu bağı çözerse, kendi aleyhine çözmüş

olur. Kim de Allah ile sözleştiği şeye vefa, onun hükmünü îfâ ederse, Allah da ona büyük bir ecir verecektir.] (Fetih, 48/10)

Bu söylenenleri unutursanız, bunları hocalarınızdan sorup tekrar hatırlayabilirsiniz. Bunların yazılı olduğu küçük bir kitabımız var, onu alıp oradan okuyabilirsiniz. Şöyle kâğıtlar var, burada da Hocamız'ın anlattığı şekilde bu vazifeler var; buradan da hatırınızda kalabilir. Bu kâğıtlardan birer tane alın, bu vazifeleri yapın!

Allah-u Teàlâ Hazretleri sizi sırat-ı müstakîmden ayırmasın… Nefse, şeytana uydurmasın... Sevdiği kullardan olmanızı nasîb eylesin... Cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin... Hem dünyada, hem ahirette aziz ve bahtiyar eylesin...

Bi-hürmeti esrârı sûreti'l-fâtihah!

05. 01. 1996 Canberra / AVUSTRALYA

9. ŞA'BANIN YARISI GECESİ

Aziz ve sevgili Radyo-Türk dinleyicileri!

Bu diyar-ı gurbette sizin aranızda olmaktan mutluyum. Beraat Kandiliniz mübarek olsun!.. Biliyorsunuz, üç mübarek aydan, Receb ayını geçirdik; şu anda Şa'ban ayının ortasındayız. Şa'ban ayının yarısı gecesi, (*leyletü'n-nısfi min şa'bân*) Ramazan'a onbeş gün kaldı demektir, iki hafta kaldı demektir! Bunun bir anlamı da bu.

Şa'ban ayı, Peygamber SAS Efendimiz'in ayı... Peygamber SAS Efendimiz bir hadis-i şerifinde buyurmuş ki:[50]

رَجَبُ شَهْرُ اللهِ ، وَشَعْبَانُ شَهْرِي ، وَرَمَضَانُ شَهْرُ أُمَّتِي

(أبو الفتح في أماليه عن الحسن مرسلاً)

RE. 289/2 *(Recebü şehru'llàh, ve şa'bânu şehrî, ve ramadànu şehru ümmetî*) "Receb Allah'ın ayıdır, Şa'ban benim ayımdır, Ramazan ümmetimin ayıdır."

Bu ayda, Rasûlüllah SAS Efendimiz'e çok salât u selâm getirerek, onun ayı olan Şa'ban ayında, onun şefaatine nâil olmağa çalışmamız lazım!..

Bu içinde bulunduğumuz akşam, (*leyletü'n-nısfi min şa'bân*) yâni Şa'banın yarısı gecesi, Şa'banın on dördünü on beşine bağlayan gece Beraat gecesidir!

Beraat kelimesini Türkçe'de kullanıyoruz. Biliyorsunuz, "Filanca insan muhakeme olundu ama suçsuz bulundu, beraat etti." diyoruz. Beraat etmek, yani temize çıkmak mânâsına... Bu

---

[50] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.275, no:3276*; İbn-i Asâkir, Mu'cem,* c.I, s.114, no:210; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.374, no:3813; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.556, no:35164; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.341, no:1358; *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.XIII, s.109, no:12682.

gece Beraat gecesi, Beraat kandili, inşâallah Allah-u Teàlâ Hazretleri hepimizi temize çıkarsın... Hepimizi rahmetine mazhar eylesin... Hepimizi süedâ ve sàlihîn zümresine ilhak eylesin...

Biliyorsunuz, Cenab-ı Hakk'ın huzurunda, divanında; dinimize göre insanlar hali hazırdaki hayatlarına göre, hayatlarındaki durumlarına göre; ya saiddir, ya şakîdir. Saidler *süedâ*, şakîler *eşkıya* diye isimlendiriliyor. *Saîd* cennetlik, cennetlik olma yolunda olan, Allah'ın rızasına uygun yolda olan demek... *Şakî* de, cehennemin yolunda olan demek. Tevbe etmezse, cehenneme gidecek demektir. Bu Beraat Gecesinde dileriz ki, Allah-u Teàlâ Hazretleri bize cennete girme beraati ihsan eder. Cehennemden azad olma beraatini de nasib eder.

Bu gece hakkında söylenecek sözler çok... Fakat, Radyodaki zamanımız kısıtlı, camideki konuşmamız uzun olacak, inşâallah!

a. Leyle-i Mübâreke

Kur'an-i Kerim'de de bu geceye işaret ediliyor. *Leyle-i mübâreke* diye Duhan Sûresi'nde geçiyor. *Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*:

حم. وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ . نَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ . فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ . أَمْراً مِنْ عِنْدِنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ (الدخان:١-٥)

(*Hà, mîm. Ve'l-kitâbi'l-mübîn. İnnâ enzelnâhü fî leyletin mübareketin innâ künnâ münzirîn.*) ayet-i kerimesinde gecen mübarek gece. Mübarek demek, yâni mânevi hayrı, bereketi çok fazla olan gece demek. Bu mübarek gece... (*Fihâ yüfraku küllü emrin hakîm. Emren min indinâ innâ künnâ mürselîn.*) (Duhan, 44/1-5)

Bu gecede çok mühim olayların olduğu, çok kararların alındığı, bu ayet-i kerimelerden anlaşılıyor. Müfessirlerin, alimlerin, ashab-ı kiramın, Kur'an-ı Kerim'i iyi bilen büyüklerimizin bazılarının kanaatine göre; bu ayette gecen *leyle-i mübâreke*, Şa'ban'ın yarısı gecesidir.

b. Dört Mübarek Gece

Nitekim, Hazret-i Aişe Vâlidemiz'den (*Radıya'llàhu teàlâ anhâ*) rivayet olunan bir hadis-i şerifte söyle geçiyor:[51]

قَالَتْ: سَمِعْتُ النَّبِىَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، يَقُولُ: يَنْسَخُ اللهُ الْخَيْرَ

[51] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.274, no:8165; Hz. Aişe RA'dan.
Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.323, no:35215; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIV, s.266, no:27122.

فِي أَرْبَعِ لَيَالٍ نَسْخًا : لَيْلَةِ الْأَضْحٰى ، وَالْفِطْرِ ، وَ لَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانِ ، تَنْسَخُ فِيهَا الْآجَالِ وَالْأَرْزَاقِ ، وَيَكْتُبُ فِيهَا الْحَجِّ ؛ وَفِي لَيْلَةِ عَرَفَةَ إِلَى الْآذَانِ (الديلمي عن عائشة)

(*Kàlet: Semi'tü'n-nebiyye SAS yekùl*) Hazreti Aişe, Validemiz tabii Peygamber Efendimiz'in zevce-i mübarekesi, bizim annemiz; diyor ki: "Ben Peygamber SAS'den işittim ki:

(*Yensahu'llàhu'l-hayra fî erbai leyâlin neshà*) "Dört gecede, Allah-u Teàlâ Hazretleri kullarına hayrı, bereketi, nimeti, rahmeti saçar, yani, çok fazla miktarda ihsan eder." Bunlar hangileridir:

1. (*Leyletü'l-adhà*) "Kurban Bayramı gecesi.

2. (*Ve'l-fıtr*) Ramazan Bayramı gecesi.

3. (*Leyletü'n-nısfi min şa'bân*) Şa'ban'ın yarısı gecesi, yâni bu gece... (*Yensahu fîhe'l-âcâl*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri bu gecede ecelleri kaydeder. (*Ve'l-erzâk*) Rızıkları kaydeder. (*Ve yüktebü fîhe'l-hac*) Hacılar, hacca gidecek olanlar yazılır." diye bildiriliyor.

4. (*Ve leyleti arafete ile'l-âzân*) "Arafe gecesi de, ezanlar okununcaya kadar; yâni sabah ezanı okununcaya kadar, o da bu mübarek gecelerdendir." diye bildirilmiş.

Başka bir mübarek gece de, Receb-i Şerif'in ilk cuma gecesi olan, Regâib kandili dediğimiz gece... Başka rivayetlerden de biliyoruz ki, gökte meleklerin iki bayramı var. Birisi, Regâib Kandili bayramı. Birisi de bu Beraat Kandili... Bu gecelerde melekler bayram ediyorlar.

Berat gecesiyle ilgili olarak ayet-i kerimede şöyle bildiriliyor:

فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ (الدحان:٤)

(*Fîhâ yufraku küllü emrin hakîm*) [Her hikmetli işe o gecede hükmedilir.] (Duhan. 44/4)

Allah-u Teàlâ Hazretleri bir sene içinde, yâni bu geceden ileriye doğru, bir dahaki Berat gecesine kadar olacak olayları, rızıkları, insanların mukadderatını, bu vazifeyi yapacak olan meleklere tevdi ediyor. Onun için, duası var bu gecenin:

"—Yâ Rabbi, eğer bizim ismimizi sevmediğin şakî kulların defterine kaydetmişsen, affedip mağfiret eyleyip bizi bağışla!.. Bu gecede o defterden sil!.. Sevdiğin, razı olduğun said kullar, mutlu bahtiyar kullar defterine kaydet!.. Eğer bizi said, mutlu kullar defterine kaydetmiş bulunuyorsan zâten; aman o defterde ismimizi sabit eyle, o defterden silme!.." diye dua ediliyor.

Onun için, bu gecede, biz de bu rivayetlere uygun şekilde dua ederek, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nden önümüzdeki yılın hayrını, bereketini, güzelliklerini dileyelim!.. Allah-u Teàlâ Hazretleri bize hayırlar takdir buyursun. Hayırları ihsân eylesin...

c. Berat Gecesinde Affolmayacak Kimseler

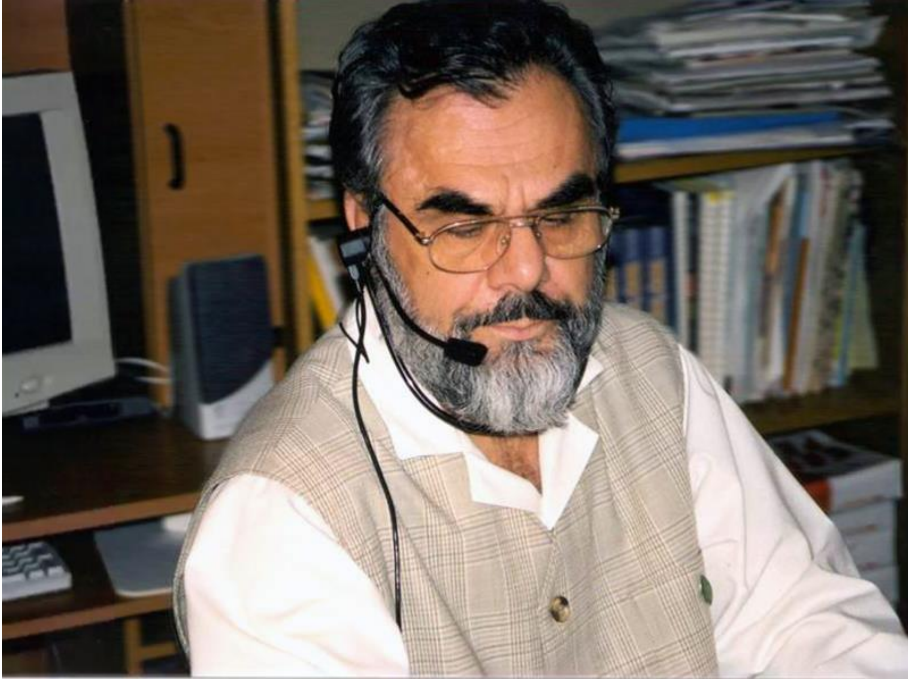
Yalnız bu gecede bazı kimseler bu gecenin güzelliklerinden istifade edemiyor, onları söyleyelim! Sözümü tamamlamak zorundayım. Ali ibn-i Ebî Tâlib RA'dan, yâni Hazret-i Ali Efendimiz'den rivayet edildiğine göre, Peygamber SAS buyurmuş ki:[52]

يَنْزِلُ اللهُ تَعَالَى فِي لَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا ، فَيَغْفِرُ لِكُلِّ مُسْلِمٍ ؛ إِلاَّ لِمُشْرِكٍ ، أَوْ مُشَاحِنٍ ، أَوْ قَاطِعِ رَحِمٍ ، أَوِ امْرَأَةٍ تَبْغِي فِي فَرْجِهَا .

(*Yenzilu'llàhu teàlâ fî leyleti'n-nısfi min şa'bân, ile's-semâi'd-dünyâ feyağfiri li-külli müslimin illâ li-müşrikin, ev müşâhinin, ev katı'ı rahimun, ev umreetin tebğî fî fercihâ.*) *Sadaka rasûlü'llàh.*

---

[52]*Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.466, no:7461, 7462; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.III, s.486, no:2625.

Bu hadis-i şerif önemli. Allah-u Teàlâ Hazretleri, Şa'ban'ın yarısı gecesi olunca, yâni bu Beraat Kandili dediğimiz, şu yaşadığımız gece olunca, lütfuyla, keremiyle en yakın semaya nüzûl eyleyip, (*feyağfiru li-külli müslimin*) her müslüman kulu afv ü mağfiret eder." Ama müstesnaları biraz sonra sayacak. Ne kadar müslümanı affettiğini başka hadis-i şeriflerden biliyoruz. Koyunu çok olan bir Benî Kelb kabilesi varmış. O kabilenin koyunlarının tüyleri sayısınca. Yâni çok kimse bu rahmete erecek, bu lütfa mazhar olacak.

Ama, kimler olamayacak, onları öğrenelim:

1. (*İllâ li-müşrikin*) "Allah'a şirk koşanlar." Yâni inancı var ama şirk koşuyor. Kanaatlerinde, inancında sakatlık var. Allah'a inancı sâfî ve ihlaslı değil, şirk koşuyor. Başka şeyleri sanki mukadderatına etki ediyormuş gibi düşünüyor. Müşrik, bu affolmaz.

2. (*Ev müşâhinin*) Müşâhin de arkadaşına kızgın, dargın, kırgın, kindar olan demek. Eskiden bu buharlı gemiler, içinde böyle kömür atılıp da buhar kaynadığı için, fokur fokur kaynadığından, kazanı kaynayarak hareket ettiğinden *şâhinât* denilirdi Arapça o gemilere, buharlı gemilere. Bu müşahin de oradan geliyor. Yâni, içinde müslüman kardeşine karşı kırgınlık olanlar da affolunmayacak.

Allah-u Teàlâ'nın huzuruna, melekler "Bunlar da affolsun yâ Rabbi!" diye müslüman kulların ismi geldiği zaman; "Böylelerini ayırın, yâni bunlar birbirleriyle barışıncaya kadar, sulh oluncaya kadar ayırın bunları!" buyuracağını rivayetlerden biliyoruz.

Buradan bizim alacağımız ders: Dargın olduğumuz, kırgın olduğumuz, kızgın olduğumuz kimseler varsa, bu gecede barışmak, bu durumdan kurtulmak. Çünkü onlar affolmayacak.

3. (*Ev katı'ı rahimin*) Kati'i rahim, yâni akrabasıyla küsmüş, ilgisini koparmış, gelip gitmiyor, konuşmuyor... Ziyaret etmiyor, yardımcı olmuyor vs. Tabii uzakta olunca, mektup da olur, telefon bile kifâyet eder. İlgiyi kesmemek, arayı tatlı tutmak lâzım! Sıla-ı Rahim yapmak lâzım, akrabalık bağlarına riayet etmek lâzım! Buna da dikkat edelim!..

4. (*Evi'mraetin tebğî fî fercihâ*) Kötü yola düşmüş kadını da affetmeyeceği bu rivayette bildiriliyor.

Sonra, başka rivayetlerde, (*müdmini hamr*) yâni içkiye mübtelâ olanların affolmayacağını bildiriyor Allah-u Teàlâ Hazretleri.

Demek ki, aziz ve sevgili dinleyiciler! Bu güzel gece çok güzel mübarek bir gece... Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemizi bu gecenin hayrından, bereketinden istifade edenlerden eylesin... Bazı kimseler istifade edemeyecek. Onların kimler olduğunu hadis-i şerifler bildiriyor. Kendimize dikkat edelim! Böyle sıfatlar üzerimizde varsa, o zaman o şeyleri üzerimizden atmağa gayret edelim!.. Allah'ın sevgili kulu olmağa gayret edelim!.. İnsan-ı kâmil olmağa, olgun, bilge, faziletli insan olmağa çalışalım!..

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nden lütfunu, rahmetini dileyelim!..

Tabii biliyorsunuz, müslümanın duasının en süratle kabul olan cinsi, arkadaşına, kardeşine yaptığı duadır. Müslümanın müslümana gıyabında, arkasından, onun lehinde yapmış oldu dua, çok süratle makbuldür. Onun için, siz de sevdiğiniz yakınlarınıza, dostlarınıza ayrıca dua etmeyi unutmayın!.. Çünkü süratle kabul olan cinsi bu. arkadaşınızı, akrabanızı, Türkiye'deki dostlarınızı, başka yerden hocadan, okuldan, mahalleden tanıdığınız dostlarınızı, sevdiklerinizi, asker arkadaşlarınızı, komşularınızı da unutmayın duadan... Bizi de duadan unutmamanızı dileriz.

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlenizi sıhhat, afiyet üzere yaşatsın... Nice nice böyle mübarek kandillere eriştirsin... Ramazanlara eriştirsin... Bayramlara ulaştırsın...

Tabii asıl bayram, insanın mü'min-i kâmil olarak Rabbine kavuşmasıdır. Ahirette mahkeme-i kübrâda beraat etmesidir. Cehenneme düşmeyip cennete girmesidir. Cennette Allah'ın nimetlerine mazhar olmasıdır. Bu nimetlere ermeyi de Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemize nasib eylesin...

Allah hepinizden razı olsun... Hepinizin kandillerini tekrar tekrar tebrik eder, gözlerinizden öperim.

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû, aziz ve sevgili dinleyiciler!..

25. 12. 1996 - Radyo-Türk / **Avustralya**

10. BERAT GECESİNİN ÖNEMİ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn. Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'dü fa'lemû eyyühe'l-müslimûn, enne hâzihi'l-leylete leyletün nısfi min şa'bân.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah'a hamd ü senâlar olsun... Son derece kıymetli, son derece mübarek, son derecede önemli bir gece başlamış bulunuyor. Güneşin batmasıyla beraber, şu saatler bu mübarek gecenin saatleridir. Bu vakit, bu mübarek zamanlar, sabah namazı vaktine kadar devam edecektir.

a. Berat Gecesinde Allah'ın Rahmeti

Son derece önemli bir gecede bulunuyoruz. Önce sizlere, bu gecenin ehemmiyeti hakkında bilgi sunmak istiyorum: Bu gece, Peygamber SAS Efendimiz Hazretleri'nin bizzat kendisinin gayret ettiği, ihyâ etmek için uykusunu feda ettiği, evini, yatağını terk ettiği, sabahlara kadar ibadet ettiği bir gecedir. Peygamber Efendimiz'in kendisinin hayatında, bu böyle değerlendirilmiş oluyor. Peygamber SAS Efendimiz'in bu davranışı da bizim için çok önemli bir hadise...

Peygamber Efendimiz'den bu konuda rivayet edilmiş olan bazı hadis-i şerifleri nakletmek istiyorum. Ali ibn-i Ebî Tâlib, Peygamber SAS Efendimiz'in mübarek damadı, Fatıma Anamız'ın beyi, amma bir özelliği var: Peygamber Efendimiz, amcası Ebû Tâlib'in iktisadî durumu rahatlasın diye, Hazret-i Ali'yi gitmiş amcasından istemiş, yanında kendi evlâdı gibi büyütmüş. Hazret-i Ali Efendimiz böyle bir mazhariyete sahip.

Yâni, Peygamber Efendimiz'in oğlu değil, yeğeni ama

Efendimiz büyütmüş. Amcasına kolaylık olsun, amcası fazla çocuklarının ağırlığından mâli bakımdan sıkıntı çekmesin diye, öteki kardeşlerle sözleşmişler, her birisi bir kardeşi alıp hafifletmişler.

Biliyorsunuz, Mi'rac'da Peygamber Efendimiz'in, evine gidip de yattığı zaman, Mi'rac'a çıktığı Ümm-ü Hânî Hazretleri de, gene böyle Peygamber Efendimiz'in amcası Ebû Tâlib'in kızıdır. Hazret-i Ali Efendimiz'in ablasıdır. O da, Peygamber Efendimiz'i çok severdi, Peygamber Efendimiz de ona çok hürmet ederdi.

Hazret-i Ali Efendimiz rivayet ediyor ki Peygamber Efendimiz'den, bizzat, Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyurmuşlar; Hazret-i Ali Efendimiz de duymuş, bize naklediyor:[53]

يَنْزِلُ اللهُ تَعَالَى فِي لَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا ،

فَيَغْفِرُ لِكُلِّ مُسْلِمٍ ؛ إِلاَّ لِمُشْرِكٍ ، أَوْ مُشَاحِنٍ ، أَوْ قَاطِعِ رَحِمٍ ،

أَوْ امْرَأَةٍ تَبْغِي فِي فَرْجِهَا .

(*Yenzilü'llàhü teàlâ fî leyleti'n-nısfi min şa'bâne ile's-semâi'd-dünyâ*) "Şa'banın yarısı gecesi olduğu zaman..." Yâni işte şu içinde bulunduğumuz gece... Şa'banın yarısı, otuzun yarısı on beş; on dördünü on beşine bağlayan bu gece... "Şa'ban'ın yarısı gecesi olduğu zaman, Allah-u Teàlâ Hazretleri semâi'd-dünyâya nüzûl eyler."

Semâi'd-dünyâ ne demek? *Semâi'd-dünyâ,* en yakın sema demek. *Dünyâ*, en yakın demek, *ednâ* kelimesinin müennesi. Yâni, bizim bugün dünya deyince aklımıza gelen, okyanuslarıyla, kıtalarıyla, kutuplarıyla yuvarlak gök cismi değil. Dünya

---

[53] *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.466, no:7461, 7462; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.III, s.486, no:2625.

denilince, burada geçen dünya kelimesi o değil. *Es-semâ ed-dünyâ*, sıfat tamlaması, en yakın olan semâ demek.

Tebâreke Sûresi'nde, Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuruyor ki:

وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ (الملك:٥)

(*Ve lekad zeyyenne's-semâe'd-dünyâ bi-mesàbiha*) "En yakın semayı biz yıldızlarla süsledik." (Mülk, 67/5)

Demek ki, başımızı gökyüzüne kaldırdığımız zaman, yıldızları gördüğümüz bütün bu feza, yıldızların olduğu feza, birinci semâdır. Bu semâdan sonra, altı semâ daha var:

الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا (الملك:٣)

(*Ellezî haleka seb'a semâvâtin tibâkà*) [O gökleri yedi kat olarak yarattı.] (Mülk, 67/3) buyruluyor.

Ama yıldızlar birinci semadadır. Demek ki birinci semâ o kadar büyük ki, yıldızların olduğu semâ, bir yıldızın ışığı bazen bize milyonlarca senede geliyor. Biz dünyadan Venüs gezegenini incelemek üzere füze fırlatmışız, iki-üç senede Venüs gezegeninin yanına varmış. Daha Venüs, güneşin etrafında dönen çok yakın yıldızlardan biri. Eğer güneş sisteminden dışarıya çıkmak icab etse, çok daha seneler icab edecek! Uçsuz bucaksız bir feza...

Başka bir hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:[54]

---

[54]Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.384, no:1094; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.521, no:758; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.420, no:1315; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.526, no:3498; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.435, no:1366; İmam Mâlik, *Muvatta'* (Rivâyet-i Yahyâ), c.I, s.214, no:498; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.487, no:10318; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.264, no:753; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.420, no:7768; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXVII, s.261; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXVII, s.463, no:7564; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.253, no:8106; Ebû Hüreyre RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.81, no:16791; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.413, no:1480; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.134, no:1566; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.125, no:10321; Cübeyr ibn-i Mut'im RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.164, no:3353; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIV, s.17, no:26551.

يَنْزِلُ رَبُّنَا تَبَارَكَ وَتَعَالَى ، كُلَّ لَيْلَةٍ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا ، حِينَ يَبْقَى ثُلُثُ اللَّيْلِ الْآخِرُ فَيَقُولُ: مَنْ يَدْعُونِي فَأَسْتَجِيبَ لَهُ ، وَمَنْ يَسْأَلُنِي فَأُعْطِيَهُ ، وَمَنْ يَسْتَغْفِرُنِي فَأَغْفِرَ لَهُ (خ . م . د. ت. ن. ه. حم . عن أبي هريرة)

(*Yenzilü rabbünâ tebâreke ve teàlâ, külle leyletin ile's-semâi'd-dünyâ, hîne yebkà sülüsü'l-leyli'l-âhir*) "Rabbimiz Tebâreke ve Teàlâ Hazretleri her gece, gecenin son üçte biri kaldığı zaman, en yakın semâya nüzûl eyler." Nüzul etmek, inmek demek. Yâni en yakın semayı rahmetiyle kaplar. (*Feyekùlü*) Sonra kullarına seslenir:

(*Men yed'ùnî feestecib lehû*) 'Yok mu bana dua eden, duasını kabul edeyim!'

(*Ve men yes'elünî feu'tıyehû*) 'Yok mu benden bir şey isteyen, istediğini ona ihsân edeyim!'

(*Ve men yestağfirunî feağfire lehû*) 'Yok mu benden bağışlanma dileyen, onu bağışlayayım!' der."

"—Yok mu benden şunu isteyen, bunu isteyen!" diye fecr-i sadıkın, yâni sabah vaktinin gelişine kadar, yâni imsak kesilinceye kadar böyle seslenir durur.

Biliyorsunuz, Kur'an-ı Kerim'de Allah-u Teàlâ Hazretleri kendisi bildiriyor ki:

وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ (الحديد: ٤)

(*Ve hüve meaküm eyne mâ küntüm*) "Siz nerede olursanız olun, Allah-u Teàlâ Hazretleri sizinledir, yanınızdadır. (Hadid, 57/4)

Başka bir ayet-i kerimede bildiriliyor ki:

وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ (ق:١٦)

(*Ve nahnü akrabü ileyhi min habli'l-verîd*) "Biz kulumuza onun şah damarından bile daha yakınız." (Kaf, 50/16)

Tabii Allah-u Teàlâ Hazretleri:

لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ (الشورى:١١)

(*Leyse kemislihî şey'ün*) [Onun benzeri hiç bir şey yoktur.] (Şûrâ, 42/11) diye bildirdiği için Kur'an-ı Kerim'de. Yâni bizim bilgimizle, aklımızla bildiğimiz, tahsilimizde öğrendiğimiz hiç bir şeye benzetemeyiz Allah'ı... Şöyledir diyemeyiz. "Onun gibi hiç bir şey yoktur." Onun için, anlaması da, insanın Allah'ı kavraması da mümkün değildir.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

"—Allah'ın zâtını düşünmeyin, kavrayamazsınız! Ama sıfatlarını düşünün, nimetlerini düşünün, rahmetini düşünün, kuvvetini düşünün, yaratıklarını düşünün, yarattıklarındaki ibretleri düşünün! Oradan Allah'ın kudretini anlarsınız."

Göklere bakın; Allah'ın azametini anlarsınız. Göklerin büyüklüğüne, fezanın derinliğine bakın; *Allàhu ekber* sözünün nelere delâlet ettiğini kavrarsınız.

Bu izahtan sonra, yâni zihinler yanlış bir noktaya gitmesin diye, bu izahı yaptıktan sonra, hadis-i şerife devam ediyoruz: Bu gecede Allah kullarına yaklaşıyor! Semâi'd-dünyâ'ya nüzul ediyor. Bu yakınlaşma, rahmet yakınlaşması, kullarına rahmetini ihsan etmesinin emâresi…

(*Feyağfiru li-külli müslimin, illâ li-müşrikin, ev müşâhinin, ev kat'i rahimin, ev imreetin tebğî fî fercihâ*) "Sonra, şu sayılan insanlar hariç, her müslümanı mağfiret eder." Bu gece Allah-u Teàlâ Hazretleri her müslüman kulu afv ü mağfiret eder! Müstesnalarını sıraladı. Okuyacağım, izah edeceğim.

Bazıları afv ü mağfiret olmaz, müslüman olduğu halde,

bağışlanmaz. Onları bilmemiz lâzım, önemli! Aman, biz o durumda olmayalım! Eğer bizde öyle bir durum varsa, vaziyetimizi düzenleyelim, düzeltelim, toparlayalım diye, onları onun için izah edeceğim size. Ama müjdeli bir akşamdayız. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin kullarını afv ü mağfiret ettiği, rahmetiyle tecelli ettiği bir mübarek akşamdayız. Çok önemli bir akşamdayız.

Kimleri affetmez?

b. Berat Gecesinde Affedilmeyen Kimseler

1. (*İllâ li-müşrikin*) "Müşriki Allah affetmez." *Müşrik* ne demek? *Müşrik*, Allah'a inandığı halde, Allah'ın varlığını kabul ediyor amma, şerik ortak koşuyor Allah'a! Buna müşrik derler. Yâni, Allah'ın ortağı var sanıyor. Ulûhiyetinde, kudretinde ortağı var sanıyor, şerik koşuyor! Ona müşrik derler. Ortak düşünüyor.

Misâl, Wollongong şehrinde yüzlerce dönüm arazi üzerine, güney yarım kürenin en büyük Budist tapınağını yapmış Budistler. Gittik, "Bakalım bu adamlar ne yapıyorlar?" görelim dedik. Bahçeye bir büyük Buda heykeli dikmişler, birçok binalar yapmışlar. O binaların içinde, kocaman salonlarda birçok Buda heykelleri var! O heykellerin önüne halı sermişler, ayakkabıyı çıkartıp girin diyorlar. O halının ortasında, o heykelin önünde diz çöküyorlar, eğiliyorlar; heykelin önüne karpuz kavun, üzüm meyve koymuşlar.

Broşürlerini aldık! Ben Budizm'i bilmiyorum, ilgilenmedim. Dinler tarihinde anlatılmıştır. İnançlarının ne olduğu, ne zaman çıktığı, tarihleri vardır ama şimdi soruyor kendisi:

"—Bir tanrı mıdır Buda?"

Altına cevap olarak demiş ki:

"—Hayır, Buda tanrı değildir."

E be adam! Be zavallı! Tanrı değilse, niye önünde diz çöküyorsun, niye eğiliyorsun, niye tapınak yaptın onun için? Bu binada dört duvar var, dört duvara küçük küçük yerleştirilmiş sıra sıra... On iki bin tane Buda heykeli yerleştirmiş bir odaya. Elli altı milyon Avustralya doları harcamış.

Bu nedir? İşte bir şirk koşuyor, şerik düşünüyor. Niye tapınıyorsun diye sorsan, sembol diyecek. Bu iyiliğin sembolü diyecek. Bu dürüstlüğün sembolü diyecek. Bu temizliğin sembolü diyecek. Ama temizlik dediğin şey ne, iyilik dediğin şey ne? Netice itibariyle insanları aldatıyorsun, yanlış bir inanca götürüyorsun. Temizlik bu mu? Milyonlarca insanı aldatıyorsun, milyonlarca insanın cehenneme gitmesine sebep olacak bir inancın propagandasını yapıyorsun.

Peki, onlar Budist, ötekiler, başka müşrikler bilmem totemlere taparlar var? Hindistan'da başka şeylere tapanlar var. Kutuplarda beyaz ayıya tapıyorlarmış Eskimolar. Afrika'da başka şeylere tapanlar var. Hindistan'da ineklere tapanlar var. Eski Mısırlıların çeşitli tanrıları var. Firavun'a tapmışlar filân... Tamam gayr-i müslimlerin, kâfirlerin böyle tapındıkları var.

Peki, müslüman müşrik olabilir mi? Yâni, *"Lâ ilâhe illa'llàh"* diyor, Allah'ın varlığını birliğini kabul ediyor ama, müslüman müşrik olabilir mi? Evet! Olabilir. İnancını kontrol etmezse, kulağına yanlış gelen bilgileri kafasına yerleştirirse, Allah hakkında yanlış kanaatlere sahipse, Allah'tan başka güç kuvvet var sanıyorsa, onlardan medet umuyorsa, o da müşrik olabilir.

Bir de, Peygamber SAS Efendimiz'in anlattığı gizli müşrikler var. *Şirk-i hafî* var... *Şirk-i hafî* nedir? Riyâkârlık. Niye riyâkârlığa *şirk-i hafî* demişler? İnsanlara kendisini beğendirmek için, sahtekârlık yapıyor. Samimiyetini bırakıyor. İnsanlara hoş görünmek için riyâkâr. Demek ki o, insanlara önem veriyor. Allah'ın kendisinin kalbini bildiğini düşünmüyor, o insanın aferinini almağa, alkışını almağa, takdirini kazanmağa çalışıyor! Ona da, riyâkâra da, riyâ sahiplerine de, o da bir çeşit şirktir. Şirk-i hafî deniliyor. Gizliden gizliye, karıncanın böyle sessizce yürümesi gibi, inanın içine zararlı fikirler girebilir! Müslümanın, Allah'ın varlığı, birliği konusunda, *Lâ ilâhe illa'llàh* sözünün hakiki anlamını kavramak konusunda, çok dikkatli olması lâzım!

Neden? Çünkü, müşrik durumuna düşerse affolunmayacak.

İnancı, Allah var, şeriki, naziri yok, güç kuvvet Allah'ın elinde, ben ancak Allah'a ibadet ederim, Allah'tan başka bir şeye tapınmam diyecek. Allah'tan başka bir şeye tapınmak var mı? Yâni farkına varmadan tapınanlar var mı müslümanlardan? Var! Kur'an-ı Kerim'de buyruluyor ki:

أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ (الجاثية: ٢٣)

(*Eferaeyte meni'ttehaze ilâhehû hevâhu*) [Hevâ ve hevesini tanrı edinen kimseyi gördün mü?] (Câsiye, 45/23)

Bazı insanlar, kendi nefislerini put ediniyorlar. Kendine, nefsinin emrine giriyor. Nefsi ne derse onu yapıyor. Günah emrediyor, günahı yapıyor. Haram emrediyor, haramı işliyor. Demek ki, nefsini put edinmiş. Nefis putuna tapınıyor.

Kimisi şeytana tapınıyor. Yâni şeytanın emrine girmiş. Şeytanın sözünü dinliyor. Halbuki, kendisini yaratan Allah, yaşatan Allah, rızkını veren Allah! Rahman'ın emrini dinlemiyor, Kur'an'ın yolunda gitmiyor, şeytanın yaptığı işleri yapıyor... Demek ki onun emrinde.

Kimisi paraya tapar, kimisi kadına tapar, kimisi mevkiye makama tapar... Bunları biliyorsunuz, kulağınıza gelmiştir.

Demek ki sırf Allah'a tapmak, ihlâs ile Allah'a ibadet etmek, şirkin her çeşidinden şiddetle sakınmak lâzım! Bu uzun bir iştir. İnsanın gerçekten *Lâ ilâhe illa'llàh*'ı kavraması için, tasavvufî bir eğitimden geçmesi lâzım! Tasavvufî bir eğitimden geçmeyen insan, *Lâ ilâhe illa'llah*'ın derin mânâlarını anlamayabilir; bu bir...

2. (*Ev müşâhinin*) Allah bu mübarek gecede herkesi affediyor da, çok insanı affediyor da, bir de müşâhini affetmiyor. *Müşâhin* ne demek? İçi kızgın olan demek, kızgın. Araplar buharlı gemiye *şâhine* derler. İçinde kazan var, su var. Altına kömür atılıyor, kazan kızıyor, su buharı oluyor. Buharla çalışıyor gemi. Şâhine, buharlı gemi. Bu da müşâhin, yâni kalbinde kızgınlık olan. Aynı

kökten geliyor, oradan hatırınızda kalsın. *Şahnâ* insanın içindeki kızgınlığa derler. Birisine karşı kızgın, sevmiyor, dargın, düşmanlık besliyor, dişlerini gıcırdatıyor, kin tutuyor... Bunu da affetmez Allah. Melekler onun ismini de Allah'ın huzuruna getirdiği zaman; Allah-u Teàlâ Hazretleri meleklerine buyurur ki: (*Da'hümâ hattâ yastlihâ*) "Bu iki kimse birbiriyle barışıncaya kadar, bunları kenara bırakın! Bunlar affolunmayacak, koyun kenara onları!"

Neden? Barışmamışlar, birbirlerine karşı kin taşıyorlar.

Hiç şüphesiz, hepimiz bu gece Allah'ın afv ü mağfiretine ermek istiyoruz. Şek şüphe yok, hepimiz bu gecenin bereketinden istifade etmek istiyoruz. Eğer birbirinize kırgınlığınız varsa, kızgınlığınız varsa, dargınlığınız varsa... Çeşitli dünyevî sebeplerden insanlar birbirlerine darılabilir. İş hayatında kırgınlıklar olabilir, komşulukta kırgınlıklar olabilir. Karı koca arasında kırgınlıklar olabilir, çocuklar arasında kırgınlıklar olabilir. Demek ki, kırgınlıkları da bu akşam bir tarafa bırakmak lâzım! Bir barışma yapmak lâzım!

Yatsı namazını kıldıktan sonra, inşâallah hepimiz şöyle daire olalım! Musafaha edip, birbirimizin elini sıkalım, kandilimizi tebrik edelim! Dargınsak barışalım! Bilmiyorum, içimizde kırgınlık, kızgınlık varsa, Allah rızası için bunu da atalım!

Tabii, bu kızgınlıkların haklı sebepleri de olabilir. Meselâ der ki:

"—Hocam, bu benim şu kadar paramı aldı vermiyor, ben ondan kızgınım!"

Tabii borçlu olan da, borcunu alacaklısına versin. Yâni kul hakkıdır. Allah-u Teàlâ Hazretleri kul haklarını affetmez. Kul haklarını sahibine gönderir:

"—Git onunla helâlleş, hakkını ona ver, onun gönlünü al, ondan sonra..." der.

Onun için, böyle durumlar varsa, bu mübarek gece bir vesiledir, bu mübarek kandiller birer vesiledir; bu hususta tedbirlerinizi alın!

3. (*Ev kàtıı rahimin*) "Akrabalık bağlarını koparmış olanları da affetmez bugün." İslâm, biliyorsunuz, insanlar arasındaki sevgiye çok önem veriyor. Komşular arasında haklara önem veriyor. Bir kadın bir çocuğu emziriyor, aynı kadın bir başka çocuğu emziriyor; hiç bu ikisi arasında akrabalık yok ama sütkardeşi oluyorlar. Aynı kadından süt emmiş iki kimse, sütkardeşi oluyor! Buna da riayeti emrediyor Allah-u Teàlâ Hazretleri.

İslâm, çeşitli vesilelerle kurulmuş olan sevgi bağlarını kuvvetlendirmeyi istiyor. Ve canlı tutmayı istiyor. Ve bozulmuş olan araların düzeltilmesini istiyor. İki dargının barıştırılmasını istiyor. Bir müslümanın başka bir müslümanla, üç günden fazla dargın olmasının haram olduğunu bildiriyor. Bütün bunlardan çıkan sonuç şu:

Müslüman akrabalık bağlarına da riayet edecek. Akrabalarını da özellikle koruyacak. Çünkü en yakın kimseler onlar. Yâni, akrabası bir insanı kollamazsa; başka bir şehirdeki, uzaktaki bir insan nasıl kollasın? Onun durumunu en iyi akrabası bilir. O bakımdan, akrabalık bağlarını da korumak lâzım! Sıla-i rahim deniliyor buna. Ziyaret etmek lâzım, mektup yazmak lâzım, telefon etmek lâzım, tebrik etmek lâzım:

"—Berat kandiliniz mübarek olsun!"

"—Ramazanınız mübarek olsun!"

"—Kurbanınız mübarek olsun!"

"—Çocuğunuz olmuş, mübarek olsun!"

"—Çocuğunuz üniversiteyi bitirmiş, mübarek olsun!"

Vesile bulup, bağları kuvvetlendirmek lâzım!

Mâlî bakımdan ihtiyacı varsa, mâlî bakımdan da destek olmak lâzım. Sıla-i rahim sadece lâfla değildir, aynı zamanda maddeten de faydalı olmaktır. Bunu yapmayanlar, akrabalık bağlarını kesenler, koparanlar, küsenler de bu gece affolunmayacak. Eğer böyle bir durumda olan varsa içinizde, onlar da:

"—Türkiye'deki falanca akrabamla küstüm ama, açayım telefonu şu mübarek gecede, kandilini tebrik edeyim, barışayım!"

filân diye, kendisi kalbinden böyle bir şeyi silsin, böyle bir durumdan kendisini kurtarsın!

Bazen şöyle olur: Siz birisiyle barışmak, düşünürsünüz, sevap olduğuna inandığınız için elinizi uzatırsınız, barışmak istersiniz:

"—Tamam, ben seninle barışmak istiyorum!" dersiniz.

Karşı taraf barışmaz, "Git!" der, "Barışmıyorum!" der, iter elini, barışmaz. Tamam, o zaman barışmayan kimseye geçer sorumluluk, barışmak isteyen kimse kurtulur. Onun için, barışmak istediğiniz kimse sizi reddetse bile üzülmeyin, siz kazanmış oluyorsunuz. Sorumluluk ona geçmiş oluyor.

Demek ki bu gece affolunmayan insanlardan birisi; müşrik affolunmayacak. Müslüman olduğu halde, müşriklik fikirleri varsa, temizlemesi lâzım kafasından... Kindar, dargın olanlar affolunmayacak... Akrabalarla ilgisini kesenler affolunmayacak.

4. (*Ev imreetin tebğî fî fercihâ*) Kötü yola düşmüş kadın affolunmayacak.

Bu hadisten başka hadis-i şeriflerde bildiriliyor ki, (*Müdmini hamr*) "İçki içmeye devam eden de affolunmayacak." Müskirât diyoruz, sarhoşluk veren içkiyi içen, ona devam eden de affolunmayacak. Hani:

"—Hocam çok korktum. Evvelce ben de içmiştim, şimdi bu gece ben affolmayacak mıyım?"

Hayır, evvelce içmiş, sonra tevbe etmişsen, affolabilirsin. Devam ediyorsa, affolmayacak. Bugün sarhoşlar, bu gece sarhoş olanlar affolmayacak. Allah-u Teàlâ Hazretleri sarhoş kimseyi bu gece affetmeyecek.

Demek ki, önceden tevbe etmiş olmak lâzımdı. Tabii bizim aramızda böyle bir kimse bahis konusu değil de, şu sırada yâni. Allah bizi, el-hamdü lillâh, burada bir mübarek gecede, muhabbetli bir zümre olarak, güzel bir program münasebetiyle toplanmayı nasib etti. El-hamdü lillâh, içki içenimiz yok, çevrede içki yok, bu durumda değiliz ama akrabalarımızdan böyle olanlar olabilir. Kimisinin çocuğu babasını dinlemiyor, kimisinin kardeşi başka yerde olabiliyor, kimisinin akrabası olabiliyor. İşte öyle

kimseler affolmayacağı için, onları da içkiden tevbe ettirip, kurtarmağa çalışmak lâzım!

Birisi de derse ki:

"—Pekiyi hocam, aklıma gelmişken sorayım: Bazıları da uyuşturucu kullanıyor. İçki içmiyor ama sigara içiyor veyahut bir şey kokluyor, kafasını buluyor..."

Nelerse usulleri? Burada çok yaygınmış. Türkiye'de de yayılıyormuş deniliyor. Sarhoş oluyor.

Sarhoşluk veren her madde içki sayılıyor. İster katı olsun, ister gaz olsun. Yâni duman olsun. İsterse duman koklasın. Kimisi de tiner kokluyormuş, ayakkabı yapıştırma maddesi filân kokluyormuş; öyle kafasını buluyormuş diye duyuyoruz Türkiye'de. Kimisi *marijuana* diyor, kimi esrar diyor, kimisi eroin diyor vs. çeşitleri varmış... İster katı olsun, ister sıvı olsun, ister duman olsun, gaz olsun; herhangi bir şey kullandığınız zaman aklınızı alıyorsa, kullananı sarhoş ediyorsa, o haramdır.

Bu hususta da buyrulmuştur ki:[55]

---

[55] Buhàrî, *Sahîh*, c.IV, s.1579, *Megàzî* 67/57, no:4087; Müslim, *Sahîh*, c.III, s.1585, *Eşribe* 36/7, no:1733; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.353, no:3684; Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.298, no:5595; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1124, no:3391; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.410, no:19688; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.154, no:2098; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.67, no:497; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s. 214, no: 5106, 5107; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.468, no:3104; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.III, s.356, no:5959; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.XI, s.134, no:4348; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.93, no:536; Ebû Avâne, *Müsned*, c.V, s.99, no:7942; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.214, no:5105; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.291, no:17824; Ebû Mûsâ el-Eş'arî RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.III, s.1587, no:2003: Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.352, no:3679; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.290, no:1861; Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.296, no: 5582; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1124, no:3392; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.16, no:4644; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XII, s.188, no:5366; İmam Şâfiî, *Müsned*, c.I,s.284, no:1362; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.248, no:11; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.260, no:1916; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.294, no:13157; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.276, no:3135; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.189, no:5816; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VII, s.459, no:24208; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.IX, s.221, no:17004; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.212, no:5092, 5093; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.V, s.483; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.225, no:5482, 5483; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.250, no:4737; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

كُلُّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ (خ. م . د. ه. عن أبي موسى ؛ م. د. ت.

İmam Mâlik, *Muvatta'* (Rivâyet-i Yahyâ), c.II, s.485, no:1031; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.66, no:11645; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.435, no:894; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.III, s.1587, no:2002; Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.327, no:5709; Ahmed ibn-i Hanbel, Müsned, c.III, s.360, no:14923; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XII, s.183, no:5360; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.217, no:8446; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.238, no:5218; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.7, no:5579; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ,* c.VIII, s.291, no:17826; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.352, no:3680; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.274, no:2476; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XII, s.187, no:5365; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.III, s.7, no:19; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.26, no:10927; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.139, no:7099; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.159, no:1433; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.298, no:21471; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.443, no:910; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.353, no:3685; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.158, no:6478; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.378, no:2454; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.221, no:21520; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.354, no:3687; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.293, no:1866; Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.297, no:5590; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.131, no:25036; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XII, s.203, no:5383; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.164, no:7238; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.249, no:19; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.176, no:1634; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VII, s.322, no:4360; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VII, s.462, no:24218; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.II, s.289, no:807; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.6, no:5575; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.293, no:17833; Hz. Aişe RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.297, no:5588; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1127, no:3401; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.429, no:9535; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XII, s.228, no:5408; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.213, no:5098; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.400, no:7991; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VII, s.461, no:24213; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.348, no:5944; Ebû Hüreyre RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1124, no:3388; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XII, s.229, no:5409; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.531, no:1387; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.250, no:23; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.X, s.156, no:10304; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IX, s.12, no::5079; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.77, no:7448; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.119, no:12217; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VI, s.279, no:3589; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.314, no:26715; Hz. Ümm-ü Seleme RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.333, no:26867; Hz. Meymûne RA'dan.

Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.250, no:21; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.344, no:13151; *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.XV, s.361, no:15709.

(ن. حم. عن ابن عمر)

RE. 341/1 (*Küllü müskirin haramun*) "Sarhoşluk veren şeylerin hepsi haramdır."

Buna devam edenler de affolunmaz. Onun için, bunlardan da tevbe etmek lâzım!

"—Efendim, işte çok içmiyorum da az içiyorum..."

Peygamber SAS Efendimiz diyor ki:[56]

كُلُّ مُسْكِرٍ خَمْرٌ ، مَا أَسْكَرَ كَثِيرُهُ ، فَقَلِيلُهُ حَرَامٌ

(الشيرازى ، خط. عن على)

RE. 341/2 (*Küllü müskirin hamrun*) "Her sarhoşluk veren şey içki grubuna girer. (*Ve mâ eskere kesîruhû, fekalîluhû harâmun*) "Çok içtiği zaman sarhoşluk veren bir malzemenin, maddenin azını içmek de haramdır."

"—Yâni, işte bir bardak içersem bir şey olmaz."

Hayır. Bir şey olmasa bile haram oluyor artık. Çoğunu içtiğin zaman sarhoşluk veren şeyin, azı da haram oluyor.

"—Hocam, bira haram mıdır?"

Bira da haramdır. Çünkü bira da sarhoşluk veriyor. İnsanı sokaklarda yatırıyor. Almanya'da çok gördük. Böyle istasyonlarda uzanmış alkolik olmuş insanlar gördük. Sırf bira içiyor. Bira sarhoş ediyor. Demek ki, onun da içilmemesi lâzım! İçki içenler affolmayacak bu gece.

Ondan sonra, (*âkkun li-vâlideyhi*) anne ve babasına asî olanlar

---

[56] Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.197, no:626; Hatîb-i Bağdadî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.327, no:1433; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzan*, c.II, s.53, no:197; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.213, no:20736; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Hatîb-i Bağdadî, *Târih-i Bağdad*, c.IX, s.93, no:4675; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.369, no:13274.

da affolmayacak bu gece. Bazen mal yüzünden, miras yüzünden ana baba ile evlâtlar arasında ihtilâf çıkıyor. “Sen o kardeşime fazla verdin de, bana az verdin!” diye darılıyor annesine. Bazen ana-babasının sözünü dinlemiyor, onun istemediği bir evlilik yapıyor. Ana-babasına asî olan insanlar da, bu gece affolmuyor.

Zâten müslüman bir evlât, anne-babasına kat’iyyen küsmez. Müslüman evlât ana-babasına küsmez, ona hürmette kusur etmez, saygıda kusur etmez, gönlünü kazanmaya çalışıyor.

Ama bazen anne-baba kabul etmiyor. Meselâ benim fakülteden bir talebem vardı, sakallı. Bana geldi, dedi ki:

“—Hocam! Ben namaza başladım diye, sakal bıraktım diye, babam beni evden kovdu, benimle konuşmuyor” dedi.

Talebem, ilâhiyattan talebem... Ben dedim ki:

“—Aman, sokakta kaldıysan yardımcı olayım! Mâlî bakımdan para filân vereyim!” dedim.

“—Yok, mâlî durumum iyi. Ama anam babam bana darıldı, eve almıyor, evden kovdu beni.” dedi.

Dedim ki:

“—Müslümanın anne babasına iyi muamele etmesi lâzım. Sen anne-babana mektup yaz, de ki: ‘Sevgili babacığım! Sevgili anneciğim! Ben size sonsuz saygı duyuyorum, sonsuz minnettarlığım var, size hizmet etmek istiyorum. Bu benim dînî borcum. Size karşı sevgim de var. Fakat siz benden Allah’a güzel kulluk yapmamamı istiyorsunuz, namaz kılmamamı istiyorsunuz, iyi müslüman olmamamı istiyorsunuz; bunu yapamam! Bu Allah’a karşı vazifelerimi yapmamak mümkün değil... Çünkü Allah’a olan saygım, size olan saygımla ölçülmeyecek kadar yüksek. Benden bunu istemeyin! Her işinizi yapayım, her hizmetinizde bulunayım! Size sevgimi saygımı her türlü şekille devamlı göstermeye hazırım. Hizmetinize âmâdeyim. Yalnız, benim inancıma baskı yapmayın!’ diye mektup yaz!” dedim.

“—Pekiyi hocam.” dedi, gitti.

Aradan bir zaman geçti, birkaç ay geçtikten sonra, başörtülü, uzun mantolu, eldivenli bir kızla geldi odama. Kapıyı çaldı,

“—*Selâmün aleyküm* hocam!” dedi.

“—*Aleyküm selâm*, buyurun, oturun!” dedim.

Tahmin ettim ki, kız nişanlısı...

“—Hocam, bu kızı tanıyor musunuz?” dedi.

“—Tanımıyorum.” dedim.

“—Bu benim kız kardeşim. Daha önce açıktı. Annem açıktı, kız kardeşim açıktı, babam dinden uzak idi... Sizin tavsiyeniz üzere, tavsiye ettiğiniz şekilde benim onlara yazdığım mektup, evde bomba tesiri yapmış. Çok beğenmişler, çok memnun olmuşlar, çok duygulanmışlar, çok sevinmişler. Hatalarını anlamışlar, düzeltmişler, tevbekâr olmuşlar, namaza başlamışlar, kapanmışlar.” dedi.

“—Oh, maşâallah! İyi yapmışsın. Bak sabredince, müslümanca davranınca ne güzel oluyor!” dedim.

Aradan bir zaman daha geçti, gene geldi benim odama:

“—Hocam, ailece hacca gidiyoruz!” dedi. “Bu sene niyetlendik, hacca gidiyoruz.” dedi.

Demek ki, anne-baba bazen, çocuk iyi olduğu halde sert olabilir. Biz, öyle de olsa, ona sevgimizi, saygımızı, hizmetimizi devam ettireceğiz.

Şimdi ben burada, bir şeyi de hatırlatmak istiyorum kardeşlerime: Biz burada müslümanız. Avustralya’da başka milletlerden, milliyetlerden, inançlardan, kültürlerden insanlarla bir arada yaşıyoruz. Şimdi bu insanların arasında, “İslâm dini hak dindir, müslüman olun!” demekle bunları İslâm’a çekemeyiz. Belki çekeriz ama eskiler bundan başka bir yol kullanmışlar. Çok dürüst hareket etmişler, çok güzel ahlâk ile davranmışlar, hayran bırakmışlar kendilerine... Bu Endonezya’da filân müslümanlık öyle yayılmış. Bakmışlar ki, oraya gelen müslümanlar, ticaret yapan insanlar, paraları zamanında ödüyorlar, aldatma yapmıyorlar, sözlerinde duruyorlar, yumuşak davranıyorlar.

“—Yahu nesiniz siz? Çok sevdik sizi, çok güzel muameleniz var! Ticaretiniz filân çok dürüst...”

“—Biz müslümanız. Allah’tan korkarız, kul hakkı yemek

istemeyiz. İnancımız; Allah'ın birliğine inanırız, puta tapmayız, Kur'an-ı Kerim'e inanırız." filân demişler.

Endonezyalılar, buralara, Güneydoğu Asya adalarına gelen müslüman, güzel ahlâklı insanları görüp müslüman olmuşlar. Onun için, yâni güzel huylu olmak her yerde lâzım! Herkese karşı İslâm'ın güzelliğini göstermeye çalışmalıyız.

Ana babaya âsî olan evlât da bu gece affolmayacağı için, eğer anne-babamızla dargınlığımız varsa ve suç bizde ise; düşüneceğiz, telefon açacağız, ziyaretine gideceğiz, elini öpeceğiz, itaatimizi, hizmetimizi sunacağız, arz edeceğiz. Böylece Allah'ın sevdiği insanlar grubuna girmeğe çalışacağız.

c. Berat Gecesinde Peygamber Efendimiz

Peygamber SAS Efendimiz'le ilgili rivayetleri böylece okumaya devam edeceğim. Hazret-i Aişe Validemiz'in birkaç hadis-i şerifi var. Bir tanesini okuyayım:

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا ، قَالَتْ : لَمَا كَانَتْ لَيْلَةَ النِّصْفِ مِنْ
شَعْبَانِ ، اَنْسَلَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ مِرْطِي. وَحَسَبَتْ
نَفْسِي أَنْ يَكُونَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ ، قَدْ أُوتِي بَعْضُ نِسَائِهِ ،
فَقُمْتُ ، فَالْتَمَسْتُهُ فِي الْبَيْتِ ، فَوَقَعَتْ يَدِي عَلٰى قَدَمَيْهِ وَهُوَ
سَاجِدٌ ، فَحَفَظْتُ مِنْ دُعَائِهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، وَهُوَ يَقُولُ:

(*An àişete radıya'llàhu anhâ*) Hazret-i Aişe Validemiz'den rivayet edildiğine göre, buyurdu ki: (*Kàlet: Lemmâ kânet leyletü'n-nısfi min şa'bân*) "Şaban'ın yarısı gecesi olunca, yâni şu Berat gecesi olduğu zaman, (*ensele'n-nebiyyü SAS min mirtî*) Peygamber

SAS Efendimiz, benim örtümün altından, yorganın altından, sessizce yataktan kalktı, gidiverdi.” diyor Hazret-i Aişe Vâlidemiz. Yâni, yatsıdan sonra yatmışlar ama, hemen şöyle yorganın altından sıyrılıvermiş bu Beraat gecesinde Peygamber Efendimiz.

Sonra, (*Ve hasibet nefsî en yekûne SAS kad ûtiye ba'du nisâihî*) “Ben de Peygamber Efendimiz'in başka bir yere gideceğini sandım, öyle tahmin etti içim.” diyor. (*Fekumtü fe'ltemestühû fi'l-beyt*) Işık yok, karanlık. “Odada araştırdım, Peygamber Efendimiz nerede diye, evde araştırdım, (*fevakaat yedî alâ kademeyhi*) ellerim ayaklarına dokundu.” Karanlıkta el yordamıyla ararken, bakmış ayaklarına eli değmiş Peygamber Efendimiz'in. (*Ve hüve sâcidün*) “Secdedeydi Peygamber Efendimiz.” Namaz kılıyormuş demek ki... (*Fehafaztü min duàihî*) “Secdede neler söylediğini hatırımda tuttum, (*ve hüve yekùl*) şunları söylüyordu duasında:[57]

سَجَدَ لَكَ سَوَادِي وَخَيَالِي ، وَآمَنَ بِكَ فُؤَادِي ، أَبُوءُ لَكَ بِالنِّعَمِ ، وَاعْتَرَفْتُ لَكَ بِذَنْبِي ، ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِى ، إِنَّهُ لاَ يَغْفِرُ الذُّنوبَ إِلاَّ أَنْتَ . أَعُوذُ بِعَفْوِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ ، وَأَعُوذُ بِرَحْمَتِكَ مِنْ نَقْمَتِكَ ، وَأَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ ، لاَ أُحْصِى ثَنَاءً عَلَيْكَ ، أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ (هب. عن عائشة)

(*Secede leke sevâdî ve hayâlî*) “Yâ Rabbi, sana vücudum ve fikrim secde etti.” Secde hâlinde ya. Hem bedenen secde ettiğini söylüyor, “Vücudum secde etti.” diyor, hem de “Fikrim secde etti.” diyor. Yâni, insanın bedeni secde eder de, aklında, kalbinde saygı,

[57] Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.385, no:3838; Hz. Aişe RA'dan.

hürmet duygusu olmazsa olmaz.

"Hem bedenim secde etti, hem de fikrim, kalbim secde etti. (*Ve âmene bike fuâdî*) Ve gönlüm sana iman eyledi yâ Rabbi! (*Ebûü leke bi'n-niam*) Nimetlerini hissediyorum, biliyorum, itiraf ediyorum. Sonsuz nimetlere mazhar ettin beni. (*Ve a'tereftü leke bi-zenbî*) Kendi hatalarımı, kusurlarımı da müdrikim, idrak ediyorum. Hatalarımın olduğunu biliyorum. (*Zalemtü nefsî*) Senin istediğin gibi, en güzel şekilde hareket edememekten dolayı, cezaya uğramak ihtimaliyle kendimi tehlikeye düşürdüm; bunu da biliyorum. (*Fa'ğfirlî*) Benim hatalarımı yâ Rabbi, afv ü mağfiret eyle! (*İnnehû lâ yağfiru'z-zünûbe illâ ente*) Çünkü günahı ancak sen affedersin. Sende başkası günahı affedemez."

(*Eùzü bi-affike min ukùbetike*) "Bana cezâ vermenden, affına ilticâ ederim. Cezâ verme, afv ü mağfiret eyle! (*Ve eùzü bi-rahmetike min nakmetike*) İntikam almandan, rahmet etmene iltica ederim. Benden beni cezâlandırıp, suçumun intikamını alma; beni affeyle... (*Ve eùzü bi-rıdâke min sahatike*) Senin kızgınlığından, senin rızana iltica ederim. Bana kızma, benden hoşnut ve razı ol... (*Ve eùzü bike minke*) Senden yâ Rabbi gene sana sığınırım."

(*Lâ uhsî senâen aleyke*) "Seni nasıl medh eylerim, medh u senâları sıralamakla bitiremem. (*Ente kemâ esneyte alâ nefsike*) Sen Kur'an-ı Kerim'de, hadis-i kudsîlerde kendini nasıl medh ettiysen, şânını, sıfatını hangi kelimelerle, cümlelerle söylediysen; sen öylesin!" diye dua ediyordu.

قَالَتْ: فَمَا زَالَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، قَائِمًا وَقَائِدًا حَتَّى اَصْبَحَ ؛
وَقَدْ اَصْعَدَتْ قَدَمَاهُ ، وَ اَنَا اَغْمَزُهُمَا ، وَ اَقُولُ : بِأَبِى أَنْتَ وَأُمِّى ،
اَلَيْسَ قَدْغَفَرَ اللهُ لَكَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ ، اَلَيْسَ قَدْ فَعَلَ
اللهُ بك ، اَلَيْسَ ، اَلَيْسَ... قال صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يَا عَائِشَةَ ،

أَفَلاَ أَكُونُ عَبْدًا شَكُورًا ؟

(*Kalet: Femâ zâle SAS kâimen ve kàiden hattâ esbaha*) “Böyle kâh ayağa kalkıp kıyamda durarak, kâh oturarak, kâh secde ederek; sabaha kadar ibadet etti Peygamber Efendimiz.” diyor Hazret-i Aişe Vâlidemiz.

(*Ve kad as’adet kademâhû*) İki ayakları şişmiş vaziyette sabaha kadar ayakta, oturarak ibadet ettiğinden, hani “Ayaklarına kara sular indi.” deriz ya biz, böyle yürüdüğü zaman insan, acımış ayakları, ağrımış. (*Ve ene ağmezühümâ*) “Ben de ayaklarını oğuşturuyordum.” Yâni, ağrısı geçsin diye.

(*Ve ekùlü*) “Diyordum ki: (*Bi-ebî ente ve ümmî*) ‘Anam babam sana fedâ olsun yâ Rasûlallah! (*E leyse kad gafara’llàhü leke mâ tekaddeme min zenbike ve mâ teahhara*) Allah sana Kur’an-ı Kerim’de müjde vermedi mi? Senin bütün suçlarını, büyük küçük hatalarını affettiğini, gelmiş gelecek günahlarını bağışladığını müjdelemedi mi? (*E leyse kad feale’llàhu bike*) Allah sana lütfunu, ihsânını ihsân etmedi mi? (*E leyse, e leyse...*) Şöyle yapmadı mı, böyle yapmadı mı?” diye söyledim.

Kàle SAS) Peygamber Efendimiz bütün bunları dinledi, dedi ki: (*E felâ ekûnü abden şekûra*) “E, öyle, tamam, dediklerin doğru. Madem bu kadar nimet vermiş Allah, niye ben şükredici bir kul olmayayım? Şükredici bir kul olmayayım mı?” dedi.

هَلْ تَدْرِينَ مَا فِى هٰذِهِ اللَّيْلَةِ ؟ قُلْتُ: وَمَا فِيهَا ؟ قَالَ: فِيهَا أَنْ يُكْتَبَ كُلُّ مَوْلُودٍ فِي هٰذِهِ السَّنَةِ ، وَ فِيهَا أَنْ يُكْتَبُ كُلُّ مَيِّتٍ ، وَفِيهَا تُنْزَلُ اَرْزَاقُهُمْ ، وَ فِيهَا تُرْفَعُ أَعْمَالُهُمْ وَأَفْعَالُهُمْ . قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللهِ ، مَا مِنْ اَحَدٍ يَدْخُلُ الْجَنَةَ اِلاَّ بِرَحْمَةِ اللهِ ؟ قَالَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَامِنْ اَحَدٍ يَدْخُلُ الجَنَّةَ اِلاَّ بِرَحْمَةِ اللهِ . قُلْتُ:

وَلاَ أَنْتَ ؟ قَالَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: وَلاَ أَنَا ، اِلاَّ أَنْ يَتَغَمَّدَنِىَ اللهُ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ ، فَمَسَحَ يَدِهِ عَلَى هِلْيَتِهِ وَعَلَى وَجْهِهِ .

(*Hel tedrîne mâ fî hâzihi'l-leyleh*) "Sen bu gecede ne olduğunu biliyor musun? Ne gibi özellikler olduğunu biliyor musun yâ Aişe?"

(*Kultü: Ve mâ fîhâ?*) "Bilmiyorum yâ Rasûlallah! Nedir bu gecenin özelliği? Neler var bu gecede?"

(*Kàle: Fîhâ yüktebü küllü mevlûdin fî hâzihi's-seneh*) "Bu gecede her doğacak insanın doğumu yazılır, filâncanın çocuğu doğacak diye bu gecede yazılır. (*Ve fîhâ yüktebü küllü meyyitin*) Kimin öleceği bu gece içinde yazılır. (*Ve fîhâ tünzelü erzâkuhüm*) Kulların rızıklarının miktarları, bu gecede tesbit olunup verilir ilgili melekelere...

(*Ve fîhâ turfeu a'mâlühüm*) Ve bu gecede, kulların amelleri Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne arz olunur. (*Ve ef'alühüm*) Yaptıkları iyi, kötü işler, hepsi arz olunur."

(*Kultü: Yâ rasûla'llàh, mâ min ehadin yedhulü'l-cennete illâ bi-rahmeti'llâh?*) "Yâ Rasûlallah!" dedim, böyle konuşma devam edince, "Allah'ın rahmeti olmadan kimse cennete girmeyecek mi?" dedim.

(*Kàle SAS: Mâ min ehadin yedhulü'l-cennete illâ bi-rahmeti'llâh*) "Allah'ın rahmeti olmadan cennete girecek hiç kimse yok!" buyurdu.

(*Kultü: Ve lâ ente?*) "Sen de mi yâ Rasûlallah?" dedim.

(*Kàle SAS: Ve lâ ene, illâ en yeteğammedeniya'llàhu bi-rahmetin minhü*) "Evet. Ben de Allah'ın rahmetiyle gireceğim, ben de öyleyim. Ancak, Allah beni rahmetine gark edecek." dedi. (Ve meseha yedihî alâ hilyetihî ve alâ vechihi) Yüzüne ve sakalına ellerini sürdü." diyor Hazret-i Aişe Validemiz.[58]

Şimdi, aziz ve muhterem kardeşlerim! Bu rivayet, Peygamber Efendimiz'in bu gecede sabaha kadar ibadet ettiğini, ayakları

---

[58] Geylânî, *Gunyetü't-Tàlibîn,* s.168.

şişinceye kadar ibadet ettiğini gösteriyor. İkincisi; dikkat ederseniz, Peygamber Efendimiz'in melek gibi olmasına rağmen, Allah'ın en sevdiği kul olmasına rağmen tevazuunu gösteriyor.

"—Yâ Rabbi, günahlarımı affeyle! Senin cezalandırmandan bağışlanmana sığınıyorum. Kızgınlığından hoşnutluğuna sığınıyorum!" diyor.

Yâni, o öyle düşünürse, sabahtan akşama işi hata olan bizler ne düşüneceğiz; insafa gelip onu kararlaştıralım! Tabii, bu duaları biz de edelim! Bu mühim bir duadır. Zâten yaptığımız duadır. Onun için, bir daha okuyayım yavaş yavaş; yazmak isteyenler yazsın, nasıl dua ettiğini Peygamber Efendimiz'in:

سَجَدَ لَكَ سَوَادِي وَخَيَالِي ، وَآمَنَ بِكَ فُؤَادِي ، أَبُوءُ لَكَ بِالنِّعَمِ ، وَاعْتَرَفْتُ لَكَ بِذَنْبِي ، ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِى ، إِنَّهُ لاَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلاَّ أَنْتَ . أَعُوذُ بِعَفْوِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ ، وَأَعُوذُ بِرَحْمَتِكَ مِنْ نَقْمَتِكَ ، وَأَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ ، لاَ أُحْصِى ثَنَاءً عَلَيْكَ ، أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ (هب. عن عائشة)

(*Secede leke sevâdî ve hayâlî, ve âmene bike fuâdî, ebûu leke bi'n-niam, ve a'tereftü leke bi-zenbî, zalemtü nefsî fağfirlî, ennehû lâ yağfiru'z-zünûbe ille ent. Eùzü bi-afvike min ukùbetik, ve eùzü bi-rahmetike min nakmetik, ve eùzü bi-rıdàke min sahatik. Ve eùzü bike minke. Lâ uhsî senâen aleyk, ente kemâ esneyte alâ nefsik.*)

Duası bu... Başka rivayetlerde başka ifadeler var.

Bu gecede, önümüzdeki sene bir dahaki Berat kandiline kadar,

önümüzdeki sene olacak işler yazılıyor. Kayda geçiyor, tesbit ediliyor, kesinleşiyor. Hangilerini misâl verdi Peygamber SAS Efendimiz: Kimin çocuğu doğacaksa, o bu geceden yazılıyor. Bu sene içinde kim ölecekse, o yazılıyor. Kimin kazancı, rızkı, maaşı, yediği, yiyeceği, içeceği neyse; o yazılıyor. Ve bu geçtiğimiz sene boyunca yapılmış olan ibadetler, bu gecede Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne arz oluyor.

Başka bir hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz bildirmiş ki: Bu sabah oruç tutmuş, yâni geçtiğimiz gündüz oruç tutmuş, akşam iftar edecek şekilde; bir... Bir de yarın tutulabilir tabii; iki... "Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne işlediğim ibadetler, hayırlar arz olurken oruçlu olmayı arzu ediyorum, temenni ediyorum." buyurmuş.

Kuran-ı Kerim'de bu geceyle ilgili olan ayet-i kerimeler Duhan Sûresi'ndedir. Duhan Sûresi'nin ayetlerini, akşam namazının birinci rekâtında okudum. Buyuruyor ki Duhan Sûresi'nde Allah-u Teàlâ Hazretleri, *bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*:

حم. وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ. إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ. فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ. أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ. رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ، إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ. رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ. لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ، رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ (الدخان: ١-٨)

(*Hâ, mîm. Ve'l-kitâbi'l-mübîn. İnnâ enzelnâhu fî leyletin mübâreketin innâ künnâ münzirîn. Fîhâ yufraku küllü emrin hakîm. Emren min indinâ innâ künnâ mürselîn. Rahmeten min*

rabbik, innehû hüve's-semîü'l-alîm. Rabbi's-semâvâti ve'l-ardi ve mâ beynehümâ in küntüm mukınîn. Lâ ilàhe illâ hüve yuhyî ve yumît, rabbüküm ve rabbü âbâikümü'l-evvelîn.) (Duhan, 44/1-8)

Sadaka'llàhü'l-azîm.

Bu ayet-i kerimede, bu gecenin mübarek bir gece olduğu ifade ediliyor. Mübarek ne demek? İçinde rahmet, hayır, bereket çok olan mânâsına. Yâni, bu gecede Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin rahmeti çok olduğundan, mağfireti bol olduğundan, kullarına lütfu, ihsanı çok olacağından, *Leyle-i mübâreke* denilmiş.

(*Fîhâ yufraku küllü emrin hakîm*) "Her hikmetli, muhkem, sağlam iş burada tefrik olunur. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nden ilgili meleklere emrolunur. Yapılacak işler tevzi olunur, taksim olunur meleklere... Onlar da önümüzdeki zaman boyunca onları yaparlar." mânâsına; bu gecede aynı zamanda önümüzdeki senenin işlerinin yapıldığını da, ayet-i kerime böylece ifade etmiş oluyor.

d. Dört Hayırlı Gece

Bu konuda Hazret-i Aişe Validemiz'den bir rivayet var. Ben onun sözüyle başlayayım:[59]

قَالَتْ: سَمِعْتُ النَّبِي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، يَقُولُ: يَنْسَخُ اللهُ الْخَيْرَ
فِي أَرْبَعِ لَيَالٍ نَسْخًا : لَيْلَةِ الْأَضْحٰى ، وَلَّيْلَةِ الْفِطْرُ ، وَلَّيْلَةِ النِّصْفُ مِنْ
شَعْبَانِ ؛ يُنْسَخُ فِيهَا الْآجَالُ وَالْأَرْزَاقُ ، وَيُكْتَبُ فِيهَا الْحَاجُّ ؛ وَلَّيْلَةِ
عَرَفَةَ إِلَى الْأَذَانِ (الديلمي عن عائشة)

---

59 Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.274, no:8165; Hz. Aişe RA'dan.
Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.578, no:35215; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIV, s.266, no:27122.

(*Kàlet: Semi'tü'n-nebiyye SAS yekùl: Yensahu'llàhü'l-hayre fî erbai leyâlin neshà*) "Dört gecede Allah hayrı kullarına bol bol ikram eder, bol bol döker, verir." Bu dört gece hangisidir:

1. (*Leyletü'l-adhâ*) "Kurban bayramı gecesi." Yâni, Arafe günü akşamı, ertesi sabah Kurban namazı kılınacak gece çok kıymetli gecedir. İşte önümüzdeki zamanda gelecek bu artık. Hacıların Arafat'tan Müzdelife'ye geldiği, Müzdelife'de geceledikleri zamandır bu. Hacca gitmeyenler de bunun kıymetini bilsinler. Ertesi gün bayram namazına gidecekleri gecenin ne kadar sevaplı olduğunu bilip, onu değerlendirsinler.

Mübarek gecelerden birisi, Allah'ın kullarına rahmetini bol bol ikram ettiği gecelerden birisi bu.

2. (*Ve leyletü'l-fıtr*) "Ramazan Bayramı gecesi." Yâni oruç bitti, teravih yok, gece sahura kalkmak yok, ertesi sabah Ramazan Bayramı namazı kılınacak. O gece de en sevaplı, çok kıymetli gecelerden birisidir. Bunu da hatırınızda tutun!

Ramazan iki hafta sonra başlıyor. Ramazanı yaşayacağız. Bayramın gecesini, ertesi gün bayram namazı kılınacak geceyi de defterinize yazın, ihyâ etmeye çalışın!

3. (*Ve leyletü'n-nısfi min şa'bân*) "Şaban'ın yarısı gecesi." Şu içinde bulunduğumuz bu gece.

4. (*Ve leyleti arafeh*) "Bir de Arafe gecesi..." Yâni, hacıların Mina'da kalıp ibadet ettikleri, sabah namazından sonra Arafat'a doğru hareket ettikleri o gece, Arafe gecesi. O da çok kıymetli ve en sevaplı olan bir gecedir. (*İle'l-ezân*) "Bu ezan vaktine kadardır." diye ifade ediyor Peygamber Efendimiz. Bunların hepsi, sabah ezanı yâni sabah namazının vakti girdiği zamana kadar.

Evet, demek ki, Peygamber Efendimiz'in dikkatimizi çektiği dört mühim geceden birisi, bu Şaban'ın yarısı gecesi, yâni bu akşamki Berat Kandilidir. Tabii bu geceyi nasıl geçireceğiz? Peygamber Efendimiz'in nasıl geçirdiğini gördük. Sabaha kadar kâh ayakta, el pençe divan durup kıyamda, kâh oturarak, kâh secde ederek geçirmiş. Yâni namaz kılmış, dua etmiş.

Biz ne yapacağız? Namaz kılarız istediğimiz kadar... Aceleye getirmeden, düşüne düşüne, duya duya, hissede hissede namaz kılarız. Biliyorsunuz, namaz mü'minin mi'racıdır. Peygamber Efendimiz bir gecede Kuds-ü Şerif'e gidip, Kudüs'ten yedi kat semayı geçip Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin huzuruna vardığı gibidir. Yetmiş bin nurdan, yetmiş bin zulmetten perdeleri geçip, Allah'ın huzuruna vardığı gibidir bir mü'min kulun namaza durması...

"*Allàhu ekber*" dediği zaman, yedi kat semanın kapılarının açıldığını Peygamber Efendimiz bidiriyor. Sekiz cennetin kapısının açıldığını bildiriyor. Huri kızlarının iki tarafa dizildiğini bildiriyor. Namaz böyle bir olay. Allahu ekber dediğin zaman önüne böyle bir lâhûtî alem açılıyor. Allah'ın huzuruna giriyorsun, hitab ediyorsun ona:

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ !

(*Sübhàneke'llàhümme ve bi-hamdik*) diyorsun. (*Sübhàneke*) ne demek? "Seni tesbih ederim yâ Rabbi!" Muhatab, karşısındakine söylüyorsun yâni. Allah'ın, el pençe divan karşısına geçiyorsun. (*Sübhàneke'llàhümme ve bi-hamdik*) "Seni tesbih ederim yâ Rabbi! Sana hamd ederim yâ Rabbi!" diyorsun.

Ondan sonra:

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. الرَّحْمَانِ الرَّحِيمِ. مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ . إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ . اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ (الفاتحة:١-٥)

(*El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn...*) "Hamd, övme ve övülme âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur."

(*Er-rahmâni'r-rahîm*) "O Rahmân'dır ve Rahîm'dir."

(*Mâliki yevmi'd-dîn*) "Ceza gününün mâlikidir." diyorsun.

(*İyyâke na'büdü ve iyyâke nestaîn.*) "Yalnız sana ibadet ederiz, sadece senden yardım dileriz." diyorsun.

(*İhdina's-sırâta'l-müstakîm*) "Yâ Rabbi, bizi doğru yola sevk et!" (Fâtiha, 1/1-5) diyorsun.

Muhatabınla konuşuyorsun. Yâni, Allah-u Teàlâ Hazretleri'yle Peygamber Efendimiz'in Mi'rac'da konuştuğu gibi, sen de namazda böyle konuşuyorsun.

Yâni, kıldığın namazı şuurlu kıl! Alışkanlık belâsı ile geçiştirme! Alıştığından dolayı kanıksamak bir belâdır, kötü bir şeydir. İnsan alıştığı şeyi dikkat etmeden yapar:

"—Canım işte namaz kılacağız. Dört rekât var, takır takır, takır takır kılarım, biter."

Bu alışkanlıktan doğan, böyle artık mekanik bir harekettir. İçinde duygu, sevgi, saygı, haşyet, korku vs. yoktur, huşu yoktur. Bunun kıymeti yok.

Nasıl olacak? Duya duya kılacaksın! "*Allàhu ekber*" dediğin zaman, Allah'ın ne kadar büyük olduğunu düşüneceksin. Yedi kat semaları düşüneceksin... El pençe elini bağladığın zaman, Allah'ın divanında durduğunu düşüneceksin. Sübhàneke'yi okuduğun zaman, Fatiha'yı okuduğun zaman mânâsını düşüneceksin... Rükûya vardığın zaman, Allah'ın önünde eğildiğini düşüneceksin. Secdeye vardığın zaman, Allah'a en yakın olduğunu düşüneceksin.

Yâni namaz kılabiliriz. Başka ne yapabiliriz? Kur'an okuyabiliriz. En sevaplı zikirlerden birisi Kur'an okumaktır. Onun için, alırız önümüze Kur'an-ı Kerim'i, Allah'ın kelâmıdır diye Kur'an okuruz. Geceleyin Kur'an-ı Kerim okumak çok sevaplıdır.

Başka ne yapabiliriz? Elimize tesbihi alırız, sevaplı sözleri tesbihle çekeriz. Sevaplı sözler nelerdir?

En başta:

لاَ اِلَهَ اِلاَّ اللهُ .

(*Lâ ilâhe illa'llah*) [Allah'tan başka ilâh yoktur.] sözü çok sevaplıdır. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin en sevdiği sözlerdendir. Hazret-i Adem AS'dan Peygamber Efendimiz'e kadar bütün peygamberlerin söylediği sözlerin en faziletlisidir. "*Lâ ilâhe illa'llah*" diyebiliriz. Her "*Lâ ilâhe illa'llàh*" dedikçe, muazzam sevap kazanır insan.

Başka sevaplı neler var:

سُبْحَانَ اللهِ .

(*Sübhâna'llah*) "Yâ Rabbi, senin her şeyinin tam olduğunu, hiç bir noksanının olmadığını, şânının yüce olduğunu hissediyorum. Seni tesbih ederim." demek. "*Sübhàna'llah*" çok kıymetlidir.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ .

(*El-hamdü li'llâh*) [Hamd, övme ve övülme Allah'a mahsustur.] sözü çok kıymetlidir.

لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللهِ .

(*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh*) "Allah'tan başka güç kuvvet sahibi yoktur." demek çok kıymetlidir.

Bunların hepsinin topluca söylendiği tesbihler vardır:

سُبْحَانَ اللهِ ، وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ ، وَلاَ اِلٰهَ اِلاَّ اللهُ ، وَاللهُ اَكْبَرُ ؛ وَلاَ حَوْلَ

وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ .

(*Sübhàna'llàhi, ve'l-hamdü li'llâhi, ve lâ ilâhe illa'llàhu, va'llàhu ekber; ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâhi'l-aliyyi'l-azîm*)

çok sevaplı bir tesbihtir.

سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ ، سُبْحَانَ اللهِ الْعَظِيمِ ، وَبِحَمْدِهِ اَسْتَغْفِرُ اللهَ .

(*Sübhàna'llàhi ve bi-hamdihî, sübhàna'llàhi'l-azîm, ve bi-hamdihî estağfiru'llàh*) demek çok sevaplıdır.

اَسْتَغْفِرُ اللهَ ، اَسْتَغْفِرُ اللهَ ، اَسْتَغْفِرُ اللهَ ...

(*Estağfiru'llàh... Estağfiru'llàh... Estağfiru'llàh...*) Bu da çok sevaplı bir zikirdir.

اَسْتَغْفِرُ اللهَ الْعَظِيمَ وَاَتُوبُ إِلَيْهِ .

(*Estağfiru'llàh el-azîm ve etûbü ileyh*) de denilebilir.
Veyahut daha kısa olarak:

اَللّٰهُ ، اَللّٰهُ ، اَللّٰهُ ، اَللّٰهُ...

(*Allah... Allah... Allah... Allah...*) demek çok sevaplıdır.

Bir kez Allah dese aşk ile lisân,
Dökülür cümle günah misli hazân!

Yâni, kıymetini bilmiyoruz ama çok kıymetlidir. Aşk ile bir defa *Allah* dese insan, günahları dökülür. Tekrar tekrar söyledikçe, muazzam sevaplar kazanır.

Allah'ın başka güzel isimleri vardır, onları da söyleyebilirsiniz. Meselâ, nedir güzel isimlerinden bazıları: "*Yâ Allah!*" diyebilirsiniz. "*Yâ Hayyu yâ Kayyûm!*" diyebilirsiniz. "*Yâ Lâtif*" diyebilirsiniz. "*Yâ Hannân, yâ Mennân, yâ Deyyân, yâ Sübhàn!*" diyebilirsiniz. Esmâ-i Hüsnâ'nın çeşitleri var. "*Yâ Rahmânu yâ*

Rahîm!" diyebilirsiniz. "*Yâ Hayyu yâ Kayyûm!*" diyebilirsiniz. Bunları demekle de, çeşitli zikirlerle de vaktinizi değerlendirirsiniz.

Başka? Tefekkür ederek de çok sevap kazanabilirsiniz. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[60]

لاَ عِبَادَةَ كَالتَّفَكُّرِ (طب. هب. والقضاعي عن علي)

(*Lâ ibâdete ke't-tefekkür*) "Tefekkür etmek kadar kıymetli ibadet olmaz."

Hayatınızı şöyle bir düşünürsünüz. Bu vakte kadar, şu geceye kadar kaç yaşına geldiniz? Nasıl geçirdiniz zamanınızı? Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin rızasına uygun neler yaptınız? Cami mi yaptırdınız, çeşme mi yaptırdınız, yol mu yaptırdınız, yetimlere mi baktınız? Dulları mı kayırdınız, kolladınız? Akrabaya sıla-i rahim mi yaptınız? Ana babanıza hediye mi aldınız? İslâm için faideli bir iş mi yaptınız? Veyahut, ne gibi kusurlar işlediniz? Bunları düşünürsünüz. Hatalarınıza tevbe edersiniz. İyiliklerinize sevinirsiniz. İyilikleri daha çok yapmaya karar verirsiniz. Kötülükleri artık bu akşamdan itibaren bırakmaya karar verirsiniz.

e. Berat Gecesinde Hasan-ı Basrî Hazretleri

Hasan-ı Basrî Hazretleri'ni biliyorsunuz. Tâbiînin en önde gelen isimlerinden birisi. Tabiîn kim? Ashabdan sonra gelen nesil. Ashab kim? Peygamber SAS Efendimiz'i görmüş mübarek insanlar. Efendimiz'le beraber bulunmuş, onu görmüş, onun

---

[60] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.III, s.68, no:2688; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.157, no:4647; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.38, no:836; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *el-Vera'*, c.I, s.122, no:216; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.VI, s.240; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.II, s.306, no:1014; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.179, no:7889; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.163, no:44135, 44136; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.2039, no:3038; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVI, s.446, no:17233, 17253; RE. 482/3.

çağında yaşamış insanlar. Bunlar ashab... Bunlar çok kıymetli, çok değerli, çok yüksek, çok faziletli insanlar. Ebû Bekr-i Sıddîk, Ömerü'l-Fâruk, Osman-ı Zinnûreyn, Aliyy-i Murtaza, Aşere-i Mübeşşere, Bedir Harbi'ne katılanlar, Uhud Harbine katılanlar... vs.

Ondan sonra gelen nesil, Peygamber Efendimiz'i görmemişler ama, ashabı görmüş olan insanlar, tâbiîn... Bunların en başta gelenlerinden birisi Hasan-ı Basrî Hazretleri'ydi. Çok alimdi, çok da güzeldi. Bedeni, yüzü, hâli çok yakışıklı, çok sevimli bir insandı. Güzeller güzeli bir insandı Hasan-ı Basrî Hazretleri... *Hasan* veya *hasen*, Arapça güzel demek. Adı gibiydi yâni Hasan-ı Basrî Hazretleri, çok güzeldi.

Böyle bir Şa'ban'ın yarısı gecesinde, böyle bir Beraat kandilinde evinden çıkmış. Fakat nasıl çıkmış? Kitap diyor ki: Sanki kabre gömmüşler, kabirden kalkmış gibi, yâni ölü gibi demek yâni. Hani, bazen bir insan öldü sanılıyor, doktorlar muayene ediyorlar, kalbi atmıyor, bilmem ne. Tamam, defnine imza atıyorlar, ruhsat veriliyor. Adam yıkanırken, yıkayıcı diyor ki: "Yâhu tüyleri diken diken oluyor bunun. Yâni üşüyor. Galiba ölmemiş." filân, derken bakıyorsun, hop kalkıyor. Veyahut kabre konulurken kalkıyor. Veyahut kabirden ses geliyor.

Bizim köyde, komşu köyden bizim tarafa gelirken, mezarlığın içinden geçilir. O köyden bir misafir bizim köye geliyormuş. Ondan sonra bakmış ki, mezardan ses geliyor.

"—Hay Allah, bir insanı galiba tam ölmeden gömdüler." demiş.

Ne cesur insanlar, ne babayiğit insanlar var dünyada! Mezarı deşmiş, omuzuna almış, getirmiş:

"—Yahu, bu gömdüğünüz insan, buyurun!" demiş.

Böyleleri var, misaller var. Hani insan korkar mezara gitmeğe korkar, mezarlıktan geçmeğe korkar, kabri açmağa korkar... Ama duymuş sesi, mezarı açmış. Yürekliymiş demek ki...

Hasan-ı Basrî, sanki kabre gömmüşler de kabirden kalkmış gibi, mum gibi sapsarı kalkmış, yâni çıkmış evinden... Diyorlar ki:

"—Ne oldu, hayrola yâ Hasan-ı Basrî? Böyle çok sararmışsın, mum gibi olmuşsun..."

Diyor ki:

"—Günahlarımı kesinlikle biliyorum. İyi kulluk edemedim, günahlarım, hatalarım var; bunları biliyorum. Amma, bunların affedildiğinden bir haberim yok... Yâni, acaba Allah benim günahlarımı affetti mi, affetmedi mi; belli değil! Evet, ibadetlerim, namazlarım, tesbihlerim, Kur'anlarım, va'z ü nasihatlerim, sevaplı bazı işlerim var ama; acaba bunlar kabul oldu mu? Yoksa, Allah kabul etmeyip reddetti, yüzüme mi vurdu? Onu bilmiyorum. Benim durumum, gemisi parçalanan insandan daha fena!" diye, böyle ondan sapsarı olduğunu beyan etmiş.

Şimdi, Peygamber Efendimiz'in duasından, bu Hasan-ı Basrî'nin sözünden anlaşılıyor ki, eski iyi insanlar kendilerini çok hatalı görüyorlar. Çok mütevâzi insanlar... Çok hatalıyız diye düşünüyorlar, günahlarını gözlerinde büyütüyorlar, sevaplı

işlerini de unutuyorlar. İşin doğrusu bu. Neden? Garantili, böyle yaparsan iyi bir insansın. “Tamam. Sen haksız yere, lüzumsuz yere korkmuşsun. Tamam, buyur cennete gir!” derler.

O zaman rahat edersin. Bağışlanmamışsa; sen de, “Canım, ben bir sürü sevaplı iş yaptım, Allah beni affetmiştir.” diye gevşemişsen, gaflete düşmüşsen, sonunda da:

“—Gel bakalım, senin ibadetlerin kabul olmadı, günahların affolmadı, vaziyet fena, hesabın kötü, hadi bakalım cehenneme!” dedikleri zaman, durum fena olur.

Yâni, insanın ihtiyat etmesi iyidir. İbadetlerimizin kabul olunup olmadığını bilmiyoruz. Bir namaz kıldık ama, ben şu [mikrofon] düşmesin diye, şöyle sıkıştırarak kıldım. İnsan namaz kılıyor. Aklına kıyma, börek çörek, bakkaldan, kasaptan alacağı şeyler geliyor. Borcu, alacağı geliyor. Şeytan aklına dünyanın şeylerini getiriyor. Bakalım kabul oldu mu?

Oruç tutuyoruz, burada demin kitabı karıştırırken gözüme ilişti:

“—Bir oruçlu insan nâmahrem bir kadına baksa, hayalinde onu teemmül etse, orucunun sevabı gider.” diyor.

Demek ki, gözüne sahip olacak ki, orucu sağlam oruç olsun... Diline sahip olacak ki, orucu makbul olsun... Kimseyi kırmayacak, kötülük düşünmeyecek ki, orucu kabul olsun. Yâni, Ramazanı geçirdik ama, acaba oruçlar kabul mü? Teravih kıldık ama, acaba namazlar kabul mü? Namazları, farzları kılıyoruz ve saire ama, belli değil.

Kabul olmama ihtimaline göre daha çok gayrete gelirsek, ihtiyat etmiş oluruz. Kabul olundu diye düşünüp gevşersek, bilmiyoruz, Allah’ın mahkeme-i kübrâda hesabının zor olduğu söyleniyor.

Hazret-i Ömer RA ile ahbablarmış birisi, ismini hatırlayamadım; birbirlerini iyi seviyorlarmış. Birbirleriyle aralarında konuşmuşlar, demişler ki:

“—Hangimiz evvel ölürsek, ahirete hangimiz önce giderse,

öldükten sonra öteki hayatta kalanın rüyasına girsin, oradan haber versin. Tamam mı? Tamam!” demişler.

Hazret-i Ömer’le, o arkadaşı böyle sözleşmişler. Hazret-i Ömer Efendimiz ölmüş. Öteki arkadaşından daha önce ölmüş Hazret-i Ömer Efendimiz. Bu arkadaşı bekliyor şimdi, “Hazret-i Ömer bu gece rüyama girecek mi?” Heyecanla yatıyor, abdest alıp yatıyor filân, yok. Ertesi gece yok, daha ertesi gece yok, daha ertesi gece yok, böyle on beş gün geçmiş. On beş gün geçtikten sonra, nihayet Hazret-i Ömer Efendimiz’i görmüş, demiş ki:

“—Yâ Ömer!” Rüyada, rüyada görüyor: “Yâ Ömer, hani birbirimizle öyle sözleşmiştik, vefat ettiğin zaman rüyamıza girecektin! Çok beklettin. Bak, on beş gün geçti, ancak şimdi gelebildin.”

Hazret-i Ömer’in böyle alnı boncuk boncuk terlemiş. Hamamdan çıkmış gibi böyle terli durumdaymış.

“—Sus kardeşim!” demiş, “Daha hesabı yeni bitirdim, hesaptan yeni çıktım.” demiş Hazret-i Ömer.

Peygamber Efendimiz’in kayınpederi, kızını verdi. Hazret-i Ebû Bekir de kayınpederi, o da kızını verdi. Hazret-i Ömer de kayınpederi.

Peygamber Efendimiz’in türbesinde kimler yatıyor? Bir kendisi, bir de Ebû Bekr-i Sıddîk, Ömer’ül-Fâruk. Üç kişi yeşil türbenin altında... Peygamber Efendimiz iki kayınpederiyle yatıyor. İkisi kayınpederi oldu. Çünkü kızlarını Peygamber Efendimiz’e verdiler. Hazret-i Osman’la, Hazret-i Ali kim? Onlar da damatları... Onlara da Peygamber Efendimiz kızlarını verdi. Dört halifenin ikisi kayınpeder, ikisi damat... Allah’ın takdiri böyle.

Bak, cennetlik Hazret-i Ömer... Peygamber Efendimiz on kişiye dünyadayken cennetlik olduğunu bildirdi. Bir tanesi de Hazret-i Ömer. Aşere-i Mübeşşere’den, cennetlik olduğu kesin. Bak onbeş gün sonra rüyasına gelmiş. Boncuk boncuk terli, hesaptan yeni kurtuldum diye. Hem de Peygamber Efendimiz’in ümmetinden, daha sonraki asırlarda gelen insanların en yükseği

bile, ashab kadar olamaz. Çünkü onlar Peygamber Efendimiz'i gördüler. Ashâb-ı kiramın derecesi en yüksek... Evliyanın en yüksek mertebesinde onlar.

Şimdi ashab, evliyanın en yükseği... Aşere-i Mübeşşere, ashabın en yükseği... Hazret-i Ömer onlardan... Dört halifeden birisi, Peygamber Efendimiz'in türbesinde kabri nasib olmuş. Herkese nasib olmaz. Ziyaret bile nasib olmuyor. Ona, orada defnolunmak nasib olmuş.

Şehid olarak öldürüldü. Yâni yaralandı, şehid olarak öldü. Şehid olanların cennetlik olduğunu da biliyoruz. O halde ne yapmamız lâzım? Çok düşünmemiz lâzım, kendimizden korkmamız lâzım! Akıbetimizin iyi olması için, gözyaşı dökmemiz lâzım! Allah'a yalvarmamız lâzım, afv ü mağfiretimizi istememiz lâzım:

"—Bu gece kulların affolunduğu gece yâ Rabbi! Beni affet!" dememiz lâzım!

İnsanlar iki grup, müslümanlar iki gruptur: 1. Süedâ. 2. Eşkıyâ.

Süedâ ne demek? Allah'ın rızası yolunda olup, cennete gidecek olanlar. *Eşkıyâ* ne demek? Allah'ın sevmediği yolda olup, böyle giderlerse cehenneme düşecek olanlar.

فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ (هود:١٠٥)

(*Feminhüm şakiyyün ve saîd*) [Onlardan kimi bedbahttır, kimi mutlu.] (Hûd, 11/105) diye Kur'an-ı Kerim'de de geçiyor bu kelimeler.

Şimdi acaba biz süedâdan mıyız, saîd kullardan mıyız? Bahtiyarlardan mıyız, yoksa şakîlerden miyiz? Bedbahtlardan mıyız, kötülerden miyiz? Bilmiyoruz. Yâni belli değil. Bizim için mechul amma, bu gece dua gecesidir. Peygamber Efendimiz nasıl: "Yâ Rabbi! Benim suçum çok, nefsime zulmettim, beni affet"

demişse, o duayı tekrar tekrar size okudum burada... Onun gibi hatırınızda kalmayabilir amma, duanın en makbülü içten olanıdır, düşünerek yapılanıdır.

O sözler hatırınızda kalmadı. Tamam, kalmasın; sen kendin secdeye kapan, sen Rabbine kendin dua et! Kendi dilinle kendi hâlini anlat, kendi hayatını anlat, kendi hatalarını anlat, kendin söyle! O da olur, daha güzel olur. İçten olunca, candan olunca daha kıymetli olur. Affını iste, mağfiretini iste, "Yâ Rabbi, beni de bu gece affettiğin kulların arasına kabul eyle!" de...

Ama bazı kulları affetmiyordu. O affedilmeme sebepleri varsa üzerinde, onlardan kurtulman lâzım! Onlardan kurtulmak şartıyla... Babanla dargınsın, barışacaksın. Ananla dargınsın, barışacaksın. Öyle olacak yâni. Kötü yoldaysa, doğru yola gelecek, tevbe edecek. Tevbe edersin. Allah-u Teàlâ Hazretleri duaları kabul edicidir. Bu gece çok kullarını afv ü mağfiret ediyor. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin rahmetine erersin.

Bu gecenin hususî dualarından birisi nedir:

"—Yâ Rabbi, eğer benim adımı bahtiyar kulların defterine yazmışsan, süedâ defterine, divanına yazmışsan, orada sabit eyle! Oradan silme, o defterden ismimi çizme, çıkartma yâ Rabbi! Beni süedâ zümresinden eyle, orada dâim eyle yâ Rabbi! Eğer benim adımı, işlediğim hatalardan, kusurlardan, suçlardan, haksızlıklardan, yediğim kul haklarından, yanlışlıklarımdan dolayı eşkıya defterine, bedbahtlar defterine yazdıysan, kötüler defterine, divanına yazdıysan yâ Rabbi, oradan sil... Beni affeyle, beni süedâ defterine, bahtiyarlar defterine yaz yâ Rabbi! Aman yâ Rabbi!" diye dua edersiniz.

Allah-u Teàlâ Hazretleri duaları kabul edicidir, Tevvâb'dır. Tevbeleri kabul edicidir. Kulları afv ü mağfiret etmeyi sever. Kulun tevbesini sever, tevbesinden dolayı memnun olur, hoşnut olur, razı olur. Bu gece böylece Rabbine hâlini arz edip, tevbe ve istiğfar eylemesi lâzım!

Evet, sözü daha fazla uzatmayalım; akşam namazını beraberce kıldık, şimdi yatsı ezanını okuyalım! Yatsı namazını da kılalım!

Ondan sonra, el-hamdü lillâh, evler çok güzel, odalar çok geniş; herkes evine, odasına çekilsin, gecesini ihyâ eylesin!

Ne zamana kadar bu kıymetli durum? Güneş doğmadan önce, doğu tarafında bir hafif mavileşme olmağa başlıyor. Ona fecir derler, yâni imsak derler. Yâni, oruç tutan bir insan varsa, oruca başladığı zaman demektir. Fecir saatine kadar...

Fecir saati nedir? Ben şöyle, eski bir takvim vardı cebimde, buralara göre fecir saatini size söyleyeyim. Brisbane'da ayın yirmisinde, bugün yirmi beşi, beş gün önceki yâni bu. Brisbane'de Diyanet takvimine göre imsak, üçü sekiz geçe. Burada altı dakika daha sonra olsa, üçü on dört geçe, on beş geçe filân... Üçü on beş geçeye kadar bütün bu olanlar. Yâni şu anda saat dokuz. Üçte de bu iş bitiyor. Altı saatlik bir zamanınız var, burası için...

Bu vakit içinde tefekkür ederek, Kur'an okuyarak, namaz kılarak, zikir ederek, gecenizi tevbe ederek ihyâ etmeye çalışın! Bir de başkalarına dua edin! Yâni sırf kendinize dua etmeyin... Neden? Bir insan bir müslüman kardeşine dua ederse, başucunda bir melek âmin der. Meselâ, ben Ahmed'e dua ediyorum:

"—Yâ Rabbi, Ahmed'i afv ü mağfiret eyle!" diyorum.

"—Âmîn!" der melek.

Başucunda bir melek âmîn der. Başka? (*Ve leke mislühû*) "Ona ne dua ettiysen, Allah ona istediğini sana da versin!" der. Yâni, "Seni de Allah mağfiret etsin!" der.

f. Müslüman Kardeşini Affetmenin Karşılığı

Bu neden oluyor? Allah neden böyle yapıyor? Müslümanların birbirlerine dua etmesini istiyor. Müslümanları birbirleriyle barıştırmak istiyor. Müslümanları birbirleriyle kaynaştırmak istiyor Allah... Bir de onu anlatayım. Kaynaştırmak istediğini gösteren bir şeyi anlatayım, konuşmamı bitireyim:

Peygamber Efendimiz anlatıyor, Hazret-i Ömer RA rivayet etmiş: Mahşer gününde, mahkeme-i kübrâda bir kulun hesâbı görülürken, sevapları tartılıyor, günahları tartılıyor, azıcık sevabı

ağır gelmiş. Çok az bir farkla, sevabı birazcık fazla... Tamam. Fakat o sırada bir alacaklısı gelmiş. Bir kul hakkı üzerinde olan bir kimse gelmiş. Alacaklısı demiş ki:

"—Yâ Rabbi, bu herifte, bu adamda benim hakkım var. Bu bana zulmetmişti dünyada, bundan hakkımı istiyorum! Hakkımı versin!" der.

Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuracakmış ki o kuluna:

"—Ey kulum, sen bundan hakkını istiyorsun ama bunun sevabı kalmadı, daha önce gelenlere verdi verdi verdi, hesap bitti. Böyle azıcık, sevabı birazcık fazla ağır ama kalmadı bir şey. Sana verirse, bu cehenneme girecek. Sevabı biraz daha alındı mı, bu sefer günahı ağır bastıracak. Terazi dengesi bozulacak. Bunun sevabı kalmadı, sana verecek sevabı yok..."

O zaman diyecekmiş ki:

"—Yâ Rabbi, o zaman benim günahımı alsın! Bana vereceği sevap kadar, benden günah alsın! Ben hafifleyeyim. Verecek sevabı yoksa benden günah alsın, ben hafifleyeyim!" diyecekmiş.

İşte orada Peygamber Efendimiz bunu söylerken gözyaşı dökmüş mübarek, ağlamış:

"—Bakın! O zaman öyle bir gündür ki, herkes ince ince kendi nefsini düşünür. Böyle kendisini kurtarmağa çalışır." demiş.

O sırada Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuracakmış ki:

"—Ey kulum, başını kaldır!"

Oradan anlıyoruz ki Allah'ın divanında mahkeme-i kübrâda hesap görülürken insanlara yere bakarak hesabı görülecek! Öyle etrafa bakarak, Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne böyle dönük filân değil, böyle eğik başı...

"—Başını kaldır ey kulum!" diyecekmiş Allah-u Teàlâ Hazretleri.

O başını kaldıracakmış. O gelip de hak isteyen başını kaldırdığı zaman, karşıda cennetin muazzam, muhteşem, o yetmiş bin odalı güzel köşklerini görecekmiş. "Hiiih!" deyip öyle bakacakmış. Uzaktan cennetin köşklerini gördü böyle, nur saçıyor etrafa... Mücevherlerle yapılış taşları, kenarları incili, zebercedli,

yakutlu, muhteşem cennet köşkleri böyle... Hayran kalacakmış, diyecekmiş ki:

“—Yâ Rabbi, kimin bu köşkler? Hangi peygamberlerin, hangi şehidin acaba? Hangi peygamberlerin için yapılmış bu köşk? Hangi şehid için yapılmış?” diyecekmiş.

Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuracakmış o kula:

“—Hayır! Bu peygamber için, şehid için değil. Bu köşkler, parasını veren için. Kim parasını bedelini verirse, onun için bu köşkler.”

“—Buna kim para verebilir? Yâ Rabbi bunun parasını kim ödeyebilir? Bu kadar pahalı köşkleri kim alabilir?”

“—Sen verebilirsin!”

“—Nasıl veririm?”

“—O köşkler müslüman kardeşlerini affedenler için hazırlanmıştır. Sen bu müslüman kardeşini affedersen, bu köşk sana verilebilir.”

Diyecekmiş ki:

“—Affettim yâ Rabbi! Affettim!” diyecekmiş.

Köşklere doğru koşmaya başlayacakmış. “Tamam, bu köşkü kazandım!” diye sevincinden köşke doğru koşmaya başlayacakmış.

O zaman Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuracakmış ki:

“—Dur kulum nereye gidiyorsun?”

“—Cennete gidiyorum yâ Rabbi. İşte köşkü verdin bana, köşküme gidiyorum.”

“—Bak sen bunu affettiğin için, bundan hakkını istemeyip affettiğin için, bu da cehenneme düşmekten kurtuldu. Tut bakayım onun elinden, hadi beraber cennete girin!” diyecekmiş Allah-u Teàlâ Hazretleri!

O hak isten kızgın adam, bu kardeşinin elinden tutacakmış. Bunun elinden tutup cennete beraber gideceklermiş. Bunu böyle anlatıyor Peygamber Efendimiz.

Tabii ben sadece Türkçesini söylüyorum. Arapçasını okumuyorum burada. Bunun arkasından Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:

“—Bakın ey müslümanlar! Allah iki müslüman kulun arasındaki kırgınlığı kaldırmak için ne yaptı bak, görün! Köşkü gösterdi, köşke imrendirdi, ‘Affedersen o köşk sana verilecek’ dedi, ondan sonra, ‘Tut kardeşinin elinden! Sarmaş dolaş olun bakalım Hadi beraber gidin bakalım!” dedi. İki kardeşi barıştırdı. Siz de Allah’tan korkun! Kardeşlerin arasını ıslah edin!” buyurmuş Peygamber Efendimiz.

Buradan ne anlıyoruz? Peygamber Efendimiz de mülümanların arasının düzeltilmesini istiyor ve aralarını düzeltiyor. Birbirlerinden hoşnut etmeye çalışıyor.

Onun için, aziz ve muhterem kardeşlerim! Bu dünya fânidir. Hepiniz, hepimiz fâniyiz. Hepimiz belli bir yaşa geldik. Saçımız, sakalımız ağardı, belli bir ömür sürdük. Kimse burada kalmayacak. Bizden öncekilerin gittiği gibi biz de gideceğiz. Ahiretin sevabını düşünelim. Allah’ın rızasını kazanmağa çalışalım! Araları düzeltmeğe çalışalım! Hangi iş sevaplıysa, onu yapmağa çalışalım! Günahlardan kurtulmağa çalışalım! Kendimizi kurtarmağa gayret edelim!

Allah hepinizden razı olsun... Allah hepinizi süedâ ve sâlihîn zümresine ilhak eylesin... Hepinizi iki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin... Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin... Nice Berat Kandillerine, Ramazanlara, bayramlara sıhhat afiyetle erişmeyi nasib eylesin... Haclar, umreler yapmak nasib eylesin... Rızasını kazanmak nasib eylesin... Huzuruna sevdiği, razı olduğu kul olarak varmayı nasib eylesin... Cennetiyle, cemâliyle cümlenizi müşerref eylesin...

Bi-hürmeti habîbihî muhammedini’l-mustafâ, ve bi-hürmeti esrârı sûreti’l-fâtihah!

25. 12. 1996 Toowoomba/AVUSTRALYA

11. RAHMET VE MAĞFİRET GECESİ

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

Berat kandiliniz mübarek olsun aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!

Adet haline geldi artık, adet gibi oldu: Size nereden konuşma yaptığımı da anlatınca hoşlanıyorsunuz diye, bilgi vereyim. Aile eğitimi programımız var, onun için Avustralya'dayız. Avustralya'nın doğusunda, ortalık taraflarında Brisbane diye bir güzel şehir var, iklimi de güzel, kendisi de güzel... Brisbane'a geldik. Brisbane'dan 130 km. kadar batı tarafta, yaylada, dağlar üzerinde bir güzel şehir var *Toowoomba* diye. Aile Eğitim kampımızı orada tertiplemiş arkadaşlarımız. Allah razı olsun, tebrik ederim, çok güzel yer seçmişler. Burada yaz iklimi, güney yarım küre olduğu için yaz mevsimindeyiz ve arkadaşlarımız burada tatilde, okullar da tatil; bu bir...

İkincisi: Biz şu anda yatsı namazını kıldık, camideki programımızı yaptık, Berat Gecesi konuşmamızı yaptık, burada gece yarısına yaklaşıyor zaman. Siz daha henüz Berat Kandiline girmediniz. Böyle bir zaman farkı da var aramızda. Size Avustralya'dan, *Toowoomba*'dan kucaklar dolusu selâmlarla, dualarla, Allah dünya ve ahiretin hayırlarına erdirsin diye, kandilinizi tebrik ederek sözüme başlamak istiyorum. Allah nice nice kandillere erdirsin...

a. Dört Mühim Gece

Bu gece Berat Kandili dediğimiz gece. Hadis-i şeriflerde geçiyor ama, Berat Kandili diye değil de (*Leyletü'n-nısfı min şa'bân*) diye geçiyor. Meselâ, Hazret-i Aişe Vâlidemiz'den rivayet olunmuş ki:[61]

---

[61] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.274, no:8165; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.578, no:35215; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIV, s.266, no:27122.

قَالَتْ: سَمِعْتُ النَّبِي صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، يَقُولُ: يَنْسَخُ اللّٰهُ الْخَيْرَ فِي أَرْبعِ لَيَالٍ نَسْخًا : لَيْلةِ الْأَضْحٰى ، وَلَيْلَةِ الْفِطْرُ ، وَلَيْلَةِ النِّصْفُ مِنْ شَعْبَانِ ؛ يُنْسَخُ فِيهَا الْآجَالُ وَالْأَرْزَاقُ ، وَيُكْتَبُ فِيهَا الْحَاجُّ ؛ وَلَيْلَةِ عَرَفَةَ إِلَى الْأَذَانِ (الديلمي عن عائشة)

(*Kàlet: Semi'tü'n-nebiyye SAS yekùl*) Rasûlüllah SAS'in şöyle dediğini duydum." diyor Aişe-i Sıddîka Vâlidemiz:

(*Yensahu'llàhü'l-hayra fî erbaati leyâlin neshà*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri hayrı, rahmeti, lütfu, ihsânı, ikrâmı dört gecede kullarının üstüne bol bol döker, bol bol ikram eder." Bunlar nelerdir?.. (*Fî erbaati leyâlin*) Dört gecede bu ikramlar oluyor. Neler bu mühim geceler:

1. (*Leyleti'l-adhâ*) "*Udhiye* denilen kurbanların kesildiği, Kurban Bayramı gecesi." Yâni, Arafeyi Kurbana bağlayan gece. Ertesi sabah, Kurban Bayramı namazı kılınacak olan gece."

Çok kıymetli bir gecedir. O zaman biliyorsunuz, hacılar da Arafat'tan Müzdelife'ye gelmiş oluyorlar. Ya gelmiş oluyorlar, ya da gelecek oluyorlar, yolda oluyorlar. Akşam ezanından sonra Arafat'tan yola çıkılıyor, Müzdelife'ye doğru. İşte o gece sabah namazını Müzdelife'de kıldıktan sonra, Mina'ya gelip kurban kesiyorlar ya, hacıların o gecesi... Hacca gitmeyenlerin de, Arafe'yi Kurbana bağlayan gecesi. Çok önemli bir gece. Yâni ibadet edilip, dualar edilip, bu sevaplardan istifade edilmeye çalışılsın diye ihtar edilen, hatırda bulunulması gereken gecelerden birisi bu.

2. (*Ve leyleti'l-fıtr*) İftar edilen, artık oruçların bitirilip de, oruçlar bitmiş, ondan sonra bayram gelmiş, ertesi gün Ramazan Bayramı namazı kılınacak. O gece teravih kılınmıyor, sahura kalkılmıyor. İşte o gece çok kıymetli bir gecedir bayramın gecesi. Yâni sabah bayram namazı kılınacak. O geceyi de ihyâ etmek, o

gece de Allah’a çok dualar edip, sevapları kazanmak lâzım.

3. (*Ve leyleti’n-nısfı min şa’bân*) “Şa’ban’dan yarısı gecesi” diye geçiyor, tam tercüme böyle. Yâni Şaban otuz günse, yarısı, ondördünü onbeşine bağlayan gece. Yâni bu Berat Kandili dediğimiz, içinde bulunduğumuz mübarek gece. (*Yünsuhu fîhe’l-âcâl*) veya (*yensahu fîhe’l-âcâl*) “Allah-u Teàlâ Hazretleri insanların ecellerini yazar, (*ve’l-erzâk*) ve rızıklarını yazar, yâni kararlaştırır. (*Ve yüktebü fîhe’l-haccu*) Kim hacca gidecekse o yazılır.” diye bu gecede mühim işlerin olduğunu beyan ediyor Efendimiz. Dört geceden üçüncüsü bu.

4. Dördüncüsü de: (*Ve leyleti’l-arafe ile’l-ezân*) “Arafe gecesi ezana kadar.” Yâni bu gecelerin son vakitleri ne zaman?.. Sabah ezanı okunduğu, yâni imsak kesildiği zaman ve sabah için ezan okunduğu zaman, fecir attığı zaman.

Bu dört geceyi Peygamber SAS Efendimiz bildirmiş. Bazı alimler de beş gece demişler. Bir tanesi de cuma gecesidir demişler. Tabii o cuma gecesi her hafta oluyor, ondan da gàfil olmamak lazım, aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!..

b. Rahmet Kapılarının Açılması

Bu gecede çok büyük ikramlar olduğunu söylemiştim. Bu hususta bir hadis-i şerif; Ebû Hüreyre RA diyor ki:[62]

قَالَ: جَاءَنِي جِبْرِيلُ عَلَيهِ السَّلَام لَيْلَةَ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ ، وَ قَالَ لِي:

يَا مُحَمَّدَ إِرفَعْ رَأْسَكَ إِلَى السَّمَاءِ ! قَالَ قُلْتُ لَهُ: مَا هٰذِهِ اللَّيْلَةَ ؟ قَالَ:

هٰذِهِ لَيْلَةٌ يَفْتَحُ اللهُ سُبْحَانَهُ فِيهَا ثَلاثَمِائَةَ بَابٍ مِنْ أَبْوَابِ الرَّحْمَةِ ،

[62] Geylânî, *Gunyetü’t-Tàlibîn*, s. 169.

يَغْفِرُ لِكُلِّ مَنْ لاَ يُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا ، إِلاَّ أَنْ يَكُونَ سَاحِرًا ، أَوْ كَاهِنًا ، أَوْ مُدْمِنُ خَمْرٍ ، أَوْ مُصِرًّا عَلَى الرِّبَا وَالزِّنَا. فَإِنْ هٰؤُلاَءِ لاَ يَغْفِرُ لَهُمْ حَتَّى يَتُوبُوا.

Peygamber SAS şöyle buyurdu: (*Câeni cibrîlü aleyhi's-selâm leylete'n-nısfı min şa'bân*) "Şa'ban'ın yarısı gecesinde —yâni bu Berat Gecesinde— Cebrâil AS bana geldi, (*ve kàle lî: Yâ muhammed irfa' re'seke ilâ semâ'*) bana dedi ki: 'Yâ Muhammed, başını semâya kaldır!' (*Kàle kultü lehû: Mâ hàzihi'l-leyleh?*) Ben ona sordum: 'Bu gece nedir, özelliği nedir?..' (*Kàle: Hâzihi'l-leyletü*) Dedi ki: 'Bu gece öyle bir gecedir ki, (*yeftehu'llàhu sübhànehû fîhâ selâsemiete bâbin min ebvâbi'r-rahmeh*) Allah-u Teàlâ Hazretleri bu gece, rahmet kapılarından üçyüzaltmış tanesini açar. (*Yağfiru li-külli men lâ yüşrikü bihî şey'â*) Kendisine şirk koşmayan her kulu afv u mağfiret eder."

Ama bazı istisnaları var, o önemli! Onları söyleyeyim: (*İllâ en yekûne sâhiren*) "Sihirbazı, sihir yapan kimseyi affetmez bu gece..." Yâni bazı insanlar var, sihirle uğraşıyor, büyüyle uğraşıyor, bir şeyler yazıyor vs. Bunlar makbul şeyler değil. (*Ev kâhinen*) "Kehanette bulunuyor kâhinlik yapıyor, fincana baktım, yıldıza baktım diyor, şu şöyle olacak, bu böyle olacak diyor... Bunu meslek edinmiş insanlar var. Bunları da affetmez.

(*Ev müdminü hamrin*) "İçki içmeye müdavim olan kimseyi affetmez. (*Ev musirran ale'r-ribâ*) Faiz yemekten tevbe etmemiş, devam ediyor faiz yemeye, onu affetmez. (*Ve'z-zinâ*) Zina etmeye devam edeni affetmez. (*Feinne hâülâi lâ yuğferu lehüm*) İşte bunlar affolunmaz." diye hadis-i şerifte Efendimiz buyuruyor.

(*Hattâ yetûbû*) Tabii, kapı tamamen kapalı değil. Yâni, "Böyle kusurlu, günahkâr kullardan herhangi bir kul da, hatasını, kusurunu anlayıp tevbe ederse, aziz ve sevgi dinleyiciler, Allah tevbe edenleri afv u mağfiret eder." Yâni, tevbe ne demek?..

Hatasını anlayıp günahından dönmek, Cenâb-ı Hak'a yönelmek, "Yâ Rabbi bundan sonra senin emrini tutacağım, buyruğuna göre hareket edeceğim!" demek. Yâni, böyle bir pişmanlığı duyup da, doğru yola gelenleri Allah-u Teàlâ Hazretleri afv u mağfiret eder dâimâ... Ne kadar suçlu olsa da, ümitsizliğe düşmek yok... Allah'ın rahmeti daha geniş! Allah-u Teàlâ Hazretleri afv u mağfiret edebilir.

c. Bu Gece Affedilmeyen Kimseler

Başka bir hadis-i şerif var, onu da okuyalım! Ali ibn-i Ebî Tàlib RA râvisi, Hazret-i Ali Efendimiz RA ve KV. Peygamber SAS'in şöyle buyurduğunu naklediyor:[63]

يَنْزِلُ اللهُ تَعَالَى فِي لَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا ،

فَيَغْفِرُ لِكُلِّ مُسْلِمٍ ؛ إِلاَّ لِمُشْرِكٍ ، أَوْ مُشَاحِنٍ ، أَوْ قَاطِعِ رَحِمٍ ،

أَوْ امْرَأَةٍ تَبْغِي فِي فَرْجِهَا .

(*Yenzilu'llàhu teàlâ fî leyleti'n-nısfı min şa'bân, ile's-semâi'd-dünyâ*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri Şaban'ın yarısı gecesinde yâni Berat gecesinde, bu ondördünü onbeşine bağlayan gecede semâ-i dünyaya nüzûl eder."

Semâ-i dünyâ demek, yeryüzünün semâsı demek değil; en yakın semâ demek... Semâlar yedi kattır. Kur'an-ı Kerim'de:

الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا (الملك:٣)

(*Ellezî haleka seb'a semâvâtin tıbâkà*) "O yedi göğü tabaka

[63]*Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.466, no:7461, 7462; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.III, s.486, no:2625.

tabaka yaratandır.” (Mülk, 67/3) olarak geçiyor.

Bunların bize en yakın olanı *es-semâe'd-dünya,* yâni en yakın semâdır. *Dünyâ* burada, en yakın mânâsına kullanılan bir sıfat oluyor. İsm-i tafdilin müennesi oluyor. “En yakın semâya nüzûl eder. Yâni, rahmetiyle kullarına yaklaşır.” Mekândan münezzeh olan, her yerde hàzır ve nàzır olan Allah-u Teàlâ Hazretleri, kullarına lütuf için yaklaşıyor. Kullarına yakınlık gösterdiği bir gece...

(*Feyağfiru li-külli müslimin illâ li-müşrik*) “Her müslümanı affeder de, şunlar müstesnâ: Müşriki, Allah'a şirk koşan kimseyi affetmez.”

Tabii, “İnsan mü'min olup da, müşrik olur mu?” diye bir soru burada hatırımıza geliyor. Hem mü'min olacak insan, hem de müşrik... Olabilir. Yâni, imanı doğru düzgün değilse, itikadı bozuksa, Allah'ın emirlerini, yasaklarını iyi öğrenmemişse, Allah inancı sahih değilse, batıl inançlara sahipse; müşrik olabilir.

Bir de, Allah'ın varlığını birliğini biliyor da bazı insanlar, bildiği halde başka şeylere itibar ediyor, ehemmiyet veriyor, uyuyor, onun sözünü dinliyor... Meselâ, diyelim ki, insanların kendisini alkışlaması, beğenmesi için; insanların yanında itibar kazanmak, gözlerine girmek, saygı sevgi toplamak vs. gibi bir menfaat saikasıyla, gösteriş olarak, riyâ olarak, riyâkârca salih bir ameli işlerse... Riyâ şirk-i hafîdir, gizli bir şirktir.

Neden?.. Allah'tan korkmuyor, Allah içini dışını biliyor, Allah'tan korkmuyor da insanların sevgisini, saygısını kazanmaya çalışıyor, ona itibar ediyor diye, bu da bir çeşit şirk oluyor. Bu mânâda gizli şirk, *eş-şirkü'l-hafiyyü* yâni hafî olan, gizli olan şirk. Tabii, herkeste olabilir. Çok dikkat etmek lazım!..

Şirke düşmemek nasıl olur?.. İhlâs ile olur. Yaptığı her şeyi, sırf Allah rızası için yapmakla olur. Şirk-i hafîye düşmemenin çaresi budur.

Tabii, her şeyden önce insanların ma'rifetullahı, yâni Allah bilgisini iyi öğrenmesi lâzım! Sahih kaynaklardan, Kur'an-ı

Kerim'den, Kur'an-ı Kerim'den bilgiyi almış olan büyük alimlerin sözlerinden öğrenmesi lazım!.. Ma'rifetullahı öğrenen kimselere, arif diyoruz, arif-i billâh diyoruz.

O da ancak —işte görüyorsunuz, biliyorsunuz tarihten, çevrenizden— tasavvufî terbiye ile hasıl oluyor. Tasavvufî terbiye olmadan insanlar bu şirk-i hafîden ve Allah'ın bir oluşunun, lâ ilâhe illalah, tevhidinin inceliklerini anlayamıyorlar. Onun için dönüp dolaşıyor, gene tabii insanın iyi bir mutasavvuf olmasına, arif kimse olmasına geliyor. Şirkten kurtulmuş olması lazım, bu gece affedilenler arasında olabilmek için...

Allah cümlemize sahih itikad, sağlam itikad, ihlâslı itikad, ihlâslı amel nasîb eylesin... Şirkin gizlisinden, aşikâresinden korusun...

Bunları affetmeyecek. Başka?.. (*Ev müşâhîn*) "Kardeşine, arkadaşına, dindaşına karşı içinde kızgınlık, kırgınlık olan, kin olan kimseyi de affetmeyecek." Melekler onların affı için Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne arz edince, (*Laûhümâ hattâ yestalihâ*) buyrulacak Allah tarafından meleklere... "Bırakın onları kenara, birbirleriyle ilk önce barışmayı öğrensinler, barışsınlar, sulh olsunlar da, ben ondan sonra afv u mağfiret edeceğim!" diye, onlar mağfiret edilenlerin arasından çıkartılacak.

Onun için, aziz ve muhterem kardeşlerim! Biliyorum, çevremde dert yanan insanlardan, gördüğüm kimselerden, çeşit çeşit sebeplerle müslümanlar birbirlerine kızmış, kırılmış, darılmış olabiliyorlar. Ne yapacak?.. Kırıcı birtakım olaylar da olmuş olabilir. Ne yapması lâzım?.. Affetmesi lazım, hoş görmesi lazım!

Yaradılanı hoş gör,
Yaradandan ötürü!

Yunus Emre'nin nasihati, tabii aslında Allah'ın emri, Peygamber Efendimiz'in emri de, Yunus Emre onu o kelimelerle ifade etmiş. Yaradandan ötürü, Allah rızası için, Allah'ın

rahmetine ermek için, yaradılmışı hoş görmek lazım, hakkını bağışlayıvermek lazım, affetmek lâzım!..

Neden böyle yapmak iyi?.. Çünkü, insan bazen kendisini haklı sanıyor ama, haksız oluyor. Yâni uzaktan bîtaraf gözle meseleyi inceleyen kimse gerçeği görüyor. Bu kendisini haklı sanıyor ama, aslında haksız diyebiliyor. Fakat söylenilmiyor, söylesen de anlamıyor, dinlemiyor; "Yok ben haklıyım!" diye ısrar ediyor.

Tabii, onlar hakkında son hükmü Allah verecek. mahkeme-i kübrâda kimin haklı, kimin haksız olduğu anlaşılacak ama, iş oraya geldikten sonra ve haksızlığı anlaşıldıktan sonra, telafisi mümkün olmayan bir durum ortaya çıktığı için, aziz ve sevgili Akra dinleyicileri, akıllı insanlar dünyadayken bu işleri hallederler. Mahkeme-i kübrâya bu işi bırakmadan halletmek iyi. Kızgınlıkları soğutmak lâzım! Dargınlıkları, kırgınlıkları bir tarafa koymak lazım! Yaratılanı yaratandan ötürü hoş görüp barışmak lazım!..

Bazen akraba birbirlerine darılıyor, bazen kardeşler birbirlerine darılıyor, bazen komşular birbirlerine darılıyor, bazen ortaklar birbirlerine darılıyor... Tabii şeytanın işi bu. Şeytan insanları kandıracak, aldatacak, yalan yanlış işlere bulaştıracak, Allah'ın sevmediği durumlara düşürecek, cehenneme düşürmeye çalışacak, intikam alacak, şeytanlığını yapacak. Biz ne yapmalıyız?.. Biz de Allah'ın sevdiği ne ise onu yapmaya çalışmalıyız. Evet, zor gelebilir, nefsimize ağır gelebilir ama, affedici olmalıyız, kırgınlığı bırakmalıyız.

Bir de, "Belki ben haksızım?" derse herkes, galiba en doğrusu o. Yâni, "Ben haklıyım ama, karşı tarafı affedeyim!" değil de; "Yaa, Allah Allah, ben hep kendimi haklı sanıyorum ama, acama ben haksız mıyım?" diye düşünmek çok defa iyi oluyor. Ancak o zaman insan gerçeği bulabiliyor. Aksi takdirde insanın nefs-i emmâresi kabarmış olduğu zaman, haksızlığı bir türlü kabul etmiyor. Birbirine kırgın olanı da Allah affetmeyeceği için, kırgınlıkları bırakmak lazım! Netice itibariyle barışmak lazım!..

Sevgili Akra dinleyicilerim! Hepinize hitap ediyorum: Eğer dargın olduğunuz kimseler varsa, bu gecede Allah rızası için kendinizi haksız kabul edin, veya haklı olduğunuzu hâlâ düşünüyorsanız da affedin, dargınlığı bir tarafa bırakın! Çünkü, Allah dargınları sevmiyor, birbirleriyle barışıncaya kadar onları affetmiyor. Birbirlerine kızgın olanların kızgınlıgı devam ettiği müddetçe, onları rahmetine dahil etmiyor.

(*Ev kàtıı rahimin*) Akrabaları ile bağlarını kesenleri de Allah affetmez. Tabii bu ilki; müşâhin; başkasına karşı içinde kızgınlık olan demek. Katı-ı rahim de; akrabasıyla alâkayı kesmiş, o da kızmış veya ihmâlkârdır. Akrabalarıyla ilgilenmiyor.

Nasıl oluyor?.. Bazen meselâ bir akraba şehre geliyor, fabrika sahibi oluyor, zengin oluyor... Tamam, rahat bir hayata geçiyor. Köydeki eşini, dostunu, akrabasını, dayısını, halasını, yetimleri, dulları unutuyor... Halbuki, akrabanın akrabayı kollaması lazım! Dinde bu bir vazife, buna sıla-i rahim deniliyor. Hem ziyaret edecek, hem mektup yazacak, halini soracak, ilgilenecek; hem de mâlî sıkıntısı varsa, yardımcı olmaya çalışacak.

Öyle yapmıyor, bazen böyle oluyor. Yâni zengin olan unutuyor. Bazen de dargınlık ve kırgınlıktan dolayı oluyor. Yâni o da müşâhin kelimesiyle ifade edilen gibi, kızgın olduğundan akrabasına gitmiyor. Ama akraba ile kızgınlık daha fena, daha ağır bir şey. Çünkü akrabaya özel ilgi göstermeyi Allah emrettiği için, orada bir kat daha fazla isyan edilmiş oluyor.

O bakımdan, sıla-i rahim yapmalı; ilgi kesilmiş akraba varsa onlara telefon edilmeli, ziyaretlerine gidilmeli, kandilleri tebrik edilmeli, hediye götürülmeli ve bu durumdan kurtulmaya çalışılmalı!..

Bazen dargın olan insanlar veyahut böyle alâkayı koparmış olan insanlar, bir taraf, "Allah rızası için bu dargınlığı kaldırayım, sevabı kazanayım!" diye bir atılım yaptığı zaman, barışmaya bir adım attığı zaman, elini uzattığı zaman, bakıyorsunuz karşı taraf, "O şu sebepten bunu yapıyor, mutlaka bunun altında bir bit yeniği

var, kim bilir ne hınzırlık ne şey düşünüyor." diyor, uzatılan eli sıkmıyor, barışmaya yanaşmıyor, devam ettiriyor kırgınlığı, dargınlığı... Bunlarla da karşılaşıyoruz, Peygamber Efendimiz bunları da biliyor. Bunlar hakkında da buyurmuş ki:

"—Eğer dargınlardan birisi barışmaya niyet eder, teşebbüs eder de, ötekisi buna karşılık vermezse, barışmaya yanaşmazsa, başını çevirirse; o zaman vebal, sorumluluk, günah ötekisinde olur."

Bu teşebbüs etti sevap kazandı, ötekisi kabul etmedi. Vebal, sorumluluk, günah onun üzerinde olur. Bu mübarek gecede, o durumlardan da tabii uzak durmak lazım!..

(*Ev imreetin tebğî fî fercihâ*) "Namusunu korumayan, namusunu satan kadını da affetmez." diyor Peygamber SAS Efendimiz. (*Gunyetü't-Tàlibîn, s. 167*)

Tabii bu asırlar boyu bir büyük kötülük, en büyük günahlardan birisi. Bunun karşısına İslâm evlenmeyi koymuş. Evlilik sevap, nikâh helâl ama, nikâhın dışındaki ilişkilerin hepsi son derece büyük günah... Onların olmaması lâzım!.. Hatta onlara götürecek küçük hareketler bile günah... Küçük hareketler hangisi?.. Meselâ, nâ-mahreme bakmak... Bakmak bile günah. Bakıp da hayal etmek günah...

Meselâ; insan oruçlu, bakıyor, hayal ediyor, hayalinden müstehcen şeyler geçiriyor... O zaman orucunun sevabı kaçar, yâni mânevî bakımdan orucu bozulur diye hadis-i şeriflerde bildiriyor. Oruç tutan insan gözüne sahip olacak, harama bakmayacak... Aklına sahip olacak, kötü şeyler düşünmeyecek... Diline sahip olacak, kötü şeyler söylemeyecek... Eline sahip olacak, elini harama uzatmayacak, günah şeyleri yapmaya kalkışmayacak... Ayağıyla haram yerlere gitmeyecek.

Burada tabii kadın deniliyor, yaygın olan bu. Ama her zaman suçlu kadın olmaz. Bazen erkek de aynı derecede suçlu olur, hatta büyük suç onda olabilir. Kadınlar böyle affolmaz da erkekler affolur mu?.. Erkekler de bu gecede affolmaz o durumda olar.

Onun için, ne yapması lazım?.. Aşk ile, sıdk ile, çok pişman olarak bir daha yapmamak niyetiyle, kesin bir dönüşle dönmesi lâzım!.. Böyle aşk ile, tevbe-i nasuh ile dönerse Allah günahını affedebilir, eskilerini silebilir ama tevbesinde sadık olmak şartıyla. Tevbesinde sadık olmazsa tabii o zaman hem eskileri, hem de yeni işledikleri suçları, hepsini birden hesaba katıp cezasını verir.

O bakımdan, bu hadis-i şeriflerde —birkaç hadis-i şerif anlatmış oldum size— sıralanmış olan kötü huyları birer misal olarak almalı! "Demek ki böyle buna benzer, buna mümasil kötülükleri olanları Allah affetmiyormuş, o halde bende böyle şeyler varsa bunlardan kurtulayım!" diye düşünüp, insan kendisini bu kötü sıfatlardan pâk eylemeli, sıyırıp çıkartmalı ki Allah'ın rahmetine mazhar olsun.

d. Berat Gecesinin İhyâsı

Pekiyi, bu gecede insan neler yapabilir, nasıl dua edebilir, gecesini nasıl ihyâ edebilir?..

Bir kere ne zamana kadar sürüyor bu?.. Akşam ezanından sabah ezanına kadar... Yâni akşam başladı, gündüz oruç tutuyorlar ya kandil diye bazıları, yemeğe oturduğu zamandan başlıyor, ertesi gün fecir atıncaya kadar, imsak kesilinceye kadar gecede oluyor bu güzellikler.

Meleklerin de bayramı olurmuş. Meleklerin bayramlarından bir tanesi bu Berat Gecesi, aziz ve muhterem kardeşlerim!..

Bir de beraet: Biliyorsunuz mahkemeye gidiyor, bir suç isnad edilmiş kendisine, muhakeme oluyor, beraet ediyor. Yâni bunun suçu yok, temiz bu manasına. Beraet Gecesi denmesi, inşâallah mü'min kullar suçlardan berat ederler, cehnnemden azad olurlar diye, affolurlar diye beraet denmiş. Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi öyle beraat edenlerden eylesin...

Peygamber Efendimiz bu geceleri kendisi bizzat ihyâ etmiş. Hatta hanımına rica etmiş:

"—Bu gece Şaban'ın yarısı gecesidir, bana müsaade eder misin? Rabbime ibadet etmeme müsaade eder misin?.." diye, son derece yüksek bir nezaketle izin istemiş.

Çünkü, hanımının da beyi üzerinde hakkı var, aile hukuku var... Müsaade istiyor: "Müsaade et de bu gece namaz kılayım!" diye. İhyâ etmiş bu gecelerini. Nasıl ihyâ etmiş?.. Meselâ, Hazret-i Aişe Vâlidemiz müteaddit kandillerde ne yaptığına dair bilgiler vermiş, oradan biliyoruz. Meselâ: Ayakta hafifçe bir namaz kılmış, secdeye varmış, yarı geceye kadar... Kalkmış, ikinci rekatta yine o kadar okumuş, bir daha secdeye varmış, fecre kadar... Demek ki, secde halinde niyaz ederek, gecesini öyle geçirmiş bir rivayete göre.

Secde hali biliyorsunuz, kulun Allah'a en yakın halidir. Çünkü mübarek alnını, şerefli alnını toprağa koymuştur. Tevazuun en güzel gösterisidir, şeklidir. Allah'a en hoş gelen ibadet durumudur secde hali... Secde ederdi Peygamber Efendimiz, secdesini uzatırdı, secdesinde dua ederdi.

Hazret-i Aişe Vâlidemiz, bir gece karanlıkta böyle onu yoklamış, topuğuna ayağı değmiş, bakmış secdede. Nasıl dua ettiğine kulak vermiş Hazret-i Peygamber SAS'in... Şöyle duasını naklediyor... Böyle bir Berat gecesinde, Berat kandilinde Efendimiz'in secdede yaptığı dua. Buyurmuş ki Efendimiz:[64]

سَجَدَ لَكَ سَوَادِي وَخَيَالِي ، وَآمَنَ بِكَ فُؤَادِي ، أَبُوءُ لَكَ بِالنِّعَمِ ،

وَاعْتَرَفْتُ لَكَ بِذَنْبِي ، ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِى ، إِنَّهُ لاَ يَغْفِرُ

الذُّنُوبَ إِلاَّ أَنْتَ . أَعُوذُ بِعَفْوِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ ، وَأَعُوذُ بِرَحْمَتِكَ

مِنْ نَقْمَتِكَ ، وَأَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ ، لاَ

---

[64] Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.385, no:3838; Hz. Aişe RA'dan.

أُحْصِى ثَنَاءً عَلَيْكَ ، أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ (هب. عن عائشة)

(*Secede leke sevâdî ve hayâlî*) “Yâ Rabbi! Sana bedenim de, hayalim de secde etti.” Yâni tefekkürüm de, bütün iç dünyam ile bedenim de hepsi senin üzerinde saygıyla secde halinde... (*Ve âmene bike fuâdî*) “Gönlüm sana derinden, tam olarak inandı yâ Rabbi! (*Ebûu leke bi’n-niam*) Senin bana verdiğin bütün nimetlerin hepsini idrak ediyorum, itiraf ediyorum. Sen beni nimetlerine gark eyledin yâ Rabbi!.. (*Va’tereftü leke bi’z-zenb*) “Ama kendimin sana kullukta eksikli olduğumu, kusurlu olduğumu itiraf ediyorum, biliyorum.” diye tevâzù gösteriyor.

Halbuki Peygamber SAS Efendimiz, kulların ibadette en kıymetli olanıydı. Yâni, ashâb-ı kiram Peygamber Efendimiz’e uymaya çalışırlardı, uygulamaya çalışırlardı; Rasûlüllah Efendimiz’in yaptığı ibadetlere takat getiremezlerdi. Peygamber SAS Efendimiz de söylerdi zaten:

“—Siz benim gibi takat getiremezsiniz. Rabbim beni destekliyor, kuvvet veriyor, rahmetiyle güçlendiriyor, rızıklandırıyor. Ben yapabilirim, siz yapamazsınız. Bu kadar aşırı yapmayın!” derdi.

Takat getiremezlerdi. Bir keresinde böyle namaz kılarken, arkasında “*Allàhu ekber!*” diye namazına uymuş olan Abdullah ibn-i Abbas diyor ki:

“—O kadar uzun şeyler okudu ki namazda, Bakara Sûresi’ni okudu; 286 ayet, elli sayfa... Âl-i İmrân’ı okudu arkasından, 200 ayet. Arkasından öteki sûreyi, öteki sûreyi...”

Yâni o kadar çok uzun miktarlar okumuş ki, “*Es-selâmü aleyküm ve rahmetu’llàh! Es-selâmü aleyküm ve rahmetu’llàh!*” diye, namazdan çıkmayı düşünmüş arkasında ona uyan, ittibâ eden, tâbi olan, cemaat olan kimse...

Yâni Efendimiz sabahlara kadar, ayakları şişecek şekilde aşk

ile, şevk ile ibadet ederdi ama, gene de ne diyor: (*A'tereftü leke bi-zenbî*) "Günahımı itiraf ediyorum yâ Rabbi, (*zalemtü nefsî*) nefsime zulmettim yâ Rabbi." diyor tevâzu ile. O kadar güzel ibadetlerine rağmen, nasıl Mevlâsına münâcât ediyor!..

(*Fa'ğfirlî*) "Beni mağfiret eyle yâ Rabbî! (*İnnehû lâ yağfiru'z-zünûbe illâ ente*) Günahı ancak sen affedersin, senden başka hangi kapıya varayım, kime yalvarayım?.. Kimse affedemez ki!.. Günahları affedecek sensin yâ Rabbi!

(*Eùzü bi-afvike min ukùbetik*) "Yâ Rabbi, sen benim işlediğim suçlardan dolayı ceza vermeye kàdirsin ama, affetmeye de kàdirsin! Ben senin affını istiyorum, affına sığınıyorum ceza vermenden, affına ilticâ ediyorum."

(*Ve eûzü bi-rahmetike min nakmetike*) veyahut (*nikmetike*) "Senin benden ceza verip de intikam almandan rahmedip affetmene sığınıyorum, rahmetine sağınıyorum. Beni cezalandırmandan affına sığınıyorum, affeyle yâ Rabbi, rahmetine erdir yâ Rabbi!.."

(*Ve eùzü bi-rıdàke min sahatike*) "Senin bana gazab etmenden, senin hoşnutluğuna sığınıyorum. Gazab etme yâ Rabbi, beni sevdiğin, razı olduğun kullarından eyle..." demiş oluyor.

(*Ve eùzü bike minke*) "Yâ Rabbi senden kime varayım, nereye kaçayım? Senden yine sana sığınırım." diyor.

(*Lâ uhsî senâen aleyk*) "Seni nasıl medhedeyim, sana hangi dillerle nasıl söyleyeyim, tâkat getiremem, saymakla bitiremem güzel evsafını yâ Rabbi!" diyor. (*Ente kemà esneyte alâ nefsik*) "Sen Kur'an-ı Kerim'de, hadis-i kudsîlerde, bana ilham ettiğin durumlarda, kendini hangi kelimelerle, hangi cümlelerle nasıl medh ü senâ ettiysen, sen öylesin yâ Rabbi! Kul seni layıkıyla medhetmeye kàdir olamaz yâ Rabbi!.." diye, böyle secdede dua ediyormuş.

Sabaha kadar ayakta, oturarak, secde ederek, böyle ayakları şişinceye kadar ibadet ediyordu Peygamber Efendimiz SAS. Bu geceleri ihyâ ediyordu.

Biz ne yapabiliriz?.. Tabii bizim için de bir gecenin ihyâsının şekilleri: Başta biz de Peygamber Efendimiz'in secdede yaptığı gibi tevbe ve istiğfâr ederiz:

"—Affet yâ Rabbi, ben hatamı anladım, bundan sonraki ömrümde artık sana güzel kulluk etmeye kesin kararım var. Bundan sonra sana güzel kulluk edeceğim! Beni afv u mağfiret eyle... *Estağfiru'llàhe'l-azîm ve etûbü ileyh*" diye yüz defa, bin defa neyse tesbih çeker insan, affını diler.

Böyle Peygamber Efendimiz'in yaptığı gibi namazda, namazın secdesinde de söyleyebilir. Namazı bitirdikten sonra, el açıp, göz yaşlarıyla yalvarıp da, afv u mağfiretini isteyebilir.

Nafile namazlar kılar, kaza namazları kılar, kılmamış olduğu, eskiden cahillik, gafillik edip kaçırmış olduğu namazları öder. Bir de güzel bir namaz var, böyle gecelerde rahmetli Hocamızla İskenderpaşa Camimizde kılardık, o kıldırırdı. Bazen başkasına kıldırtırdı, kendisi de uyardı: Tesbih namazı var sünnet olan...

Tesbih namazı, üçyüz defa, "S*übhâna'llàhi ve'l-hamdü lillâhi ve lâ ilâhe illa'llàhu va'llàhu ekber. Ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâhi'l-aliyyi'l-azîm*" denilerek kılınan, üçyüz defa bu sözün söylendiği namazdır. Her rekâtta yetmiş beş defa söylenerek, dört rekat kılınır.

Nasıl kılınır?.. İlmihallerde tabii tarifi vardır. "*Allàhu ekber!*" diye durulur, *Sübhàneke* okunur. Fâtihâ'ya geçmeden önce, onbeş defa *"Sübhàna'llàhi ve'l-hamdü lillâhi ve lâ ilâhe illa'llàhu va'llàhu ekber*" denilir. Onbeşincide, *"Ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billahi'l-aliyyi'l-azîm"* ilâve edilir.

Ondan sonra Fatiha okunur, sûre okunur. Bitirildiği zaman, on defa bu söylenir, onuncuda ilavesi yapılır. Rükûda tesbihler çekildikten sonra on defa, etti otuzbeş... Doğrulduğu zaman on defa, etti kırkbeş... Secdede tesbihlerden sonra on defa; etti elli beş. İki secde arasında on defa; altmış beş... İkinci secdede on defa; yetmiş beş... Bir rekatta yetmiş beş defa bu söylenerek kılınır.

Bu sünnet olan bir namazdır. Böyle gecelerde kılınırsa, sevabı hakkında çok rivayetler var. Topluca cemaatle de kılınabilir.

Kur'an okuyarak gece ihyâ edilebilir. Zikir yapılarak, eline tesbih alıp çeşitli mübarek kelimeleri; *Sübhàna'llàh, El-hamdü lillâh, Allàhu ekber, Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh, hasbüna'llàh* vs. gibi güzel tesbihleri çekerek sevaplı işler yapılabilir.

Tefekkür ederek, mazisini düşünerek, istikbalini düşünerek, günahlarına ağlayarak, sevaplarına sevinerek; bundan sonraki ömründe günah işlememeye niyet ederek, sevaplı işleri yapmaya karar vererek, "Artık bundan sonra iyi insan olacağım!" diye, geceyi ihyâ etmeye çalışırsınız aziz ve sevgili dinleyiciler!..

Tabii, muhakkak işi çok ters olmayan kimseler, yâni işte nöbette filan olanlar, polis olur, asker olur, vazifeli olur, mühim işin başında olur, mazereti olur; onlar hariç, yatsı namazını camide kılmalı!.. Bu çok önemli... Sabah namazını da camide

kılmalı!.. Yatsıyla sabahı camide kılarsa insan, bütün geceyi ihyâ etmiş gibi olur. Bir kere oradan bu işi kazanmış olur. Bunu ihmâl etmeyin!.. Yatsı namazına da gidin, ertesi sabah sabah namazını da camide cemaatle kılın!.. Evde değil, camide kılmaya gayret edin!.. Bu da bir güzel tedbirdir.

Abdestli olun bütün gece. Biraz yorulursanız, uzansanız bile, saati kurup gene kalkıp bu geceyi böyle ihyâ etmeye gayret edin!..

Bir mühim nokta da: Hep kendinize dua etmeyin, sevdikleriniz, arkadaşlarınız, dostlarınızdan bazılarını da duanıza alın!.. Çünkü siz birisine dua ettiğiniz zaman, başucunuzda bir melek "Âmîn." der, sizin için de o dua eder:

"—Yâ Rabbi bu kardeşi için, arkadaşı için böyle hayır dua ediyor, sen ona istediğinin bir mislini de buna ver yâ Rabbi!.." diye, melek de sizin için dua eder.

Onun için, etrafınızdaki sevdiklerinize, dostlarınıza vefâlı olun, unutmayın, onlar için de dua edin!.. Bizi de hocanız olarak, uzaklardan böyle telefonla —*tele-vaaz* diyorum ben, gülüşüyoruz

bazen— vaaz veren şu kardeşinizi unutmayın duadan...

Allah nice nice kandillere erdirsin sevdiklerinizle beraber... Uzun ömürlerle muammer eylesin... A'mâl-i sàliha işleyerek hayrât u hasenât yaparak, ömrünüzü hayırlı bir şekilde geçirmenizi nasib etsin... Evlatlarınızı hayırlı kimseler eylesin... Hastalarınıza acilen şifalar versin...

Şimdi bir kardeşimiz geldi, beşyüz Yasin okumuşlar, hastalığı iyi olsun diye. Allah ona da şifa versin, sizin de hastalarınıza şifalar versin... Maddi mânevî rahatsızlıklarınız olduğu gibi, ahlâkî hastalıklarımız, rahatsızlıklarımız da vardır, fikirlerimizde bozukluklar vardır. Allah fikirlerimizi düzeltsin... Kötü huylarımızı da düzeltsin... Maddeten, mânen, kalben, kàliben, aklen, fikren, ahlâken tertemiz, sıhhatli, kuvvetli, pırıl pırıl müslümanlar olmayı nasib etsin...

Sevdiği kul olmayı nasib etsin... Uzun ömürler sürdükten sonra, Ümmet-i Muhammed'e faideli işler yaptıktan sonra huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varmayı nasib eylesin... Cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin... Rıdvân-ı ekberine cümlenizi nail eylesin, aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!..

25. 12. 1996 - AKRA
(Avustralya'dan)

12. TEVBE VE İSTİĞFARIN ÖNEMİ

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri! Hepinizin Berat kandillerinizi candan tebrik ederim. Allah-u Teàlâ Hazretleri en güzel şekilde cümlenizi mükâfatlandırsın... Nice nice mübarek günlere, kandillere sıhhat afiyetle eriştirsin...

a. Duaların Reddedilmediği Beş Gece

Size Endonezya'nın başşehri Jakarta'dan selâmlarımı, hürmetlerimi arz ediyorum. Daha önceki kandil münasebetleriyle okuduğum bir hadis-i şerifi, Ebû Ümâme RA'dan ibn-i Asâkir'in rivayet ettiği bir hadis-i şerifi okuyarak başlamak istiyorum bu Berat kandili, daha doğrusu Beraet kandili münasebetiyle yapacağım konuşmama...

Biliyorsunuz bu *berâet* kelimesinden ziyâde, hadis-i şeriflerde bu gece (*leyletü'n-nısfi min şa'bân*) "Şa'ban'ın yarısı gecesi, Şa'ban ayının yarısı yâni ondördünü onbeşine bağlayan gece diye geçer, (*leyletü'n-nısfi min şa'bân*) diye geçer. Demin bahis konusu ettiğim hadis-i şerifi besmeleyle bir kere daha okuyalım. Peygamber SAS Efendimiz Hazretleri buyurmuşlar ki:[65]

خَمْسُ لَيَالٍ لاَ تُرَدُّ فِيهِنَّ الدَّعْوَةُ : أَوَّلُ لَيْلَةٍ مِنْ رَجَبٍ ، وَلَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ ، وَلَيْلَةُ الْجُمُعَةِ ، وَلَيْلَةُ الْفِطْرِ ، وَلَيْلَةُ النَّحْرِ

---

[65] İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.X, s.408, no:2603; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.196, no:2975; Ebû Ümâme el-Bâhilî RA'dan.

Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.319, no:6087; Ebü'd-Derdâ RA'dan.

Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.342, no:3713; Abdürrezzak, *Musannef*, c.IV, s.317, no:7927; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Câmiü'l-Ehàdîs, c.XII, s.310, no:11979.

(كر. عن أبي أمامة)

ME. 568 (*Hamsü leyâlin lâ türeddü fîhinne'd-da'vetü*) "Beş gece vardır ki, o gecelerde yapılan dualar asla reddedilmez, kabul olunur." Allah-u Teàlâ Hazretleri lütf u keremiyle, o gecelerde dua edenlerin dualarını kabul eder. Bunlar:

1. (*Evvelü leyletin min receb*) "Receb ayının ilk gecesi."

2. (*Ve leyletü'n-nısfı min şa'bân*) "Şa'ban ayının ortası olan gece. Yâni Berat Kandili."

3. (*Leyletü'l-cumuah*) "Cuma gecesi. Yâni perşembeyi cumaya bağlayan gece, her hafta kavuştuğumuz, karşılaştığımız bir gece."

4. (*Ve leyletü'l-fıtr*) "Fıtr gecesi. Yâni, artık oruçların bırakılıp da Ramazan Bayramının yapıldığı şeye iftar kelimesiyle ilgili bir kelime olarak fıtır deniliyor, *îydü'l-fıtr* deniliyor. Yâni artık orucu bırakıp yemek yemeye başlama bayramı demek. (*Leyletü'l-fıtr*) Yâni Ramazan bitiyor, ertesi gün Ramazan Bayramı olacak, o gece dualar kabul olur."

5. (*Ve leyletü'n-nahr*) *Nahr* da, kurban etmek demek. Devenin kurbanı nahr edilmek sûretiyle oluyor. Boynundaki damarı, göğsündeki damarı kesilerek kurban ediliyor. O zebh edilmiyor, yâni koyunun boğazı kesilerek kurban edildiği gibi keserek kurban edilmiyor. Göğsündeki damarı kesilerek, kanı akıtıp öyle kurban ediliyor. *Leyletü'n-nahr*, yâni Kurban Bayramı olacak gece. Yâni hacıların Arafat'tan gelip Müzdelife'de geceledikleri, ertesi gün Kurban Bayramı olan gece.

Bu beş gece çok önemli. Çünkü dualar kabul oluyor, reddedilmiyor. Dört tanesi senenin belli bir zamanında bir defa senede insanın karşısına gelen geceler. Ama birisi cuma gecesi, her hafta geliyor el-hamdü lillâh. Onu not edelim, aklımızın baş köşesinde bir levha halinde dursun. Cuma gecesi her hafta geliyor, her hafta müslümanların bayramı gecesi. Bir çeşit bayram, cuma müslümanların bayramıdır. Dualar da kabul oluyor.

Şimdi Receb ayını geçirdik, Şa'ban ayının ortasına geldik,

Berat kandiline ulaştık, Şa'ban'ın yarısı gecesini bu akşam kutlayacağız. Bizim burada, size göre beş saat önceliğimiz var, biz daha önce kavuşacağız. Siz bizden beş saat sonra kavuşacaksınız. Doğuda olduğumuz için bizde gün daha evvel başlıyor.

Duaların kabul olduğu bir gece... Onun için, bu gecenin kadrini, kıymetini düşünerek, fırsatı fevt etmeden, ele geçmiş olan mükemmel bir fırsatı güzel değerlendirerek gecemizi ihyâ etmeye çalışalım!

Biliyorsunuz, Kur'an-ı Kerim'de ahirette insanların, müslümanların veya müslüman olup da iyi ömür geçirmiş olanlar, geçirmemiş olanlar, çeşit çeşit tipten, türden insanlar var ya, onlar ikiye ayrılıyor Kur'an-ı Kerim'in bir ayrımına göre:

فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ (هود:١٠٥)

(*Feminhüm şakiyyün ve saîd*) (Hûd, 11/105) "İnsanların bir kısmı şakîdir, bir kısmı saiddir." *Şakî* ne demek? *Şekàvet* ehli demek. *Saîd* ne demek? *Saadet* ehli demek. Yâni mutlu ve bahtiyar olanlar, mutsuz ve mahrum kalanlar. Şakîler mutsuz olanlar, saadeti elden kaçırmış olanlar, bahtsız olanlar, bedbaht olanlar; âsi oldukları için Allah'ın kahrına, cezasına uğramış insanlar... *Şakî*'nin çoğulu *eşkıyâ* geliyor, yol kesenlere de biz şakîler mânâsına *eşkıya* kelimesini Türkçemizde kullanıyoruz.

Saîd'in çoğulu *süedâ* geliyor. Fuzûlî merhumun hani *Hadîkatü's-Süedâ*'sı var, *Saidlerin Bahçesi* mânâsına, bir meşhur Kerbelâ olayıyla ilgili kitabı. Oradan hatırınızda kalmıştır edebiyattan, Türk Edebiyatı'ndan.

Evet, ahirette insanların kimisi saadet ehli olacak, cenneti kazandıkları için, mes'ud olacaklar, ebedi mutluluğa erecekler; saidler yâni süedâ olacak. Bir kısım da şakî olacaklar, eşkıyâ; yâni Allah'ın sevmediği kullar, günahkâr, imansız kullar. Onlar da cehenneme atılacaklar.

وَأَمَّا الَّذِينَ سُعِدُوا فَفِي الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا (هود:١٠٨)

(*Ve emme'llezîne suidû fefi'l-cenneti hàlidîne fîhâ*) "Saidler ebedî olarak cennete bahtiyar olacaklar." (Hûd, 11/108) deniliyor. Şakîler de ebedî cehennemde yanacaklar.

Şimdi bu şekàvet ve saadet ehli olmak, tabii insanın dünyadaki amelleriyle ilgili. İnsan dünyada Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne itaat ederek yaşarsa, mutî kul olursa, o zaman saidlerden olur, süedâ dîvânına, defterine kaydolunur, orada adı yazılır. Günahkâr olursa, Allah'ın emirlerini dinlemezse, Allah'a iyi kulluk yapmazsa, o zaman şakîler defterine, dîvânü'l-eşkıyâ'ya yazılır; şakî olarak yaşar, şakî olarak göçer, ahirette de şakî olarak cezasını çeker, şekàvetinden dolayı cezasını çeker.

b. Esas Saadet

Peygamber SAS Efendimiz bu konuda saadetle ilgili, yâni saîd olmak ile ilgili bir hadis-i şerif buyurmuş:[66]

السَّعَادَةُ كُلُّ السَّعَادَةِ طُولُ الْعُمْرِ فِي طَاعَةِ اللهِ (القضاعي، والديلمي عن ابن عمر)

ME. 673 (*Es-saàdetü küllü's-saadeti tùlü'l-umri fî tàati'llâh*) buyurmuş. Yâni saadet, her yönüyle tam saadet, tam saîd olmak (*tùlü'l-umr*) uzun ömürlü olmaktır yâni çok yaşamaktır." Ama nasıl? (*Fî tàati'llâh*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne güzel kulluk

---

[66] Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.206, no:312; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.346, no:3566; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXV, s.340; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VI, s.16, no:3046; Matlub Rh.A. babasından.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.666, no:42646; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.452, no:1473; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIII, s.373, no:13331.

yaparak, itaat ederek, ibadetle, tàatle ömrünü sàlih bir kul olarak geçirerek yaşamaktır.”

Hepinize bu güzel vesîleyle, mübarek Berat kandili vesîlesiyle, uzun ömürler diliyorum bu hadis-i şerîfin arkasından. Ve ömrünüzü Allah-u Teàlâ Hazretleri’ne ibadet ve taatle geçirmenizi, rızasını kazanmanızı, Allah’ın sevgili kulları arasına dahil olmanızı temenni ediyorum, niyaz ediyorum. Allah-u Teàlâ Hazretleri hepinizi süedâ zümresinden haşr eylesin, hem dünyada, hem ahirette saadet ehli eylesin...

c. Ümmetin En Hayırlıları

Peygamber Efendimiz SAS’in bir hadis-i şerifini, Câbir RA’dan İmam Taberânî rivayet eylemiş, o hadis-i şerifi de okuyalım! Böylece sohbetimiz hadis-i şeriflerle zînetlenmiş oluyor. Hadis-i şerifler, ayet-i kerimeler geçtikçe seviniyoruz tabii. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:[67]

خَيْرُ أُمَّتِي الَّذِينَ إِذَا أَسَاءُوا اسْتَغْفَرُوا ، وَإِذَا أَحْسَنُوا اسْتَبْشَرُوا ،

وَإِذَا سَافَرُوا قَصَرُوا ، وَأَفْطَرُوا (طس. عن جابر)

ME. 579 (*Hayru ümmetî*) “Benim ümmetimin en hayırlıları...” Bu güzel bir şey. Demek ki Peygamber Efendimiz’in sevdiği kimseleri anlatacak şimdi. Mütebâkî ifade, söylenenler Peygamber Efendimiz’in sevdiği hasletleri bize belirtmiş olacak. İşte bu mübarek kandil gecesinde ben bu hadis-i şerifi okuyarak, Efendimiz’in bu hadis-i şeriften size bazı tavsiyeler çıkartmak istiyorum. Onun için, bu hadis-i şerifi de sohbetimin arkasına eklemiş bulunuyorum.

(*Hayru ümmetî*) “Ümmetimin en hayırlıları...” Yâni biz

---

[67] Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.VI, s.334, no:6558; Câbir ibn-i Abdullah RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.I, s.478, no:2086; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XLI, s.330, no:45064.

müslümanların, siz müslüman kardeşlerimizin en hayırlıları kimler? (*İzâ esâû istağferû*) “Herhangi bir şekilde yanılarak, şeytana uyarak, nefse yenilerek kötülük yapmışlarsa, (*istağferû*) pişmanlık duyarlar kötülüklerinden, Allah’a yönelirler, tevbe ve istiğfâr ederler.”

Demek ki, günahsız kul olmaz, hatasız kul olmaz, beşer şaşar, her zaman söylüyoruz, ümitsizliğe düşmemesi lazım günahkârların. Yâni, beni dinleyen kardeşlerimin içinde belki kusurlu müslümanlar vardır, ibadetlerini yapamadığından içi ezik, üzgün müslümanlar vardır. “Eyvah benim halim nice olacak, benim gemim batmış, artık ben bir daha iflah olmam. Benim halim harap...” filan diye kendisini ümitsizliğe bırakıvermiş olanlar filan olabilir, onlara bir müjde bu...

“Ümmetimin en hayırlıları kötülük yapmış olsalar bile, sonra kalkıp istiğfar edenlerdir.” Yâni, kötülüğü bırakacak insan, kötülüğünden dönecek, tevbe ve istiğfar edecek, “Affet beni Allahım!” diyecek, “Sen Erhamü’r-râhimînsin, bana merhamet eyle.” diyecek, “Ekremü’l-ekremînsin, bana kereminle muamele eyle.” diyecek, “Gaffârü’z-zünûb’sun, günahları affedicisin, beni affı mağfiret eyle!” diyecek, “Settâru’l-uyûb’sun, ayıpları örtersin, benim ayıbım, kusurum çoktur, ört yâ Rabbi ayıplarımı, kimse görmesin, beni bağışla!” diyecek, Cenâb-ı Mevlâ’ya yönelecek.

Biliyorsunuz kâfir olan bir insan, mü’min değilse; meselâ, beni dinleyenlerin içinde otobüste giderken kulak misafiri olmuş dinleyen, müslüman olmayanlar da olabilir. Radyodur çünkü, söz bütün fezâya yayılıyor, oradan bütün alıcılardan dinleyenlerin kulaklarına gidiyor. Şimdi bir insan mü’min değil de sonradan imana gelirse, şu kâinâtı yaratan Rabbü’l-âlemîn yüce Mevlâmızın varlığını, birliğini anlar, “*Eşhedü en lâ ilâhe illa’llah, ve eşhedü enne muhammeden abdühü ve rasûlühû*” diye, aşk ile şevk ile, kalbinden, gönlünden kelime-i şahadet getirir, Allah’a teslim olursa... İslâm ne demek? Allah’a teslim olmak, Allah’ın iradesine râzı olmak, tâbi olmak demek.

“—Yâ Rabbi, ben bundan sonra artık bütün kötülükleri

bırakacağım, senin iyi kulun olacağım!” derse ne olur?

İslâm, yâni müslüman oluş eski bütün günahları siler, sıfıra indirir, sıfırlar. Yâni hiç günah kalmaz. Müslüman oluvermek bütün eski günahları siler. Hırsız da olsa, katil de olsa, zâni de olsa, suçlu da olsa, cezayı hak etmiş de olsa İslâm eski, müslüman oluş yâni İslâm sözü müslüman oluş demek. Müslüman olmak, Allah’a teslim olmak, kelime-i şahadet getirip imana gelmek, hidayete ermek eski günahların hepsinin silinmesine sebep olur. Allah lütf u keremiyle müslüman olanların eski mâzilerini siler, onlardan dolayı onları cezalandırmaz, hesaba sokmaz.

Onun için mü’min olmayan kardeşler, Hazret-i Adem AS’dan bütün insanlar kardeştir, Peygamber Efendimiz’in bi’l-kuvveh ümmetidir, bi’l-fiil değil yâni potansiyel demek istiyorum, müslüman olabilecek insanlardır, Peygamber Efendimiz’in müslüman olması muhtemel muhataplarıdır. Onlar ne yapacaklar benim bu sözümü duymuşlarsa, veya sonradan duyarlarsa, veya bu yazıya geçirildiği zaman okurlarsa; kelime-i şahadet getirecekler, imana gelecekler, eski hayatlarındaki bütün kötülükleri Allah affedecek, artık tertemiz bir kul olacak. Öyle bildiriyor ayet-i kerimeler ve hadis-i şerifler, ne kadar güzel!

Evet, mü’min olamayanlar mü’min olursa, kâfirler müslümanlığa girerse, eski günahları silinir. Peki müslümanlar günah işlemişse, hatalıysa, kötülükler yapmışsa, onlar ne olacak? (*İstağferû*) İstiğfâr ederler. “Affet beni yâ Rabbi, mağfiret eyle yâ Rabbi, affını mağfiretini taleb ediyorum yâ Rabbi!” derler, onların da günahlarını Allah mağfiret eder.

Fakat tabii hadis-i şeriflerde her zaman sizlere anlatıyorum, beni devamlı dinleyenler bilirler: Allah-u Teàlâ Hazretleri günahları affeder ama, kul haklarını sahiplerine vermeyi şart koşar. Yâni sen birisinin tarlasını, bahçesini, malını, mülkünü, parasını almış da şimdi pişman olmuş, müslüman olmuşsan, tevbe etmişsen, istiğfar etmişsen; yâni o para sendeyken, o haksızlık devam ediyorken, olmaz. Kul hakları sahiplerine verilecek. Allah

kul haklarının tek çaresi olarak sahiplerine verilmesini emir buyuruyor. Haklar sahiplerine iade edilecek. Gasp edilmiş veya alınmış veya yanında kalmış şeyler sahiplerine verilecek.

Ondan sonra, kılmamış olduğu namazlar, tutmamış olduğu oruçlar da silinmez müslümanın. Günahları silinir ama, borcu kalır. O namazı kılması lâzım, o orucu tutması lâzım! Onları da ödemeye başlayacak. Başka çaresi yok. Yâni, bir namaz kılınmadı mı, onun hiç bir çaresi yok. Vaktinde kılınmadı mı sonradan kaza edilecek, ya kabul eder, ya kabul etmez Allah. Ondan sonra da dünyada ödemezse ahirette cehennemde kızgın taşların üstünde ayağı yanarak, cezaları çekerek gene kılacak. Yâni mutlaka kılacak. Mutlaka kılacak ama, en güzel kılış zamanında kılmaktır. En kötü kılış da, ahirette ceza olarak kılmaktır. O zaman hiç faydası, fazileti kalmamış oluyor.

Onun için, insan tevbe ve istiğfar ederken günah işlememeye azmedecek, pişman olacak, candan tevbe edecek ama kul haklarını sahiplerine verecek. Ondan sonra da kılmadığı namazları, tutmadığı oruçları ödemeğe başlayacak.

Daha evvelki hayatlarında, kötülük yapmışlarsa istiğfâr edecekler, tevbe edecekler. (*Ve izâ ahsenû istebşerû*) "Eğer kötülük yapmamışlar da, iyi müslümanlar olarak yaşamışlarsa, onlar da müjdelensinler yâni sevinsinler, Allah'a şükretsinler."

"—Ümmetimin hayırlıları günah, kötülük yaptıkları zaman tevbe edenlerdir, iyilik yapmışlarsa da müjdelenip, sevinip şükredenlerdir." diyor Peygamber Efendimiz.

Demek ki, insan mazisindeki hayatına bakacak, kötülüklerine gözyaşı döküp tevbe edecek; yaptığı iyiliklerden dolayı da, "El-hamdü lillâh, bana o ibadetleri, o iyilikleri Allah nasib etti. Cami yapmam nasib oldu, hayır yapmam nasib oldu, fakir bir çocuğu okutmam nasib oldu. Okul yapmam nasib oldu, köprü yaptırmam, çeşme yaptırmam nasib oldu... Şu hayrı, şu hayrı yaptırmamı Allah nasib etmiş, el-hamdü lillah, ne mutlu!" diyecek; "Hacca gitmek nasib oldu, zekâtımı vermek nasib oldu, ne mutlu!"

diyecek, ondan sevinecek ve şükredecek yâni öğünmek değil de Allah'a şükredecek. Öğünmeyi Allah sevmiyor.

Evet, ümmetin en hayırlıları bunlar. Kötülerse tevbe edecekler, ümmetin hayırlısı bunlar oluyor. İyilerse şükredecekler iyiliklerine; yaptıkları iyi işlere muvaffak olmalarından dolayı tevfîkât-ı samedâniyesine Allah'ın, şükredecekler.

İki hususu daha ekliyor Peygamber Efendimiz arkaya, bu hadis-i şerif onlarla tamam oluyor. Onları da okuyalım:

(*Ve izâ sâferû kasarû*) "Seyahat ettikleri zaman, namazı iki rekât kılarlar." diyor Peygamber Efendimiz.

Bu da biliyorsunuz, ayet-i kerimeyle bir emirdir. Müslüman, yolcu olduğu zaman, yolculuğun bir kolaylığı olarak, namazları iki rekât kılar. Öğlen, ikindi, yatsı namazlarının dört rekât farzları iki rekât kılınır. Sünnetleri kılmayabilir vakit kısa, dar olduğundan, yolculuk olduğundan. Vitir vacib, onu kılacak tabii. İki rekâtları iki rekât kılacak. İşte buna riayet etmek de hayırlı ümmet olmanın alâmeti olarak, üçüncü vasıf olarak zikrediliyor:

(*Ve izâ sâferû kasarû*) "Yolcularsa, namazı iki rekât kılarlar. İki rekât kılmaktan kaçınmazlar." Çünkü iki rekât kılmayı, Allah bir müsaade olarak emrediyor. O, Allah'ın ikramı olduğundan, onu öyle yapmak daha faziletli... "Dört rekât kılayım!" diye, dört rekât kılmaya çalışmak yerine; "Allah böyle bir müsaade buyurmuş, ikrâm eylemiş, o halde bu ikramı değerlendireyim!" deyip iki rekât kılmak daha iyi.

(*Ve eftırû*) "Ramazan da olsa, yolcu iken oruç tutmayıp, oruçsuz yolculuk yaparlar." O da ümmetin hayırlısı olmak; yâni o kolaylıktan istifade etmek de, iyi bir müslüman olmak alâmeti olarak zikrediliyor.

Anlatıyorum zaman zaman: Bir seferde, Ramazan'da Peygamber Efendimiz:

"—Oruç tutmayın!" demiş.

Çünkü sıcak, yolculuk yapılıyor, ordu devam ediyor, güçlü olmaları lâ zım! Bazıları demişler ki:

“—Rasûlüllah Efendimiz bize acıdığından dayanamayız diye oruç tutmamayı tavsiye etti. Ama biz tutabiliriz, tutalım da sevap kazanalım!” demişler.

Bazıları da:

“—Yok, Rasûlüllah Efendimiz tutmayın dedi; emrini dinleriz, vardır bir sebebi.” diye oruç tutmamışlar.

Tabii, oruç tutanlar, vücutları sıcakta susuz kalınca baygınlıklar geçirmişler, hizmet edememişler, yerlere serilmişler, hasta olmuşlar. Ötekiler onlara hizmet etmişler.

Oruç tutmayanlar da ordunun suyunu getirmiş, aşını pişirmiş, hastalara bakmış... Tabii dinç oldukları için onlar daha çok hizmet etmişler. O zaman Efendimiz buyurmuş ki:

“—Bugün oruç tutmayanlar sevapları kazandı, sevapların hepsini aldı, götürdü.”

Yâni, demek ki, İslâm dini hikmetli. İslâm dini böyle gözü kapalı ibadet değil, ibadetin dahi zamanını, yerini, hikmetini düşünerek, yerli yerinde, Rasûlüllah’ın tavsiye buyurduğu şekilde, Allah’ın müsaade ettiği şekilde yapmaya çalışmak tarafındadır. İslâm dini kolaylık dinidir ve her şey Allah-u Teàlâ Hazretleri tarafından en güzel şekilde emredilmiştir.

Demek ki, ümmetin en hayırlısı kimlermiş? Kötülük yapmışsa tevbe edenlermiş. O halde bu akşam çok tevbe ve istiğfar edelim, Allah-u Teàlâ Hazretleri’ne yalvaralım; bizi affeylesin, mağfiret eylesin, günahlarımızı defterimizden silsin. Yaptığımız iyiliklere de hamd ü senâlar edelim:

“—Yâ Rabbi çok şükür, ben sana güzel kulluk etmekten memnunum, seviniyorum ibadet ettikçe, beni ibadetinde dâim eyle... İbadetlerine hayırları işlemeye muvaffak eyle yâ Rabbi, tevfîkini refîk eyle...” diye dua edelim, el açalım!

“—Yâ Rabbi, eğer benim ismimi şakîler, eşkiyâ divânına yazmışsan, ben onlar arasındaysam, sevmediğin kullar zümresindeysem; aman yâ Rabbi, beni oradan kurtar, bu durumdan beni çıkar, benim ismimi o şakiler divanından sil, beni

saidler divanına, saidler defterine ismimi yaz... Beni sevdiğin, razı olduğun kulların arasına kabul eyle yâ Rabbi!" diye göz yaşları dökerek, ibadet ve taatler eyleyelim!

İyi müslüman olmaya da bundan sonra dikkat edelim, gecemizi ibadet ve taatle ihyâ edelim!

d. Gecenin İhyâ Edilmesi

Gecenin ihyâ edilme çarelerinden birisini her zaman konuşmalarımda kardeşlerime hatırlatırım, camiye müdavim olanlar bilirler ama, buradaki konuşmamı ilk duyanlar için söylemek gerekiyor: Bir insan yatsı namazını camide kılarsa, ondan sonra o gecenin sabah namazını da camide kılarsa, bütün geceyi, bütün günü ibadetle geçirmiş gibi sevap alır.

Onun için, yatsı ve sabah namazlarını camide kılmaya her zaman dikkat etmek lazım! Özellikle ihyâsı düşünülen, yâni ibadetle geçirilmesi düşünülen gecelerde, yatsıyı ve sabah namazını camide kılmaya dikkat etmek lazım!

Kimisi ne yapıyor: Bütün gece ibadet edeceğim diye yoruluyor, uykusu geliyor, sabah namazının ilk vakti geldiği zaman evinde namazı kılıyor, yatıyor. Yanlış! Hatta biraz istirahat etsin, uzansın, ama sabah namazını gelsin, camide kılsın, usûlüne uygun, rızâ-ı bâriye uygun, sünnet-i seniyyeye muvafık şekilde geceyi değerlendirmiş olur.

Tabii geceleyin bir de her zaman söylediğim başka hususu tekrar duymayanlara hatırlatmış olayım: Bir insan uyuyacaksa bile eğer abdest alır, iki rekat Allah rızası için namaz kılar, abdestli olarak uyursa uyuduğu müddetçe ibadette sayılır yâni bütün gece ibadet etmiş sevabı alır. Demek ki her zaman abdestli yatmaya, iki rekat namaz kılıp yatmaya dikkat edeceğiz. Özellikle bu kandil gecelerinde buna da dikkat edelim, buradan da geceyi ihyâ etme sevabını alalım!

Geceyi ihyâ etmek, canlandırmak, kârlı geçirmek için abdestli yatıp uyuyacağız; yatsı ve sabah namazlarını camide kılmağa

dikkat edeceğiz.

Ayrıca sabah namazından sonra da, güneş doğup yarım saat filan geçinceye kadar ibadetle, Kur'an'la meşgul olur, işrak namazı kılarlarsa; o zaman da gündüzü çok hayırlı bir şekilde geçirmiş olurlar.

Geceleyin de uykuya ara verip, uykudan kalkıp, abdest alıp teheccüd namazı kılarlarsa;

رَكْعَتَانِ مِنَ اللَّيْلِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا.

(*Rek'atâni mine'l-leyli hayrun mine'd-dünyâ ve mâ fîhâ*) "Geceleyin kılınan iki rekat namaz, dünyadan da dünyanın içindeki her şeyden daha hayırlıdır." hadis-i şerîfindeki müjdeye mazhar olurlar, çok hayırlar kazanmış olurlar.

Özetleyelim: Yatsı namazını camide kılacaksınız. Yapılan merasimleri, söylenen sözleri, okunan mevlidleri, Kur'an-ı Kerim'leri, hatimleri dinleyeceksiniz, katılacaksınız, vaazlardan istifade etmeye çalışacaksınız; bir... Eve döndüğünüz zaman, gece uyuyacağınız zaman abdest alıp, iki rekat namaz kılıp abdestli yatacaksınız; iki... Geceleyin uykunuzu bölüp, kalkıp teheccüd namazı kılacaksınız. Teheccüd namazı biliyorsunuz, imsak kesilmeden önce gecenin herhangi bir zamanında kılınan namazdır, o da çok sevaptır; üç... Sabah namazına da camiye mutlaka cemaate gidip namaz kılacaksınız; dört... Sabah namazından sonra da işrak vaktine kadar, yâni güneşin doğmasından yarım saat geçinceye kadar filan ibadetle, Kur'an'la zikirle meşgul olup işrak namazı kılıp öyle işinize gücünüze, istirahatinize çekilirseniz, giderseniz böylece geceyi güzel geçirmiş olursunuz. Çok kazançlı çıkmış olursunuz.

Tabii tesbih namazı kılmayı tavsiye ederiz. Kaza namazları varsa üzerinizde, kaza namazları kılmayı tavsiye ederiz.

Bu gündüzü ve yarını oruçlu geçirmek çok sevaplı idi. Bu gündüzü, tabii önceden niyetlenmemişler, oruçlu geçirmemiş olacaklar, oruçsuz geçirmiş olacaklar ama, yarına niyet ederlerse

pazartesi günü, o da çok sevaptır. Böylece sevaplı şeyleri hatırlatmış oluyoruz.

Buradaki konuşmalarımda öğrendim ki: Bazı yerlerde bu kandil gecelerini açıkca ihyâ etmezler, değerlendirmezler, merasimler yapmazlar. Suud idaresinde, Medine-i Münevvere'de, Peygamber Efendimiz'in mescidinde biliyorum, bilenler bu geceyi değerlendirirler, gizli gizli istifade etmeye çalışırlar ama, resmî bir konuşma, açıklama hutbede ve sâirede, "İşte şu gün Berat kandilidir!" filan gibi şeyleri onlar söylemiyorlar.

Fakat şu bulunduğumuz Endonezya'da, bizim şu anda misafir bulunduğumuz Endonezya'da bu kandil gecelerini değerlendirmek çok canlı imiş, şoförümüzden öğrendiğimize göre... Hatta onlar bir gece değil, bir hafta süren böyle şenlikler tarzında kandilleri değerlendirirlermiş.

Mi'rac kandilini de biz Hicaz'da, Medine-i Münevvere'de idrak etmiştik. Buraya geldik, hâlâ Mi'rac kandili merasimleri devam ediyormuş. Yâni bunlar biraz daha böyle bu çeşit şeyleri, töre olarak ihyâda gayretli kardeşlermiş Endonezya'lı müslümanlar...

e. İslâm'ı Yaymağa Çalışmalıyız!

Bu arada elimde bir dergi var: *Asian Week* diye bir İngilizce, burayla ilgili dergi. Bunun içinde Asya'da, Güneydoğu Asya'da Hıristiyanlığın yayılmasıyla ilgili bir araştırma neşredilmiş. Resimler var, rakamlar var. Hıristiyanların buralarda nasıl çalışmalar yapıp Hıristiyanlaştırmak için Asya'yı nasıl gayretler gösterdiğini... Rakamlar vermişler. Bu rakamlar abartılmış, mübalağalı da olsa, Hıristiyanlığın buralarda yayıldığını gösteriyor.

Meselâ: Hindistan'da 20 milyon kadarken, nüfusun 2,6'sı iken, 25.3 milyona, yâni 2,7'ye çıkartmışlar. Demek ki Hindular arasında böyle Hristiyanlığı yayma çalışması yapmışlar, bir başarı sağlamışlar.

Filipinlerde kırk dokuz milyondan altmış beş buçuk milyona çıkmışlar, yâni %87,6'dan %91,2'ye yükseltmişler. Filipinlerde müslümanlar da var ama demek ki büyük çalışma yapmışlar.

Biliyorsunuz, Filipinler Pasifik Denizi'nin üzerine yayılmış adalar. Öbür tarafında, doğularında Amerika var. Amerika oradan demek ki çok gayret gösteriyor. Çok fakir halkı var.

Gelelim bizim bu içinde bulunduğumuz Endonezya'ya. Burada 12.6 milyon hristiyan varmış, rakamlar doğruysa, 19 milyona çıkmış. 1986'dan 1996'ya kadar on yıllık çalışma içinde.

Bunların mutlaka abartılmış olduğunu düşünüyorum. Yâni onlar: "Falanca hristiyan oldu." deyiveriyorlar. Ne derecede hıristiyan olduğuna, yâni onların kendi sözleri bu, güvenemeyiz ama, şurası muhakkak ki: Misyonerlerin en çok faaliyet gösterdikleri ülkelerden birisi bu bizim bulunduğumuz Endonezya...

Güneydoğu Asya'daki diğer ülkeler, nereleri var: Güney Kore var, Çin var, Vietnam var, Tayvan var, Seylan var, Malezya var, Honkong var, Singapur var, Filipinler var... İşte buralarda toplam olarak kendi rakamlarına göre 102.4 milyondan 144.5 milyona yükselmişler. Yâni rakama baktım 102'den 144'e %40 filan bir

arttırma sağlamışlar 1986'dan 1996'ya kadar diye kendi yazılarında belirtiliyor.

Bu bizim için çok önemli bir husus, Türkiye için büyük ibret muhterem kardeşlerim! Bu kandil münasebetiyle siz müslüman kardeşlerime bunu kesin olarak, mutlaka bilinmesi gereken bir gerçek olarak anlatmak istiyorum. Biz kendi ülkelerimizde müslümanlığımızı sağlamlaştıracağız, Türkiye müslüman ülkedir, %99'yu müslümandır, Suudî Arabistan müslümandır... Irak, Suriye, Mısır, İran, Tunus, Cezâyir, Fas, Pakistan, Bengladeş vs. Bunlarda, yâni müslüman ülkelerde müslümanlık sağlam olacak, Çeşitli vakıflar ve derneklerle kuvvetli çalışmalar yapacak, müslüman evlatlarını daha iyi müslüman yetiştirmeye gayret edecekler, salih insanlar olacaklar... Yâni salih insan; Allah'ın sevdiği iyi, uygun bir kul olmak yâni. Buna çalışacaklar. Buna çalışacaklar ama, ben bunu kâfi görmüyorum, salih insan olmayı yeterli görmüyorum; bir de muslih insan olacaklar. *Muslih* ne demek? Başkalarını salih insan yapan, ıslah eden, başkalarını doğru yola çeken insan demek.

Bütün İslâm ülkeleri ve özellikle İslâm'ın bayraktarlığını yapmış olan bizler, yâni Türkiye'deki müslümanlar ne yapmalıyız: Tekrar İslâm'ın bayrağını elimize alıp, İslâm'ı yaymaya çalışmalıyız!

Bakın batı, hepimizin tanıdığı, yönünü yöneldiği batı; Amerika, İngiltere, Almanya, İtalya, İspanya, Fransa... Bunların hepsi harıl harıl, var güçleriyle hristiyanlık için çalışıyorlar. Onun için kendi aralarına bizi almak istemiyorlar. Diyorlar ki:

"—Siz müslümansınız, bizim aramızda ne işiniz var?"

Biz de girmek istiyoruz, işte onlar almayınca Rumlar, Yunanlılar bayram ediyorlar, "Türkleri almadılar, dışladılar!" filan diye.

Bunlara üzülmüyorum. Bunun en iyi çaresi, bir tek Allah'ın rızasına uygun ve çok güzel çaresi var:

“—Tamam, siz almayın, teşekkür ederiz, biz de Müslümanlarla birlikte beraberlik içinde olacağız!” deyip, İslâm birliğini, İslâm kardeşliğini, bölgesel, iyi komşuluk münasebetlerini canlandırmaya yönelirsek; komşularımızla aramızdaki iktisâdî bağları, ilim irfan bağlarını, terbiye, sevgi bağlarını kuvvetlendirirsek; eskiden bizim yönetimimiz altında olan ülkelere sıcak bakarsak, sevgiyle bakarsak; düşmanca değil de batılıların kışkırttığı gibi savaşır gibi bir duyguyla değil de, onları tekrar kazanmak ve onlarla birlik olmak, onlarla birlikte kalkınmak şeklinde bir çalışmaya yönelirsek, Avrupa’ya karşı en güzel cevap budur. Yâni Türkiye’deki yöneticilerin, onların bu çirkin ve mutaassıp tavrı karşısında yapacağı en güzel şey:

“—Tamam, teşekkür ederiz, bizden vebal gitti, siz madem kabul etmiyorsunuz; o halde biz de müslümanlarla işbirliği yapacağız!” deyip kendi kültürümüze, tarihimize, ilmimize, irfanımıza, mazimize, örfümüze, adetimize uygun bir dış siyaset uygularsak, en iyi cevap olur ve bizim için de en faydalı olur.

Bakın Amerika bu Filipinleri ve bu Endonezya'yı Güneydoğu Asya'yı, dünyanın en büyük nüfusuna sahip olan Çin ve Hint gibi büyük ülkelerini hedef alıyor. Avrupa hedef alıyor, Katoliklik, Papalık hedef alıyor, buralarda hristiyanlığı yaymak için nice nice paralar harcıyorlar, devlet destekli çalışmalar yapıyorlar.

Bizim devlet adamlarımızın da, kendilerinin kuvvetlerinin ve devamlarının ve bekalarının İslâmî çalışmalarla ilişkili olduğunu anlaması lazım! Bu batılıların yaptığının aynısını yapması lazım! Onlar nasıl bir taraftan laikiz diyorlar, bir taraftan da dinleri için yapılan çalışmaları, var güçleriyle devlet olarak destekliyorlarsa; dini kurumları öncü olarak bir yere gönderip, kendilerine sevgi ve yakınlık sağlıyorlarsa; o kuruluşlar vasıtasıyla, kendilerini seven insanların adedini, kendi ilim irfanlarına bağlı insan topluluklarını yetiştiriyorlarsa, bizim de öyle çalışmalar yapmamız lâzım!

Geçtiğimiz günlerde okuduğum bir kitap vardı: Amerikalıların Abdülhamid zamanında Osmanlı diyarında açtığı okullar, devletin açtığı okullardan fazla... Yaptıkları misyoner faaliyetleri, devletin faaliyetlerinden fazla... Tabii onların hepsinin sonucu, bir asır sonra kendini gösterdi, ortaya çıkarttı. Koskoca Osmanlı devleti nasıl parçalandı, nasıl kötü sonuçlara maruz kaldı...

Onun için, tarihten ibret almamız lâzım! Kardeşlerime ve beni dinleyen müslüman dindaşlarıma, tarihi çok yakından okumalarını, takip etmelerini, özellikle yakın tarihi çok iyi bilmelerini tavsiye ediyorum. İki gündür Endonezya'nın tarihini okuyorum burada, aldım kalın kalın kitaplar, İngilizce kitaplardan.

Bakın Hollanda gibi, bize göre Avrupa'nın küçücük bir devleti, gelmiş buralara, bu koca mıntıkada uzun yıllar hakimiyet kurmuş, ticaretini ve egemenliğini ele geçirmiş buraların. İşte yakın bir zamanda Endonezya istiklâlini kazanmış. Cuma namazını kıldık İstiklâl Camisi diye muhteşem bir camide, bizim Ankara'daki Kocatepe'den, İstanbul'daki Süleymaniye'den, Sultan Ahmed'den daha büyük, çok geniş bir alana yayılmış çok görkemli, güzel bir cami.

Ama işte ben, müslüman kardeşlerimizin İslâm için var güçleriyle çalışmaları gerektiğini, bu mübarek kandil gecesinde kendilerine hatırlatıyorum:

"—Sadece kendilerinin iyi müslüman olmaları ile yetinmesinler, derneklerimize, vakıflarımıza candan yardımcı olsunlar, kendileri de buna benzer çalışmalar yapsınlar. Hem kendi çocuklarını, akrabalarını, dostlarını, ahbaplarını müslüman yetiştirsinler; hem de Türkiye dışındaki hedeflere de yönelsinler!"

Ben devlet adamlarımıza, yöneticilerimize, eğitimcilerimize hatırlatıyorum:

"—Dünya sadece batıdan ibaret değil... Ben batıda uzun zaman kaldım. Almanya'da uzun zaman bulundum. İngiltere'yi, Amerika'yı çok iyi biliyorum. Avusturya'yı, Fransa'yı gezdim. Diyebilirim ki, dünyanın doğusu batısından daha önemli. Biz yanlış bir eğilimle, yanlış bir saplantıyla sadece batı diyoruz, o tarafa yöneliyoruz ama bu 200 milyonluk Endonezya'yı, 110

milyonluk Bangladeş'i, 90-100 milyonluk Pakistan'ı, Güneydoğu Asya'yı, Hindistan'ı, Çin'i nazar-ı dikkate almamak, Japonya'yı nazar-ı dikkate almamak, Yirminci Yüzyıl'da çok yanlış oluyor."

Onun için, dış siyasetimizi, İslâmî çalışmalarımızı, eğitim çalışmalarımızı değiştirmeliyiz. Gençlerimizi ve halkımızı, tüccarlarımızı ve sanayicilerimizi doğunun da varlığından haberdâr etmeliyiz, doğuya yöneltmeliyiz! Buralarda çok büyük imkânlar var. Bakın başkaları çalışıyorlar. Daha dergideki yazıyı teferruatlı okuyamadım ama, okuyunca dergilerimize; İslâm Dergisi'ne, Kadın Aile Dergisi'ne gönderebilirim. Buralara yönelik çalışmalar yapmamız lazım!

Gençlere hitap ediyorum:

"—Gençler! Doğuyu tanımaya çalışın; Endonezya'yı, Malezya'yı, Çin'i, Japonya'yı, Güneydoğu Asya'yı, Hindistan'ı anlamaya, öğrenmeye çalışın! Buralarla ilgili çalışmalar yapın, kendilerinizi buralarda çalışmaya göre hazırlayın, yabancı dillerinizi güzel öğrenin! Arapça'yı ve İngilizce'yi özellikle önde görüyorum. İslâm'ın yayılmasına azmedin, niyet edin! Allah'ın izniyle istikbâl İslâm'ın olsun, dünya nur dolsun, herkes hidayete ersin... Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin rızasına uygun yaşamak, dünyada mümkün olsun... Zulüm ve sömürü sona ersin, aldatmaca bitsin, her şey en güzel hale gelsin...

Hepinize mutlu istikballer diliyorum. Nice nice mutlu kandillere erişmenizi diliyorum. Ve hepinizden, İslâm için daha çok çalışmanızı rica ediyorum. Allah-u Teàlâ Hazretleri hayırlara muvaffak etsin... Dünya ve ahiret saadetine cümlenizi nâil eylesin...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû, aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!

14. 12. 1997 - AKRA
(Jakarta / Endonezya'dan)

13. BERAT GECESİNİN HAKİKATİ

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!..

Size uzaklardan gönüller dolusu —çünkü en geniş yer gönülmüş— selâmlar, sevgiler!.. Kandillerinizi tebrik ederiz. Allah nice kandillere, mübarek gecelere, gündüzlere, vakitlere erdirsin ve onun bereketinden istifade etmeyi nasib eylesin...

Çünkü, İmam Gazâlî Rh.A buyurmuş ki:

"—Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin rahmeti gökten yağmurun yağdığı gibi yağar ama, kabı, kâsesi veya tenceresi veya kazanı ters çevrilmiş olanlar rahmetten bir şey alamaz."

Çünkü yağmanın tersine döndürülmüş. İnsanın gönlü de ters ise, kalbi de ters çevrilmiş ise, o zaman Allah'ın yağan rahmetinden güzel gecelerde, mübarek zamanlarda bile istifade edemez.

Onun için, Hazret-i Ali Efendimiz'den *Münebbihat*'ta bir söz nakalediliyordu:

"—İnsanın en mübarek gecesi, ihlâs ile, aşk ile, şevk ile Cenâb-ı Hakk'a yöneldiği, tevbe-i nasuh ile tevbe ettiği gecedir."

Yâni, mühim olan kendisinin istifadesinin vâkî olduğu zaman oluyor. Bazı kimseler güzel zamanları değerlendiremiyorlar. Allah-u Teàlâ Hazretleri güzel fırsatlardan âzamî istifade etmeyi hepinize, hepimize nasib eylesin...

Rahmetine bahane arıyor Cenâb-ı Rabbü'l-àlemîn; Erhamü'r-râhimîn ve Ekremü'l-ekremîn olduğu için... Bir bahane belirdiği zaman, kulundan küçük bir işaret belirdiği zaman, bol bol beşâretler Cenâb-ı Hak'tan ihsân olunuyor. Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlenizi dünya ve ahiretin hayırlarına erdirsin...

Kadir gecesi hakkında sûre var, ayet-i kerime var. Kadir gecesi bin aydan daha hayırlı bir gece, ama, zamanı saklı... Buradan anlıyoruz ki bazı geceler, yılın bazı geceleri özel olarak mübarek

oluyor, üstünlüğe sahip oluyor.

Haftanın da biliyoruz ki en mübarek gecesi cumadır. O da ortada, aşikar, perşembeyi cumaya bağlayan gece. İşte haftanın mübarek gecesi odur, öteki gecelerden farklıdır, hakkında hadis-i şerîfler vardır.

Yılın en önemli, mübarek gecesi Kadir gecesidir ama, başka mübarek geceler olduğuna dair hadis-i şerîfler de var. Bu Berat gecesini biz Türkiye'deki müslümanlar kutluyoruz. Başka yerlerde de müslümanlar, bu hususta çeşitli davranışlar halinde buluyorlar. Bizim ecdadımız hadis kitapları te'lif etmiş, hadis ilmine çok önem vermiş, tefsir kitapları yazmış, fıkıh kitapları yazmış, büyük alimler yetiştirmiş bizim diyarlarımız. En büyük hadis alimleri Türkistan'dan yetişmiş, şimdiki Özbekistan olan yerlerden yetişmiş. Afganistan'ın bazı bölgeleri, İran'ın bazı bölgeleri olan yerlerden yetişmiş, onlar İslâm'ı çok iyi biliyorlar.

Tabii sonradan da 20. Yüzyıl'da veya bir önceki asırdan başlayarak, çeşitli itirazcılar da çıkmış. Hadislerin bazılarını zayıf diye inkâr eden; İmam-ı Âzam Efendimiz gibi, İmam-ı Mâturîdî Efendimiz gibi, İmam-ı Eş'ârî Efendimiz gibi bazı alimlere itiraz eden; sırf kendi alimlerini dinleyip, ötekilere de olanca hınçlarıyla, hırslarıyla saldıran kimseler çıkmış olduğu için, bu konuşmamda biraz zihinlerin karışıklığı engellensin diye, bazı hususları açıklamak istiyorum.

a. Mübarek Bir Gece

"—Bu Berat gecesi hakkında Kur'an-ı Kerim'de bir açık ifade, işaret, bir teşvik var mı?" diye sorulacak olursa, Kur'an-ı Kerim'in Duhan Sûresi'nde buyruluyor ki, *bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*:

حم. وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ. نَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ ، إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ .
فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ. أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا ، إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ. رَحْمَةً
مِنْ رَبِّكَ ، إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ. رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ،
إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ . لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ يُحْيِي وَ يُمِيتُ ، رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ
الأَوَّلِينَ (الدخان:١-٨)

(*Hà, mîm. Ve'l-kitâbi'l-mübîn. İnnâ enzelnâhü fî leyletin mübâreketin innâ künnâ münzirîn. Fîhâ yüfraku küllü emrin hakîm. Emren min indinâ, innâ künnâ mürsilîn. Rahmeten min rabbik, innehû hüve's-semîu'l-alîm. Rabbi's-semâvâti ve'l-ardı ve mâ beynehümâ in küntüm mûkınîn. Lâ ilàhe illâ hüve yuhyî ve yümît, rabbüküm ve rabbü âbâikümü'l-evvelîn.*) (Duhan, 44/1-8)

Sekiz ayet-i kerime okumuş oldum buraya kadar. Mânâsı birbirleriyle ilgili olduğu için, mânâ bütünlüğünü bozmayayım

diye buraya kadar okudum. Şimdi bunların üzerinde izahat verirken, bu ayet-i kerimelerin açıklamasını yaparken, siz sevgili kardeşlerime, Şa'ban-ı Şerîf'in yarısı gecesi olan bu Berat Gecesi hakkında da bilgi sunmak istiyorum. Bazı sert iddiaları da açıklığa kavuşturmak ve o husustaki tereddütleri de gidermek istiyorum.

(*Hà, mîm*) İki tane harf; *hà* harfi, *mim* harfi. Hurûf-u mukattaa'dan. *Mukattaa* demek, tek tek harf... Yâni, bir araya gelip de anlamlı bir kelime teşkil etmeyen, aralarına nokta konulmuş harfler demek; yeni imlaya göre söylemek gerekirse... Hâ. Mim.

Tabii bunun anlamı ne?.. (*Hà, mîm*) bir ayet-i kerime. Duhan Sûresi'nin birinci ayet-i kerimesi ama anlamı ne?.. Allahu a'lem, Allah bilir. Çünkü kelâm Allah'ın kelâmı ve bu kelâm Peygamber-i Zîşânımız Muhammed-i Mustafâ SAS Efendimiz'e Allah tarafından indirilmiş. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin bildirdiği mânâları Peygamber Efendimiz de biliyor ve kendisi anlıyor. (*Hà, mîm*)'in mânâsı, Peygamber Efendimiz'e bildirildiği kadarıyla Peygamber Efendimiz'in mâlûmu. Ama bizim için (*Hà, mim*) sûrenin birinci ayeti.

Üstelik Kur'an-ı Kerim'de yedi sure de (*Hà, mîm*) diye başlıyor ve bunların hepsi birer ayet, o sûrenin birinci ayet-i kerimesi. Fakat, her sûrenin başındaki böyle nokta konulmuş harfler tam bir ayet teşkil etmiyor. Bunlarda, bu yedi sûrede ayet teşkil ediyor. Mânâsı hakkında tabii kesin bilgiler olmamakla beraber, Allah-u Teàlâ Hazretleri bilir, bunun bir esrarı var. Bu sırrı Peygamber Efendimiz biliyordu. Belki bazı Allah'ın mübarek kulları bazı şeyler de söylemişler.

Meselâ, bu sûrelerin başındaki harflerin Kur'an-ı Kerim'in bütünü ve tertibi, ve konularının *Ümmü'l-kitab* olan Fatiha Sûresi'yle ilgisini sezip, bunu kaleme almış kimseler var. Hatta Türkçe basılmış bir kitap hatırlıyorum. Fatiha bir özet gibi Kur'an-ı Kerim'in başında, Kur'an-ı Kerim'in bütün öbür kısımlarıyla ilişkisi var. Bu harflerin de onunla, bu özetle

mufassal kısım arasında bağlantının sırrı olma durumu var.

Bu ayetlere, bazı hakîkî mânâlar veren müfessirler de var. Meselâ: *Hà*; Rahmân, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin Rahmân ismine delâlet ediyor. *Mim* de; Peygamberimiz Muhammed-i Mustafâ, ismi mimli olduğu için ona delâlet ediyor. Yâni alemlerin Rabbi olan Rahmân Allah-u Teàlâ Hazretleri'nden kulu, elçisi Muhammed-i Mustafâsına indirilmiş bir sırrı ifade ediyor.

(*Ve'l-kitâbi'l-mübîn*) "Açıklayıcı kitaba andolsun ki..." *Ve* harfi Arapça'da biliyorsunuz, hem virgül gibi birbirinin peşinden gelen şeyleri, sıralarken; Ahmed ve Mehmed, kalem ve defter gibi... Böyle dahi mânâsına, ve de mânâsına kullanılışı var. Bir de yemin mânâsı var. Yemin mânâsına geldiğini nasıl anlıyoruz?.. Başına geldiği kelimenin sonu esreli ise, o zaman vav yemin vavıdır. (*Ve'l-kitâbi*) sonun i, be'nin harekesi esre. (*Ve'l-kitâbi'l-mübîn*) *Mübîn* de sıfatı, onun da sonu esre. (*Ve'l-kitâbi'l-mübîni*) iki kelimenin sonunun esre olmasından, anlaşılıyor ki başındaki *vel* dediğimiz zamanki *ve*, yemin vavı. Ne demek?.. "O açıklayıcı kitaba yemin olsun ki.."

Tabii, bu yemin olsun ki bir ayet, ikinci ayet-i kerimesi sûrenin. "Birinciyle bir bütün teşkil ediyor, birinci ayet ikinci ayetin cevabı oluyor." diyen alimler var. Büyük mufassal tefsir kitaplarında kelimenin dilbilgisi yönünden yeri, cümlelerin yeri konusunda uzun izahlar var.

(*İnnâ enzelnâhü*) Hû, onu demek. "Biz onu inzal ettik, indirdik (*fî leyletin mübâreketin*) mübarek bir gecede. (*İnnâ künnâ münzirîn*) Çünkü, biz ikaz ediciyiz, uyarıcıyız." buyruluyor. Bu da üçüncü ayet-i kerime.

"O açıklayıcı kitaba and olsun ki..." Bu kitap, *el-kitâbü'l-mübîn*, açıklayıcı kitaptan maksat nedir?.. Alimler demişler ki: Buradaki *el-kitâbü'l-mübîn*, Kur'an-ı Kerim'dir. Buradan kasdedilen Kur'an-ı Kerim'dir. Başka sözler de söyleyenler var. Zaten bu huruf-u mukattaadan sonra, yâni tek tek harflerden sonra gelen cümlelerde, bütün sûrelerde kitap geçiyor. Yâni

kitapla ilgili...

Bu açık kitap, acaba Kur'an-ı Kerim mi yemin edilen, Levh-i mahfuz mu?.. Kitap kelimesinin ayrıca Allah'ın hükmü, yazgısı mânâsına gelmesi var ayet-i kerimelerde, o mânâya da kullanılıyor:

لَوْلاَ كِتَابٌ مِنْ اللهِّ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيمَا أَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

(الانفال: ٦٨)

(*Lev lâ kitâbün mina'llàhi sebaka*) "Eğer daha önceden Allah'ın bir hükmü bu hususta geçmiş olmasaydı, (*lemessekûm fîmâ ehaztüm azâbün azîm*) size elem verici bir azab gelirdi." (Enfâl, 8/68)

Yâni ille ciltli, sayfalı, defterli, kağıtlı, malzeme mânâsına da gelmiyor kitap bazen. Ama alimler büyük çoğunlukla, burada Kur'an-ı Kerim'e yemin edilmiş diye izah ediyorlar. İzahı böyle yapıyorlar.

Ve birinci cümlenin, (*Hà, mîm*)'in, (*ve'l-kitâbi'l-mübîn*) yemininin cevabı olduğunu, "Açıklayıcı kitaba yemin olsun ki, (*Hà, mim*) o neyse artık, o sır şöyledir." diyorlar.

Üçüncü cümle, (*el-kitâbi'l-mübîn*)'in sıfatı oluyor. Çünkü mânâsı ne?.. "Biz onu mübarek bir gecede indirdik." Yâni o mübîn kitabı, apaçık, açıklayıcı kitabı mübarek bir gecede indirdik. (*İnnâ enzelnâhu*)'daki onu sözü, bu kitâb-ı mübîne geliyor diye izah ediyorlar.

Şimdi, "Mübarek bir gecede, o Kitâb-ı Mübîn'i indirdik." Yâni, eğer Kur'an-ı Kerim'se; "Kur'an-ı Kerim'i mübarek bir gecede indirdik." Allah'ın hükmü ise; "O açıklayıcı Allah hükmünü mübarek bir gecede indirdik. Allah'ın o açıklayıcı yazgısını, mukadderâtın hükmünü mübarek gecede indirdik." denmiş oluyor. Allahu a'lem.

Şimdi bu mübarek gece, acaba hangi mübarek gecedir diye sorduğumuz zaman, bu hususta iki izah var. Bir: Bu *el-leyletü'l-*

mübârekeh, mübarek gece.., (*Fî leyletin mübâreketin*) burada harf-i ta'rîfsiz gelmiş ama, o mübarek gece hangisidir?.. Onun indirildiği mübarek gece?.. Ekseriyetle Kadir gecesi demişler ve bu hususta alimlerin İbn-i Abbas RA'dan çeşitli rivayetleri var, onlardan bize kadar ulaşmış olan. Buradaki, onun indirildiği mübarek gece, Kadir gecesidir demişler.

b. Ramazan'da İndirilen Kitaplar

Katade'nin Vasile RA'dan rivâyet ettiğine göre, Peygamber Efendimiz SAS buyurmuş ki:[68]

أنزلت صحف إبراهيم في أول ليلة من رمضان ، و أنزلت التوراة لِستٍّ مَضَيْنَ مِنْ رمضان ، وأُنْزِلَتِ الزَّبورِ لاِثْنَتَيْ عشرة من رمضان ، وأنزل الإنجيل لثمان عشرة خلت من رمضان ، وأنزل القرآن لأربع وعشرين مضت من رمضان (قتادة عن واثلة)

(*Ünzilet suhufu ibrâhîme fî evveli leyletin min ramadàn*) "İbrâhim AS'a inen mübarek sahifeler, suhuf-u mukaddese, İbrâhim AS'a indirilen vahiyler Ramazan'ın ilk gecesinde indirildi." Yâni, Ramazan'da indi.

(*Ve ünzileti't-tevrâtu li-sittin madayne min ramadàn*) "Tevrat da Ramazan'ın altıncı gününde indirildi."

(*Ve ünzileti'z-zebûru li'snetey aşrete min ramadàn*) "Zebûr, Ramazan'ın on ikisinde indirildi." (*Ünzile'l-incîl li-semâni aşrete halet min ramadàn*) "İncil Ramazan'ın on sekizinde indirildi." Yâni bütün isimlerini bildiğimiz kitaplar Ramazan'da indirildi. (*Ve ünzile'l-kurân li-erbain ve işrîne madat min ramazan*) "Kur'an-ı Kerim de Ramazan'ın yirmi dördünde indirildi."

Ramazan'da indi. Ramazan'da indirildiğine göre, mübarek

---

[68]Taberî, *Tefsir*, c.XVI, s.126.

gecede indirdik Kur'an'ı, —Kur'an'ı mânâsınaysa, el-kitâbü'l-mübîn— denildiğine göre bu Kadir gecesidir kanaatine geliyorlar alimler, bunu kuvvetli buluyorlar.

Ama bir mühim mesele var ortada: Kur'an-ı Kerim Peygamber Efendimiz'e bir gecede bir toplu kitap halinde gelmedi. Bunu herkes, hepimiz biliyoruz. Yirmiüç senede indi. Kendisine kırk yaşında peygamberlik geldikten sonra, yirmiüç sene peygamberlik vazifesini, tebliğ, irşad ve Kur'an'ın açıklama vazifesini yaparken, olaylar üzerine kâh Mekke'de, kâh yolda, kâh Medine-i Münevvere'de, kâh geceleyin, kâh gündüz bu Kur'an-ı Kerim'in ayetleri zümre zümre, birkaç birkaç, küme küme indi... Yâni öyle bir defada inmedi.

O halde, bunun böyle bir gecede indi sözü ile fiili durumun izahı nedir? Bu hususta deniliyor ki:

أنزل القرآن كله إلى السماء الدنيا في هذه الليلة. ثم أنزل نجما نجما في سائر الأيام، على حسب اتفاق الأسباب.

(*Ünzile'l-kur'an küllühü ile's-semâi'd-dünyâ fî hâzihi'l-leyleh*) "Kur'an-ı Kerim bu gecede bütünüyle es-semâü'd-dünyaya indi." Niye es-semâü'd-dünyâ diyorum?.. Bu Arapça bir sıfat tamlamasıdır. Yâni, en yakın göğe... Çünkü;

وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ (الملك:٥)

(*Ve lekad zeyyenne's-semâe'd-dünyâ bi-mesàbîhâ*) "Biz yedi kat semadan dünyaya en yakın, arza en yakın olan semâyı yıldızlarla donattık." (Mülk, 67/5) buyuruyor Cenâb-ı Hak. Demek ki, yıldızların olduğu gökyüzü birinci semâ... Yıldızların ötesinde, daha altı kat semâ var.

Şimdi, "Dünyanın semâsına, en yakın semâya Kur'an-ı Kerim topluca indi. Olaylara göre, ihtiyaca göre de küme küme, yâni

birkaç birkaç indi.” diye durumu böyle izah ediyorlar. Şeyi Kur’an-ı Kerim’in bütünü olarak düşünenler izahı böyle bu tarzda izah ediyorlar.

Bir rivayete göre de, İkrime Rh.A:

الليلة المباركة ، ها هنا ليلة النصف من شعبان.

(El-leyletü’l-mübârekeh, hâhünâ leyletü’n-nısfı min şa’bân) diye buyurmuş. “Bu ayette geçen, Duhan Sûresi’nin bu üçüncü ayetinde geçen, ‘O mübarek gecede indirildi’ diye, onun indirildiği ifade edilen gece burada Şaban’ın yarısı gecesidir; yâni şu içinde bulunduğumuz gecedir.” diye buyurmuş öteki alimlerden ayrı olarak İkrime Rh.A. Tabii o da kendi bildiğinden dolayı değil, herhalde kendisinden öncekilerden, ashaptan belki, onlar da Peygamber Efendimiz’den duyduklarına göre bunu söylüyorlar. Çünkü, Kadir Sûresi’ni onlar da biliyorlardı.

إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ (القدر:١)

(*İnnâ enzelnâhü fî leyleti’l-kadr*) [Biz onu Kadir gecesinde indirdik.] (Kadir, 97/1) ayetini onlar da biliyorlardı. Buradaki (*İnnâ enzelnâhü fî leyletin mübareketin*)’le ikisinin aynı olmadığının kanaatine varması, bir duyuma bağlı olması gerekli. Bu Şaban’ın yarısı gecesi hakkında da Peygamber SAS Efendimiz’den biraz sonra okuyacağım bazı hadis-i şerîfler var, onlar buradan ayrı bir fikre şey yapmış oluyor.

Bir de üçüncü bir rivâyet var:

وقيل: كان ابتداء الإنزال فى هذه الليلة .

(*Ve kîle: Kâne’btidâü’l-inzâle fî hâzihi’l-leyleh*) Yâni, “Şa’ban’ın yarısı gecesinde inmeye başladı, ondan sonra devam etti.” Onun inişi demek, ilk inen ayetler demek mânâsını ileri sürmüş olanlar

var.

Tabii alimler bu bilgilerin karşısında bir kısmı Ramazan'daki Kadir gecesidir bu Leyle-i Mübâreke demişler, ama bazıları da, "Yeni bir şey söylemiş oluyor, Şa'ban'ın yarısı gecesidir." demişler.

Bu hususta da hadis-i şerifler var. Meselâ, Osman ibnü'l-Mugîre'den rivâyet edildiğine göre Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:[69]

تُقْطَعُ الآجَالُ مِنْ شَعْبَانِ إِلَى شَعْبَانِ ، حَتَّى إِنَّ الرَّجُلَ لَيَنْكِحُ وَيُولَدُ لَهُ وَقَدْ خَرَجَ اسْمُهُ فِي الْمَوْتَى (هب. عن عثمان بن المغيرة)

(*Tuktau'l-âcâlü min şa'bâni ilâ şa'bân, hattâ enne'r-racüle leyenkihü —ev li-yenkihu— ve yûledü lehû fekad harace'smühû fi'l-mevtâ.*) "Eceller, insanların ömürleri Şa'ban'dan Şa'ban ayına, yâni bu Berat Gecesinden Berat Gecesine kesinleşir; icrâ edilmek üzere meleklere tevdî edilir. 'İşte şu zamanda bunların hayatlarının müddetleri tamam oluyor, yılın şu gününde canlarını alın!' diye verilir. Ve hattâ öyle olur ki, kişi evlenir, çocuğu olur; halbuki ismi Berat gecesinde bu sene öleceklerin arasına kaydedilmiştir." diyor.

Bir hadis-i şerîf bu.

c. Allah-u Teàlâ'nın En Yakın Semâya Nüzûlü

Başka bir rivâyet Hazret-i Ali RA Efendimiz'den. İbn-i Mâce'de var ve Beyhakî'nin *Şuabü'l-İmân*'ında var. Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyurmuşlar:[70]

---

[69] Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.386, no:3839; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.73, no:2410; Osman ibnü'l-Muğîre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.68-94, no:42780; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XI, s.334.

[70] İbn-i Mâce, Sünen, c.IV, s.301, no:1378; Hz. Ali RA'dan.

إِذَا كَانَتْ لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ ، فَقُومُوا لَيْلَهَا وَصُومُوا نَهَارَهَا . فَإِنَّ اللهَ يَنْزِلُ فِيهَا لِغُرُوبِ الشَّمْسِ إِلَى سَمَاءِ الدُّنْيَا ، فَيَقُولُ: أَلاَ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ لِي فَأَغْفِرَ لَهُ ؟ أَلاَ مُسْتَرْزِقٌ فَأَرْزُقَهُ ؟ أَلاَ مُبْتَلًى فَأُعَافِيَهُ ، أَلاَ سَائِلٌ فَأُعْطِيَهُ ، أَلاَ كَذَا ، أَلاَ كَذَا ، حَتَّى يَطْلُعَ الْفَجْرُ (ه. هب. عن على)

RE. 61/5 (*İzâ kânet leyletü'n-nısfı min şa'bân*) "Şa'ban'ın yarısı gecesi olunca —yâni bu Berat gecesi— (*fekùmû leyletehâ*) bu geceyi ayağa kalkıp, yâni uykudan kalkıp demek, abdest alıp namaz kılmak demek... Bu gece kalkıp namaz kılın! Yâni uyku uyumayın, kalkın, geceyi ihyâ edin namazla niyazla... (*Kùmû leyletehâ*) Gecesinde namaz kılın, (*ve sùmû nehârehâ*) gündüzünde de oruç tutun!"

Demek ki Berat gecesi, şimdi siz kutluyorsunuz, ibadet edeceksiniz gece... Gündüzü de gecenin arkasından geliyor. İslâmî anlayışa göre, gündüz geceden sonra geliyor, önce gece başlıyor. Akşam namazıyla gün başlıyor, günün ilk saatleri, akşam ezanı vakti, ondan sonra gece geçiyor, aynı günün, o günün gündüzü başlıyor, ikindiden sonra da gün bitiyor. İslâm'a göre böyle.

Şimdi nasıl?.. Şimdi gece saat 24'de herkesin en çok işinden filan uzak olduğu, karanlıkta uykuya yattığı zamanda, gün değişimini oraya almışlar. Bu tabii itibarî bir şey. Ortada bir çizgi yok, bir belirgin durum da yok. 11:59'dan sonra 59. saniyeye kadar bir önceki gün, bir saniye sonra ertesi gün oluyor. Bu nedir? İnsanların böyle sayalım, farz edelim diye kararlaştırması, başka bir şey değil.

Ama İslâmî esasta, İslâmî mantıkta, güneş battığı zaman tamam, güneş battı, bir gün bitti. Çünkü batıyor. Güneş gitti, gün

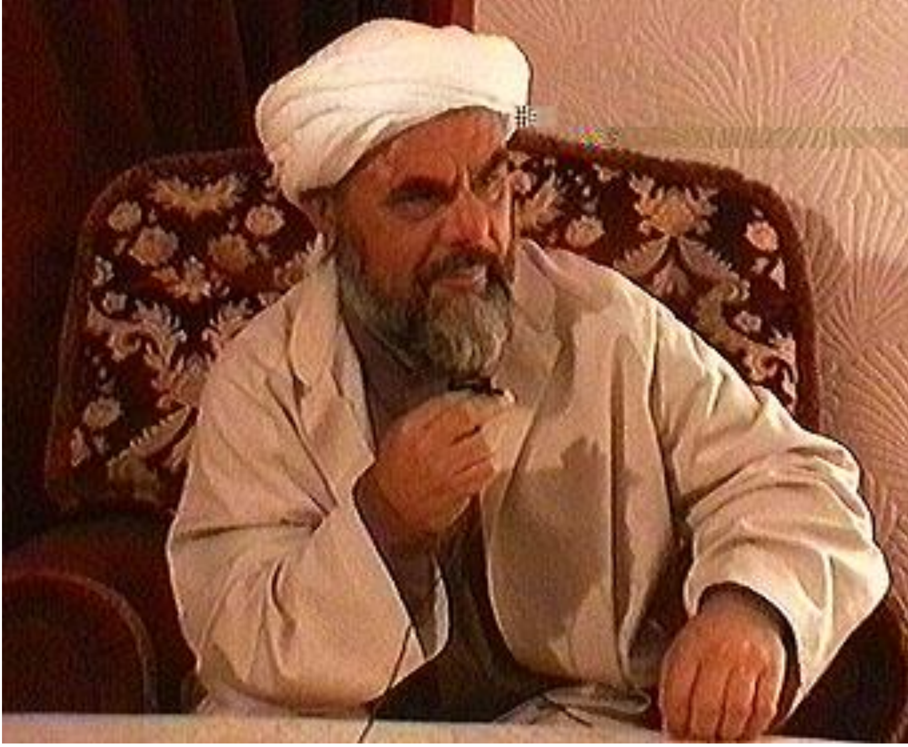
de bitti. O zaman gün bitince ne oluyor, yeni bir gün başlıyor. Güneşin batmasıyla eski gün bitti, ondan sonra yeni bir gün başlıyor, Berat Gecesi başladı. Yâni Şaban'ın 14'ünü bitiriyorsunuz akşamleyin ezanla beraber; 15'i akşam ezanıyla başladı. Akşam ezanının farzına durduğunuz zaman, 15'indesiniz, 15'inin gecesini geçiriyorsunuz. Ertesi gün sabah namazından sonra, ortalık ışıdığı zaman, aydın olduğu zaman da gündüzü oluyor.

Bunları, bu izahı niye veriyorum? (*Ve sùmû nehârehâ*) "Gündüzünde de oruç tutun!" diyor. "Önce gecesini ihyâ edin, yâni namaz kılın, dua edin, zikir yapın, geceyi ihyâ edin; ondan sonra da gündüzünü oruç tutun!" diyor. Demek ki, yarın da oruç tutmamızı tavsiye buyuruyor Peygamber Efendimiz SAS. Çünkü oruçlu olduğu zaman, Cenâb-ı Hak dua eden kimsenin oruçlu olmasını seviyor, ibadetlerini kabul ediyor. Başka hadis-i şerîflerden bunu biliyoruz.

Hadis-i şerifin devamında:

فَإِنَّ اللهَ يَنْزِلُ فِيهَا لِغُرُوبِ الشَّمْسِ إِلَى سَمَاءِ الدُّنْيَا ، فَيَقُولُ: أَلاَ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ لِي فَأَغْفِرَ لَهُ ؟ أَلا مُسْتَرْزِقٌ فَأَرْزُقَهُ ؟ أَلا مُبْتَلًى فَأُعَافِيَهُ ، أَلاَسَائِلٌ فَأُعْطِيَهُ ، أَلا كَذَا ، أَلا كَذَا ، حَتَّى يَطْلُعَ الْفَجْرُ (ه. هب. عن على)

(*Feinna'llàhe yenzilü*) "Çünkü Allah-u Teàlâ Hazretleri iner, (*li-gurûbi'ş-şemsi*) güneşin batmasıyla beraber ufuktan iner." Nereye?.. (*İlâ semâi'd-dünyâ*) "Dünyanın semâsına." Burada semâ elif-lâmsız gelmiş bu rivayette. "Dünyanın semâsına Cenâb-ı Hak iner." Yâni, kullarına yakınlaşır rahmetiyle, lütfuyla, keremiyle. Her zaman kullarıyla beraber olduğu halde:

وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنتُمْ (الحديد: ٤)

(*Ve hüve meaküm eyne mâ küntüm*) "Siz nerede olursanız olun, Allah-u Teàlâ Hazretleri sizinledir, yanınızdadır. (Hadid, 57/4)

فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اللهِ (البقرة: ١١٥)

(*Feeynemâ tevellû fesemme vechu'llàh*) "Yönünüzü nereye dönseniz Cenâb-ı Hakk'ın zât-ı pâki oradadır, her yerde hàzır ve nàzırdır." (Bakara, 2/115) diyoruz.

Tabii Cenâb-ı Hakk'ın zâtının künhünü bilmiyoruz. Ama biliyoruz ki ilmiyle, rahmetiyle, kudretiyle, semi' ve basîr olmasıyla her zaman her halimizi görüyor, biliyor. Onun bize

yakınlığının mahiyetini biliyoruz ama yakın olduğunu biliyoruz.

وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ (ق:١٦)

(*Ve nahnü akrabü ileyhi min habli'l-verîd*) "Biz kulumuza onun şah damarından bile daha yakınız." (Kaf, 50/16)

وَاعْلَمُوا أَنَّ اللهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ (الأنفال:٢٤)

(*Va'lemû enna'llàhe yehùlü beyne'l-mer'i ve kalbihî*) "Biliniz ki, Allah kişiyle gönlü arasını ihata eder." (Enfal, 8/ 24) buyruluyor.

Şimdi, Allah-u Teàlâ Hazretleri en yakın semâya nüzûl buyurur, kullarına yakınlaşır, (*ve yekûl*) ve buyurur ki: (*Elâ müstağfirun feağfira lehû*) "Yok mu benden mağfiret dileyen bir kul ki, onu afv u mağfiret edeyim?.."

Sesleniyor. Kulların bir kısmı uykuda. Kâfirler bu gecenin kıymetini hiç düşünmüyor, uykudalar. Müslümanların gàfilleri, cahilleri, şeytana uymuş, nefse uymuş... Onların da o tarakta bezi yok, onların da haberi yok!.. Öteki iyi müslümanların da, bir kısmı işte yorulmuş, dayanamamış yatmış... "Yok mu benden mağfiret isteyen ki, onu mağfiret edeyim!" diye Cenâb-ı Hak sesleniyor.

Kalkıp, Peygamber Efendimiz'in tavsiye ettiği şekilde abdest alıp, geceyi ihyâ eden kimse de boynunu bükmüş, namaz kılıyor, tesbih çekiyor, hamd ediyor, senâ ediyor, tevhid ediyor, dua ediyor, niyaz ediyor, yalvarıyor, yakarıyor... O zaman tabii, Cenâb-ı Hakk'ın mağfiretine mazhar oluyor.

(*Elâ mübtelen feuàfiyehû*) "Yok mu bir hasta olan, bir derde giriftâr olan, mübtelâ olan ki, onu afiyete kavuşturayım?.." Yâni o da, "Yâ Rabbi benim bu hastalığımı, derdimi gider!" deyince Allah ona sıhhat, afiyet verecek.

(*Elâ müsterzikun erzukahû*) Ne demek?.. "Yok mu benden bir rızık isteyen ki, ben onu rızka kavuşturayım?.. (*Elâ kezâ, elâ*

kezâ...) Yok mu şunu isteyen, yok mu bu talebi olan?..” diye Cenâb-ı Hak semâ-i dünyâdan, dünyadaki kullarına lütuf buyurur, seslenir. Yâni, ilâhî bir hitap ile kullar muhatap oluyorlar.

Ama uyuyanlar?.. (*Hattâ yatlua’l-fecr*) “Fecr-i sàdık tulû edinceye kadar, yâni imsak kesilinceye kadar, yâni sabahın vakti girinceye kadar...” bu devam eder. Yâni, doğu tarafında lacivertlik, karanlıklık yavaş yavaş açılmaya başladığı zaman, artık sabah namazının vakti giriyor. Sabah namazı kılındıktan sonra da, biliyorsunuz bir iki saat geçiyor fecr-i sâdıktan sonra, güneş sonra doğuyor. Demek ki fecr-i sàdığa kadar, gecenin sonuna kadar yâni, sabah namazının vakti gecenin sonuna kadar demektir. O zamana kadar böyle Cenâb-ı Hak ilâhî hitabı ile, mânevî hitabı ile kullarına sesleniyor.

Sa’lebî bunu rivâyet etmiş. Okuduğum kitap, kaynak olarak onu gösteriyor.

d. Bu Gece Mü’minlerin Bağışlanması

İmâm Tirmîzî de, Hazret-i Aişe Anamız RA’dan rivâyet ediyor ki, Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyurmuş:[71]

إِنَّ اللهَ عَزَّ وَجَلَّ ، يَنْزِلُ لَيْلَةَ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا ، فَيَغْفِرُ لأَكْثَرَ مِنْ عَدَدِ شَعْرِ غَنَمِ كَلْبٍ (حم. ت. ه. هب. عن عائشة)

[71] Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.193, no:670; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.302, no:1379; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.238, no:26060; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.III, s.380, no:3826; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.437, no:1509; Begavî, *Şerhü’s-Sünneh*, c.II, s.199; Hz. Aişe RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XII, s.314, no:35180; *Câmiü’l-Ehàdîs,* c.VIII, s.303, no:7347.

(*İnna'llàhe azze ve celle yenzilü leylete'n-nısfı min şa'ban ilâ semâi'd-dünyâ, feyağfira li-eksere min adedi şa'ri ganemi kelbin*) *Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemà kàl.*

"Hiç şüphe yok ki, pek aziz ve pek celîl olan Allah-u Teàlâ Hazretleri, Şaban'ın yarısı gecesinde, yâni bu Berat gecesinde semâ-i dünyaya nüzul buyurur ve Arapların meşhur Benî Kelb kabilesinin koyunlarının kılları sayısınca müslümanın, günahlarını afv u mağfiret eyler." buyuruyor.

Şimdi bu hadis-i şerîflerden başka hadis-i şerîfleri de, sizlere ben geçtiğimiz senelerdeki Berat gecelerinde, o zamanlar Abdülkàdir-i Geylânî KSA Efendimiz'in *Gunyetü't-Tàlibîn* kitabından okumuştum, ilgili bölümden... O bölümde çok geniş bilgiler, izahat vardı. O rivayetleri okumuştum. Bugün de Kurtubî Tefsiri'nden, Duhan Sûresi'yle ilgili ayetlerin izahından okuyorum. Burada o rivayetlerin hepsi yok. Geçen senelerden beni dinleyenler hatırlayacaklar. Tabii bu rivayetler çok...

Peygamber SAS Efendimiz'in de, Şa'ban'ın yarısı gecesinde, kendisinin ibadete husûsî olarak daha fazla gayret gösterdiği ve zevcât-ı tahirât hanımlarına da, bu gecenin kıymetiyle ilgili, bu gecede yapılacak dualarla ilgili bazı öğretmeleri, tâlimleri olduğunu gösteren rivayetler var. Bütün bunlar Şa'ban'ın yarısı gecesinin Berat gecesinin önemini gösteriyor.

Tabii müfessirlerin bir kısmı, (*fî leyletin mübâreketin*) sözünün Berat gecesine değil de Kadir gecesine gittiğine niçin saplanıyorlar, niçin öyle düşünüyorlar?.. Çünkü Kadir Sûresi içindeki ayet-i kerimede:

إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ (القدر:١)

(*İnnâ enzelnâhü fî leyleti'l-kadr*) "Biz onu Kadir gecesinde indirdik." (Kadir, 97/1) deniliyor diye, Kadir gecesi de Ramazan'da diye, ona saplanıyorlar. Bence böyle düşünmeye lüzum yok... Öbür hadislerin hepsini reddedeceklerine yâni bunlar zayıftır, ve

sairedir senetleri diye; daha geniş düşünmeleri lâzım! Çünkü hem (*İnnâ enzelnâhü fî leyleti'l-kadri*)'de *hû* zamiri bütün Kur'an'a mı gidiyor, yoksa bazı husûsi ayetlere mi gidiyor meselesi var. Hem de:

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ (البقرة:١٨٥)

(*Şehru ramadàne'llezî ünzile fîhi'l-kur'an*) "İçinde Kur'an-ı Kerim'in indiği Ramazan ayı" (Bakara, 2/185) ifadesindeki, Kur'an Ramazan ayında iniyor sözü, Kur'an'ın bütünü mü iniyor, yoksa bazı ayetler mi iniyor?.. Hem de (*fîhi*) sözü; içinde Kur'an-ı Kerim'in indiği mi demek, yoksa hakkında Kur'an-ı Kerim ayeti nazil olmuş olan Ramazan ayı mı demek?.. Yâni, (*kütibe aleykümü's-sıyâm*) diye oruç tutma emredilmiş, hakkında ayet inen Ramazan ayı mı demek?..

Bu hususta alimlerin görüşleri var. Oralardan anlıyoruz ki, ille Kur'an-ı Kerim Ramazan ayında indi diye iddia edecek kuvvetli belgeler yok... Sonra Kur'an-ı Kerim'in de yirmi üç yılda indiğini, zümre zümre, ayet zümresi, küme küme indiğini de biliyoruz.

Onun için, o izahları o türlü alırsak, o zaman bu Leyle-i Mübareke'nin İkrime Rh.A tarafından, sanıyorum bu İbn-i Abbas'ın talebesi ve azatlısı oluyordu, Leyle-i Mübareke'nin Şa'ban'ın yarısı gecesi olduğunu söylemesi, öbür hadis-i şerîflerde de Şa'ban'ın yarısı gecesinin ihyâ edilmesinin söylemesi, itirazdan uzak kalıyor. Yâni öteki ayetleri buna engel görmeye lüzum yok! Dikkatli bir şekilde incelediğimiz ve hakem durumunda meseleye baktığımız zaman böyle...

e. Mukadderatın Bildirildiği Gece

Yâni, bu gecenin Allah-u a'lem mübarek bir gece olduğu, hatta Peygamber Efendimiz'in o demin okuduğum rivayetlerde belirttiği şekilde, yıllık hacca gideceklerin, öleceklerin, evleneceklerin; kişilerin kaderlerindeki mühim olayların, büyük olayların, ilgili

meleklere verildiği beyan ediliyor.

فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ اَمْرٍ حَكِيمٍ (الدخان:٤)

(*Fîhâ yüfraku küllü emrin hakîm*) (Duhân, 44/4) ayet-i kerimesinin izahında bu anlatılıyor.

Harbler, darplar, zelzeleler Cebrâil AS'a; vefatlar Azrâil AS'a; Allah'ın diğer buyruklarının ilgili meleklere verildiği, o uygulama vazifesini alan meleklerin de bir Şa'ban'ın on beşinden, bir Berat gecesinden, öteki Berat gecesine bu aldıkları emirleri uyguladıkları rivayetleri, o zaman herhangi bir itirazdan uzak kalmış oluyor.

Bu husustaki rivayetleri de inkâr etmeye lüzum yok. Onlardan da teberrüken bir miktar okuyayım:

قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ: يُكْتَبُ مِنْ أُمِّ الْكِتَابِ: فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ، مَا يَكُونُ فِي السَّنَةِ مِنْ موتٍ وحَيَاةٍ ورِزْقٍ و مَطَرٍ حَتَّى الْحَجِّ، يُقَالُ: يَحُجُّ فُلاَنٌ، وَيَحُجُّ فَلاَنٌ . اِنَّكَ لَتَرَى الرَّجُلَ يَمْشِى فِى الْأَسْوَاقِ، وَقَدْ وَقَعَ اسْمُهُ فِى الْمَوْتٰى .

(*Kàle ibnü abbas*) İbn-i Abbas buyurdu ki: (*Yüktebü min ümmü'l-kitâbi fî leyleti'l-kadri mâ yekûnü fi's-seneti min mevtin ve hayâtin ve rızkin ve matarin hatte'l-hac*) "Kadir gecesinde bunların hepsi; kim haccedecek, kim yaşayacak, kim ölecek, yağmur nereye nasıl yağacak; bunlar tesbit edilir." diyor.

Tabii, bu Kadir gecesinin Ramazan'daki Kadir gecesi mi olduğu, yoksa Şa'ban'daki Berat gecesi mi olduğu, alimler arasında münakaşa konusu.

Ve bu Berat gecesinin isimlerinden birisi de, *Mübârek Gece*... Birisi *Beraet gecesi*, birisi *Leyletü's-Sakk*, birisi de *Leyletü'l-Kadr*.

Yâni, bu geceye de bu isim veriliyor.

(*İnneke letera'r-racüle yemşî fi'l-esvâk*) "Adamı çarşıda, pazarda dolaşır görürsün; (*ve kad vakaa'smuhû fi'l-mevtâ*) halbuki, ismi bu Berat gecesinde ölecekler arasına yazılmıştır." Yâni Kadir gecesi, takdir, mukadderat gecesinde böyle senenin olacak hadiseleri yazılmıştır, meleğin eline verilmiştir. Evlenecek olanlar belli, doğacak, ölecek olanlar belli deniliyor. İşte bu gecede olduğu ifade ediliyor.

Bu hususta bazı alimler kitaplar yazmışlar. Meselâ, *Kitâbu'l-Arûs*'ta bu gecenin yâni, (*Fîhâ yufraku küllü emrin hakîm*) "Bu gecede her hikmetli iş tefrîk olunur. " Bu gecenin (*leyleten nısfı min şa'bân*) olduğunu söylemiş.

Bazı alimler de, Kadı Ebû Bekir ibni'l-Arabî gibi, Kadir gecesidir görüşünü tercih etmiş ama, bir de ötekisini söyleyenlere ağır sözler sarf etmiş ki, ben onları doğru görmüyorum. Çünkü demin izah ettiğim meseleler işin içinde... Ötekiler de Sûre-i Kadr'i bilmiyor değiller. Onun için, o itirazları biraz aşırı, mutaassıbâne olarak görüyorum. Hiç olmazsa edebe aykırı, o kadar öyle sert söylememesi lâzımdı.

Tabii seçmek serbest, Allahu a'lem... Ama evliyâullah büyüklerimiz, meselâ Abdülkâdir-i Geylânî Efendimiz, bu Berat gecesinin böyle ehemmiyetini kabul etmiş. Biz de onların o irfanına dayanak, itimad ederek ve bu rivayetleri de söylediğim şekilde izah ederek, bu Berat gecesinin ihyâ edilmesi gerektiğini ve bu hadis-i şeriflere uyulması gerektiğini doğru olarak değerlendiriyorum.

Allah-u Teàlâ Hazretleri sevdiği zamanlarda, sevdiği şekilde, sevdiği ibadetleri yapmayı, sevgili kulu olmayı bizim hepimize nasib eylesin... Gönül gözümüzü açsın... Basîretimizi açsın... Hakkı görmeyi, insafa gelmeyi nasib etsin... Öyle münakaşalarda sert sert, sağı solu kırıcı sözler söylememeyi, edebe riâyet etmeyi nasib eylesin...

Eğer Rabbimiz senenin mühim olaylarını bu gecede tesbit

ediyorsa, kendisi bilir; tesbit eden kendisi, her şeye kàdir... Bizi lütfuyla, keremiyle sevdiği kulların defterine yazsın, sühedâ ve sàlihîn zümresine katsın... Bizde sevmediği ne gibi haller, huylar, kusurlar varsa; ki biliyoruz, hatamızı mu'terifiz, boynumuz bükük, mahcubuz; hatalarımızı, günahlarımızı afv u mağfiret eylesin...

Şaşıranları doğru yola sevk eylesin, hidayet eylesin... Eşkiyâ defterine, şakîler defterine, yanlış yollara sapanlar defterine yazılı olanların isimlerini oradan silsin... Saîdler, bahtiyarlar, Allah'ın emrini tutan, aşık-ı sàdıklar defterine yazsın... Kendisine güzel ibadet etmekte, kendisinin nimetlerine candan şükretmekte, kendisini severek zikretmekte, bize lütfuyla yardımcı olsun, tevfîkini refîk eylesin...

Gönlümüzü pürnûr eylesin... Hepimize ma'rifetullah, Allah'ı bilmek, tanımak nimetini ihsân eylesin... Muhabbetullahı, aşkullahı, Allah sevgisini gönlümüze yerleştirsin... Her şeyden çok zât-ı pâkini sevmeyi, o mübarek evliyâullah büyüklerimiz gibi aşık-ı sàdıklar olarak yaşamayı, sàdıkàne kulluk etmeyi nasib eylesin...

Uzun ömürle hepinizi Cenâb-ı Hak muammer eylesin... Dertli kardeşlerimize, bu zelzelelerde hasar gören, yakınları şehid olan, vefat eden kardeşlerimize sabr-ı cemîl, ecr-i cezîl ihsân eylesin... Lütfuna mazhar eylesin... Kahrına, gazabına, azabına, ikàbına bir daha uğratmasın... Bu olanlar günahlara kefaret olsun... Bundan sonra lütfuyla muamelesine mazhar eyleyip, mutlu, bahtiyar uzun ömürler yaşamayı nasib eylesin...

Borçlularımıza borçlarını ödemek nasib etsin... Dertlilerimizin dertlerine çâreler ihsân eylesin... Evlatlarımızı hayırlı evlatlar eylesin... Hayırlı yuvalar kurmalarını nasib eylesin... Kazançlarımızı temiz eylesin... Helâl, bol kazanç ihsân eylesin... Kimseye muhtaç olmadığımız gibi; muhtaçlara da cân u gönülden güzel sadakalar, zekâtlar vererek, yardımlar yaparak sevaplar kazanmayı nasib eylesin...

Son nefeste mü'min-i kâmil olarak, àşık-ı sàdık olarak, àrif-i kâmil olarak ve buyurun beraber diyelim:

"—*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llàh, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû*" diye diye, sevdiği kul olarak ruh teslim etmeyi; huzuruna yüzü ak, alnı açık varmayı, rahmetine ermeyi, cemâlini görmeyi, selâmına mazhar olmayı nasib eylesin...

Rıdvân-ı ekberine cümlemizi cennetinde vâsıl eyleyip, ebedî saadete mazhar eylesin... Ümmet-i Muhammed'e umûmen rahmetmesini dileriz... Hastalarımıza şifâ, dertlerimize devâ versin.

Mücahid kardeşlerimizi, çarpışan kardeşlerimizi her yerde mansur, müeyyed muzaffer ve gàlip eylesin... Mazlum ve mağdur, münhezim ve perişan kardeşlerimize yardım eylesin... Kâfirlere, zâlimlere, müşriklere, münafıklara fırsat vermesin...

Bütün İslâm alemine, bütün müslüman ülkelere hayırlı idareciler ihsân eylesin, şerlileri def eylesin... Her türlü şerden, zarardan, hasardan bizleri korusun... İki cihan saadetine nâil eylesin... Dualarımızı da lütfuyla, keremiyle müstecâb eylesin...

Bi-hürmeti ismihi'l-a'zâm, ve nebiyyihi'l-ekrem, salla'llàhu aleyhi ve sellem; ve bi-hürmeti leyleti'l-berâeh, leylete'n-nısfı min şa'bân; ve bi-hürmeti esrâri sûreti'l-fâtihah, mea's-salevât...

22. 11. 1999 - AKRA
(Avustralya'dan)

14. DUALARIN KABUL EDİLDİĞİ GECE

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü lillâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh... Kemâ yenbagî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, ve şefîi'l-müznibîn, senedinâ ve mededinâ muhammedini'l-mustafâ, ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîne't-tayyibîne't-tàhirîn... Emmâ ba'd...

Çok sevgili ve değerli kardeşlerim!

Çok mübarek bir ayın ortasında, çok mübarek bir gecede bulunuyoruz. Bu gece hakkında Kur'an-ı Kerim'de işaretler vardır. Peygamber SAS Efendimiz'in hadis-i şeriflerinde de, bu geceyle ilgili bilgiler vardır. Bu geceye, (*leyletü'n-nısfı min şa'bân*) "Şa'ban'ın yarısı gecesi" diye tabir olunur hadis-i şeriflerde. *Leyletü'l-Berâah* diye bir ismi vardır. *Leyletü's-Sakk* diye bir ismi vardır. *Leyle-i Mübâreke* diye ismi vardır.

Peygamber SAS Efendimiz'in ümmeti hakkında istediği şefaatin verildiği gecedir. "'Ümmetimi afv u mağfiret eyle yâ Rabbi!' diye taleb ettiği zaman, Şaban'ın 13'ünde üçte biri; Şaban'ın 14'ünde diğer üçte biri, yâni böylece üçte ikisi; 15. gece de diğer üçte biri, yâni tamamı afv u mağfiret oldu." diye Peygamber Efendimiz'e müjde verildiği rivâyet ediliyor.

Bu gece ayrıca, çok mühim işlerin tesbit ve kararlaştırma gecesi olduğu için de, bizler için çok önemli... Çünkü, Peygamber SAS Efendimiz böyle mühim günlerde ve gecelerde, Cenâb-ı Hakk'ın istediği bir hal üzere, sevdiği bir sıfat üzere olmayı kendisi tatbik ederdi, Ümmet-i Muhammed'e de tavsiye ederdi. Meselâ; Peygamber Efendimiz'in pazartesi perşembe günleri oruç tuttuğunu biliyoruz, tavsiye ettiğini de biliyoruz. Pazartesi perşembe oruçları; Ramazan'ın dışında, haftanın pazartesi perşembe günleri oruç tutmak... Bunu açıklarken de Peygamber

SAS buyuruyor ki:[72]

تُعْرَضُ الْأَعْمَالُ يومَ الإِثْنَيْنِ وَالْخَمِيسِ ، فَأُحِبُّ أَنْ يُعْرَضَ عَمَلِي

وَأَنَا صَائِمٌ (ت. عن أبي هريرة)

RE. 253/2 (*Tu'radu'l-a'mâlü yevme'l-isneyni ve'l-hamîs*) "Pazartesi ve perşembe günleri kulların amelleri Cenâb-ı Hakk'ın dergâhına sunulur, arz olunur, ref'olunur. (*Feuhibbu en yu'rada amelî ve ene sàim*) Ben de amellerim Cenâb-ı Hakk'a arz olunduğu esnada, Cenâb-ı Hakk'ın sevdiği bir hal olan, oruç haliyle bulunmayı istiyorum. Onun için oruç tutuyorum." buyurmuştur.

Demek ki, böyle mühim karar günlerinde, gecelerinde Cenâb-ı Hakk'ın rızasına uygun bir hal üzere olmak, abdestli olmak, ibadet etmek, Allah'ın sevdiği güzel işleri yapmak, uygun oluyor.

Bu gece, bir dahaki Berat gecesine kadar, kulların başına gelecek olan kaderin mühim olaylarının tesbit edilip, îfâsı için ilgili meleklere tevdî edildiği gecedir. Yâni kim ölecek, kim daha yaşayacak, kim hacca gidecek? Buna benzer, kişinin hayatında çok önem arz eden mühim olayların, tesbit ve tayin edildiği bir gecedir. O bakımdan da, bu geceyi ibadetle geçirmemiz, geçirmeğe çalışmamız çok uygundur.

Bu gecede kulların saîd mi, şakî mi olacağı da tayin edilir. Saîdler, yâni Allah'ın sevdiği kullar, bahtiyâr kullar, saadet ehli olan kullar, *süedâ* divanına kaydolunurlar. Yâni mübarek, muhterem, iyi kullar defterine kaydolunurlar, Allah'ın sevmediği

---

[72] Tirmizî, *Sünen*, c.3, s.122, no:747; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.287; Ebû Hüreyre RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.IV, s.201, no:2358; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.201, no:21801; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.377, no:3820; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.121, no:2667; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.403, no:2617; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IX, s.18; Üsâmetü'bnü Zeyd RA'dan.

Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.III, s.249, no:986; Ümm-ü Seleme RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.8, s.564, no:24192; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXXII, s.445, no:35531.

àsî, mücrim, şakî, yâni günahkâr kullar da, *eşkıyâ* defterine, şakîler defterine, divanına kaydolunurlar.

Onun için, bu gece yalvarıp yakarıp, kendimizi affettirme gecemizdir.

Ve bu gecede —şimdi metinlerini okuyup açıklayacağım hadis-i şeriflerde de görüleceği gibi— Cenâb-ı Hak Teàlâ kullarına nidâ edip, seslenip buyurmaktaymış ki:

“—Yok mu benden bir şey isteyecek olan; istesin, istediğini vereceğim! Yok mu benden rızkının genişletilmesini isteyen; istesin, rızkını genişleteceğim! Yok mu benden bir arzusu, duası, talebi olan; istesin, vereceğim! Yok mu şöyle, yok mu böyle...” diye semâ-ı dünyadan nidâ eylediği bir gecedir.

“—Ben varım yâ Rabbi, ben affımı istiyorum yâ Rabbi, beni bağışla yâ Rabbi! Benim şu talebim var yâ Rabbi!” diyen de böylece, Cenâb-ı Hak teklif ettiği için, duasının kabulüne mazhar olur.

O bakımdan, ne mutlu bu geceyi ihyâ edenlere! Ne yazık, bu

gecenin kıymetini bilmeyip, bu gecenin mükâfatlarından istifade edemeyenlere!

Peygamber SAS Efendimiz, bizzat mübarek zât-ı şerifi, kendisi bu geceyi ibadetle geçirmiştir. Bunun misallerini de nakledeceğim, nasıl geçirdiğini de anlatacağım. Sabahlara kadar kendisi ibadet etmiştir. Halbuki, biliyoruz ki Peygamber SAS Efendimiz Habibullah'tır, Allah'ın en sevgili kuludur ve ma'sumdur. Yâni, günahları işlemekten korunmuş bir mübarek kuldur. Zaten bütün peygamberler ma'sumdur. Ayrıca Peygamber SAS Efendimiz'e, hepinizin okuduğu, bildiği Fetih Sûresi'nde buyrulmuştur ki:

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا . لِيَغْفِرَ لَكَ اللّٰهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَ يُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَ يَهْدِيَكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا . وَيَنْصُرَكَ اللّٰهُ نَصْرًا عَزِيزًا (الفتح:١-٣)

(*İnnâ fetahnâ leke fethan mübînâ. Li-yağfira leke'llàhu mâ tekaddeme min zenbike ve mâ teahhara ve yütimme ni'metehû aleyke ve yehdiyeke sırâtan müstakîmâ. Ve yansurake'llàhu nasran azîzâ.*) [Rasûlüm, biz sana doğrusu apaçık bir fetih ihsân ettik. Bu senin günahından geçmiş ve gelecek olanı Allah'ın bağışlaması, sana olan nimetini tamamlaması, seni doğru bir yola iletmesi ve yine Allah'ın sana şanlı bir zaferle yardım etmesi içindir.] (Fetih, 48/1-3)

Burada dikkati çekmek istediğim ibare: (*Li-yağfira leke'llàhu*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri senin için mağfiret eylesin diye." Neleri? (*Mâ tekaddeme min zenbike ve mâ teahhara*) "Senin daha önceden işlemiş olduğun küçük hatalarını ve bundan sonra olabilecek hataları mağfiret etmek için..."

Buradan anlaşılıyor ki, Peygamber SAS Efendimiz'in hem geçmiş günahları affolunmuş, hem de gelecekte bir hatası olursa, affolunacak.

Peygamber SAS Efendimiz'in hataları nasıldı? Bizimkilerle kıyas kabul edilemeyecek kadar küçük hatalar... Meselâ:

Abdullah ibn-i Ümm-ü Mektûm RA, iki gözü görmeyen bir sahabi, Peygamber SAS Efendimiz'e geldi. Aşk ile, şevk ile... İki gözü görmüyor. Peygamber SAS Efendimiz o sırada çok itibarlı, devletli, şevketli insanlarla konuşmaktaydı. Geldi, Peygamber Efendimiz'e soru sordu. Peygamber Efendimiz, ötekilerle konuştuğu için cevap vermedi. Yine soru sordu, e onlarla meşgul, gene cevap vermedi. Böyle tekrar tekrar soru sormasına da canı sıkıldı ve yüzünü buruşturdu Peygamber Efendimiz. "Böyle edebe uygun olmayan iş yapılır mı, konuşup dururken niye ısrar ediyor?" gibi...

Onun üzerine meşhur Abese Sûresi indi:

"—Ey Rasûlüm, sen o a'mâ kula kızıyorsun, kızdın, hata ettin yâni... Yüzü buruşturdun ama, öteki uğraştığın kimselerde hiç bir hayır yok! Asıl hayırlı olan Allah'ın sevgili kulu bu... Öyle yapmamalıydın." gibi bir mânâ taşıyor bu Abese Sûresi.

Hatası bu işte Peygamber Efendimiz'in. Yâni tebliğ yaparken, irşad görevini yaparken, birisi gelip fazla fazla soru sormuş, ona canı sıkılmış; hata... Yâni (*mâ tekaddeme min zenbike ve mâ teahhara*)'nın misali olsun diye söylüyorum. Buna benzer davranışlar... Yoksa, büyük günahlar işlemekten peygamberler ma'sumdur, korunmuştur.

Hatta biliyorsunuz ki, daha peygamberlik kendisine gelmeden önce, çocukluğunda, arkadaşını nöbetçi bıraktı koyunlara baksın diye, bir düğünü seyretmeğe gitmek istedi. Düğün seyredecek yâni. Bir çocuk için tabii bir istek... Düğün biraz renkli olaylarla geçer. Bir düğünü izlemeğe gitmek istedi. Cenâb-ı Hak bir uyku verdi, çayırda bir yattı, gidemedi. Birkaç defa teşebbüs etti, gidemedi. Yâni koruyor Cenâb-ı Hak, düğüne dahi bırakmıyor, nasib etmiyor.

Cenâb-ı Hakk'ın böyle peygamberleri koruması vardır. Peygamberler ma'sumdurlar. Yâni ma'sum sözü, bizim Türkçe'de

kullandığımız mânâdan ayrı, günahları işlemekten korunmuş mânâsına, ismet sıfatlarına sahip demek. Yâni onları Cenâb-ı Hak koruyor. Öyle şeyleri hayatlarında yapmazlar. Ufak tefek böyle davranış kusurları olabilir. Tabii, Cenâb-ı Hak Peygamber Efendimiz'in böyle olmuşlarını da; ileride olacak varsa, onları da affedeceğini bildiriyor. Bu Fetih Sûresi'nde bildirmiş.

Ona rağmen, bu durumda olan Peygamber SAS hem Habîbullah, hem geçmiş gelecek hataları bağışlandığı bildirilmiş; hem de hal-i hayatında kendisine Mi'rac nasib olmuş, cennet, cehennem gösterilmiş, cennetlik olduğu kesin, ayan beyan âşikâr... Ama gene de sabahlara kadar ibadet ediyor.

Bir Berat gecesinde, Peygamber SAS Efendimiz yataktan yavaşça, sessizce ayrıldı. Hazret-i Aişe Validemiz de bu ayrılışı merak etti. Yâni, yattıktan sonra yataktan kalkıyor. Karanlıkta, böyle ışıklar filan yok... Düşünün ki, o zamanın imkânsızlıkları içinde, odada göz gözü görmüyor... Sonra odada aradı, buldu, baktı ki ibadet ediyor. Secdede nasıl dua ettiğini dinledi. Secdede söylediği duaları, biraz sonra inşâallah okuyacağım size, onları bize rivâyet etti.

İki rekât namaz kılmış, hafifçe okuduktan sonra, yâni ayakta, kıyamda az durmuş; yarı geceye kadar secdede kalmış. Ondan sonra kalkmış, ikinci rekâtı yine hafif bir şekilde kıldıktan sonra, ikinci secdede de gecenin öbür tarafında durmuş.

Secdede ama dua ediyor:

"—Yâ Rabbi! Ben senin affını istiyorum, kızgınlığından affetmene sığınıyorum, gazabından lütfuna sığınıyorum!" diye öyle dua eyleyerek, bütün gecesini iki secdeyle geçirmiş.

Bazı kereler de, bu Berat gecesinde Hazret-i Aişe Validemiz'e:

"—Bu gecenin özelliğini biliyor musun, nasıl bir gece bu?" diye sormuş ve Hazret-i Aişe Validemiz'e bu gecenin özelliklerini beyan etmiş.

O bakımdan, Peygamber SAS Efendimiz'in ihyâ etmeğe özen gösterdiği, dikkat ettiği bir gecede bulunuyoruz. Sabaha kadar

böyle dua ve tazarru ve niyazla geçirdiği gecelerden birinde bulunuyoruz.

Peygamber SAS Efendimiz, senenin bazı gecelerinin sabaha kadar böyle uyumadan ibadetle ihyâ edilmesini tavsiye etmiştir. Bu geceler bir rivayete göre dört gece, bir başka rivayete göre beş gece, mutlaka ihyâ edilmeli buyrulmuştur. O gecelerden bir tanesi de, bizim şu anda yaşamakta olduğumuz Şaban'ın yarısı gecesidir, yâni Şaban'ın 14'ünü 15'ine bağlayan gecedir. Bu gecenin gecesini ibadetle geçirmeyi, gündüzünü de oruçla geçirmeyi tavsiye ediyor.

Bunun gündüzü de yarın gelecek yâni. Onun için, sahurda teberrüken sünnet-i seniyyeye uygun olarak bir şeyler atıştırır da, yarın da oruç tutarsanız, o tavsiyeyi de yerine getirmiş olursunuz.

a. Berat Gecesinde Duaların Kabul Edilmesi

Şimdi önce hadis-i şeriflerden kaydettiklerimden bazılarını size okuyayım. Peygamber SAS Efendimiz, Hazret-i Ali RA Efendimiz'den rivâyet olunduğuna göre şöyle buyurmuşlar... İbn-i Mâce'de var ve Beyhakî'nin *Şuabü'l-İmân*'ında var:

. Yarın için bir tavsiye var bu hadis-i şerifte bize:[73]

إِذَا كَانَتْ لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ ، فَقُومُوا لَيْلَهَا وَصُومُوا نَهَارَهَا . فَإِنَّ اللهَ يَنْزِلُ فِيهَا لِغُرُوبِ الشَّمْسِ إِلَى سَمَاءِ الدُّنْيَا ، فَيَقُولُ: أَلاَ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ لِي فَأَغْفِرَ لَهُ ؟ أَلاَ مُسْتَرْزِقٌ فَأَرْزُقَهُ ؟ أَلاَ مُبْتَلًى فَأُعَافِيَهُ ، أَلاَ سَائِلٌ فَأُعْطِيَهُ ، أَلاَ كَذَا ، أَلاَ كَذَا ، حَتَّى يَطْلُعَ الْفَجْرُ (ه. هب. عن على)

[73] İbn-i Mâce, Sünen, c.IV, s.301, no:1378; Hz. Ali RA'dan.

RE. 61/5 (*İzâ kâne leyletü'n-nısfı min şa'bân*) "Şaban'ın yarısı gecesi olunca, olduğu zaman..." Şu gece. (*Fekùmù leyletehâ*) "Bu geceyi, Şaban'ın bu gecesini ayakta geçiriniz!"

Ama burada, bu ayakta geçirmekten murad, namaz kılmak demek. "Uyumayın, namaz kılın!" mânâsına. Yâni, ayakta dikilip boşuna durmak değil de, namaz kılmak mânâsına. *Kıyâm-ı leyl*, lügat anlamı olarak geceleyin ayağa kalkmak demek ama; ıstılahî mânâsı olarak geceleyin kalkıp, uykuyu terk edip abdest almak, namaz kılmak demek. (*Fekùmû leylehâ*) "Şaban'ın bu gecesinde kalkınız, ayakta geçiriniz, uyanık geçiriniz; yâni gecesinde namaz kılınız! (*Ve sùmû yevmehâ*) Gündüzünde de oruç tutunuz!"

Şimdi bu gündüzü hangisidir? Geçtiğimiz şu gündüz mü, gelecek yarınki gündüz mü? Bizim şimdiki mantığımıza göre, biz geçmiş sanırız gündüzünü... Halbuki Arapların örfüne göre, —dînî hesaplamalar da böyledir— bir gün, akşam ezanıyla başlar. Akşam güneş batınca eski gün biter, yeni bir gün başlar. Bizde ne zaman başlıyor? Gece saat 12'de başlıyor. Niye 12'ye almışlar, 12'de hangi olay olmuş? Hiç bir olay yok. Sadece insanların çoğununu yaptığı faaliyetlerin azaldığı bir zamanda tarih değişikliği olsun diye, tutmuşlar geceyi 12'ye almışlar. Bu sonradan olan bir şey...

Peygamber Efendimiz'in zamanında, bir gün ne zaman başlar? Akşam başlar. Bir günün ilk namazı hangisidir? Akşam namazıdır. Halbuki bizim şimdi mantığımıza göre, bizim aklımıza geliverir ki, acaba sabahleyin mi başlar gün? Akşam ezanıyla beraber başlar. Akşam namazı ilk namazdır, yatsı namazı ikinci namazdır. Eğer Ramazan gelmişse, yatsıdan sonra teravih namazı kılınır. Birinci günün teravihi arafenin gecesinde kılınıyor, oradan da hatırlayın! Teravih namazı kılınır, sahura da kalkılır, gündüz de oruç tutulur; ikindiden sonra o gün biter. İşte o günün teravihi, o günün sahuru, o günün orucu... Ondan sonra bitiyor.

Sonra Ramazan'ın sonu geldiği zaman ne olur, ertesi gün bayram olacağı zaman? O gece teravih namazı kılınmaz. Bitti

çünkü Ramazan. Buradan hatırınızda kalsın.

Onun için, (*fesùmû yevmehâ*) “Şaban’ın o gündüzünü de oruçla geçiriniz!” demek, yarın oruç tutun demek. Yâni bu gece ibadet edin, Şaban’ın yarısı gecesini ibadetle geçirin, gündüzünü de oruç tutun!

Zaten biliyorsunuz, Peygamber SAS Efendimiz Ramazan’ın dışında da oruçlar tutardı. Bu oruçları en çok Receb ayında tutardı, Şa’ban ayında da tutardı. Her haftanın pazartesi, perşembe günlerini de tutardı. Ramazan Bayramı’ndan sonra, altı gün Şevval’i de tutardı ve tavsiye buyuruyor. Zilhicce ayı geldiği zaman, yâni hacıların hacca gittiği ayda, hac yapmak için Mekke’de bulunduğu sırada, Zilhicce’nin Kurban Bayramı’na kadarki ilk on gününde oruç tutmayı tavsiye ediyor. Böyle oruç tavsiyeleri var. Bu gündüz için de oruç tutma tavsiyesi var.

(*Feinna’llàhe yenzilü fîhâ bi-gurûbi’ş-şemsi ilâ semâi’d-dünya*) Burada semâ elif-lâmsız gelmiş, böyle kaydedilmiş. “Çünkü Allah-u Teàlâ Hazretleri, güneşin batmasıyla beraber semâ-i dünyaya nüzûl eder.” Yâni yakınlaşıyor kullarına, rahmetini yaklaştırıyor. (*Feyekùlü*) “Ve buyurur ki:

(*Elâ müstağfirun feağfire lehû*) Yok mu bir istiğfâr eden, bağışlanmasını, mağfiret olunmasını isteyen ki, onu mağfiret edeyim! (*Elâ müsterzikun feerzukahû*) Yok mu benden rızık isteyen, ‘Rızkım az, evde yiyecek içecek yok, çoluk çocuk darlık çekiyor, ambarda buğday kalmadı, çevrede sıkıntı, kıtlık başladı; rızkımı artır yâ Rabbi!’ diyen, onu rızıklandırayım!”

Şimdi biz bunu düşünmüyoruz, eskiler bunları çok düşünürlerdi eski devirlerde. Biz şimdi büyük üretimlerden dolayı ve büyük uluslararası ticaretlerden dolayı, böyle bir şeyi bilmiyoruz. Eskiler bilirdi. Yağmur yağmadı mı, o sene mahsul olmadı mı, kıtlık oldu mu, zorlanırlardı.

Siz burada muz yiyorsunuz ama, Münih’te muz yetişmez. Gemilerle tâ Güney Amerika’dan, Orta Amerika’dan, Afrika’dan gelir. Kivi yersiniz, o bilmem yine sıcak ülkelerden gelir. Üzümler

İtalya'dan, İspanya'dan, Türkiye'den, Yunanistan'dan gelir. Yâni her şey naklediliyor.

Eskiden nakledilmezdi. Karadeniz'dekiler portakalı bilmezdi, Akdeniz'dekiler hamsiyi bilmezdi. Nakliyat yoktu. Herkes tarlasına neyi ekerse harmanını yapar, samanını hayvanlar yesin diye depo eder, buğdayını da saklardı. Hanımlar uğraşırlardı, buğdayı kaynatırlardı, keşkeklik buğdayı ayırırlardı. Ondan sonra kırarlardı buğdayları, bulgur yaparlardı; ince bulgur, kalın bulgur... Buğdayı değirmende öğütürlerdi, un yaparlardı. O unları eleyip ekmek yaparlardı. Yaşam böyleydi.

"—Yok mu bir rızkının artmasını isteyen, onu rızıklandırayım!" diyor.

Şimdi Allah bizleri rızıklandırıyor. Allah'ın nimetini yiyoruz yiyoruz da, yiyenlerin pek çoğu isyan ediyor. Yemekten kuvveti kazandıkça, gücü kuvveti buldukça... Çünkü, aç olanın canı kıpırdamak bile istemez. Ama köfteleri, kebapları, pirzolaları,

börekleri, çörekleri, tatlıları yedikten sonra, kulaklarından hararet fışkırmağa başladı mı, eğlenecek yer aramağa başlıyor.

Cenâb-ı Hakk'ın rızkını yiyor, Cenâb-ı Hakk'a isyana gidiyor. Cenâb-ı Hak kendisini yaratmış; Cenâb-ı Hak'tan gayriye kulluk ediyor. Cenâb-ı Hak ibadeti, itaati, kulluğu emrediyor; o Cenâb-ı Hak'a isyan ediyor. Sübhàna'llàh! Bu insanoğlunun işleri çok garip... Allah bizi yanıltmasın, şaşırtmasın...

(*Elâ mübtelen feuâfiyehû*) "Yok mu bir hasta, yok mu bir derde mübtelâ olan, bir derde giriftar olan ki, ona afiyet isyan edeyim!" Demek ki, şu anda da sesleniyor. Çünkü Şaban'ın yarısı gecesindeyiz.

(*Elâ sâilün feu'tiyehû*) "Yok mu bir şey isteyen, dileyen ki istediğini vereyim!" (*Elâ kezâ, elâ kezâ*) Bu sayılanlarla da sınırlı değil... Rızk istemek, bir şey taleb etmek, sıhhat afiyet istemek, mağfiret istemekle de sınırlı değil, bir de ve sâiresi var. (*Elâ kezâ, elâ kezâ...*) Yâni türlü türlü, başka başka şeyleri de teklif ediyor kullarına ki, duanın sınırı yok, tahdidi de yok... Şunları isteyebilirsiniz, başka şey isteyemezsiniz diye de bir şey yok.

Senin özel derdin ne ise, aç Mevlâ'na, kapat gözlerini, dök gözyaşlarını, kapan secdeye, Cenâb-ı Hak'tan kendi isteğini iste...

Herkesin derdi başka... "Değirmencinin derdi suyla" derlerdi eskiden. Eski tabirler şimdi artık tarih oldu, hatıra oldu ama, söylendiği zaman da hoşa gidiyor. Değirmencinin derdi suyla... Neden? Çarka su gelecek, çarkı döndürecek, çark da değirmen taşlarını döndürecek de, öğütme olacak.

Çömlekçinin derdi de güneşle... Buna mukabil, ziraatçinin derdi yağmurla... Ziraatçi yağmur ister, "Yâ Rabbi yağmur yağsın, otlar sararıyor, tohumları ektik, bir yağsın!" der. Çömlekçi de, "Aman yâ Rabbi, sakın yağmur yağdırma, şimdi ben bu çömleklerin hepsini yaptım, bunlar kuruyacak!" der. Herkesin bir derdi var.

Herkesin bir derdi var ama, bazısı da sadece Cenâb-ı Mevlâ'yı istiyor. En yüksek kullar da başka bir şey istemez. "İstemem

mâsivâyı, istemem gayrıyı, istemem dünyayı; bana Mevlâm gerekir.” diye çeşitli ilahilerdir ki, onları ev sahibi Mehmed çok iyi bilir. Kaç tanesi akla gelmiştir şimdi.

Çok şeyler istenir. Tabii, Mecnun Leylâ’yı ister, sàlih kullar da Mevlâ’yı ister. Dertli afiyet ister, günahkâr mağfiret ister, herkes bir şey ister. Talebe de imtihanda başarı ister. “Aman hocam dua ediver!” Ne olacak? “İmtihana gireceğim.” Onun da derdi imtihanı kazanmak, ne yapsın?

Bu istekler ne zamana kadar? Yâni kullanacağınız bilgileri veriyoruz size. Neler isteyeceksiniz? Kendinize bağlı. Gönlünüzden neler geçiyorsa, onları isteyeceksiniz. Burada da değil... Herkes kendi evine gidecek, abdest alacak, seccadesini yayacak... Ondan sonra, artık kul ile Mevlâsı arasına girilmez. İşte orada girilmez.

Ne zamana kadar? (*Hattâ yatlua’l-fecrü*) “Fecr-i sâdık tülû’ edinceye kadar.”

“—O ne demek, hiç bir şey anlamadım hocam! Fecr-i sâdık ne demek, tulû’ ne demek? Sen hangi dilden konuşuyorsun?”

Bu, takvimlerdeki imsak vakti demek. İmsak kesilinceye kadar.

O nasıl bir olaydır? Yâni namaz vakitleri, hep bir olaya dayanıyor, gök olayına... Öyle gecenin 12’si gibi hayali bir şeye dayanmaz da, bir olaya dayanır.

Sabahın vakti ne zaman girer? Güneşin doğma tarafına, doğu tarafına doğru insan bakarken, geceleyin orası laciverttir veya siyahtır. Bir ara oraya baktığın zaman, orası aydınlanmağa başlar. Dağların veya büyük binaların ağaçların çıkıntısını sezmeye başlarsın. Arkası biraz açıklaşmaya başladığı için, fark etmeye başlarsın. İşte o fecr-i sâdıktır. Yâni, gecenin bittiğini artık o gösterir, gecenin sonu o fecirdir. O zamana kadar, yâni Cenâb-ı Hakk’ın “Yok mu isteyen, istediğini vereceğim.” dediği zaman, gece imsak kesilinceye kadar.

İmsak kesilince ne olur? Pazar biter. Çarşamba pazarı bitti,

satıcılar gitti, artık çöpler kaldı... Gece kalkmayan, ibadet etmeyen, Çarşamba pazarında satıcılar gittikten sonraki manzara gibi bir manzarayla kalkar kalktığı zaman, mânevî bakımdan...

Kalktı, kaçta kalktı? Gözleri çapaklı... Kalkacaktı ama kalktı işte ne yapsın işe gidecek, güce gidecek, geceyi gafletle geçirmiş, sabah namazını da geçirmiş, güneş de üstüne doğmuş... Daha yatacaktı ama çünkü gece ikiye üçe kadar eğlendi, gezdi tozdu filan... Sinema eğlence filan... Daha yatacaktı ama saat çaldı, işe gitmek lâzım. İşte de kapıdan girerken giriş saatini basıyorlar, bir dakika geç girse olmaz. Ona riâyet eder millet. Yâni fabrikanın, iş yerinin kapısından girişine çok dikkat eder de, Cenâb-ı Hakk'a kulluğa dikkat etmez. Ama iş işten geçmiş olur. Pazar bitmiştir, kazanan kazanmıştır, alan almıştır, veren vermiştir. Ondan sonra, artık gece bittiği için bir şey kalmamıştır.

Demek ki, sahurdan önceki vakitte dualarınız, talepleriniz, gözyaşlarınız, gözyaşıyla istekleriniz olması lâzım, gitmesi lâzım bu gece...

b. Berat Gecesi Mü'minlerin Affedilmesi

Diğer bir hadis-i şerif. Üç tane hadis-i şerif kaydettim buraya... Bu gecede, bu gecenin feyzinden bereketinden istifade edemeyecekler de var. Bu gecede mükafat dağıtılıyor ama, çok mükafat dağıtılıyor, hatta Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:

إِنَّ لِلّٰهِ تَعَالٰى فِيهَا عُتَقَاءُ مِنَ النَّارِ بِعَدَدِ شَعَرِ غَنَمِ الْكَلْبِ .

(*İnne li'llâhi teàlâ fîhâ utakàü mine'n-nâri bi-adedi şiari ganemi'l-kelb*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri bu gecede Kelb kabilesinin koyunlarının tüyleri adedince müslüman kulu cehennemden azad eder." buyurmuş.

Zaten o kabile koyunlarıyla tanınmış, bir koyunun postunda da kaç tane kıl vardır... Çok insanı affedecek. Yâni Cenâb-ı Hakk'ın affı mağfiretinin cûş u hurûşa geldiği bir muhteşem gece.

Mükâfatlar saçılıyor, dağılıyor, Cenâb-ı Hak istiyor kullarından, "Hadi isteyin, vereceğim!" diye. Öyle bir gece, ama bu geceden bazıları istifade edemeyecek; bunu okuyorum.

Ebû Mûsel-Eş'ârî RA'dan İbn-i Mâce rivâyet etmiş ki: buyurdu:[74]

إِنَّ اللهَ لَيَطَّلِعُ فِي لَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ ، فَيَغْفِرُ لِجَمِيعِ خَلْقِهِ ،

إِلاَّ لِمُشْرِكٍ أَوْ مُشَاحِنٍ (ه. عن أبي موسى)

RE. 90/2 (*İnna'llàhe teàlâ leyettaliu fî leyleti'n-nısfi min şa'bân, feyağfiru li-cemîi halkıhî illâ li-müşrikin ev müşâhinin*)

Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:

"Şa'ban'ın yarısı gecesinde Cenâb-ı Hak ıttılâ eyler." *Ittılâ* eylemek ne demek? Şöyle nazar eyleyip, bilgi sahibi olmak demek. Cenâb-ı Hak kullarına ıttılâ eyler, yâni kullarına nazar eyler. "Kim ne yapıyor?" diye bakar hallerine kullarının. (*Feyağfiru*) "Ve kulları mağfiret eder." Şimdi, Cenâb-ı Hak nazar etti mi, Cenâb-ı Hakk'ın nazarına erene ne mutlu, mağfiret olunur.

(*Li-cemîi halkıhî*) Bütün kulları mağfiret olunur da, tabii bu mağfiret mü'min kulları içindir. Mü'min olmayanlara bir şey yok... (*İllâ li-müşrikin ve müşâhinin)* "Ancak, Allah müşriki mağfiret etmez ve müşahini mağfiret etmez."

Müşriki anladık, Allah'a şirk koşan, Allah'tan gayrıya tapan veya Allah'ı tanımakla beraber, gene başka bir şeye de tapan. Çünkü Cenâb-ı Hak, kendisini tanımakla beraber başka şeye tapmayı da kabul etmiyor.

"—Efendim ben Allah'ın varlığını birliğini kabul ediyorum..."

E kabul ediyorsun da, bu haç ne? Kabul ediyorsun da, bu put

---

[74] İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.303, no:1380; Ebû Mûsâ el-Eş'arî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.315, no:35182; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VIII, s.182, no:7085.

ne? Kabul ediyorsun da, bu acaib inanç ne? Onu da kabul etmez.

İhlâs ne demek? Hàlislik demek, katıksızlık demek. İhlâslı inanç istiyor. Yâni katıksız olarak, sırf, sadece kendisine kulluk edilmesini istiyor. Hem kendisine kulluk, hem başkasına kulluk; öyle şey yok! Sadece kendisine kulluk istiyor.

İnancı olup da, Allah'tan gayrıya tapanlara müşrik derler. Ne demek? Ortak koşuyor Allah'a. Tapınmakta Allah'a bir ortak farz ediyor, bir ortak düşünüyor zihninde, ona da tapınıyor.

Ben şu gözlerimle gördüm: Avustralya'nın Volongong şehrinde, bir genç kardeşimizin şehriydi o...

"—Bilmem kaç bin dönüm arazi üzerine, budistler birtakım büyük mabedler yaptılar. Hocam şurayı görün!" dediler.

"—Yâhu ben ne yapacağım Budistlerin mabedlerini?"

"—Gidelim, bir görün!" dediler.

Gittik, gezdik, gördük... Yâni arabayla girilecek kadar geniş alanları, Avustralya hükümeti onlara tahsis etmiş. Onlar da gelmişler oraya, dillere destan olacak tapınaklar yapmışlar. Koca köpekli, bağdaş kurmuş, göbeği de açık, üstünde de böyle şeyi var, çıplak kafalı, elini şöyle yapmış, bilmem ne filan... Bir sürü heykel. Heykelin önüne taze meyvalar, portakallar, elmalar, bilmem neler koymuşlar. E ama bunu yemez. İstersen sabaha kadar bekle, yemez.

Biz şimdi büyük salona girerken küçük bir torbacık vermek istiyor bize, oradan bir görevli kadın, rahibe... "Ne olacak bu?" dedik. Yâni para verecekmişiz, onu alacakmışız. İçinde beş on tane pirinç var, heykele sunacakmışız... "Öyle şey olmaz!" dedim, şiddetle reddettim.

Gözümüzün önünde, yerde birisi secdeye kapandı puta karşı... Yahu bu put ya tunçtan imal edildi, ya taştan imal edildi, yapanı belli, yeni bu. Yakın zamanın malzemesi... Bu ne zaman kutsallık kazandı? Döküldükten sonra mı, yontulduktan sonra mı? Nesi var yâni bunun? O pirinçleri ne yapacak? Bilmem kaç dolar verecekmişim de, torbacığın içindeki pirinci götürüp ona

sunacakmışım. Adak... Yâni gelenleri de böyle şirklerine ortak etmek istiyorlar.

Sonra haça tapıyor, *God* diyor. *God* diyorsun ama, sen *God* deyince ne anlıyorsun? *God* deyince biz Rabbü'l-àlemîni anlıyoruz. Çünkü bizim kitabımızın başında, (*El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn*) diye başlıyor bizim Kur'an-ı Kerim'imiz. Alemleri düşünüyoruz, onları yaratan alemlerin Rabbi'ni anlıyoruz biz.

Sen ne anlıyorsun? Hazret-i İsa'yı anlıyor. *God* deyince Hazret-i İsa'yı anlıyor. Hazret-i İsa Allah'ın kulu. Hazret-i İsa'dan önce kime ne diyecektin sen? Hazret-i İsa'dan önce insanlar yok muydu? Vardı. E onlar Hazret-i İsa'yı bilmiyorlardı, haç da yoktu o zaman, çarmıha gerilmek de yoktu. Biliyorsun ki İbrâhim AS vardı. İşte bir sürü peygamber isimlerini de biliyorlar onlar. E ne olacak? Onlar neye tapacak? Oradan anlasana. Hazret-i İsa'dan önceki insanların da, ibadet edeceği bir alemlerin Rabbi olduğunu anlasana oradan. Hàsılı, Allah müşriki affetmez.

El-hamdü lillah, biz zaten *"Lâ ilàhe illa'llàh*, *muhammedü'r-rasûlü'llah*" diyoruz; Allah bizi şirkten uzak eylesin. Bu inançları çok tabii olarak biliyoruz. Çoluk çocuğumuza da öğretelim, çoluk çocuğumuz da yanlış inançları öğrenmesinler. Biliyorsunuz bu 2000 Yılı ne idi? Tevhid yılıydı. 2000 Yılıyla başlayan 21. Yüzyıl ne idi? Tevhid asrıydı. 2000 yılıyla başlayan üçüncü bin ne idi? Tevhid milenyumuydu.

Bunlar sanıyorlar ki, dünyaya kendi inançları yayılacak... Hayır, İslâm yayılacak, Tevhid yayılacak, *Lâ ilàhe illa'llàh* yayılacak. Çocuklarınızı müslüman yetiştirmeğe dikkat edin! Bakın, Allah müşriki affetmiyor.

İkincisi: (*Ev müşâhinin*) *Müşâhin*; gönlünde kin ve kızgınlık olan demek. Hatta buharlı gemiye Araplar *şâhinât* derler, bu tırlara filan da *şâhinât* derler. Çünkü içinde ateş var, kızgınlık var, pata pata pata pata gidiyor ya. Hem o gemilere, hem de bu tırlara, büyük kamyonlara *şâhinât* derler içinde kızgınlık olduğu

için.

Müşâhin de, kalbinde, gönlünde kardeşine karşı kin ve kızgınlık olan kimse demek. Onu da affetmeyecek Allah...

Cenâb-ı Hak, böyle dargın kimselerin affı melekler tarafından kendisine getirildiği zaman,

"—Onları bırakın, kenara koyun! Onların talebini kabul etmiyorum. Aralarını bir düzeltsinler, o zamana kadar..."

Mü'minin mü'minle dargın kalması yok İslâm'da. Dargın kaldı mı hapı yuttu. Çünkü Berat gecesinden istifade edemiyor. Dargınlık yok.

Hakkı söyleyeceksin, hakkı da kabul edeceksin. Doğruyu söylediği zaman kızmak yok. Doğruyu söylediği zaman kızmayacaksın, hakkı kendin söyleyeceksin! Sana karşı bir haksızlık yapılınca da affedeceksin! Affetmeyi Allah seviyor. Affedenler için cennette özel köşkler hazırlamış, mücevherâttan, kenarları böyle incilerle, yakutlarla süslü köşkler... Sırf affedenlere mahsus, onlar için hazırlanmış.

Kabahati varsa affedeceksin, bağışlayacaksın. Doğruyu söylediyse kızmayacaksın, "Doğru söyledin kardeşim, affet!" diyeceksin. Kendin ona bir şey söylediğin zaman, hak sözü söyleyeceksin; kızmak, darılmak yok... Kızmadan, darılmadan, yumuşaklıkla, tatlı tatlı götürecek müslüman işini, severek götürecek.

Bu konuda başka bir hadis-i şerif var, o hadis-i şerifte de, başka kimseleri affetmeyeceğini bildiriyor Cenâb-ı Hak. Onlar kimler? İçkiye müdavim olanları affetmeyecekmiş Cenâb-ı Hak. İçki mübtelası, ayyaşlaşmış yâni, alkolik olmuş, müdmin-i hamr, içkiye idmanlı, yâni mübtelâ...

Tabii biz mübtelâlık ne kelime, biz içkiyi ağzımıza koymayız elhamdü lillâh… Gıdaların da içinde haram madde var mı diye numaralarının listesini yapmışız, onları bile almayız, çok şükür. İyi bir şey yâni.

Onlar affolunmayacak. Başka affolmayacaklar? (*Âkkun li-*

vâlideyhi) “Ana babasına âsi olanları da Allah affetmeyecekmiş.” İslam’da evlatlık çok önemli. Anne babayı darıltmak yok! Anne babaya àsi olmak yok! Sözünü dinlemek var. O bakımdan ana babasına asi olanları da, Allah-u Teàlâ Hazretleri affetmeyecek.

c. Berat Gecesinde Peygamber Efendimiz’in Duası

Şimdi, Peygamber SAS Efendimiz nasıl dua edermiş, onu okuyuvereyim, kayıtlara girsin. Hazret-i Aişe-i Sıddîka Validemiz, o Rasûlüllah SAS’in duasını dinlemişti secdedeyken demiştim. O duası şu:[75]

أَعُوذُ بِعَفْوِكَ مِنْ عِقَابِكَ ، وَأَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ ،
واعوذ بك منك ، جَلَّ ثَنَائُكَ ، لاَ أُحْصِى ثَنَاءً عَلَيْكَ ،

---

[75] Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.III, s.385, no:3838; Hz. Aişe RA’dan.

أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ (هب. عن عائشة)

(*Eùzü bi-afvike min ikàbike, ve eùzü bi-rıdàke min sehatıke, ve eùzü bike minke, celle senâüke, lâ uhsî senâen aleyke, ente kemâ esneyte alâ nefsike*)

Bu rivayette böyle dua ettiği bildiriliyor. Biz de mânâsını hatırımızda tutalım, buna benzer duaları ibadetimizde yapalım:

(*Eùzü bi-afvike min ikàbike*) "Yâ Rabbi! Suçuma ceza verip de cezalandırmandan, affına sığınıyorum. Yâni, benim yaptığım suçtan dolayı beni cezalandırma, affet..."

Şimdi polis çevirse, "Kırmızıda geçtin, ver 900 Mark!" dese, nasıl içi yanar insanın... 900 Mark kolay mı kazanılıyor? Ama, "Hadi bu seferlik yazmayayım da, bir daha görmeyeyim!" derse, oradan bir sevinçle gidersiniz ki, "Vay be 900 Mark cezayı yazmadı, kurtuldum." diye. Bu da onun gibi. Yâni anlayalım diye misal verdim. İkàb ne demek, cezalandırma demek. Hem cezayı hak etmiş kul, cezayı yemiş ama, "Yâ Rabbi, senin cezalandırmandan affına sığınıyorum!" diyor, af istiyor.

(*Ve eùzü bi-rıdâke min sahatike*) *Sin-hı-tı* ile, *sahat,* kızmak demek. "Senin kızmandan hoşnut olmana sığınıyorum! Yâni, yâ Rabbi bana kızma, beni sev, benden hoşnut ol!" demek.

Aslında biz Cenâb-ı Hakk'ı kızdıracak çok hatalı işler yapıyoruz. Yâni günahlara kızar Cenâb-ı Hak... Vazifeler yapılmazsa, kızar; günahlar işlenirse, kızar. Biz ne yapmalıyız? İbadetleri, vazifeleri yapmalıyız, yasaklardan kaçınmalıyız. Aksini yapıyoruz; yasakları yapıyoruz, ibadetleri bırakıyoruz.

"—Namaz kıldın mı?"

"—Kılmadım."

"—Cuma kıldın mı?"

"—Kılmadım. İşte şu mâniyle, bu mâniyle..."

Bir sürü mâni. Her zaman orta yerde bir mâni... İbadetler yapılmıyor.

E günahlar? Ooo, onların hepsi yapılıyor. Ne kadar yasak

varsa, onlar yapılıyor. Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi affetsin... Yâni kızmasın, hoşnut, râzı olsun.

(*Eùzü bike minke*) "Yâ Rabbi, senden sana sığınırım!" Yâni, Cenâb-ı Hak bize kahredecek olursa, bizi kimse kurtaramaz. Bizi kurtaracak olan yine Cenâb-ı Hak'tır. Onun için, "Yâ Rabbi senden sana sığınırız." diye dua etmiş Peygamber Efendimiz.

(*Celle senâüke*) "Senin şânın yücedir. (*Lâ uhsî senâen aleyke*) Seni medhede medhede, medihleri sayıp tüketip bitiremem; çünkü sonsuz güzel sıfatlara sahipsin! (*Ente kemâ esneyte alâ nefsike*) Sen Kur'an'da kendini nasıl öğdüysen, öylesin yâ Rabbi!" diye dua etmiş Peygamber Efendimiz.

d. Kur'an-ı Kerim'de Berat Gecesi

Berat gecesiyle ilgili Kur'an-ı Kerim'de işaret var demiştim. Bazı alimlere göre, selef-i sâlihînimize göre bu işaretler, Duhan Sûresi'nin başındaki ayet-i kerimelerde vardır. O ayet-i kerimeler şöyle:

Bi'smi'llâhir-rahmâni'r-rahîm:

حم. وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ. إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنْذِرِينَ. فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ . أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا ، إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ . رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ . رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ . لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ ، رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ (الدخان:١-٨)

(*Hà mîm. Ve'l-kitâbi'l-mübîn. İnnâ enzelnâhü fî leyletin*

mübâreketin innâ künnâ münzirîn. Fîhâ yüfraku küllü emrin hakîm. Emren min indinâ innâ künnâ mürsilîn. Rahmeten min rabbik, innehû hüve's-semîu'l-alîm. Rabbi's-semâvâti ve'l-ardı ve mâ beynehümâ in küntüm mûkınîn. Lâ ilàhe illâ hüve yuhyî ve yümît, rabbüküm ve rabbü âbâikümü'l-evvelîn.) (Duhan, 44/1-8)

Şimdi burada buyruluyor ki:

(*Hâ mim*) Tabii, huruf-u mukattaa diyoruz. Bazı sûrelerin başında böyle harfler oluyor. Bu harflerin mânâsı esrarengiz olduğu için, bazı açıklamalar, bazı rivayetler var ama, esas itibariyle Kur'an-ı Kerim'in esrarındandır, müteşâbihâtındandır deniliyor. (*Hâ mim*)'i İbn-i Abbas şöyle anlamış, açıklamış: "Cenâb-ı Hak kıyamet gününe kadar olacak şeyleri hükmeder, hükmüyle takdir eyler." mânâsına.

(*Ve'l-kitâbi'l-mübîn*) Bu bir yemindir. Allah-u Teàlâ Hazretleri mühim şeylere and eder. (*Ve'l-kitâbi'l-mübîn*) "Mübîn kitaba andolsun ki..." demektir. Yâni *mübîn* de; açık seçik, besbelli, her şeyi açıklayıcı kitap mânâsına. Bu kitaba andolsun...

Bu kitaptan maksat, İbn-i Abbas'a göre Kur'an-ı Kerim'dir. Çünkü, Kur'an-ı Kerim de Cenâb-ı Hakk'ın emirlerini, yasaklarını geçmişe, geleceğe ait olayları ve ahiret hayatını açıklıyor. O bakımdan kitâbü'l-mübîndir.

Belki başka rivayetler de vardır ama, bizim asıl konumuz o yeminden sonra, (*İnnâ enzelnâhü fî leyletin mübâreketin innâ künnâ münzirîn*) buyurmasında.

(*İnnâ*) "Biz azîmü'ş-şân, (*enzelnâhü*) onu indirdik." Bu her ne kadar çoğul sigasıyla ise de, yâni biz indirdik deniliyorsa da, Arapça'da buna azamet sîgası derler. Allah-u Teàlâ Hazretleri azamet ve celâlinden, ululuğundan dolayı, "Biz azîmu'ş-şân" diye kendisini öyle anlatıyor. Hem de pek çok ayet-i kerimelerde, *vâhidü ehadü ferdü samed* olduğunu kesin olarak belirttiği halde, biz sîgasını kullanıyor. Hem bir olduğunu beyan ediyor Kur'an-ı Kerim'in pek çok ayet-i kerimesinde, hem de kendisinden bahsederken biz diye konuşuyor. Bu nedendir? Azamet sîgası.

Türkçe'de azamet sîgası tekildir. Yâni kral, padişah, saltanatlı,

devletli bir kimse bir şey söyleyeceği zaman:

"—Ben şöyle ferman eyledim ki, ben şöyle istiyorum ki, ben şöyle emrettim ki..." der.

Böyle ben ben demek, büyüklük bildirir Türkçede. Ama Arapça'da ben dediği zaman naçiz bir kişi olmuş oluyor. *Ene'l-fakir*, ben fakir oluyor. Azamet sîgası, biz tarzında oluyor. Onun için, tercümede bileceğiz. Yâni Cenâb-ı Hak tektir, şerîki naziri yoktur, birdir.

"Ben Azîmü'ş-şân onu indirdim." *Hû* zamiri nereye gidiyor, yâni onu sözü, zamiri nereye gidiyor? Bir önceki ayet-i kerimedeki (*ve'l-kitâbi'l-mübîn*)'e gidiyor. Her şeyi açıklayan apaçık, besbelli, ayan beyan olan kitaba and ettikten sonra, biz onu indirdik buyruluyor. Yâni demek ki, Allah-u Teàlâ Hazretleri, o Kur'an-ı Kerim'i indirdiğini beyan ediyor.

Nasıl? (*Fî leyletin mübârekeh*) "Mübarek bir gecede indirdik." Şimdi bu mübarek gece hangi gecedir? Müfessirler bu konuda iki görüş beyan etmişler.

Birisi: Kur'an-ı Kerim mâdem indirilmiş o mübarek gecede, o halde bu gece Kadir Gecesidir ve Kadir Gecesi de Ramazan'dadır. Çünkü,

إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ (القدر: ١)

(*İnnâ enzelnâhü fî leyleti'l-kadr*) [Biz onu Kadir gecesinde indirdik.] (Kadir, 97/1) deniliyor Kadir Sûresi'nde. Bir de:

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ (البقرة: ١٨٥)

(*Şehru ramadàne'llezî ünzile fîhi'l-kur'ân*) "O Ramazan ayı ki, içinde Kur'an-ı Kerim indirilmiştir." (Bakara, 2/185) buyruluyor.

Bu iki ayetten birleştirdiğimiz zaman mânâyı:

"—Kur'an-ı Kerim Ramazan'da inmiştir. Binâen aleyh, Duhan Sûresi'ndeki bu ayetteki mübarek gece de Kadir gecesi olmalı!"

diyorlar.

Ama Abdullah ibn-i Abbas RA, Kur'an-ı Kerim'i iyi bilen bir sahabi. O, "Bu leyle-i mübâreke, Leyle-i Berattır, yâni Berat gecesidir." diye beyan buyurmuş. Daha ileride başka açıklamalar da var.

Şimdi, tabii biz zaten biliyoruz ki, Kur'an-ı Kerimin inişi 23 senede, olaylar üzerine, öğrete öğrete, ezberlete ezberlete, sindire sindire, hazmettire hazmettire olmuştur. Peygamber Efendimiz'e Kur'an-ı Kerim bir gecede pat diye gelmemiştir, 23 senede ayetler topluluğu halinde gelmiştir.

İlk önce Hıra'da başlamıştır. Hıra Mağarası'ndayken, Cebrâil AS ilk defa görünmüş ve;

اِقْرَاْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِى خَلَقَ . خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ . اِقْرَاْ وَرَبُّكَ الْاَكْرَمُ. اَلَّذِى عَلَّمَ بِالْقَلَمِ. عَلَّمَ الْاِنْسَانَ مَالَمْ يَعْلَمْ

(العلق:١-٥)

(*İkra' bi'smi rabbike'llezî halak. Haleka'l-insâne min alak. İkra' ve rabbüke'l-ekrem. Ellezî alleme bi'l-kalem. Alleme'l-insâne mâ lem ya'lem.*) [Yaratan Rabbinin adıyla oku! O, insanı bir aşılanmış yumurtadan yarattı. Oku! İnsana bilmediklerini belleten, kalemle yazmayı öğreten Rabbin en büyük kerem sahibidir.] (Alak: 1-5) ayetlerini getirmiştir Allah-u Teàlâ Hazretleri'nden. Peygamber Efendimiz'in ilk aldığı vahiy, İkra Sûresi'nin başındaki bu ayetlerdir. Ondan sonra 23 sene içinde pek çok ayet-i kerime gelmiştir.

Binâen aleyh, (*Şehru ramadàn, ellezî ünzile fîhi'l-kur'ân*) "O Ramazan ayı ki içinde Kur'an-ı Kerim indirilmiştir." denilmesinin başka izahları da vardır Tefsir kitaplarında. Buradaki maksat, yâni hakkında Kur'an-ı Kerim ayeti vârid olmuş olan Ramazan ayı demek diye de tefsir ediliyor.

Ondan sonra (*İnnâ enzelnâhü fî leyleti'l-kadri*)'deki Kadir'de indirilmesi meselesinin de, yâni Kur'an-ı Kerim'in tamamı mı, yoksa yine Rasûlüllah'a malûm olan bir şeyin mi indirilmesi meselesi vardır.

Buna Kadir gecesi dersek, o zaman Şaban'ın yarısı gecesiyle ilgili hadis-i şeriflerin hepsini kabul etmemek gerekecek ki, öyle olsun... Halbuki Şaban'ın yarısı gecesi hakkında bilgiler var. Demek ki, bunların esrarengiz bir ilişkisi olmalı...

Onu şöyle yorumlamış alimler: Kur'an-ı Kerim *Levh-i Mahfuz*'dan, yâni Cenâb-ı Hakk'ın *Levh-i Mahfuz* denilen o esrarını bilemeyeceğimiz mübarek şeyinden, mukadderâtın olaylarını kaderin kalemleriyle yazdığı Levh-i Mahfuz'a da kitap denilir. "Oradan semâ-i dünyaya nüzulü bu gecede olmuştur. Ondan sonra 23 senede, olaylara göre parça parça inmiştir." deniliyor.

Bir de, "O Kur'an'ı indirmekten maksat, Kur'an'ın ilk indirilişi Ramazan'da olmuştur, ilk başlangıcı o zaman olmuştur." diye de

izah ediliyor. O zaman, ihtilaflar kalkıyor, mesele daha vâzıh bir şekilde anlaşılıyor.

Yâni, bu gecenin, (*leyletin mübârekeh*) "Mübarek gecede biz onu indirdik"ten muradın, buradaki gecenin Berat Gecesi olduğu rivayetlerini, o zaman inkâr etmek gerekmiyor, onlara sırt çevirmek gerekmiyor. O bakımdan Abdullah ibn-i Abbas RA'nın ifadesi, "Leyle-i Mübâreke'den murad Leyle-i Kadir'dir." demiş, o uygun oluyor.

"Mübarek gecede indirdik. (*Fîhâ yufraku küllü emrin hakîm*) Bu gecede, (*fîhâ*) onun içinde, yâni o Leyle-i Mübâreke'nin içinde, (*yufraku küllü emrin hakîm*) her hikmetli, hakîm iş tefrik olunur, ayrılır, ayrıştırılır, taksim olunur." buyruluyor.

İbn-i Abbas RA'ın yetiştirdiği İkrime Rh.A vasıtasıyla rivâyet edilmiş. Burada bütün senenin, kişilere ait olayları dağıtılır icra edecek meleklere... Yâni falanca ölecek, Azrâil AS'a. Yerde gökte şu olaylar olacak, falanca meleğe; şöyle şöyle olacak, filanca meleğe... Bu (*fîhâ yufraku küllü emrin hakîm*) "Her takdir olunmuş muhkem iş, gerekli, uygun vazifelilere taksim olunur." mânâsına deniliyor. Buradan, bütün senenin işlerinin bu geceden verildiği anlaşılıyor.

Bir de, bu sene kimler ölecekse, bu günden yazılıyor Azrâil AS'ın eline... Bunu şuna benzetebiliriz: Meclis'ten bir senelik bütçe çıkıyor, yapılacak işler de tasarlanıyor, bir sene içinde o işler yapılıyor ve paralar harcanıyor. Bir dahaki sene, yeni bir çalışma yapılıyor, yeni bir bütçe, yeni bir plan, tasarlama; ona göre de uygulama... Yâni böyle benzetmelerle olayı anlayabiliriz, alimlerin söyledikleri şeyi kavramamız mümkün olur.

Beytullah'a gidip haccedecekler de kaydediliyormuş. Bu gün ısrar edelim, "Yâ Rabbi, bize bu sene haccetmeyi nasib et!" diye. Buradan onu anlıyoruz. "Bu tesbit edilen şeyler de, o sene içinde uygulanır." deniliyor.

“Bu gecede adamın durumu tayin olmuştur.” diyor Ata’ Rh.A, “Bakarsın ki, seyahate çıkmış bir adam, bir işe kalkışmış; halbuki o artık ölecekler arasına yazılmış, haberi yok. Evlenmeğe niyetlenmiş, hazırlık yapıyor, halbuki ismi öbür tarafa geçirilmiş.

Evliyaullahtan birisinin yanında, ayakkabıcıya adam ayakkabı ısmarlıyormuş,

“—Bak, aman sağlam yap! Tabanı sağlam olsun, dikişini sağlam tut, birkaç sene giyilecek gibi olsun.” diye.

O mübarek zat gülmüş, onun öyle demesine... Çünkü evliyalık sûretiyle, yoluyla anlamış. Kısa bir zamanda ölecek, hâlâ o pabucu sağlam olsun diye tenbihatta bulunuyor.

Şimdi bu gecede, Berat Gecesi ismi de var. Berat da mahkemeden hakimin hükmü yazıldığı zaman verilen şeye deniliyor. *Sakk* da deniliyor buna. Sad ve kef ile, *sakkün* de deniliyor. Yâni hakimin kararı demek. Berat da deniliyor, berâet de deniliyor.

Şimdi bu geceye bu ismin verilmesi, Kur’an-ı Kerim’de Leyle-i

Mübâreke diye geçiyor, Berat Gecesi ismi verilmesi, hadis-i şeriften geliyor. Çünkü, bu gecede insanlara beratları verilecek. İki cins berat olacak, iki cins şehâdetnâme, diploma, belge verilecek. Bir: Sevgili, iyi kullar için *saàdet* beratı. Kötü kullar için de *şekàvet* beratı... Yâni şakî olanlar için şakîlik yazgısı, saîd olacaklar için de saîdlik yazgısı verilir.

Onun için, bu gece evliyaullah şöyle dua ederlermiş:

"—Yâ Rabbi, eğer sen benim ismimi suçlular defterine yazdıysan, ben senden af diliyorum, mağfiret diliyorum; beni affeyle! Bu defterden benim ismimi sil, lütfen beni şu mutlular, saîdler defterine yaz... Ben bilemiyorum durumumu; eğer benim ismimi, zaten saîdler, mutlulular defterine yazdıysan, aman orada tesbit eyle, orada sabit kalsın yâ Rabbi!" diye, büyüklerimizin bize öğrettiği Berat gecesi duası vardır.

Bu Kadir gecesiyle Berat gecesi, meleklerin bayram gecesiymiş. Mü'minlerin Ramazan'dan sonra, Kurban'da bayramları olduğu gibi, melekler de bu gecelerde bayram ederlermiş.

Hasan-ı Basrî Hazretleri bu gecede evinden çıkmış, ama böyle kabre girmiş de kabirden kalkmış bir cenaze gibi, canlı cenaze gibi benzi sapsarı sararmış olarak çıkmış.

Hasan-ı Basrî biliyorsunuz tabiînin önemlilerinden bir kişi, çok büyük alim, fâzıl, evliyâullahtan bir zât. Çok sahabiye yetişmiş, onlardan ilim almış, çok kitaplarda ismi geçen bir kimse.

Hasan-ı Basrî Hazretleri'ne;

"—Niye böyle benzin sarı?" diye sormuşlar.

Şu güzel cevabı vermiş:

"—Acaba saîd miyim, şakî miyim? Evliyâdan mıyım, eşkıyâdan mıyım? Benim ismim Allah'ın iyi kullarının defterine mi yazıldı, kötü kullarının mı defterine yazıldı?"

Ondan korkuyor, telaş ediyor. Mü'min olduğu için üzüntüsü ondan...

Biz, yolda cüzdanımızı kaybetsek, eve geldiğimiz zaman

yüzümüzden belli olur. Mutlaka belli olur, kiminle konuşsak belli olur. Hiç bir şey söylemeden herkes anlar. Herkes der ki:

"—Yâhu sende bir hâl var."

"—Cüzdanımı kaybettim, içinde de 500 mark vardı. Ehliyet ve sâire vardı…"

Biz parayı sevdiğimiz, ehliyetin kıymetini bildiğimiz için, onu kaybedince üzülüyoruz. Ama evliyâullah âhiretini düşünüp üzülüyor. Bir günah işlediği zaman üzülüyor.

"—Ben niye bu günahı işledim, benim bu hâlim nedir? Benim hâlim Allah'ın iyi kullarının hâline benziyor mu? Nedir benim kâfirlerden farkım? Bu Münih'teki Allah'ın dinini bile kabul etmemiş insanlardan farkım nedir? Benim hâlim ne olacak, benim âkibetim nereye varacak?" filan diye onlar telaşe ederler.

Onun için, Hasan-ı Basrî sapsarı bir benizle evinden çıkınca, demişler ki:

"—Ne oldu sana, niye böyle çok sararmışsın, çok üzülmüşsün?"

Demiş ki:

"—Günahlarımı biliyorum, ama günahlarımı Allah affetti mi, affetmedi mi onu bilmiyorum."

Herkes yaptığı işin doğru mu yanlış mı olduğunu bilir, yalan söylediği zaman, 'Bu iyi olmadı.' diye bilir. Birisinin malını aldığı zaman, bunun hırsızlık olduğunu bilir. Sabah namazına kalkamadığı zaman, kalkamadığını bilir. Orucu bozduğu zaman, günah olduğunu bilir.

Üzücü bir durum… Günahlar kesin ortada, işlendi. İşledin bunu ama Allah affetti mi, affetmedi mi o belli değil, gel de üzülme. İbadetleri yaptın ama Allah kabul etti mi, etmedi mi belli değil. Çünkü Allah-u Teàlâ Hazretleri her ibadeti kabul etmiyor.

Kur'ân-ı Kerîm'den, hadîs-i şeriflerden biliyoruz. Allah-u Teàlâ Hazretleri bazen kulların ibadetlerini kabul etmiyor. Kabul etmediği bir şey düşünelim. Bu gece meselâ, kardeşleriyle dargınlığı olanı affetmiyor. Hırsızı, içkiye devam edeni, zinâkârı affetmiyor.

Hacca gidiyor, haram malla gidince kabul etmiyor. Ancak füsuk, cidal, refes yapmadan güzel bir hac yapmışsa, kabul

ediyor. Ama öyle olmamışsa, bunları yapmışsa kabul etmiyor. Sadaka veriyor, sadakayı ezâ vererek vermişse, o zaman kabul etmiyor. Haramdan bir hayır yapmışsa, kabul etmiyor.

Kıldığı namazı bazen kabul etmiyor. Allah'a yaklaştırmıyor, uzaklaştırmaya sebep oluyor. Nice namaz kılan insan vardır ki, kıldığı namaz onu Allah'a yaklaştırmaz, uzaklaştırmaya yarar.

Neden? Namazda aklına neler geliyor, olmadık şeyleri şeytan aklına getiriyor filan veya abdesti güzel almadı. O zaman kabul etmiyor.

Bazılarının orucunu Allah kabul etmiyor. Bunu hadis-i şeriften biliyoruz. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[76]

رُبَّ صَائِمٍ لَيْسَ لَهُ مِنْ صِيَامِهِ إِلاَّ الْجُوعُ وَالْعَطَشُ ، وَرُبَّ قَائِمٍ لَيْسَ لَهُ مِنْ قِيَامِهِ إِلاَّ السَّهَرُ (حم . خز. ع . هب. ق . كر. عن أبي هريرة ؛ طب. عد. عن ابن عمر)

(*Rubbe sàimin leyse lehû min siyâmihî ille'l-cûu ve'l-ataş*) "Nice oruç tutan insan var ki, eline geçen sadece boş boşa aç kalmak, susuz durmaktan ibarettir. (*Ve rubbe kàimin leyse lehû min*

---

[76] İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.539, no:1690; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.373, no:8843; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, s.257, no:3481; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.596, no:1571; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.242, no:1997; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.429, no:6551; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.316, no:3642; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.270, no:8097; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.239, no:3249; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.309, no:1425; Abdullah ibn-i Mübârek, *Müsned*, c.I, s.78, no:77; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXVII, s.346; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.268, no:3248; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.250; Ebû Hüreyre RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.382, no:13413; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.309, no:1424; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.401; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.853, no:7491; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.348, no:1365; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIII, s.101, no:12658, 12661; Münzirî, *et-Tergîb*, c.II, s.94, no:1646.

kıyâmihî ille's-seher) Nice kıyâm-ı leyle, yâni gece ibadetine, teravihlere, teheccüdlere kalkışan insan vardır ki, bundan eline geçen sadece uykusuz kalmış olmasıdır."

Demek ki ibadetlerin kabul olması için ince şartlar var. İnce şartlara uyulmadığı zaman kabul olmuyor.

"—Ben de ibadet ettim ama acaba o şartlara uyarak mı oldu?" diye düşünmüştür o mübarek.

İnsan, ibadetlerin kabul olduğunu bilmiyorsa, elbette üzülür. Günahları var, affolduğunu bilmiyor, elbette üzülür.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

İşte bu anlattığım sebeplerden dolayı önemli bir gecede bulunuyoruz. Ne yapıp yapıp affımızı, mağfiretimizi sağlamaya çalışmamız gerekiyor.

Peygamber Efendimiz acaba nelere işaret buyurmuş? Onları biraz onun diliyle, ifadesiyle anlatmaya çalışalım! Diyor ki Peygamber Efendimiz:

فَلَمَّا كَانَ رُبُعَ اللَّيْلِ نَزَلَ جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَقَالَ: يَا مُحَمَّدَ ، إِرْفَعْ رَأْسَكَ ! فَرَفَعَ رَأْسَهُ فَإِذَا أَبْوَابُ الْجَنَّةِ مَفْتُوحَةٌ .

(*Felemmâ kâne rubua'l-leyl*) "Gecenin dörtte biri geçince Cebrâil AS geldi. (*Yâ muhammed, irfa' re'sek*) "Başını kaldır yâ Muhammed!" dedi.

(*Ferafea re'sehû feizâ ebvâbü'l-cenneti meftûhah*) Peygamber Efendimiz bakmış ki, cennetin kapıları açılmış.

وَعَلَى بَابِ الْأَوَّلِ مَلَكٌ يُنَادِي: طُوبَى لِمَنْ رَكَعَ فِي هٰذِهِ اللَّيْلَةِ !

وَعَلَى بَابِ الثَّانِى مَلَكٌ يُنَادِي: طُوبَى لِمَنْ سَجَدَ فِي هٰذِهِ اللَّيْلَةِ !

وَعَلَى بَابِ الثَّالِثِ مَلَكٌ يُنَادِي: طُوبَى لِمَنْ دَعَا فِي هٰذِهِ اللَّيْلَةِ !

(*Ve ale'l-bâbü'l-evvel, melekün yünâdî: Tùbâ li-men rakea fî hâzihi'l-leyleh.*) *Bâb*, kapı demek. Cennetin birinci kapısında bir melek var, sesleniyor: "Ne mutlu bu gece rükû edenlere!" diye. Tabii rükû namazın içinde oluyor.

(*Ve ale'l-bâbü's-sânî melekün yünâdî: Tùbâ li-men secede fî hâzihi'l-leyleh*) "Ne mutlu bu gecede secde edenlere!" diyor ikinci kapıdaki melek de... Demek ki rükû edip, secde edip, namaz kılanlara melekler müjde veriyorlar. Demek ki bu gece namazlar kılmamız lâzım! Çünkü namaz zikrin en güzel şeklidir. Allah'ın en sevdiği ibadetlerdendir ve mü'minin Mi'racıdır.

(*Ve ale'l-bâbi's-sâlis, melekün yünâdî*) Üçüncü kapıdaki melek de diyor ki: (*Tùbâ li-men deà fî hâzihi'l-leyleh*) "Ne mutlu bu gece dua edenlere!" Demek ki dua ve tazarru ve niyaz ile geçireceğiz zamanımızı. Namaz kılacağız, dua edeceğiz.

Dua ile geçirmek olur mu?

Dua da ibadettir. Müslümanların çoğu namazın, orucun ibadet olduğunu biliyor da duanın da ibadet olduğunu bilmiyor. Dua da ibadettir. Demek ki insan dua ile meşgul olduğu zaman geceyi ibadetle geçirmiş oluyor. İki kâr var. Hem ibadet etmiş oluyorsun gecende hem de neyi istiyorsan Allah onu verecek. Hem ibadetle geçirmiş oluyorsun hem de istediğine kavuşmuş oluyorsun. Onun için bu gece yapılacak işlerden birisi dua etmekmiş.

وَعَلٰى بَابِ الرَّابِعِ مَلَكٌ يُنَادِي: طُوبٰى لِلذَّاكِرِينَ فِي هٰذِهِ اللَّيْلَةِ !

(*Ve ale'l-bâbu'r-râbi' melekün yünâdî: Tùbâ li'z-zâkirîne fî hâzihi'l-leyleh*) Dördüncü kapıda da melek ne diye sesleniyormuş: "Ne mutlu bu gece Allah-u Teàlâ Hazretleri'ni zikredenlere!"

Demek ki, bu gece Cenâb-ı Hakk'ı çok zikredeceğiz. Elimize tesbihimizi alacağız, güzel güzel zikirlerimizi yapacağız. Gördünüz mü dervişliğin, tasavvufun hadis-i şeriflerde olduğunu, Peygamber Efendimiz'in tavsiye ettiğini buradan da anlıyoruz.

Zikrin çeşitleri nelerdir?

Zikrin en başta gelen çeşidi *Lâ ilâhe illa'llah* demektir. *Lâ ilâhe illa'llah*'ı günde yüz defa diyen bir insan mahşer yerine yüzü ay, dolunay gibi parlayarak gelecek. Onun için bu gece *Lâ ilâhe illa'llah*'ı çok çekersiniz.

Sonra *Kul huva'llah*, Kur'ân-ı Kerîm'in üçte birini okumak kadar sevaptır. *Kul huva'llah* okursunuz, o da zikirdir. Kur'an okumak da zikirdir. Hem de bin defa Kul huvallah okursanız;

"—Bin defa *Kul huvallah*'ı okuyan kimse kendisi esirmiş de esirlikten kurtuluyormuş gibi, kendisini cehennemden kurtarır, Cenâb-ı Hakk'ın affını mağfiretini sağlamış olur." diye hadîs-i şerif var. Onun için bin Kul huvallah'ı okumanız belki yarım saat sürer, onu da tavsiye ederiz. Buradan güzel olduğu anlaşılıyor. Dua etmek de güzel; onu anlıyoruz. Ve zikirlerin çeşitlerini söylemiş olduk. Namaz kılmak da önemli oluyor.

وَعَلٰى بَابِ الْخَامِسِ مَلَكٌ يُنَادِي: طُوبٰى لِمَنْ بَكَا مِنْ خَشْيَةِ اللهِ

فِي هٰذِهِ اللَّيْلَةِ !

(*Ve ale'l-bâbü'l-hâmis, melekün yünâdî: Tùbâ li-men bekâ min haşyeti'llâhi fî hâzihi'l-leyleh*) Beşinci kapıda da bir melek şöyle müjdeliyor: "Ne mutlu bu gece Allah korkusundan gözleri dolup ağlayan kullara!" Tabii haşyetullahtan, havfullahtan, takvâsından, ihlâsından dolayı ibadet eden insanlar şıpır şıpır inci gibi gözyaşı dökerler. Allah bu gözyaşlarını sever.

"Allah için, Allah korkusundan ağlayan göze cehennem ateşi gelmeyecek, yakmayacak; yâni onun sahibi cehenneme girmeyecek." diye müjde vardır.

Onun için, bu gece biraz kendimizi hesaba çekelim; tenhada, odamızda işlediğimiz hataları, kusurları düşünelim, biraz utanalım, ağlayalım! Çünkü, Allah korkusundan ağlayan bir göze cehennem ateşi değmeyecek. Ağlamak güzel bir şey; kalp yumuşaklığı, pişmanlık, ağlamak güzel bir şey… Onun için, "Bu gece biraz ağlamaya çalışın!" diyorum, en başta kendime söylüyorum bu sözleri… Demek ki ağlayacağız.

وَعَلٰى بَابِ السَّادِسِ مَلَكٌ يُنَادِي: طُوبٰى لِلْمُسَلِّمِينَ فِي هٰذِهِ اللَّيْلَةِ !

وَعَلٰى بَابِ السَّابِعِ مَلَكٌ يُنَادِي: هَلْ مِنْ سَائِلٍ فَيُعْطٰى سُؤْلَهُ !

(*Ve ale'l-bâbü's-sâdis melekün yünâdî: Tùbâ li'l-müsellimîne fî hâzihi'l-leyleh*) Altınca kapıda da bir melek: "Ne mutlu bu gün selâm veren kullara!" diye müjdeliyor. Demek ki, Peygamber SAS Efendimiz'e salât ü selâm getireceğiz, peygamberlere salât ü selâm getireceğiz, ümmetin selâmetini isteyeceğiz.

(*Ve ale'l-bâbu's-sâbi' melekün yünâdî: Hel min sâilin feyu'tà sü'lehû.*) "Hiç bir istekli olan, bir elini açıp da Allah'tan bir şey isteyen kul var mı ki, istediği verilsin." diye soruyor yedinci kapıdaki melek. Yâni bu da, Allah'tan bir şeyler istemeye teşviktir, isteyene istediği bu gece verilecek demektir. O halde Cenâb-ı Hak'tan neleri istiyorsak isteyelim.

“—Hocam, acaba ayıp olmaz mı ufak tefek şeyleri istemek? Her insana göre konuşulacak şeyler var. Mühim insanlar ufak tefek şeylerle meşgul edilmez dünyada. Mesela, insan bir başkanın, reis-i cumhûrun yanına gitse söyleyeceği sözlere dikkat etmesi lazım. Ufak tefek şeyler de istenir mi?” diyebilir sizden biriniz.

Evet, isteniyormuş. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

“—Ayakkabınızın bağcığı kopsa bile Allah’tan isteyin.”

Çünkü Cenâb-ı Hak kulun dua etmesini seviyor. Küçük büyük, aklınıza ne gelirse isteyebilirsiniz, günahı istememek şartıyla.

“—Yâ Rabbi, şu arkadaşa ben çok kızıyorum, sen onun kafasını parçala…” filan gibi günah olan bir şeye dua etmek değil de, iyi olmak şartıyla kendi ihtiyaçlarınız için dua edin, isteyin!

Çok önemli bir nokta var. Bir insan kendisi için dua ederse bu kabul olacak mı?

Ama bildiğimiz bir başka şey var. Arkadaşları, kardeşleri için dua edenin duası her zaman en hızlı şekilde kabul oluyor. Onun için yakınlarınızı da duadan unutmayın.

İnsanın en yakını nesidir? Annesi, babası, eşidir, çoluk çocuğudur; onlara dua edin, duadan unutmayın. Biz de edelim, bana da geliyor bazı kâğıtlar: ”Babama dua et, oğluma dua et…” vesaire alıyoruz. Siz de dua edin yakınlarınıza, bizi de duadan unutmayın. Biz de sizin artık kardeş sayarsanız kardeşiniziz; hoca sayarsanız hocanızız…

İnsan başkalarına dua ettiği zaman acaba zamanı başka şeye mi harcamış oluyor?

“—Benim kendi işim var, kendi işimi göreyim mi?” diye mi düşünmesi lazım?

Hayır, başkalarına dua ettiği zaman başucunda bir melek; “âmîn” dermiş. ”Yâ Rabbi onun istediğini bunun kendisine de ver.” diye dua edermiş. Başkası için istediğini Allah isteyene de veriyor, onun için korkmayın.

Hatta bir başka hadîs-i şerifi hatırladım, onu da söyleyeyim. Bir insan zikrederek, zikrederek, zikrederek zikirle vakit geçirip de… Bir de baktı ki vakit geçiverdi, bir şey isteyemedi. Bir de baktı ki imsak kesilmiş. Allah, vaktini; kendisini zikirle geçirene, isteyemeyene zikrinden dolayı,

isteyeceğinden âlâsını verirmiş. Çünkü zikredeni seviyor.

Onun için hem arkadaşlarınıza, yakınlarınıza dua etmekten kaçınmayın hem de zikirden kaçınmayın. Ama isteklerinizin küçüğü büyüğü demeden isteyin. ”Kimya dersinden 2 aldım yâ Rabbi 10 almayı nasip et.” diye basit bir şey talebe için ama olsun, onu da istesin. En küçük şeylerini bile istesin.

Hani, “Affolmayacak kimseler” dedik; kardeşine düşmanlık besleyen, içkiye müdavim olan, zinâkâr olan vesaire…

Onların çaresi yok mu, onlar çaresiz mi?

Onların da çaresi dönmektir. O yanlışı bırakıp dönüş yapmaktır. Dönüş yaparsa kabul eder, dönüşe Arapçada *tevbe* derler.

Biz tevbeyi yanlış anlıyoruz. Tevbe deyince; “Tevbe yâ Rabbi, affet yâ Rabbi, affet yâ Rabbi… Estağfiru’llah, estağfiru’llah, etağfiru’llah…” demek sanıyoruz. Halbuki Hz.Ali Efendimiz camide birisi tevbe ederken;

“—Tevbe yâ Rabbi, estağfiru’llah yâ Rabbi…” deyince demiş ki;

“—Bana bak! Bu senin söylediğin, yaptığın yalancıların tevbesidir.”

Hakikî tevbe nedir? Dönmektir. Cenâb-ı Hakk’ın yoluna dönmektir. Hakikî tevbe hayatta dönüştür, fiildir, icraattır. İcraatı da Cenâb-ı Hakk’ın yoluna döndürecek.

Allah-u Teàlâ Hazretleri işi lafta bırakmayıp yanlış yoldan Cenâb-ı Hakk’ın kendisinin yoluna dönmeyi nasip eylesin...

Başka kandillerde de söylediğim bir iki hususu da nakletmek istiyorum. Bir insan bütün gece uykusuz duramayabilir ama abdestli olarak yatarsa abdestli uyuduğu zaman ibadette sayılır. Onun için abdestli yatmaya dikkat edin.

Bir de yatsı namazını, sabah namazını camide cemaatle kılan kimsenin gecesi gündüzü ibadetle geçmiş gibi olur. Mümkünse sabah namazını cemaatle kılmaya gayret edin.

Yatsıyı burada cemaatle kıldık inşaallah makbuldür. Çünkü bazen camiye gitsek bu kadar cemaat oluyor ancak camilerde, sabah namazını da bir camide kılmaya gayret edin.

Büyüklerimizden gördüğümüz güzel namazlardan bir tanesi de tesbih namazıdır. Dört rekâtlı, içinde 300 defa:

سُبْحَانَ اللهِ ، وَالْحَمْدُ لِلّهِ ، وَلاَ اِلَهَ اِلاَّ اللهُ ، وَاللهُ اَكْبَرُ ؛ وَلاَ حَوْلَ

وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ .

(*Sübhàna'llàhi, ve'l-hamdü li'llâhi, ve lâ ilâhe illa'llàhu, va'llàhu ekber; ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâhi'l-aliyyi'l-azîm*) denilen bir namaz.

Hadîs-i şeriflerde vardır. Onu kılarsanız, Peygamber Efendimiz hadîs-i şerifte çok methediyor. Onu kılın, sünnetlerde kayıtlıdır. İlmihâl kitaplarında kayıtlıdır.

"Allàhu ekber!" diyecek insan, Sübhâneke'yi okuduktan sonra Subhàneke ile Fâtiha arasında 15 defa "*Sübhàna'llàhi ve'l-hamdü li'llâhi ve lâ ilâhe illa'llàhu va'llàhu ekber*." diyecek, 15.de ve "*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâhi'l-aliyyi'l-azîm*"i ekleyecek.

Sonra eûzu besmelesini çekip, Fâtiha'yı, zamm-ı sûresini okuduktan sonra, rükûa varmadan evvel 10 defa Sübhàna'llàhi ve'l-hamdü lillâhi, ve lâ ilâhe illa'llàhu va'llàhu ekber "diyecek 10.da ve "Lâ havla ve lâ kuvvete illâ bi'llâhi'l-aliyyi'l-azîm'i ekleyecek, etti 25.

Rükûa varacak, tesbihlerini çektikten sonra 10 defa Subhanallâhi ve'l-hamdülillâhi ve lâ ilâhe illallâhu vallâhu ekber diyecek 10.da ve lâ havla ve lâ kuvvete illâ billâhi'l-aliyyi'l-azîm'i ekleyecek, etti 35.Rükûdan kalkacak, doğrulacak o zaman yine: Semi'allâhu li-men hamideh Rabbenâ leke'l-hamd dedikten sonra 10 defa Subhanallâhi ve'l-hamdülillâhi ve lâ ilâhe illallâhu vallâhu ekber diyecek10.da ve lâ havla ve lâ kuvvete illâ billâhi'l-aliyyi'l-azîm'i diyecek sonuncuda, etti 45.

Ondan sonra secdeye varacak, tesbihleri çektikten sonra 10 defa Subhanallâhi ve'l-hamdülillâhi ve lâ ilâhe illallâhu vallâhu ekber diyecek 10.da ve lâ havla ve lâ kuvvete illâ billâhi'l-aliyyi'l-azîm'i ekleyecek, etti elli beş.

Ondan sonra doğrulacak. Aynı şekilde 10 defa okuyacak, ikinci secdede 10 defa okuyacak, bir rekâtta 75 olacak.

İlk başta 15, rekâtın sonunda 25, doğrulduğu zaman 35, ilk secdede 45... 15 rekâtın sonunda, başta 15 sonunda 10; 25:

Rükûda 35, kalktığı zaman 45, birinci secdede 55 iki secde arasında 65, ikinci secdede 75; kalkacak.

İkinci rekâta kalkınca yine 15 defa okuyacak, aynı şekilde gidecek 75, 150; selam verecek. Ondan sonra iki rekât daha böyle kılacak. Bu namazı tavsiye ediyor Peygamber Efendimiz, hadîs-i şeriflerde geçiyor.

"—Hiç olmazsa ömründe hiç kılmayan bir defa kılsın. Ama daha çok kılabilen daha çok kılsın, her ay kılabilen kılsın, her hafta kılabilen kılsın…" diye böyle şeyi var. Bunu kılarsınız. Kazâ namazları kılarsınız. Kılmadığınız namazlarını kazâ edersiniz.

Ümmet-i Muhammed'e dua edersiniz, Filistin'deki, Keşmir'deki, dünyanın her yerindeki kardeşlerimize, sıkıntıda, harpte, darpta olan kardeşlerimize ismen yerleri, bölgeleri zikrederek dua edersiniz.

Bir de rahat içinde olup da Münih, Almanya, Fransa, Amerika gibi dinden uzaklaşmış kardeşlerimize dua edersiniz. Onların derdi daha büyük. İnsan bir İsrail kurşunuyla ölürse şehit olur da ama Münih'te keyif içinde yaşarken dinden, imandan sıyrılıp çıkar giderse âhireti mahvolur, onlara çok çok dua edin, çoluk çocuklarınıza sahip olun, akrabanıza, yakınlarınıza dikkat edin, kollayın, onlara dua edin.

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemize tevfikini refîk eylesin… Allah hepinizden razı olsun…

10. 11. 2000 - Münih / ALMANYA